ПРАВИЛЬНИК УІІ. КРАЄВОГО КООПЕРАТИВНОГО ЗЇЗДУ

скликаного Радою РСУК. на 29.УІ. 1932, год.10. рано
у Львові.

І. Вступні уваги.

Становище Зїздів в системі праці Р.С.У.К. управильнює §. 42. уст. 13. стат. РСУК. Зїзди є помічним органом Ради РСУК. Опінії Зїздів набирають обовязуючої сили тільки по затвердженні їх Радою Р.С.У.К.

ІІ. Ділові постанови.

§.1. Характер УІІ. Кооперативного Зїзду.

Зїзд має характер інформаційний для краю і опініодавчий для Ради РСУК.

§.2. Мета Зїзду.

Метою Зїзду є запізнатися з положенням союзних кооператив головних чотирох видів кооперації, а саме: виду для загального закупу і збуту, молочарського, міського споживчого і кредитового, щоби на цій основі усталити опінії про стан і потреби кожнього з видів, як таких і їх співпраці між собою, як також співпраці цілости кооперативизму з тими господарськими і культурними установами, які у діловій праці своїй між иншими метою своєю ставлять допомогу здійснюванню ідеї кооперації серед українського народу.

§.3. Організація Зїзду.

1/ Учасниками Зїзду з рішаючим голосом є:
а/ Члени Ради РСУК, як господарі Зїзду /§.34 ад 1/, виборні ад 2/ відпоручники госп. і фінанс. централь /гл.§.9.стат./,
б/ делеґати кожньої союзної кооперативи, а то по одному від Надзірної Ради і по одному від Управи,
в/ запрошені Радою РСУК відпоручники господарських і культурних установ, які співпрацюють з РСУК в ділянці кооператизації укр. народу /гл. §. 2. правильника/.
Члени Союзних Кооператив можуть брати участь в Зїзді без права голосу.

2/ Форма обрад Зїзду.

А/ Зїзд проводить наради на пленарних і комісійних засіданнях. Перше пленарне засідання інавґураційне і конституюче має на меті проведення формальних справ і розбиття Зїзду на ділові комісії. Друге пленарне засідання має характер діловий і вирішує справи, передані на пленум через комісії.

З огляду на мету Зїзду предмет нарад його розбивається на чотири комісії /після видів/:
1, Кооперативи для загального закупу і збуту /І.ступ. Окружні Союзи і Центросоюз/.
2, Кооперативи молочарські /Районові Молочарні і Маслосоюз/.
3, Кооперативи спож. /кооп.І. ступ. і Народна Торговля/.
4, Кооперативи кредитові /райфайзенки, Укр. Банки і Центробанк/.

Про персональний склад поодиноких комісій рішає приналежність делеґатів до даного виду кооперації.

Члени Ради РСУК не є вязані приналежністю своєю до певного типу, а мають свободу вибору до якої комісії схотять належати.

Відпоручники мішаних кооператив можуть самі рішити, в комісії котрого виду схотять взяти участь.

У в а г а : Колиби зайшла потреба може по закінченню праць Комісій а перед II. діловим пленарним засіданням відбутися конференція підготовча Президії Зїзду з Президіями Комісій і референтами видів /гл. понище Б/.

Б/ Конституовання Зїзду і Комісій.

1/ Зїзд відкриває Голова Ради РСУК.
2/ Провід пленарних обрад веде Президія РСУК /§. 43. стат./. Секретарів Зїзду з уряду призначує Дирекція РСУК.
3/ Провід поодиноких Комісій лежить в руках осіб, визначених Радою РСУК.
До так означеного провідника кожня з комісій має право вибрати двох його заступників з поміж відпоручників союзних кооператив дотичної комісії.
Реферат вступний до тез Ради на кожній комісії предкладає їй Дирекція РСУК через визначеного собою референта.
Секретарем діловим кожньої комісії є з уряду начальник даного кооперативного виду або визначений дирекцією член ревізійної Колегії РСУК.

В/ Х і д н а р а д.

Пленарних: Як порядок нарад оповіщений в ГКЧ /ч.25 1932 і §.3.уст.2. прав./.
Секційних: Реферат про положення виду враз з тезами.
Дискусія.
Ухвалення проєкту тез на пленарні засідання.
До одної і тої самої справи може учасник з рішаючим голосом промовляти двічі /одначе друга промова обмежена правильником до 3 хвилин/.
Час тревання промов на комісійних засіданнях може бути обмежений рішенням Президії Комісій.
Опінії переходять на комісіях і пленарних засіданнях звичайною більшістю голосів.
Опінії, за якими заявилася поважна /25%/меньшість мусять бути окремо на комісіях запротоколовані і подані пленарним засіданням як вотум меншости під вирішення без відкривання окремої дискусії. Для їх умотивовання одержує на пленум голос тільки оборонець вотум меншости, яким є внескодавець з комісії.
Колиби на пленарнім засіданню вотум меншости осягнуло 1/4 голосів пленума, тоді воно на рівні з принятими тезами приходить на Раду Т-ва по думці §.42. точка 13. стат.

III. Д о д а т к о в і у в а г и.

1/ З огляду на однодневний Зїзд відпадають привіти для Зїзду.
2/ Час Зїзду,назначений від 10. го. ранку, приблизно повинен бути використаний ось як:
а/ 10. год. відкриття Зїзду і полагодження формальних справ.
б/ 11. год. Наради комісій до год. 2-ої попол.
2 - 3 обідня- перерва.
3 - 5 дальший тяг і закінчення комісійних праць.
в/ 5 - 6 евент. конференція Президії Зїзду з Президіями Комісій.
г/ 6. год. II. пленарне засідання Зїзду - 7 год. конець. -

З М І Н И

в тезах "Кооператив для Загального закупу і збуту "ухвалені

Комісією VII.Краєвого Кооперативного Зїзду.

1.Замісць слова " невірних " має бути " некарних ". (2 теза)

2.Замісць" на Волині і Полісі", має бути " на північно - західних землях". (2 теза)

3.Перед реченням/ грубими буквами / - має ввійти вставка: "Зїзд звертає спеціяльну увагу на творення відділів, чи там самостійних кооператив, де знайдуться відповідні господарські умовини, які мають на меті обхоплення збуту і перерібки хліборобських продуктів, у першу чегу збіжа, цього найважнішого селянського продукту." (5 т.)

4/Слово " стосунок " - заступити словом:"відношення" (6 т.)

5.Вставити" в порозумінню з ПСК ". (8 теза)

6.Змінити речення на:" райфайзенка є обовязана перебирати на свій рахунок .... і т.д. / слово"тільки" викреслити /. (10 т.)

7. Вставити вставку Ц.Б.:"Впрочім Зїзд потверджує рішення VI.К.К.Зїзду в справах Кредит.Кооперацій з 13. березня 1929 р., принятих відтак Радою РСУК 24. травня 1929." (10 теза)

9.Стилізація 3.тези має бути інакша. (3 теза О.С.)

8.По слові" роботі " викреслити " чи ", а по слові "матеріялах ", додати" чи в готівці" (10 теза)

10.Викреслити слово " дорогоцінний ". (3 т. О.С.)

11. Замісць " проблематика" - вставити " практики" (3 т. О.С.)

12.Шеста теза: Особливо в теперішніх тяжких часах Союзи мусять провірювати нетільки свою буджетову господарку, але й план праці і т.д. (6 т.)

13. Замісць " зі своїх векслевих " має бути:"зі всіх своїх", а слово" векслевих " - скреслити.При кінці десятої тези вставка: "Зїзд звертає увагу Окружних Союзів на зобовязання Управ у кооперативах усіх видів і ступнів повідомити склепаря чи скарбника, які зложили векслеву кавцію / очевидно з відповідною декларацією/,най-

пізніще до двох тижнів по виповідженню їм праці, про вислід обчислення доручених їм грошей або товарів. Коли склепар чи скарбник, які зложили кавцію, добровільно і зараз дійсно не покриють неоправданої недостачі в товарі або готівці, Управа Кооперативи мусить внести судову скаргу найпізніще до шістьох тижнів по обрахунку склепу або каси. Кавційні векслі зужитковується на основі судового вироку. (10т. О.С.)

14. По слові " треба " вставити : " старатися". (12т.)

15. По слові" вистарчаючий ", вставити: " власний " /не позичковий /. (13т)

До уступу 13. вставити таке: " Зїзд рішучо остерігає О.Союзи, як і всі Союзи і Кооперативи перед вкладанням капіталів у підприємства, що не стоять у звязку з завданнями сіль.госп. і спрживчої кооперації, а зокрема у ризиковні і спекулятивні підприємства."

16. Замісць" по кожнім півроці " - вставити " раз на квартал". (14т)

17. Викреслити слово: " примусова і.." (17т)

18. Викреслити уступ про Райфайзенки. (17т)

19. Узглядинити потребу співпраці між РСУК і Ц.С. щодо вербунку кандидатів на заочні курси при РСУК. (17т)

20. Пов.Союзи займуться справою , щоби кожна укр.родина закупила річно одну книжку в " Просвіті" і розведуть пропаґанду за масовим членством кооператив у " Просвіті ". Річна вкладка знижена до 12.- зол., а за це дістає кооператива книжок , які собі вибере зі спису, на суму 16.- зол. (17т)

(1т. Ц.С.) 21. Замісць словам"інспекторам "має бути " звязковим".

22. Друге речення 11. тези викреслити. (11т. Ц.С.)

П Р О Т О К О Л

засідання Комісії " Загального закупу і збуту " на VII.
Краєвім Кооперативнім Зїзді, 29. червня 1932 р.

Предсідник: дир.Шепарович ,зат.дир.Мартюк і пос.Білинський

Референт: дир.Капуста

Секретар:ред.Купчинський

Дир.Шепарович відкриваючи засідання просить учасників висказувати свої думки коротоко і змістовно, Тези які будуть прийняті матимуть обовязуючу силу, стануть директивами для низових кооператив .

Віддає голос дир.Капусті, який перечитує і поя нює першу тезу.

Кооперативи I. ступня.

I.

Дискусія над першою точвою не мала суттєвого характеру , а відносилася до деяких слів.

I так:

Максимів Зенон пропонує зчеркнути слово"чесний"

Те саме Чертов з Рівенщини, а крім того поставити слова:"прий мати як конечну умову"- замість " звертати якнайбільшу увагу.

Салевич звертати увагу на"добір"а не на"вибір".

При голосованню за поправками заявилося 11.гол. проти більшість.

1.Тезу прийнято без змін.

II.

При другій тезі забирає голос Токарський - з Ковля. В справі переслідувань укр.Кооперації на північно-західних землях повинен забрати голос Краєвий Кооперативний Зїзд і запротестувати проти цього.

Пропонує прийняти резолюції , які відчитує./ в прилозі/.

Дир.Мартюк, який обняв провід нарад по дир.Шепаровичеві, відповідає, що Рада РСУК поробила усі можливі заходи в цій справі.

Дир.Шепарович пропонує тоби ці резолюції передати на Загальн

ні Збори.Подібні резолюції ухвалено на Загальних Зборах Центро-Сок

Комісія приймає це.

Дир.Семянчук пропонує замінити слово " не вірні" словом " не
ні" а " Полісся і Волинь " на "Півн.Західні землі."

Комісія одноголосно приймає поправки.

Друга теза з поправками прийнята одноголосно.

III.

В дискусії при 3 тезі забирає голос Токарський з Ковля.Каже, що в резолюціях треба докладно вказати , як приєднувати членів кооп. Ставить внесок , щоби уділ зменшити до 5.- зол.

Дир.Капуста уважає, що виривати один спосіб з цілої низки способів недоцільно.Тому не погоджується з проєктом Токарського.

Дир.Мартюк каже, що справа уділу не може бути вирішена загально для всіх.Треба пристосовуватися до обставин.

В голосуванню було 11 голосів за поправкою Токарського.

3. тезу прийнято подавляючою більшістю без змін.

IV.

4. тезу прийнято без змін.

V.

При 5.тезі забирає голос пос.Білинський. Коли будемо мати пекарні, то буде запевнений і збут.Тому перше пекарні, а потім млини

Пропонує вставку , на яку погоджується референт.

Комісія вставку приймає.

Після того дир.Рубчак, Жовква домагається, щоби Маслосоюз дав свого власного інструктора.

дир.Мартюк поясняє, що це є в резолюціях молочарських і Центр Союзу.

о.Вігоринський - Жовква.просит звернути більшу увагу на мануфактури і мануфактурні кооперативи.Це справа важна, бо село запотребує мануфактури дуже богато і паде жертвою визиску ріжних приватників.

Козлинський - Тернопіль, пропонує викреслити: млини,пекарні, мясарні і т.д.цілу статистику в 5.тезі.Уважає, що справа відділення відділів не є ясно сказано.

Дир.Капуста відповідає, що до відділення, це є ясно сказано..

" По порозумінню з РСУК". На кожний відділ, відкритий при кооперативі має бути зложений окремий фонд.

5. тезу прийнято з поправкою одноголосно.

VI.

6. тезу прийнято з поправкою слова "стосунок" на "відношення".

VII.

Дир. Капуста заявляє, що РСУК не може потурати дальшому розборгуванню і буде виключати кооп. які не підчиняються наказам протиборговим.

На внесення п. Моди з Бібрки 7 тезу прийнято без змін.

VIII.

При 8. тезі Токарський з Ковля накидається на ГКЧ за ундівську політику і вносить, щоби комісія ухвалила вимогу, що ГКЧ має поміщувати фахові поради.

Пендзеи з Бучача щодо районових книговодців, каже, що це незручне. Колию вони були, то мусять відповідати перед ПСК. Пропонує викинути уступ від слів" Зїзд" аж до " Кооперативи".

О. Вігоринський, Жовква, пропонує додати, що нас пацифікують жиди за борги. Далі ставить внесення, щоби Vїзд ухвалив, що закупи мають відбуватися тільки в ПСК. Заа невиконання треба накладати кари.

Дир. Мартюк. Тежи є на те, щоби були переведені в практиці. Щойно практика покаже, що треба змінити.

Др. Нянчур. Треба змінити статути кооп., щоби була більша контроля. Треба витворити стан фахових крамарів. Наводить добрі досвіди з чужими крамарями в Тернопільщині. Є за інститутом крамарів.

О. Осташевський пропонує , щоби РСУК дав у кожній Кооп. фахового крамаря, хоч на пів року. Вносить, щоби кілька кооператив могли відбути підчас свят курс книговодства.

Дир. Мартюк. відповідає, що це вже переводиться. В Милованню буде 6 міс. курс.

Чертов - Рівне. РСУК повинен завести зразки, після яких можна булоб переводити контролю відношення платень до оборотів. В нашій окрузі ця справа представляється хаотично. ПСК повинні також контролювати.

Дир. Мартюк пропонує це перенести до тез Окружних Союзів.

п.Мода є за процентовою винагородою.Одначе не можна і в цім випадку брати шабльоново, а поділити на катеґорії.

Дир.Капуста в своїй відповіди зазначує, що введення окр.книговода може бути в порозумінню з ПСК.Щодо книжки платень, то вона мусит бути, бо цього вимагають обставини.РСУК перевів і ще переведе книжку, як буде цього треба.Що до винагород крамарів то в ГКЧ є до цього рамці.

8 тезу прийнято з поправкою " в порозумінню з ПСК.

IX.

9 тезу прийнято більшістю, два голоси проти.

X.

10.тезу поділив референт на 5 частей.

Першу часть прийнято одноголосно

Другу " " більш. 1.голос проти.

Над третьою вивязалась довша дискусія, в якій брали участь Мода, дир.Гумен з Жовкви.

Дир.Гумен пропонує змінити речення щодо Райфайзенок.Крім цього ставить внесення змінити уступ про ліквідацію боргів з доставцями молока до рай.молочарень, а саме, щоби від доставців стягати на конто боргу всі гроші.

Дир.Капуста годиться на першу поправку/Райфайзенки/, а на другу ні.

При голосуванню за другим внесенням Гумена заявилося 18 проти 36 голосів.Тому ця справа,як дезидерат меншости перейшла на пленум.

4 часть прийнята одноголосно.

5 часть з поправкою Бакальця,Підгайці перейшла більш.1.гол.проти.

В 5 - тій части забирає голос п.Салевич і питає, що робити з інтабуляцією дому, коли є три співвласники.

Дир.Демянчук - Сокаль: Що робити з кооп.домами, які стоять на церковнім.полі.

Проф.Брикович,-Тернопіль,пропонує інтабулювати на " Просвіти" бо кооп.може зліквідуватись, попати в тяжку ситуацію і тоді може піти на довги дім.

Сел. п.Місько є за спільними складками всіх кооператив на пов

одинокі доми.

Дир.Рубчак є проти пропозиції проф.Бриковича.

Дир.Бакалець перестерігає перед спільною будовою домів з іншими товариствами, бо це в його повіті пошкодило неодній кооперативі.

Дир.Капуста годиться з п.Салевичем і дир.Бакальцем і передасть їхні думки дирекції РСУК, щоби в цій справі винесла постанови.

10.тезу принято, більш.один голос проти, з поправкою Гумена і Бакальця.

XI.

11 теза одноголосно.

Окружні Союзи

I.

Референт дир.Шепарович,проводить дир.Мартюк і пос.Білинський

1.тезу прийнято одноголосно.

II.

2.тезу одноголосно.

III.

Др.Коберський пропонує змінити стилізацію тези.

Принято дві поправки: викреслити слово " дорогоцінний" і змінити" проблематики" на " практики".

3.теза одноголосно.

IV.

4.теза одноголосно.

V.

5.теза одноголосно.

VI.

Дир.Малаховський пропонує додати, що Союзи мають провірюват не тільки буджетову господарку, але й плян праці. Є за півчним бі ляном.

Дир.Шепарович пропонує:Комісія висказує своє бажання, щоби змінити чвертьрічні біляноси на піврічні.

6.тезу принято зі зміною одноголосно.

VII.

Дир.Гумен і Рубчак пропонують викреслити з 7.тези речення від початку до слова"мети".

Др.Коберський є проти цього.Кооперативи перебрали мірку в вкладках.

Після виснень дир.Капусти і дир.Мартюка в справі кредитів кооператив, виваується довша дискусія.

Гумен і Рубчак боронять свого погляду, що кооперативи мусять мати чужі фонди.Спеціяльно Союзи потребують їх.

п.Чертов.є за вишукуванням кредиту між своїми.Тільки такий кредит є здоровим.

Дир.Бакалець ставить внесення на замкнення дискусії.

7.теза проходить більшістю, два голоси проти.

VIII.

8.теза прийнята одноголосно.

IX.

Забирає голос:

Малаховський,др.Коберський і сел.Плазинський в справі цін.

Др.Коберський: Треба продавати трошки низче від цін приватників.

Плазинський нарікає, що Ц.С.бере за великі ціни."Калина" і "Елеґант" є дешевші у приватників.

Дир.Мартюк: виясняє, що ці товари йдуть з фабрики і коли вони дорожчі то тому не винен Ц.С.

9.теза прийнята одноголосно.

X.

10.тезу принято без змін одноголосно з додатком Центро-Банку.

XI.

Дир.Семянчук пропнує змінити останнє речення тези"З'їзд доруч[illegible] Ц.С. потворити у відповідних місцях свої склади товарів.

Дир.Шепарович заявляється проти складів.Найдешевше калькулюється товар, коли йде просто з джерела до ПСК. Треба натиснути на фабрикантів, щоби вони потворили свої склади.

Дир.Поритко говорить про управильнення згону.

о.Осташевський є за тим,щоб Ц.С. і РСУК зорґанізували збут сіль.-господ.продуктів.

Дир.Мартюк: Це вже обмірковує Ц.С.

XVI.

16. тезу прийнято одноголосно.

XVII.

17.тезу поділено на уступи.

1.уступ про співпрацю О.С. прийнято одноголосно.

2.уступ"Для РСУК" ухвалено вставку др.Коберського про зарічні курси і про здорожування виробів рідного промислу.

З огляду на спізнену пору ставить Чертов внесок, щоби тез не відчитувати , бо кожний учасник їх сам уже прочитав, а тільки давати до кожного уступу свої завваги.

Комісія це внесення приймає.

Дискусія вивязується при уступі Центро-Банку.

Вирішено скреслити слово " примусова і ..."

Речення про розбудову власного кредиту також скреслити.

Уступ про Укр.Райфайзенки рішено скреслити.

До уступу про співпрацю з " Просвітою" забирає голос др.Коберський і пропонує вставку, що до пропаґанди Союзів за закупном бодай одної книжки на рік одною родиною і за пропаґандою, щоби кооперативи ставали членами матірного товариства.

17. тезу прийнято [illegible].

XVIII.

18. тезу прийнято без змін і одноголосно.

Центросоюз

I.

1.теза пройшла з маленькою поправкою.Деякі промовці заявилися проти назви"торгівельний інструктор " і це слово заступлено:"związkowий."

1.теза одноголосно.

II.

II.

Перейшла без змін одноголосно.

III.,IV.,V.,VI.,VII.,VIII.,IX.,X.,

так само

XI.

При 11.тезі виявилась дискусія на тему опіки Центро - Союзу.

Дир.Бакалець заявляє, що опіка була за мала і тому пропонує

11. тезу прийнято, один голос проти.

XII.

12.теза принята одноголосно.

XIII.

Щодо розбудови господарських млинів, круподерок, пекарень і т.д.

Дир.Олійник є за покликанням до життя окремої Економічної Ради, яка прослідила передтим докладно умови на місцях і пляново розміщувала всі ці пром.кооперативи.

Др.Коферський остерігає перед легкодушним встряванням у спілки з приватними людьми для виробу люксусового товару, бо це може бути небезпечне і з матеріяльного і з морального боку. Ставить внесення додати до тези 13 вставку, яку комісія прийняла.

Др.Няньчур пропонує додати слово власний / не позичковий /.

Комісія не прийняла.

13. теза принята одноголосно.

XIV.

Дир.Малаховський пропонує, щоби скликати кооп. на кварту раз на квартал, а не що півроку. Комісія приймає це. Справа представництва як дорадчого органу управи О.С. викликує оживлену дискусію.

Дир.Поритко і Стронський є проти представництв.

Др.Шепарович є за представництвами, бо по них можна сподіватися успіхів.

14. теза прийнята більшістю, 6 гол. проти.

XV.

При 15 тезі забрав голос дир.Малаховський щодо більшої інґеренції в справи кооператив I.ст. Треба, щоби РСУК установив якісь права для кооп.II.ст. відносно інґеренції в кооперативах I.ст.

В тім самім дусі говорив дир.Гумен. Вносить, щоби РСУК провірив статути ПСК.

Чертов є проти розпорошування контрольности, бо це вносить заколот.

Дир.Шепарович не годиться з тим, бо не можливо є тим ревізорським апаратом, який маємо до розпорядимости, обслідити всі кооперативи, частіше як досі.

15.теза одноголосно.

скреслити друге речення.

Дир.Мартин відповідає , що Ц.С. фактично деякими О.Осередками не опікувався , бо ті осередки тієї опіки не потребували. Ц.С. висилав відпоручників чи самі директори їдуть туди, де є непорядок і де треба помочі та поради. Відтак більші О.Осередки не вимагали тієї помочі не потребує і тому дир.Коваленко уважає опіку Ц.С. за невистарчаючу.

Після дискусії, в якій забирали голос дир.Руснак, п.Чуйков і дир.Коваленко, дир.Луцький пропонує викреслити друге речення.

Комісія прийняла поправку і тезу більшістю голосів.

11. Теза більшістю з поправкою.

XXI. і XXII.

12. і 13. тези прийнято без змін одноголосно.

В год. 17.15 закінчено обради Комісії.

ДЕЗІДЕРАТИ до Ради РСУК

які принято на УІІ. Краєвім Кооперативнім Зїзді в дні 29. червня 1932.

1. Др.Г.Няньчура: Статут низових кооператив змінити в цьому напрямку, щоби крамарів в низових кооперативах застановлювано тільки за згодою дотичного Кооп. Повіт. Осередка. Вжеби час завести стан фахових крамарів, яких повинніби розділювати Кооп. Повіт. Осередки.

2. Дир. Малаховського: Тому, що роблення чвертьрічних інвентур та виготовлювання чвертьрічних інвентуральних білянсів в Повіт. Кооп. Осередках, забирає цим Осередкам надто багато часу, Зїзд висказує побажання, щоби ці інвентури і білянси виготовлювано що пів року.

3. Інж. Олексюка: Щоби при РСУК утворено Економічну Раду, яка малаби провіряти можливости упромисловлення поодиноких районів і вказувати цим районам, на які галузи промислу вони повинні приготовлятися.

4. Дир. Малаховського: Наради з кооперативами району відбувати що три місяці. Тоді буде належна співпраця з повіт. Кооп. Осередком, а тому відпалаби потреба дорадних тіл, про які говориться в т. 11. тез про Окружні Союзи.

5. Дир. А. Гумена: Щоби РСУК провірив на підставі опінії Окр. Союзів теперішний статут для цих Союзів, бо він виказує деякі недомагання, яких не передбачено при виготовлюванні цього статуту.
Його дезідерат, щоби РСУК стежив за такими справами, як нпр. становище Католицької Акції до кооперації, Зїзд передає відділови пресовому РСУК, щоби в пресі у відповідний обєктивний спосіб освітлював подібні справи.

6. Дир. Рубчака: Тези, приняті на Зїзді, видати окремою відбиткою і розіслати всім [illegible] кооперативним установам, подаючи їх до відома [illegible] реалізації цих тез.

Пане Президенте!

Бюро нашого Союза, котре мало свое засідання в Брюсселі дня 23.III., слухало мене [мою доповідь в справі] кандидатури Українського Товариства Ліги С. Н., якого Ви є президентом. Я представив Бюрові трудності, які це Товариство зустрічає від уряду, лиш що до одержання затвердження своїх статутів і що до його офіційного признання [локалізації]. Я згадав також про факти недавнього вислання цим Товариством відкликання для анулювання рішення львівського воєводства. Я згадав нарешті про те, що одним з аргументів видвинених воєвідством проти признання Вашого Товариства є факт існування [констатування недавно в Варшаві] іншого Українського Товариства, яке відразу дістало офіціяльне признання, яке одначе ніколи не голосувалося до нашого Союзу.

На передодні засідання польські делегати покинули Брюссель і Бюро за їх відсутности не уважало себе обов'язаним входити в обговорення справи. Але воно доручило мені написати рівночасно Вам, Пане Президенте, і Польській Федерації, і висловити бажання, щоб по можливості на найскорше усунути [без взаємної порозумілої згоди] актуальні трудності між Вашим і

Союзними Сторонами.

Тому що наші Статути не передбачають для кожної країни більш одного товариства або федерації товариств, будемо [illegible] до Вашої згідливости і дуже просимо Вас, звернутися після всіх правилля, до Польської Федерації, з заявленням вашого бажання приступити до Польської Федерації Товариств для Ч. Х. З хвилею виконання цієї необхідної формальности Польська Федерація дістане поручення [illegible], як ми цього від неї надіємося, щодо усунення перешкод, котрі [illegible] голосіння досі [illegible] Української молодіжи в лоні нашого Союзу.

Я залучив копію цього листа до листа висланого мною до Польської Федерації.

Прошу приняти, Пане Президенте, запевнення моїх щирих відданих почувань

[illegible signature]

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

I. Кооперативи хліборобів для загального закупу і збуту.

А) Кооперативи I. ступня.

1. Завданям сільських кооператив для загального закупу й збуту, які стали матірними клітинами цілої нашоїповоєнної кооперації, є не тільки доцільний ввіз усіх товарів потрібних для сільського дому й господарства, збут усіх плодів хліборобської праці своїх членів та упромисловлення свойого району, але й творча співпраця для піднесення в цім районі загальної й фахової хліборобської освіти, дбання про чимраз вищу рідну культуру села та скріплення в гурті своїх членів громадських чеснот, без яких годі сповнити це завдання.

Завідуючі чинники кооперативи мають, попри постійну боротьбу кооперативи з товаровою лихвою і попри постійне творче організування чимраз вищого гаразду в районі, твердо дбати про це, щоби члени кооперативи з оправданою вірою у власні обєднані сили чимраз більше цінили працю й ощадність, держали в погорді непорадність, лінивство, марнотратність і безоглядну захланність та все були готові до жертвенної посвяти для загального добра. В ніякім разі кооператива не сміє бути громадською толокою, яку тільки скубеться. Не можна терпіти легкодушної добродушности там, де безумовно треба твердого характеру, ясного розуму і гарту волі!

Маючи це на увазі, Зїзд доручує всім низовим кооперативам для загального закупу й збуту звертати якнайбільшу увагу на строгий вибір до надзірних рад та управ тільки таких людей, які своїм живим громадським характером і своїм знанням дають якнайбільшу запоруку, що кооператива під їх проводом добре сповнить своє завдання.

2. Низові кооперативи для загального закупу й збуту зросли в РСУК з 2281 кооператив з початком 1930 р. на 2512 з початком 1931 р. З кінцем 1931 р., по викресленні з реєстру нечинних і невірних кооператив та по пересуненні деяких інших до споживчого і молочарського виду, осталося їх **2.508.** З цього на північно-західних землях було з кінцем 1930 р. 325, з кінцем 1931 р. 375 кооператив. Як небудь в організаційнім пляні РСУК мається на увазі радше направу та поглиблення діяльности цих кооператив ніж їх чисельний зріст, **Зїзд доручує РСУК подбати про густішу сітку цих кооператив на північно-західних землях при рівночаснім творенні для них кріпких окружних організаційно-торгівельних осередків.** Не зважаючи на всі зовнішні перешкоди, Зїзд вважає дальшу організацію кооператив цього виду на Волині й Поліссі доцільним і конечним засобом самопомічної боротьби села з визиском і грізними проявами сучасної глибокої господарської кризи.

3. Задля нічим не обмежених торгівельних орудок також з нечленами, болючим проявом в організації тих кооператив є, що пересічне число обєднаних ними членів не зростає. В 1929 р. і 1931 р. припадає на одну кооперативу незмінно 97 членів. Задля цього Зїзд **одобрює ударне гасло РСУК на 1932 р. за масовим приєднанням нових членів в кооперативах для заг. закупу й збуту. При тім треба мати на увазі не тільки господарів, але на рівні й господині.** Жива співпраця жінок не тільки в членстві, але й у завідуючих органах, запевнить кооперативам зовнішний принадний лад (чистоту й прикрасу в домівці), доцільний запас товарів для хатнього вжитку, більший збут чимразто ліпших продуктів домашнього господарства і поширить та закріпить суспільно-моральні цінности передусім в вихованні нового кооперативного покоління.

На протязі 1932 р. кооперативи для заг. закупу й збуту мусять передусім подбати, щоби всі користаючі дотепер з існування кооперативи нечлени стали її членами. На протязі 1933 р. переведемо засаду, що працюємо тільки з членами, — тимпаче, що від 1934 р. також законні податкові пільги будуть признані тільки при торгах з членами кооператив.

Члени, які не співпрацюють постійно в кооперативі і не дбають про її розвиток під гаслом: „всі за одного, один за всіх“, не є бажані.

4. Признаючи велику вагу суспільним цінностям в кооперативній організації цього виду, **Зїзд доручає РСУК далі придержуватися засади про організування окремих низових кооператив для заг. закупу й збуту в кожній більшій громаді. Однак, де нема господарських передумов на життєздатну кооперативу, або де вона задля проминаючих причин заломилася, там по порозумінні з РСУК доцільно є основувати тимчасом філію сильної сусідньої кооперативи або навіть крамницю окружного Союзу Кооператив.**

5. Зїзд стверджує, що з кінцем 1930 р. було при кооперативах для заг. закупу й збуту опріч 236 молочарських відділів, вже призначених на переорганізування в районові молочарні, ще й 945 машинових відділів з 1770 рільничими машинами для спільного вжитку, 22 цегольні, 12 дахівкарень, 10 олійнь, 5 пекарень, 4 мясарні, 1 млин і 6 інших відділів. Ці **відділи мають стреміти до відділення їх в слушний час по порозумінні з РСУК, в окремі, самостійні, районові кооперативи. Щоби цей розділ в слушнім часі лекше перевести, Зїзд доручує кооперативам збирати при творенні нових відділів окремо означені додаткові уділи.** За цим і за доцільним відлученням відділів мають стежити передусім інструкторські відділи при Окружних Союзах.

6. Власні фонди низових кооператив для заг. закупу й збуту зросли з 2710 зол. на 1 кооперативу в 1929 р. на 3162 зол. з початком 1931 р. при рівночаснім спаді чужих фондів з 3351 зол. на 2584 зол. В движимостях і недвижимостях цих кооператив заморожено по конець 1930 р. 55 проц. власних фондів. Висота власних і чужих фондів та їх взаїмний стосунок і частинне унерухомлення в движимостях та недвижимостях ще не дають причини до занепокоєння. Зїзд всож таки **підкреслює, що постійний дальший зріст власних фондів і дальший спад чужих фондів в кооперативах для з. з. і збуту є конечним і найпевнішим забезпеченням їх матеріяльного розвитку.**

7. Найбільшою небезпекою в кооперативах для заг. закупу й збуту є їх товарові довжники. Зобовязання цих довжників до кооператив зросли з кругло 3,250.000 зол. в 1929 р. на 4.150.00 зол. в 1930 р. Не всі товарові довги є споживчі, однак переважно є вони ними.

Легкодушно зростаючі борги разом з капіталом, замороженим в движимостях і недвижимостях, перевищували на початку 1931 р. всі власні фонди кооператив для заг. закупу й збуту о кругло 800.000 зол. Ця болюча дійсність, особливо в часі сучасної глибокої недолі села, є жахлива і від переможної боротьби кооператив з нею залежить їх будуччина. Маючи це на увазі, **Зїзд закликає усіх провідників цього виду нашої кооперації до остаточного переходу на готівковий закуп і збут споживчих товарів та до дальшої непримиримої боротьби зі старими споживчими кредитами на загально відомих основах, оповіщених в наказі РСУК з жовтня минулого року.**

8. Не всюди відповідна внутрішня контроля діловодства в кооперативах, часто безбюджетова господарка, споживчі закупи в Союзі на кредит і неоправдані закупи поза Окружним Союзом, легкодушна і безвідсоткова роздача споживчих товарів лядовим довжникам, навіть нечленам кооперативи, недостача вишколених крамарів, ослаблення люстраційних органів в повітових осередках і передусім великі страти, заподіяні т. зв. пацифікацією в осені 1930 р. — спричинили при зменшених торгах підвишку стратних білянсів з кругло 500 в 1929 р. на поверх 800 в 1930 р. та обнизили чисту білянсову надвишку кооператив І. ступня з кругло 1,000.000 зол. в 1929 р. на кругло 400.000 зол. в 1930 р. Задля цього **Зїзд доручує Дирекції РСУК і всім окружним Союзам звернути особливу увагу на виховання сільських Н. Рад і місцевих контрольних комісій, на фахову підготовку практикантів при Союзах Кооператив, які творилиб конечний запас крамарів для сільських кооператив та на вдержання при Союзах відповідного орг.-люстраційного апарату.** Наша кооперація радо повитала би відповідно підготовлену безробітну інтелігентну молодь при книговодчій та крамарській праці в кооперативах І. ступня, як у добрій практичній школі для дальшої кооперативної праці.

Зїзд заявляється при цім за введенням (де того треба) одного доброго книговоду для кількох сусідніх кооператив, — за черговою доставою товару і відставою продуктів кооперативами, що лежать на спільнім шляху до окружних товарових осередків — і за відсотковою винагородою управи та службовців відповідно до готівкового торгу кооперативи. За постійною бюджетовою рівновагою низових кооператив мають стежити окружні союзи, а де їх нема, РСУК.

9. Зїзд з признанням стверджує, що сільські кооперативи для заг. закупу й збуту стають чимраз сильнішим І. ступнем в організації кооперативного збуту хліборобських продуктів, задля чого наша хліборобська кооперація чимраз краще зрівноважує білянси окремих господарств і села. Для скріплення цього збуту **Зїзд доручує членам сільських кооператив ще сильніше поширити комісову передачу продуктів своїм кооперативам.**

10. Зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів вимагає пристосування продукції до вимог ринків збуту. Задля цього треба нам якнайсильнішої пляновӧї **співпраці поміж цілою хлібор. кооперацією і „Сільським Господарем"** та розбудови доцільної агрономічної праці в округах. Задля цього Зїзд доручує передусім хлібороб. кооперативам, щоби вони постійно і безумовно виконували свої статутові обовязки зглядом „Сільського Господаря", співпрацювали з його місцевими кружками і безумовно читали та поширювали не тільки кооперативні видавництва РСУК, але також часописи й книжки „Сільського Господаря".

Ведучи безпосередню боротьбу з товаровою лихвою при закупі товарів і збуті сільських продуктів, **вид кооператив для загального закупу й збуту є безпосередньо зацікавлений в розвитку кредитових кооператив,** які поборюють готівкову лихву на селі. Поза тим „Центробанк", як центральна каса усіх укр. кооператив, є й для цього виду конечним осередком інвестиційного і збутового кредиту. Задля цього **Зїзд доручає також сільським кооперативам для заг. закупу й збуту а) вплачувати уділи до ЦБ, б) щорічно льокувати в ЦБ хоч 25 відс. білянсових надвижок, якими виміновується запасні фонди та добровільні щомісячні ощадностеві вкладки кооперативи і в) льокувати в Ц. Б. всі особливі фонди** (на будову домів і т. п.)

З місцевою райфайзенкою і районовою молочарнею треба співпрацювати в справі поборювання товарових споживчих кредитів. Райфайзенка мусить мати при цім повну свободу в перебиранні на свій рахунок тільки таких довжників кооперативи для заг. закупу й збуту, які є її членами й заслугують на кредит, а районова молочарня ліквідує при виплаті доставцям за молоко їх споживчі борги тільки тоді й до цієї висоти, як це було наперед умовлене, з цим, що доставець молока має все таки одержати за доставлене молоко певну частину готівкою.

З „Дністром" співпрацює кооператива в тім напрямку, щоби всі її члени обовязково обезпечували в „Дністрі" движимости й третину домів. Сама кооператива обезпечується в „Дністрі" від влому й вогню.

Передумовою доброго поступу кооперативних завдань є якнайвища освіта її членів. Задля того **всі кооперативи для загального закупу й збуту є безумовно зобовязані до тісної співпраці з місцевою читальнею „Просвіти"** і до членства в „Просвіті". РСУК займає в порозумінню з Т-вом „Просвіта" у Львові в справі інтабульовання нехуомостей (народніх домів), будованих по селах і місточках спільними силами місцевої кооперативи й місцевої читальні „Просвіта" таке становище: Власницею нерухомости стає та з двох установ (кооператива чи читальня), що вложила готівкою в набуття площі та в будову більше як половину всіх готівкових видатків на ту ціль. За другою установою признається право уживання певних умовлених помешкань, яке інтабулюється. Площа, набута одною з інституцій і віддана під будову дому, будованого спільними силами двох інституцій, приймається за готівковий вклад по білянсовій ціні по відняттю коштів амортизації за весь час посідання площі. Всякого роду даровизна в роботі чи в матеріялах при обчисленню висоти готівкового вкладу в будову під увагу не береться.

Кооператива має співпрацювати з усіма місцевими установами, які розбудовують добробут, добро й красу на селі.

11. Звуження агрономічного і організаційно-люстраторського апарату та білянсові страти вийшли в деяких Окружних Союзах часто з недостаточної торг. дисципліни і занадто скупого вивінування Союзів у власні фонди кооперативами І. ступня. З кругло 7,000.000 зол. власних фондів в приналежних до Союзів кооперативах І. ст., ці Союзи одержали по конець 1930 р. малощо понад 900.000 зол. Задля цього **Зїзд доручає кооперативам І. ст. якнайпильніше придержуватися торг. дисципліни зглядом своїх Союзів і у власнім інтересі якслід вивінувати Окружні Союзи, як свої організаційні та закупочно-збутові осередки.**

Б) Окружні Союзи.

1. Грізна господарська криза, що від половини 1929 р. до решти захитала рентовність селянської продукції та чимраз більше поглиблюється, застала Окружні Союзи ще без вистарчаючого вивінування у власні фонди, надмірно задовжені, перевантажені легкодушно уділеними та звичайно незабезпеченими і безвідсотковими товаровими кредитами, з замороженими часто не тільки власними, але й чужими капіталами. Дуже поважні безпосередні і посередні матеріяльні шкоди заподіяні Союзам т. зв. „пацифікацією" 1930. р. були ударом в існування деяких Союзів, а майже у всіх викликали довгий застій праці. Тодішне нагле замкнення банкових кредитів а потім велике обмеження торгів, пониження цін в запасі промислових товарів і передусім катастрофальне раз у раз поступаюче обезцінення закуплених продуктів і нарешті тут і там неоглядне безбюджетове, недисципліноване і в двох випадках навіть зловживаюче довірям діловодство, довели до цього, що деякі Союзи при всій напрузі зі їх Управ і централь попали в 1930 в поважну кризу, яка заморозила поверх пів міліона золотих в торгівельних централях задля викуплених ними союзних векслів і піднесла число стратних білянсів в Окружних Союзах за 1930. рік. Ця дійсність малощо поправилася і на протязі 1931. р. Правда, що в порівнанню з приватним промислом і торгівлею і навіть з деякими сусідськими рільничими кооперативними організаціями наші окружні торгівельні осередки куди краще перемагають шаліюче кругом нас господарське розладдя, однак усе таки **всі покликані до цього організаційні та фахові проводи мусять далі як найсильніше подбати про скріплення власних фондів і збільшення ліквідности оборотових фондів в природно найбільше загрожених тепер Окружних Союзах.**

2. Зїзд стверджує, що великих шкід, заподіяних в часі т. зв. пацифікації передусім Окружним Союзам та їх підбудові, до тепер ще не повернено. Повного відшкодування за тодішні жахливі події українська кооперація ніколи не зречеться. Зїзд приймає до відома всі дотеперішні зусилля РСУК в цім напрямку, спрямовані до уряду та Міжнародного Союзу Кооператив.

3. У цілій кооперації, а тимпаче у всіх обєднаннях вищих ступнів вислід праці залежить в першу чергу від людей. Які люде в проводі й членстві, така кооперація. Провід О. Союзів вимагає дійсних і повновартісних керманичів, не тільки опановуючих всебічно техніку праці, але свідомих і одушевлених організаторів гаразду в дорученій їм окрузі та захоплених визнавців кооперативних ідей. Кріпко стоячи ~~ногами~~ на грунті господарської дійсности, однак не забуваючи ніколи на провідні зорі ~~над головами~~ без розбіжности поміж словом і ділом, з глибоким почуттям громадської відповідальности за вирішення і одержані та видані доручення, ~~вони~~ твердо, розумно, сміло, обережно і бистро мають кермувати дорученою їм округою, урухомлюючи всі її суспільні й моральні цін-

~~І. КООПЕРАТИВИ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ЗАКУПУ Й ЗБУТУ.~~

В розділі: "Б. О к р у ж н і   С о ю з и" додається в у с т у п і 10. таку другу частину цего уступу:

Зїзд звертає увагу Окружних Союзів на зобовязання Управ в кооперативах усіх видів і ступнів повідомити склепаря чи скарбника, які зложили векслеву кавцію /очевидно з відповідною деклярацією/, найпізніще до двох тижнів по виповідженню їм праці, про вислід обчислення доручених їм грошей або товарів. Коли склепар чи скарбник, які зложили кавцію, добровільно і зараз дійсно не покриють неоправданої недостачі в товарі або готівці, Управа Кооперативи мусить внести судову скаргу найпізніще до шістьох тижнів по обрахунку склепу або каси. Кавційні вексли зужитковується на основі судового вироку.

ности та всі її господарські можливости і вводючи її як живу, свідому і творчу силу в народнє господарство. Наші О. Союзи ще молоді. Ми всі разом щойно виховуємо себе до чимраз вищих завдань. **Прискорити й поглибити кристалізацію кооперативного проводу є одним із найбільше пекучих завдань нашого кооперативного руху. Зїзд доручає РСУК вжити всіх заходів, щоби захопити цею метою і приготовити до цих завдань нашу академічну молодь. Вже працюючі керманичі і співробітники в О. Союзах мусять постійно доповнювати свій дорогоцінний практичний досвід щораз то наростаючим знанням загальної економії, аграрної політики, економіки сільських господарств, кооперативної історії, ідеольогії і проблематики. Не в дешевій з усякого боку особовій адміністрації, тільки в витворенню можливостей для росту творчих і повновартісних провідників — будуччина О. Союзів і цілої нашої кооперації.**

4. Великим недомаганням О. Союзів є зовсім невистарчаючі їх удїлові капітали. Під натиском життя і РСУК уділи в Окружних Союзах зросли з кругло 111.000 в 1926 р. на поверх 960.000 зол. в 1930. р. На протязі 1929. р. і 1930. р. вони зросли о округло 67 проц. в порівнанню до попередніх літ. В уже обслідованих білянсах 22 ОС. за 1931. р. їх власне майно зросло з кругло 1,025.000 зол. на кругло 1.159.000 зол. Чуже майно Союзів зростало від 1926. р. до кінця 1929. р. скорше від власних фондів. З признанням підкреслюється, що на протязі 1930. р. чужі фонди впали о 8 проц. На протязі 1931. р. чужі фонди в уже провірених 22 Союзах далі впали з кругло 3,820.000 на 2.893.000 зол. Всеж таки страти на відсотках від чужих капіталів є, поза конечними витратами на завідування, найповажнішою квотою в рахунку страт у кожнорічнім збірнім білянсі Окружних Союзів. Задля цього ще раз підкреслює Зїзд, що **не сподівані надзвичайні товарові і передусім не готівкові кредити від нечленів, тільки скріплені власні уділові капітали мусять стати матеріяльною основою наших О. Союзів.**

5. Добра господарка забезпечує довіря обєднаних кооператив до їх Союзів. **Нема доброї господарки, де в недвижимостях і передусім в легкодушно уділених товарових кредитах заморожено не тільки усі власні, але й великі позичені фонди.** В недвижимостях і часом зайвих движимостях (авта) заморозили Союзи в 1929. р. поверх 900.000 зол., а 1930. р. майже 1,100.000 зол. В товарових, у великій мірі споживчих, кредитах заморожено в 1929. р. майже 2,000.000 зол., а в 1930. р. поверх 2,300.000 зол. Збірний білянс 36 Союзів за 1930. р. стверджує, що фонди унерухомлені в недвижимостях, движимостях і тов. кредитах перевищують власні фонди Союзів о поверх два міл. позичених золотих! **Велика загроза, яка особливо серед загальної господарської кризи вийшла в О. Союзах з цеї необачної помилки, нехай стане згідно з давними закликами РСУК найсильнішою пересторогою для всіх наших видів і ступнів на цілу будуччину!**

Маючи це на увазі, Зїзд заявляє, що **О. Союзи безумовно не можуть приступати до набування недвижимостей і до поважніших інвестицій без попередньої опінії РСУК., та що вони мають стежити за виконанням цього обовязку також у всіх обєднаних ними кооперативах І-го ступня.**

Зїзд витає введене в 1930. р. опроцентування тимчасових тов. кредитів в Союзах, загал перехід Союзів в 1931. р. до готівкового закупу збуту споживчих товарів і добрий вислід останньої запорядженої РСУК протиборгової акції в О. Союзах як першу ластівку направи їх господарського діловодства.

6. Особливо в теперішніх тяжких часах **Союзи мусять провірювати свою бюджетову господарку** щомісячно на основі книг і чвертьрічно при інвентуральних білянсах.

7. Готівкові вклади в О. Союзах від нечленів мали колись своє оправдання. У змінених відносинах мусимо стреміти до цього, щоби ці вклади постепенно доплували тільки до кредитових установ. В міру розбудови кредитової кооперації буде щезати запотребування готівкових вкладок до обороту в О. Союзах. Ідучи до цеї мети **О. Союзи вже тепер не можуть признавати своїм вкладчикам вищих відсотків від тих, які платять ощадникам місцеви Українбанки.**

8. **Згідно з давною постановою Ради РСУК має „Центросоюз" рішуче протиставитися усім штучним підвищуванням товарової кредитоздатности О. Союзів надзвичайними загальними гарантіями других кооперативних установ за товарові зобовязання О. Союзів. Такі дотеперішні гарантії треба поступово ліквідувати.**

9. Торгівля вводженими на село господарськими та споживчими товарами в О. Союзах мусить мати на увазі інтерес споживача. В противенстві до приватного купецтва О. С. можуть вводити на село: 1) тільки необхідний товар без огляду на оправданий тепер спадок цих оборотів, 2) тільки добрий товар, хочби заробіток з торгівлі менче відповідним товаром давав Союзам більші матеріяльні прибутки. Замовляючи ці товари, Окр. Союзи мають мати на увазі передовсім кооперативне і взагалі рідне виробництво та доцільну уніфікацію товарів. **О. Союзи мусять кріпко стреміти до цього, щоби споживчі товари набувати й продавати дешево, але тільки за готівку.** Щоби це останнє лекше перевести О. Союзи подбають, щоби до 1. січня 1933. р. довести до ліквідації товарових споживчих кредитів також **в обєднаних ними кооперативах І. ступня.**

10. Особливу увагу мусять звернути О. С. на стислу калькуляцію і докладну контролю в обороті товарів. **Не завеликі запаси товару, доцільна калькуляція і добре ведені картотеки** в осередку Союзів і їх складницях — **необхідні. О. С. обовязані так упорядкувати свої фонди і платности, щоби завсіди мали на складі всі товари І. потреби для сільських кооператив і точно вивязувалися зі своїх вексльових зобовязань.**

11. Зїзд стверджує, що торгівельна дисципліна в деяких О. Союзах до Ц. С. була все ще невистарчаюча та що запас невідповідних товарів і платничі труднощі цих Союзів вийшли у великій мірі з їх неоправданих закупів поза торгівельною централею. При цьому стверджується, що в найтяжчім часі вийшли Союзам на зустріч з допомогою тільки наші власні централі, причім нераз першими, що користали з цього, були позакооперативні вірителі Союзів, яких вони до цього часу у сплатах на жаль передусім заспокоювали. **Зїзд підкреслює, що зосередження зобовязань О. Союзів у власній централі виявилося конечністю для правильної і доцільної господарки О. Союзів.** Маючи на увазі поменчення вагонових закупів в часі сильного пониження закупочної сили села, **Зїзд доручає сусідуючим О. Союзам розбудувати спільні закупи в Ц. С.**

12. Зїзд витає чимраз живіще організування О. Союзами збуту хліборобських продуктів, передусім яєць, безріг, худоби, телят і дробу. Маючи в біжучім році передусім цей збут на увазі, О. Союзи повинні вже підготовляти чимраз сильніше також збут дальших плодів годівельної та ростинної продукції села. **Цілим збутом, особливо експортом О. Союзів, кермує Центросоюз. Союзи подбають, щоби комісова передача продуктів до кооперації стала чим-скорше правилом. Задля великого господарського значіння кооперативного збуту хліборобських продуктів для їх продуцентів і для самих О. Союзів, Зїзд робить завідуючі органи О. Союзів відповідальними за напруження всіх сил в цім напрямку.**

Для поширеного збуту треба мати в Союзі окремого референта.

13. **Зїзд доручає О. Союзам мати на увазі дальшу розбудову кооперативного упромисловлення села,** яке організуючи перерібку хліборобських продуктів збільшує рентовність сільського господарства, підносить сільську продукцію на вищий щабель, приспішує оборот капіталів в сільському господарстві, полекшує збут сільських сирівців і зменчує безробіття на селі. Приймаючи до відома, що в формі окремих кооператив і відділів при загальних сільських кооперативах вже маємо, опріч районових молочарень, кругло 80 варстатів праці спрямованих на упромисловлення села, Зїзд заявляється за дальшою пляновою розбудовою господарських млинів, круподерок, сільських пекарень, олієнь, кооператив для перерібки овочів і городини, мотузярень, мясарень, гарбарень, бетонярень, цеголень колодієнь, столярень і т. п. там, де є передумови для постійної масової продукції, вистарчаючий капітал і економічно та технічно справний провід та запевнений збут, що має наперед провірити РСУК.

Попри це Окружні Союзи мають мати на увазі також дальшу розбудову помічних сільських кооператив (к-и торфові, пасовиськові, машинові і т. п.), кооператив для піднесення домашнього промислу, сільських ремісничих кооператив і де можна, також т. зв. кооператив праці.

14. Зїзд доручує Окружним Союзам скликати в осідку кожної складниці щонайменше по кожнім [illegible] всі обєднані ними кооперативи на нараду, щоби при цій нагоді обговорити з ними всі розпорядки РСУК, свої власні, і плян праці в данім районі та вислухати побажань обєднаних при складниці кооп. Опріч цього Зїзд доручує Окр. Союзам **покликати до праці при кожній складниці поза головним осідком союзу окреме вибране кооперативами району їх представництво** з 3-х членів, яке як дорадчий орган управи О. Союзу постійно співпрацювалоби з нею і провідником складниці в межах означених окремим правильником. Ревізійному Союзови доручує Зїзд випрацювати такий правильник в порозумінню з О. Союзами.

15. **О. Союзи є обовязані стояти на сторожі правильної господарки в обєднаних ними кооперативах І. ступня. Поза тим обовязком О. Союзів є пізнати всі господарські можливости і потреби своєї округи,** та дбати про те, щоби обєднаний ними нарід всіма видами кооперативного господарства здійснював ці можливости і потреби як свідомий і відповідальний творець господарського життя в окрузі. Цього завдання Союзи не виконають без доцільного вишколу низових кооператив і освідомлення обєднаних ними народніх мас та без постійної співпраці з усіма господарськими і культурно-освітніми установами в окрузі. В першу чергу треба задля цього мати Союзам вистарчаюче число повновартісних окружних інструкторів. **Відбудова та розбудова організаційних відділів без окремих організаційних оплат кооперативами І. ступня мусить бути начальним домаганням дальшої плянової праці в О. Союзах.** Непорозуміння поміж членами кооператив (склепарями, скарбниками) і кооперативою, членами їх Управ і Н. Радами та спори кооператив з О. Союзами,

доручується полагоджувати **кооперативним мировим судом** з записами обидвох спірників.

16. Завданням **вишколу** обєднаних кооператив і господарського освідомлення округи має бути не тільки конечне технічне вивчення книговодства, товарознавства, калькуляції, цілої торгівельної та контролі і правних приписів, але й таке загально економічне та кооперативне освідомлення, щоби на основі пізнаних господарських потреб і можливостей округи провідники кооператив і як найширший загал обєднаних Союзами членів бажали і могли стати організаторами і співтворцями такого нового життя на місцях, в якім наша земля напругою своїх людей чимскорше дійшлаби до добробуту і до якнайвищої рідної культури в першу чергу на селі, а потім скрізь, де скупчується суспільне і господарське життя рідного краю.

17. Співпраця О. Союзів з усіма нашими господарськими та культурно-освітніми установами мусить мати на увазі передусім свої власні надбудови: РСУК і „Центросоюз".

Для РСУК є О. Союз згідно з новим статутом — помічником і виконавцем в організаційних справах. Всі власні організаційні пляни, всю свою провірку кооператив окружними інструкторами, вислід стеження в кооперативах І. ст. за виконанням поревізійних доручень, перебіг усіх засідань організаційної колегії, власного інструкторського відділу, кооперативних нарад, зборів і свят, передає О. Союз у слушний час до відома РСУК, виконує його організаційні запорядження, поширює його видавництва і стоїть в окрузі на сторожі усіх його розпорядків. Перед Р. С. У. К. О. Союзи є відповідальні за працю кооператив для заг. закупу і зб. та тих обєднаних ними кооператив, які не мають своєї фах. централі. Особливу увагу звернуть Союзи на пильне читання і КЧ в кооперативах І. ст.

З „Центросоюзом" є О. Союзи звязані у всіх торгівельних справах. Особливо в теперішніх дуже тяжких часах О. Союзи є обовязані поза придержуванням якнайстіснішої торгівельної дисципліни, узгіднювати з Ц. С. свої бюджети, калькуляцію товарів і свою товарово-кредитову політику. В виконуванню сплат за закуплені в Ц. С. товари не вільно ніколи допустити до найменшої задержки.

Чимраз то ширший і глибший збут хліборобських продуктів приневолює О. Союзи до тісної співпраці не тільки з Ц. С., але і з **„Сільським Господарем"**, який мусить вести в округах пропаганду та навчання такої продукції, яка відповідає вимогам ринків збуту. На забезпечення цієї праці „С. Господаря" хліборобська кооперація запевнить йому при живім співділі О. Союзів не тільки безумовно обовязуючі членські вкладки від кооператив і якнайпильнішу піддержку для усіх його видавництв, але ще й підіпре його постійними датками від кожної збутої скрині яєць, від кожної штуки збутих тварин і т. п. на основі окремої умови поміж Ц. С. і С. Г.

О. Союзи є безпосередно зацікавлені в доцільній праці агрономів в округах. Як довго це буде конечне, О. Союзи повинні зорганізувати матеріяльне забезпечення цеї праці коштом всіх Окружних і районових кооператив. В порозумінню з централею „С. Г." і при переведенню умовлених квот через її книговодство, можуть О. Союзи зужити на цю ціль означену частину кооперативних членських вкладок до „С. Г."

Куди сильніше ніж до тепер мусять О. С. освідомити собі та обєднаним кооперативам пекучу потребу **скріплення Центробанку** як центральної каси українських кооператив. Вплачування уділів (25 зол.) від усіх кооператив, льокування в Ц. Б. всіх особливих фондів (на будову домів, фонд обезп. худоби і т. п.), хочби дрібна, але примусова і постійна (щомісячна) ощадність всіх обєднаних кооператив, льокування 5 відс. із усіх щорічних білянсових надвижок, які призначується до запасного фонду, спрямування до Ц. Б. всіх більших ощадностевих вкладок і постепенне переводження через Ц. Б. кооперативних розрахунків мусить чимскорше стати заповіддю для О. Союзів і всіх обєднаних ними кооператив.

Розбудова власного кредиту у всіх його організаційних формах є одною з передумов дальшої доцільної розбудови нашої кооперації.

З „Укр. Банками" можна наладнати не тільки дрібніші готівкові орудки, але й продажу рільничих машин чи навозів стараючися там о позичку господарям.

„Укр. Райфайзенка" може при добре наладнаній співпраці з кооперативами для заг. закупу і збуту бути помічною при ліквідації споживчих боргів для заслугуючих на це її членів.

З Маслосоюзом О. С. порозуміваються у всіх справах, що торкаються веденого ним технічного організування районових молочарень в окрузі і співпраці кооператив з Районовими Молочарнями (зачети — борги). При виготовлюванню проєктів на відлучення молочарських відділів заступають життєздатність матірної кооперативи представники О. Союзів.

З „Народною Торговлею" співпрацюють О. Союзи в справах організації споживчих кооператив, деяких спільних закупів з її складницями та в справі доставки сільських продуктів. О. Союзи з правила не ведуть детайлічної продажі споживчих товарів.

В „Дністрі" обезпечують Союзи свої недвижимости, движимости, готівку й товари та стежуть за виконанням цього обовязку **всіма кооперативами в окрузі** Союзу.

В передбачених статутом **організаційних колегіях** скупчується співпраця О. Союзу з окружними кооперативними осередками інших видів. Ці колегії добрі булоби поширити представництвом окружних культурно-освітніх і других громадських установ, щоби і їх втягнути в живий творчий вир кооперативного життя в окрузі.

Маючи на увазі, що кооперація може розвиватися тільки серед освічених народніх мас, О. Союзи обовязані співпрацювати з **„Просвітою"**, чинно попирати її освітню працю в окрузі та стежити за безумовним виконанням статутових обовязків обєднаних ними кооператив зглядом „Просвіти". Самі кооперативи мають вести культурно-освітню працю особливо там, де нема окремих читалень.

„Рідній Школі" і іншим нашим школам помагають О. Союзи в переводженню навчання кооперації в школах і організуванню шкільних кооператив (передусім збірень ощадности).

Зїзд доручує О. Союзам співпрацювати в справах кооперативної пропаганди **з обєднаннями укр. жінок та укр. академічною молоддю в окрузі.**

О. Союзи мають пильно стежити за негайним відсиланням білянсових датків для суспільних установ.

17. Маючи на увазі виїмково тяжке положення в так дуже важних для народнього господарства О. Союзах, РСУК вже від початку 1930. р. надзвичайно пильно стежить за їх діловодством. Всеж таки не виключене, що деяким з природи кволим і ослабленим Союзам може й не вдастся переплисти через бурхливий океан сучасного лихоліття. **Зїзд заявляється за цим, що РСУК разом з фаховими централями мають ратувати тільки органічно життєздатні Союзи, які до цього виявляють якнайбільше напруження власних сил.** Не зовсім життєздатні Союзи доручується перебудувати на ширших і кріпких основах у злуці з сильнішими сусідніми Окружними Союзами. Як до тепер, так і на далі РСУК подбає, щоби навіть на випадок припинення діяльности одного чи другого О. Союзу, їх кооперативи ні на хвилину не оставалися без нового організаційного і торгівельного проводу.

В) „Центросоюз".

1. Як найвища централя кооперативного постачання всіх товарів потрібних укр. селови для його домашнього й господарського життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч перетворів молока,

„Центросоюз" є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведенню своїх високих завдань, з окрема за змагання до додатнього сальда білянсу в кооперативнім ввозі й вивозі українського скооперованого села і за добре введення цього нашого народнього господарства в світове господарство.

Як Союз окружних Союзів „Центросоюз" мусить стояти в постійнім тіснім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК **співвідповідальність не тільки за свою працю, але й за торгівельне діло обєднаних ним Окружних Союзів.** При цім мусить „Центросоюз" дбати не тільки про взірцеву технічну справність апарату свойого та в Окружних Союзах, але й за те, щоби цей апарат був всюди й завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю.

Маючи це на увазі, **Зїзд виповідається за скріпленням дотеперішнього звязку Центросоюзу з його членами ще й окремим торгівельним інспектором, за поширенням „Кооперативної Республики" в Окружних Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом Центросоюзу для Окружних Союзів.**

2. Зїзд щиро витає постійний розвиток „Центросоюзу". В 1925 р. „Центросоюз" мав не цілих 50.000 зл. власного майна, його тодішна білянсова сума виносила тільки 327.770 зол. а цілий торгівельний оборот з Окружними Союзами 1,613.769 зл. З кінцем дуже тяжкого 1931 р., в якім ціни на зерно впали в порівнанню з передкризовим 1928. роком о 48 проц., ціни на домашні тварини о 60 проц., туртовіж ціни на промислові товари о 32 проц., — власні фонди „Центросоюзу" зросли до 345.000 зл., білянсова сума до 1,771.774 зл., тортиж з Союзами, менчі в цьому році в порівнанню з минулим роком о 18.41 проц., дійшли до 10.136.644 зл. і далі змоту замкнути також цей річний білянсовою надвижкою. При цім підніс „Центросоюз" власну продукцію мила з 27.000 кг. в 1925 році на 397.500 кг. в 1931 р. та урухомив в серпні 1931 р. власну мотовильню ниток. З признанням

стверджує Зїзд постійний зріст провізійних та посередницьких оборотів, які в 1931 р. вже переступили 70 відсотків усіх торгів „Центросоюзу" та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 ваґонів в 1931 р. поширився в 1932 р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Зїзд стверджує поважні заслуги „Центросоюзу" для чимраз лішого наладнання торгівлі в обєднаних нам Окружних Союзах та їх постійно зростаючу торгівельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925 р. дійшла з кінцем 1931 р. в переважаючій більшости Союзів до майже подвійної висоти.

3. Не зважаючи на сучасну катастрофальну господарську крізу в хліборобстві та на чимраз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, „Центросоюз" певно розвинувби був ще краще свою діяльність якби не те, що члени його, Окружні Союзи, ще й по кінець 1931 р. не доплатили йому 204.200 зл. на рахунок заявлених уділів. **Зїзд взиває Окружні Союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933 р. постійними вплатами безумовно залеглі уділи до „Центросоюзу" вплатили, бо без цього „Центросоюз" не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так щасливо започаткованої власної продукції.**

4. Маючи на увазі велику вагу **побільшення власних фондів** в Центросоюзі Зїзд піддає йому під розвагу, чи не краще булоби за фінляндським прикладом засадничо признавати Окружним Союзам дивіденду від уділів замісць виплачувати їм товарові звороти та всі рабати.

5. **Зїзд витає і одобрює плянову ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів,** яких „Центросоюз" необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й Окружних Союзів не відмовляв їм аж до 1930 року. Тимчасове обмеження цих кредитів о 30.42 проц. з 1,144.238 зл. в 1930 р. на 796.152 зл. в 1931 р. при рівночаснім спадку споживчих торгів о 24.35 процент з 7,120.408 зл. в 1930 р. на 5,386.306 зл. в 1931 році **ще не є вдоволяюче. „Центросоюз" мусить скріпити це змагання і допровадити до засадних готівкових споживчих торгів з Окружними Союзами** в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім **Зїзд заявляється за такою політикою цін в „Центросоюзі", щоби Окружні Союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах.** Тільки таким чином переведеться бажане й важне подешевлення товарів в Окружних Союзах та в їх підбудові і при скріпленню власних фондів здійметься з них важкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

6. Відвертаючись таким чином, згідно з дорученням РСУК, від колишньої шкідливої кредитової політики, **„Центросоюз" у ніякім випадку, отже також і поза споживчими торгами, вже не буде міг скріплювати кредитоздатности Окружних Союзів векселевими ґарантіями кооператив другого виду** (Українбанків), як це на жаль нераз траплялося до 1930 р. **Тільки добра управа і матеріяльні власні сили Окружних Союзів можуть бути підставою їх товарових кредитів в „Центросоюзі".**

7. Передусім колишня необережно щедра кредитова політика в „Центросоюзі" та в Окружних Союзах привела їх при зустрічі з тяжкою господарською кризою і по великих втратах „Центросоюзу" та його підбудови серед відомих лютих подій з кінцем 1930 р. до цього, що **„Центросоюз" мусів** тоді при повільнім співділі „Народної Торговлі" і помочі „Центробанку" **виручити Окружні Союзи в сплаті їх векслевих зобовязань.** Зїзд признає, що таким чином вирятувано деякі життєздатні Союзи від упадку, що вдержано цим виїмкову повагу векслів української кооперації на фінансовім і торгівельнім ринку та розуміє, що далі наростаюча господарська криза ще не дозволила покищо деяким слабшим Союзам сплатити „Центросоюзови" цей пильний і дуже важкий для нього довг. Однак не ждучи далі, в імя наших найвищих завдань „Центросоюз" мусить якнайскорше визначити усім вирученим Окр. Союзам речинці на певну і по можности як найскорішу сплату цих зобовязань.

8. **В торгівельній політиці імпортованими товарами** Зїзд доручає „Центросоюзови" обороняти господарську програму „Міжнароднього Союзу Кооператив", протиставитися монополістичним ввозовим синдикатам і цілій системі т.зв. „звязаної господарки", якої виразом є картелі і інші більше чи менче виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок.

„Центросоюз" має далі кермуватися поглядом, що виробництво й споживання це не приватна, тільки першорядна громадська справа, однак рівночасно має „Центросоюз" протиставити змаганням державної й примусової пляновости пляновість добровільного кооперативного єднання. Поза цим в імпорті буде ЦС далі попирати передусім кооперативне й рідне виробництво, а у всіх своїх торгівельних справах, як головний осередок нашої хліборобської кооперативної торгівлі, має ЦС мати на увазі інтерес укр. хлібороба. Для цеї нашої основної національної верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут продуктів її праці. В цій так успішно започаткованій ділянці праці „Центросоюз" має далі, однак у ще більшій мірі, мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продуктів є не тільки боротьба о справедливі ціни, яку найпевніше осягається безпосереднім звязком з кооперативами споживачів, але й рівночасно змагання о якнайкращу якість та скількість цеї продукції. Задля цього Зїзд одобрює почини „Центросоюзу" за доцільним переведенням стандаризації в експорті хліборобських продуктів і доручає йому перевести ще більш пляново та глибше зацікавлення цілої своєї підбудови організацією поступу у хліборобській продукції.

В торгівельній техніці „Центросоюз" має далі проводити строгу клясифікацію доцільности й доброти імпортованих товарів та їх уніфікацію, при рівночаснім переході до дальших нових товарів. В цій ділянці праці „Центросоюз" має далі скріплювати свою посередницьку та провізійну торгівлю (що тісно вяжеться з організацією таких Окружних Союзів, які не спихалиби його до дрібних видач товару з власних магазинів) — і стояти на сторожі низьких цін.

В організації збуту хліборобських продуктів „Центросоюз" вживе всього натиску, щоби запевнити цьому збутови **в великих областях: централізоване кермування, постійність та загальність.** Окружні Союзи мають дбати при цім, щоби: а) співпрацюючий в кооперативнім збуті продуцент мав певність в постійности збуту та не міг самовільно відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б) щоби приватні експортери не могли побивати вищими цінами експортуючі Окружні Союзи задля цього, що один чи другий Союз у зорганізованій для збуту области не хоче цього збуту вести. **Як у споживчій торгівлі переводимо гасло готівкових торгів, так у збуті хліборобських продуктів треба переводити засаду комісовости.** Зїзд одобрює засаду „Центросоюзу", що й організацію збуту хліборобських продуктів маємо вести пляново. Задля цього витає і приймає до відома постанову „Центросоюзу", щоби з 1933 р. по вже майже довершеній організації збуту яєць і добре започаткованій організації збуту безрог, телят і дробу, приступити до плянового збуту стручкових насінь, і овочів, поширити збут опасової худоби й вовни, що малоби велике значіння для рентовности господарств в годівельних областях, та започаткувати збут збіжа, передусім у формі виміни продуктів поміж ріжними областями.

9. **Власна продукція,** навіть з рідним некооперативним виробництвом займає в наших торгівельних оборотах ще дуже мале місце. Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого нашого національного господарства, Зїзд доручає „Центросоюзови", при вказаній обережности, далі розбудовувати цю продукцію як свої підприємства або підприємства Окр. Союзів, чи у формі окремих продукційних кооператив рівнобіжно з енергійним стяганням заявлених уділів та дальшим уплинюванням своїх оборотових фондів. При цьому Зїзд виявляє побажання, щоби ця плянова організація мала на увазі не тільки фабрикацію товарів потрібних до домашнього господарства, але перерібку хліборобських продуктів та виробництво хліборобського приладдя.

10. Маючи на увазі, що вже маємо в нашій кооперативній організації млини, олійні, мясарні, мотузярні та інші **кооперативи і кооперативні підприємства** прямуючі до **упромисловлення села,** які чимраз більше повинні зростати, **Зїзд заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком перебрав на себе ЦСоюз як покликаний до цього осередок сільської кооперації.** Тільки при вихованню в РСУК фахових ревізорів для таких кооперативних підприємств і заведенню тимчасом окремого референта для них при ЦС, а згодом і окремого технічного відділу в ЦСоюзі буде забезпечений правильний розвиток цих так дуже важних клітин нашого господарського поступу.

11. **Дбайливої фахової опіки ЦСоюзу вимагають тепер Окр. Союзи.** Зїзд стверджує, що особливо на протязі двох останніх літ ЦС пильно і успішно сповняє цей обовязок. Обстоюючи на далі трьохстепенну організаційну систему в виді кооператив для загального закупу й збуту Зїзд **заявляється за цим, щоби ЦС там, де виїмково не вдасться вдержати Окр. Союзів при праці і де виявиться неможлива фузія з сильнішим сусідним окружним осередком, сам задля забезпечення дальшого правильного життя низових кооператив відчиняв в порозумінню з РСУК переходово свої складниці. — Поза тим постійним обовязком ЦС є дбати про виховання доброго торгівельного персоналу для Окр. Союзів. Щоби ЦС міг сповняти своє завдання окреслене в цьому уступі** і нести співвідповідальність перед РСУК за торгівельну господарку О. Союзів, **ці Союзи є обовязані надсилати йому щомісячно свої сирі білянси, а по кожнім чвертьлїттю білянси зіставлені на основі всіх інвентур.**

12. Маючи на увазі органічну одноцілість усеї нашої кооперації також ЦС мусить стояти на сторожі дальшої постійної співпраці з РСУК і з централями усіх видів.

Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно організаційних і ревізійних справ. —

З **„Народ. Торговлею"** ЦС злучений умовою в справі достави деяких спожив-

чих товарів для Окр. Союзів. Опріч цього ЦС мусить наладнати з „Н. Т.“, як Союзом споживчих кооператив на основі окремої умови, безпосередну доставу хліборобських продуктів від своєї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і містечках.

Розбудова **„Центробанку“** і рамова умова з ним в справі співпраці Українбанків з Окр. Союзами та райфайзенок з низовими кооперативами є дуже пильною потребою цілого виду для загального закупу й збуту. Задля цього Зїзд доручує ЦС мати цю справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при ЦБ особливо для інвестиційних довше речинцевих потреб цього виду, є так само пекучим домаганням часу. Зїзд доручує ЦС переведення цього останього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в „ЦБ“ з торгів кожнього Союзу і низових кооператив, вже від 1 липня н. р.

Особливо пильною справою є **рамова умова для наладнання співпраці з „Маслосоюзом“**. Ця співпраця має проявлятися передусім при творенню районових молочарень з молоч. відділів при коол. заг. зак. і збуту і при їх виплатах за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування товарових кредитів, уділених низовими кооперативами доставцям молока на основі умови Окр Союзів з районовими молочарнями.

13. Співпраця Центросоюзу з „Просвітою“ має далі проявлятися передусім в допомозі кооп. навчанню, яке ведеться у двох школах „Просвіти“ „Торговельно - Кооперативній“ у Львові і в школі для крамарів і книговодців школою для підготовки фахових ро- у Милованню, котра має стати головною ників для сільських кооператив.

Як найбільшу увагу мусить присвятити „Центросоюз“ своїй **співпраці з „Сільським Гсподарем“**. Вимагає цього організований „Центросоюзом“ і постійно зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів. Задля цього „Центросоюз“ заключить з „Сільським Господарем“ окрему умову в імені своїм і цілої своєї підбудови. Цілею цеї умови має бути забезпечення пляновой продукції збутоспосібних плодів ростинної і годівельної господарки в цілім краю та їх добрий кооперативний збут.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ
НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

I. Кооперативи хліборобів для загального закупу і збуту.

А) Кооперативи I. ступня.

1. Завданям сільських кооператив для загального закупу й збуту, які стали матірними клітинами цілої нашої повоєнної кооперації, є не тільки доцільний ввіз усіх товарів потрібних для сільського дому й господарства, збут усіх плодів хліборобської праці своїх членів та упромисловлення свойого району, але й творча співпраця для піднесення в цім районі загальної й фахової хліборобської освіти, дбання про чимраз вищу рідну культуру села та скріплення в гурті своїх членів громадських чеснот, без яких годі сповнити це завдання.

Завідуючі чинники кооперативи мають, попри постійну боротьбу кооперативи з товаровою лихвою і попри постійне творче організування чимраз вищого гаразду в районі, твердо дбати про це, щоби члени кооперативи з оправданою вірою у власні обєднані сили чимраз більше цінили працю й ощадність, держали в погорді непорадність, лінивство, марнотратність і безоглядну захланність та все були готові до жертвенної посвяти для загального добра. В ніякім разі кооператива не сміє бути громадською толокою, яку тільки скубеться. Не можна терпіти легкодушної добродушности там, де безумовно треба твердого характеру, ясного розуму і гарту волі!

Маючи це на увазі, Зїзд доручує всім низовим кооперативам для загального закупу й збуту звертати якнайбільшу увагу на строгий вибір до надзірних рад та управ тільки таких людей, які своїм живим громадським характером і своїм знанням дають якнайбільшу запоруку, що кооператива під їх проводом добре сповнить своє завдання.

2. Низові кооперативи для загального закупу й збуту зросли в РСУК з 2281 кооператив з початком 1930 р. на 2512 з початком 1931 р. З кінцем 1931 р., по викресленні з реєстру нечинних і невірних кооператив та по пересуненні деяких інших до споживчого і молочарського виду, осталося їх **2.508.** З цього на північно-західних землях було з кінцем 1930 р. 325, з кінцем 1931 р. 375 кооператив. Як небудь в організаційнім пляні РСУК мається на увазі радше направу та поглиблення діяльности цих кооператив ніж їх чисельний зріст, **Зїзд доручує РСУК подбати про густішу сітку цих кооператив на північно-західних землях при рівночаснім творенні для них кріпких окружних організаційно-торгівельних осередків.** Не зважаючи на всі зовнішні перешкоди, Зїзд вважає дальшу організацію кооператив цього виду на Волині й Поліссі доцільним і конечним засобом самопомічної боротьби села з визиском і грізними проявами сучасної глибокої господарської кризи.

3. Задля нічим не обмежених торгівельних орудок також з нечленами, болючим проявом в організації тих кооператив є, що пересічне число обєднаних ними членів не зростає. В 1929 р. і 1931 р. припадає на одну кооперативу незмінно 97 членів. Задля цього Зїзд **одобрює ударне гасло РСУК на 1932 р. за масовим приєднанням нових членів в кооперативах для заг. закупу й збуту. При тім треба мати на увазі не тільки господарів, але на рівні й господині.** Жива співпраця жінок не тільки в членстві, але й у завідуючих органах, запевнить кооперативам зовнішний принадний лад (чистоту й прикрасу в домівці), доцільний запас товарів для хатнього вжитку, більший збут чимраз-то інших продуктів домашнього господарства і поширить та закріпить суспільно-моральні цінности, передусім в вихованні нового кооперативного покоління.

На протязі 1932 р. кооперативи для заг. закупу й збуту мусять передусім подбати, щоби всі користаючі дотепер з існування кооперативи нечлени стали її членами. На протязі 1933 р. переведемо засаду, що працюємо тільки з членами, — тимпаче, що від 1934 р. також законні податкові пільги будуть признані тільки при торгах з членами кооператив.

Члени, які не співпрацюють постійно в кооперативі і не дбають про її розвиток під гаслом: „всі за одного, один за всіх“, не є бажані.

4. Признаючи велику вагу суспільним цінностям в кооперативній організації цього виду, **Зїзд доручає РСУК далі прилержуватися засади про організування окремих низових кооператив для заг. закупу й збуту в кожній більшій громаді. Однак, де нема господарських передумов на життєздатну кооперативу, або де вона задля проминаючих причин заломилася, там по порозумінні з РСУК доцільно є основувати тимчасом філію сильної сусідньої кооперативи або навіть крамницю окружного Союзу Кооператив.**

5. Зїзд стверджує, що з кінцем 1930 р. було при кооперативах для заг. закупу й збуту опріч 236 молочарських відділів, вже призначених на переорганізування в районові молочарні, ще й 945 машинових відділів з 1770 рільничими машинами для спільного вжитку, 22 цегольні, 12 дахівкарень, 10 олійнь, 5 пекарень, 4 мясарні, 1 млин і 6 інших відділів. **Ці відділи мають стреміти до відділення їх в слушний час по порозумінні з РСУК, в окремі, самостійні, районові кооперативи. Щоби цей розділ в слушнім часі лекше перевести, Зїзд доручує кооперативам збирати при творенні нових відділів окремо означені додаткові уділи.** За цим і за доцільним відлученням відділів мають стежити передусім інструкторські відділи при Окружних Союзах.

6. Власні фонди низових кооператив для заг. закупу й збуту зросли з 2710 зол. на 1 кооперативу в 1929 р. на 3162 зол. з початком 1931 р. при рівночаснім спаді чужих фондів з 3351 зол. на 2584 зол. В движимостях і недвижимостях цих кооператив заморожене по конець 1930 р. 55 проц. власних фондів. Висота власних і чужих фондів та їх взаїмний стосунок і частинне унерухомлення в движимостях та недвижимостях ще не дають причини до занепокоєння. Зїзд всеж таки **підкреслює, що постійний дальший зріст власних фондів і дальший спад чужих фондів в кооперативах для з. з. і збуту є конечним і найпевнішим забезпеченням їх матеріяльного розвитку.**

7. Найбільшою небезпекою в кооперативах для заг. закупу й збуту є їх товарові довжники. Зобовязання цих довжників до кооператив зросли з кругло 3,250.000 зол. в 1929 р. на 4.150.00 зол. в 1930 р. Не всі товарові довги є споживчі, однак переважно є вони ними.

Легкодушно зростаючі борги разом з капіталом, замороженим в движимостях і недвижимостях, перевищували на початку 1931 р. всі власні фонди кооператив для заг. закупу й збуту о кругло 800.000 зол. Ця болюча дійсність, особливо в часі сучасної глибокої недолі села, є жахлива і від переможної боротьби кооператив з нею залежить їх будучина. Маючи це на увазі, **Зїзд закликає усіх провідників цього виду нашої кооперації до остаточного переходу на готівковий закуп і збут споживчих товарів та до дальшої непримиримої боротьби зі старими споживчими кредитами на загально відомих основах, оповіщених в наказі РСУК з жовтня минулого року.**

8. Не всюди відповідна внутрішня контроля діловодства в кооперативах, часто безбюджетова господарка, споживчі закупи в Союзі на кредит і неоправдані закупи поза Окружним Союзом, легкодушна і безвідсоткова роздача споживчих товарів лядовим довжникам, навіть нечленам кооперативи, недостача вишколених крамарів, ослаблення люстраційних органів в повітових осередках і передусім великі страти, заподіяні т. зв. пацифікацією в осені 1930 р. — спричинили при зменшених торгах підвишку стратних білянсів з кругло 500 в 1929 р. на поверх 800 в 1930 р. та обнизили чисту білянсову надвишку кооператив І. ступня з кругло 1,000.000 зол. в 1929 р. на кругло 400.000 зол. в 1930 р. Задля цього **Зїзд доручує Дирекції РСУК і всім окружним Союзам звернути особливу увагу на виховання сільських Н. Рад і місцевих контрольних комісій, на фахову підготовку практикантів при Союзах Кооператив, які творилиб конечний запас крамарів для сільських кооператив і на вдержання при Союзах відповідного орг.-люстраційного апарату.** Наша кооперація радо повитала би відповідно підготовлену безробітну інтелігентну молодь при книговодчій та крамарській праці в кооперативах І. ступня, як у добрій практичній школі для дальшої кооперативної праці.

Зїзд заявляється при цім за введенням (де того треба) одного доброго книговодця для кількох сусідних кооператив, — за черговою доставою товару і відставою продуктів кооперативами, що лежать на спільнім шляху до окружних товарових осередків — і за відсотковою винагородою управи та службовців відповідно до готівкового торгу кооперативи. За постійною бюджетовою рівновагою низових кооператив мають стежити окружні союзи, а де їх нема, РСУК.

9. Зїзд з признанням стверджує, що сільські кооперативи для заг. закупу й збуту стають чимраз сильнішим І. ступнем в організації кооперативного збуту хліборобських продуктів, задля чого наша хліборобська кооперація чимраз краще зрівноважує білянси окремих господарств і села. Для скріплення цього збуту **Зїзд доручує членам сільських кооператив ще сильніше поширити комісову передачу продуктів своїм кооперативам.**

10. Зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів вимагає пристосування продукції до вимог ринків збуту. Задля цього треба нам якнайсильнішої плянової **співпраці поміж цілою хлібор. кооперацією і „Сільським Господарем"** та розбудови доцільної агрономічної праці в округах. Задля цього Зїзд доручує передусім хлібороб. кооперативам, щоби вони постійно і безумовно виконували свої статутові обовязки зглядом „Сільського Господаря", співпрацювали з його місцевими кружками і безумовно читали та поширювали не тільки кооперативні видавництва РСУК, але також часописи й книжки „Сільського Господаря".

Ведучи безпосередню боротьбу з товаровою лихвою при закупі товарів і збуті сільських продуктів, **вид кооператив для загального закупу й збуту є безпосередньо заінтересований в розвитку кредитових кооператив,** які поборюють готівкову лихву на селі. Поза тим „Центробанк", як централька каса усіх укр. кооператив, є й для цього виду конечним осередком інвестиційного і збутового кредиту. Задля цього **Зїзд доручає також сільським кооперативам для заг. закупу й збуту а) вплачувати уділи до ЦБ, б) щорічно льокувати в ЦБ хоч 25 відс. білянсових надвижок, якими виновується запасні фонди та добровільні щомісячні ощадностеві вкладки кооперативи і в) льокувати в Ц. Б. всі особливі фонди** (на будову домів і т. п.)

З місцевою райфайзенкою і районовою молочарнею треба співпрацювати в справі поборювання товарових споживчих кредитів. Райфайзенка мусить мати при цім повну свободу в перебиранні на свій рахунок тільки таких довжників кооперативи для заг. закупу й збуту, які є її членами й заслугують на кредит, а районова молочарня ліквідує при виплаті доставцям за молоко їх споживчі борги тільки тоді й до ц. висоти, як це було наперед умовлене, з цим, що доставець молока має все таки одержати за доставлене молоко певну частину готівкою.

З „Дністром" співпрацює кооператива в тім напрямку, щоби всі її члени обовязково обезпечували в „Дністрі" движимости й третину домів. Сама кооператива обезпечується в „Дністрі" від вломy и вогню.

Передумовою доброго поступу кооперативних завдань є якнайвища освіта її членів. Задля того **всі кооперативи для загального закупу й збуту є безумовно зобовязані до тісної співпраці з місцевою читальнею „Просвіти"** і до членства в „Просвіті". РСУК займає в порозумінню з Т-вом „Просвіта" у Львові в справі інтабульовання нерухомостей (народніх домів), будованих по селах і місточках спільними силами місцевої кооперативи й місцевої читальні „Просвіта" таке становище: Власницею нерухомости стає та з двох установ (кооператива чи читальня), що вложила готівкою в набуття площі та в будову більше як половину всіх готівкових видатків на ту ціль. За другою установою признається право уживкування певних умовлених помешкань, яке інтабулюється. Площа, набута одною з інституцій і віддана під будову дому, будованого спільними силами двох інституцій, приймається за готівковий вклад по білянсовій ціні по відняттю коштів амортизації за весь час посідання площі. Всякого роду даровизна в роботі чи в матеріялах при обчисленню висоти готівкового вкладу в будову під увагу не береться.

Кооператива має співпрацювати з усіма місцевими установами, які розбудовують добробут, добро й красу на селі.

11. Звуження агрономічного і організаційно-люстраторського апарату та білянсові страти вийшли в деяких Окружних Союзах часто з недостаточної торг. дисципліни і занадто скупого вивінування Союзів у власні фонди кооперативами І. ступня. З кругло 7,000.000 зол. власних фондів в приналежних до Союзів кооперативах І. ст., ці Союзи одержали по конець 1930 р. малощо понад 900.000 зол. Задля цього **Зїзд доручає кооперативам І. ст. якнайпильніше придержуватися торг. дисципліни зглядом своїх Союзів і у власним інтересі якслід вивінувати Окружні Союзи, як свої організаційні та закупочно збутові осередки.**

Б) Окружні Союзи.

1. Грізна господарська кріза, що від половини 1929 р. до решти захитала рентовність селянської продукції та чимраз більше поглиблюється, застала Окружні Союзи ще без вистарчаючого вивінування у власні фонди, надмірно задовжені, перевантажені легкодушно уділеними та звичайно незабезпеченими і безвідсотковими товаровими кредитами, з замороженими часто не тільки власними, але й чужими капіталами. Дуже поважні безпосередні і посередні матеріяльні шкоди заподіяні Союзам т. зв. „пацифікацією" 1930. р. були ударом в існування деяких Союзів, а майже у всіх викликали довгий застій праці. Тодішне нагле замкнення банкових кредитів а потім велике обмеження торгів, пониження цін в запасі промислових товарів і передусім катастрофальне раз у раз поступаюче обезцінення закуплених продуктів і нарешті тут і там неоглядне безбюджетове, нездисципліноване і в двох випадках навіть зловживаюче довірям діловодство, довели до цього, що деякі Союзи при всій напрузі зі їх Управ і централь попали в 1930 в поважну крізу, яка заморозила поверх пів міліона золотих в торгівельних централях задля викуплених ними союзних векслів і піднесла число стратних білянсів в Окружних Союзах за 1930. рік. Ця дійсність малощо поправилася і на протязі 1931. р. Правда, що в порівнанню з приватним промислом і торгівлею і навіть з деякими сусідськими рільничими кооперативними організаціями наші окружні торгівельні осередки куди краще перемагають шаліюче кругом нас господарське розладдя, однак усе таки **всі покликані до цього організаційні та фахові проводи мусять далі як найсильніще подбати про скріплення власних фондів і збільшення ліквідности оборотових фондів в природно найбільше загрожених тепер Окружних Союзах.**

2. **Зїзд** стверджує, що великих шкід, заподіяних в часі т. зв. пацифікації передусім Окружним Союзам та їх підбудові, до тепер ще не повернено. Повного відшкодування за тодішні жахливі події українська кооперація ніколи не заречеться. Зїзд приймає до відома всі дотеперішні зусилля РСУК в цім напрямку, спрямовані до уряду та Міжнародного Союзу Кооператив.

3. **У цілій кооперації, а тимпаче у всіх обєднаннях вищих ступнів вислід праці залежить в першу чергу від людей. Які люде в проводі й членстві, така кооперація.** Провід О. Союзів вимагає дійсних і повновартісних керманичів, не тільки опанованих всебічно техніку праці, але свідомих і одушевлених організаторів гаразду в дорученій їм окрузі та захоплених визнавців кооперативних ідей. Кріпко стоячи ногами на грунті господарської дійсности, однак не забуваючи ніколи на провідні зорі над головами, без розбіжности поміж словом і ділом, з глибоким почуттям громадської відповідальности за вирішення і одержані та видані доручення, вони твердо, розумно, сміло, обережно і бистро мають кермувати дорученою їм округою, урухомлюючи всі її суспільні й моральні цін-

ности та всі її господарські можливости і вводючи її як живу, свідому і творчу силу в народнє господарство. Наші О. Союзи ще молоді. Ми всі разом щойно виховуємо себе до чимраз вищих завдань. **Прискорити й поглибити кристалізацію кооперативного проводу є одним із найбільше пекучих завдань нашого кооперативного руху. Зїзд доручає РСУК вжити всїх заходів, щоби захопити цею метою і приготовити до цих завдань нашу академічну молодь. Вже працюючі керманичі і співробітники в О. Союзах мусять постійно доповнювати свій дорогоцінний практичний досвід щораз то наростаючим знанням загальної економії, аграрної політики, економіки сільських господарств, кооперативної історії, ідеольогії і проблєматики. Не в дешевій з усякого боку особовій адміністрації, тільки в витворенню можливостей для росту творчих і повновартісних провідників — будуччина О. Союзів і цілої нашої кооперації.**

4. Великим недомаганням О. Союзів є зовсім невистарчаючі їх удїлові капітали. Під натиском життя і РСУК уділи в Окружних Союзах зросли з кругло 111.000 в 1926 р. на поверх 960.000 зол. в 1930. р. На протязі 1929. р. і 1930. р. вони зросли о округло 67 проц. в порівнанню до попередних літ. В уже обслідованих білянсах 22 ОС. за 1931. р. їх власне майно зросло з кругло 1,025.000 зол. на кругло 1.159.000 зол. Чуже майно Союзів зростало від 1926. р. до кінця 1929. р. скорїше від власних фондів. З признанням підкреслюється, що на протязі 1930. р. чужі фонди впали о 8 проц. На протязі 1931. р. чужі фонди в уже провірених 22 Союзах далі впали з кругло 3,820.000 на 2.893.000 зол. Всеж таки страти на відсотках від чужих капіталів є, поза конечними витратами на завідування, найповажнішою квотою в рахунку страт у кожнорічнім збірнім білянсі Окружних Союзів. Задля цього ще раз підкреслює Зїзд, що **не сподівані надзвичайні товарові і передусім не готівкові кредити від нечленів, тільки скріплені власні удїлові капітали мусять стати матеріяльною основою наших О. Союзів.**

5. Добра господарка забезпечує довіря обєднаних кооператив до їх Союзів. **Нема доброї господарки, де в недвижимостях і передусім в легкодушно уділених товарових кредитах заморожено не тільки усі власні, але й великі позичені фонди.** В недвижимостях і часом зайвих движимостях (авта) заморозили Союзи в 1929. р. поверх 900.000 зол., а 1930. р. майже 1,100.000 зол. В товаровип, у великій мірі споживчих, кредитах заморожено в 1929. р. майже 2,000.000 зол., а в 1930. р. поверх 2,300.000 зол. Збірний білянс 36 Союзів за 1930. р. стверджує, що фонди унерухомлені в недвижимостях, движимостях і тов. кредитах перевищують власні фонди Союзів о поверх два міл. позичених золотих! **Велика загроза, яка особливо серед загальної господарської кризи вийшла в О. Союзах з цеї необачної помилки, нехай стане згідно з давними закликами РСУК найсильнішою перестогорою для всіх наших видів і ступнів на цілу будуччину!**

Маючи це на увазі, **Зїзд заявляє, що О. Союзи безумовно не можуть приступати до набування недвижимостей і до поважнїших інвестицій без попередньої опінії РСУК., та що вони мають стежити за виконанням цього обовязку також у всїх обєднаних ними кооперативах І-го ступня.**

Зїзд витає введене в 1930. р. опроцентування тимчасових тов. кредитів в Союзах, загал. перехід Союзів в 1931. р. до готівкового закупу і збуту споживчих товарів і добрий вислід останньої запорядженої РСУК противорговоі акції в О. Союзах як першу ластівку направи їх господарського діловодства.

6. Особливо в теперішніх тяжких часах **Союзи мусять провірювати свою бюджетову господарку** щомісячно на основі книг і чвертьрічно при інвентуральних білянсах.

7. Готівкові вклади в О. Союзах від нечленів мали колись своє оправдання. У змінених відносинах мусимо стреміти до цього, щоби ці вклади постепенно допливали тілько до кредитових установ. В міру розбудови кредитової кооперації буде щезати запотребування готівкових вкладок до обороту в О. Союзах. Ідучи до цеї мети **О. Союзи вже тепер не можуть признавати своїм вкладчикам вищих відсотків від тих, які платять ощадникам місцеві Українбанки.**

8. Згідно з давною постановою Ради РСУК має „Центросоюз" рішуче протиставитися усім штучним підвищуванням товарової кредитоздатности О. Союзів надзвичайними загальними гарантіями других кооперативних установ за товарові зобовязання О. Союзів. Такі дотеперішні гарантії треба поступово ліквідувати.

9. Торгівля вввоженими на село господарськими та споживчими товарами в О. Союзах мусить мати на увазі інтерес споживача. В противенстві до приватного купецтва О. С. можуть ввозити на село: 1) тілько необхідний товар без огляду на оправданий тепер спадок цих оборотів, 2) тілько добрий товар, хочби заробіток з торгівлі менче відповідним товаром давав Союзам більші матеріяльні прибутки. Замовляючи ці товари, Окр. Союзи мають мати на увазі передовсім кооперативне і взагалі рідне виробництво та доцільну уніфікацію товарів. **О. Союзи мусять кріпко стреміти до цього, щоби споживчі товари набувати й продавати дешево, але тілько за готівку.** Щоби це останнє лекше перевести О. Союзи подбають, щоби до 1. січня 1933. р. довести до ліквідації товарових споживчих кредитів також **в обєднаних ними кооперативах І. ступня.**

10. Особливу увагу мусять звернути О. С. на стислу калькуляцію і докладну контролю в обороті товарів. **Не завеликі запаси товару, доцільна калькуляція і добре ведені картотеки** в осередку Союзів і їх складницях — **необхідні. О. С. обовязані так упорядкувати свої фонди і платности, щоби завсіди мали на складі всі товари І. потреби для сільських кооператив і точно вивязувалися зі своїх векслевих зобовязань.**

11. Зїзд стверджує, що торгівельна дисципліна в деяких О. Союзах до Ц. С. була все ще невистарчаюча та що запас невідповідних товарів і платничі трудности цих Союзів вийшли у великій мірі з їх неоправданих закупів поза торгівельною централею. При цьому стверджується, що в найтяжчім часі вийшли Союзам на зустріч з допомогою тілько наші власні централі, причім нераз першими ,що користали з цього, були позакооперативні вірителі Союзів, яких вони і до цього часу у сплатах на жаль передусім заспокоювали. **Зїзд підкреслює, що зосередження зобовязань О. Союзів у власній централі виявилося конечністю для правильної і доцільної господарки О. Союзів.** Маючи на увазі поменчення вагонових закупів в часі сильного пониження закупочної сили села, **Зїзд доручає сусідуючим О. Союзам розбудувати спільні закупи в Ц. С.**

12. Зїзд витає чимраз живіще організування О. Союзами збуту хліборобських продуктів, передусім яєць, безріг, худоби, телят і дробу. Маючи в біжучім році передусім цей збут на увазі, О. Союзи повинні вже підготовляти чимраз сильніше також збут дальших плодів годівельної та ростинної продукції села. **Цілим збутом, особливо експортом О. Союзів, кермує Центросоюз. Союзи подбають, щоби комісова передача продуктів до кооперації стала чим-скорше правилом. Задля великого господарського значіння кооперативного збуту хліборобських продуктів для їх продуцентів і для самих О. Союзів, Зїзд робить завідуючі органи О. Союзів відповідальними за напруження всіх сил в цім напрямку.**

Для поширеного збуту треба мати в Союзі окремого референта.

13. Зїзд доручає О. Союзам мати на увазі дальшу розбудову кооперативного упромисловленая села, яке організуючи перерібку хліборобських продуктів збільшує рентовність сільського господарства, підносить сільську продукцію на вищий щабель, приспішує оборот капіталів в сільському господарстві, полекшує збут сільських сирівців і зменчує безробіття на селі. Приймаючи до відома, що в формі окремих кооператив і відділів при загальних сільських кооперативах вже маємо, опріч районових молочарень, кругло 80 варстатів праці спрямованих на упромисловлення села. Зїзд заявляється за дальшою пляновою розбудовою господарських млинів, круподерок, сільських пекарень, олієнь, кооператив для перерібки овочів і городини, мотузярень, мясарень ,гарбарень, бетонярень, цеголень колодієнь, столярень і т. п. там, де є передумови для постійної масової продукції, вистарчаючий капітал і економічно та технічно справний провід та запевнений збут, що має наперед провірити РСУК.

Попри це Окружні Союзи мають мати на увазі також дальшу розбудову помічних сільських кооператив (к-ив торфові, пасовиськові, машинові і т. п.), кооператив для піднесення домашнього промислу, сільських ремісничих кооператив і де можна, також т. зв. кооператив праці.

14. Зїзд доручає Окружним Союзам скликати в осідку кожної складниці щонайменше по кожнім півроці всі обєднані ними кооперативи на нараду, щоби при цій нагоді обговорити з ними всі розпорядки РСУК, свої власні, і плян праці в данім районі та вислухати побажань обєднаних при складниці коОП. Опріч цього Зїзд доручує Окр. Союзам **покликати до праці при кожній складниці поза головним осідком союзу окреме вибране кооперативами району їх представництво** з 3-х членів, яке як дорадчий орган управи О. Союзу постійно співпрацювалоби з нею і провідником складниці в межах означених окремим правильником. Ревізійному Союзови доручує Зїзд випрацювати такий правильник в порозумінню з О. Союзами.

15. О. Союзи є обовязані стояти на сторожі правильної господарки в обєднаних ними кооперативах І. ступня. Позатим обовязком О. Союзів є пізнати всі господарські можливости і потреби своєї округи, та дбати про те, щоби обєднаний ними нарід всіма видами кооперативного господарства здійснював ці можливости і потреби як свідомий і відповідальний творець господарського життя в окрузі. Цього завдання Союзи не виконають без доцільного вишколу низових кооператив і освідомлення обєднаних ними народніх мас та без постійної співпраці з усіма господарськими і культурно-освітніми установами в окрузі. В першу чергу треба задля цього мати Союзам вистарчаюче число повновартісних окружних інструкторів. **Відбудова та розбудова організаційних відділів без окремих організаційних оплат кооперативами І. ступня мусить бути начальним домаганням дальшої плянової праці в О. Союзах.** Непорозуміння поміж членами кооператив (склепарями, скарбниками) і кооперативою, членами їх Управ і Н. Радами та спори кооператив з О. Союзами,

доручується полагоджувати **кооперативним мировим судом** з записами обидвох спірників.

16. Завданням **вишколу** обєднаних кооператив і господарського освідомлення округи має бути не тільки конечне технічне вивчення книговодства, товарознавства, калькуляції, цілої торговельної та контролі і правних приписів, але й таке загально економічне та кооперативне освідомлення, щоби на основі пізнаних господарських потреб і можливостей округи провідники кооператив і як найширший загал обєднаних Союзами членів бажали і могли стати організаторами і співтворцями такого нового життя на місцях, в якім наша земля напругою своїх людей чимскорше дійшлаби до добробуту і до якнайвищої рідної культури в першу чергу на селі, а потім скрізь, де скупчується суспільне і господарське життя рідного краю.

17. Співпраця О. Союзів з усіма нашими господарськими та культурно-освітніми установами мусить мати на увазі передусім свої власні надбудови: РСУК і „Центросоюз“.

Для РСУК є О. Союз згідно з новим статутом — помічником і виконавцем в організаційних справах. Всі власні організаційні пляни, всю свою провірку кооператив окружними інструкторами, вислід стеження в кооперативах І. ст. за виконанням поревізійних доручень, перебіг усіх засідань організаційної колеґії, власного інструкторського відділу, кооперативних нарад, зборів і свят, передає О. Союз у слушний час до відома РСУК, виконує його організаційні запорядження, поширює його видавництва і стоїть в окрузі на сторожі усіх його розпорядків. Перед Р. С. У. К. О. Союзи є відповідальні за працю кооператив для заг. закупу і зб. та тих обєднаних ними кооператив, які не мають своєї фах. централі. Особливу увагу звернуть Союзи на пильне читання ГКЧ в кооперативах І. ст.

З „Центросоюзом“ є О. Союзи звязані у всіх торгівельних справах. Особливо в теперішніх дуже тяжких часах О. Союзи є обовязані поза придержуванням якнайтіснішої торгівельної дисципліни, узгіднювати з Ц. С. свої бюджети, калькуляцію товарів і свою товарово-кредитову політику. В виконуванню сплат за закуплені в Ц. С. товари не вільно ніколи допустити до найменшої задержки.

Чимраз то ширший і глибший збут хліборобських продуктів приневолює О. Союзи до тісної співпраці не тільки з Ц. С., але і з **„Сільським Господарем“**, який мусить вести в округах пропаґанду та навчання такої продукції, яка відповідає вимогам ринків збуту. На забезпечення цеї праці „С. Господаря“ хліборобська кооперація запевнить йому при живім співуділі О. Союзів не тільки безумовно обовязуючі членські вкладки від кооператив і якнайпильнішу піддержку для усіх його видавництв, але ще й підіпре його постійними датками від кожної збутої скрині яєць, від кожної штуки збутих тварин і т. п. на основі окремої умови поміж Ц. С. і С. Г.

О. Союзи є безпосередно зацікавлені в доцільній праці аґрономів в округах. Як довго це буде конечне, О. Союзи повинні зорґанізувати матеріяльне забезпечення цеї праці коштом всіх Окружних і районових кооператив. В порозумінню з централею „С. Г.“ і при переведенню умовлених квот через її книговодство, можуть О. Союзи зужити на цю ціль означену частину кооперативних членських вкладок до „С. Г.“

Куди сильніше ніж до тепер мусять О. С. освідомити собі та обєднаним кооперативам пекучу потребу **скріплення Центробанку** як центральної каси українських кооператив. Вплачування уділів (25 зол.) від усіх кооператив, льокування в Ц. Б. всіх особливих фондів (на будову домів, фонд обезп. худоби і т. п.), хочби дрібна, але примусова і постійна (щомісячна) ощадність всіх обєднаних кооператив, льокування 15 відс. із усіх щорічних білянсових надвижок, які призначується до запасного фонду, спрямування до Ц. Б. всіх більших ощадностевих вкладок і постепенне переводження через Ц. Б. кооперативних розрахунків — мусить чимскорше стати заповіддю для О. Союзів і всіх обєднаних ними кооператив.

Розбудова власного кредиту у всіх його орґанізаційних формах є одною з передумов дальшої доцільної розбудови нашої кооперації.

З „Укр. Банками“ можна наладнати не тільки дрібніші готівкові орудки, але й продажу рільничих машин чи навозів старанючимся там о позичку господарям.

„Укр. Райфайзенка“ може при добре наладнаній співпраці з кооперативами для заг. закупу і збуту бути помічною при ліквідації споживчих боргів для заслугуючих на це її членів.

З Маслосоюзом О. С. порозуміваються у всіх справах, що торкаються веденого ним технічного орґанізування районових молочарень в окрузі і співпраці кооператив з Районовими Молочарнями (зачети — борги). При виготовлюванню проєктів на відлучення молочарських відділів заступають життєздатність матірної кооперативи представники О. Союзів.

З „Народною Торговлею“ співпрацюють О. Союзи в справах орґанізації споживчих кооператив, деяких спільних закупів з її складницями та в справі достави сільських продуктів. О. Союзи з правила не ведуть детайлічної продажі споживчих товарів.

В „Дністрі“ обезпечують Союзи свої недвижимости, движимости, готівку й товари та стежуть за виконанням цього обовязку всіма кооперативами в окрузі Союзу.

В передбачених статутом **орґанізаційних колеґіях** скупчується співпраця О. Союзу з окружними кооперативними осередками інших видів. Ці колеґії добре булоби поширити представництвом окружних культурно-освітніх і других громадських установ, щоби і їх втягнути в живий творчий вир кооперативного життя в окрузі.

Маючи на увазі, що кооперація може розвиватися тільки серед освічених народніх мас, О. Союзи обовязані співпрацювати з **„Просвітою“**, чинно попирати її освітню працю в окрузі та стежити за безумовним виконанням статутових обовязків обєднаних ними кооператив зглядом „Просвіти“. Самі кооперативи мають вести культурно-освітню працю особливо там, де нема окремих читалень.

„Рідній Школі“ і іншим нашим школам помагають О. Союзи в переводженню навчання кооперації в школах і орґанізуванню шкільних кооператив (передусім збірень ощадности).

Зїзд доручує О. Союзам співпрацювати в справах кооперативної пропаґанди **з обєднаннями укр. жінок та укр. академічною молодю в окрузі.**

О. Союзи мають пильно стежити за негайним відсиланням білянсових датків для суспільних установ.

17. Маючи на увазі виїмково тяжке положення в так дуже важних для народнього господарства О. Союзах, РСУК вже від початку 1930. р. надзвичайно пильно стежить за їх діловодством. Всеж таки не виключене, що деяким з природи кволим і ослабленим Союзам може й не вдасться переплисти через бурхливий океан сучасного лихоліття. **Зїзд заявляється за цим, що РСУК разом з фаховими централями мають ратувати тільки орґанічно життєздатні Союзи, які до цього виявляють якнайбільше напруження власних сил.** Не зовсім життєздатні Союзи доручується перебудувати на ширших і кріпких основах у злуці з сильнішими сусідними Окружними Союзами. Як до тепер, так і на далі РСУК подбає, щоби навіть на випадок припинення діяльности одного чи другого О. Союзу, їх кооперативи ні на хвилину не оставалися без нового орґанізаційного і торгівельного проводу.

В) „Центросоюз“.

1. Як найвища централя кооперативного постачання всіх товарів потрібних укр. селови для його домашнього й господарськього життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч перетворів молока

„Центросоюз“ є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведенню своїх високих завдань, з окрема за змагання до додатнього сальда білянсу в кооперативнім ввозі й вивозі українського скооперованого села і за добре введення цього нашого народнього господарства в світове господарство.

Як Союз окружних Союзів „Центросоюз“ мусить стояти в постійнім тіснім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК **співвідповідальність не тільки за свою працю, але й за торгівельне діло обєднаних ним Окружних Союзів.** При цім мусить „Центросоюз“ дбати не тільки про взірцеву технічну справність апарату свойого та в Окружних Союзах, але й за те, щоби цей апарат був всюди й завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю.

Маючи це на увазі, **Зїзд виповідається за скріпленням дотеперішнього звязку Центросоюзу з його членами ще й окремим торгівельним інспектором, за поширенням „Кооперативної Республики“ в Окружних Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом Центросоюзу для Окружних Союзів.**

2. Зїзд щиро витає постійний розвиток „Центросоюзу“. В 1925 р. „Центросоюз“ мав не цілих 50.000 зл. власного майна, його тодішна білянсова сума виносила тільки 327.770 зол. а цілий торгівельний оборот з Окружними Союзами 1,613.769 зл. З кінцем дуже тяжкого 1931 р., в якім ціни на зерно впали в порівнанню з передкризовим 1928. роком о 48 проц., ціни на домашні тварини о 60 проц., туртовіж ціни на промислові товари о 32 проц., — власні фонди „Центросоюзу“ зросли до 345.000 зл., білянсова сума до 1,771.774 зл., торгиж з Союзами, менчі в цьому році в порівнанню з минулим роком о 18.41 проц., дійшли до 10.136.644 зл. і дали змоту замкнути також цей білянс білянсовою надвижкою. При цім підніс „Центросоюз“ власну продукцію мила з 27.000 кґ. в 1925 році на 397.500 кґ. в 1931 р. та урухомив в серпні 1931 р. власну мотовильню ниток. З признанням

стверджує Зїзд постійний зріст провізійних та посередницьких оборотів, які в 1931 р. вже переступили 70 відсотків усіх торгів „Центросоюзу“ та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 ваґонів в 1931 р. поширився в 1932 р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Зїзд стверджує поважні заслуги „Центросоюзу“ для чимраз ліпшого наладнання торгівлі в обєднаних нам Окружних Союзах та їх постійно зростаючу торгівельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925 р. дійшла з кінцем 1931 р. в переважаючій більшости Союзів до майже подвійної висоти.

3. Не зважаючи на сучасну катастрофальну господарську крізу в хліборобстві та на чимраз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, „Центросоюз“ певно розвинувби був ще краще свою діяльність якби не те, що члени його, Окружні Союзи, ще й по к нець 1931 р. не доплатили йому 204.200 зл. на рахунок заявлених уділів. **Зїзд взиває Окружні Союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933 р. постійними вплатами безумовно залеглі уділи до „Центросоюзу“ вплатили, бо без цього „Центросоюз“ не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так щасливо започаткованої власної продукції.**

4. Маючи на увазі велику вагу **побільшення власних фондів** в Центросоюзі Зїзд піддає йому під розвагу, чи не краще булоби за фінляндським прикладом засадничо признавати Окружним Союзам дивіденду від уділів , замісць виплачувати їм товарові звороти та всі рабати.

5. Зїзд витає і одобрює плянову ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів, яких „Центросоюз“ необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й Окружних Союзів не відмовляв їм аж до 1930 року. Тимчасове обмеження цих кредитів о 30,42 проц. з 1,144.238 зл. в 1930 р. на 796.152 зл. в 1931 р. при рівночаснім спадку споживчих торгів о 24.35 процент з 7,120.408 зл. в 1930 р. на 5,386.306 зл. в 1931 році **ще не є вдоволяюче. „Центросоюз“ мусить скріпити це змагання і допровадити до засадничо готівкових споживчих торгів з Окружними Союзами** в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім **Зїзд заявляється за такою політикою цін в „Центросоюзі“, щоби Окружні Союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах.** Тільки таким чином переведеться бажане й важне подешевіння товарів в Окружних Союзах та в їх підбудові і при скріпленню власних фондів здійметься з них важкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

6. Відвертаючись таким чином, згідно з дорученням РСУК, від колишньої шкідливої кредитової політики, **„Центросоюз“ у ніякім випадку, отже також і поза споживчими торгами, вже не буде міг скріплювати кредитоздатности Окружних Союзів векслевими ґарантіями кооператив другого виду** (Українбанків), як це на жаль нераз траплялося до 1930 р. **Тільки добра управа і матеріяльні власні сили Окружних Союзів можуть бути підставою їх товарових кредитів в „Центросоюзі“.**

7. Передусім колишня необережно щедра кредитова політика в „Центросоюзі“ та в Окружних Союзах привела їх при зустрічі з тяжкою господарською кризою і по великих втратах „Центросоюзу“ та його підбудови серед відомих лютих подій з кінцем 1930 р. до цього, що **„Центросоюз“ мусів** тоді при повільнім співуділ: „Народної Торговл:“ і помочі „Центробанку“ **виручити Окружні Союзи в сплаті їх векслевих зобовязань.** Зїзд признає, що таким чином виратувано деякі життєздатні Союзи від упадку, що вдержано цим виїмкову повагу векслів української кооперації на фінансовім і торгівельнім ринку та розуміє, що далі наростаюча господарська криза ще не дозволила покищо деяким слабшим Союзам сплатити „Центросоюзови“ цей пильний і дуже важкий для нього довг. Однак не жлучи далі, в імя наших найвищих завдань „Центросоюз“ мусить якнайскорше визначити усім виручених Окр. Союзам речинці на певну і по можности як найскоршу сплату цих зобовязань.

8. В торгівельній політиці імпортованими товарами Зїзд доручає „Центросоюзови“ обороняти господарську програму „Міжнародного Союзу Кооператив“, протиставитися монополістичним ввозовим синдикатам і цілій системі т.зв. „звязаної господарки“, якої виразом є картелі і інші більше чи менче виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок.

„Центросоюз“ має далі кермуватися поглядом, що виробництво й споживання це не приватна, тільки першорядна громадська справа, однак рівночасно має „Центросоюз“ протиставити змаганням державної й примусової пляновости пляновість добровільного кооперативного єднання. Поза цим в імпорті буде ЦС далі попирати передусім кооперативне й рідне виробництво, а у всіх своїх торгівельних справах, як головний осередок нашої хліборобської кооперативної торгівлі, має ЦС мати на увазі інтерес укр. хлібороба. Для цеї нашої основної національної верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут продуктів її праці. В цій так успішно започаткованій ділянці праці „Центросоюз“ має далі, однак у ще більшій мірі, мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продукт:в є не тільки боротьба о справедливі ціни, яку найпевніше осягається безпосереднім звязком з кооперативами споживачів, але й рівночасно змагання о якнайкращу якість та скількість цеї продукції. Задля цього Зїзд одобрює почини „Центросоюзу“ за доцільним переведенням стандаризації в експорті хліборобських продуктів і доручує йому перевести ще більш пляново та глибше зацікавлення цілої своєї підбудови орґанізацією поступу у хліборобській продукції.

В торгівельній техніці „Центросоюз“ має далі проводити строгу клясифікацію доцільности й доброти імпортованих товар:в та їх уніфікацію, при рівночаснім переході до дальших нових товарів. В цій ділянці праці „Центросоюз“ має далі скріплювати свою посередницьку та провізійну торгівлю (що тісно вяжеться з орґанізацією таких Окружних Союзів, які не спихалиби його до дрібних видач товару з власних маґазинів) — і стояти на сторожі низьких цін.

В орґанізації збуту хліборобських продуктів „Центросоюз“ вжиє всього натиску, щоби запевнити цьому збутови **в великих областях: центросоюзне кермування, постійність та загальність.** Окружні Союзи мають дбати при цім, щоби: а) співпрацюючий в кооперативнім збуті продуцент мав певність в постійности збуту та не міг самовільно відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б) щоби приватні експортери не могли побивати вищими цінами експортуючі Окружні Союзи задля цього, що один чи другий Союз у зорґанізованій для збуту области не хоче цього збуту вести. **Як у споживчій торгівлі переводимо гасло готівкових торгів, так у збуті хліборобських продуктів треба переводити засаду комісовости.** Зїзд одобрює засаду „Центросоюзу“, що й орґанізацію збуту хліборобських продуктів маємо вести **пляново.** Задля цього витає і приймає до відома постанову „Центросоюзу“, щоби з 1933. р. по вже майже довершеній орґанізації збуту яєць і добре започаткованій орґанізації збуту безрог, телят і дробу, приступити до плянового збуту стручкових насінь, і овочів, поширити збут опасової худоби й вовни, що малоби велике значіння для рентовности господарств в годівельних областях, та започаткувати збут збіжа, передусім у формі виміни продуктів поміж ріжними областями.

9. Власна продукція, навіть з рідним некооперативним виробництвом займає в наших торгівельних оборотах ще дуже мале місце. Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого нашого національного господарства, Зїзд доручує „Центросоюзови“, при вказаній обережности, далі розбудовувати цю продукцію як свої підприємства або підприємства Окр. Союзів, чи у формі окремих продукційних кооператив рівнобіжно з енерґійним стяганням заявлених уділів та дальшим уплиннюванням своїх оборотових фондів. При цьому Зїзд виявляє побажання, щоби ця плянова орґанізація мала на увазі не т льки фабрикацію товарів потрібних до домашнього господарства, але й перерібку хліборобських продуктів та виробництво хліборобського приладдя.

10. Маючи на увазі, що вже маємо в нашій кооперативній орґанізації млини, олійні, мясарні, мотузярні та інші **кооперативи і кооперативні підприємства** прямуючі до **упромисловлення села,** які чимраз більше повинні зростати, **Зїзд заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком перебрав на себе ЦСоюз як покликаний до цього осередок сільської кооперації.** Тільки при вихованню в РСУК фахових ревізор:в для таких кооперативних підприємств і заведенню тимчасом окремого референта для них при ЦС, а згодом і окремого технічного відділу в ЦСоюзі буде забезпечений правильний розвиток цих так дуже важних клітин нашого господарського поступу.

11. Дбайливої фахової опіки ЦСоюзу вимагають тепер Окр. Союзи. Зїзд стверджує, що особливо на протязі двох останніх літ ЦС пильно і з добрим успіхом сповняє цей обовязок. Обстоюючи на далі трьохстепенну орґанізаційну систему в виді кооператив для загального закупу й збуту Зїзд заявляється **за цим, щоби ЦС там, де виїмково не вдасться вдержати Окр. Союзів при праці і де виявиться неможливою фузія з сильнішим сусідним окружним осередком, сам задля забезпечення дальшого правильного життя низових кооператив відчиняв в порозумінню з РСУК переходово свої складниці. — Поза тим постійним обовязком ЦС є дбати про виховання доброго торгівельного персоналу для Окр. Союзів. Щоби ЦС міг сповняти своє завдання окреслене в цьому уступі** і нести співвідповідальність перед РСУК за торгівельну господарку О. Союзів, **ці Союзи є обовязані надсилати йому щомісячно свої сирі білянси, а по кожнім чвертьліттю білянси зіставлені на основі всіх інвентур.**

12. Маючи на увазі орґанічну одноцілість усеї нашої кооперації також ЦС мусить стояти на сторожі дальшої постійної співпраці з РСУК і з централями усіх видів.

Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно орґанізаційних і ревізійних справ. —

З „Народ. Торговлею“ ЦС злучений умовою в справі достави деяких спожив-

чих товарів для Окр. Союзів. Опріч цього ЦС мусить наладнати з „Н. Т.", як Союзом споживчих кооператив на основі окремої умови, безпосередну доставу хліборобських продуктів від своеї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і містечках.

Розбудова **„Центробанку"** і рамова умова з ним в справі співпраці Україн-банків з Окр. Союзами та райфайзенок з низовими кооперативами є дуже пильною потребою цілого виду для загального закупу й збуту. Задля цього Зїзд доручує ЦС мати цю справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при ЦБ особливо для інвестиційних [illegible] речинцевих потреб цього виду, є так само пекучим домаганням часу. Зїзд доручує ЦС переведення цього останього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в „ЦБ" з торгів кожнього Союзу і низових кооператив, вже від 1 липня ц. р.

Особливо пильною справою є **рамова умова для наладнання співпраці з „Маслосоюзом".** Ця співпраця має проявлятися передусім при творенню районових молочарень з молоч. відділів при. коол. заг. зак. і збуту і при їх виплатах за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування товарових кредитів, уділених низовими кооперативами доставцям молока на основі умови Окр Союзів з районовими молочарнями.

13. Співпраця Централсоюзу з „Просвітою" має далі проявлятися передусім в допомозі кооп. навчанню, яке ведеться у двох школах „Просвіти": „Торговельно - Кооперативній" у Львові і в школі для крамарів і книговодців школою для підготовки фахових робітників у Милованию, котра має стати головною [illegible] для сільських кооператив.

Як найбільшу увагу мусить присвятити „Централсоюз" своїй **співпраці з „Сільським Гсподарем".** Вимагає цього організований „Централсоюзом" [illegible] постійно зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів. Задля цього „Централсоюз" заключить з „Сільським Господарем" окрему умову в імені своїм і цілої своеї підбудови. Цілею цеї умови має бути забезпечення плянової продукції збутоспосібних плодів [illegible]стинної і годівельної господарки в цілім краю та їх добрий кооперативний збут.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „[illegible]".

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

II. Кредитові кооперативи.

I.

1. Повоєнний розвій кредитової галузи кооперації не міг розвинутися в порівнанню до інших галузей нашої національної кооперації. з причини неупорядкованих валютових відносин, що довший час тривали по війні.

Всеж і тепер вже маємо поважне число кредитових кооператив, котрі виказують значний поступ в свойому розвою і мають тенденцію стати другим масовим видом нашої кооперації, рівнобіжним до кооператив для закупу і збуту.

2. З кінцем 1931. РСУК мав в складі своїх членів 362 кредитових кооператив (з фаховим Союзом „Центробанком“ на чолі). На 3200 всіх кооператив, що були в цім році членами РСУК, кредитові кооперативи становили 11.3 проц. всіх кооператив.

Протягом першого півроку 1932 р. прибуло 19 нових кредитових кооператив і на день 1. VII. є їх 381. Крім того в евіденції РСУК мається поверх 200 новооснованих кооператив, котрі ждуть на приняття в члени РСУК.

Перед війною в 1912 р. Краєвий Ревізійний Союз мав 391 кредитових кооператив, на 557 всіх союзних кооператив, обнятих того року статистикою. Кредитові кооперативи становили тоді 70.2 проц. всіх кооператив.

3. Приналежні до РСУК в 1931 р. кредитові кооперативи після типів діляться в цей спосіб:

1) Краєва Кредитова Централя (Центробанк)	1
2) Кредитова кооператива краєвого значіння („Дністер“)	1
3) Кредитові кооперативи загальні (Укр. Банки)	122
4) Кредитові кооперативи рільників (Райфайзенки)	225
5) Кредитові кооперативи урядничі й інші	13
Разом	362

На 53 повіти Галичини припадає 337 кооператив. — На північно-зах. землях кредитові кооперативи існують в 15 повітах (на 24 всіх українських повітів), в числі 25. Не маємо ще кредитових кооператив на Лемківщині.

4. Відновлення союзної кредитової кооперації почалося в 1924—1925. рр. по устабілізованню польської валюти. В 1925. р. РСУК обєднував 113 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 74 кооп. мали тоді 40.173 членів, білянс їх виносив суму 3,176.182 зол., (в цім Ц. Б. 607.418 зол.), власні капітали на уділах 371.018 зол. і фондах резервових 363.106 зол., разом 734.124 зол. (в цім Ц. Б. 44.881 зол.), вкладки щадничі 1,502.463 зол. (в цім Ц. Б. 342.946 зол.), вартість уділених позичок 1,516.507 зол (в цім Ц. Б. 247.108 зол.), вартість недвижимостей 1,023.740 зол. (в цім Ц. Б. — 258.756 зол.), білянсові надвижки 40.476 зол., страти 4.124 зол.

На початку 1931. р. РСУК обєднував 322 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 289 кооператив мали в цім часі 92.082 членів, білянс їх виказував суму 17,951.540 зол. (в цім Ц. Б. 1,917.794 зол.), власні капітали: на уділах 2,458.477 зол. і фондах резервових 1,999.779 зол., разом 4,458.256 зол. (в цім Ц. Б. 457.626 зол.), вкладки щадничі 9,411.249 зол. (Ц. Б. — 1,399.477 зол.), стан уділених позичок 13,399.943 зол., вартість недвижимостей 2,611.647 зол. (в цім Ц. Б. 448.464 зол.), білянсові надвижки 164.374 зол., страти 53.979 зол.

За шість літ маємо отже такий зріст, приймаючи рік 1925 за 100: Кооперативи зросли на 285,0 проц., члени зросли на 230,0 проц., білянс зріс на 565,2 проц., власні капітали зросли на 607,4 проц., вкладки щадничі зросли на 626,6 проц., позички зросли на 883,9 проц., вартість недвижимостей зросла на 247,7 проц.

Процентове відношення головніших білянсових сум до цілої суми білянсової представляється так:

	1925. р.	1930. р
Власні капітали	23,1	24,8
Вкладки щадничі	47,3	52,4
Уділені позички	47,7	74,6
Недвижимости	33,1	14,5

Зїзд стверджує, що кредитова кооперація під оглядом матеріяльним зростала на загал два рази скорше, як під оглядом чисельним, та що структура збірного білянсу кредитової кооперації значно поправилася в 1930. р. в порівнанню до 1925. р., а саме піднеслася вага власних капіталів і вкладок щадничих в пасивах та значно спала вага недвижимостей, натомість піднеслася вага позичок в активах, що є додатним явищем.

Питома вага кредитової кооперації в цілокупній нашій кооперативній організації, за цих 6 літ лишилася майже незмінною. В 1925. р. кредитові кооперативи становили 11,1 проц. загалу союзних кооператив, а в 1930. р. — 10,1 проц. менше о 1,0 проц.; члени кредитових кооператив в 1925. р. становили 25,4 проц., а в 1930. р. 25,0 проц., менше о 0.4 проц.; білянс кредитових кооператив в 1925. р. становив 35,3 проц. білянсу цілої союзної кооперації, а в 1930. р. 33,2 проц., менше о 2,1 проц.

II.

1. Зїзд потверджує **рішення 6-го Кооперативного Зїзду в справах кредитової кооперації з 13. березня 1929. р. приняті відтак Радою РСУК 24. травня 1929. р.,** які торкаються організаційної схеми та основних засад праці в приналежних до РСУК кредитових кооперативах і постійної розбудови „Центробанку“ на центральну касу всіх наших кооператив без ріжниці їх виду й ступня таким чином, що всі кооперативи мають щорічно вплачувати до Ц. Б. уділи, льокувати в ньому свої плинні запасні фонди та готівкові надвижки і спрямовувати до нього більші короткоречинцеві вкладки ощадности, — як основні засади обовязуючі всі українські кооперативні чинники.

2. Маючи на увазі означену в попереднім розділі під 3. скількість кредитових кооператив і їх розміщення, **Зїзд доручує „Центробанкови“ в порозумінню з РСУК** підготовити **організацію дальших Українбанків** та кредитівок споживачів **на північно-західних землях і на Лемківщині та укр. райфайзенок на цілій укр. території** (особливож на північно-західних землях).

3. Щоби безумовно узгіднити деякі розбіжности в організації та діяльности кредитових кооператив з обовязуючою в РСУК схемою організації та праці цих кооператив, **Зїзд доручує Центробанкови перевести в порозумінню з РСУК в кредитових кооперативах** (ще в біжучім році) **слідуючі підставові організаційні засади:**

а) всі повітові кредитові кооперативи (обслуговуючі загал населення) мають приняти статут РСУК для „Українбанків“ і цю назву, всі „українські райфайзенки“ статут РСУК для райфайзенок і означену їм назву;

б) кожний Українбанк (і кожна райфайзенка) працюють у своїм точно означенім районі і не можуть поширювати своєї діяльности на такі райони, де вже

є також сам Українбанки або укр. рай-файзенки)

в) в однім районі не можна творити кількох кредитових кооператив цього самого типу і з цими самими завданнями;

г) оскільки в цім самім районі вже є більше кредитових кооператив, вони мусять спеціялізуватися або щодо обслуги тої чи іншої суспільно верстви, або щодо кредиту і приняти відповідаючі цьому завданню фірмові назви.

4. На основі засад усталених в РСУК і на основі організаційного пляну накресленого на організаційних колегіях в окружих союзах, організаційні віділи Українбанків (а де їх ще нема, Окружних Союзів, переводять в порозумінню з РСУК і Ц. Б.) **організацію райфайзенок в округах і піклуються їх правильним діловодством.**

Центробанк, як фаховий союз кредитової кооперації, **має вести безпосередно та через кооперативну „Ощадність“ цілу ощадностеву пропаганду й кредитове інструування та кермувати технічно організацією всіх типів кредитової кооперації.**

Його завданням є створити з цілої нашої кредитової кооперації одноцільно співпрацюючий організм. Це своє завдання він переводить при допомозі постійних обіжників, щомісячних звідомлень своєї підбудови, курсів і зїздів.

5. Число членів в кредитових кооперативах зросло з 40.173 в 1925. р. на 92.082 з початком 1931. р. Все ще остається правилом, що зголошення в члени сходиться з рівночасним або майже рівночасним зголошенням о позичку. Маючи на увазі, що першим завданням нашої кредитової кооперації є виховати своїх членів до систематичного буджетування і до ощадности, **Зїзд доручує кредитовій кооперації так працювати, щоби її членами ставали також ощадники. Система, в якій ці ощадники з правила не є членами кооперативи, не є добра.**

6. Власні фонди є першим засобом оборотового капіталу в кредитових кооперативах. **Зїзд взиває цілу нашу кредитову кооперацію до творення сильних і особливо запасних фондів.**

Кругло 70 проц. уділів в Українбанках має пересічну високу від 5—10 зол. **Зїзд заявляється за підвищенням пересічі уділу в Українбанках на 10—25 зол.** тимпаче, що й їх статутова порука найчастіше або обмежена до самих уділів, або тілько дво — чи пятькратна, що теж вимагає підвищення. Малі власні фонди і низька порука поменчують кредитоздатність кооператив.

Кредитові кооперативи всіх типів і обидвох ступнів мають прямувати до такої господарки своїми фондами, щоби задля зацікавлення членів в їх уділах, могли без шкоди для постійного кріпкого побільшування запасних фондів признавати з білянсових надвижок помірковану дивіденду від уділів, яка не перевищувалаби відсоткової стопи вкладок.

Зїзд доручує кооперативам, щоби вони постепенно виконуючи постанову 6-го Краєвого Зїзду про держання запасних фондів поза власним оборотом, льокували в „Центробанку“ почавши від цього року принайменше 25 процент з кожнорічної білянсової надвижки, якою Загальні Збори вивіновують запасний фонд кооператив.

7. В усіх кредитових кооперативах власне майно (кругло 4 і пів міл. зол.) становить на загал 26 відс. їх оборотового капіталу. Українбанки й „Дністер“ з власним майном кругло 2,755.000 зол в Укрбанках і майже 900.000 зол. в „Дністрі“, молоді кредитівки урядовців і працівників з 60.000 зол. власного майна, також райфайзенки яких власне майно мало що перевищує 300.000 зол. і „Центробанк“ з власним майном ще не доходячим до повного пів міліона зол., булиб дуже обмежені в своїх кредитових засобах, якби не вкладки ощадностей в висоті 9 і пів міл. зол., тимпаче, що в назагал ще передвоєнних недвижимостях вони мають аж кругло 2,640.000 зол. і поза кредитом в „Центробанку“ мали тільки кругло 1 міліон зол. іншого банкового кредиту.

Повоєнна світова психоза від американської „проспериті“ аж до польської „радісної творчости“, яка на жаль не була зовсім чужа і деяким нашим кооперативним некредитовим обєднанням, довго проявлялася в надмірнім множенню дібр без рівночасного творення й збирання власних заощаджених капіталів, але й довела вже неодно народнє господарство до упадку. У французькій мові „господарство“ і „ощадність“ те саме слово (ль-економі, — етр економ) і тому не дивно, що французьке господарство ще й тепер найкраще протиставиться кризі. Тільки праця з ощадністю, себто постійне ратування певної частини зарібку для будучини перед пажерливим гоном до цього, щоби „вижитися“ вже нині хочби й понад стан, — творить добробут суспільности і рятує її в худих роках засобами зібраними в роках товстіших. Тому, взірцеві організатори світового господарства Англійці вживають слова „сейф“ цебто по нашому „виратувати“, коли думають про це, щоби „ощаджувати“. Пропаганда ощадности це буджения віри в народі в його власні сили. Ощадність це свідоме і підсвідоме скріплювання почуття взаїмних спільних інтересів в цілім суспільстві, це розбудова взаїмного довіря, це буджения та плекання дбайливости про свою й народню будучину і всіх других будуючих моральних сил, без яких нарід не може вільно жити й поступати вперед. Задля цього **ціла наша кредитова кооперація з „Центробанком“ на чолі та при скріпленій діяльности кооперативи „Ощадність“ мусять безупину далі пропагувати й організувати ощадність взагалі і особливо хочби дрібну але постійну й масову ощадність починаючи від шкільної молоді у всіх суспільних верствах укр. народу.** Тільки поважний зріст ощадностевих вкладок може дати цілій нашій кредитовій кооперації дальші, так дуже потрібні оборотові фонди, які в нинішній висоті не тільки не можуть заспокоїти кредитових потреб народу, але навіть потреб самих наших кооператив.

Всі наші кредитові кооперативи мають годити в своїй господарці інтереси ощадників з інтересами довжників. Високі відсотки при вкладках спричинюють дорогий кредит для довжника. Дорогий і неоправданий економічно кредит не лежить в інтересі обєднаних кооперативою ощадників. **„Центробанк“ має стояти на сторожі однакової стопи процентової для ощадностевих вкладів в усіх кооперативних централях, приймаючи вклади до обороту і узгіднювати з цею межею відсоткову політику в цілій нашій кредитовій кооперації. Процентова стопа від вкладок вища в низових кооперативах гальмує приплив капіталу з низу до централі. Кооперативні обєднання інших видів не мають права признавати вищі відсотки при перебраних ними вкладах до обороту від тих, які платять своїм вкладчикам місцеві укр. кредитові кооперативи.**

Задля великої ваги ощадности взагалі та ощадностевих вкладок для цілої нашої кооперації цілий наш кредитовий вид мусить своєю дбайливою господарністю скріплювати в народі як найвище довіря і в цім напрямку, що навіть серед теперішньої загальної непевности на світовім фінансовім ринку укр. кредитова кооперація не занедбує нічого для якнайбільшого і найдоцільнішого забезпечення вартости принятих чею вкладок. Всі мусимо протиставитися як доволі частим тепер спекуляційним безпідставним алярмам, так і легкодушним висновкам із таких алярмів в неосвідомлених кругах суспільности.

Для удержання відповідного поготівля на виплату вкладок **Зїзд дораджує всім кредитовим кооперативам удержувати в Центробанку готівковий вклад у висоті 6—8 проц. суми зібраних кооперативою вкладок, а крім того переховувати в своїй касі таку готівку, яка відповідалаби 3—4 проц. вкладок.**

Зїзд вважає доцільним, щоби в Надзірних Радах наших кредитових кооператив були заступлені також члени ощадники.

8. Що торкається кредитової політики Зїзд ще раз стверджує, що кредитові кооперативи 1. ступня є з природи річи організацією для дрібного особового, дешевого і короткоречинцевого кредиту. Маючи на увазі, що з цілого власного майна наших кредитових кооператив поза увязненою частиною в движимостях, недвижимостях і льокатах остається в обороті тілько кругло 900.000 зол. та що ощадностеві вкладки тільки в малій частині мають характер більш трівкого вкладу, наші кредитові кооперативи тільки зовсім виїмково можуть признавати деякі, так дуже важні передусім для хліб. продукції, середноречинцеві позички. Ніяким чином навіть Українбанки не можуть уділювати довгоречинцевого, гіпотечного та більшого інвестиційного кредиту (на дорогі будівлі, парцеляцію і т. п.) — тимпаче райфайзенки.

Всі позички мусять мати умовлене господарське призначення. Зїзд доручує ставити довжникам вимогу, що на випадок провіреного протиумовленого і негосподарського зужиття позички, кооператива має право стягнути позичку перед умовленим речинцем. Ручителі мають співвідповідати також за протиумовлене й негосподарське зужиття позички довжником.

Правильна кредитова політика зміряє не до цього, щоби тілько заможні одиниці ставали членами кредитової кооперативи і опановували її, а до цього, щоби як найвищий відсоток чесних, запопадливих, хочби зразу й незаможних її членів доробляввся. — Задля цього і з огляду на більшу певність кооперативи гаслом доброї кредитової політики має бути: не мало більших, тілько більше дрібних позичок! **При всіх позичках кредитові кооперативи обовязані твердо вимагати точної сплати** в умовлених речинцях задля виховання довжників, задля доброї господарности і доконечного довіря обєднаних членів — ощадників до кооперативи.

Кредитові кооперативи всіх типів мають вести плянову й безупинну боротьбу з кредитовою лихвою і з визиском народніх мас всякими фінансовими обманцями й спекулянтами. Засобом цеї боротьби є не тільки уділення позички, членам, але й всебічне поучення та **добра рада у їх кожній господарській фінансовій потребі** та жива й постійна загальна пропаганда в цім напрямку в дорученім районі.

Особливо серед сучасної кажкої господарської дійсности треба звертати дуже пильну увагу на те, щоби позичок не уділювати навіть власникам продукційних варстатів, коли є сумнів, чи вони, **без шкоди для свойого варстату праці, з біжучих прибутків цих варстатів** випрацюють умовлену сплату всеж таки дорогої позички. Маючи на увазі сучасну катастрофальну нерентовність богатьох варстатів праці, **Зїзд доручує кредитовим кооперативам як найбільше строго провірювати кредитоспосібність усіх, що звертаються до кооперативи по кредит. Зорганізування довірочної, певної та докладної кредитової інформації стало те-**

пер безумовною конечністю. **Управи кооперативних банків, кас і райфайзенок мають перестерігати нарід перед легкодушним задовженням.** Не надмірно задовженим клієнтам можна дати навіть більшу позичку, ніж вони жадають її, але не для побільшення вже затягнених позичок, тілько для визволення життєздатного господарства з руйнуючих лихварських рук. Провідники кредитової кооперації мусять уміти завсіди, особливож серед сучасної важкої господарської дійсности, твердо вимовляти, по зрілій провірці справи, два слова: „так“, — „ні“.

В межах своїх завдань, усталених на 6. Кр. Кооп. Зїзді і означених РСУК та „Ц. Банком“ **Українбанки можуть вести кредитові орудки з кооперативами інших видів.**

Зїзд ~~заявляється проти~~ будьяких торгівельних операцій ~~з кредитових кооператив~~ на їх власний рахунок.

9. Задля цього, що оживлені по війні Укрбанки і деякі кредитові кооперативи працівників мають поважні унерухомлені фонди в своїх недвижимостях (кругло 2,600.000 зол.) а райфайзенки як і другі сільські кооперативи легко піддаються охоті передчасно, коштом навіть цілого власного майна ставити будівлі, **Зїзд одобрює запорядок РСУК, що ціла наша кооперація може набувати і збувати недвижимости тілько за його дозволом і заявляються за тим, щоби в засаді ціле унерухомлення капіталу не перевищало 75 проц. запасного фонду.**

10. Зїзд усталює опінію, що **кошти завідування в кредитових кооперативах не повинні перевищати 80 проц. зискового сальда відсотків і чиншів. Постійна і що найменше чвертьрічна провірка рентовности контрольними комісіями надзірних рад є особливо тепер конечна. В буджетових прелімінарях доручується стреміти до цього, щоби вигосподаровувати правильне опроцентування також власного майна.**

11. Рівночасно зі зростом власних фондів кредитова кооперація може розбудовувати також свій банковий кредит, однак в повній свідомости, що **банковий кредит може мати тілько помічну ролю в орґанізуванню оборотових фондів і має служити в першу чергу як банкова резерва на несподівані виплати більших вкладок.**

12. Українбанки працюють в більших округах і задля цього мусять звертати як найбільшу увагу на матеріяльне забезпечення уділених позичок — тимпаче, що ці позички з природи річи більші ніж у райфайзенках. Завданням Укрбанків, згідно з затвердженими Радою РСУК постановами 6. Краєвого Кооперативного Зїзду є кредитова співпраця в розбудові упромисловлення хліборобської продукції і взагалі в розбудові **рідного промислу, торгівлі та ремесла.** Маючи це на увазі Зїзд піддає Укрбанкам під розвагу, чи не добре булоби ввести **для цієї клієнтелі кредитування у формі нормально забезпечених біжучих рахунків.** Клієнти мають в такім рахунку плинне жерело кредиту на біжучі потреби, а банк, маючи таким чином вгляд в життя довжникового підприємства, може — згідно з умовою — перервати кредит за коротким, напр. двотижневим виповідженням.

13. Українбанки є в першу чергу зобовязані до постійної чинної ініціятиви в напрямку розбудови „Центробанку“ в центральну касу для усіх укр. кооператив, яку вже 6. Краєвий Зїзд доручив всім кооперативам і до якої взиває їх також цьогорічний Зїзд. Українбанки мають пильнувати цеї справи у власнім крузі ділання і на окружних орґанізаційних колеґіях.

14. Українська райфайзенка має мати всі основні ціхи райфайзенської системи, отже: почесне виконування обсвязків Управи і Надзірної Ради, низький уділ (5—10 зол.), позички тілько на продуктивні ціли, район одної громади чи парохії і необмежену відповідальність членів за зобовязання кооперативи. **Зїзд не визнає правильним цього прояву, що на 174 райфайзенки з початком 1931 р. тілько 40 приняли статут з необмеженою відповідальністю членів.**

Зїзд доручує райфайзенкам уділяти дрібні позички також на **довжні скрипти.**

III.

Прямуючи постійно до перетворення себе в центральну касу для всієї нашої кооперації, „Центробанк“ вже співпрацює з усіма другими видами.

Зїзд доручує також Українбанкам і райфайзенкам співпрацювати з Окружними Союзами та їх низовими кооперативами в справі відсоткової стопи від ~~вкладок~~ і в напрямку нормування доцільности готівкового кредиту через товарове заспокоєння потреб довжника в некредитових кооперативах. З Окр. Союзами співпрацюють Українбанки в організаційних колеґіях і поза цим в межах умови, яку в порозумінню з РСУК заключить з Центробанком для цих справ „Центросоюз“.

Анальоґічно буде співпрацювати „Центробанк“ і його підбудова з **молочарськими і споживчими кооперативами.**

Від ~~всіх~~ своїх довжників кредитова кооперація має вимагати обезпечення в **„Дністрі“** від огню та вломy.

Разом з цілою укр. кооперацією співпрацює також кредитова кооперація з „Просвітою“, „Рідною Школою“, „С. Господарем“ та орґанізаціями жноцтва й молоді.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

II. Кредитові кооперативи.

I.

1. Повоєнний розвій кредитової галузи кооперації не міг розвинутися в порівнанню до інших галузей нашої національної кооперації, з причини неупорядкованих валютових відносин, що довший час тривали по війні.

Всеж і тепер вже маємо поважне число кредитових кооперативів, котрі виказують значний поступ в своюому розвою і мають тенденцію стати другим масовим видом нашої кооперації, рівнобіжним до кооператив для закупу і збуту.

2. З кінцем 1931. РСУК мав в складі своїх членів 362 кредитових кооператив (з фаховим Союзом „Центробанком" на чолі). На 3200 всіх кооператив, що були в цім році членами РСУК, кредитові кооперативи становили 11.3 проц. всіх кооператив.

Протягом першого півроку 1932 р. прибуло 19 нових кредитових кооператив і на день 1. VII. є їх 381. Крім того в евіденції РСУК мається поверх 200 новооснованих кооператив, котрі ждуть на приняття в члени РСУК.

Перед війною в 1912 р. Краєвий Ревізійний Союз мав 391 кредитових кооператив, на 557 всіх союзних кооператив, обнятих того року статистикою. Кредитові кооперативи становили тоді 70.2 проц. всіх кооператив.

3. Приналежні до РСУК в 1931 р. кредитові кооперативи після типів діляться в цей спосіб:

1) Краєва Кредитова Централя (Центробанк)	1
2) Кредитова кооператива краєвого значіння („Дністер")	1
3) Кредитові кооперативи загальні (Укр. Банки)	122
4) Кредитові кооперативи рільників (Райфайзенки)	225
5) Кредитові кооперативи урядничі і інші	13
Разом	362

На 53 повіти Галичини припадає 337 кооператив. — На північно-зах. землях кредитові кооперативи існують в 15 повітах (на 24 всіх українських повітів), в числі 25. Не маємо ще кредитових кооператив на Лемківщині.

4. Відновлення союзної кредитової кооперації почалося в 1924—1925. рр. по устабілізованню польської валюти. В 1925. р. РСУК обєднував 113 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 74 кооп. мали тоді 40.173 членів, біланс їх виносив суму 3,176.182 зол., (в цім Ц. Б. 607.418 зол.), власні капітали на уділах 371.018 зол. і фондах резервових 363.106 зол., разом 734.124 зол. (в цім Ц. Б. 44.881 зол.), вкладки щадничі 1,502.463 зол. (в цім Ц. Б. 342.946 зол.), вартість уділених позичок 1,516.507 зол. (в цім Ц. Б. 247.108 зол.), вартість недвижимостей 1,023.740 зол. (в цім Ц. Б. — 258.756 зол.), білянсові надвижки 40.476 зол., страти 4.124 зол.

На початку 1931. р. РСУК обєднував 322 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 289 кооператив мали в цім часі 92.082 членів, біланс їх виказував суму 17,951.540 зол. (в цім Ц. Б. 1,917.794 зол.), власні капітали: на уділах 2,458.477 зол. і фондах резервових 1,999.779 зол., разом 4,458.256 зол. (в цім Ц. Б. 457.626 зол.), вкладки щадничі 9,411.249 зол. (Ц. Б. — 1,399.477 зол.), стан уділених позичок 13,399.943 зол., вартість недвижимостей 2,611.647 зол. (в цім Ц. Б. 448.464 зол.), білянсові надвижки 164.374 зол., страти 53.979 зол.

За шість літ маємо отже такий зріст, приймаючи рік 1925 за 100: Кооперативи зросли на 285,0 проц., члени зросли на 230,0 проц., біланс зріс на 565,2 проц., власні капітали зросли на 607,4 проц., вкладки щадничі зросли на 626,6 проц., позички зросли на 883,9 проц., вартість недвижимостей зросла на 247,7 проц.

Процентове відношення головніших білянсових сум до цілої суми білянсової представляється так:

	1925. р.	1930. р
Власні капітали	23,1	24,8
Вкладки щадничі	47,3	52,4
Уділені позички	47,7	74,6
Недвижимости	33,1	14,5

Зїзд стверджує, що кредитова кооперація під оглядом матеріяльним зростала на загал два рази скорше, як під оглядом чисельним, та що структура збірного білянсу кредитової кооперації значно поправилася в 1930. р. в порівнанню до 1925. р., а саме піднеслася вага власних капіталів і вкладок щадничих в пасивах та значно спала вага недвижимостей, натомість піднеслася вага позичок в активах, що є додатним явищем.

Питома вага кредитової кооперації в цілокупній нашій кооперативній організації, за цих 6 літ лишилася майже незмінною. В 1925. р. кредитові кооперативи становили 11,1 проц. загалу союзних кооператив, а в 1930. р. — 10,1 проц. менше о 1,0 проц.; члени кредитових кооператив в 1925. р. становили 25,4 проц., а в 1930. р. 25,0 проц., менше о 0.4 проц.; біланс кредитових кооператив в 1925. р. становив 35,3 проц. білянсу цілої союзної кооперації, а в 1930. р. 33,2 проц., менше о 2,1 проц.

II.

1. Зїзд потверджує рішення 6-го Кооперативного Зїзду в справах кредитової кооперації з 13. березня 1929. р. приняті відтак Радою РСУК 24. травня 1929. р., які торкаються організаційної схеми та основних засад праці в приналежних до РСУК кредитових кооперативах і постійної розбудови „Центробанку" на центральну касу всіх наших кооператив без ріжниці їх виду й ступня таким чином, що всі кооперативи мають щорічно вплачувати до Ц. Б. уділи, льокувати в ньому свої плинні запасні фонди та готівкові надвижки і спрямовувати до нього більші короткоречинцеві вкладки ощадности, — як основні засади обовязуючі всі українські кооперативні чинники.

2. Маючи на увазі означену в попереднім розділі під 3. скількість кредитових кооператив і їх розміщення, **Зїзд доручує „Центробанкови" в порозумінню з РСУК підготовити організацію дальших Українбанків та кредитівок споживача на північно-західних землях і на Лемківщині та укр. райфайзенок на цілій укр. території, особливож на північно-західних землях.**

3. Щоби безумовно узгіднити деякі розбіжности в організації та діяльности кредитових кооператив з обовязуючою в РСУК схемою організації та праці цих кооператив, **Зїзд доручує Центробанкови перевести в порозумінню з РСУК в кредитових кооперативах ще в біжучім році слідуючі підставові організаційні засади:**

а) всі повітові кредитові кооперативи [illegible], мають приняти статут РСУК для „Українбанків" і цю назву, всі „українські райфайзенки" статут РСУК для райфайзенок і означену їм назву;

б) кожний Українбанк і кожна райфайзенка працюють у своїм точно означенім районі і не можуть поширювати своєї діяльности на такі райони, де вже

є також самі Україбанки або укр. райфайзенки;

в) в однім районі не можна творити кількох кредитових кооператив цього самого типу і з цими самими завданнями;

г) оскільки в цім самім районі вже є більше кредитових кооператив, вони мусять спеціялізуватися або щодо обслуги тої чи іншої суспільно верстви, або щодо кредиту і приняти відповідаючі цьому завданню фірмові назви.

4. На основі засад усталених в РСУК і на основі організаційного пляну накресленого на організаційних колегіях в округах союзах, ~~організаційні плякати Україбанків~~, а де їх ще нема, **Окружних Союзів, переводять в порозумінню з РСУК і Ц. Б. організацію райфайзенок в округах і піклуються їх правильним діловодством.**

Централбанк, як фаховий союз кредитової кооперації, **має вести безпосередно та через кооперативну „Ощадність“ цілу ощадностеву пропаганду й кредитове інструування та кермування технічно організацією всіх типів кредитової кооперації.**

Його завданням є створити з цілої нашої кредитової кооперації одноцільно співпрацюючий організм. Це своє завдання він переводить при помочі постійних обіжників, щомісячних звідомлень своєї підбудови, курсів і зїздів.

5. Число членів в кредитових кооперативах зросло з 40.173 в 1925. р. на 92.082 з початком 1931. р. Все ще остається правилом, що зголошення в члени сходиться з рівночасним або майже рівночасним зголошенням о позичку. Маючи на увазі, що першим завданням нашої кредитової кооперації є виховати своїх членів до систематичного буджетування і до ощадности, **Зїзд доручує кредитовій кооперації так працювати, щоби її членами ставали також ощадники. Система, в якій ці ощадники з правила не є членами кооперативи, не є добра.**

6. **Власні фонди є першим засобом оборотового капіталу** в кредитових кооперативах. **Зїзд взиває цілу нашу кредитову кооперацію до творення сильних і особливо запасних фондів.**

Кругло 70 проц. уділів в Україбанках має пересічну висоту від 5—10 зол. **Зїзд заявляється за підвищенням пересічі уділу в Україбанках на 10—25 зол.** тимпаче, що й їх статутова порука найчастіше або обмежена до самих уділів, або тільки дво — чи пятькратна, що теж вимагає підвищення. Малі власні фонди і низька порука поменшують кредитоздатність кооператив.

Кредитові кооперативи всіх типів і обидвох ступнів мають прямувати до такої господарки своїми фондами, щоби задля зацікавлення членів в їх уділах, могли без шкоди для постійного кріпкого побільшування запасних фондів признавати з білянсових надвижок поміркованy дивіденду від уділів, яка не перевищувалаби відсоткової стопи вкладок.

Зїзд доручує кооперативам, щоби вони постепенно виконуючи постанову 6-го Краєвого Зїзду про держання запасних фондів поза власним оборотом, вкладали в „Централбанку“ почавши від цього року принайменше 25 процент з кожнорічної білянсової надвижки, якою Загальні Збори вивінoвують запасний фонд кооператив.

7. В усіх кредитових кооперативах власне майно (кругло 4 і пів міл. зол.) становить на загал 26 відс. їх оборотового капіталу. Україбанки й „Дністер“ з власним майном кругло 2,755.000 зол в Укрбанках і майже 900.000 зол. в „Дністрі“, молоді кредитівки урядовців і працівників з 60.000 зол. власного майна, також райфайзенки яких власне майно мало що перевищує 300.000 зол. — і „Централбанк“ є власним майном ще не доходячим до певного пів міліона зол., булиб дуже обмежені в своїх кредитових засобах, якби не вкладки ощадностей в висоті 9 і пів міл. зол., тимпаче, що в назагал ще передвоєнних недвижимостях вони мають аж кругло 2,640.000 зол. і поза кредитом в „Централбанку“ мали тільки кругло 1 міліон зол. іншого банкового кредиту.

Повоєнна світова психоза від американської „проспериті“ аж до польської „радісної творчости“, яка на жаль не була зовсім чужа і деяким нашим кооперативним некредитовим обєднанням, довго проявлялася в надмірнім множенню дібр без рівночасного творення й збирання власних заощаджених капіталів, але й довела вже неодно народне господарство до упадку. У французькій мові „господарство“ і „ощадність“ те саме слово (ль-економі, — етр економ) і тому не дивно, що французьке господарство ще й тепер найкраще протиставиться кризі. Тільки праця з ощадністю, себто постійне рятування певної частини зарібку для будучини перед нажерливим гоном до цього, щоби „вижитися“ вже нині хочби й понад стан, — творить добробут суспільности і рятує її в худих роках з собами зібраними в роках товстіших. Тому, взірцеві організатори світового господарства Англійці вживають слова „сейф“ цебто по нашому „виратувати“, коли думають про це, щоби „ощаджувати“. Пропаганда ощадности це будження віри в народі в його власні сили. Ощадність це свідоме і підсвідоме скріплювання почуття взаїмних спільних інтересів в цілім суспільстві, це розбудова взаїмного довіря, це будження та плекання дбайливости про свою й народню будучину і всіх других будуючих моральних сил, без яких нарід не може вільно жити й поступати вперед. Задля цього **ціла наша кредитова кооперація з „Централбанком“ на чолі та при скріпленій діяльности кооперативи „Ощадність“ мусять безупину далі пропагувати й організувати ощадність взагалі і особливо хочби дрібну але постійну й масову ощадність починаючи від шкільної молоді у всіх суспільних верствах укр. народу.** Тільки поважний зріст ощадностевих вкладок може дати цілій нашій кредитовій кооперації дальші, так дуже потрібні оборотові фонди, які в нинішній висоті не тільки не можуть заспокоїти кредитових потреб народу, але навіть потреб самих наших кооператив.

Всі наші кредитові кооперативи мають годити в своїй господарці інтереси ощадників з інтересами довжників. Високі відсотки при вкладках спричинюють дорогий кредит для довжника. Дорогий і неоправданий економічно кредит не лежить в інтересі обєднаних кооперативою ощадників. **„Централбанк“ має стояти на сторожі однакової стопи процентової для ощадностевих вкладів в усіх кооперативних централях, приймаючи вклади до обороту і узгіднювати з цею межею відсоткову політику в цілій нашій кредитовій кооперації. Процентова стопа від вкладок вища в низових кооперативах гальмує приплив капіталу з низу до централі. Кооперативні обєднання інших видів не мають права признавати вищих відсотків при перебраних ними вкладах до обороту відтих, які платять своїм вкладчикам місцеві укр. кредитові кооперативи.**

Задля великої ваги ощадности взагалі та ощадностевих вкладок для цілої нашої кооперації цілий наш кредитовий вид мусить своєю дбайливою господарністю скріплювати в народі як найвище довіря і в цім напрямку, що навіть серед теперішньої загальної непевности на світовім фінансовім ринку укр. кредитова кооперація не занедбує нічого для якнайбільшого і найдоцільнішого забезпечення вартости принятих чаю вкладок. Всі мусимо протиставитися як доволі частим тепер спекулятивним безпідставним алярмам, так і легкодушним висновкам із таких алярмів в неосвідомлених кругах суспільности.

Для удержання відповідного поготівля на виплату вкладок **Зїзд дораджує всім кредитовим кооперативам удержувати в Централбанку готівковий вклад у висоті 6—8 проц. суми зібраних кооперативою вкладок, а крім того переховувати в своїй касі таку готівку, яка відповідалаби 3—4 проц. вкладок.**

Зїзд вважає доцільним, щоби в Надзірних Радах наших кредитових кооператив були заступлені також члени ощадники.

8. Що **торкається кредитової політики Зїзд ще раз стверджує, що кредитові кооперативи 1. ступня є з природи річи організацією для дрібного особового, дешевого і короткоречинцевого кредиту.** Маючи на увазі, що з цілого власного майна наших кредитових кооператив поза увизненою частиною в движимостях, недвижимостях і льокатах остається в обороті тільки кругло 900.000 зол. та що ощадностеві вкладки тільки в малій частині мають характер більш трівкого вкладу, наші кредитові кооперативи тільки зовсім виїмково можуть признавати деякі, так дуже важні передусім для хліб. продукції, середнореченцеві позички. Ніяким чином навіть Україбанки не можуть уділювати довгоречинцевого, гіпотечного та більшого інвестиційного кредиту (на дорогі будівлі, парцеляцію і т. п.) — тимпаче райфайзенки.

Всі позички мусять мати умовлене господарське призначення. Зїзд доручує ставити довжникам вимогу, що на випадок провіреного протиумовленого і негосподарського зужиття позички, кооператива має право стягнути позичку перед умовленим речинцем. Ручителі мають співвідповідати також за протиумовлене й негосподарське зужиття позички довжником.

Правильна кредитова політика зміряє не до цього, щоби тільки заможні одиниці ставали членами кредитової кооперативи і опановували її, а до цього, щоби як найвищий відсоток чесних, запопадливих, хочби зразу й незаможних її членів доробляся. — Задля цього і з огляду на більшу певність кооперативи гаслом доброї кредитової політики має бути: не мало більших, тільки більше дрібних позичок! **При всіх позичках кредитові кооперативи обовязані твердо вимагати точної сплати** в умовлених речинцях задля виховання довжників, задля доброї господарности і доконечного довіря обєднаних членів — ощадників до кооперативи.

Кредитові кооперативи всіх типів мають вести плянову й безупинну боротьбу з кредитовою лихвою і з визиском народніх мас всякими фінансовими обманцями й спекулянтами. Засобом цеї боротьби є не тільки уділення позички, членам, але й всебічне поучення та **добра рада у їх кожній господарській фінансовій потребі** та жива й постійна загальна пропаганда в цім напрямку в дорученім районі.

Особливо серед сучасної кажкої господарської дійсности треба звертати дуже пильну увагу на те, щоби позичок не уділювати тим власникам продукційних варстатів, коли є сумнів, чи вони, **без шкоди для свойого варстату праці, з біжучих прибутків цих варстатів** виплачують умовлену сплату всеж таки дорогої позички. Маючи на увазі сучасну катастрофальну нерентовність богатьох варстатів праці, **Зїзд доручує кредитовим кооперативам як найбільше строго провірювати кредитоспосібність усіх, що звертаються до кооперативи по кредит. Зорганізування довірочної, певної та докладної кредитової інформації стало те-**

пер безумовною конечністю. **Управи кооперативних банків, кас і райфайзенок мають перестерігати нарід перед легкодушним задовженням.** Не надмірно задовженим клієнтам можна дати навіть більшу позичку, ніж вони жадають її, але не для побільшення вже затягнених позичок, тільки для визволення життєздатного господарства з руйнуючих лихварських рук. Провідники кредитової кооперації мусять уміти завсіди, особливож серед сучасної важкої господарської дійсности, твердо вимовляти, по зрілій провірці справи, два слова: „так", — „ні".

В межах своїх завдань, усталених на 6. Кр. Кооп. Зїзді і означених РСУК та „Ц. Банком" **Українбанки можуть вести кредитові орудки з кооперативами інших видів.**

Зїзд заявляється проти будьяких торгівельних операцій в кредитових кооперативах на їх власний рахунок.

9. Задля цього, що оживлені по війні Укрбанки і деякі кредитові кооперативи працівників мають поважні унерухомлені фонди в своїх недвижимостях (кругло 2,600.000 зол.) а райфайзенки як і другі сільські кооперативи легко піддаються охоті передчасно, коштом навіть цілого власного майна ставити будівлі, **Зїзд одобрює запорядок РСУК, що ціла наша кооперація може набувати і збувати недвижимости тільки за його дозволом і заявляються за тим, щоби в засаді ціле унерухомлення капіталу не перевищало 75 проц. запасного фонду.**

10. Зїзд усталює опінію, що **кошти завідування в кредитових кооперативах не повинні перевищати 80 проц. зискового сальда відсотків і чиншів. Постійна і що найменше чвертьрічна провірка рентовности контрольними комісіями надзірних рад є особливо тепер конечна.** В **буджетових прелімінарях доручується стреміти до цього, щоби вигосподаровувати правильне опроцентування також власного майна.**

11. Рівночасно зі зростом власних фондів кредитова кооперація може розбудовувати також свій банковий кредит, однак в повній свідомости, що **банковий кредит може мати тільки помічну ролю в організуванню оборотових фондів і має служити в першу чергу як банкова резерва на несподівані виплати більших вкладок.**

12. Українбанки працюють в більших округах і задля цього мусять звертати як найбільшу увагу на матеріяльне забезпечення уділених позичок — тимпаче, що ці позички з природи річи більші ніж у райфайзенках. Завданням Укрбанків, згідно з затвердженими Радою РСУК постановами 6. Краєвого Кооперативного Зїзду є кредитова співпраця в розбудові упромисловлення хліборобської продукції і взагалі в розбудові **рідного промислу, торгівлі та ремесла.** Маючи це на увазі Зїзд піддає Укрбанкам під розвагу, чи не добре булоби ввести **для цієї клієнтелі кредитування у формі нормально забезпечених біжучих рахунків.** Клієнти мають в такім рахунку плинне жерело кредиту на біжучі потреби, а банк, маючи таким чином вгляд в життя довжникового підприємства, може — згідно з умовою — перервати кредит за коротким, напр. двотижневим виповідженням.

13. Українбанки є в першу чергу зобовязані до постійної чинної ініціятиви в напрямку розбудови „Центробанку" в центральну касу для усіх укр. кооператив, яку вже 6. Краєвий Зїзд доручив всім кооперативам і до якої взиває їх також цьогорічний Зїзд. Українбанки мають пильнувати цеї справи у власнім крузі ділання і на окружних організаційних колегіях.

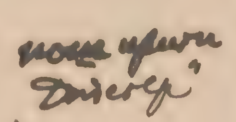
14. Українська райфайзенка має мати всі основні ціхи райфайзенської системи, отже: почесне виконування обовязків Управи і Надзірної Ради, низький удів (5—10 зол.), позички тільки на продуктивні ціли, район одної громади чи парохії і необмежену відповідальність членів за зобовязання кооперативи. **Зїзд не визнає правильним цього прояву, що на 174 райфайзенки з початком 1931 р. тільки 40 приняли статут з необмеженою відповідальністю членів.**

Зїзд доручує райфайзенкам уділяти дрібні позички також на **довжні скрипти.**

III.

Прямуючи постійно до перетворення себе в центральну касу для всієї нашої кооперації, „Центробанк" вже співпрацює з усіма другими видами.

Зїзд доручує також Українбанкам і райфайзенкам співпрацювати з Окружними Союзами та їх низовими кооперативами в справі відсоткової стопи від вкладок і в напрямку нормування доцільности готівкового кредиту через товарове заспокоєння потреб довжника в некредитових кооперативах. З Окр. Союзами співпрацюють Українбанки в організаційних колегіях і поза цим в межах умови, яку в порозумінню з РСУК заключить з Центробанком для цих справ „Центросоюз".

Аналогічно буде співпрацювати Центробанк" і його підбудова **з молочарськими і споживчими кооперативами.**

Від усіх своїх довжників кредитова кооперація має вимагати обезпечення в **„Дністрі"** від огню та влому.

Разом з цілою укр. кооперацією співпрацює також кредитова кооперація з „Просвітою", „Рідною Школою", „С. Господарем" та організаціями жіноцтва й молоді.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло".

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

III. Молочарські кооперативи.

I.

1. Зїзд стверджує, що „Маслосоюз", як торгівельний осередок укр. кооп. молочарства, сповнює своє завдання з повним успіхом. Його власні фонди зросли з 9.235 зол. в 1925 р. на 423.034 зол. з початком 1932 року при рівночасній зміні їх відношення до чужих фондів з 1:11.3 на 1:1.09. Достава масла до МС. зросла з 164.506 кґ. в 1925 р. на 2,428.012 кґ. в 1931 р. при 91.69 проц. доставовій дисципліні низових кооператив в цьому році і збільшилася о майже 12 проц. в порівнанню з минулим роком. Торги за набіл зросли з 6.398.438 зол. в 1927 р. при значнім спаді цін на 10,618.653 зол. в 1931 р. і дали в цім році при 6.8% коштах завідування білянсову надвижку в висоті 44.556 зол. „Маслосоюзови" вдалося поширити в 1931 р. збут масла ще й на французький ринок і продати в експорті 841.799 кґ. масла (більше о 3.55 проц. в пор. з минулим роком).

Найбільшу скількість масла збуває МС. на внутрішнім ринку гуртово і в своїх нині вже власних крамницях. Маючи на увазі чимраз тісніші можливости для експрту масла, „МС" буде попри здоровий експорт далі розбудовувати внутрішний ринок свого збуту.

2. З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств „Маслосоюз" буде стояти на стороні інтересу доставців сирівця не тільки у цінах, плачених самим „Маслосоюзом" за масло, але й у провірці цін, плачених молочарнями доставцям за молоко та з особливою дбайливістю буде стежити також за цим, щоби всі обєднані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанню розрахунку й грошей з централі.

3. „Маслосоюз" зорґанізував при своїй централі **відділ достави технічного устаткування для молочарських кооператив і тому вони є обовязані покривати своє технічне запотребування всеціло тільки в „Маслосоюзі".** Так наладнавши справу **„Маслосоюз" переймає на себе відповідальність не тільки за добру якість машин і за їх ціну, яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів „Маслосоюзу", але також і за-не, чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива, набуваючи їх, має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів.**

II.

1. Зїзд стверджує, що **„Маслосоюз", як технічно орґанізаційний осередок** нашого молочарства, зорґанізував на основі нових орґанізаційних правил ухвалених Радою РСУК 25. I. 1930 р. і нового статуту для Р. М. до кінця 1931 р. 112 районових молочарень. Для переведення цеї зачатої таким чином загальної перебудови нашого молочарства М. С. побільшив і поглибив свій інструкторський апарат, якому доручено задля цього опріч попередньої дбайливости за чимраз ліпшу перерібку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р. М

2. По двохлітнім досвіді в намічeній **перебудові нашого молочарства,** зміряючій до **комасації** відділених молочарських відділів при кооперативах для загального закупу і збуту та до **районізації,** опертої на доставцях як безпосередних членах і до майбутньої **механізації районових молочарських комператив, Зїзд стверджує, що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М. С. перевести її, з огляду на заповіджений стандаризаційний закон, на протязі 1932 року на основі пляну вже опрацьованого в „Маслосоюзі" і переданого ним РСУК.**

III.

1. Зїзд приймаючи до відома цей плян, передбачуючий до кінця 1933 р. оснування 165 українських районових молочарень на території праці РСУК опріч північно-західних земель і приймаючи на увагу, що для цих останніх земель такий плян „Маслосоюзом" також вже опрацьовується, завважує, що **нові Р. М. можна оснувати тільки по такій підготовці в районі, яка забезпечувала би їм:**

а) найдальше до 2 літ вирівнану щоденну перерібку принайменше 5 тисяч літрів молока;

б) такі власні фонди, при яких без шкоди для кооперативи і її членів та в їх здоровім стосунку до затягнених кредитів можна було би зараз оплатити відповідне приміщення й уладження;

і в) **добрий фаховий провід і повновартісний технічний персонал.**

2. Маючи на увазі умову під а) Кооп. Зїзд рахується з тим, що в переходовім часі, себто **в перших місяцях по урухомленню „районові молочарні" будуть ще мати характер ручних молочарень. Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денної перерібки принайменше 2 тисяч літрів молока в річнім розрахунку при як найбільшій рівновазі достави літом і зимою та таких власних фондів, які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точної і корисної заплати доставцям за молоко, правильної амортизації всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу.** Ставку власних фондів Р. М. при її урухомленню означить Дирекція РСУК в порозумінню з Дирекцією Р. М.

3. Де нема відповідного приміщення і де тому Р. М. мусить вибудувати власну домівку, **Зїзд доручає, що ці домівки можна ставити тільки на основі пляну й кошторису, зладженого „Маслозоюзом" і предложеного до РСУК та по провірці матеріяльної спроможности будучої Р. М. Ревізійним Союзом в порозумінню з М. С.** Зїзд усталює опінію, **що на будову власної домівки Р. М. повинна мати власного плинного майна принайменше на половину коштів будови.**

4. Що торкається **моторизації** молочарень, **Зїзд доручує звертати увагу на це, щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень, які ще не виплатили ручних машинових уладжень, які не мають відповідної домівки і повновартісного проводу та принайменше 3 до 4.000 літ. молока денно з як найменшим ухилом цеї кількости молока зимою,** бо без цього нема запоруки, що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність.

З уваги на покищо безвиглядноважкі господарські і фінансово-кредитові відносини, **Зїзд перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед легковажними інвестиціями.**

При вирішеннях про урухомлення Р. М., про будови домівок і їх частинну моторизацію Районова Молочарня має предложити Дирекціям М. С. і РСУК свій бюджет на найблищий рік.

5. Зїзд стверджує, що предложений РСУК Маслосоюзом **плян орґанізації районових молочарень, може бути по провірці на місцях без шкоди для цілого пляну змінений, — особливо що торкається осідку Р. М.;** надзвичайну обережність доручається Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених Р. М., щоби не виходила з цього зайва шкода для доставців та щоби не марновано задля цього нераз поважних інвестицій

при основанню Р. М. у визначених їм первісних осідках.

IV.

1. Зїзд з жалем стверджує, що чимало із уже основаних Р. М., не виказує цих основних передумов, які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої ціли в основанню Р. Молочарень з 40 чи навіть 100 доставцями, з пересічним денним виробництвом 10—15 кґ. масла, з 30 проц. коштів завідування і майже без ніякого власного капіталу. Такі Р. М. не сповняють основних завдань охорони продуцента і наражують себе на поважні фінансові страти. **Зїзд доручує Дирекції РСУК не приймати таких Р. М. в члени РСУК. „Маслосоюз“ вжиє всіх заходів передусім на це, щоби такі Р. М. довести найдальше на протязі 1932 р. до правильної життездатности.**

2. З уваги на цю обставину, як рівнож і з уваги:

а) на збутові трудноші, спричинені в теперішних умовинах через проґібіційні мита та девізові й контінґентові обмеження,

б) на вимоги стандаризаційного закону, який з примусом введення пастеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу, **Зїзд стверджує, що молочарські кооперативи мусять бути вивінувані в поважні власні фонди, потрібні на переведення цих вимог.** Задля цього **Зїзд доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних постанов статуту РМ про висоту уділу в квоті 25 зол. від кожної корови та доложити всіх зусиль, щоби РМ послідовно ці уділи від доставців стягали.**

3. Зїзд стверджує, що кооперативи для загального закупу й збуту та їх надбудови мають за собою великі заслуги в орґанізуванню молочарських відділів, які довго були цілою підбудовою молочарського виду кооператив та що вони також при відлучуванню цих своїх відділів з матірнього пня звернули повну, нераз жертвенну, увагу на можливо добру матеріяльну основу для майбутніх районових молочарень. **Зїзд доручує Дирекції РСУК далі придержуватися постанов, що при відділенню молочарських відділів рівно треба мати на увазі життездатність обидвох кооператив, себто матірної кооперативи для загального закупу й збуту й нової районової молочарні. Поза цим Дирекція РСУК має переводити такі розділи при всій увазі на потребу закінчення їх до кінця 1932 року, тільки там, де по обслідуванню цілого району майбутньої молочарні є забезпечена її рентовність.**

4. **Зїзд доручує Дирекції „Маслосоюзу“ звернути як найпильнішу увагу на орґанізаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його орґанізаційного відділу і вважає, що з хвилею урухомлення районових молочарень „Маслосоюз“** несе перед РСУК громадську співвідповідальність не тільки за їхню працю, але й своєї підбудови, передусім за її фаховий провід, правильне книговодство і здорову рентовність. Задля цього **РМ є обовязані виконувати також всі запорядження МСоюзу в цім напрямку.**

V.

Зїзд заявляється за, як найповнішою та найтіснішою взаїмною **співпрацею** кооператив усіх видів та всіх їх разом з „Просвітою“ і „С. Господарем“.

Задля цього доручується і „Маслосоюзови“ пильно стежити передусім за тим, щоби:

1. було **порозуміння торгівельних кооперативних централь** щодо предметів їх торгівельної діяльности,

2. **щоби всі РМ співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі пляну узгідненого наперед поміж МС і ЦС** зміряючого до такого управильнення виплат за молоко Рай. Молочарням, щоби ними сплачувано тимчасовий виїмковий кредит, який на основі цього пляну може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам, доставцям молока до РМ,

3. щоби МС через своїх представників **в орґанізаційний колеґіях, Окружних Союзів Кооператив** інформував їх про свій орґанізаційний плян в їх окрузі і узгіднював з ними цей плян та розподіл майна при реорґанізації молочарських відділів на Районові Молочарні.

4. **Щоби всі Районові Молочарні були членами „Центробанку“** та щоби готівкові надвижки РМ та їх особливі фонди (напр. на будову домівки і т. п.), були льоковані в Центро-Банку.

5. Щоби при продажі своїх виробів на внутрішнім ринку поза власним зарядом мав на увазі передовсім наші місцеві (міські) споживчі кооперативи.

6. Щоби, розбудовуючи далі свою взірцеву **співпрацю з „Сільським Господарем“** звернув в будуччині ще більшу увагу на:

а) орґанізацію контролі молочности і пропаганду плекання та доброї годівлі молочних коров,

б) на примінювання не тільки найповнішого молока, а й найбільше молочних коров в зимових місяцях,

в) на конкурси й преміювання найчистішого молока, доставлюваного Районовим Молочарням,

г) на започаткування виробу бриндзі в гірських повітах,

7. Щоби всі його члени були членами „С. Господаря“ і „Просвіти“.

VI.

З особливим признанням підкреслює Зїзд нове технічне вивінування „Маслосоюзом“ його шкільної молочарні в Стрию, при якій вже відчинено також першу нашу сироварню і щиро витає видаваний „Маслосоюзом“ часопис „Кооперативне Молочарство“, як повновартісний засіб дальшого вишколу молочарів та постійного виховування членів в молочарських кооперативах.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ
НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

III. Молочарські кооперативи.

I.

1. Зїзд стверджує, що „Маслосоюз“, як торгівельний осередок укр. кооп. молочарства, сповнює своє завдання з повним успіхом. Його власні фонди зросли з 9.235 зол. в 1925 р. на 423.034 зол. з початком 1932 року при рівночасній зміні їх відношення до чужих фондів з 1:11.3 на 1:1.09. Достава масла до МС. зросла з 164.506 кґ. в 1925 р. на 2,428.012 кґ. в 1931 р. при 91.69 проц. доставовій дисципліні низових кооператив в цьому році і збільшилася о майже 12 проц. в порівнанню з минулим роком. Торги за набіл зросли з 6.398.438 зол. в 1927 р. при значім спаді цін на 10,618.653 зол. в 1931 р. і дали в цім році при 6.8°/° коштах завідування білянсову надвижку в висоті 44.556 зол. „Маслосоюзови“ вдалося поширити в 1931 р. збут масла ще й на французький ринок і продати в експорті 841.799 кґ. масла (більше о 3.55 проц. в пор. з минулим роком).

Найбільшу скількість масла збуває МС. на внутрішнім ринку гуртово і в своїх нині вже 30 власних крамницях. Маючи на увазі чимраз тісніші можливости для експрту масла, „МС“ буде поприч здоровий експорт далі розбудовувати внутрішний ринок свого збуту.

2. З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств „Маслосоюз“ буде стояти на сторожі інтересу доставців сирівця не тільки у цінах, плачених самим „Маслосоюзом“ за масло, але й у провірці цін, плачених молочарнями доставцям за молоко та з особливою дбайливістю буде стежити також за цим, щоби всі обєднані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанню розрахунку й грошей з централі.

3. „Маслосоюз“ зорґанізував при своїй централі **відділ достави технічного устаткування для молочарських кооператив і тому вони є обовязані покривати своє технічне запотребування всеціло тільки в „Маслосоюзі“. Так наладнавши справу „Маслосоюз“ переймає на себе відповідальність не тільки за добру якість машин і за їх ціну, яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів „Маслосоюзу“, але також і за це, чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива, набуваючи їх, має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів.**

II.

1. Зїзд стверджує, що **„Маслосоюз“, як технічно організаційний осередок** нашого молочарства, зорганізував на основі нових організаційних правил ухвалених Радою РСУК 25. І. 1930 р. і нового статуту для Р. М. до кінця 1931 р. 112 районових молочарень. Для переведення цеї зачатої таким чином загальної перебудови нашого молочарства М. С. побільшив і поглибив свій інструкторський апарат, якому доручено задля цього опріч попередньої дбайливости за чимраз ліпшу перерібку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р. М

2. По двохлітнім досвіді в наміченій **перебудові нашого молочарства,** зміряючій до **комасації** відділених молочарських відділів при кооперативах для загального закупу і збуту та до **районізації,** опертої на доставцях як безпосередних членах і до майбутньої **механізації районових молочарських кооператив, Зїзд стверджує, що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М. С. перевести її, з огляду на заповіджений стандаризаційний закон, на протязі 1932 року на основі пляну вже опрацьованого в „Маслосоюзі“ і переданого ним РСУК.**

III.

1. Зїзд приймаючи до відома цей плян, передбачуючий до кінця 1933 р. оснування 165 українських районових молочарень на території праці РСУК опріч північно-західних земель і приймаючи на увагу, що для цих останніх земель такий плян „Маслосоюзом“ також вже опрацьовується, завважує, що **нові Р. М. можна основувати тільки по такій підготовці в районі, яка забезпечувала би їм:**

а) найдальше до 2 літ вирівнану щоденну перерібку принайменше 5 тисяч **літрів молока;**

б) такі власні фонди, при яких без шкоди для кооперативи і її членів та в їх здоровім (стосунку) до затягнених кредитів можна було би зараз оплатити відповідне приміщення й уладження;

і в) **добрий фаховий провід і повновартісний технічний персонал.**

2. Маючи на увазі умову під а) Кооп. Зїзд рахується з тим, що в переходовім часі, себто **в перших місяцях по урухомленню „районові молочарні“ будуть ще мати характер ручних молочарень. Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денної перерібки принайменше 2 тисяч літрів молока в річнім розрахунку при як найбільшій рівновазі достави літом і зимою та таких власних фондів, які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точної і корисної заплати доставцям за молоко, правильної амортизації всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу.** Ставку власних фондів Р. М. при її урухомленню означить Дирекція РСУК в порозумінню з Дирекцією Р. М.

3. Де нема відповідного приміщення і де тому Р. М. мусить вибудувати власну домівку, **Зїзд доручає, що ці домівки можна ставити тільки на основі пляну й кошторису, зладженого „Маслозоюзом“ і предложеного до РСУК та по провірці матеріяльної спроможности будучої Р. М. Ревізійним Союзом в порозумінню з М. С.** Зїзд усталює опінію, **що на будову власного домівки Р. М. повинна мати власного плинного майна принайменше на половину коштів будови.**

4. Що торкається **моторизації** молочарень, **Зїзд доручає звертати увагу на це, щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень, які ще не виплатили ручних машинових уладжень, які не мають відповідної домівки і повновартісного проводу та принайменше 3 до 4.000 літ. молока денно з** як найменшим ухилом цеї кількости молока зимою, бо без цього нема запоруки, що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність.

З уваги на покищо безвиглядноважкі господарські і фінансово-кредитові відносини, **Зїзд перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед легковажними інвестиціями.**

При вирішеннях про урухомлення Р. М., про будови домівок і їх частинну моторизацію Районова Молочарня має предложити Дирекціям М. С. і РСУК свій бюджет на найблищий рік.

5. Зїзд стверджує, що предложений РСУК Маслосоюзом **плян організації районових молочарень, може бути по провірці на місцях без шкоди для цілого пляну змінений, — особливо що торкається осідку Р. М.;** надзвичайну обережність доручається Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених Р. М., щоби не виходила з цього зайва шкода для доставців та щоби не марновано задля цього нераз поважних інвестицій

при основанню Р. М. у визначених їм первісних осідках.

IV.

1. Зїзд з жалем стверджує, що чимало із уже основаних Р. М., не виказує цих основних передумов, які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої цілі в основанню Р. Молочарень з ~~10 чи наміть 100~~ доставців, з пересічним денним виробництвом 10–15 кг. масла, з 30 проц. коштів завдування і майже без ніякого власного капіталу. Такі Р. М. не сповняють основних завдань охорони продуцента і наражують себе на поважні фінансові страти. **Зїзд доручує Дирекції РСУК не приймати таких Р. М. в члени РСУК.** „Маслосоюз" ~~вжие всіх заходів~~ **передусім на це, щоби такі Р. М. довести** ~~найдальше на протязі 1932 р~~ **до правильної життєздатності.**

2. З уваги на цю обставину, як рівнож і з уваги:

а) на збутові трудноші, спричинені в теперішних умовинах через прогібіційні мита та девізові й контінгентові обмеження,

б) на вимоги стандаризаційного закону, який з примусом введення пастеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу, **Зїзд стверджує, що молочарські кооперативи мусять бути вивинувані в поважні власні фонди, потрібні на переведення цих вимог.** Задля цього **Зїзд доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних постанов** ~~(статуту РМ)~~ **про висоту уділу в квоті 25 зол. від кожної корови та доложити всіх зусиль, щоби** ~~РМ послідовно ці уділи від доставців стягали~~.

3. Зїзд стверджує, що кооперативи для загального закупу й збуту та їх надбудови мають за собою великі заслуги в організуванню молочарських відділів, які довго були цілою підбудовою молочарського виду кооператив та що вони також при відлучуванню цих своїх відділів з матірнього пня звернули повну, нераз жертвенну, увагу на можливо добру матеріяльну основу для майбутніх районових молочарень. **Зїзд доручує Дирекції РСУК далі придержуватися постанов, що при відділенню молочарських відділів рівно треба мати на увазі життєздатність обидвох кооператив, себто матірної кооперативи для загального закупу й збуту й нової районової молочарні. Поза цим Дирекція РСУК має переводити такі розділи при всій увазі на потребу закінчення їх до кінця 1932 року, тільки там, де по обслідуванню цілого району майбутньої молочарні є забезпечена її рентовність.**

4. **Зїзд доручує Дирекції „Маслосоюзу" звернути як найпильнішу увагу на організаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його організаційного відділу і вважає, що з хвилею урухомлення районових молочарень „Маслосоюз" несе перед РСУК громадську співвідповідальність не тільки за свою працю, але й своєї підбудови, передусім за її фаховий провід, правильне книговодство і здорову рентовність.** Задля цього **РМ є обовязані виконувати також всі запорядження МСоюзу в цім напрямку.**

V.

Зїзд заявляється за як найповнішою та найтіснішою взаємною **співпрацею** кооператив усіх видів та всіх їх разом з „Просвітою" і „С. Господарем".

Задля цього доручується і „Маслосоюзови" пильно стежити передусім за тим, щоби:

1. було **порозуміння торгівельних кооперативних централь** щодо предметів їх торгівельної діяльности,

2. **щоби всі РМ співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі пляну узгідненого наперед поміж МС і ЦС**; зміряючо до такого управильнення виплат за молоко Рай. Молочарням, щоби ~~ним сплачувано тимчасовий щомісячний кредит, який на основі цього пляну може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам, доставцям молока до РМ~~,

3. щоби МС через своїх представників **в організаційний колегіях, Окружних Союзів Кооператив** інформував їх про свій організаційний плян в їх окрузі і узгіднював з ними цей плян та розподіл майна при реорганізації молочарських відділів на Районові Молочарні,

4. **Щоби всі Районові Молочарні були членами „Центробанку"** та щоби готівкові надвижки РМ та їх особливі фонди (напр. на будову домівки і т. п.), були льоковані в Центро-Банку,

5. Щоби при продажі своїх виробів на внутрішнім ринку поза власним зарядом мав на увазі передовсім наші місцеві (міські) споживчі кооперативи,

6. Щоби, розбудовуючи далі свою взірцеву **співпрацю з „Сільським Господарем"** звернув в будуччині ще більшу увагу на:

а) організацію контролі молочности і пропаґанду плекання та доброї годівлі молочних коров,

б) на преміювання не тільки найповнішого молока, а й найбільше молочних коров в зимових місяцях,

в) на конкурси й преміювання найчистішого молока, доставлюваного Районовим Молочарням,

г) на започаткування виробу бриндзі в гірських повітах,

7. Щоби всі його члени були членами „С. Господаря" і „Просвіти".

VI.

З особливим признанням підкреслює Зїзд нове технічне вивинування „Маслосоюзом" його шкільної молочарні в Стрию, при якій вже відчинено також першу нашу сироварню і щиро витає видаваний „Маслосоюзом" часопис „Кооперативне Молочарство", як повновартісний засіб дальшого вишколу молочарів та постійного виховування членів в молочарських кооперативах.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло".

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

IV. Споживчі кооперативи.

I.

1. Суспільне уверстування нашого народу випрацьує до деякої міри слабу сітку кооперативних обєднань українського споживача, які з природи річи повставати можуть у чистій формі тілько в містах і промислових осередках.

2. Теперішний стан розселення українського народу, який свідчить про те, що около 14 проц. його живе в містах і містечках, буде далі мінятися в користь міст, так як щораз тяжчі умови життя і праці на селі, при майже повнім застою заробкової і переселенчої еміґрації, перетимуть надмір безчинних на селі робочих рук до шукання заробітку і варстатів праці в містах і промислових районах.

3. Задля цього і задля переважаючого значіння міст і промислових осередків в життю кожного народу, **черговим великим завданням нашої коперації мусить бути доцільна розбудова кооперативних обєднань українського споживача під фаховим проводом „Народної Торговлі“ як Краєвого Споживчого Союзу,** яка згідно з рішенням Ради Р. С. У. К. з 25. XI. 1926 є найвищим організаційним осередком і господарською централею споживчої кооперації на західньо-українських землях.

4. Супроти повищого **Зїзд взиває українське робітництво, ремісництво і трудову інтеліґенцію міст, щоби в інтересі власнім і в інтересі виповнення програми в українськім кооператизмі як підмет змагань приступила з більшим зрозумінням справи до організації міських споживчих кооператив по містах і містечках,** в яких існують умови розвою того виду кооператив і до реформи існуючих міських споживчих кооператив в напрямі їх організаційного, технічно-торговельного, і продукційного удосконалення, а також до поширення і поглиблення їх культурної праці.

II.

1. Зїзд стверджує, що міська споживча кооперація на західньо-українських землях, коли поминути працю „Народної Торговлі“ у ділянці її складів ведену від 1883 року всеж таки мимо розбудови сітки автономічних міських споживчих кооператив від 1900 року є в стадії початковій.

На поверх 250 (в тім 80 повітових) міст на зах.-укр. землях в році 1929 було міських споживчих кооператив (без „Н. Т.“ і її складів) 53, а в році 1930 — після виділення Р. С. У. К. деяких кооператив для заг. закупу і збуту з осідком в містечках до виду міських споживчих кооператив — 134.

Майже половина наших міст і містечок немає досі зорганізованих кооператив споживача.

2. Коли зважити, що в наших містах живе около 1 міліон українського населення, в тім біля 600.000 душ у віці понад 18 літ а міська споживча кооперація виказує разом около 20.000 членів (враз з родинами становять вони около 100.000 душ), то приходиться ствердити, що **тільки около одна десята міського українського населення згуртована є досі в укр. спож. кооперативах.**

3. Колиж приняти вартість річного споживання одиниці без огляду на вік в пересічи на 300 зол. (прокормлення!), тоді наглядно видно, що **при теперішних торгах міських споживчих кооператив і детайлічних торгах складів „Н. Т.“** на круглу суму 10 міл. зол. в році 1930, **тільки 1/30 або 3.3 проц. харчевого запотребовання українське міське населення покриває досі в споживчих кооперативах.**

4. Колиж взяти на увагу, що так приблизно означена вартість споживання на рік і на голову укр. населення в містах повинаби дати самого членського торгу міським споживчим кооперативам на около 30 міліонів золотих — а торги міських споживчих кооператив на ділі виносять около 10 міліонів і в половині є торгами з нечленами, приходиться ствердити, що більшість сучасних членів міських споживчих кооператив є „мертвими душами“, а статистична пересіч торгу з членами у порівнанню до їх запотребовання говорить, що **члени тільки 1/6 свойого харчевого запотребовання покривають в міських споживчих кооперативах.**

Не богато поліпшить цей сумний стан обставина, що около 60 проц. членів міських споживчих кооператив становить міщанство, яке причислює себе ще до рільничої верстви і є у великій мірі продуцентом харчів.

III.

1. Зїзд стверджує, що „Народна Торговля“ від її заложення по нинішний день сповняє подвійну ролю товарового осередка споживчо-кольоніяльних товарів для споживача міст і сіл.

По основанню Центросоюзу „Н. Т.“ станула з ним до співпраці в обслузі його підбудови з першим днем його основання 1. VII. 1924, не перестаючи від 1920 до 1. IV. 1932 вести і безпосередну працю в ділянці організації і інструовання господарсько-споживчих кооператив по селах в районах де нема повітових осередків. Від 1. IV. 1932 безпосереднє ведення цеї праці віддано Р. С. У. К., якому „Н. Т.“ уділяє на цю ціль окрему фінансову допомогу.

Передача безпосередньої праці організаційної для кооп. для з. і з. РСУК. була конечність, тому що з д. 1. IV. 1932 розбудувала „Н. Т.“ згідно з ухвалами I. Краєвого Зїзду міських спож. кооператив з дня 2. II. 1931 повний організ.-інструкторський відділ для міських спож. кооператив.

2. Зїзд стверджує, що „Н. Т.“ мимо поважних **безпосередних воєнних шкід** (воєнні школи в товарах в рр. 1914 до 1920 реквізиції і рабунки армій 6-ти держав) виносять в перечисленню на золоті після вальоризаційного ключа зол. 750.687.95 зол. 2. повоєнні шкоди у спалених домах і урадженню виносять 54.400 австр. корон (валюта 1914), 3. страти на валютах з років 1918—20 виносять 2,440.600 авст. корон, валюта 1920, 4) страти з причини переміни корон на марки у 1920 вкоротили оборотові капітали „Н. Т.“ о 30 проц.) і **посередних шкід** (1. відсунення „Н. Т.“ як і взагалі нашої кооперації від маркових і золотових кредитів у державних банках у наслідку чого „Н. Т.“ ~~ратила~~ інфляційний „податок“ коштом власного маєтку, 2. відсунення „Н. Т.“ від приділів спож. кольоніяльних товарів в добі їх раціоновання) змогла дати своїм членам і ощадникам та взагалі вірителям 10 проц. вальоризацію їх претенсій в році 1924/25. а власні фонди з року 1925 у висоті 109.754 на рік 1931 майже потроїла (295.327 зол.)

Зїзд заявляється за щедрішим вивінованням „Н. Т.“ в уділовий капітал (члени залягають близько 400.000 зол. обовязкових уділів, висота числа членів около 6.000 осіб при існуючих 28 станицях продажи „Н. Т.“ замала) **так щоби відношення власних фондів „Н. Т.“ до чужих поставити у відповідний стан.**

3. Зїзд щиро витає поширення „Н. Торговлі“ з її 24 складами з року 1930 на 28 складів (в тім 3 нові у Львові і третий дальший на Волині), які віддадуть їй ще й цю прислугу, що зменшені в 1931. р. о 22 проц. в порівнанню до минулого року торги в осягненій висоті 13,129.477 зол.

не будуть разом зі спадком цін далі падати в такій мірі, як паде купча сила споживача. **При чимраз більшім власнім капіталі, при постійнім дальшім задержанню власної білянсової активности, якнайбільшої плинности капіталів і конкуренційних цін в „Нар. Торговлі", за найбільше її завдання як торгівельного та технічно-організаційного осередку споживчої кооперації Зїзд вважає: 1) творення дальших власних складів на Волині й Поліcю, 2) постійне відчиновання власних складів передовсім у Львові, 3) пропаганду і вишколення доброго торгівельного персоналу для споживчих кооператив і 4) розбудову споживчих кооператив у всіх містах і містечках, де світ українського споживача дає запоруку життєздатности окремих споживчих кооператив.**

IV.

1. **Міський споживач являється покищо важким організаційним елементом. Тимбільшої пропаганди і підготовки перед осуванням т. зв. пізнішої опіки вимагають задля цього низові споживчі кооперативи і від РСУК і від „Н. Т." як їх фахового Союзу.**

2. **Непотішаючим проявом в цілій споживчій кооперації є мале число її членів.** Лиш 14.616 членів в 117 споживчих кооперативах і кругло 6.000 фізичних членів в централі, це безумовно занадто мало. Динаміка приросту членів в 94 кооперативах в минулому році не перевищує пересічно 10 членів на кооперативу. Поміж членами тільки 11 відс. припадає на жіноцтво. З огляду на рільничий характер передміcть в богатьох наших містечках рільники займають в членстві аж 63 відсотки. **„Н. Т." мусить енергійно і чимскорше перемогти це недомагання.**

3. Задля слабого членства і склади „Н. Т." і усі споживчі кооперативи торгують покищо на жаль на рівні з членами і нечленами. Маючи на увазі організаційні засади РСУК, а також постанови нового закону про обborотовий податок і вже заповіджену зміну кооперативного закону, **Зїзд тимпаче доручує „Нар. Торговлі" та її підбудові звузити торги з нечленами що найменше на половину вже в біжучім році, очевидно притягнувши цих нечленів до зорганізованого обєднання споживачів.**

4. Доброю організаційно-торгівельною прикметою міської споживчої кооперації являється всюди її **многокрамничий устрій**. У нас на 117 діяльних споживчих кооператив було лише 22 галицькі кооперативи з 56 крамницями та 155 службовиками і 3 волинські з 7 крамницями та 11 службовиками. **Зїзд заявляється за пляновим скріплюванням многокрамничого устрою в споживчій кооперації.**

5. Не зважаючи на те, що з власних фондів, які не перевищують тепер 550.000 зол., вже заморожено поверх 300.000 зол. в движимостях і недвижимостях, споживчі кооперативи уділили членам і нечленам по кінець минулого року чисто споживчого і звичайно нічим не забезпеченого кредиту на кругло 600.000 зол. при річнім торзі на кругло 6 і пів міл. зол. Від початку 1931. р. ці кредити маліють, помічається більша обережність в свіжім кредитуванню, однак всежтаки до кінця 1931. р. не було ані одної споживчої кооперативи, яка не уділялаби кредиту. Ця безоглядно легкодушна, руйнуюча кооперативу и споживача кредитова анархія мусить скінчитися. Товаровий кредит мусить ~~споживач~~ заступити в **виїмковій конечній потребі готівковим кредитом в кредитовій кооперативі.** Задержання висоти торгів і на протязі 1931. р. майже на рівні попереднього року булоби дуже потішаючим проявом якби виїмкові і забезпечені товарові кредити, звязані з цими торгами, були впали вже до кінця минулого року хоч до половини. **Зїзд заявляється за постійною строгою ліквідацією вже уділених товарових кредитів в „Нар. Торговлі" і у всіх споживчих кооперативах та за енергійним переводженням рочдельської засади готівкового споживчого закупу і збуту.** Насамперед повинні пропасти і то вже до кінця біжучого року товарові кредити уділені нечленам і членам завідуючих органів.

6. Наші споживчі кооперативи обмежують свій товаровий сортимент з правила тільки до харчевих і галянтерійних товарів. **Зїзд заявляється за широким введенням в споживчі кооперативи хліборобських продуктів доставлюваних обєднанням сільських кооператив та де це можливе, також за збутом мануфактури, одягів і взуття.**

7. Провірка жерел закупу виказує, що **споживчі кооперативи набувають тільки малощо понад 40 відс. товару в кооперативних і торгівельних осередках і від своїх членів. Товари власної кооперативної і взагалі рідної продукції часто також щойно на другому пляні. Зїзд звертається до всієї споживчої кооперації з закликом, щоби одно й друге недомагання як найскорше усунути.**

8. **Не тільки засада готівкового закупу та збуту, але й всі прочі рочдельські основні правила:** рівноправність членів, політична й віросповідна толеранція, ринкові ціни, сильні запасні фонди і товарові звороти з білянсових надвижок членам відповідно до їх закупу, — **безумовно обовязують цілу нашу споживчу кооперацію.** Зїзд завважує, що дотеперішній постійний, але всетаки повільний зріст запасних фондів не відповідає ані великому торгови споживчих кооператив з нечленами, ані одержаній ними брутто-надвижці (9. 5.), ані висоті їх датків на культурні цілі (пересічно 100 зол. річно), ані цьому проявови, що тільки деякі кооперативи (10 на 61 з білянсовою надвижкою) виділили своїм членам товарові звороти. І ці недомагання треба направити. Можна бути певним, що й при такім наладнанню дасться вдержати ці добрі остаточні матеріяльні успіхи, які і в теперішних вяжких часах є доброю ціхою наших споживчих кооператив.

9. Шість споживчих кооператив вели на протязі минулого року **власні продукційні відділи** (3 мясарні — з них 1 припинила діяльність, 1 пекарня, 1 дахівкарня, 1 фабрика синки, яка на протязі ц. р. перемінилася в окрему кооперативу і 1 молочарня). **Зїзд щиро витає ці почини з тим, що там, де перерібка сировця обіймає хліборобські продукти, споживчі кооперативи повинні набувати їх передусім від кооперативних обєднань сільського продуцента, або від своїх членів.**

V.

Підкреслюючи постійну **співпрацю** Нар. Торговлі з РСУК, Просвітою і з другими видами кооперації, особливо з Центросоюзом і Центробанком, Зїзд заявляється за розбудовою співпраці споживчого виду з другими обєднаннями, особливо в такім напрямку:

а) з **„Центробанком"** в справах його розбудови, як центральної каси цілої нашої кооперації, зорганізування шляхом постійної й доцільної ощадности кооператив окремого фонду для розбудови потрібної для них продукції і в справах зорганізування дрібного готівкового кредиту в міських кредитових кооперативах для членів споживчих кооператив,

б) з **„Центросоюзом"** в справах спільних закупів і безпосередньої доставки умовлених споживчих товарів, та в справі доставки ярин, овочів і інших продуктів обєднаннями хліборобських кооператив,

в) з **„Маслосоюзом"** і **„Центросоюзом"** в справі доставки й збуту їх продуктів (масло, сири й молоко; мило, нитки) і товарів, входячих в їх торговельну діяльність (насіння, вугіль, уладження й сирівці для продукції і т. п.) в споживчих кооперативах,

г) з **„Просвітою"** в справі виховання потрібного для споживчих кооператив торгівельного персоналу в її львівській торгівельній школі і в Милованні.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло".

4/ УШ. Кооперативний Відділ звертається до РСУК з домаганням упорядкувати остаточно справу членства міських споживчих кооператив згідно з постановами І. Краєвого З'їзду Міської Споживчої Кооперації в 19[illegible] р., а саме: обов'язково перенести міські споживчі кооперативи з членів ПСК в члени "Народної Торговлі", залишаючи рівночасно міські споживчі кооперативи в членстві тільки тих ПСК, які провадять після нового статуту /не є діяльні організаційні колегії/. ~~Перенесене~~ Перед прилученням таких споживчих кооператив до Н.Т. вони мають упорядкувати всі свої ~~[illegible]~~ зобовязання (розрахунки) в окр. Союзі, до якого належали.

10/ Зїзд заявляється за удосконаленням праці, внутрішнього устрою і зовнішнього вигляду міських споживчих кооперативів.

5)

б/ "Народня Торговля" співпрацює також з українськими жіноцькими обєднаннями у всіх кооперативних справах ~~[illegible]~~ споживчого виду.

V.

1/ Основним завданням кооперації є піднесення матеріяльного і духового добробуту своїх членів. З огляду на те, що алькоголь нищить людину матеріяльно і духово, VII. Краєвий Кооперативний Зїзд взиває всі споживчі кооперативи вести в інтересі добра і здоровля української нації протиалькогольну пропаганду.

2/ VII. Краєвий Кооперативний Зїзд висловлює побажання до української національної преси, щоби вона цікавилася, піддержувала і пропагувала укр. споживчу кооперацію по містах.

– А яку міжкою умовиною
не може удільнити вро-
диту при утриманні [illegible]
власних реальностей
ві не обмежуючі [illegible]
нош розвиненої 1/3 [illegible]
[illegible] в Дніпр. Поро-
[illegible] мають так при-
[illegible] позиції, як
[illegible]
і при їх [illegible]
[illegible] [illegible]
і Дніпра [illegible]
бітучих рік.

Ви вероватно Милорадо-
вићи можете одпесуват[illegible]
свом [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] у весели. —

Молочарські кооперативи

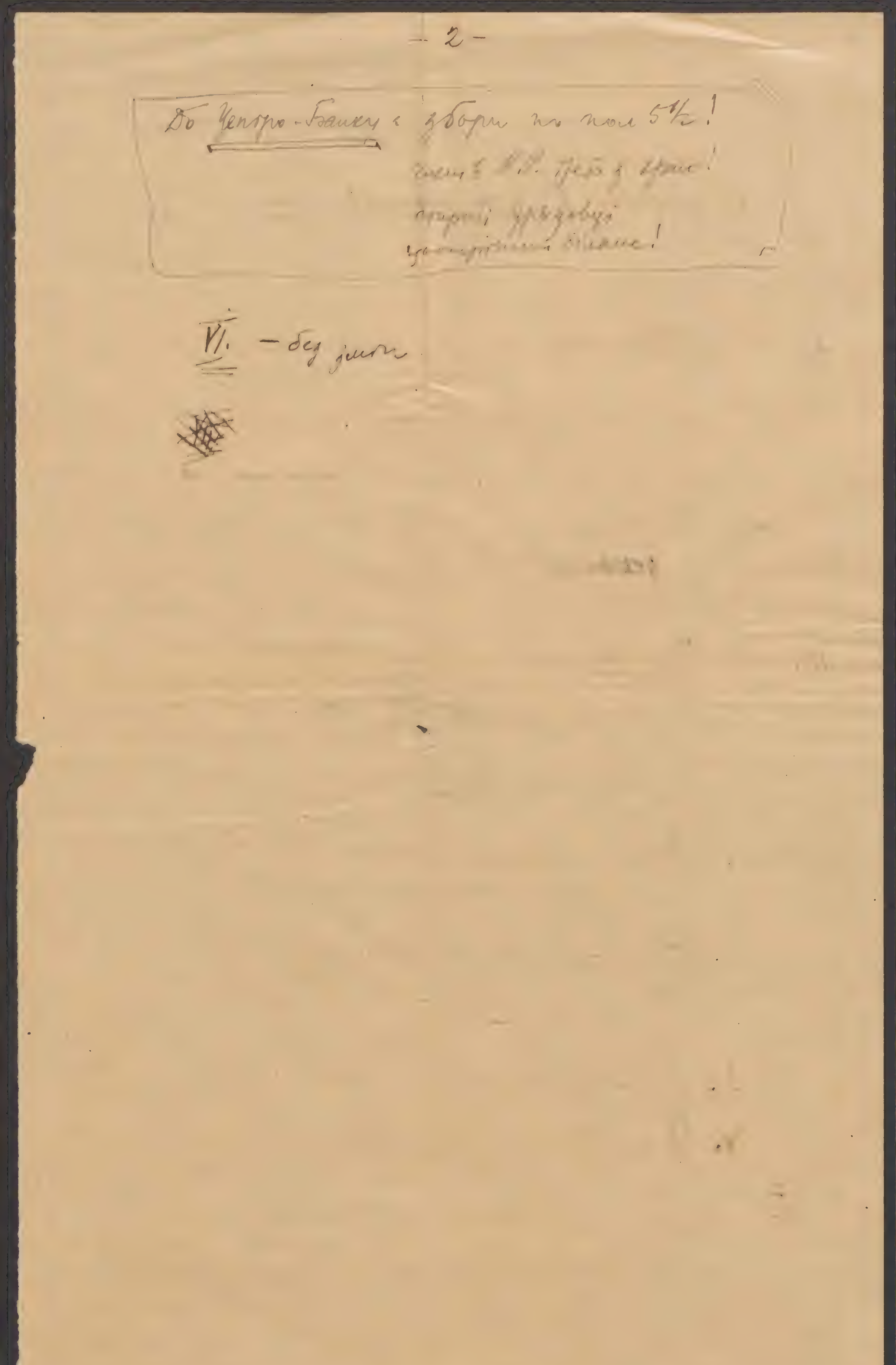
I. 1 – одиноку зміну: не 30, а 27 крамниць
2 – без зміни
3 – поправка: ⊬[1] „буде стежити за цим"

II. 1 – без зміни
2 – без зміни

III. 1 – а) ⊬[2] ~~з молочарнями~~ „зі збірнями, які разом доповняють рентовність молочарні."
2 – без змін (друкарська ~~поправка~~ помилка РЧ, має бути ИС)
3 – без зміни. (слово „будучої", ~~як непотрібне~~ має бути „будуючої")
4 – ⊬[3] „та розкредитуванням грошей у формі годмірних ~~дотацій~~"
5 – без змін

IV. 1. ⊬ „з малою кількістю доставців"
⊬[5] „в близькому часі"
⊬[6] „буде старатися"
2. ⊬[7] місто „ці уділи від доставців стягали" – має бути „ці уділи доставці вплачували."
⊬[8] <—> пропустити.
⊬[9] „членське"
3. без зміни
4. ⊬[10] на це місце „буде стежити за їх рентовністю"

V. 2. <—> √) „районова м-ня зменшує при виплаті доставцям за молоко їх довгові борги тільки тоді й до цієї висоти, як це було наперед умовлене з тим, що доставець молока має все таки одержати за доставлене молоко певну частину готівкою."
4. Вставка „Центробанку".

До Центро-Банку і збори по пол 5½!

[illegible] !

[illegible]

[illegible] !

VI. – без змін

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, І. ПОВЕРХ — З ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ УДІЛАМИ. — АДРЕСА ДЛЯ ТЕЛЕҐР. „ЦЕНТРОБАНК".
Ч ТЕЛЕФОНУ 433. — ЧЕКОВЕ КОНТО ПКО. ВАРШАВА Ч. 143467. — ЖИРОВЕ КОНТО В БАНКУ ПОЛЬСЬКІМ.

Ч. Дир./32. — Львів, дня 29.червня 1932.

При відповідях просимо покликуватися на се число

Високоповажаний Пан

Евген Храпливий,

референт резолюцій молочарських кооператив

у Львові.

Тому,що всі теперішні проєкти резолюцій на семий Краєвий Зїзд Кооперативний у Львові з дня 29.червня 1932.р.,для всїх видів кооперації стоять згідно в справах кредитової кооперації на становищи вирішень шестого Кооперативного Зїзду з 13.березня 1929.р., затверджених відтак Радою РСУК-а 24.травня 1929.р.,-

вносить Дирекція Централбанку у Львові: щоби в уступі V./4/ проєкту резолюцій для молочарських кооператив вставити на початку цего уступу речення,яке знаходиться дословно в уступі II/1/резолюцій для кредитових кооператив,- а саме:

„Зїзд ~~потверджує~~ (приймає і узгоджує в силі) рішення VI.Кооперативного Зїзду в справах кредитової кооперації з 13.березня 1929.р.,приняті відтак Радою РСУК-а 24.травня 1929.р. і тому доручає пильно "слідити за тим".......

почім слідувати буде цілий незмінений текст цего уступу V/4/,який находиться в друкованім проєкті молочарських резолюцій,а саме:

"щоби всі Районові Молочарні були членами Центробанку та щоби готівкові надвижки і т.д."------- аж до кінця.

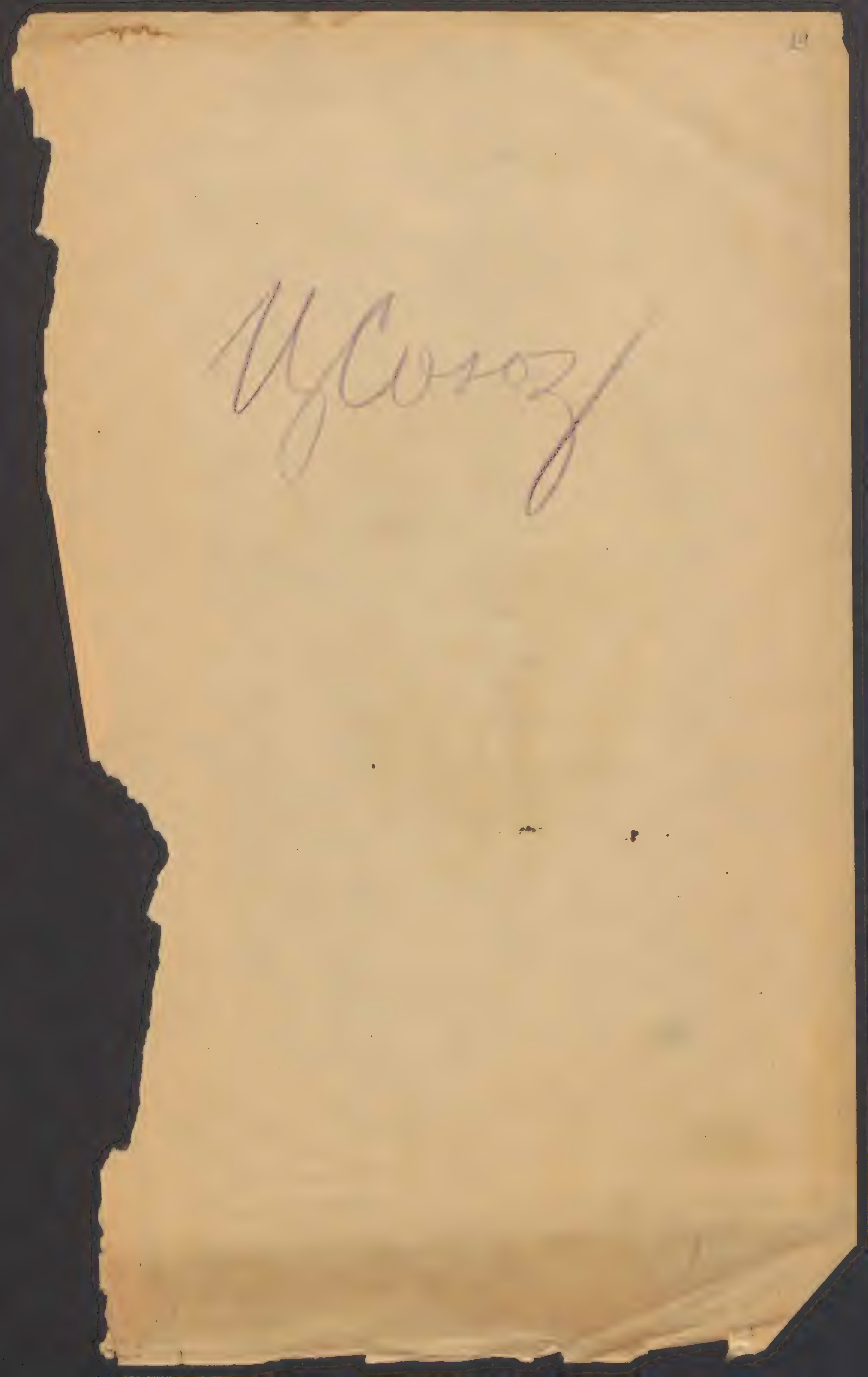
Просимо отсе внесення Дирекції Центробанку узглянити ласкаво вже в рефераті резолюцій, зглядно трактувати це внесення реґуляміново як слід.

Дирекція Центробанку занята рівночасно на секції кредитових кооператив не має фізичної можности устно оце внесення поставити і мотивувати.

З високим поважанням

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ" з відповідальностю уділами у ЛЬВОВІ.

[illegible]

Извоз

Для Р.С.У.К.

1) Рада Р.С.У.К. констатує, що ізза ~~скоро~~ погаршаючої ся економічної кризи ~~до~~ не будуть могли удержатися при житті деякі ~~май~~ П.С.К. Щоби однак ~~не~~ оставити в тих районах кооператив т.с. без орг. і торг. обслуги, доручається Централосоюзови подбати про фузію тих П.С.К. з сильнійшими. Де це не можливо перевести Рада Р.С.У.К. погоджується на відкриття в тих місцевостях складниці ЦС.

2) ~~Для удержання звязку~~

2) Товарову обслугу буде ЦС і на далі вести на фахових усталених засадах і подбає про таку калькуляцію цін, якаб в здоровій ділянці вдовольнила продуцента і дозволила перебрати дійсно продукцію всецілого в кооперативні руки. При поставі товарів подбає ЦС про заосмотрення своїх членів в усі артикули, які є предметом торгу його підбудови. При сьому належить придержуватись строго ринкових цін і дбати про здорову калькуляцію в кооперативах всіх ступенів.

3) ЦС спільно з Р.С.У.К. переведе розмежування торгу з торгами за споживчі артикули не забуваючи при тім про розбудову власного майна кооператив дорогою збирання членів.

Маючи на увазі, що добру якість і приступні ціни гарантують передусім: артикули витворювані Кооперативними фабриками, які стоять під контролею самої Кооперативної організації, Рада Г.С.У.К. доручає організувати такі продукційні заведення або у власному заряді Ц.С. або пропагувати їх закладання ~~другими~~ серед його підбудови.

Рада Г.С.У.К. доручає Ц.С. з'ясувати ще ~~більше~~ співпрацю з другими видами Кооперації і упорядкувати остаточно в порозумінні з Г.С.У.К і Ц.С. в ~~організаційне і торговельне~~ відношення Кооперативів для загального закупу і збуту всіх ступенів до Молочарської організації. При цьому належить мати на увазі, що тільки тісна співпраця в організаційній і торговельній ділянці, здоровий поділ фондів і доцільне орудування ними можуть запевнити правильний розвиток обох видів і уможливити зліквідування споживчих довгів.
~~налагодити Ц.С. і його~~
з ~~кредитовою кооперацією~~
~~підбудова~~

1/.Ревізийний Союз Українських Кооперативів стверджує, що Центросоюз як централя кооператив для загального закупу і збуту пішов правильним шляхом, [illegible] господарської [illegible] новаги саме започаткував попри дотеперішню доставу сільсько господарських потреб, і то головно споживи, збут сільсько господарських продуктів а саме яєць, домашньої птиці, безріг / беконів і товщевих/ рогатої худоби і.т.п.

2/.Р.С.У.К. стверджує рівночасно, що організаційні праці звязані зі збутовою акцією вище наведених продуктів є в Центросоюзі наставлені як слід через наладнання цілого апарату так внутрі як і назовні, натомість майже в цілій підбудові справа організації збутових удилів є доперва в самих початках. Центросоюз подбає, щоби і в його підбудові започатковання ділянки [illegible] як найінтензивніше переведена так, щоби організаційні праці були покінчені найдальше до кінця біжучого року.

3/.Одночасно звертають збори увагу на конечність дальшої розбудови започаткованих вже продукційних ділянок для переробки сільсько господарських продуктів / мясарні, пекарні, господарські млини і пр./ однаке лиш за порозумінням з РСУК.

4/.Додається одначе, що акція ця не повинна започатковуватися великими ризиковними підприємствами, але лиш від малих почынів прямуючи до до раз дальшої розбудови в напрямі великого промислу.

Проєкт резолюції

Центросоюз

(найвища централя кооперативного

1. Як централя імпорту всіх товарів потрібних укр. селові для його домашнього й господарського життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч масла, „Центросоюз" є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведені цих високих завдань, за змагання до рівноваги в кооперативнім ввозі й вивозі українського сконсолідованого села і за добре введення цего народного господарства в світове господарство. „Центросоюз" як Союз окружних Союзів мусить стояти в постійнім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК відповідальність не тільки за свою працю, але й за торгівельне діло окружних союзів обєднаних при нім. При цім Центросоюз мусить дбати не тільки про технічну справність апарату свого та в окр. Союзах, але й за це, щоби цей апарат був завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю,

Маючи це на увазі Конгрес виповідається за скріпленням доцентричного духа живого й доцільного звязку Дирекції Союзу з його членами й окружними торгівельними інспекторами,

за поширенням „Котор. Ратушняка" в Окр. Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом для окр. Союзів.

2. Конгрес щиро вітає постійний розвиток „Центросоюзу". В 1925. р. Цсоюз мав не цілих 50.000 зл власного майна, його годічна білянсова сума тільки виносила 327.770 зл а цілий торговельний оборот з Союзами осягнули 1,613.769 зл.

З кінцем дуже тяжкого 1931. р., в якім ціни на зерно впали в порівнанні з передкризовим 1928. роком о 48-ми проц., ціни на домашні тварини о 60-ти проц., готові-ж ціни на промислові товари о 32-ох проц., — власні фонди „Центросоюзу" зросли до 345.000 зл, білянсова сума до 1,771.774 зл, торг.-ф з Союзами, менші в цьому році в порівнанні з минулим роком о 18.41 проц., дійшли до 10,136.644 зл, і дали змогу замкнути такий білянс поважною білянсовою надвижкою. При цім підніс „Цсоюз" власну продукцію мила з 27.000 кг в 1925. р. на 397.500 кг в 1931. р. та уруховив в 1931. р. серійну власну мотовилню ниток. З признанням стверджує Конгрес постійний зріст провізийних та посередницьких оборотів, які в 1931. р. вже переступили 70 відс. усіх торгів. „Цсоюзу" та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 вагонів в 1931. р. поширився в 1932. р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Конгрес стверджує поважні заслуги Цсоюзу для чимраз ширшого наладнання торгівлі в обєднаних ним окружних союзах та їх постійно зростаючу торговельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925. р. з кінцем 1931. р. дійшла в переважаючій більшости союзів до майже подвійної висоти.

3) Не зважаючи на /сучасну/ катастрофальну господарську кризу в хліборобстві та на чим раз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, „Центросоюз“ певно розвинув був ще краще свою діяльність, якби не це, що члени того, округові союзи, ще й по конець 1931. року недоплатили позаяк 204.200 зл на рахунок заявлених уділів. Конгрес взиває округові союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933. р. постійно ми вплачували безумовно ці залеглі уділи до Союзу вплатили, бо без цього Союз не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так успішно започаткованої власної продукції!.

Vide вставка (1)

5) Конгрес витає і одобрює пляновану ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів, яких „Союз“ необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й округових союзів на відновляв їм (до 1930. року. Тимчасове обмеження цих кредитів) з 1,144.238 зл в 1930. р. на 796.152 зл в 1931. р. о 30.42 проц. при рівночаснім спадку споживчих торгів о 24.35% з 7.120.408 зл на 5,386.308 зл в 1931. р. (в 1930. р.) ще не є вдоволяюче. „Центросоюз“ мусить скріпити це змагання і доровадити до засадничо готівкових споживчих торгів з округовими союзами в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім Конгрес заявляється за такою політикою цін в „Союзі“, щоби округові союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах. Тільки такий чином переведеться бажане й важне подешевлення товарів в окр. союзах та в їх відбудові при скріпленні власних фондів і здійметься з них вагкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

~~6. Маючи на увазі, що ряд ... в попередньому устрі~~

4.) Маючи на увазі велику вагу побільшення власних фондів Центросоюзу Конгрес ~~висловлюється за цим, щоби дорадити~~ піддає ~~...~~ тому під розвагу, чи не краще було би (фінляндським за прикладом) засадничо ~~за ...~~ признавати ~~про-рівно~~ окр. союзам дивіденду від уділів замість виплачувати їм товарові звороти та усякі рабати.—

6) ~~4.)~~ Вф/ ~~На~~вертаючись таким чином, згідно з
~~давнім~~ доручення ~~Ради~~ РСУК, ~~з~~ від колиш-
ньої шкідливої кредитової політики, Союз
у ніякім випадку, отже також і поза сю-
[illegible] [illegible], вже не буде міг скрі-
плювати кредитоздатности окр. союзів ~~[illegible]~~
вексельовими гарантіями кооперативів другого
вязу (Укрбанків), як це на разі перед тра-
плялося до 1930. р. Тільки матеріяльні влас-
сили окр. союзів можуть бути підста-
~~[illegible]~~ вою їх) ~~кредит~~ (власних) товарових кредитів в „Союз".

Переоформ
7) ~~3.~~ (Колишня необережно щедра кредитова по-
літика в Союзі та в окр союзах привела
їх ~~у~~ при зустрічі з тяжкою господарською
кризою і по великих втратах Союзу та
його підбудови серед відомих лихих подій
з кінцем 1930. р. до того, що Союз мусів
тоді виручити округні союзи в сплаті їх вексе-
лів зобовязань. Конгрес признає, що таким від уплатних неоплатні союзи
чином ~~[illegible]~~ вирахувано деякі
відкову ~~[illegible]~~ по [illegible] що (векселів укр. кооперації на
в державно фінансовій і торговельній ринку та розуміє,
що ~~[illegible]~~ дані ~~[illegible]~~ наростаюча господарська
криза ловищо це не дозволила деяким слаб-
шим союзам сплатити Союзові цей тяжкий
і дуже важкий для нього борг. ~~[illegible]~~ Рев. Союз
потерпівши в 1930 р.
тільки дбав, щоби невинно
кооперативи одержали від держави зворот
заподіяних їм тоді шкід. Однак не ~~[illegible]~~ жду,
чи окр. до цього часу, ~~окр. союзи~~ Союз мусить якнайскор.
наших в імя) найвищих завдань ~~негайно~~
ще ~~перевести~~ визначити ~~[illegible]~~ усім виручениим окр.
по докладній провірці їх спр.-[illegible] союзам ~~[illegible]~~ речинця на певну і по можности
якнайскорішу сплату цих зобовязань. ~~[illegible]~~

Колишня ... Централсоюзу при такій самій необережності деяких ОС ... [illegible]

4. (Необережно щедра кредитова політика ... привела по зустрічі з [illegible] тяжкою господарською крізою особливо на селі від 1929 р. і по великих втратах Союзу та ... його перебудови серед відомих ... незалежна від нашої кооперації ... подій з кінцем 1920 р. до цього, що Централсоюз мусів ... повернути Союзи у сплаті їх векселевих доборгів ... виразно на ... пів мільйона злотих. Конгрес розуміє, що ... тягар глибокої господ. кризи не ... дозволила ... деяким Союзам ще не дозволила сплатити цього довгу. ... Однак, хоч РСУК ... щоби невинно потерпілі не звертаючись на всі заходи РСУК щоби невинно потерпілі в 1930 р. кооперативи одержали належні від ... державних зворот цих заподіяних їм шкід, ... Конгрес визиває і Союзи до можливо скорого вирівнання цих зобовязань в Союзі і до дальшої як найточнішої сплати всіх інших зобовязань в усталених речинцях, бо тільки таким чином ... [illegible] обігових фондів ... забезпечимо дальшу правильну розбудову Централсоюзу і обєднаною в нім ... головного виду нашої кооперації ... вийшкову цінність укр. кооперативного векселя в сірих краєвих і чужих ... в натрезвих фінансових та торговельних колах. ... збуту продуктів і власної товарової продукції.

В торговельній політиці Конгрес доручує ... Централсоюзові ... дальші ... як найбільшої уніфікації імпортованих товарів, ... провізійної торгівлі посередницької та ... з Союзами, ... цін за товар. ... При збутових ...

8) ... В торговельній політиці імпортованими товарами Конгрес доручує Централсоюзові боронити господарську програму МСК, протиставитися монополістичним вговорам, синдикатам ... цілій системі тзв. „звязаної" господарки, якої виразом є картелі і інші більше чи менше виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок ...

ad 8) Центросоюз має далі керуватися поглядом, що
виробництво й споживання це приватна тільки першорядна громадська справа, однак має це рівночасно протиставити змагання
державної і примусової плановости плановість
добровільного кооперативного єднання.
(Вільного в імпорті) Тож це далі попирати переборів шкідл. виробництво, а
Позиція у всіх своїх торговельних справах Центросоюз як головний осередок
нашої хліборобської кооперативної торгівлі це має мати на увазі інтерес нашої основної національної верстви
укр. хлібороба. Для цеї верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут
продуктів її праці. В цій так уміло
успішно започаткованій ділянці праці
Центросоюз має далі, однак у ще більшій мірі,
мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продуктів є не
тільки боротьба о справедливі ціни, яку найуспішніше осягається безпосереднім зв'язком з кооперативами споживців,
але й рівночасне змагання о якнайкращу
якість та скількість цеї продукції. Задля
цього Конгрес одобрює почини „Центросоюзу" за доцільних переведенням стандаризації хліборобських
продуктів в експорті і його лучачая йому „ділової" свої збутові (для) постачання
планове та господарське зацікавлення (організації) хліборобської продукції. „Центросоюз"
у торговельній техніці проводити строгу класифікацію
має далі з огляду на доцільности імпортованих товарів і їх уніфікацію. В цій
ділянці праці Центросоюз має далі скріплювати
свою посередницьку та провізійну торгівлю, що тісно в'яжеться з організацією
таких окружних союзів, які не спихали б того до дрібних видач товару з власних магазинів і стягати на
себе, евентуально хоча й коштом (низь)ших цін сторожі низьких товарових зворотів. В організації

Марочні (?) в своїх ... хліборобських продуктів ... своєї ... продукцію ... господарство. Тоді ця ... збуту ... на ... в збуті ... праці

Централізація збуту з. кооп.

При рівночаснім збільшенні переході до дальших нових товарів.

збуту хліборобських продуктів, Центросоюз вжив всього натиску, щоби запевнити цьому збутові ~~не~~ в великих областях ~~округах~~: постійність та загальність. Не сміє так бути, щоба співпрацюючий ~~у збуті~~ в кооперативнім збуті продуцент не мав певности в постійности цеї збуту або міг самовільно ~~вискакувати~~ відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б) щоби приватні експортери могли побивати вищими цінами експортуючі окружні союзи задля цього, що один чи другий союз у зорганізованій для збуту області не хоче ~~співпра~~ цего збуту ~~цювати в цьому до вести~~ вести. Як у споживчій торгівлі переводило гасло штучних торгів, так у збуті хліборобських продуктів ~~про~~ треба переводити засаду комісовости. Конгрес одобрює засаду Центросоюзу, що й організацію збуту хліборобських продуктів маємо вести пляново. Задля цього по змозі найнсе доверши[ти] організації збуту яєць і добре започаткованій організації збуту безріг, телят і дробу. Конгрес витає постанову Центросоюзу, щоби з 1933 р. приступити до пляновочого збуту стручкових насінь, ~~і далі~~ поширити збут опасової худоби й вовни, що мало би велике значіння ~~для~~ передусім для ~~Підкарпаття й~~ карпатської області — і започаткувати збут збіжжа передусім у формі ~~...~~ виміни продуктів поміж ріжними областями.

9) ~~8)~~ Власна продукція, навіть з рідних ~~насел~~ некооперативних верстатів займає в наших торговельних оборотах ще дуже мале місце. ~~Задля цього Конгрес доручує Центросоюзові~~ Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого ~~нашого~~ національного господарства,

 при вказаній [illegible] далі

Конгрес доручує Цсоюзові розбудовувати
цю продукцію в своїх підприємствах або під-
приємствах Союзів чи у формі окремих продукційних
кооперативів рівнобіжно з енергійним стяга-
нням заявлених уділів та дальшим
уміцнюванням своїх оборотових фондів. При
цьому Конгрес виявляє побажання, щоби
ця планова організація мала на увазі не
тільки фабрикацію товарів потрібних для
домашнього господарства, але й переробку хлібо-
робських продуктів на виробництво
хліборобського приладдя.

10) Маючи на увазі, що все можливі в нашій кооперативній
організації млини, олійні, масарні, мо-
зарні та інші кооперативи та коо-
перативні підприємства прямуючі до упромисловлення
села, які чимраз більше повинні зростати, Конгрес
заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком
перебрав на себе і Цсоюз як головний осередок сільської коо-
перації. При Цсоюзі вести фахових ревізорів для таких коо-
перативних підприємств і заведені окремого тимчасового
референта для них при ЦС, а згодом для забезпечення правильного ро-
звитку цих так дуже важних в окремого технічного відділу при Цсоюзі галузей нашого господарсько-
го поступу.

11) Відповідної фахової опіки Цсоюзу вимагають тепер
окружні союзи. Конгрес з признанням ствердчує,
що особливо тільки і з доброю успіхом на протязі двох останніх літ
Центросоюз дуже сповняє цей обовязок.
Обстоюючи на далі трьохступеневу організацію в виді кооперативів
загальну систему для загального закупу й збуту вільного, Конгрес заявляється
за цим, щоби Цсоюз там, де не вдасться вдержати
при праці окружних союзів і де
виявиться неможливого фузія з сусідніми
окружними осередком, сам задля
забезпечення дальшого правильного
в порозумінні з РСУК переходово свої
низових кооперативів відкривав
складниці. — Поза цим, постійним обовязком Цсоюзу
є дбати про виховання доброго морально(?) пер-
соналу для окружних союзів. Щоби Цсоюз
міг сповняти своє завдання окреслене в цьому
усі окружні Союзи є обовязані надсилати йому
щомісячно свої сирі біланси а по кожнім чверть-
літі біланси зіставлені на основі всіх інвентур.

12) Маючи на увазі органічну одноцілість усієї нашої кооперації також Централсоюз мусить стояти на стороні постійної співпраці з РСУК; з централями усіх видів.

Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно-організаційних і ревізійних справ.

З „Народньою Торгівлею" Ц.Союз злучений умовою в справі достави деяких споживчих товарів для Окружних союзів. Опріч цього Централсоюз мусить наладнати з Н.Т. як союзом споживчих кооператив на основі окремої умови безпосередню доставу хліборобських продуктів від своєї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і місечках.

Розбудова „Централбанку" є дуже пильною потребою цілого виду для зачинь[ного] закупу й збуту. Задля цього Конґрес доручує Централсоюзови мати цю справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при Централсоюзі для інвестиційних довше речинцевих потреб цего виду, є також пекучим. Конґрес доручує Централсоюзови домагання [illegible] часу. Переведення цего останнього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в „Централбанку" кожного Союзу і низових кооператив з готівкових оборотів вже від 1. липня ц. р.

(і рамова умова з ним в справі співпраці центробанків з окр. союзами та районовими [illegible] кооперативами)

Особливо пильного справового наладнання є співпраці з „Маслосоюзом". (Ця співпраця мусить проявлятися передусім при творені районових молочарень і відділів при кооперативах для зач. закупу й збуту молочарських [продуктів], при їх виплатах за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування на основі умови з низовими кооперативами достачуючим молока товарових кредитів, уділених окр. союзів районовими молочарнями.)

13) Для повного виконання високих завдань "Центросоюзу" являється необхідною його дальша співпраця і матеріяльна допомога з торгі Центросоюзу

Співпраця з "Просвітою" має далі проявлятися у передусім в Торгівельній школі.

Якнайбільшу увагу мусить присвятити Центросоюз своїй співпраці з "Сільським Господарем". Вимагає цього організований Центросоюзом (і постійно зростаючий кооперативний) збут хліборобських продуктів. Задля цього "Центросоюз" заключить з "Сільським Господарем" окрему умову в імені цілої своєї підбудови. Ціллю цієї умови має бути планове забезпечення продукції збутоспосібних хліборобських рослинних та тваринних продуктів та їх збут в цілім краю спільними зусиллями обидвох організацій.

Центросоюз

„ постанови, переговори
мая бут Мол. –

ад' а) за змагання до додатного сальда ...

б) відповідальність як у МС

[дати в МС – співвідальність. –

в) скреслити в ост. уступі слова: „дуже живого і дозільного"
„ і дирекції –

ад 2) – без слова „поваженої" (кадб)

ад 7) викреслити уступ про РСУК
додати при слові НТ і ЦБ

ад 8) викреслити „уміло" –
"

ad 10) вик. { головн. / осередок / вал. ком.

ad 11) як справ в секц. (

ad 12 додати „дальші' спів-
праці з РСУК
не „готівк. обор.' тільки

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЇ.

ЦЕНТРОСОЮЗ.

1/ Як найвища централя кооперативного ~~імпорту~~ постачання всіх товарів по - трібних укр. селови для його домашнього й господарського життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч ~~масла~~, "Центросоюз" є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведені цих високих завдань, за змагання до рівноваги в кооперативнім ввозі й вивозі українського скооперованого села і взагалі за добре введення цего нашого народнього господарства в світове господарство.

Як Союз окружних Союзів "Центросоюз" мусить стояти в постійнім тіснім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК співвідповідальність не тільки за свою працю, але й за торгівельне діло обєднаних при нім окружних союзів. При цім мусить Центросоюз дбати не тільки про взірцеву технічну справність апарату свойого та в Окружних Союзах але й за це, щоби цей апарат був всюди й завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю.

Маючи це на увазі Конґрес виповідається за скріпленням дотеперішнього дуже живого й доцільного звязку Дирекції Центросоюзу з його членами ще й окремим торгівельним інспектором, за поширенням "Кооперативної Республики" в Окружних Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом Центросоюзу для Окружних Союзів.

2/ Конґрес щиро витає постійний розвиток "Центросоюзу". В 1925.р. "Центросоюз" мав не цілих 50.000 зл. власного майна, його тодішна білянсова сума виносила тільки 327.770 зл. а цілий торгівельний оборот з Окружними Союзами 1,613.769 зл. З кінцем дуже тяжкого 1931.р., в якім ціни на зерно впали в порівнанні з передкризовим 1928. роком о 48 проц., ціни на домашні тварини о 60 проц., гуртові-ж ціни на промислові товари о 32 проц., - власні фонди "Центросоюзу" зросли до 345.000 зл., білянсова сума до 1,771.774 зл., торги-ж з Союзами, менчі в цьому році в порівнанні з минулим роком о 18,41 проц., дійшли до 10,136.644 зл. і дали змогу замкнути також цей білянс поважною білянсовою надвижкою. При цім підніс "Центросоюз" власну продукцію мила з 27.000 кґ. в 1925. році на 397.500 кґ. в 1931.р. та урухомив в серпні 1931.р. власну мотовилню ниток. З признанням стверджує Конґрес постійний зріст провізійних та посередницьких оборотів, які в 1931.р. вже переступили 70 відсотків усіх торгів "Центросоюзу" та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 ваґонів в 1931.р. поширився в 1932.р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Конґрес стверджує поважні заслуги "Центросоюзу" для чимраз лішого наладнання торгівлі в обєднаних ним Окружних Союзах та їх постійно зростаючу торгівельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925.р. дійшла з кінцем 1931.р. в переважаючій більшости Союзів до майже подвійної висоти.

3/ Це зважаючи на сучасну катастрофальну господарську кризу в хліборобстві та на чимраз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, "Центросоюз" певно розвинувби був ще краще свою діяльність якби не це, що члени його, Окружні Союзи, ще й по кінець 1931. р. недоплатили йому 204.200 зл. на рахунок заявлених уділів. Конґрес взиває Окружні Союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933.р. постійними вплатами безумовно ці залеглі уділи до Центросоюзу вплатили, бо без цього "Центросоюз" не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так щасливо започаткованої власної продукції.

4/ Маючи на увазі велику вагу побільшення власних фондів в Центросоюзі Конґрес піддає йому під розвагу, чи не краще булоби за фінляндським прикладом засадничо признавати Окружним Союзам дивіденду від уділів замість виплачувати їм товарові звороти та деякі рабати.-

5/ Конґрес витає і одобрює плянову ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів, яких "Центросоюз" необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й Окружних Союзів не відмовляв їм аж до 1930. року. Тимчасове обмеження цих кредитів о 30,42 проц. з 1,144.238 зл. в 1930.р. на 796.152 зл. в 1931.р. при рівночаснім спадку споживчих

торгів о 24.35 проц. з 7,120.408 зл. в 1930.р. на 5,386.306 зл. в 1931. році ще не є вдоволяюче. "Центросоюз" мусить скріпити це змагання і допровадити до засадничо готівкових споживчих торгів з Окружними Союзами в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім Конгрес заявляється за такою політикою цін в "Центросоюзі", щоби Окружні Союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах. Тільки таким чином переведеться бажане й важне подешевіння товарів в Окружних Союзах та в їх підбудові і при скріплені власних фондів здойметься з них важкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

6/ Відвертаючись таким чином, згідно з дорученням РСУК, від колишньої шкідливої кредитової політики, Центросоюз у ніякім випадку, отже також і поза споживчими торгами, вже не буде міг скріплювати кредито - здатности Окружних Союзів векслевими гарантіями кооператив другого виду /Укрбанків/, як це на жаль нераз траплялося до 1930.р. Тільки матеріяльні власні сили Окружних Союзів можуть бути підставою їх товарових кредитів в "Центросоюзі".

7/ Передусім колишня необережно щедра кредитова політика в "Центросоюзі та в Окружних Союзах привела їх при зустрічі з тяжкою господарською кризою і по великих втратах Центросоюзу та його підбудови серед відомих лютих подій з кінцем 1930. р. до цього, що "Центросоюз" мусів тоді виручити Окружні Союзи в сплаті їх векслевих зобовязань. Конгрес признає, що таким чином виратувано деякі життєздатні Союзи від упадку, що вдержано цим виїмкову повагу векслів української кооперації на фінансовім і торгівельнім ринку та розуміє, що далі наростаюча господарська криза покищо ще не дозволила деяким слабшим Союзам сплатити "Центросоюзови" цей пильний і дуже важкий для нього довг. Ревізійний Союз пильно дбає, щоби невинно потерпівші в 1930.р. кооперативи одержали від держави зворот заподіяних їм тоді шкід. Однак не ждучи аж до цього часу, "Центросоюз" мусить в імя наших найвищих завдань як най - скорше визначити усім виручениим Окружним Союзам речинці на певну і по можности як найскорішу сплату цих зобовязань.

8/ В торгівельній політиці імпортованими товарами Конгрес доручує "Центросоюзови" обороняти господарську програму МСК протиставитися монополістичним ввозовим синдикатам і цілій системі тзв. "звязаної господарки", якої виразом є картелі і інші більше чи менче виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок.

"Центросоюз" має далі кермуватися поглядом, що виробництво й споживання це не приватна тільки першорядна громадська справа, однак рівночасно має "Центросоюз" протиставити змаганням державної й примусової пляновости плановість добровільного кооперативного єднання. Поза цим в імпорті буде ЦС далі попирати передусім рідне виробництво, а у всіх своїх торгівельних справах, як головний осередок нашої хліборобської кооперативної торгівлі, ЦС має мати на увазі інтерес укр. хлібороба. Для цеї нашої основної національної верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут продуктів її праці. В цій так уміло й успішно започаткованій ділянці праці Центросоюз має далі, однак у ще більшій мірі, мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продуктів є не тільки боротьба о справедливі ціни, яку найпевніще осягається безпосереднім звязком з кооперативами споживачів, але й рівночасне змагання о якнайкращу якість та скількість цеї продукції. Задля цього Конгрес одобрює почини "Центросоюзу" за доцільним переведенням стандаризації в експорті хліборобських продуктів і доручає йому перевести ще більше плянове та глибше зацікавлення цілої своєї підбудови для організації поступу у хліборобській продукції.

В торгівельній техніці "Центросоюз" має далі проводити строгу клясифікацію доцільности й доброти імпортованих товарів та їх уніфікацію, при рівночаснім переході до дальших нових товарів. В цій ділянці праці Центросоюз має далі скріплювати свою посередницьку та провізійну торгівлю, що тісно вяжеться з організацією таких Окружних Союзів, які не спихалиби його до дрібних видач товару з власних магазинів - і стояти на сторожі низьких цін.

В організації збуту хліборобських продуктів "Центросоюз" вжиє всього натиску, щоби запевнити цему збутови в великих обла - стях: постійність та загальність. Не сміє так бути, щоби: а/ співпрацюючий в кооперативнім збуті продуцент не мав певности в постійности збуту або міг самовільно відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б/ щоби приватні експортери могли побивати вищими цінами експортуючі Окружні Союзи задля цього, що один чи другий Союз у зорганізова-

Прийняла до відома

ній для збуту области не хоче цего збуту вести. Як у споживчій торгівлі переводимо гасло готівкових торгів, так у збуті хліборобських продуктів треба переводити засаду комісовости. Конґрес одобрює засаду "Центросоюзу", що й організацію збуту хліборобських продуктів маємо вести пляново. Задля цього по вже майже довершеній організації збуту яєць і добре започаткованій організації збуту безріг, телят і дробу, Конґрес витає постанову "Центросоюзу", щоби з 1933. р. приступити до плянового збуту стручкових насінь, поширити збут опасової худоби й вовни, що малоби велике значіння передусім для карпатської области - і започаткувати збут збіжа, передусім у формі виміни продуктів поміж ріжними областями.

9/ Власна продукція, навіть з рідним некооперативним виробництвом займає в наших торгівельних оборотах ще дуже мале місце. Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого нашого національного господарства, Конґрес доручує Центросоюзови, при вказаній обережности, далі розбудовувати цю продукцію як свої підприємства або підприємства Окр.Союзів чи у формі окремих продукційних кооператив рівнобіжно з енергійним стяганням заявлених уділів та дальшим конечним упливнюванням своїх оборотових фондів. При цьому Конґрес виявляє побажання, щоби ця плянова організація мала на увазі не тільки фабрикацію товарів потрібних для домашнього господарства, але й переріб ку хліборобських продуктів та виробництво хліборобського приладдя.

10/ Маючи на увазі, що вже маємо в нашій кооперативній організації млини, олійні, мясарні, мотузярні та інші кооперативи а кооперативні підприємства прямуючі до упромисловлення села, які чимраз більше повинні зростати, Конґрес заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком перебрав на себе і ЦСоюз як головний осередок сільської кооперації. Тільки при вихованні в РСУК фахових ревізорів для таких кооперативних підприємств і заведені тимчасом окремого референта для них при ЦС, а згодом і окремого технічного відділу в ЦСоюзі буде забезпечений правильний розвиток ціх так дуже важних клітин нашого господарського поступу.

11/ Дбайливої фахової опіки ЦСоюзу вимагають тепер Окр.Союзи. Конґрес з признанням стверджує, що особливо на протязі двох остатніх літ ЦС дуже пильно і з добрим успіхом сповняє цей обовязок. Обстоюючи на далі трьохстепенну організаційну систему в виді кооператив для загального закупу й збуту, Конґрес заявляється за цим, щоби ЦС там, де виїмково не вдасться вдержати Окр.Союзів при праці і де виявиться неможливою фузія з сильніщим сусідним окружним осередком, сам задля забезпечення дальшого правильного життя низових кооператив відчиняв в порозумінні з РСУК переходово свої складниці.- Поза цим, постійним обовязком ЦС є дбати про виховання доброго торгівельного персоналу для Окр.Союзів. Щоби ЦС міг сповняти своє завдання окреслене в цьому уступі, Окр. Союзи є обовязані надсилати йому щомісячно свої сирі білянси, а по кожнім чвертьлітї білянси зіставлені на основі всіх інвентур.

12/ Маючи на увазі органічну одноцілість усієї нашої кооперації також ЦС мусить стояти на сторожі постійної співпраці з РСУК і з централями усіх видів. - Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно-організаційних і ревізійних справ. - З "Нар. Торгівлею" ЦС злучений умовою в справі достави деяких споживчих товарів для Окр.Союзів. Опріч цього ЦС мусить наладнати з "Н.Т.", як Союзом споживчих кооператив на основі окремої умови, безпосередну доставу хліборобських продуктів від своєї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і містечках.

Розбудова "Центробанку" і рамова умова з ним в справі співпраці Укрбанків з Окр. Союзами та райфайзенок з низовими кооперативами є дуже пильною потребою цілого виду для загального закупу й збуту. Задля цього Конґрес доручує ЦС мати цю справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при ЦБ особливо для інвестиційних довше речинцевих потреб цего виду, є так само пекучим доманганням часу. Конґрес доручує ЦС переведення цего останнього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в "ЦБ" з готівкових оборотів кожнього Союзу і низових кооператив, вже від 1. липня цр. -

Особливо пильною справою є рамова умова для наладнання співпраці з "МС". Ця співпраця має проявлятися передусім при творені районових молочарень з молоч.відділів при кооп.для заг.зак.і збуту і при їх виплатах

за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування товарових кредитів, уділених низовими кооперативами доставцям молока на основі умови Окр. Союзів з районовими молочарнями.

13/ Співпраця Централсоюзу з "Просвітою" має далі проявлятися передусім в Торговельній Школі.

Як найбільшу увагу мусить посвятити Центросоюз своїй співпраці з "Сільським Господарем. Вислідом цего організований Центросоюзом і постійно зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів. Задля цього "Центросоюз" заключить з "Сільським Господарем" окрему умову в імені цілої сфері відбудови. Цілею цеї умови має бути забезпечення пляного продукції збутоспосібних хліборобських рослинних та тваринних продуктів в цілім краю та їх збут спільним зусиллям обидвох організацій.-

Центросоюз

Треба згадати, що ЦС виручував Окр. Союзи при одночасній допомозі зі сторони НКТ і ЦВ.

При виробництві підчеркнути кооперативне виробництво.

" для годівельних областей і рентовности їх господарств"

При цій резолюції зазначити, що Окр. Союзи мають предкладати Центросоюзови, як установі, що відповідає за господарку цих Союзів, прелімінарі будгетів до затвердження.

в допомозі в кооперативному навчанні, яке ведеться в торгов.-кооп. школі у Львові і в школі для крамарів і книговодців в Милованні, що має стати головною школою для підготовки кооперативних робітників для сільських кооператив.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЇ.

ЦЕНТРОСОЮЗ.

1/ Як найвища централя кооперативного імпорту всіх товарів по - трібних укр. селови для його домашнього й господарського життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч масла, "Центросоюз" є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведені цих високих завдань, за змагання до рівноваги в кооперативнім ввозі й вивозі українського скооперованого села і взагалі за добре введення цего нашого народнього господарства в світове господарство.

Як Союз окружних Союзів "Центросоюз" мусить стояти в постійнім тіснім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК співвідповідальність не тілько за свою працю, але й за торгівельне діло обєднаних ним окружних союзів. При цім мусить Центросоюз дбати не тілько про внутрішню технічну справність апарату свойого та в Округжних Союзах але й за це, щоби цей апарат був всюди й завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю.

Маючи це на увазі Конгрес виповідається за скріпленням дотеперішнього дуже живого й доцільного звязку Дирекції Центросоюзу з його членами ще й окремим торгівельним інспектором, за поширенням "Кооперативної Республики" в Окружних Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом Центросоюзу для Окружних Союзів.

2/ Конгрес щиро витає постійний розвиток "Центросоюзу". В 1925.р. "Центросоюз" мав не цілих 50 000 зл. власного майна, його тодішна білянсова сума виносила тілько 327.770 зл., а цілий торгівельний оборот з Окружними Союзами 1,813.769 зл. З кінцем дуже тяжкого 1931.р., в якім ціни на зерно впали в порівнанні з передкризовим 1928. роком о 48 проц., ціни на домашні тварини о 60 проц., гуртові-ж ціни на промислові товари о 32 проц., - власні фонди "Центросоюзу" зросли до 345.000 зл., білянсова сума до 1,771.774 зл., торги-ж з Союзами, менчі в цьому році в порівнанні з минулим роком о 18,41 проц., дійшли до 10,136.644 зл. і дали змогу замкнути також цей білянс поважною білянсовою надвижкою. При цім підніс "Центросоюз" власну продукцію мила з 27.000 кг. в 1925. році на 397.500 кг. в 1931.р. та урухомив в серпні 1931.р. власну мотовилню ниток. З признанням стверджує Конгрес постійний зріст провізійних та посередницьких оборотів, які в 1931.р. вже переступили 70 відсотків усіх торгів "Центросоюзу" та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 вагонів в 1931.р. поширився в 1932.р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Кнгрес стверджує поважні заслуги "Центросоюзу" для чимраз ліпшого наладнання торгівлі в обєднаних ним Окружних Союзах та їх постійно зростаючу торгівельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925.р. дійшла з кінцем 1931.р. в переважаючій більшости Союзів до майже подвійної висоти.

3/ Не зважаючи на сучасну катастрофальну господарську кризу в хліборобстві та на чимраз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, "Центросоюз" певно розвинувби був ще краще свою діяльність якби не це, що члени його, Окружні Союзи ще й по кінець 1931. р. недоплатили йому 204.290 зл. на рахунок заявлених уділів. Конгрес взиває Окружні Союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933.р. постійними вплатами безумовно ці залеглі уділи до Центросоюзу вплатили, бо без цього "Центросоюз" не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так щасливо започаткованої власної продукції.

4/ Маючи на увазі велику вагу побільшення власних фондів в Центросоюзі Конгрес піддає йому під розвагу, чи не краще булоби за фінляндським прикладом засадничо признавати Окружним Союзам дивіденду від уділів замість виплачувати їм товарові звороти та деякі рабати.-

5/ Конгрес витає і одобрює плянову ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів, яких "Центросоюз" необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й Окружних Союзів не відмовляв їм аж до 1930. року. Тимчасове обмеження цих кредитів о 30,42 проц. з 1,144.238 зл. в 1930.р. на 796.152 зл. в 1931.р. при рівночаснім спадку споживчих

торгів о 24.35 проц. з 7,120.403 зл. в 1930.р. на 5,386.306 зл. в 1931. році ще не є вдоволяюче. "Центросоюз" мусить скріпити це змагання і довадити до засаднич готівкових споживчих торгів з Окружними Союзами в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім Конгрес заявляється за такою політикою цін в "Центросоюзі", щоби Окружні Союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах. Тільки таким чином переведеться бажане й важне подешевіння товарів в Окружних Союзах та в їх підбудові і при скріплені власних фондів здійметься з них важкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

6/ Відвертаючись таким чином, згідно з дорученням РСУК, від колишньої шкідливої кредитової політики, Центросоюз у ніякім випадку, отже також і поза споживчими торгами, вже не буде міг скріплювати кредитоздатности Окружних Союзів векслевими ґарантіями кооператив другого виду /Укрбанків/, як це на жаль нераз траплялося до 1930.р. Тільки матеріяльні власні сили Окружних Союзів можуть бути підставою їх товарових кредитів в "Центросоюзі".

7/ Передусім колишня необережно щедра кредитова політика в "Центросоюзі та в Окружних Союзах привела їх при зустрічі з тяжкою господарською кризою і по великих втратах Центросоюзу та його підбудови серед відомих лютих подій з кінцем 1930. р. до цього, що "Центросоюз" мусів тоді виручити Окружні Союзи в сплаті їх векслевих зобовязань. Конґрес признає, що таким чином виратувано деякі життєздатні Союзи від упадку, що вдержано цим виїмкову повагу векслів української кооперації на фінансовім і торгівельнім ринку та розуміє, що далі наростаюча господарська криза покищо ще не дозволила деяким слабшим Союзам сплатити "Центросоюзови" цей пильний і дуже важкий для нього довг. Ревізійний Союз пильно дбає, щоби невинно потерпівші в 1930.р. кооперативи одержали від держави зворот заподіяних їм тоді шкід. Однак не ждучи аж до цього часу, "Центросоюз" мусить в імя наших найвищих завдань як найскорше визначити усім виручиним Окружним Союзам речинці на певну і по можности як найскорішу сплату ціх зобовязань.

8/ В торгівельній політиці імпортованими товарами Конґрес доручує "Центросоюзови" обороняти господарську програму МСК протиставитися монополістичним ввозовим синдикатам і цілій системі тзв. "звязаної господарки", якої виразом є картелі і інші більше чи менче виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок.

"Центросоюз" має далі кермуватися поглядом, що виробництво й споживання це не приватна тільки першорядна громадська справа, однак рівночасно має "Центросоюз" протиставити змаганням державної й примусової пляновости плановість добровільного кооперативного єднання. Поза цим в імпорті буде ЦС далі попирати передусім рідне виробництво, а у всіх своїх торгівельних справах, як головний осередок нашої хліборобської кооперативної торгівлі, ЦС має мати на увазі інтерес укр. хлібороба. Для цеї нашої основної національної верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут продуктів її праці. В цій так уміло й успішно започаткованій ділянці праці Центросоюз має далі, однак у ще більшій мірі, мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продуктів є не тільки боротьба о справедливі ціни, яку найпевніше осягається безпосереднім звязком з кооперативами споживачів, але й рівночасне змагання о якнайкращу якість та скількість цеї продукції. Задля цього Конґрес одобрює почини "Центросоюзу" за доцільним переведенням стандаризації в експорті хліборобських продуктів і доручає йому перевести ще більше плянове та глибше зацікавлення цілої своєї підбудови для організації поступу у хліборобській продукції.

В торгівельній техніці "Центросоюз" має далі проводити строгу клясифікацію доцільности й доброти імпортованих товарів та їх уніфікацію, при рівночаснім переході до дальших нових товарів. В цій ділянці праці Центросоюз має далі скріплювати свою посередницьку та провізийну торгівлю, що тісно вяжеться з організацією таких Окружних Союзів, які не спихалиби його до дрібних видач товару з власних магазинів - і стояти на сторожі низьких цін.

В організації збуту хліборобських продуктів "Центросоюз" вжиє всього натиску, щоби запевнити цему збутови в великих областях: постійність та загальність. Не сміє так бути, щоби: а/ співпрацюючий в кооперативнім збуті продуцент не мав певности в постійности збуту або міг самовільно відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б/ щоби приватні експортери могли побивати вищими цінами експортуючі Окружні Союзи задля цього, що один чи другий Союз у зорганізова-

ній для збуту области не хоче цего збуту вести. Як у споживчій торгівлі переводимо гасло готівкових торгів, так у збуті хліборобських продуктів треба переводити засаду комісовости. Конґрес одобрює засаду "Центросоюзу", що й організацію збуту хліборобських продуктів маємо вести пляново. Задля цього по вже майже довершеній організації збуту яєць і добре започаткованій організації збуту безріг, телят і дробу, Конґрес витає постанову "Центросоюзу", щоби з 1933. р. приступити до плянового збуту стручкових насінь, поширити збут опасової худоби й вовни, що малоби велике значіння передусім для карпатської области - і започаткувати збут збіжа, передусім у формі виміни продуктів поміж ріжними областями.

9/ Власна продукція, навіть з рідним некооперативним виробництвом займає в наших торгівельних оборотах ще дуже мале місце. Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого нашого національного господарства, Конґрес доручує Центросоюзови, при вказаній обережности, далі розбудовувати що продукцію як свої підприємства або підприємства Окр.Союзів чи у формі окремих продукційних кооператив рівнобіжно з енерґійним стяганням заявлених уділів та дальшим конечним уплиннюванням своїх оборотових фондів. При цьому Конґрес виявляє побажання, щоби ця плянова організація мала на увазі не тільки фабрикацію товарів потрібних для домашнього господарства, але й перерібку хліборобських продуктів та виробництво хліборобського приладдя.

10/ Маючи на увазі, що вже маємо в нашій кооперативній організації млини, олійні, мясарні, мотузярні та інші кооперативи а кооперативні підприємства прямуючі до упромисловлення села, які чимраз більше повинні зростати, Конґрес заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком перебрав на себе і ЦСоюз як головний осередок сільської кооперації. Тільки при вихованні в РСУК фахових ревізорів для таких кооперативних підприємств і заведені тимчасом окремого референта для них при ЦС, а згодом і окремого технічного відділу в ЦСоюзі буде забезпечений правильний розвиток ціх так дуже важних клітин нашого господарського поступу.

11/ Дбайливої фахової опіки ЦСоюзу вимагають тепер Окр.Союзи. Конґрес з признанням стверджує, що особливо на протязі двох останніх літ ЦС дуже пильно і з добрим успіхом сповняє цей обовязок. Обстоюючи на далі трьохстепенну організаційну систему в виді кооператив для загального закупу й збуту, Конґрес заявляється за цим, щоби ЦС там, де виїмково не вдасться вдержати Окр.Союзів при праці і де виявиться неможливою фузія з сильнішим сусідним окружним осередком, сам задля забезпечення дальшого правильного життя низових кооператив відчиняв в порозумінні з РСУК переходово свої складниці.- Поза цим, постійним обовязком ЦС є дбати про виховання доброго торгівельного персоналу для Окр.Союзів. Щоби ЦС міг сповняти своє завдання окреслене в цьому уступі, Окр. Союзи є обовязані надсилати йому щомісячно свої сирі білянси, а по кожнім чвертьліті білянси зіставлені на основі всіх інвентур.

12/ Маючи на увазі органічну одноцілість усієї нашої кооперації також ЦС мусить стояти на сторожі постійної співпраці з РСУК і з централями усіх видів. - Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно-організаційних і ревізійних справ. - З "Нар. Торгівлею" ЦС злучений умовою в справі достави деяких споживчих товарів для Окр.Союзів. Опріч цього ЦС мусить наладнати з "Н.Т.", як Союзом споживчих кооператив на основі окремої умови, безпосередну доставу хліборобських продуктів від своєї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і містечках.

Розбудова "Центробанку" і рамова умова з ним в справі співпраці Укрбанків з Окр. Союзами та райфайзенок з низовими кооперативами є дуже пильною потребою цілого виду для загального закупу й збуту. Задля цього Конґрес доручує ЦС мати що справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при ЦС, особливо для інвестиційних довше речинцевих потреб цего виду, є так само пекучим домаганням часу. Конґрес доручує ЦС переведення цего останнього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в "ЦБ" з готівкових оборотів кожнього Союзу і низових кооператив, вже від 1. липня цр. -

Особливо пильною справою є рамова умова для наладнання співпраці з "МС". Ця співпраця має проявлятися передусім при творені районових молочарень з молоч.відділів при кооп.для заг.зак.і збуту і при їх виплатах

за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування товарових кредитів, уділених низовими кооперативами доставцям молока на основі умови Окр. Союзів з районовими молочарнями.

13/ Співпраця Централсоюзу з "Просвітою" має далі проявлятися передусім в Торгівельній Школі.

Як найбільшу увагу мусить присвятити Центросоюз своїй співпраці з "Сільським Господарем". Вимагає цього організований Центросоюзом і постійно зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів. Задля цього "Центросоюз" заключить з "Сільським Господарем" окрему умову в імені цілої своєї підбудови. Ціллю цеї умови має бути забезпечення пляногої продукції збутоспосібних хліборобських ростинних та тваринних продуктів в цілім краю та їх збут спільним зусиллям обидвох організацій.-

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ.

ЦЕНТРОСОЮЗ.

1/ Як найвища централя кооперативного імпорту всіх товарів потрібних укр. селови для його домашнього й господарського життя і як такийже осередок кооперативного збуту хліборобських продуктів опріч масла, "Центросоюз" є відповідальний перед РСУК за правильність і господарську доцільність в переведені ціх високих завдань, за змагання до рівноваги в кооперативнім ввозі й вивозі українського скооперованого села і взагалі за добре введення цего нашого народнього господарства в світове господарство.

Як Союз окружних Союзів "Центросоюз" мусить стояти в постійнім тіснім звязку зі своїми членами і нести перед РСУК співвідповідальність не тілько за свою працю, але й за торгівельне діло обєднаних п[illegible] ним окружних союзів. При цім мусить Центросоюз дбати не тілько про взірцеву технічну справність апарату свойого та в Окружних Союзах але й за це, щоби цей апарат був всюди й завсіди оживлений свідомою творчою кооперативною ідеєю.

Маючи це на увазі Конгрес виповідається за скріпленням дотеперішнього дуже живого й доцільного звязку Дирекції Центросоюзу з його членами ще й окремим торгівельним інспектором, за поширенням "Кооперативної Республики" в Окружних Союзах а згодом і за окремим фаховим журналом Центросоюзу для Окружних Союзів.

2/ Конгрес щиро витає постійний розвиток "Центросоюзу". В 1925.р. "Центросоюз" мав не цілих 50.000 зл. власного майна, його тодішна біляносова сума винссила тілько 327.770 зл. а цілий торгівельний оборот з Окружними Союзами 1,613.769 зл. З кінцем дуже тяжкого 1931.р., в якім ціни на зерно впали в порівнанні з передкризовим 1928. роком о 48 проц., ціни на домашні тварини о 60 проц., гуртові-ж ціни на промислові товари о 32 проц., - власні фонди "Центросоюзу" зросли до 345.000 зл., біляносова сума до 1 771.774 зл., торги-ж з Союзами, менчі в цьому році в порівнанні з минулим роком о 18,41 проц., дійшли до 10,136.644 зл. і дали змогу замкнути також цей білянс поважною біляносовою надвижкою. При цім підніс "Центросоюз" власну продукцію мила з 27.000 кґ. в 1925. році на 397.500 кґ. в 1931.р. та урухомив в серпні 1931.р. власну мотовилню нитск. З признанням стверджує Конґрес постійний зріст провізійних та посередницьких оборотів, які в 1931.р. вже переступили 70 відсотків усіх торгів "Центросоюзу" та чимраз сильнішу розбудову збуту хліборобських продуктів, який з постійно зростаючого збуту яєць до 153 ваґонів в 1931.р. поширився в 1932.р. передусім на всебічний збут тварин в краю та поза його межі. Кнґрес стверджує поважні заслуги "Центросоюзу" для чимраз ліпшого наладнання торгівлі в обєднаних ним Окружних Союзах та їх постійно зростаючу торгівельну дисципліну в закупах та збуті, яка з пересічних 39 відс. в 1925.р. дійшла з кінцем 1931.р. в переважаючій більшости Союзів до майже подвійної висоти.

3/ Не зважаючи на сучасну катастрофальну господарську кризу в хліборобстві та на чимраз більші трудности для експорту хліборобських продуктів, "Центросоюз" певно розвинувби був ще краще свою діяльність якби не це, що члени його, Окружні Союзи, ще й по кінець 1931. р. недоплатили йому 204.200 зл. на рахунок заявлених уділів. Конґрес взиває Окружні Союзи, щоби вони на протязі 1932 і 1933.р. постійними вплатами безумовно ці залеглі уділи до Центросоюзу вплатили, бо без цього "Центросоюз" не буде міг поширити ані збуту хліборобських продуктів ані так щасливо започаткованої власної продукції.

4/ Маючи на увазі велику вагу побільшення власних фондів в Центросоюзі Конґрес піддає йому під розвагу, чи не краще булоби за фінляндським прикладом засадничо признавати Окружним Союзам дивіденду від уділів замість виплачувати їм товарові звороти та деякі рабати.-

5/ Конґрес витає і одобрює плянову ліквідацію надмірних споживчих товарових кредитів, яких "Центросоюз" необережно й понад свої сили та зі шкодою для себе й Окружних Союзів не відмовляв їм аж до 1930. року. Тимчасове обмеження ціх кредитів о 30,42 проц. з 1,144.238 зл. в 1930.р. на 796.152 зл. в 1931.р. при рівночаснім спадку споживчих

торгів о 24.35 проц. з 7,120.408 зл. в 1930.р. на 5,386.306 зл. в 1931. році ще не є вдоволяюче. "Центросоюз" мусить скріпити це змагання і допровадити до засадничо готівкових споживчих торгів з Окружними Союзами в межах звичайних коротких і безвідсоткових купецьких речинців заплати. При цім Конґрес заявляється за такою політикою цін в "Центросоюзі", щоби Окружні Союзи були якнайбільше заінтересовані в готівкових закупах. Тільки таким чином переведеться бажане й важне подешевіння товарів в Окружних Союзах та в їх підбудові і при скріплені власних фондів здойметься з них важкий тягар зайвих відсотків, руйнуючих рентовність нашої торгівлі.

6/ Відвертаючись таким чином, згідно з дорученням РСУК, від колишньої шкідливої кредитової політики, Центросоюз у ніякім випадку, отже також і поза споживчими торгами, вже не буде міг скріплювати кредитоздатности Окружних Союзів векслевими гарантіями кооператив другого виду /Укрбанків/, як це на жаль нераз траплялося до 1930.р. Тільки матеріяльні власні сили Окружних Союзів можуть бути підставою їх товарових кредитів в "Центросоюзі".

7/ Передусім колишня необережно щедра кредитова політика в "Центросоюзі та в Окружних Союзах привела їх при зустрічі з тяжкою господарською кризою і по великих втратах Центросоюзу та його підбудови серед відомих литих подій з кінцем 1930. р. до цього, що "Центросоюз" мусів тоді виручити Окружні Союзи в сплаті їх векслевих зобовязань. Конґрес признає, що таким чином виратувано деякі життєздатні Союзи від упадку, що вдержано цим виїмкову повагу векслів української кооперації на фінансовім і торгівельнім ринку та розуміє, що далі наростаюча господарська криза покищо ще не дозволила деяким слабшим Союзам сплатити "Центросоюзови" цей пильний і дуже важкий для нього довг. Ревізійний Союз пильно дбає, щоби невинно потерпівші в 1930.р. кооперативи одержали від держави зворот заподіяних їм тоді шкід. Однак не ждучи аж до цього часу, "Центросоюз" мусить в імя наших найвищих завдань як найскорше визначити усім виручним Окружним Союзам речинці на певну і по можности як найскорішу сплату цих зобовязань.

8/ В торгівельній політиці імпортованими товарами Конґрес доручує "Центросоюзови" обороняти господарську програму МСК протиставитися монополістичним ввозовим синдикатам і цілій системі тзв. "звязаної господарки", якої виразом є картелі і інші більше чи менче виразно примусові обєднання з їх політикою високих цін без огляду на ринок.

"Центросоюз" має далі кермуватися поглядом, що виробництво й споживання це не приватна тільки першорядна громадська справа, однак рівночасно має "Центросоюз" протиставити змаганням державної й примусової пляновости пляновість добровільного кооперативного єднання. Поза цим в імпорті буде ЦС далі попирати передусім рідне виробництво, а у всіх своїх торгівельних справах, як головний осередок нашої хліборобської кооперативної торгівлі, ЦС має мати на увазі інтерес укр. хлібороба. Для цеї нашої основної національної верстви найбільшу вагу має в торгівлі збут продуктів її праці. В цій так уміло й успішно започаткованій ділянці праці Центросоюз має далі, однак у ще більшій мірі, мати на увазі, що завданням кооперативного збуту хліборобських продуктів є не тільки боротьба о справедливі ціни, яку найпевніще осягається безпосереднім звязком з кооперативами споживачів, але й рівночасне змагання о якнайкращу якість та скількість цеї продукції. Задля цього Конґрес одобрює почини "Центросоюзу" за доцільним переведенням стандаризації в експорті хліборобських продуктів і доручає йому перевести ще більше плянове та глибше зацікавлення цілої своєї підбудови для організації поступу у хліборобській продукції.

В торгівельній техніці "Центросоюз" має далі проводити строгу клясифікацію доцільности й доброти імпортованих товарів та їх уніфікацію, при рівночаснім переході до дальших нових товарів. В цій ділянці праці Центросоюз має далі скріплювати свою посередницьку та провізійну торгівлю, що тісно вяжеться з організацією таких Окружних Союзів, які не спихалиби його до дрібних видач товару з власних маґазинів - і стояти на сторожі низьких цін.

В організації збуту хліборобських продуктів "Центросоюз" вжив всього натиску, щоби запевнити цему збутови в великих областях: постійність та загальність. Не сміє так бути, щоби: а/ співпрацюючий в кооперативнім збуті продуцент не мав певности в постійности збуту або міг самовільно відскакувати від нього перед умовленим речинцем і б/ щоби приватні експортери могли побивати вищими цінами експортуючі Окружні Союзи задля цього, що один чи другий Союз у зорганізова-

ній для збуту области не хоче цего збуту вести. Як у споживчій торгівлі переводимо гасло готівкових торгів, так у збуті хліборобських продуктів треба переводити засаду комісовости. Конґрес одобрює засаду "Центросоюзу", що й організацію збуту хліборобських продуктів маємо вести пляново. Задля цього по вже майже довершеній організації збуту яєць і добре започаткованій організації збуту безріг, телят і дробу, Конґрес витає постанову "Центросоюзу", щоби з 1933. р. приступити до плянового збуту стручкових насінь, поширити збут опасової худоби й вовни, що малоби велике значіння передусім для карпатської области - і започаткувати збут збіжа, передусім у формі виміни продуктів поміж ріжними областями.

9/ Власна продукція, навіть з рідним некооперативним виробництвом займає в наших торгівельних оборотах ще дуже мале місце. Маючи на увазі велике значіння власної кооперативної продукції не тільки для ЦС і його підбудови, але й для цілого нашого національного господарства, Конґрес доручує Центросоюзови, при вказаній обережности, далі розбудовувати цю продукцію як свої підприємства або підприємства Окр. Союзів чи у формі окремих продукційних кооператив рівнобіжно з енергійним стяганням заявлених уділів та дальшим конечним уплинннюванням своїх оборотових фондів. При цьому Конґрес виявляє побажання, щоби ця плянова організація мала на увазі не тільки фабрикацію товарів потрібних для домашнього господарства, але й переробку хліборобських продуктів та виробництво хліборобського приладдя.

10/ Маючи на увазі, що вже маємо в нашій кооперативній організації млини, олійні, мясарні, мотузярні та інші кооперативи а кооперативні підприємства прямуючі до упромисловлення села, які чимраз більше повинні зростати, Конґрес заявляється за цим, щоби піклування їх розвитком перебрав на себе і ЦСоюз як головний осередок сільської кооперації. Тільки при вихованні в РСУК фахових ревізорів для таких кооперативних підприємств і заведені тимчасом окремого референта для них при ЦС, а згодом і окремого технічного відділу в ЦСоюзі буде забезпечений правильний розвиток цієї так дуже важнуї ділянки нашого господарського поступу.

11/ Дбайливої фахової опіки ЦСоюзу вимагають тепер Окр.Союзи. Конґрес з признанням стверджує, що особливо на протязі двох останніх літ ЦС дуже пильно і з добрим успіхом сповняє цей обовязок. Состоючи на далі трьохстепенну організаційну систему в виді кооператив для загального закупу й збуту, Конґрес заявляється за цим, щоби ЦС там, де виїмково не вдасться вдержати Окр.Союзів при праці і де виявиться неможлива фузія з сильнішим сусідним окружним осередком, сам задля забезпечення дальшого правильного життя низових кооператив відчиняв в порозумінні з РСУК переходово свої складниці.- Поза цим, постійним обовязком ЦС є дбати про виховання доброго торгівельного персоналу для Окр.Союзів. Щоби ЦС міг сповняти своє завдання окреслене в цьому уступі, Окр. Союзи є обовязані надсилати йому щомісячно свої сирі біляни, а по кожнім чвертьліті біляни зіставлені на основі всіх інвентур.

12/ Маючи на увазі органічну одноцілість усієї нашої кооперації таком ЦС мусить стояти на сторожі постійної співпраці з РСУК і з централями усіх видів. - Тісна співпраця з РСУК торкається усіх ідейно-організаційних і ревізійних справ. - З "Нар. Торгівлею" ЦС злучений умовою в справі достави деяких споживчих товарів для Окр.Союзів. Опріч цього ЦС мусить наладнати з "Н.Т.", як Союзом споживчих кооператив на основі окремої умови, безпосередню доставу хліборобських продуктів від своєї підбудови до всіх її складів та до всіх споживчих кооператив в містах і містечках.

Розбудова "Центробанку" і рамова умова з ним в справі співпраці Укрбанків з Окр. Союзами та Райфайзенок з низовими кооперативами є дуже пильною потребою цілого виду для загального закупу й збуту. Задля цього Конґрес доручує ЦС мати цю справу в постійній увазі. Утворення окремого фонду при ЦС, особливо для інвестиційних довше речинцевих потреб цего виду, є так само пекучим домаганням часу. Конґрес доручує ЦС переведення цего останнього важного завдання шляхом щомісячних, обовязкових вкладок ощадности в "ЦБ" з готівкових оборотів кожнього Союзу і низових кооператив, вже від 1. липня цр. -

Особливо пильною справою є рамова умова для наладнання співпраці з"МС". Ця співпраця має проявлятися передусім при творені районових молочарень з молоч.відділів при кооп.для заг.зак.і збуту і при їх виплатах

за доставлене молоко задля рівночасного ліквідування товарових кредитів, уділених низовими кооперативами достевцям молока на основі умови Окр. Союзів з районовими молочарнями.

13/ Співпраця Центросоюзу з "Просвітою" має далі проявлятися передусім в Торгівельній Школі.

Як найбільшу увагу мусить присвятити Центросоюз своїй співпраці з "Сільським Господарем. Вимагає цего організований Центросоюзом і постійно зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів. Задля цього "Центросоюз" заключить з "Сільським Господарем" окрему умову в імені цілої своєї підбудови. Цілею цеї умови має бути забезпечення пляново ї продукції збутоспосібних хліборобських ростинних та тваринних продуктів в цілім краю та їх збут спільним зусиллям обидвох організацій.-

Кредитова
кооперація

Проєкт резолюції.

Кредитові кооперативи.

I.

1. Повоєнний розвій кредитової галузи кооперації ~~значно~~ відстав, в порівнанні до інших галузей нашої національної кооперації, головно з причини неупорядкованих валютових відносин, що довший час тривали по війні.

~~В повоєнних роках відбулося таке перемішення питомої ваги поодиноких видів кооперативів в нашій спожив. організації. Перед війною мав перевагу кредитовий вид кооперативів, по війні на перше місце вибились кооперативи для закупу і збуту (сільськогосподарсько-споживчі), що становлять тепер основний, найбільш поширений вид нашої національної кооперації.~~

Все ж і тепер (вже) маємо поважне число кредитових кооперативів, котрі виказують значний поступ в своєму розвою і мають тенденцію стати другим масовим видом нашої кооперації, рівнобічним до кооперативів для закупу і збуту.

—:—

2. З кінцем 1931 р. РСУК. мав в складі своїх членів 362 кредитових кооперативів (з Центробанком (фаховим союзом на чолі)). ~~на~~ На 3200 всіх кооперативів, що були в тім році членами РСУК., кредитові кооперативи становили 11,3 % всіх кооперативів.

Протягом першого півроку 1932 р. прибуло 19 нових кредитових кооперативів і на день 1/VII. є їх 381. Крім того в евіденції РСУК має ся поверх 200 новооснованих ~~кре~~ кооперативів, котрі ждуть на принятє в члени РСУК. ~~Таким чином всіх кредитових кооперативів маємо тепер вже близько 600.~~

Перед війною, в 1912 р. Краєвий Союз Ревізійний ~~Львів~~ мав 391 кредитових кооперативів, на 557 всіх союзних кооперативів, обнятих (того року) статистикою. Кредитові кооперативи становили тоді 70,2 % всіх кооперативів.

—.—

3. Приналежні до РСУК в 1931 р. кредитові кооперативи ~~діляться в сей спосіб~~ після типів діляться в сей спосіб:

1. Крайова кредитова централя (Ц.Б.)	1.
2. Кред. кооп. крайового значіння (Дністер)	1
3. Кредитові кооперативи загальні (Укр. Банки)	122
4. Кредитові кооп. рільників (Райфайзенки)	225
5. Кредит. кооп. урядн. й інші	13
Разом	362.

(Кредитові кооперативи розложені по краю в сей спосіб:
На 21 українських повітів львівського воєвідства припадає 128 кооперативів, пересічно на повіт 6,5, в тім сільських 4,3.
На 15 повітів станиславівського воєвідства 97, пересічно на повіт 6,5, в тім сільських 4,3.
На 17 повітів Тернопільського воєвідства 112, пересічно на повіт 6,6, в тім сільських 4,6.)
~~Разом~~ На Галичину (53 повіти) припадає 337 кооперативів.)

(На північно-західних землях кредитові кооперативи істнують в 15 повітах (на 24 всіх українських повітів), в числі 25. ~~пересічно на повіт припадає 1,7 кооператив.~~)

(Немає ще кредитових кооператив на Лемківщині, ~~що входить в склад Краківського воєвідства~~.

Назагал на кожний обнятий кредитовою організацією повіт припадає пересічно 5 кооператив, в тім 2 міського типу і 3 сільського типу.

— . —

4. Відновлення союзної кредитової кооперації почалося в 1924-1925 рр., по устабілізованні польської валюти.

Який поступ зробила кредитова кооперація в своєму розвою за час від 1925 до 1930 року, ~~це~~ видно з отсих порівнань:

В 1925 р. РСУК обєднував 113 кредитових кооператив (враз з Ц.Б.). Обєднані статистикою 74 кооперативи мали 40.173 членів, ~~що становило 65,4% членів загалу союзних кооператив~~. Біланс їх виносив суму 3,176.182 зол., ~~що становило 35,3% біланс цілої союзної кооперації~~ (~~що становило 35,3% білансу цілої союзної кооперації~~)

Z. Маючи на увазі число кред. кооперативів і їх розміщення Зізд доручує РСУК і „Центробанкові" підготовити організацію дальших ~~кредитових кооператив усіх типів~~ ~~передусім~~ Українбанків ~~та~~ ~~кас~~ кредитівок споживача на ~~Зб~~ північнозахідних землях та на Лемківщині і укр. „райфайзенок" на цілій укр. території, особливож на північно-західних землях і на Лемківщині.

~~X становили вони 11.1% загалу союзних кооператив~~
~~X становили вони 11,1% загалу союзних кооператив~~

(~~3 217.191~~).

3

В 1925 р. РСУК об'єднував 113 кредитових кооператив (враз з ЦБ.). Узгляднені статистикою 74 кооп. мали (тоді) 40.173 членів, біланс їх виносив суму 3.176.182 зол., власні капітали на уділах 371.018 зол. і фондах резервових 363.106 зол., разом 734.124 зол., вкладки щадничі 1,502.463 зол., стан уділених позичок 1,576.507 зол., вартість недвижимостей 1,053.740 зол., білянсові надвижки 40.476 зол., страти 4.124 зол.

На початку 1931. ~~В 1930~~ р. РСУК. об'єднував 322 кредитових кооператив (враз з ЦБ.) Узгляднені статистикою 289 кооп. мали (в цім часі) 92.082 членів, біланс їх ~~виносив~~ капітали суму 17.951.540 зол., власні капітали: на уділах 2.458.477 зол. і фондах резервових 1.999.779 зол., разом 4.458.256 зол., вкладки щадничі 9.411.249 зол., стан уділених позичок 13.399.943 зол., вартість недвижимостей 2,611.647 зол., білянсові надвижки 164.374 зол., страти 53.979 зол.

За шість літ маємо отже такий зріст ~~в %~~, приймаючи рік 1925 за 100.

Кооперативи зросли на	285,0 %
Члени "	239,0 ~~229,2~~ %
Біланс "	565,2 %
Власні капітали "	607.4 %
Вкладки щадничі "	626.,6 %
Позички "	883,9 %
Вартість недвиж. "	247.7 %

~~З цього видно, що під оглядом~~

~~отже кооперативи зросли майже три рази члени більше за два рази, біланс~~ ~~Цей показ... зріст та ці~~ ~~з цих процентових показчиків~~ говорить, що кредитова кооперація під оглядом матеріяльним зросла на загал два рази скорше, ніж під оглядом численним, та

~~Структуру білянсу збірного біланcу кредитової кооперації в цьому двох кінцевих роках обох періоду характеризують ось ці подамо~~ Процентове відношення головніших ~~подамо~~ білянсових сум до цілої суми білансової ~~в 1925 і 1930 році~~ представляється так:

	1925 р.	1930 р.
Власні капітали	23,1.	24,8
Вкладки щадничі	47.3	52,4
Уділені позички	47.7	74.6
Недвижимості	33,1	14,5
~~Надвижки~~	~~1.3~~	~~0.9~~
~~Страти~~	~~0.1.~~	~~0.3.~~

І з'їзд стверджує, ~~З цих процентових ... бачимо~~, що структура збірного білансу кредитової кооперації значно поправилася в 1930 р. в порівнанні до 1925 р., а саме піднеслася вага власних капіталів і вкладок щадничих в пасивах, а значно спала вага недвижимостей, натомість піднеслася вага позичок в активах, ~~...~~ що є додатним об'явом.

4.

~~А~~ Питома вага кредитової кооперації, в цілокупній нашій кооперативній організації, за цих шість літ лишилася майже незмінною.* ~~1930 р. вона навіть дещо менша проти 1925 р.~~ всеж таки

В 1925 р. кредитові кооперативи становили 11,1 % загалу союзних кооперативів, а в 1930 р. – 10,1 %, менше о 1.0 %; члени кредитових кооперативів в 1925 р. становили 25,4 %, а в 1930 р. – 25,0 %, менше о 0,4 %; біланс кредитових кооперативів в 1925 р. становив 35,3 % білансу цілої союзної кооперації, а в 1930 р. – 33,2 %, менше о 2,1 %.

(* ~~Це доказує~~ Зїзд стверджує, що кредитові кооперативи всеж таки зростали й розвивалися менш інтенсивно, як інші види союзних кооперативів.

Яка (питома вага кредитової кооперації в цілій нашій кооперативній організації в цих кінцевих роках обнятого періоду, цю сторону справи характеризують отсі процентові показчики:

В 1925 р. кредитові кооперативи становили 11,1% загалу союзних кооператив, в 1930 р. – 10,1%; членів 25,4% і 25,1%; біланс 35,3% і 33,2%; власні капітали 33,1% і 28,3%)

~~Наводимо~~

Питому вагу кредитової кооперації в цілій нашій кооперативній організації ~~ілюструє отсе зіставлення~~ ~~унаглядюють~~ ~~такі процентові показчики~~ унагляднює отсе зіставлення

	1925 р.
Кред. кооп. становили	11.1%

5.

Ознайомившись зі станом цілої кредитової галузи кооперації в 1930 р. в порівнанні зі станом в 1925 р., пригляньмось тепер до її складових частин після стану з 1930 р.

Узгляднених кооперативів 289.

Центробанк мав в 1930 р. 415 членів, ~~[illegible]~~ власні його капітали в уділах і фондах резервових виносили 457.626 з. Вкладки щадничі 1.399.477 зол. позички уділені 1.241.732 з. в артіcтів, недвижимостей 448.464 зл. / сума білянсова виносила 1.917.794 зол.

/ недвижимка ~~[illegible]~~ 9.610 зол.

Власне майно (уділи, ф. р. недв. б.) становить 24.4% обор. кап. (суми білянсової). Кошти адміністр. 5.7% суми білянс.

Дністер членів 11.502 власні капітали 876.879 зол., вкладки щадничі 2.461.382 зол., позички 3.588,873, недвижимостей 365.316, / сума білянсова 4.480.140 зол. (Ч.Б.)

/ недвижимка 45.325 зол., Власне майно 20,5% обор. кап. Кошти адм. 2.9%. об. кап.

Загальні коол. узглядані статистичного числом 126, мали членів 58.840, власних капіталів ~~зол~~ 2.754.776 зл., вкладок щадничих 4.842.298, уділених позичок 7.431.915, недвижимостей на 1.740.537 зол., сума білянсова виносила 10.212.091 зол. Страти виказали 18 кооп. на суму 52,712 зол., надвишки 88 кооп. на суму 67.172 зол. Власне майно 27,6% об. кап. кошти адміністр. 5.9% об. кап. (суми б.).

Кооп Рільників, узгляд. статистичного числом 174, мали членів 19.704. власних капіталів 309.799 зол., вкладок щадничих 539.806 зол., уділених позичок 941.955 з. недвижимостей на 33.537 зол., сума білянсова виносила 1.033.741 зол. Страти виказали 18 кооп. на суму 1267 зол., надвишки 153 кооп. на суму 33.014 зол. - три кооп. звели білянс без страт і надвишок. Власне майно 33,2% суми біл., кошти адмік. 4.7% суми біл.

Урядничі, узгл. статистичного числом 7, мали членів 1621, власних капіталів 59.206 зол., вкладок щадничих 168.286 зол., позичок уділених 195.468 зол. недвижимостей на ~~[illegible]~~ 23.733 зол. / сума білянсова виносила 306.744 зол.

/ надвишки 73 зол. Власне майно 22.2% суми біл. Кошти адм. 3.6% суми біл.

Разом 287 низових кооперативів, без Центробанку і Дністра мали: членів 80,156, власного майна 3,123.751 зол. ~~3,123.757 зол~~ вкладок щадничих 5,550.390 зол. позичок уділених 8,569.338 зол., недвижимостей 1,797.867 зол., сума білянсова виносила 11.552,606 зол. страти виказало 36 кооп. на суму ~~[illegible]~~ 53.979 зол., надвишки 248 кооперативів на суму 109.439 зол. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ три кооп. звели білянс без страт і надвишок. Власне майно 28,0% оборот. капіталу, кошти адмік. 5,8% об. капіталу.

~~Порівнюючи число членів в Ц.Б. і висота наведених вище білянсових сум говорять, що наша централя кредитова централя обєднує поки що трохи більше як одну восьму частину союзних кооперативів~~

На 3146 союзних кооператив в 1930 р. членами Ц.Б. було коло 400 (серед того членів є ще трохи фізичних осіб), отже приблизно 1/8 союзн. кооператив.
Майже цілий власний маєток Ц.Б. є уміщений в недвижимостях. Сума стану уділених позичок є нижча суми вкладів...
Колиб вся сума (стану) уділених Ц.Б. позичок числилася лише за кредитовими кооперативами, що в дійсності так не є, то вона б становила коло 1/10 оборотового капіталу (суми білянсової) всіх низових кредитових кооператив (без Дністра). Значить великої ролі кредити Ц.Б. в кредитовій діяльності низових кооператив не грають.
Єдиним оборотовим капіталом Ц.Б. є вклади щадничі, котрі зросли в двох останніх роках дуже мало, а останніми часами виказують навіть зменшення. Надіятись на поважний приплив вкладів в близькій будучині немає підстав.
Колиб всі союзні кооперативи стали членами Ц.Б. і сплачували кожного року по одному уділу (25 зол), це збільшувалоб поволи власний капітал, на суму приблизно 50 до 70 тисяч річно, але питання оборотового капіталу не розвязувалоб-б. Проблематичним є розвязання цього питання і дорогою обовязкового вложування низовими кооперативами своїх резервових фондів в Ц.Б. та хвилево зайвих грошей.
При існуючім тепер кредитовому голоді, ледво існують такі кооперативи, у котрих були-б зайві гроші, а що до вкладів резервових фондів, котрі в низових кооперативах (без Дністра) виносили в 1930 р. коло півтора міліона зол. (1.487.203), то треба мати на увазі, що вони є вже вложені в недвижимостях, вартість яких виносила 1.797.867 зол.
Отже, щоб вложувати в Ц.Б. резервові фонди треба або зреалізувати недвижимості, що булоб недоцільним, або стягнути відповідну суму з довжників, що мусілоб тривати довший час і ослабилоб і так слабу кредитову діяльність кооператив.

Поділ недвижимостей

центробанк	448.464
Дніпер	365.316
загальні	1.740.537
рільничі	33.537.
урядничі	23.793.
	2,611.647

Треба ще замітити, що низові кооперативи платять вищу стопу відсоткову від своїх обротових засобів (вкладок) як ЦБ., отже ~~лоскоти~~ ними в ЦБ. більших сум було б економічно ~~страшна~~.

~~Єдиним виходом з ситуації~~

Виходом з ситуації ~~було~~ для ЦБ. було б: шукати кредиту на стороні.

~~Але і цього не зроблено ...~~

„Дністер" виріс на велита серед дрібноти наших кредитових кооперативів і доволі перегнав ЦБ. власним маєтком, ~~як~~ вкладками щадничими і обротовими, тому, що в нього лягли свої вклади асекураційне тов. „Дністер" та користає з кредиту на стороні в поважній висоті, коло 1/4 обротового капіталу.

Яке значіння має Дністер в нашій кредитовій кооперації видно з сего, що стан уділених ним позичок рівнається майже половині стану уділених позичок всіма нашими (106) Укрбанками.

Значить ~~Дністер значить~~ кредитова діяльність Дністра рівнається кредитовій діяльности 53 укр. банків.

Кредитові кооп. загальні (Укр. Б).

обмежені в своїй ~~кредитовій діяльности~~ обротових засобах подібно до ЦБ., майже виключно до вкладок щадничих, ~~що розвиваються з них~~ маючи поважну частину ~~суми увязнену в~~ власних капіталів увязнену в недвижимостях, що розвиваються з тих самих причин, що й ЦБ., бо не мають останніми часами ~~притоку~~ відповідного припливу вкладок щадничих.

Отже і їм треба шукати капіталів обротових на стороні.

~~Такого відносно~~ ще в більшій мірі відчувається це по кооперативах сільських (райфайзенок). Належить однакож замітити, що зріст вкладок в сільських кооперативах відносно є більший, як в УБанках. Але ~~ви~~ абсолютно вкладок цих є дуже мало, трохи більше ~~як~~ пів міліона на 174 кооперативи!

Не зле представляється друга урядничих кооперативів, вони відносно багато вкладок і мало увязнених грошей в недвижимостях.

~~В цілій~~ ~~Взагалі~~ (кредитових кооперативах ~~загальних~~) власне майно становить найменше 1/4 обротового капіталу (25.8 %), ~~кооперацій~~ при чім в райфайзенках 33,2 %, в урядничих 22, %.

Але зостраючи кошти адміністрації: для всеї кооперації 5,0 % обротового капіталу, найвищі в УБ (5,8), найнижчі в Дністрі (2.9 %) x)

x) ~~Кошти~~ Біжні кошти адміністрації, а не ті суми, що вдавлюються до рахунку адрог і змісів. Там кошти адм. виходять меншими — для цілої кред. кооп. 3,4 %, ЦБ. 4,3 %, ~~Д~~ Дністер ~~=~~ 2,9 %, УБ. 3,6 %, Райф. 2,2, урядн. 2,2.

В 1930 році
Всі кредитові кооперативи Г. сл. (з Дністром) в числі 287 уділили 59.122 позичок на суму 24.135 тис. зол. пересічно на коопер. 206 позичок і 84.094 зол. суми позичок. Пересічна висота одної позички 408 зол. Центробанк уділив 125 союзн. кооп. позичок на суму 4.375.236 зол.

Загальна сума уділених нашого кред. кооперацією це є дрібка супроти потреб кредитових нашого селянства, котре примушене звертатися о позички до чужих кредитових установ (жидівських, польських) то до комунальних (міських і повітових) кас, а головно до приватних лихварів, що має свої негативні наслідки під національним і економічним оглядом.

Страшна теперішня задовженість українського рільничого населення припадає на поза українські кооперативні жерела кредиту.

Віддовження населення може наступити лише в ліпших економічних умовах, а перетривати теперішні тяжкі часи може хліборобське населення при заспокоєнні його дешевим, довготермінавим кредитом, що є немислиме без участи державного скарбу.

Польська кооперація дістала поважні кредити на конверзацію сільських довгів і т. п. Українська кооперація рівнож мусить домагатися від правительства таких кредитів.

Схема будівництва кредитової кооперації і основні засади, на яких українська кредитова кооперація має будуватись і розвивати свою діяльність, містяться в „постановах Ради РСУК про організацію кредитових кооперативів" принятій на засіданні Ради дня 24 травня 1929 р., а перед тим ухвалені на VI. Краєвому кооперативному з'їзді дня 13 березня 1929 р. (ГКЧ. ч. 28, з 14/VII. 1929).

На основі цих „постанов" краєвим організаційним центром кредитової кооперації є РСУК., а місцевими організаційними центрами повітові союзи кооперативів, при співділанні місцевих повітового характеру кредитових кооперативів.

Будівництво кредитової кооперації має опиратися на засаді двоступеневости, се зн. всі низові кредитові кооперативи, без огляду на їх тип, звязуються у діловому кредитовому обороті з центральною касою.

За центральну касу не тільки кредитової кооперації, але всіх видів української кооперації, визнано Центробанк з тим, що для кредитового виду кооперації ЦБ. має бути також фаховим Союзом.

З огляду на те, що Центросоюз мав перед тим мішане членство зобовязано його запередати кредитування фізичних членів і не приймати вже фізичних членів, а всі союзні кооперативи зобовязано приступити в члени ЦБ., щоби щорічно вплачували до ЦБ. по одному уділові, для збільшення власних фондів ЦБ, а крім того льокувати в ЦБ., як центр. касі, свої резервові фонди.

Щодо низових кооперацій, то „Поправки" предвиджують два їх типи:

1. Тип сільської кооперативи обмеженої на одну більшу, або кілька менших громад, з невисоким членським уділом, але високою відповідальністю (бажано необмеженою), котра кредитову діяльність опірала-би на фондах свого рахунку, зібраних як вклади ощадности й уділювала б короткотермінового оборотового кредиту своїм членам, відповідно до потреб сільського господарства. Цьому типові кр. коп. надано назву „Укр-райфайзен".

2. Тип повітової кооперативи, округ діяльности якої мав би означувати РСЧК в порозумінні з фаховою централею (цб), з виключанням існовання на тій самій території другої подібної кооперативи.

Завданням цього типу кооперацій: розбудова української промисловости взагалі, в тім і промислу звязаного з хліборобством та упромисловлення хліборобства.

Кооперативи цього типу мали б уділювати кредиту як оборотового, так, головним чином, інвестиційного, на повстання, скріплення чи розбудову підприємств своїх членів, а оборотовими засобами для них мають служити рівночасно головно вклади ощадности. Висота уділу тут мала бути не нижче 10 зол., а порука 10-кратна

Взагалі обидва типи кооперативів мають будуватись головно місцевими грошевими засобами, зібраними в формі уділів і вкладок, щоб бути незалежними (самостійними) від чужих капіталів.

Спільну назву цьому типові кооперацій подано „Укрбанк".

Два роки перед ухваленням цієї схеми і цих засад організації кредитової кооперації повстало в 1925 р. у Львові краєве тов. „Ощадність", котре поставило собі за ціль пропаганду ощадности і організацію збирання ощадностей. Управа „Ощадности" є управа Центробанку, отже Ощадність є начеб органом Центробанку.

Наведена схема організації кредитової кооперації і означення типів кредитових кооператив зафіксовували фактичний стан річей, одержаний в спадку з передвоєнних літ, причім це зафіксовання фактичного стану не було ані повним, ані докладним. Дещо нового було в засадах організаційних, але, на жаль, не знайшло належного приміненя.

Характер наших кредитових кооператив не укладається в згадану схему. Маємо ряд кредитових кооператив крайового [1] і окружного значіння („Покутський Союз" в Коломиї, Подільськ. кооп. банк в Тернополі, Народний банк в Станиславові і ин.), котрі поза уділюванням індівідуального кредиту кредитують також сільські позичково-щадничі каси, окружні (і деякі повітові) кооперативи, допомагаються крім свого організацією (кредитове на своїх) і наглядом над їх діяльністю, отже сповняють ролю і окружних згідно повітових кас і організаційних центрів для сільських кооператив, значить є в відношенню посередніми звенами між сільськими кооперативами а Центробанком.

[1] (Дністер)

Взагалі під оглядом територіяльного поширення діяльности кредитових кооператив, як і обслуги тої чи иншої верстви населення, тим ка інших родів кредиту, немає розмежованости і сталости. Це відноситься так до кооператив міського, як і сільського типу. Ця справа мусить бути упорядкована в цей спосіб, що вже в статутах кооператив мусять бути точно означений округ діяльности кооперативи, соціяльний осередок для якого вона призначається, рід і форма кредиту.

Маємо кільконайцять стоваришень (уділових) кред. кооператив крайового і локального значіння, котрі іноді поширюють свою діяльність на інші верстви населення чим то, для яких призначені. Маємо кільканайцять кооператив чисто міського характеру, особливо у Львові, котрі не є ані управильнами

в принятому тепер розумінні, олі рай-фабзенками, становлять отже осібний тип.
Осібний тип творять також ті кредитові кооперативи, з осібна в менших містах і містечках, котрі поширюють діяльність по суміжній (політичний повіт), обслуговують майже виключно селянство. Вони займають середнє місце між сільськими кооперативами і більшими кооперативами повітового і окружного характеру, званими укр. банками.

Потрібне отже точніше означення типу наших кредитових кооперативів і строге відтак додержування принятих означень і засад в організаційній практиці.

На Центробанк покладається завдання бути не тільки кредитовим центром для всіх видів української кооперації, а також бути фаховою централею для кредитових кооперативів, се значить обслуговувати їх під оглядом організаційно-інструкційним.

Центробанк досі не виконував цих організаційно-інструкційних чинностей супроти кредитових кооперативів і ледво чи зможе їх виконувати, особливо тоді, коли дійсно стане кредитовим центром всієї нашої кооперації, коли до нього приступлять всі наші союзні кооперативи. Тоді одна його кредитова діяльність буде така складна і скомплікована з огляду на велике число кооперативів, їх різнородність і різнородність кредитових потреб, що він саме з сеї причини не буде міг займатися ще й фаховою обслугою кредитових кооперативів.

Фактично організаційно-інструкційні чинности супроти кредитових кооперативів в центрі виконував досі РСУК. Чи ці чинности дальше мають лишитися при РСУК, чи може їх треба передати кому іншому, напр. відповідно зреорганізованому тов. „Ощадність" — це питання до дискусії.

На місцях організацією і обслугою кредитових кооперативів мали займатися повітові союзи. Деякі з них це робили і роблять, але в переважній більшости повітові союзи не мають ради дати з обслугою кооперативів для закупу і збуту, а (помічна) інші види кооперації не можуть звертати належної уваги, бо не мають на це засобів і відповідного персоналу.

Організаційно-інструкційні чинности в справах кредитової кооперації треба би зосередити при більших кредитових кооперативах повітового і окружного характеру

Майже в кожному більшому місті існує по дві і більше окремих кредитових кооперативів, треба довести або до фузії, або до спеціялізації.

Сільські кооперативи розміщені по повітах нерівномірно, в одних є вже багато, в інших одиниці, при чім часто лучеться творення сільських кооперативів на великі райони (кільканадцять сел), а в поодиноких з цих сел знову творяться місцеві. Цього не можна допустити.

Висота удїлів і поруки в наших кредитових кооперативах за низька. Удїли повинні творити поважну частину оборотового капіталу, висока порука становить головну підставу кредитоздатности кооперативів.

Мусить бути упорядкована справа стопи процентової від вкладок. В низових кооперативах вона не може бути вищою від повітових і централі, інакше безпредметовими будуть всякі заклики про приплив капіталів з низу до централі.

Не можна допускати до побирання додаткових процентів на покриття коштів адміністрації, котрі часто виносять 2-4%. та уникати стягання з позичальників „добровільних" датків на будову домів і інші цілі. Це утворює і так дорогий кредит.

Треба додержувати в сільських кооперативах райфайзенівських засад про дарову адміністрацію, бо тільки при даровій адміністрації буде кредит дешевий, а з чистих зисків зростатиме власний капітал. В повітових і міських кооперативах треба йти до найдальшого обмеження коштів адміністрації, котрі тепер рішучо за високі і з'їдають не тільки всі доходи, а часто і дорібок попередніх літ.

Від датків на національні цілі не можуть кооперативи усуватись, але робити їх в міру можности, без шкоди для кооперативи. На першому місці має стояти скріплення власних фондів.

Не можна допускати до будови власних домів там, де немає спеціяльних на це фондів і увязнювати в будови не тільки всі власні капітали, але й чужі. В такім случаю кооператива розминається з своїм призначенням.

В інтересах ширшої маси сільського населення треба уважати скриптову форму позичок більш відповідною від векселевої.

Приймаючи все вище сказане на увагу і узглядняючи опінію конференції в справі кредитових кооператив з дня 27 червня 1930 р. і з'їзду україн[illegible] з 26 травня 1932.

VII Крайовий кооперативний з'їзд постановляє:

1. З'їзд потверджує свої рішення в справах кредитової кооперації з 13. березня 1929 р. признані відтак Радою РСУК, ~~як~~ 24 травня 1929, як обовязуючі всі українські кооперативи чинними нормами організації і діяльности кредитових кооператив, з тим, що на підставі фактичного стану справ кредитової галузи кооперації і практики останніх трьох літ ~~Рада РСУК доповнить, поправить і переробить~~ та відповідно до дійсних потреб життя Рада РСУК їх перевірить і змодифікує.

2. ~~З'їзд домагається від вер~~ . . . . . .

2) Маючи на увазі всякі недотягнення а то й відхилення від обслугуючої в РСУК організаційної схеми, з'їзд доручує Центробанкови перевести в порозумінні з РСУК в кредитових кооперативах ще в біжучім році слідуючі підставові організаційні засади:

1) всі повітові кредитові кооперативи, обслуговуючі загал населення, мають приняти статут РСУК для „Українбанків" і цю назву, всі українські райфайзенки статут РСУК для райфайзенок і означену їм назву,

2) кожний Українбанк (і кожна райфайзенка) працює в своїй точно означеній окрузі і не може поширювати своєї діяльности на такі округи, де вже є такі-ж самі Українбанки або укр. райфайзенки,

3) в одній окрузі не можна творити кількох кредитових кооперативів цього самого типу і з цими самими завданнями,

4) оскільки в цій самій окрузі є вже більше кредитових кооперативів, вони мусять спеціялізуватися або щодо обслуги тої чи іншої суспільної верстви, або щодо роду кредиту і приняти відповідаючі цьому (завданню) фірмові назви.

II.

1. Маючи на увазі означену в попередніх уступах під 3) скількість кредитових кооперативів і їх розміщення, з'їзд доручує Центробанкови в порозумінні з РСУК підготовити організацію дальших Українбанків та кредитівок споживача на північно західних землях і на Лемківщині та укр. райфайзенок на цілій укр. території, особливо на північно західних землях.

3. На основі засад усталених в РСУК і на основі організаційного пляну накресленого на організаційних конференціях в окружних союзах, організаційні відділи Українбанків а де їх ще нема окружних союзів переводять в порозумінні з РСУК і ЦБ дальшу організацію райфайзенок в округах і піклуються їх правильним діловодством.

Центробанк як фаховий союз кредитової кооперації веде безпосередньо (та через кооперативи „Ощадність“) цілу ощадносну пропаганду й кредитове інструування та кермує організацією інших типів кредитової кооперації.

Його завданням є створити з цілої кредитової кооперації одно-[illegible] цілий співпрацюючий організм. Це своє завдання він переводить при допомозі постійних обіжників, щомісячних звідомлень своєї підбудови, курсів і з'їздів.

~~Число членів в кред. кооперативах зросло з 40.173 в 1925 р. на 92.082 з початком 1931 р. Ці числа Все це до вийвів наменсуть чисти~~

5

Число членів в кред. кооперативах зросло з 40.173 в 1925 р. на 92.082 ~~в~~ + з початком 1931 р. Все це остається правилом, що ~~...~~ зголошення в члени сходиться з рівночасним зголошенням о позичку. ~~Маючи на ув~~ Маючи на увазі, що завданням нашої кредитової кооперації є виховати своїх членів до систематичного буджетування і до ощадности, зізд доручує кредитовій кооперації так працювати, щоби її членами ставали передусім ощадники.

Система, в якій ці ощадники з правила не є членами кооперативи, не є ~~...~~ добра.

6а)

Власні фонди не можуть бути головним чинником оборотового капіталу в кредитових кооперативах, але й тут їх вага дуже велика. Зізд ~~підкреслює~~ взиває цілу нашу кредитову кооперацію до створення сильних запасних фондів.

Кругло 70% уділів в Українбанках мая пересічну висоту від 5-10 зл. Зізд заявляється за підвищенням пересічні уділу в Українбанках на 20-25 зл. тимбільше, що й їх статутова поручка найчастіше обмежена до самих уділів тільки або дво- чи п'ятькратна, що теж вимагає підвищення. ~~...~~ це поменшує кредитоздатність кооперації.

Кредитові кооперативи всіх типів і обидвох ступнів повинні так господарити своїми фондами, щоби задля заінтересування членів могли в їх уділах, без шкоди для постійного кріпкого побільшування запасних фондів признавати з білянсових надвижок поміркованну дивіденду.

Частину квоти з конснорічної білянсової надвижки, якою загальні збори вавіновують запасний фонд, з'їзд доручає кооперативам льокувати в „Центробанку".

7)

В усіх кредитових кооперативах власне майно становить назагал 26 відс. їх оборотового капіталу. Українбанки й „Дністер" з власним майном кругло 2,755.000 зл в Укрбанках і майже 900.000 зл в „Дністрі", молоді кредитівки урядовців і працівників з 60.000 зл власного майна, райфайзенки яких власне майно мало що перевищує 300.000 зл і „Центробанк з власним майном (...) зл були б дуже обмежені в своїх кредитових засобах, тим паче що в нерухомостях назагал ще передвоєнних вони заморозили ань кругло 2,640.000 зл і поза кредитом в „Центробанку" мали тілько (...) зл іншого банкового кредиту.

(кругло 4½ міл. зл)*

*банки не вкладки ощадностей в валюті 9½ міл. зл.

Повоєнна світова психоза від американської „просперіті" аж до польської „радісної" творчости, яка на жаль не була зовсім чужа і деяким нашим кооперативним некредитовим обєднанням, довго проявлялася в надмірнім множенні дібр без рівночасного творення й збирання власних (заощаджених) капіталів, але й неодно народне господарство до упадку. вела вже французи.

називають „господарство" і „ощадність" тим
самим словом (м-економі — етр економ) і
тому їх господарство й тепер ще най=
краще протиставиться кризі. Тільки
праця з ощадністю, себто з постій-
ним рятуванням певної частини заробітку
(для будучини) перед панерливим до чого, щоби „ви=
житися" вже нині хочби й понад стан, — творить її
добробут і ратує суспільности
в худих роках засобами зібраними в роках товстіщих.
Тому, віщеві організатори світового господарства Англії,
ці по нашому вживають слова
„сейф" себто „вирятувати", коли
думають про це, щоби „ощаджувати".
Пропаганда ощадности це будження віри
в народі в його власні сили. Ощадність
це свідоме і підсвідоме скріплювання
взаїмних спільних інтересів в цілім сус-
пільстві, це розбудова взаїмного заохо-
чення почуття довіра, це будження та плекання
дбайливости про свою й народню будучину і всіх других
будучих моральних сил, без яких нарід не може
вільно жити й поступати вперед. Задля цього ціла наша
кредитова кооперація з „Центробанком" на
чолі та при скріпленій діяльности ко-
оперативи „Ощадність" мусять безупину
далі пропагувати й організувати ощад-
ність взагалі і особливо
хочби дрібну але постійну й масову
ощадність починаючи від шкільної
молоді у всіх суспільних верствах
укр. нашого народу. Тільки поважний зріст
ощадностевих вкладів може дати цілій нашій
кредитовій кооперації дальші, так дуже
потрібні оборотові фонди, які в ни-
нішній висоті не тільки не можуть
заспокоїти кредитових потреб народу але навіть
потреб самих їх кооперативів. —

Всі наші кредитові кооперативи мають годити в своїй господарці інтереси ощадників з інтересами довжників. ~~Від~~ ~~Висока~~ Дорогий і неоправданий економічно кредит не ~~є~~ лежить в інтересі обєднаних кооперативно ощадників. „Центробанк" має стояти на сторожі „однакової стопи процентової ~~від~~ для ощадностевих вкладів в усіх кооперативних централях приймаючих вклади до обороту і узгіднювати з цею ~~відсоткової~~ меншею ~~відсоткової~~ відсоткову політику в цілій нашій кредитовій кооперації". ~~Окружні союзи й Кооперативні в цілім краю~~ обєднання інших видів ~~не можуть~~ не мають права ~~обовязані признавати~~ признавати ~~своїм ощад~~ вищих відсотків при ~~при~~ нижчих вкладах до обороту від цих, які платять своїм ~~вк~~ вкладчикам місцеві укр. кредитові кооператива.

Задля великої ваги ощадности взаємі та ощадностевих вкладок для цілої нашої кооперації цілий наш кредитовий від мусить своєго дбайливого господарністю ~~привести~~ скріплювати ~~в~~ в народі якнайвище довіря ~~до ц~~ і в цім напрямку, що ~~на~~ навіть серед теперішної загальної непевности на світовім фінансовім ринку укр. кредитова кооперація не занедбає нічого для якнайстійнішого і найдоцільнішого забезпечення ~~внутрішньої~~ вартости принятих нею вкладок. Всі мусимо противставитися ак/довомі частим тепер спекуляційним безвідставним алярмам так і легкодушним ~~вистав~~ ~~повірками~~ ~~довжникові~~ висновкам із таких алярмів в ~~наші~~ несвідомлених кругах суспільности.

Високі відсотки при вкладках спричинюють дорогий кредит для довжника.

~~Від~~ Процентова стопа від вкладок ~~...~~ ~~повинна бути~~ вища в низових кооперативах ~~не~~ гальмує приплив капіталу з низу до централі.

~~перебраних~~

Вставка

Зїзд вважає доцільним, щоби в надзірних радах наших кредитових кооперативів були заступлені ~~хоть нарівні~~ не тільки члени довжники, але й члени ощадники.

Уважаю вказаним додати до „проекту вирішень" слідуючі додатки ~~[illegible]~~ у відповідних уступах:

„Засада ліквідного і безпечного розміщення обротового капіталу в різних маєткових частинах вимагає, щоби якнайбільше капіталу уміщати в позичках, бо позичкова діяльність належить до основних завдань кредитової кооперації. В такому разі недопускати такого унерухомлення капіталу, яке перевищувало би квоту запасного фонду."

„Для удержання відповідного поготівля на виплату вкладок дораджується Украйбанкам, ~~щоби~~ удержувати в Центробанку готівковий вклад у висоті 6-8% суми зібраних кооперативою вкладок, а крім того ~~щоби~~ переховувати в [сво]касі таку готівку, яка виносила би 3-4% суми вкладок."

2-4%

Завваження до „проєкту вирішень"

I. Уступ перший про „фонд резервовий" уважаю теоретично неправильно зложеним і практично неможливим до виконання.

Коли не слід уміщувати його в недвижимості, то тим самим унеможливлюється кооперативі мати недвижимість, бо не знати з яких фондів мала би кооператива недвижимість будувати. Чи ж не з вкладок!

Практично не можна виконати цього домагання бо уміщення значнішого запасного фонду на вклад до Ц.Б. спричинить кооперативі значнішу втрату на відсотках. бо зап. фонд у власному обороті приносе тепер 11%, а на вкладі в Ц.Б. тільки 7%. Кооперативи цеї страти знести не можуть. Уважаю, що не слід ставити такого домагання.

II. Речення „система уділового індекса і т.д. аж до слів „[illegible]" треба доповнити такими

Що торкається кредитової політики з'їзд щераз стверджує, що

1. ступня

Кредитові кооперативи є з природи речі для організацією дрібного, особового, дешевого і короткоречинцевого кредиту. Маючи на увазі, що з цілого власного майна наших кр. кооператив поза увязненою частиною в движимостях, недвижимостях і льокатах остається в обороті тілько круглo 900.000 зл, наші кр. кооперативи взагалі тілько виїмково можуть признавати де-які, так дуже важні (передусім для хліборобської продукції, середноречинцеві (нпр. 2 літні) позички.

(та що ощадностеві вклади тілько в малій частині мають довгорочний характер, з огляду на склад...)

Ніяким чином не можуть уділювати навіть Украïнбанки більшого довгоречинцевого, іпотечного та інвестиційного кредиту (на оборот, будівлі, парцеляцію і т. п.), – тимпаче райфайзенки.

Всі позички мусять мати умовлене і на господарське призначення. З'їзд доручує ставити у випадках провіреного не умовленого і не господарського зужиття позички (кооператива має право) стягати ці позички перед умовленим речинцем. Поручителі мовинні бути також співвідповідальні за не умовлене і негосподарське зужиття позички довжником.

Тілько виїмково і в межах та методах означених Р.С.УК та „Центробанком" можуть Украïнбанки вести кредитові орудки з кооперативами інших видів.

З'їзд заявляється проти будьяких торговельних операцій в кредитових кооперативах на їх власний рахунок.

2. Правильна кредитова політика не змірає до цього, щоби тілько заможні одиниці ставали членами кредитової кооперативи і становували її, а до цього, щоби якнайвищий відсоток чесних, запопадливих, хочби зразу й незаможних її членів доробляв ся. — Задля цього і з огляду на більшу певність кооперативи гаслом доброї кредитової політики має бути: не мало більших, тілько більше дрібних позичок! При всіх позичках кредитові кооперативи обовязані твердо вимагати точної сплати в умовлених речинцях задля виховання характерів, задля доброї господарности і доконечного довіря серед довжників і обєднаних членів і ощадників до кооперативи.

вставка до кредитової політики.

Кредитові кооперативи всіх типів мають вести планову й безупинну боротьбу з кредитового лихвою і з визиском народніх мас всякими фінансовими обманцями й спекулянтами. Засобом цеї боротьби є не тільки удішевлення позичок членам, але й всебічне поучення та добра рада їх кожній господарській фінансовій потребі та загальна постійна пропаганда в цім напрямку в дорученім окрузі.

Особливо серед сучасної воєнної господарської дійсности треба звертати дуже пильну увагу на це, щоби позичок не уділяти навіть власникам продукційних варстатів, коли є сумнів, чи вони без шкоди для свойого варстату праці з біжучих прибутків цих варстатів упоряджену сплату все таки дорогої позички випрацюють.

Маючи на увазі сучасну катастрофальну нерентовність богатьох варстатів праці, з'їзд доручає кооперативам кредитовим якнайбільше строго провіряти кредитоспосібність усіх, що звертаються до кооперативи по кредит. Зорганізування довірочної, певної та докладної кредитової інформації стало тепер безумовною конечністю. Управи кооперативних банків, кас і райфайзенок мають перестерігати нарід перед легкодушним задовженням. Ненадмірно задовженим клієнтам можна дати навіть більшу позичку, ніж вони жадають її, але не для побільшення вже затягнених позичок, тільки для визволення житєздатного господарства з лихварських руйнуючих рук.

Провідники кредитової кооперації мусять завжди, особливож серед сучасної воєнної господарської дійсности, по зрілій провірці справи твердо вимовляти два слова: „так" і „ні".

Задля цього, що оживлені по війні укрбанки і деякі кредитові кооперативи працівників мають поважні унерухомлені фонди в своїх недвижимостях (кругло 2,600.000 зл) а райфайзенки як і другі сільські коо=перативи легко піддаються охоті передчасно, коштом навіть цілого власного майна ставити будівлі, зїзд одобрює зарядок РСУК що, ціла наша кооперація може набувати і збувати недвижимости тільки за його дозволом і заявляючись за цим, щоби в засаді ціле унерухомлення капіталу не перевищувало квоти запасного фонду.

10) З'їзд усталює опінію, що кошти завідування в кредитових кооперативах не повинні перевищувати 80 відс. зискового сальда відсотків і чиншів. Постійна (і що найменше чвертьрічна) провірка рентовности контрольними комісіями надзірних рад є особливо тепер конечна. ~~Кредитові ко~~ В буджетових прелімінарах доручається стреміти до цього, щоби вигосподаровувати правильне опроцентування також власного майна.

11) Рівнобіжно зі зростом власних фондів кредитова кооперація може розбудовувати також свій банковий кредит, однак в повній свідомости, що цей кредит буде мати тільки помічну ролю в організуванні оборотових фондів і служити-ме в першу чергу як банкова резерва на несподівані виплати більших вкладок.

12) ~~Завдання~~ (Українбанки працюють) в більших округах, (платним персоналом) і задля цього мусять звертати якнайбільшу увагу на матеріяльне забезпечення та уділених позичок, (своєї адміністрації) — тимбільше, що ці позички з природи річи більші ніж у райфайзенках. Завданням Укрбанків, згідно з зазначеними вже постановами 6 краєвого кооперативного з'їзду є співпраця в розбудові упромисловлення села, інтензифікації сільського господар-

~~II~~, Українська райфайзенка" ~~ма~~
має мати всі основні ціхи райфайзенської
системи, отже: низький уділ (5-10 зл), позичка
тільки на продуктивні цілі, район одної
громади чи парафії, і ~~точне виконування
обовязків в завідуючих органах~~ необмежену
відповідальність членів за зобовязання коо-
перативи. Зїзд не вважає правильним
цього прояву, що на 174 райфайзенки з
початком 1931. р. тільки 40 приняли ста-
тут з необмеженою відповідальністю чле-
нів.

точне виконування обовязків управи і надз. ради,

~~IIIA~~ Зїзд доручає райфайзенкам уділяти
дрібні позички також на довжні скороти.

і взагалі в розбудові рідного промислу, горівлі та * ремесла. Маючи це на увазі зїзд піддає Укрбанкам під розвагу, чи (для цієї клієнтелі) ~~в [illegible] дея-ких~~ не добре було би ввести ~~форму~~ кредитування у формі нормально забезпечених біжучих рахунків. Клієнти мають в такім ~~кредиті~~ рахунку плинне жерело кредиту на біжучі потреби, а банк ~~має~~ ~~[illegible]~~ ~~може~~ маючи такий чинном вглядження ~~довжникового~~ ~~бачить в ньому~~ (~~перебіг інтере~~) підприємства, ~~Коли~~ може — згідно з умовою — перервати кредит за ~~[illegible]~~ коротким (напр. двотижневим) виповідженням.

13) Українбанки є в першу чергу морально зобовязані до постійної чинної ініціятиви в напрямку розбудови „Центробанку" в центральну касу для усіх укр. кооператив, [яку вже 6. Краєвий зїзд доручив усім кооперативам і до якої взиває їх також цьогорічний зїзд.] і Укрбанки ~~Вони~~ мають пильнувати цеї справи ~~на ор окружних~~ у власнім крузі ділання і на окружних організаційних вічах.

14) вставити

III

Прямуючи до перетворення себе в центральну касу для всієї нашої кооперації, „Центробанк" вже співпрацює з усіма другими видами.

Таку співпрацю доручує з'їзд у таких Українбанкам і ~~кредитовим кооперативам~~ райфайзенкам ~~і кредитовим~~ з окружними союзами та їх нижчими кооперативами в напрямку нормування (справі відсоткової стопи від вкладок і в ~~популяризування в кредитових кооперативах~~) доцільности і кредиту через ~~достову~~ товарове ~~забезпечення~~ (готівкового) заспокоїння потреб довжника ~~через~~ ~~поза цим~~ в цих некредитових кооперативах. З окр. союзами співпрацюють Українбанки в ~~обл~~ організаційних колегіях (і поза цим) в межах умови, яку в порозумінні з РСУК ~~для~~ заключить з Цбанком для цих справ „Центросоюз".

~~На та~~ Аналогічно буде співпрацювати ~~ціла кредитова~~ Центробанк і його підбудова з молочарськими і споживчими кооперативами.

Від усіх своїх довжників кредитова кооперація має вимагати обезпечення в „Дніпрі" від огню та влому.

Разом з цілою укр. кооперацією кредитова кооперація співпрацює також з „Просвітою", „Рідною Школою", „С. Господарем" та організаціями жіноцтва й молоді.

I Кредит. 83

що є питома вага

тому майже?

ад II.

Банк – ~~ав~~ точно означені округи
" " діяльність

К. Лев. = ЦБ що є з уділами для ЦБ – зап. ф. –

ад 3)

Конгрес

ад 5) не „передусім" тільки
„також" „в" „і".

ад 6) „є першим засобом" і „тому"

не 20–25, тільки 10–25 кп

на „це" тільки: ~~[illegible]~~ дуже малі уділи · з дуже малого пору[illegible]

давід – максимально як % від вкл.

додати в ост. уст.: реалізуючи засаду . . .

не, бо що довіряє тільки „малих моказати"... Прим. 25%. —

ad 7) у укр. мові того і ось так тільки звернути [illegible], що на означення цих об[illegible] понять

! не тілько „Укрб", тілько він, Кред. ~~нова~~ Кооперативам.

в ост. уступі викреслити „не тілько члени довжники" —

ad 8) вложити „протицерковного"

викинути „характерів серед"

не „так і ні" тілько „так або ні —

викинути „тілько військові" в перед. уступі

і додат. „в межах уст. на в. Кр. З'їзді" —

Дуже пильне!

24/VI 32

Статистика

Орг. Виділ просить о такі статистичні зіставлення:

Кількость лав „Центробанк" в 1925 року

власних капіталів, зал. уд. 4.187, спец. ф. 2.968, уд. 37.726 44.881

ощ. вкладок, 342.446

уд. позичок, 257.108

в недвижимостях, 258.756

і яка була тоді їхня біланcова сума, 607.418

яку квоту лав „Центробанк" в недвижимостях з кінцем 1930 року. 448.464

Луцький

17/VI. –

ад I) як з Цб, то вилучити –

1) замість „віддавав" – не міг розважуватися[?] випустити слово „головно" –

г) викреслити ост. уступ з 4. –

ад II) ад 1) викреслити від <„з тим до „змодифікує" >
натомість згадати найв. постанови Б. Зїзду –

(ад 3) не задив. недосягнення . . .
тільки щоби безумовно переміровадно[?]

ад 3б) замість округа – район –

(ад 4) не везе, тільки „мая весть"

не це ни тільки другої

лев
ад 6) що 7 мил. зап. ф.
дивіденда – 3ф. –
вуб 10 – 25 м[?] діл. –

ad 7) Склад Ради (співпраця видів)

ad 8)

вложити „проумовного"

викупити „характерів сер[...]

платні персонал

утрим. [illegible]

біж. рах.

10) (і членами) ✓

гептральн

отріч. масла

ниття

за діловодство – ✓

тері. діло → фах. провід ✓

рецовність. ✓

ЮС на мал. апарату

живий і доцільний звязок

осз КР і журналу –

↓

чому КР.

~~все закупов.~~

~~(по наших цінах~~, ~~збідов. нас.)~~

Кредитові кооперативи.

Випустити ЦБ з поміж цих 7 Кк-вів.

В цьому уступі навести докладніше ухвали VI. Краєвого Кооп. Зїзду про обовязок к-вів щодо вплачування удїлів в ЦБ і щодо льокування їх фондів в ЦБ.

Перше речення п. 3. устилізувати в такий спосіб: В ціли безумовного переведення обовязуючих в РСУК організаційних схем, Зїзд доручує Централбанкови — — — — і т. д. як в тексті проекту.

Вставити в скобках пояснення: "громада зн. територія діяльности Украінбанку".

Рада приняла такий внесок:
Дивіденда не повинна бути вища, як відсоток, який призна кредитова кооператива від вкладок.

Змінити стилізацію речення "Французи називають — — — — — — кризі."

Справу ремесла і промислу висунути наперед.

П р о є к т   р е з о л ю ц і й.

К р е д и т о в і   К о о п е р а т и в и.

I.

1/ Повоєнний розвій кредитової галузи кооперації відстав, в порівнан-
ні до інших галузей нашої національної кооперації, головно з причини неу-
порядкованих валютових відносин, що довший час тривали по війні.
Все ж і тепер вже маємо поважне число кредитових кооператив, котрі ви-
казують значний поступ і з свому розвою і мають тенденцію стати другим ма-
совим видом нашої кооперації, рівнобіжним до кооператив для закупу і збуту.
2/ З кінцем 1931.р. [illegible] мав в складі своїх членів 362 кредитових коопера-
тив /з фаховим Союзом "Центросоюзом" на чолі/. На 3200 всіх кооператив, що
були в цім році членами РСУК, кредитові кооперативи становили 11.3% всіх
кооператив.
Протягом першого півроку 1932. прибуло 19 нових кредитових коопера-
тив і на день 1/VII. є їх 381. Крім того в евіденції РСУК міститься поверх
200 новоосновачих кооператив, котрі ждуть на принятя в члени РСУК.
Перед війною в 1912.р. Краєвий Союз Ревізийний мав 391 кредитових ко-
оператив на 557 всіх союзних кооператив, обнятих того року статистикою.
Кредитові кооперативи становили тоді 70.2% всіх кооператив.
3/ Приналежні до РСУК в 1931.р. кредитові кооперативи після типів ді-
ляться в сей спосіб:

1/ Краєва Кредитова Централя /Центробанк/	1
2/ Кредитова кооператива краєвого значіння /Дністер/	1
3/ Кредитові кооперативи загальні /Укр. Банки/	122
4/ Кредитові кооперативи рільників /райфайзенки/	225
5/ Кредитові кооперативи урядничі й інші	13
разом	362

На 53 повіти Галичини припадає 327 кооператив. - На північно-західних зем-
лях кредитові кооперативи істнують в 15 повітах /на 24 всіх українських
повітів/, в числі 35. Не маємо ще кредитових кооператив на Лемківщині.
4/ Відновлення союзної кредитової кооперації почалося в 1924-1925.рр,
по устабілізованні польської валюти. В 1925.р. РСУК обєднував 113 кредито-
вих кооператив /враз з ЦБ./. Узглядненні статистикою 74 кооп. мали тоді
40.173 членів, біланс їх виносив суму 3.[illegible].182 зол., власні капітали на
уділах 371.018 зол. і фондах резервових 362.106 зол., разом 734.124 зол.,
вкладки щадничі 1,502.455 зол., стан уділених позичок 1,516.507 зол., вар-
тість недвижимостей 1,053.740 зол., білянсові надвишки 40.472 зол., стра-
ти 4.124 зол.
На початку 1931 р. РСУК обєднував 322 кредитових кооператив /враз
з ЦБ/. Узглядненні статистикою 289 кооператив мали в цім часі 92.082 чле-
нів, біланс їх виказував суму 17.951.540 зол., власні капітали: на уділах
2,458.477 зол. і фондах резервових 1,999.779 зол., разом 4,458.256 зол.,
вкладки щадничі 9,411.249 зол., стан уділених позичок 13.[illegible].943 зол., вар-
тість недвижимостей 2,611.647 зол., білянсові надвишки 164.374 зол., стра-
ти 53.979 зол.
За шість літ маємо отже такий зріст, приймаючи рік 1925 за 100:
Кооперативи зросли на 285,0%, члени зросли на 230,0%, біланс зріс на
565,2%, власні капітали зросли на 607.4%, вкладки щадничі зросли на 626,6%,
позички зросли на 883.9%, вартість недвижимостей зросла на 247.7%.
Процентове відношення головніших білянсових сум до цілої суми білян-
сової представляється так:

	1925.р.	1930.р.
Власні капітали	23,1	24,8
Вкладки щадничі	47,3	52,4
Уділені позички	47,7	74,6
Недвижимости	33,1	14,5

Зїзд ствержує, що кредитова кооперація під оглядом матеріяльним
зростала на загал два рази скорше, як під оглядом чисельним, та що струк-
тура збірного білянсу кредитової кооперації значно поправилася в 1930.р.
в порівнанні до 1925.р., а саме підчеслася вага власних капіталів і вкла-
док щадничих в пасивах та значно спала вага недвижимостей, натомість під-
неслася вага позичок в активах, що є додатним обявом.
Питома вага кредитової кооперації в цілокупній нашій кооперативній
організації, за цих 6 літ лишилася майже незмінною.
В 1925.р. кредитові кооперативи становили 11,1% загалу союзних коопе-

ратив, а в 1930.р. - 10,1%, менше о 1,0%; члени кредитових кооператив в 1925.р. становили 25,4%, а в 1930.р. 25,0%, менше о [illegible]1%; біляно кредитових кооператив в 1925. р. становив 35,3% білянсу цілої союзної кооперації, а в 1930.р. 33,2%, менше о 2,1%.

Зїзд стверджує, що кредитові кооперативи всеж таки зростали й розвивалися менш інтензивно, як інші види союзних кооператив.

II.

1/ Зїзд підтримує свої рішення в справах кредитової кооперації з 13. березня 1929.р. приняті відтак Радою РСУК 24. травня 1929, як обовязуючі всі українські кооперативні чинники норми організації і діяльности кредитових кооператив, з тим, що на підставі фактичного стану справ кредитової галузи кооперації і практики останніх трьох літ та відповідно до дійсних потреб життя Рада РСУК їх перевірить і змодифікує.

2/ Маючи на увазі означену в попереднім уступі під 3/ скількість кредитових кооператив і їх розміщення Зїзд доручує "Центробанкови" в порозумінні з РСУК підготовити організацію дальших Українбанків та кредитівок споживача на північно- західних землях і на Лемківщині та укр. райфайзенок на цілій укр. території особливож на північно-західних землях.

3/ Задля недотягнення а то й відхилення від обовязуючої в РСУК організаційної схеми, Зїзд доручує Центробанкови перевести в порозумінні з РСУК в кредитових кооперативах ще в біжучім році слідуючі підставові організаційні засади:

а/ всі повітові кредитові кооперативи обслуговуючі загал населення, мають приняти статут РСУК для "Українбанків" і цю назву, всі "українські райфайзенки" статут РСУК для райфайзенок і означену їм назву;

б/ кожний Українбанк і кожна райфайзенка працюють у своїй точно означеній окрузі і не можуть поширювати своєї діяльности на такі округи, де вже є такі-ж самі Українбанки або укр. райфайзенки;

г/ в одній окрузі не можна творити кількох кредитових кооператив цього самого типу і з цими самими завданнями;

д/ o скільки в цій самій окрузі вже є більше кредитових кооператив, вони мусять специялізуватися або щодо обслуги тої чи іншої суспільної верстви, або щодо роду кредиту і приняти відповідаючі цему завданню фірмові назви.

4/ На основі засад усталених в РСУК і на основі організаційного пляну накресленого на організаційних колегіях в окружних союзах, організаційні відділи Українбанків, а де їх ще нема, Окружних Союзів, переводять в порозумінні з РСУК і ЦБ організацію райфайзенок в округах і піклуються їх правильним діловодством.

Центробанк, як фаховий союз кредитової кооперації, веде безпосередньо та через кооперативу "Ощадність" цілу ощадностеву пропаганду й кредитове інструування та кермує організацією інших типів кредитової кооперації.

Його завданням є створити з цілої нашої кредитової кооперації одноцілий співпрацюючий організм. Це своє завдання він переводить при допомозі постійних обіжників, щомісячних звідомлень своєї підбудови, курсів і зїздів.

5/ Число членів в кредитових кооперативах зросло з 40.1?3 в 1925.р. на 92.082 з початком 1931.р.. Все ще остається правилом, що зголошення в члени сходиться з рівночасним або майже рівночасним зголошенням о позичку. Маючи на увазі, що першим завданням нашої кредитової кооперації є виховати своїх членів до систематичного буджетування і до ощадности, Зїзд доручує кредитовій кооперації так працювати, щоби її членами ставали передусім ощадники. Система, в якій ці ощадники з правила не є членами кооперативи, не є добра.

6/ Власні фонди не можуть бути головним чинником обороттового капіталу в кредитових кооперативах, але все таки їх вага дуже велика. Зїзд взиває цілу нашу кредитову кооперацію до творення сильних запасних фондів.

Кругло 70% уділів в Українбанках має пересічну висоту від 5-10 зл. Зїзд заявляється за підвищенням пересічі уділу в Українбанках на 20-25 зл. тимбільше, що й їх статутова порука найчастіще або обмежена до самих уділів, або тільки дво- чи пятькратна, що теж вимагає підвищення. Це поменшує кредитоздатність кооператив.

Кредитові кооперативи всіх типів і обидвох ступнів повинні так господарити своїми фондами, щоби задля зацікавлення членів в їх уділах, могли без шкоди для постійного кріпкого побільшування запасних фондів признавати з білянсових надвижок поміркований дивіденду.

Частину квоти з щорічної білянсової надвижки, якою Загальні Збори вивінюють запасний фонд, Зїзд доручає кооперативам льокувати в "Центробанку".

7/ В усіх кредитових кооперативах власне майно /кругло 4.1?2 міл.зл./

становить на загал 26 відс. їх обборотового капіталу. Українбанки й "Дністер" з власним майнок ругло 2,755.000 зол. в Укрбанках і майже 900.000 зл. в "Дністрі", молоді кредитівки урядовців і працівників з 60.000 зл. власного майна, райфайзенки яких власне майно мало що перевищує 300.000 зл. і "Центробанк" з власним майном ще не доходячим до повного пів міліона зол., булиб дуже обмежені в своїх кредитових засобах, якби не вкладки ощадностей в висоті 9.1/2 міл. зол., тимпаче, що в назагал ще передвоєнних недвижимостях вони мають аж кругло 2,640.000 зл. і поза кредитом в "Центробанку" мали тільки кругло 1 міліон зл. іншого банкового кредиту.

Повоєнна світова психоза від американської "проспериті" аж до польської "радісної творчости", яка на жаль не була зовсім чужа і деяким нашим кооперативним некредитовим обєднанням, довго проявлялася в надмірнім множенні дібр без рівночасного творення й збирання власних заощаджених капіталів, але й довела вже неодно народне господарство до упадку. Французи називають "господарство" і "ощадність" цим самим словом /ль-економі- етр економ/ і тому їх господарство й тепер ще найкраще протиставиться кризі. Тільки праця з ощадністю, себто постійне [illegible]ування певної частини зарібку для будуччини перед пажерливим гоном до цего, щоби "вижитися" вже нині хочби й понад стан, - творить добробут суспільности і рятує в худих роках засобами зібраними в роках товстіщих. Тому, взірцеві організатори світового господарства Англійці вживають слова "сейф" себто по нашому "виратувати", коли думають про це, щоби "ощаджувати". Пропаганда ощадности це будження віри в народі в його власні сили. Ощадність це свідоме і підсвідоме скріплювання почуття взаїмних спільних інтересів в цілім суспільстві, це розбудова взаїмного загального довіря, це будження та плекання дбайливости про свою й народнє будучину і всіх других будучих моральних сил, без яких нарід не може вільно жити й поступати вперед. Задля цього ціла наша кредитова кооперація з "Центробанком" на чолі та при скріпленій діяльности кооперативи "Ощадність" мусять безупину далі пропагувати й організувати ощадність взагалі і особливо хочби дрібну але постійну й масову ощадність почнаючи від шкільної молоді у всіх суспільних верствах укр. народу. Тільки поважний зріст ощадностевих вкладок може дати цілій нашій кредитовій кооперації дальші, так дуже потрібні обороті фонди, які в нинішній висоті не тільки не можуть заспокоїти кредитових потреб народу, але навіть потреб самих наших кооператив. -

Всі наші кредитові кооперативи мають годити в своїй господарці інтереси ощадників з інтересами довжників. Високі відсотки при вкладках спричинюють дорогий кредит для довжника. Дорогий і неоправданий економічно кредит не лежить в інтересі обєднаних кооперативою ощадників. "Центробанк" має стояти на сторожі однакової стопи процентової для ощадностевих вкладів в усіх кооперативних централях, приймаючих вклади до обороту і узгіднювати з цею межею відсоткову політику в цілій нашій кредитовій кооперації. Процентова стопа від вкладок вища в низових кооперативах гальмує приплив капіталу з низу до централі. Кооперативні обєднання інших видів не мають права признавати вищих відсотків при перебраних ними вкладах до обороту від цих, які платять своїм вкладчикам місцеві укр. кредитові кооперативи.

Задля великої ваги ощадности взагалі та ощадностевих вкладок для цілої нашої кооперації цілий наш кредитовий вид мусить своєю дбайливою господарністю скріплювати в народі як найвище довіря і в цім напрямку, що навіть серед теперішної загальної непевности на світовім фінансовім ринку укр. кредитова кооперація не занедбає нічого для якнайбільшого і найдоцільнішого забезпечення вартости принятих нею вкладок. Всі мусимо протиставитися, як доволі частим тепер спекуляційним безпідставним алярмам так і легкодушним висновкам із таких алярмів в неосвідомлених кругах суспільности.

Для удержання відповідного поготівля на виплату вкладок Зїзд дораджує ~~Українбанкам~~ удержувати і Центробанку готівковий вклад у висоті 6-8% суми зібраних кооперативою вкладок, а крім того переховувати в своїй касі таку готівку, яка відповідалаби 3-4% суми вкладок.

Зїзд вважає доцільним, щоби в Надзірних Радах наших кредитових кооператив були заступлені ~~не тільки члени довжники, але~~ й члени ощадники.

8/ Що торкається кредитової політики Зїзд ще раз стверджує, що кредитові кооперативи 1. ступня є з природи річи організацією для дрібного, особового, дешевого і короткоречинцевого кредиту. Маючи на увазі, що з цілого власного майна наших кредитових кооператив поза увязненою частиною в движимостях, недвижимостях і льокатах остається в обороті тільки кругло 900.000 зл. та що ощадностеві вкладки тільки в малій частині мають характер більш трівкого вкладу, наші кредитові кооперативи тільки зовсім виїмково можуть признавати деякі, так дуже важні передусім для хліборобської

продукції, середноречинцеві // позички. Ніяким чином навіть Українбанки не можуть уділювати довгоречинцевого, гіпотечного та більшого інвестиційного кредиту /на дорогі будівлі, парцеляцію ітп./ – тимпаче райфайзенки.

Всі позички мусять мати умовлене господарське призначення. Зїзд доручує ставити довжникам вимогу, що на випадок провіреного неумовленого і негосподарського зужиття позички кооператива має право стягнути позичку перед умовленим речинцем. Пучителі повинні бути співвідповідальні також за неумовлене й негосподарське зужиття позички довжникам.

Правильна кредитова політика змірює не до цього, щоби тілько заможні одиниці ставали членами кредитової кооперативи і опановували її, а до цього, щоби як найвищий відсоток чесних, запопадливих, хочби зразу й незаможних її членів дороблявся. – Задля цього і з огляду на більшу певність кооперативи гаслом доброї кредитової політики має бути: не мало більших, тільки більше дрібних позичок! При всіх позичках кредитові кооперативи обовязані твердо вимагати точної сплати в умовлених речинцях задля виховання довжників, задля [illegible] господарности і доконечного довіря обєднаних членів-ощадників до кооперативи.

Кредитові кооперативи всіх типів мають вести планову й безупинну боротьбу з кредитовою лихвою і з визиском народніх мас всякими фінансовими обманцями й спекулянтами. Засобом цеї боротьби є не тільки уділення позички, членам, але й всебічне поучення та добра рада у їх кожній господарсько фінансовій потребі та жива й постійна загальна пропаганда в цім напрямку в дорученій окрузі.

Особливо серед сучасної важкої господарської дійсности треба звертати дуже пильну увагу на це, щоби позичок не уділювати навіть власникам продукційних варстатів, коли є сумнів, чи вони, без шкоди для свойого варстату праці, з біжучих прибутків цих варстатів випрацюють умовлену сплату всеж таки дорогої позички. Маючи на увазі сучасну катастрофальну нерентовність богатьох варстатів праці, Зїзд доручує кредитовим кооперативам як найбільше строго провірювати кредитоспосібність усіх, що звертаються до кооперативи по кредит. Зорганізування довірочної, певної та докладної кредитової інформації стало тепер безумовною конечністю. Управи кооперативних банків, кас і райфайзенок мають перестерігати нарід перед легкодушним задовженням. Ненадмірно задовженим клієнтам можна дати навіть більшу позичку, ніж вони жадають її, але не для побільшення вже затягнених позичок, тільки для визволення життєздатного господарства з руйнуючих лихварських рук. Провідники кредитової кооперації мусять завсіди, особливож серед сучасної важкої господарської дійсности, твердо вимовляти по зрілій провірці справи два слова: "так" або "ні".

в межах та методах означених РСУК та "Центробанком" можуть Українбанки вести кредитові оруди з кооперативами інших видів.

Зїзд заявляється проти будьяких торговельних операцій в кредитових кооперативах на їх власний рахунок.

9/ Задля цього, що оживлені по війні Укрбанки і деякі кредитові кооперативи працівників мають поважні унерухомлені фонди в своїх недвижимостях /кругло 2,600.000 зл./ а райфайзенки як і другі сільські кооперативи легко піддаються охоті передчасно, коштом навіть цілого власного майна ставити будівлі, Зїзд одобрює зарядок РСУК, що ціла наша кооперація може набувати і збувати недвижимости тільки за його дозволом і заявляється за цим, щоби в засаді ціле унерухомлення капіталу не перевищувало квоти запасного фонду.

10/ Зїзд усталює опінію, що кошти завідування в кредитових кооперативах не повинні перевищувати 80 відс. зискового сальда відсотків і чиншів. Постійна і що найменче чвертьрічна провірка рентовности контрольними комісіями надзірчих рад є особливо тепер конечна. В будżетових прелімінарях доручається стреміти до цього, щоби вигосподаровувати правильне опроцентування також власного майна.

11/ Рівночасно зі зростом власних фондів кредитова кооперація може розбудовувати також свій банковий кредит, однак в повній свідомости, що цей кредит буде мати тільки поміжну ролю в організуванні обороткових фондів і служити-ме в першу чергу як банкова резерва на несподівані виплати більших вкладок.

12/ Українбанки працюють в більших округах і задля цього мусять звертати як найбільшу увагу на матеріяльне забезпечення уділених позичок – тимпаче, що ці позички з природи річи більші ніж у райфайзенках. Завданням Укрбанків, згідно з затвер-

дженими Радою РСУК постановами 6. Краєвого Кооперативного Зїзду є кредитова співпраця в розбудові упромисловлення ~~села~~ інтензифікації сільського господарства і взагалі в розбудові рідного промислу, торгівлі та ремесла. Маючи це на увазі Зїзд піддає Укрбанкам під розвагу, чи не добре булоби ввести для цієї клієнтелі кредитування у формі нормально забезпечених біжучих рахунків. Клієнти мають в такім рахунку плинне жерело кредиту на біжучі потреби, а банк, маючи таким чином вгляд в життя довжникового підприємства, може - згідно з умовою - перервати кредит за коротким, нпр. двотижневим виповідженням.

13/ Українбанки є в першу чергу морально зобовязані до постійної чинної ініціятиви в напрямку розбудови "Центробанку" в центральну касу для усіх укр. кооператив, яку вже 5. Краєвий Зїзд доручив всім кооперативам і до якої взиває їх також цегорічний Зїзд. Українбанки мають пильнувати цеї справи у власнім крузі ділання і на окружних організаційних колегіях.

14/ "Українська райфайзенка має мати всі основні ціхи райфайзенської системи, стаж: почесне виконування обовязків Управи і Надзірної Ради, низький уділ /5 - 10 зол./, позички тільки на продуктивні цілі, район одної громади чи парафії і необмежену відповідальність членів за зобовязання кооперативи. Зїзд не визнає правильним цього прояву, що на 174 райфайзенки з початком 1931.р. тільки 40 приняли статут з необмеженою відповідальністю членів.

Зїзд доручає райфайзенкам уділяти дрібні позички також на довжні скрипти.

III.

Прямуючи до перетворення себе в центральну касу для всієї нашої кооперації, "Центробанк" вже співпрацює з усіма другими видами.

Таку співпрацю доручує Зїзд також Українбанкам і райфайзенкам з окружними Союзами та їх низовими кооперативами в справі відсоткової стопи від вкладок і в напрямку нормування кількости готівкового кредиту через товарове заспокоїння потреб довжника в цих некредитових кооперативах. З окр. Союзами співпрацюють Українбанки в організаційних колегіях і поза ним в межах умови, яку в порозумінні з РСУК заключить з Центробанком для ціх справ "Центросоюз".

Аналогічно буде співпрацювати Центробанк і його підбудова з молочарськими і споживчими кооперативами.

Від усіх своїх довжників кредитова кооперація має вимагати обезпечення в "Дністрі" від огню та влому.

Разом з цілою укр. кооперацією співпрацює також кредитова кооперація з "Просвітою", "Рідною Школою", "С. Господарем" та організаціями жіноцтва й молоді.-

має бути:

II. 1. „З'їзд пригадує і удержує в силі...“
замість „підготовити“ – ~~ш~~ подбати

2. укр. райфайзенок та кредитівок ~~ао~~-
~~живота~~ працівників на цілій укр. території.

3. а) без слів „обслугуючих загал населення“

б) розширити УБ і райф

ад ч) ОС при співділанні УБ

~~перед ч) Виконуючи завдання накреслене в~~
~~уступі 2 цього розділу~~

Інші види кооп. не сміють (<u>прий=мати вкладок кооп.</u>) —

ЦБ – відв. ш. – службовики –

зїзд пригадує

чому дор. ЦБ? –

~~укр~~ Кред. спорадича –
в малих центр – тільки Укрб.

~~сто~~ які поз. дає кооп. спор.

Хто буде орг. ЦБ? ЦБ не може орг. райфайзенок
вже в цім році
„орг – схема" – б. к. зїзд, що таке райф,
1 ст, 2 ст,

доповнити „статут працівників"
по змозі найдальше до року –

чи Укрб конкурує з райф... ?
район чи місцевість

чи ЦБ безпосередньо з райф =
отрядно-слева прот. через Оц і пов.
інструування
хто укл. плян в окрузі
хто вик. " "

---

10 – 30 зл. проценти

5-10% від поз. засада Кооп. –

ad 12) ~~виступити наперед громади~~ ~~[illegible]~~

викинути

~~наперед~~ [illegible] х.л.

змінити на: управлі і [illegible]

13) без „морально"

ad III) додати „безпастанно —"

КОРОТКИЙ ОГЛЯД СТАНУ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ за 1931р.

та

найважніші завдання в ній на найблищу мету.

Народна Торговля
Львів.

Постанови відносно виплат позичок до обороту в Народній Торговлі.

Звороти долярові:	до	5о.-	дол.а.		без виповіди
над	5о -	1оо	"	"	7 днів виповіди
"	1оо -	3оо	"	"	14 " "
"	3оо -		"	"	3о " "

Звороти золотові:	до	5оо	зл.	без виповіди
над	5оо -	1ооо	"	7 днів виповіди
"	1ооо -	3ооо	"	14 " "
"	3ооо -		"	3о " "

За згодою Дирекції і за потрученням есконту у висоті дотичних відсотків за час недодержання виповіди - може наступити виплата без попередньої виповіди .-

Ревіз.Союз Укр.Кооператив.

Постанови відносно виплат вкладок.

Вкладки до 500 зл., або 50 дол. можуть бути виплачувані без попередної виповіди, але лише у 8-дневних відступах.

Речинець до виповіди вкладок постановлено для квот:

над	500 зл.–1000 зол.	або 50 дол. – 100 дол.	....	8 днів
"	1000 " –4000 "	або 100 " – 400 "	....	15	"
"	4000 " –10.000"	або 400 " – 1000 "	....	30	"
"	10.000" –20.000"	або 1000" – 2000 "	....	[illegible]0	"
"	20.000" –	або 2000" –	....	90	"

За згодою Дирекції і за оплатою [illegible]% ескомпту може наступити виплата вкладки понад зл. 500 згл. 50 дол., без попередньої виповіди.

Для Дирекції".

2. березня 32.

Централі "Ц е н т р о б а н к"

[illegible]/32.

Л Ь В І В
Ринок 10.

В залученні пересилаємо для Вашої інформації відписи: 1/ Бюлетіну про стан вкладок і уділених позичок в союзних кредитових кооперативах за IV. квартал 1931, висланого до Кооперативної Ради у Варшаві і 2/ Виказу про стан позичок уділених союзними кредитовими кооперативами в IV. кварталі 1931.р., висланий до Державного Банку Рільничого у Варшаві.

Звертаємо увагу, що і Бюлетін до Кооперативної Ради і виказ до Держ. Банку Рільн. углядніють лише 246 кредитових кооператив на 361 всіх кредитових кооператив, котрі з кінцем 1931.р. є членами РСУК. Від 115 кооператив, мимо кількакратних урґенсів, не одержано на час замкнень рахунків за IV. квартал 1931.р.

Додатково подаємо, що з углядінених Бюлетіном 246 кооператив, про 116 кооператив маються дані про жерела їх закредитовання, решта 130 кооператив оборотали виключно власними фондами і вкладками щадничими, не користаючи з кредитів в інших кредитових установах.

Вся сума затягнених кредитів в цих 116 кооперативах виносить 2,407.621 зол. З того припадає на:

	сума тис.зол.	в %% до заг.суми
1/ "Дністер" /1/	826.202	34.3
2/ Укр. Банки і повітові /[illegible]/	1,437.754	59.7
3/ Райфайзенки /32/	99.265	4.1
4/ Урядничі /2/	44.400	1.9
разом /116 кооп./	2,407.621	100.00

Кредити затягнено в таких установах:

а/ Українські:	Сума тис. зол.	В %% до заг. суми
1/ "[illegible]" /[illegible] позичок/	457.[illegible]	19.[illegible]
2/ "Дністер" /1[illegible]/	[illegible]	3.5
3/ Інших укр. кооп. установ /3[illegible]/	79.0[illegible]	3.3
4/ [illegible] і укр. щадн. /[illegible]7/	[illegible]	[illegible]
5/ Інші укр. жерела /27/	71.138	3.[illegible]
Разом укр. жерела	1,27[illegible]	53.2
б/ Польські публичні і приватні:		
6/ Банк Польський /5 позичок/	616.344 ✓	25.[illegible]
7/ Банк Рільничий /[illegible]/	51.336	2.1
8/ Банк Госп. Краєвого /1/	1.245	[illegible]
9/ Акц. Банк Гіпотечний /4/	328.8[illegible]	13.7
10/ Банк Дисконтовий /1/	39.562	1.[illegible]
11/ Комунальні Каси /8/	90.341	3.8
Разом публичні і ~~польські~~ приватні жерела	1,127.678	46.8
Разом всі жерела	2,407.621	100.00

В Банку Польському користали з кредитів: Дністер, Народний Дім в Дрогобичі, Укр. Кооп. Банк в Станиславові, Подільський Народний Банк в Тернополі, Укр. Кооперативний Банк в Тернополі. –

В Банку Рільничому: волинські Укрбанки: в Острозі, Рівному, Луцьку, [illegible]обрині.

В Акційному Банку Гіпот.: Дністер, Подільський Народний Банк в Тернополи, Укр. Кооп. Банк в Золочеві, Укр. Кооп. Банк в Бучачи.

В Банку Господарства Краєвого: Укр. Кооп. Банк в Жовкві. Довір.

В Банку Гіпотечному: Дністер.

З кооперативним привітом

Сумаричний біланс кредитових кооператив з 31. XII. 1930.

з провірених білянсів по 15. IX. 1931.

ПАСИВА

	Запас.фонд	Уділи	Вкладки	Кредит.банк.	Кредит.гіпот.	Інші	Зиск		Сума членів
81 Укр.Банків	1,241.312.-	1,260.008.-	4,157.552.-	1,598.777.-	57.005.-	644.806.-	56.007.-		52.561. -
201 Райф.і прочі	274.731.-	340.191.-	1.232.810.-	315.494.-	- . -	71.060.-	52.748.-		26.702.-
1 Центробанк	289.635.-	167.991.-	1,399.477.-	27.296.-	- . -	23.786.-	9.610.-		415.-
1 Дністер	222.941.-	653.937.-	2,461.380.-	1,009.804.-	- . -	86.752.-	45.325.-		11.502.-
1 Ощадність	129.-	1.507.-		- . -	- . -	700.-	56.-		130.-
285	2,028.748.-	2,423.634.-	9,251.219.-	2,951.371.-	57.005.-	827.104.-	163.746.-		91.310.-
91 нечлени	9.343.-	31.731.-	81.928.-	10.432.-	- . -	2.910.-	2.992.-		4.842.-
376 Разом	2,038.091.-	2,445.365.-	9,333.147.-	2,961.803.-	57.005.-	830.014.-	166.738.-		96.152.-

АКТИВА

	Каса	Скрипт.поз.	Вексл.поз.	Льокації	Недвижим.	Движим.	Інші	Страти
81 Укр.Банків	106.005.-	78.526.-	6,440.994.-	242.689.-	1,462.737.-	65.802.-	544.555.-	74.159.-
201 Райф.і прочі	56.088.-	224.025.-	1,618.017.-	48.367.-	250.375.-	27.877.-	57.370.-	4.915.-
1 Центробанк	22.190.-	- . -	1,241.732.-	143.434.-	448.464.-	14.275.-	47.700.-	- . -
1 Дністер	71.984.-	52.126.-	3.536.746.-	453.968.-	365.315.-	- . -	- . -	- . -
1 Ощадність	- . -	- . -	200.-	1.393.-	- . -	- . -	799.-	- . -
285	256.267.-	354.677.-	12,837.689.-	889.851.-	2,526.891.-	107.954.-	650.424.-	79.074.-
91 нечлени	8.099.-	18.364.-	104.520.-	640.-	3.740.-	100.-	2.428.-	1.445.-
376 Разом	264.366.-	373.041.-	12,942.209.-	890.491.-	2,530.631.-	108.054.-	652.852.-	80.519.-

Білянсова сума = 17,842.163.- зл

Львів 16. вересня 1931.

ІІавлюк

Dz. 3362/32.

Tłumne !

Lwów, 29/II. 1932.

94

Biuletyn

o stanie wkładów, rachunków bieżących i pożyczek udzielonych za IV. kwartał 1931 r. w spółdzielniach kredytowych Związku Rewizyjnego Spółdzielni ukraińskich we Lwowie.

	Ogólna związkowa liczba spółdz. udzieln. pożycz.	Wkłady oszczędnościowe: Spółdzielni uwzględn.	Stan na początku kwartału (1/X. 1931.): Ilość wkładców	Stan na początku kwartału: Suma wkładów w tys. zł	Stan z końcem kwartału (31/12. 31): Ilość wkładców	Stan z końcem kwartału: Suma wkładów w tys. zł	Stopa % od wkładów	Rachunki bieżące: Ilość rachunków	Rachunki bieżące: Salda kredytowe na 31/12. 31 w tys. zł	Pożyczki udzielone: Stan na 31/12. w tys. zł	Stopa % od pożyczek
I. Spółdzielni uwzględniane w ciągu całego 1931 r.	321. [1]	187	23.736	7.386.550	23.395	7.301.149	6-11	.	14.044 ~~3.382~~	10 422.662 ~~10.728.240~~	10-11.
Poszczeg. sumy dotycz. sp.	—	-	175	187.	176	187	—	—	10	187.	—
a) W tem: spółdz. wykreślone w 1931 r.	6	1	26	5.112	26	4010	—	—	—	6640	—
II. Spółdzielnie które nie były uwzględniane w ciągu 1931 r. Razem	46	60	3.644	358.995	3928	374.974	6-11.	.	23.361	738 054	10-11
Poszczeg. sumy dot. spółdz.	-	—	41	59	39	60	—	.	1	60	
w tem: a) Spółdzielnie stare, które w I. kwartale 1931. nie nadesłały zamknięć rachunkowych	—	37	2500	286.051	2752	293.660	-	.	23361.	617. 480	—
Poszcz. sumy dot. spółd.	-	.	26	37	21	37		.	1	37.	
b) Spółdzielnie nowozałożone przyjęte do Związku w 1931 r.	46	23	1144	72.944	1176	81.314	—	—	—	120.574	—
Poszcz. sumy dot. spółd.	-	-	15	22	17	23	—	-	—	23.	
Razem spółdzielni do z końcem 1931 r. i do wyjątku przez rok 1932.	361. [2]	246	27.354	7.740.433	27. ~~323~~ 297	7.672.113	6-11	.	37405	11.154.076	10-11.
Centrala kredytowa: ~~z stanu początku 1931 r.~~			215	245	214.	246	—	-	11.	246	10-11.
Centrobank we Lwowie	1	1	2188	1.362.461.	2183	1.284.073	7-8	—	—	1,143.259	$9\frac{1}{2}$-11.

1) Na początku 1931. 2) Z końcem 1931 r.

7.301.149
4014
7.297.135

3ш. – 68.320
– 78.388
– 146 708

Інформації про чисельний стан союзних кооператив.

Чисельний стан союзних кооператив.

З кінцем 1930 р. РСУК мав в своєму складі 3146 кооператив, більше проти попереднього 1929 р. на 361, або 13.0 %.

Протягом першої половини 1931 р. виключено зі складу РСУК 126 кооператив, нових прийнято 106,

Стан на 1/7. 1931 р. 3126.

Точного поділу кооператив на типи не можна ще в даній хвилі подати, бо статистичні табелі за 1930 рік ще не є викінчені, з причини браку білянсів багатьох кооператив і масового перенесення кооператив з одної групи до другої, підставою для чого служить фактичний рід діяльности кооперативи, а про це можна переконатися (і то не завше!) на підставі рахункового і статистичного звідомлення кооперативи.

Остаточно усталені кількість кооператив:
1) міських споживних
2) кредитових.

Ad 1) Група міських споживних кооператив складалася в 1929 р. з Народної Торговлі, як союза споживних кооператив, і 53 льокальних міських споживних кооператив, разом 54 одиниць.
В 1930 р. принято нових (міськ. спож.) кооператив 10.
Перенесено до міських споживних з групи кооператив для закупу і збуту 75 кооператив, з групи ~~продажних~~ молочарських 1, з групи „інших" 2, разом 78.
Перенесено з групи міських до інших груп 6 кооператив (3 до підгрупи гуртівень, 2 до кредитових, 1 до інших).
Отже до групи міських споживних кооператив на 1930 рік входить 136 одиниць, в тім і Народна Торговля.
Крім того ~~споживчої~~ групи кооператив (споживців проходить) одна будівельна кооператива,

Разом в групі споживачів — 137 кооператив.

З цих кооператив до Нар. Торговлі належало 43 кооперативи, або 31.8 % загального числа.

На 135 льокальних міських споживн. кооперативів
бракує досі білянсів від 19 кооперативів, або 14.0%!

Вписані до табель статистичні дані 116 кооперативів не є ще зсумовані в ожиданні на решту білянсів і ніяких сумаричних цифр не можна подати, крім даних про вік кооперативів.

Міські споживні кооперативи (без К.Т.) по віку діляться так:

основані до 1914 р. включно	42	– 31.1 %
" від 1915 до 1920 "	8	– 5.9 %
" від 1921 до 1925 "	40	– 30.0 %
" від 1926 до 1930 "	45	– 33.0 %
Разом	135	– 100.0 %

Найстарша кооператива в цій групі — „Взаємна Поміч", в Топорові, основана 1900 р.

Ще можна подати, що на 116 кооперативів вписаних до статистичних табель мали склепів:

по одному	90
по два	13
по три	13
Разом	116.

ad 2) Група кредитових кооперативів обнимає на 1930 рік 321 одиниць, в тім:

Центробанк	1
Дністер	1
Українбанків	120
Райфайзенок	190
Урядничих	7
інших	2
Разом	321

Бракує білянсів:

Українбанків	19.
Райфайзенок	21
Урядничих	2
Інших	1
Разом	43, що становить 13.5 %

загалу кооператив сеї групи.

~~Зкрашено браку білянсів~~ Вписані до табель дані 278 кооперативів не є зсумовані в ожиданні на решту білянсів і ніяких сумаричних цифр не можна подати

Але про кредитові кооперативи можна подати деякі найсвіжійші статистичні дані, на підставі зіставлень ~~...~~ стану вкладок і уділення позичок, котрі робляться що кварталу для Кооперативної Ради у Варшаві.

Таке зіставлення за перші два квартали 1931 р. обнимає Центробанк ~~...~~ і 187 низових кооператив, з того 1) Дністер, 2) Українбанків 82, 3) райфайзенок 99, урядничих 5,

Низові кредитові кооперативи числом 187 мали в II. кварталі 1931 р. вкладок щадничих на суму — 7.801.699 зол.,

з того:	1. Дністар	2.548.220 "
	82. Українбанків	4.656.123 "
	99. райфайзенок	458.939 "
	5. урядничих	138.417 "

Вкладників подано при 171 кооперативах, було їх 22,482.

Центробанк мав вкладок — 1.325.286 зол. зложених на 2188 книжочках вкладових

(Ціла кредитова група мала вкладок 9,126.985 зол. і 24.670 вкладників.

Ці самі кооперативи мали вкладок на початку 1931 року — 8,716.326. зол.

Зріст вкладок протягом першого півроку 1931 р. виносить — 410.659 зол.,

або 4.7 %

Стан уділених позичок (в згаданих 188 кооперативах) виносив з кінцем II. кварт. 1931 р.

1.	Центробанк	1.165.340
2.	Дністар	3.778.638
3.	Українбанки	6.665.808
4.	Райфайзенки	784.039.
5.	Урядничі	150.886
	Разом	12,544.711 зол.

На початку 1931 р. ці самі кооперативи мали уділених позичок 12.060.904 зол.

Приріст за I. півріч 1931. виносить — 483.807 зол

або 4.0 % (див. приріст вкладок!).

Дві централі – Центросоюз, Маслосоюз.

Повітових союзів буде по списку 41 (з них 6 виключено вже в 1931 р.). Дані статистичні повинні-би бути принаймні за 35 союзів, але не всі ще біланси цих союзів є в статистичному відділі і через це не можна було зсумувати статистичних даних про союзи внесені до статистичних табель.

Рільничих кооператив для закупу і збуту – разом з молочарськими і помічними було б для 1930 р. ~~2550~~ 2595
~~враз з централями (Центросоюз, Маслосоюз).~~

Ця група буде ділитися на окремі підгрупи приблизно так:

~~Централі — 2.~~

Кооперативи для закупу і збуту I ст. що є одночасно гуртівнями — 10

Кооперативи для закупу і збуту — 2265

Кооперативи ~~моло~~ для закупу і збуту з молочарськими відділами 250

Кооперативні молочарські (районівки) — 60

Помічничі й інші рільничі 10

Разом 2595

Різного роду інші кооперативи 50

В цьому поділі можуть зайти ще дрібні зміни.
Білянсів кооператив для закупу і збуту бракує багато і роботу по зсумованню ~~[illegible]~~ не можна ще розпочати.

Окремо залучаю провізоричне зіставлення про доставу молока і виріб масла в союзних молочарнях за 1930 рік.

А. Жук
ред. ст. відділу РСУК

Львів 17/9. 1931.

ПРОВІЗОРИЧНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ

союзних молочарень, достави молока і виробленого масла в 193[illegible].р. по

Воєвідствам:

Воєвідства	Всіх кооп.	узглядн.	Коров	доставлено молока літрів	вироблено масла кг
Львів	171	122	28.595	30.492.323.75	1.241.159.69
без переріб.		5	419	842.745.-	-
		127	29.014	31.335.068.75	
Станиславів	84	71	20.646	20.579.601.25	839.597.66
без переріб.		3	165	142.038.-	-
		74	20.811	20.721.639.25	
Тернопіль	51	37	8.525	8.897.686.25	369.189.01
без переріб.		2	248	314.833.-	-
		39	8.773	9.212.519.25	
Волинь	4	2	311	247.367.50	10.967.99
з перерібкою		232	58.077	60.216.978.75	2.460.914.35
без перерібки		10	832	1.299.616.-	-
Разом	**310**	**242**	**58.909**	**61.516.594.75**	

В и с л і д

порозуміння представників наших центральних фінансових установ з I.квітня 1932.р. в справі процентової стопи від вкладок ощадности.-

I. Представники: Центробанку,Землебанку,Кооперативного Банку "Дністер" і Народної Торговлі,при участи Ревізійного Союза і Центросоюза порозумілися в отсих питанних, що відносяться до вкладок /льокат/ ощадности:

I/щоби обнизити процентову стопу від вкладок ощадности в наших установах о 1%, значить від звичайних льокат доляро- вих платити 6%, а від золотових 7%;

2/це обниження переводиться зараз при всіх нових вкладниках,а при давних вкладниках переводиться на разі на підставі індивідуального порозуміння;

3/при виплачуванні вкладок ощадности належить придержуватися речинців виповіди;

4/Речинці виповідання вкладок ощадности мають бути однакі у всіх наших центральних установах,та для узгіднення цих речинців відбудеться в найблизших днях окрема нарада;

5/також має бути між нами узгіднений дисконт за вчаснійшу виплату вкладок ощадности;

6/що торговельні кооперативи в краю по думці розпорядку Ревізійного Союза,не мають принимати нових вкладок до обороту, а о скільки мають давні вкладки,то не можуть від них оплачувати висших відсоток від тих,які платить кредитова кооператива на місцях;

7/що союзні Украйнбанки мають примінитися до повисших постанов наших централь що-до вкладок ощадности,та

8/що повисші узгіднення що-до вкладок /льокат/ ощадностей мають солідарно виконуватись всіми причасними установами.

II. Представники, згаданих на вступі установ негайно предложуть нинішне порозуміння своїм управам до затвердження /ратифікації/.

III. В цілі означення речинця, від котрого буде обнижена процентова стопа також всіх давних вкладників, буде скликана окрема нарада в початком місяця мая ц.р.

Постанову уступу I.7/ подасться до відома зїздови представників кредитових кооператив, що має відбутися в квітні ц.р.

1932.

До 27/II. Перевірено балансів:

		р. 1932	1931
Укрбанків	Страхових 1=5803	20	12
Інших місцевих		5	—
Райфінвідділів	" 3=145	53	25
Нечленів	" 4=325	17	10
Разом	" 8=1080	95	47

[illegible signature]

103

Кредитовання польськими банками українських

кооператив в 1926-1930 рр.

На підставі відомостей, котрі посідає Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові, з кредитів в фінансових інституціях державного характеру користало рівночасно протягом останніх пяти років (1926-1930) всього 17 союзних кооператив.

Низче подається виказ кооператив після кожної з акредитуючих інституцій, з сумами признаного зглядно сальдом використаного дотичними кооперативами з кінцем кожного року кредиту. Знак похилого хреста (x) означає брак відомостей.

	1926	1927	1928	1929	1930	1931	
I. В Банку Польському мали кредити в роках:							
1.Центробанк, Львів	6.660	29.517	27.001	29.150	26.648	27.296	
2.Дністер, Львів	24.865	165.281	287.116	299.661	413.725	491.390	
3.Народн.Дім, Дрогобич	-	-	49.130	55.520	57.550	54.550	
4.Народн.Банк, Борислав	x	x	x	x	5.671	?	немає від.
5.Укр.Кооп.Банк, Станиславів	-	-	20.000	40.000	60.000	60.659	
6.Укр.Кооп.Банк, Тернопіль	-	-	5.000	5.000	3.750	4.745	[illegible]
7.Укр.Кооп.Банк, Бересть	-	-	-	2.700	5.000[1]	5.000	
Разом	31.525	124.798	388.267	432.031	572.344	643.640	
II. В Банку Господарства Краєвого мали кредити:							
- Центробанк, Львів	27.894	40.948	9.700	-	-	-	
8.Народ.Торговля, Львів	75.000	75.000	75.000	75.000[2]	-	-	
- Дністер, Львів	76.226	76.180	12.111	-	-	-	
- Нар.Дім, Дрогобич	46.380	56.320	41.160	47.815	-	-	
- Нар.Банк, Борислав	x	x	x	x	2.500	?	немає від.
9.Укр.Кооп.Банк, Жовква	x	x	x	x	1.291	1245	
10.Покут.Союз, Коломия	8.000	-	-	-	-	-	
11.Міщан.Каса, Перемишль	x	x	x	x	1.417	1087 → 231.000.	(532.000). [illegible]
Разом	233.500	248.448	137.971	122.815	5.208	233.332	
III. В Державному Банку Рільному мали кредити:							
- Центробанк, Львів	300.000	190.800	-	-	-	-	
12.Укр.Кооп.Банк, Ковель	-	20.000	35.984	29.000	32.571	?	немає від.
13.Вол.Сел.Банк, Рівне	-	14.000	8.457	2.928	2.152	2152	
14.Укр.Кооп.Банк, Остріг	-	-	32.000	72.000	24.416	9246	нові. за III кв
15.Укр.Кооп.Банк, Луцьк	-	-	37.000	-	-	30.000	нові - III кв
- Укр.Кооп.Банк, Бересть	-	20.000	25.000	-	-	-	
16.Укр.Кооп.Банк, Добринь	-	-	9.545	2.665	10.000	9938	
17.Пов.Союз Кооп., Кременець	-	-	-	10.000	-	-	
Разом	300.000	244.800	147.986	116.593	69.139	57.336	
						Вент. Ковель 32.571	нові. з 1930 р.
						83.907	
IV. В Почтовій Касі Ощадности мав кредит							
- Дністер, Львів	-	200.000	-	-	-	-	
Разом в усіх 4 інституц.	565.025	898.046	674.224	671.439	646.691	928.308	
						ев. Ковель 32.571	
						960.879	

Крім того в Галицькій Касі Ощадности і в комунальних касах ощадн. мали перечислені в горі під чч.5,9,13,15, а також Краєве Тов.Кред. у Львові і Укр.Каса в Долині, разом 6 кооператив кредиту в 1930.р. на суму 92.614

739.305

З малими виїмками - кредит ескомтовий. З уділеного Державним Банком Рільним кредиту для Центробанку у Львові в 1926. році в сумі 300.000 зл. половина була кредиту готівкового.

---

1) В липни 1930. сплачено.

2) В жовтні 1929. сплачено.

Молочарство

ЗАВВАЖЕННЯ МАСЛОСОЮЗУ ДО ПРОЄКТУ РЕЗОЛЮЦІЙ.

РОЗДІЛ I.

Відступ 2.цілковито пропустити,а саме з тих причин:
1) Справа методів торговлі,а зокрема ця про яку говориться в цім відступі є торговельною тайною підприємства і не надається до публичного оголошування,хочби зі зглядів чисто конкуренційних.
2) Не вважаємо за вказане ставити обовязкові методи торговлі на дальшу мету тоді,коли торговельне діло вимагає пристосовання до кожночасних,а зокрема тепер дуже змінчивих обставин.

Відступ 3.: 1)Слово "подбає" належить змінити словами "буде і на дальше старатися",як вислід того,що Союз до цього часу зєднав собі довіря членів-кооператив через корисні виплати за набіл.
2) Речення "Особливу увагу на ціни зверне МС при доставі масла цих кооператив,що працюють серед важких конкуренційних умов" належить з тактичних зглядів в цілости пропустити.

Відступ 4. Змінити цей відступ в цілости так: "При продажі молочарського устаткування "Маслосоюз" буде і на дальше дбати про добру якість машин та їх як найкориснішу ціну для членів "Маслосоюзу",як також і про **те,чи ці машини є конечні і потрібні кооперативі та чи кооператива набуваючи їх має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів**".

Цю зміну пропонуємо раз тому,що "Маслосоюз" дбав до цеї пори про це завдання як найусильніше,а по друге не може на себе перебирати відповідальність за самостійні кооперативні одиниці,на які не має безпосередної екзекутиви,а тільки моральний вплив,який не дає підстави до перебрання відповідальности.

В другім розділі слово "секцій" замінити на "відділів".При кінці цього розподілу додати слідуюче речення:"З огляду однак на вимоги стандаризаційного закону,який міністерство під цю вже пору опрацьовує,Рада доручує Маслосоюзові доложити всіх зусиль до як найскоріщого зреалізовання ось цего пляну районізації,~~а в кожному разі це перед впровадженням закону про стандаризацію~~".

В третім розділі в поясненням під а)змінити "I тисячі літрів" на "тисячі літрів",бо по нашим обчисленням молочарня при денній переробці 1.000 літрів молока є нерентовна.

В тімже розділі в уступі про моторизацію кінцеве вставлене речення: "і де взагалі нема запоруки,що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність" зовсім пропустити як суперечне не тільки з нашими плянами,близьким законом про стандаризацію,але з тою дійсністю,на яку ми покликуємося,як на приміри тих країн,де ці речі давно зреалізовані.

Кінцевий уступ того розділу пропонуємо змінити як слідує:"При вирі**шеннях про урухомлення РМ,про будови домівок і їх частинну механізацію** мають РМ предложити Дирекціям РСУК і МС буджет молочарні на найблищий рік".Ходить про це,щоби ці буджети предкладали РМ,а не Маслосоюз та щоб з цеї причини не було закидів,що це їм накинено.

РОЗДІЛ IV.

В уступі першім пропустити зовсім речення:"Такі РМ не поступ,тільки великий крок назад в порівнанні з давними молочарськими відділами при кооперативах для загального закупу й збуту".Видвигнення цього може спричинити у декого сумнів,чи районізація взагалі є доцільною,а це може спинити виконання того пляну про який говорять попередні резолюції.

В кінцевім реченню цього уступу слова "мусіли виказати" замінити словами "наражені на".Відтак пропонуємо додати слідуючий уступ:"З уваги на цю обставину,як рівнож і з уваги

а)на збутові труднощі,спричинені в теперішних умовинах унеможливленням експорту масла через прогібіційні цла,

б) на вимоги стандаризаційного закону,який з примусом введення пастеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу.

Рада звертає увагу,що молочарська кооперація мусить бути вивінувана у власні фонди,потрібні на застосовання до ставлених до неї вимог.І тому Рада доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних засад відносно висоти уділу по 25.-зл від кожної штуки корови та доложити всіх зусиль,щоби РМ послідовно уділи ці від доставців ~~при виплатах за молоко стягали~~".

Уступ,в якому говориться про розділи цілковито змінити або й зов-

сім пропустити,тому що ця справа вже Радою вирішена.Якщо цей уступ не мавби бути пропущений,то пропонуємо таку стилізацію:"Рада доручує Дирекції РСУК й на далі придержуватися винесених попередно постанов,що при розділі кооператив,тобто при виділенню молочарських відділів від матірного пня мусить обовязувати засада життєздатности обох розділених кооператив".Не уважаємо за вказане видвигати справ "жертвенности" з боку кооператив для загального закупу і збуту,бо це до тепер не мало місця.Рівнож не булоби вказаним видвигати,що на будуче мається перепроваджувати розділи тільки там,де є забезпека владого вислідy,ніж у маючихся розвязати молочарських відділах при кооперативах для загального закупу і збуту.Це спинює переведення пляну взагалі,суперечить з резолюцією в другому розділі,унеможливлює реалізацію резолюції III.розділу,де говориться що до 1933 року плян районізації буде покінчений і нарешті унеможливлює переведення тих інвестицій,яких влада на протязі 1932 р.жадає.З цих зглядів пропонуємо це взагалі пропустити.

Кінцевий уступ цього розділу пропонуємо закінчити на слові..."орґанізаційного відділу".Решту:"і вважає"...аж до кінця пропонуємо пропустити зовсім,а то з того згляду,що:

1)Не уявляємо собі можливим нести відповідальність в такій формі в той час,коли цеї відповідальности не можемо оперти ні на законі,ні на нашому статуті.

2)Не маємо такої екзекутиви,щоби ми могли настановлювати по молочарнях фаховий провід,отже не можемо за це поносити відповідальности.

3)Діловодство і рентовність нашої підбудови залежить вповні від місцевостей орґанів,а наш апарат яким ми розпоряджаємо має,згідно з тою ж резолюцією характер інструкторський.

4)Приділення нам такої відповідальности мусілоб теж спричинити і наділення нас відповідними санкціями.

В V.РОЗДІЛІ:

<u>Точку 1.</u>пропонуємо зовсім пропустити,а це з таких причин:

а) Згоди поміж централями не може заводити Маслосоюз і Рада може не доручити радше не Маслосоюзові,а Дирекції РСУК.

б) В засаді однак ще раз стверджуємо,що ця справа не належить до нашої компетенції і тому пропонуємо пропустити їх в резолюціях,які нас мають обовязувати.

<u>Точку 2.</u> Пропонуємо відразу устійнити,а саме:

"Щоби всі РМ помагали кооп.для загального закупу і збуту в протиборговій акції дорогою співпраці при виплаті належитостей за молоко достатцям і їх зачетуванню.

В тій ціли Управи всіх кооператив районі РМ обовязані стояти в тісному контакті і Управи РМ обовязані повідомляти Управи всіх кооператив для загального закупу і збуту в районі про час виплати,щоб вони будучи присутними при виплаті могли за згодою достатців стягнути собі тимчасовий споживчий кредит.При цім обовязує засада,що споживчий кредит можна уділювати лише на доставлене вже молоко,а достатець,щоб все таки діставав частину належитости за молоко в готівці".

За доцільність такого устійнення промавляє те,щоб так важної справи не проволікати до часу,доки знайдеться можливість на заключення умови між ЦС і МС. Врешті не уявляємо собі можливим заключення умови між ЦС і МС у тих справах,які входять в круг автономного ділання поодиноких кооператив.

<u>В точці 2.</u>замінити слово "секцій" на "відділів".

<u>В точці 4.</u>пропустити слова:"відділів МС і самого МС".

Наші відділи не є автономними одиницями,вони не мають права громадити готівкових надвишок.

<u>В точці 6.</u>вставити окреме речення:"Щоби всі РМ були членами"Сільського Господаря".В уступі під в) пропустити слова <u>"централі та"</u>,бо молочарні ми покищо не ведемо,а достава молока до нашої Централі відбувається не поодинокими достатцями а збірно.

Зреферував дир. Луцький

1932 21/IV 932

ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОЧАРСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

/Проєкт резолюцій/ А

I.

Рада РСУК ствержує, що МС - як торгівельний осередок укр. кооп. молочарства - сповнює своє завдання з повним успіхом. Йому вдалося до кінця 1931. р. поширити закордонні ринки збуту і побільшити збут відданих йому до продажі продуктів на внутрішнім ринку передусім у власних склепах. -

Маючи на увазі чимраз тісніщі можливости для експорту масла, "Маслосоюз" зверне на будуче ще більшу увагу на розбудову внутрішнього ринку.

З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств "Маслосоюз" подбає, щоби плачені ним ціни за масло і передусім ціни плачені молочарськими кооперативами доставцям за молоко чи сметанку в можливо найбільшій мірі мали на увазі доставців сирівця. Особливу увагу на ціни зверне М.С. при доставі масла тих кооператив, що працюють серед важких конкуренційних умов - і з особливою дбайливістю буде стежити також за цим, щоби всі обслугувані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанні ними розрахунку й грошей від "Маслосоюзу".

При продажі молоч. устаткування "Маслосоюз" переймає на себе відповідальність не тільки за добру якість машин і за їх ціну, яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів Маслосоюзу, але також і за це, чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива, набуваючи їх, має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів. -

II.

Рада РСУК ствержує, що Маслосоюз, як технічно організаційний осередок нашого молочарства, зорганізував на основі нових організаційних правил ухвалених Радою РСУК 25/I. 1930.р. і нового статуту для Р.М. 92 районових молочарень. Для переведення цеї зачатої таким чином загальної перебудови нашого молочарства М.С. побільшив і поглибив свій інструкторський апарат, якому доручено задля цего опріч попередньої дбайливости за чимраз ліпшу переробку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р.М.

По дволітнім досвіді в намічeній перебудові нашого молочарства, зміряючім до комасації відділених молочарських секцій при сільських кооперативах для загального закупу і збуту та до їх районізації, опертої на доставцях як безпосередніх членах і до найбільшої їх механізації, Рада РСУК ствержує, що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М.С. переводити її далі на основі пляну вже опрацьованого Маслосоюзом і предложеного ним РСУК.

III.

Рада РСУК, приймаючи до відома цей плян, передбачуючий оснування 165 Р.М. на теріторії праці РСУК опріч північно-західних земель до кінця 1933. року, зазначує:

1/ що нові Р.М. можна оснувати тільки по такій підготовці в районі, яка забезпечувалаби їм:
   а/ найдальше до 2 літ вирівнану поденну переробку принайменче 5 тисяч літрів молока;
   б/ такі власні фонди, при яких без шкоди для кооперативи і її членів та в їх здоровім стосунку до затягнених кредитів можна булоби зараз оплатити відповідне приміщення й уладження та
   в/ добрий фаховий провід і повновартісний технічний персонал.

Маючи на увазі умову під а/. Рада РСУК рахується з цім, що в переходовім часі, свого в перших місяцях по урухомленні, Районової Молочарні будуть ще мати характер ручних молочарень. Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денної переробки принайменче 1 тисячі літрів молока в річнім розрахунку при як най-

більшій рівновазі доставп літом і зимою та таких власних фондів, які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точної і корисної заплати доставцям за молоко, правильної амортизації всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу. Ставку власних фондів Р.М. при її урухомленні означить Дирекція РСУК в порозумінні з Дирекцією Маслосоюзу.

Де нема відповідного прииіщення і де тому Р.М. м у с и т ь вибудувати власну домівку, Рада РСУК доручує, що ці домівки можна ставити тільки на основі пляну й кошторису зладженого Маслосоюзом або РСУК і по провірці матеріяльної спроможности будучої Р.М.Ревізійним Союзом в порозумінні з М.С. Устанослюється опінію Ради, що на будову власної домівки Р.М. повинна мати власного майна принайменьче на половину коштів будови.

Що торкається моторизації молочарень Рада РСУК доручує звертати увагу на це, щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень, які ще не виплатили ручних машинових уладжень, які не мають відповідної домівки і повновартісного проводу та принайменьче 3- до 4.000 літрів денно а як найменчим ужилом цеї скількости молока зицон - вже наглядно нема запоруки, що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність. -

З уваги на покищо безвиглядно важкі господарські і фінансово-кредитові відносини, Рада РСУК перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед дорковажними інвестиціями.

При вирішеннях про урухомлення Р.М., про будови домівок і їх частинну механізацію М.С. має предложити Дирекції РСУК б у д ж е т м о л о ч а р н і на найблищий рік. -

2/ Рада РСУК стверджує, що предложений РСУК Маслосоюзом плян організації районових молочарень, може бути по провірці на місцях без шкоди для цілости пляну змінений, - особливо що торкається о с і д к у Р.М.; надзвичайну обережність доручується Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених Р.М., щоби не виходила з цього явна шкода для доставців та щоби не марновано задля цього неразповажних інвестіцій при оснуванні Р.М. у визначених їм первісних осідках.

IV.

Рада РСУК з жалем стверджує, що чимало із уже основаних Р.М., не виказує цих основних передумов, які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої ціли в основуванні РМолочарень з 40 чи навіть 100 доставцями, з пересічним денним виробництвом 10-15 кг. масла, з 30 проц. коштів завідування і майже без ніякого власного капіталу. Такі Р.М. - не поступ, тільки великий крок назад в порівнанні з давними молочарськими відділами при кооперативах для загального закупу й збуту. Такі Р.М. мусіли виказати поважні біляносові страти.

Рада РСУК доручує Дирекції не приймати таких Р.М. в члени РСУК. "Маслосоюз" вжиє всіх заходів передусім на це, щоби такі РМ довести найдальше на протязі 1938. р. до правильної життєздатности.

Рада РСУК стверджує, що кооперативи для загального закупу і збуту та їх надбудови і Дирекція РСУК при розділі молочарських відділів з їх матірного пня для оснування життєздатніщих Районових Молочарень звернули повну, сперш жертвенну увагу на можливо добру матеріяльну основу для цих майбутніх Районових Молочарень. На будуче доручує Рада Дирекції РСУК перепроваджувати цей розділ тільки там, де по досліджуванні цілого району майбутньої молочарні - є забезпека кращого висліду, ніж у маючих розвязатися молочарських відділах при кооперативах для загального закупу й збуту.

Рада РСУК доручує Дирекції "Маслосоюзу" звернути як найпильнішу увагу на організаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його організаційного відділу і вважає, що з хвилею урухомлення Районових Молочарень "Маслосоюз" є відповідальним перед РСУК не тільки за працю самої централі але й за ціле діловодство своєї підбудови, себто - Районових Молочарень, - то і за їх фаховий провід і за їх рентовність.

V.

Рада РСУК заявляється за як найповнішою та найтіснішою взаємною с п і в п р а ц е ю кооператив усіх видів та всіх їх разом з "Просвітою" і "С.Господарем".

Задля цього доручується "Маслосоюзови" пильно стежити за пім

- 5 -

тоон:

1/ одна ловна згода поміж ним і другими торгівельними централями в розділі продуктів та товарів, якими торгується,

2/ щоби всі Р.М. співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі умови, узгідненої наперед поміж МС і ЦС і змірячої до такого управильнення виплат за молоко Рай. Молочарнями, щоби ними сплачувано тимчасовий споживчий кредит, який на основі цієї умови може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам, доставцям молока до Р.М.,-

3/ щоби через своїх представників в організаційних колегіях Округових Союзів Кооператив інформував їх про свій організаційний план в [illegible] області і узгідлював з ними свій план та розподіл майна при реорганізації молочарських спілок на Районові Молочарні,

4/ щоби всі Районові Молочарні були членами Центробанку та щоби готівкові надвижки РМ, та їх особливі фонди /напр. на будову домівки і т.п./ були льоковані в "Центробанку".

5/ щоби при продажі своїх виробів на вн. ринку поза власним [illegible] мав на увазі передусім наші місцеві /міські/ споживчі кооперативи,

6/ щоби, розбудовуючи далі свою взірцеву співпрацю з "Сільським Господарем" звернув в будуччині ще більшу увагу на

а/ організацію контролі молочности і пропаґанду плекання та доброї годівлі молочних корів,

б/ на преміювання не тільки найповнішого молока, але й найбільше молочних корів в зимових місяцях,

в/ на конкурси и преміювання найчистішого молока доставлюваного Централі та Районовим Молочарням,

г/ на закупування виробу бриндзі в гірських повітах.

7/ щоби всі його члени були також членами "Просвіти".

VI.

З особливим признанням підкреслює Рада РСУК нове технічне виміщування "Маслосоюзом" його зразкової молочарні в Стрию. -

І. відступ 2.— (~~остається~~)

остається „буде ~~і на~~ ~~може~~ мимо здорові експорт ~~ще більше зв. увагу на~~ далі розбудовувати внутр. ринок".

відступ 3. „буде стояти на стор. інтр. доставця карів не тільки в у плаченні ~~ціни~~ за масло, але передусім...." в Контролі цін

випустити вставку: „особливу увагу.... до „умов".

відступ 4. „М.С. зорганізував при своїй централі відділ доставки технічного устат. для молоч. кооп. і тому вони є обовязані ~~для~~ покривати свої техн. запотреб. всецідо і тільки в ~~своїй~~ М.С. Так наладнав справу, МС..., „перейма на себе

ІІ. розділ.

прийнято з замітною додатку: „з огляду на майбутній станд. закон" і справка по слові „раціоналізації".—

ІІІ розділ не 1.000 літрів, тільки 2.000 літ.

перед кінц. уступ: „бо без цього нема"

Кінц. уступ: Ек МС.

ухвалено:

IV. уст. 1. „Такі районові М. не сповнюють основних завдань охорони продуцента і наражують себе на осуваги біл. страти."

в прот. додатку (як МС без „при вит лабах за ...."

Vпоклали в. з. в орг. м. відд. і також при їх відд. ..... V= як МС

уст. 3. 1 частина при розділі „~~що як МС~~"

2 „ { Рада доручує Дир. РС перепров. ..... як б/ко з Крайового по забезпека реатовності Р.М." маючи на увазі пильну потребу ~~переведення~~ докінчення цих розділів з кінцем 1932 р. ~~про~~ майну

але також ~~виправлену~~ моральну (відповідальність

уст. 4. задержати „але ~~також~~ за (фаховий провід і за ~~управління~~ здорову реатовність Р.М."

„Задля цього Р.М. є обовязані виконувати всі зар. МС в справі ~~работ~~ в тих сфер. проводу і господарки."

до III

„і притримуючи на увазі, що для цих земель (страшно такі пани ...), ...

110

Рада РСУК 22/4 1932

1) Молочарські кооперативи.

1) Глум
2) Мигович

✓ Глумен проти „відповідальности“ (голов.)
Мілянич – " ~~рішучість~~ ~~яка/санкція~~?

✓ Коберський ✓ перв. текст –
? „добав“? – „буде стояти на сторожі“

(буде дали дбати)
як дбати про дисципліну? Яка ціль резолюції? Не так суд, як будучина.
як МС, то ми мусимо
орг-техніка [на основі рев.-звідомлень = ✓

реферат. ✓ – 120 ✓

32. р. ✓ до II ч.?

Мигович – (без „Конечного“
МС ручить ... обидвох к-в.
готівка на буд.
вже до III

буде отрац до 1932 р. (Волинь)
= на плян) МС або РСУК, тілько МС а зав. РСУК

Коб, 1) що робити як К-а не хоче йти до М.

+ згорн. з Сотцями —

2) Рада не є прихильник нелегальної літератури — не Укр. випущене соц. аналіт ✓

~~Старо...~~ осідок ✓

~~в тюрму ...~~

Мартюк ✓

~~в першу чергу~~

до III.

~~Манд~~

окр. [книговодці]

Заг. зак. збуту 1-ст

Кудр. — до IV (перестерігти перед передчасним
заснов. відділів (пекарні...)
без окр. фондів.
де можн. окр. Косі.

„Таким, які не мокнуть"

112

ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОЧАРСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

(Проект резолюцій).

I.

Рада РСУК стверджує, що МС-як торгівельний осередок укр. кооп. молочарства-сповняє своє завдання з повним успіхом. Йому вдалося до кінця 1931.р поширити закордонні ринки збуту і побільшити збут відданих йому до продажі продуктів на внутрішнім ринку передусім у власних склепах.

Маючи на увазі чимраз тісніщі можливости для експорту масла, "Маслосоюз" буде попри здоровий експорт далі розбудовувати внутрішний ринок.

З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств "Маслосоюз" буде стояти на сторожі інтересу доставців сирівця не тілько у вінах, плачених самим "Маслосоюзом" за масло, але й у провірці цін, плачених молочарнями доставцям за молоко та з особливою дбайливістю буде стежити також за цим, щоби всі обєднані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанні розрахунку й грошей з централі.

"Маслосоюз" зорганізував при своїй централі відділ достави технічного устаткування для молочарських кооператив і тому вони є обовязані покривати своє технічне запотребування всеціло тілько в "Маслосоюзі". Так наладнавши справу "Маслосоюз" переймає на себе відповідальність не тілько за добру якість машин і за їх ціну, яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів Маслосоюзу, але також і за це, чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива, набуваючи їх, має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів.

II.

Рада РСУК стверджує, що Маслосоюз, як технічно організаційний осередок нашого молочарства, зорганізував на основі нових організаційних правил ухвалених Радою РСУК 25/I.1930.р.і нового статуту для Р.М. до кінця 1931. р. 112 районових молочарень. Для переведення цеі зачатоі таким чином загальноі перебудови нашого молочарства М.С. побільшив і поглибив свій інструкторський апарат, якому доручено задля цего опріч попередньоі дбайливости за чимраз ліпшу перерібку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р.М.

По дволітнім досвіді в наміченій перебудові нашого молочарства, змірячій до комасації виділених молочарських відділів при ~~сільських~~ кооперативах для загального закупу і збуту та до ~~їх~~ районізації, опертоі на доставцях як безпосередних членах і до майбутньоі ~~їх~~ механізації, Рада РСУК стверджує, що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М.С. перевести її, з огляду на заповіджений стандаризаційний закон, на протязі 1932. року на основі пляну вже опрацьованого в "Маслосоюзі" і переданого ним РСУК.

III.

Рада РСУК (укр.) приймаючи до відома цей плян, передбачуючий до кінця 1933.р. оснування 165 РМ на теріторії праці РСУК опріч північно-західних земель і приймаючи на увагу, що для ціх останніх земель такий плян "Маслосоюзом" також вже опрацьовується, завважує:

1) що нові РМ можна оснувати тілько по такій підготовці в районі, яка забезпечувалаби їм:

а) найдальше до 2 літ вирівнану щоденну перерібку принайменче 5 тисяч літрів молока;

б) такі власні фонди, при яких без шкоди для кооперативи і її членів та в їх здоровім стосунку до затягнених кредитів можна булоби зараз оплатити відповідне приміщення й уладження та

в) добрий фаховий провід і повноартісний технічний персонал.

Маючи на увазі умову під а), Рада РСУК рахується з цім, що в переходовім часі, себто в перших місяцях по урухомленні, Районовоі/Молочарні будуть ще мати характер ручних молочарень. Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денноі перерібки принайменче 2 тисяч літрів молока в річнім розрахунку при як найбільшій рівновазі достави літом і зимою та таких власних фондів, які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точноі і корисноі заплати доставцям за молоко, правильноі амортизаціі всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу. Стапку власних фондів Р.М. при її урухомленні означить Дирекція РСУК в порозумінні з Дирекцією МС.

Де нема відповідного приміщення і де тому РМ мусить вибудувати власну домівку, Рада РСУК доручує, що ці домівки можна ставити тілько на основі пляну й кошторису, зладженого Маслосоюзом або РСУК і по провірці матеріяльноі спроможности булучоі РМ Ревізійним Союзом в порозумінні з МС.

не „або" тілько МС, [illegible] РСУК

 неувязненого в обороні

Усталюється опінію Ради,що на будову власної домівки РМ повинна мати власного майна принайменше на половину коштів будови.

Що торкається моторизації молочарень Рада РСУК доручує звертати увагу на це,щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень,які ще не виплатили ручних машинових уладжень,які не мають відповідної домівки і повновартісного проводу та принайменче 3-до 4.000 літрів денно з як найменчим ухилом цеї кількости молока зимою,бо без цього нема запоруки, що моторизацією одержиться ліпший продукт і краду рентовність.

З уваги на покищо безвиглядно важкі господарські і фінансово-кредитові відносини,Рада РСУК перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед легковажними інвестиціями.

При вирішеннях про урухомлення РМ,про будови домівок і їх частинну моторизацію Районова Молочарня має предложити Дирекціям МС і РСУК свій б у д ж е т на найблищий рік.

2) Рада РСУК стверджує,що предложений РСУК Маслосоюзом плян організації районових молочарень,може бути по провірці на місцях без шкоди для цілости пляну змінений,-особливо що торкається о с і д к у РМ;надзвичайну обережність доручується Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених РМ,щоби не виходила з цього зайва шкода для доставців та щоби не марновано задля цього нераз поважних інвестицій при основуванні РМ у визначених їм первісних осідках.

IV.

Рада РСУК з жалем стверджує,що чимало із уже основаних РМ,не виказує тих основних передумов,які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої цілі в основуванні РМолочарень з 40 чи навіть 100 доставцями, з пересічним денним виробництвом 10-15 кґ масла,з 30% коштів завідування і майже без ніякого власного капіталу.Такі РМ не сповняють основних завдань охорони продуцента і наражують себе на поважні білянсові страти.

Рада (РСУК доручує Дирекції) не приймати таких РМ в члени РСУК."Маслосоюз"вжиє всіх заходів передусім на це,щоби такі РМ довести найдальше на протязі 1932.р.до правильної життєздатности.

З уваги на цю обставину,як рівнож і з уваги

а) на збутові трудноці спричинені в теперішних умовинах через прогібіційні цла,

б) на вимоги стандаризаційного закону,який з примусом введення пастеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу Рада РСУК звертає увагу,що молочарські кооперативи мусять бути вивінувані в поважні власні фонди,потрібні на переведення цих вимог.Задля цього Рада доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних постанов статуту РМ про висоти уділу в квоті 25 зл.від кожної корови та доложити всіх зусиль,щоби РМ послідовно ці уділи від доставців стягали.

Рада РСУК стверджує,що кооперативи для загального закупу й збуту та їх надбудови мають за собою великі заслуги в організуванні молочарських відділів,які довго були цілою підбудовою молочарського виду кооперативи та що вони також при відлучуванні цих своїх відділів з матірнього пня звернули повну,нераз жертвенну увагу на можливо добру матеріяльну основу для майбутніх районових молочарень.Рада доручує Дирекції РСУК далі придержуватися дотеперішніх постанов,що при виділенню молочарських відділів рівно треба мати на увазі життєздатність обидвох кооператив,себто матірньої кооперативи для загального закупу й збуту й нової районової молочарні.Поза цим Дирекція РСУК має переводити такі розділи при всій увазі на потребу закінчення їх до кінця 1932.року,тілько там,де по обслідуванні <u>цілого району</u> **майбутньої молочарні є забезпечена її рентовність.**

Рада РСУК доручує Дирекції "Маслосоюзу" звернути як найпильнішу увагу на організаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його організаційного відділу і уважає,що з хвилею урухомлення районових молочарень "Маслосоюз" несе перед РСУК громадську відповідальність не тілько **за свою працю,але й своєї підбудови,передусім за її фаховий провід,правильне книговодство і здорову рентовність.Задля цього РМ є обовязані виконувати також всі** запорядження МСоюзу в цім напрямку.

V.

Рада РСУК заявляється за як найповнішою та найтіснішою взаїмною <u>співпрацею</u> кооператив усіх видів та всіх їх разом з "Просвітою" і "С.Господарем".

Задля цього доручується і "Маслосоюзови" пильно стежити за цім,щоби:

1) було порозуміння торговельних централь щодо предметів їх торговельної діяльности,

2) щоби всі РМ співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі пляну узгідненого наперед поміж МС і ЦС і змірячого до такого управильнення виплат за молоко Рай.Молочарням,щоби ними сплачувано тимчасовий виімковий споживчий кредит,який на основі цього пляну може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам,достарцям молока до РМ,

3) щоби через своїх представників в організаційних колеґіях Окружних Союзів Кооператив інформував їх про свій організаційний плян в їх області і узгіднював з ними цей плян та розподіл майна при реорганізації молочарських відділів на Районові Молочарні,

4) щоби всі Районові Молочарні були членами Центробанку та щоби готівкові надвижки РМ та їх особливі фонди (нпр.на будову домівки ітп.) були льоковані в "Центробанку",

5) щоби при продажі своїх виробів на вн.ринку поза власним зарядом мав на увазі передусім наші місцеві (міські) споживчі кооперативи,

6) щоби,розбудовуючи далі свою взірцеву співпрацю з "Сільським Господарем" звернув в будуччині ще більшу увагу на

а) організацію контролі молочности і пропаґанду плекання та доброї годівлі молочних коров,

б) на преміювання не тільки найпожи[illegible]ого молока,але й найбільше молочних коров в зимових місяцях,

в) на конкурси й преміювання найчистішого молока доставлюваного Районовим Молочарням,

г) на започаткування виробу бриндзі в гірських повітах,

7) щоби всі його члени були членами "С.Господаря" і "Просвіти".

VI.

З особливим признанням підкреслює Рада РСУК нове технічне вивінування "Маслосоюзом" його шкільної молочарні в Стрию.- >

ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОЧАРСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

(Проєкт резолюцій).

I.

Рада РСУК стверджує,що МС-як торгівельний осередок укр.кооп.молочарства-сповнює своє завдання з повним успіхом.Йому вдалося до кінця 1931.р. поширити закордонні ринки збуту і побільшити збут відданих йому до продажі продуктів на внутрішнім ринку передусім у власних склепах.

Маючи на увазі чимраз тісніщі можливости для експорту масла,"Маслосоюз"буде попри здоровий експорт далі розбудовувати внутрішний ринок.

З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств"Маслосоюз"буде стояти на сторожі інтересу доставців сирівця не тільки у цінах,плачених самим"Маслосоюзом"за масло,але й у провірці цін,плачених молочарнями доставцям за молоко та з особливою дбайливістю буде стежити також за цим,щоби всі обєднані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанні розрахунку й грошей з централі.

"Маслосоюз"зорганізував при своїй централі відділ достави технічного устаткування для молочарських кооператив і тому вони є обовязані покривати своє технічне запотребування всеціло тільки в "Маслосоюзі".Так наладнавши справу "Маслосоюз" переймає на себе відповідальність не тільки за добру якість машин і за їх ціну,яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів Маслосоюзу,але також і за це,чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива,набуваючи їх,має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів.

II.

Рада РСУК стверджує,що Маслосоюз,як технічно організаційний осередок нашого молочарства,зорганізував на основі нових організаційних правил ухвалених Радою РСУК 25/I.1930.р.і нового статуту для Р.М.до кінця 1931. р.112 районових молочарень.Для переведення цеі зачатоі таким чином загальноі перебудови нашого молочарства М.С.побільшив і поглибив свій інструкторський апарат,якому доручено задля цего опріч попередньоі дбайливости за чимраз ліпшу перерібку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р.М.

По дволітнім досвіді в наміченій перебудові нашого молочарства,змірячій до комасації відділених молочарських відділів при сільських кооперативах для загального закупу і збуту та до їх районізації,опертоі на доставцях як безпосередних членах і до майбутньоі їх механізації,Рада РСУК стверджує,що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М.С.перевести її,з огляду на заповіджений стандаризаційний закон,на протязі 1932.року на основі пляну вже опрацьованого в "Маслосоюзі" і переданого ним РСУК.

III.

Рада РСУК приймаючи до відома цей плян,передбачуючий до кінця 1933.р. оснування 165 РМ на теріторіі праці РСУК опріч північно-західних земель і приймаючи на увагу,що для ціх останніх земель такий плян"Маслосоюзом" також вже опрацьовується,завважує:

1) що нові РМ можна оснувати тільки по такій підготовці в районі, яка забезпечувалаби їм:

а) найдальше до 2 літ вирівнану щоденну перерібку принайменче 5 тисяч літрів молока;

б) такі власні фонди,при яких без шкоди для кооперативи і її членів та в їх здоровім стосунку до затягнених кредитів можна булоби зараз оплатити відповідне приміщення й уладження та

в) добрий фаховий провід і повноцартісний технічний персонал.

Маючи на увазі умову під а),Рада РСУК рахується з цім,що в переходовім часі,себто в перших місяцях по урухомленні,Районової Молочарні будуть ще мати характер ручних молочарень.Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денноі перерібки принайменче 2 тисяч літрів молока в річнім розрахунку при як найбільшій рівновазі достави літом і зимою та таких власних фондів,які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точноі і корисноі заплати доставцям за молоко,правильноі амортизаціі всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу.Ставку власних фондів Р.М. при її урухомленні означить Дирекція РСУК в порозумінні з Дирекцією МС.

Де нема відповідного приміщення і де тому РМ <u>мусить</u> вибудувати власну домівку,Рада РСУК доручує,що ці домівки можна ставити тільки на основі пляну й кошторису,зладженого Маслосоюзом або РСУК і по провірці матеріяльноі спроможности будучоі РМ Ревізійним Союзом в порозумінні з МС.

Устоляється опінію Ради,що на будову власної доміпки РМ повинна мати власного майна принайменше на половину коштів будови.

Що торкається моторизації молочарень Рада РСУК доручує звертати увагу на це,щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень,які ще не виплатили ручних машинових уладжень,які не мають відповідної доміпки і повноартісного проводу та принайменче 3-до 4.000 літрів денно з як найменчим ухилом цеі кількости молока зимою,бо без цього нема запоруки,що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність.

З уваги на покищо безвиглядно важкі господарські і фінансово-кредитові відносини,Рада РСУК перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед легковажними інвестиціями.

При вирішеннях про урухомлення РМ,про будови домівок і їх частинну механізацію Районова Молочарня має предложити Дирекціям МС і РСУК свій б у д ж е т на найближчий рік.

2) Рада РСУК стверджує,що предложений РСУК Маслосоюзом плян організації районових молочарень,може бути по провірці на місцях без шкоди для цілости пляну змінений,-особливо що торкається о с і д к у РМ;надзвичайну обережність доручується Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених РМ,щоби не виходила з цього зайва шкода для доставців та щоби не марновано задля цього нераз поважних інвестицій при основуванні РМ у визначених ім первісних осідках.

IV.

Рада РСУК з жалем стверджує,що чимало із уже основаних РМ,не виказує ціх основних передумов,які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої ціли в основуванні РМолочарень з 10 чи навіть 100 доставцями, з пересічним денним виробництвом 10-15 кг масла.з 30% коштів зарідування і майже без ніякого власного капіталу.Такі РМ не сповнять основних завдань охорони продуцента і наражують себе на поважні біллансові страти.

Рада РСУК доручує Дирекції не приймати таких РМ в члени РСУК."Маслосоюз"вжиє всіх заходів передусім на це,щоби такі РМ довести найдальше на протязі 1932.р.до правильної життєздатности.

З уваги на цю обставину,як рівнож і з уваги

а) на збутові трудноці спричинені в теперішних умовинах через прогібіційні цла,

б) на вимоги стандаризаційного закону,який з примусом введення стеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу Рада РСУК звертає увагу,що молочарські кооперативи мусять бути вивінувані в поважні власні фонди,потрібні на переведення ціх вимог.Задля цього Рада доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних постанов статуту РМ про висоти уділу в кводі 25 зл.від кожної корови та доложити всіх зусиль,щоби РМ послідовно ці уділи від доставців стягали.

Рада РСУК стверджує,що кооперативи для загального закупу й збуту та іх надбудови мають за собою великі заслуги в організуванні молочарських відділів,які довго були цілою підбудовою молочарського виду кооператив та що вони також при відлучуванні ціх своіх відділів з матірнього пня звернули повну,нераз жертвенну увагу на можливо добру матеріяльну основу для майбутніх районових молочарень.Рада доручує Дирекції РСУК далі придержуватися дотеперішніх постанов,що при виділенню молочарських відділів рівно треба мати на увазі життєздатність обидвох кооператив,себто матірньої кооперативи для загального закупу й збуту й новоі районової молочарні.Поза цим Дирекція РСУК має переводити такі розділи при всій увазі на потребу закінчення іх до кінця 1932.року,тілько там,де по обслідуванні <u>цілого району</u> майбутньої молочарні є забезпечена іі рентовність.

Рада РСУК доручує Дирекції "Маслосоюзу" звернути як найпильнішу увагу на організаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його організаційного відділу і вважає,що з хвилею урухомлення районових молочарень "Маслосоюз" несе перед РСУК громадську відповідальність не тілько за свою працю,але й своі підбудови,передусім за іі фаховий провід,правильне книговодство і здорову рентовність.Задля цього РМ є обовязані виконувати також всі запорядження МСоюзу в цім напрямку.

V.

Рада РСУК заявляється за як найповнішою та найтіснішою взаїмною <u>співпрацею</u> кооператив усіх видів та всіх іх разом з "Просвітою" і "С.Господарем".

Задля цього доручується і "Маслосоюзови" пильно стежити за цім,щоби:

1) було порозуміння торгівельних централь щодо предметів іх торгівельної діяльности,

2) Щоби всі РМ співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі пляну узгідненого наперед поміж МС і ЦС і [illegible] до такого узгіднення виплат за молоко Рай.Молочарням, щоби ними сплачувано тимчасовий виїмковий споживчий кредит, який на основі цього пляну може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам, доставцям молока до РМ,

3) Щоби через своїх представників в організаційних колеґіях Окружних Союзів Кооператив інформував їх про свій організаційний плян в їх області і узгіднював з ними цей плян та розподіл майна при реорганізації молочарських відділів на Районові Молочарні,

4) Щоби всі Районові Молочарні були членами Центробанку та щоби готівкові надвижки РМ та їх особливі фонди (нпр. на будову домівки ітп.) були льоковані в "Центробанку",

5) Щоби при продажі своїх виробів на вн. ринку поза власним зарядом мав на увазі передусім наші місцеві (міські) споживчі кооперативи,

6) Щоби, розбудовуючи далі свою взірцеву співпрацю з "Сільським Господарем" звернув в будуччині ще більшу увагу на

а) організацію контролі молочности і пропаґанду плекання та доброї годівлі молочних коров,

б) на преміювання не тільки найповнішого молока, але й найбільше молочних коров в зимових місяцях,

в) на конкурси й преміювання найчистішого молока доставлюваного Районовим Молочарням,

г) на започаткування виробу бринзі в гірських повітах,

7) Щоби всі його члени були членами "С.Господаря" і "Просвіти".

VI.

З особливим признанням підкреслює Рада РСУК його технічне вивінування "Маслосоюзом" його шкільної молочарні в Стрию.-

116

Кооперативи на півн. зах. землях
в 1930 р. 1931 рр

	Волинь 1930	Волинь 1931	Полісся 1930	Полісся 1931	Люблин 1930	Люблин 1931	Разом 1930	Разом 1931
		512		46		120		676
нечлени		199		14		4.6		259
Разом	273	313	26	30	61	74	360	417.
Кредитових	14	17	3	3	4	6	21	26
міських товариств	5	6	—		—	—	5	6
пов. союзів	4	2	—		—	—	4	2
Для зак. і збуту загалом	246	282	23	27	56	66	325	375 x)
Молочарські	2	4	1	-	—	1	3	5
помічні	1	1	—	-	—		1	1
Інші	1	1	—	-	1	1	2.	2

x) в тім 3 гуртівні (по одній в кожнім воєвідстві) і 3. з молочарськими відділами (2 в Волинськім, 1. в поліськім воєвідстві.

~~Кооперативи~~

1931.

достава масла 2,428.012 kg + 11·9%

збут (23 крамниці) – 373.016 kg
гуртова продаж в краю 1,231.710 "
експорт 841.799
разом збуто 2,446.525 kg

торг. 11,067.538 зл + 9·42%
в тім за набіл 10,618.653 " – 9·15%
за маш 448.884 "

обтяж. на набілі – 7·80%
Кошти зав. 6·86% (від усіх торгів)

власні ф. 423.034 зл
+ 44.556 " надв.
467.580

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

III. Молочарські кооперативи.

I.

1. Зїзд стверджує, що „Маслосоюз", як торгівельний осередок укр. кооп. молочарства, сповнює своє завдання з повним успіхом. Його власні фонди зросли з 9.235 зол. в 1925 р. на 423.034 зол. з початком 1932 року при рівночасній зміні їх відношення до чужих фондів з 1:11.3 на 1:1.09. Достава масла до МС. зросла з 164.506 кґ. в 1925 р. на 2,428.012 кґ. в 1931 р. при 91.69 проц. доставовій дисципліні низових кооператив в цьому році і збільшилася о майже 12 проц. в порівнанню з минулим роком. Торги за набіл зросли з 6.398.438 зол. в 1927 р. при значнім спаді цін на 10,618.653 зол. в 1931 р. і дали в цім році при 6.8"/° коштах завідування білянсову надвижку в висоті 44.556 зол. „Маслосоюзови" вдалося поширити в 1931 р. збут масла ще й на французький ринок і продати в експорті 841.799 кґ. масла (більше о 3.55 проц. в пор. з минулим роком).

Найбільшу скільхість масла збуває МС. на внутрішнім ринку гуртово і в своїх нині вже власних крамницях. Маючи на увазі чимраз тісніші можливости для експорту масла, „МС" буде попри здоровий експорт далі розбудовувати внутрішний ринок свого збуту.

2. З огляду на глибоке заломання рентовности сільських господарств „Маслосоюз" буде стояти на сторожі інтересу доставців сирівця не тільки у цінах, плачених самим „Маслосоюзом" за масло, але й у провірці цін, плачених молочарнями доставцям за молоко та з особливою дбайливістю буде стежити також за цим, щоби всі обєднані ним молочарські кооперативи виплачували доставцям належну їм заплату зараз по одержанню розрахунку й грошей з централі.

3. „Маслосоюз" зорґанізував при своїй централі **відділ достави технічного устаткування для молочарських кооператив і тому вони є обовязані покривати своє технічне запотребування всеціло тільки в „Маслосоюзі".** Так наладнавши справу **„Маслосоюз" переймає на себе відповідальність не тільки за добру якість машин і за їх ціну, яка в кожнім випадку мусить бути як найкорисніша для членів „Маслосоюзу", але також і за це, чи машини є конечні й потрібні кооперативі та чи кооператива, набуваючи їх, має певну змогу сплатити їх без шкоди для себе і своїх членів.**

II.

1. Зїзд стверджує, що **„Маслосоюз", як технічно орґанізаційний осередок** нашого молочарства, зорґанізував на основі нових орґанізаційних правил ухвалених Радою РСУК 25. I. 1930 р. і нового статуту для Р. М. до кінця 1931 р. 112 районових молочарень. Для переведення цеї зачатої таким чином загальної перебудови нашого молочарства М. С. побільшив і поглибив свій інструкторський апарат, якому доручено задля цього опріч попередньої дбайливости за чимраз ліпшу перерібку молока ще й інструкторську провірку цілого діловодства в Р. М

2. По двохлітнім досвіді в наміченій **перебудові нашого молочарства,** зміряючій до **комасації** відділених молочарських відділів при кооперативах для загального закупу і збуту та до **районізації,** опертої на доставцях як безпосередних членах і до майбутньої **механізації районових молочарських комператив, Зїзд стверджує, що така перебудова виявилася конечною й доцільною і тому доручує М. С. перевести її, з огляду на заповіджений стандаризаційний закон, на протязі 1932 року на основі пляну вже опрацьованого в „Маслосоюзі" і переданого ним РСУК.**

III.

1. Зїзд приймаючи до відома цей плян, передбачуючий до кінця 1933 р. основання 165 українських районових молочарень на території праці РСУК опріч північно-західних земель і приймаючи на увагу, що для цих останніх земель такий плян „Маслосоюзом" також вже опрацьовується, завважує, що **нові Р. М. можна оснувати тільки по такій підготові в районі, яка забезпечувала би їм:**

а) найдальше до 2 літ вирівнану **щоденну перерібку принайменше 5 тисяч літрів молока;**

б) **такі власні фонди, при яких без школи для кооперативи і її членів та в їх здоровім ~~стосунку~~ до затягнених кредитів можна було би зараз оплатити відповідне приміщення й уладження;**

і в) **добрий фаховий провід і повновартісний технічний персонал.**

2. Маючи на увазі умову під а) Кооп. Зїзд рахується з тим, що в переходовім часі, себто **в перших місяцях по урухомленню „районові молочарні" будуть ще мати характер ручних молочарень. Одначе вже й тоді треба безумовно вимагати від них денної перерібки принайменше 2 тисяч літрів молока в річнім розрахунку при як найбільшій рівновазі достави літом і зимою та таких власних фондів, які разом із здоровим кредитом дають безумовну запоруку точної і корисної заплати доставцям за молоко, правильної амортизації всіх вкладів і оплачення доброго фахового проводу.** Ставку власних фондів Р. М. при її урухомленню означить Дирекція РСУК в порозумінню з Дирекцією ~~Р. М.~~

3. Де нема відповідного приміщення і де тому Р. М мусить вибудувати власну домівку, **Зїзд доручає, що ці домівки можна ставити тільки на основі пляну й кошторису, зладженого „Маслозоюзом" і предложеного до РСУК та по провірці матеріяльної спроможности ~~будучої Р. М.~~ Ревізійним Союзом в порозумінню з М. С.** Зїзд усталює опінію, **що на будову власної домівки Р. М. повинна мати власного плинного майна принайменше на половину коштів будови.**

4. Що торкається **моторизації** молочарень, **Зїзд доручує звертати увагу на це, щоби навіть частинно не моторизовано ручних молочарень, які ще не виплатили ручних машинових уладжень, які не мають відповідної домівки і повновартісного проводу та принайменше 3 до 4.000 літ. молока денно з як найменшим ухилом цеї кількости молока зимою,** бо без цього нема запоруки, що моторизацією одержиться ліпший продукт і кращу рентовність.

З уваги на покищо безвиглядноважкі господарські і фінансово-кредитові відносини, **Зїзд перестерігає усю нашу кооперацію отже й молочарські кооперативи перед легковажними інвестиціями.**

При вирішеннях про урухомлення Р. М., про будови домівок і їх частинну моторизацію Районова Молочарня має предложити Дирекціям М. С. і РСУК свій бюджет на найблищий рік.

5. Зїзд стверджує, що предложений РСУК Маслосоюзом **плян орґанізації районових молочарень, може бути по провірці на місцях без шкоди для цілого пляну змінений, — особливо що торкається осідку Р. М.;** надзвичайну обережність доручається Маслосоюзови при зміні осідку вже урухомлених Р. М., щоби не виходила з цього зайва шкода для доставців та щоби не марновано задля цього нераз поважних інвестицій

при основанню Р. М. у визначених їм первісних осідках.

IV.

1. Зїзд з жалем стверджує, що чимало із уже основаних Р. М., не виказує цих основних передумов, які були передбачені РСУК і Дирекцією МСоюзу. Нема ніякої цілі в основанню Р. Молочарень з ~~40 чи навіть 100 доставцями~~, з пересічним денним виробництвом 10 15 кг. масла, з 30 проц. коштів завідування і майже без ніякого власного капіталу. Такі Р. М. не сповняють основних завдань охорони продуцента і наражують себе на поважні фінансові страти. **Зїзд доручує Дирекції РСУК не приймати таких Р. М. в члени РСУК. „Маслосоюз"** ~~вжие всіх заходів~~ **передусім на це, щоби такі Р. М. довести** ~~найдальше на протязі 1932 р.~~ **до правильної життєздатности.**

2. З уваги на цю обставину, як рівнож і з уваги:

а) на збутові труднощі, спричинені в теперішних умовинах через прогібіційні мита та девізові й контінгентові обмеження,

б) на вимоги стандаризаційного закону, який з примусом введення пастеризації передбачує нові інвестиції,

в) на можливість збуту масла в залежности від його якости,

г) та взагалі з уваги на дальшу розбудову молочарського промислу, **Зїзд стверджує, що молочарські кооперативи мусять бути вивінувані в поважні власні фонди, потрібні на переведення цих вимог.** Задля цього **Зїзд доручує Дирекціям РСУК і МС не відступати від теперішних постанов** ~~статуту РМ~~ **про висоту уділу в квоті 25 зол. від кожної корови та доложити всіх зусиль, щоби** ~~РМ послідовно ці уділи від доставців стягали.~~

3. Зїзд стверджує, що кооперативи для загального закупу й збуту та їх надбудови мають за собою великі заслуги в організуванню молочарських відділів, які довго були цілою підбудовою молочарського виду кооператив та що вони також при відлучуванню цих своїх відділів з матірнього пня звернули повну, нераз жертвенну, увагу на можливо добру матеріяльну основу для майбутніх районових молочарень. **Зїзд доручує Дирекції РСУК далі придержуватися постанов, що при відділенню молочарських відділів рівно треба мати на увазі життєздатність обидвох кооператив, себто матірної кооперативи для загального закупу й збуту й нової районової молочарні. Поза цим Дирекція РСУК має переводити такі розділи при всій увазі на потребу закінчення їх до кінця 1932 року, тільки там, де по обслідуванню цілого району майбутньої молочарні є забезпечена її рентовність.**

4. **Зїзд доручує Дирекції „Маслосоюзу" звернути як найпильнішу увагу на організаційну та інструкторсько-люстраційну діяльність його організаційного відділу і вважає, що з хвилею урухомлення районових молочарень „Маслосоюз" несе перед РСУК громадську співвідповідальність не тільки за свою працю, але й своєї підбудови, передусім за її фаховий провід, правильне книговодство і здорову рентовність.** Задля цього **РМ є обовязані виконувати також всі запорядження МСоюзу в цім напрямку.**

V.

Зїзд заявляється за як найповнішою та найтіснішою взаїмною **співпрацею** кооператив усіх видів та всіх їх разом з „Просвітою" і „С. Господарем".

Задля цього доручується і „Маслосоюзови" пильно стежити передусім за тим, щоби:

1. було **порозуміння торгівельних кооперативних централь** щодо предметів їх торгівельної діяльности,

2. **щоби всі РМ співпрацювали з кооперативами для загального закупу і збуту в їх районі на основі пляну узгідненого наперед поміж МС і ЦС** і зміряючого до такого управильнення виплат за молоко Рай. Молочарням, щоби ними сплачувано тимчасовий виїмковий кредит, який на основі цього пляну може уділити кооператива для загального закупу і збуту своїм членам, доставцям молока до РМ,

3. щоби МС через своїх представників **в організаційний колегіях, Окружних Союзів Кооператив** інформував їх про свій організаційний плян в їх окрузі і узгіднював з ними цей плян та розподіл майна при реорганізації молочарських відділів на Районові Молочарні,

4. **Щоби всі Районові Молочарні були членами „Центробанку"** та щоби готівкові надвижки РМ та їх особливі фонди (напр. на будову домівки і т. п.), були льоковані в Центро-Банку,

5. щоби при продажі своїх виробів на внутрішнім ринку поза власним зарядом мав на увазі передовсім наші місцеві (міські) споживчі кооперативи,

6. щоби, розбудовуючи далі свою взірцеву **співпрацю з „Сільським Господарем"** звернув в будуччині ще більшу увагу на:

а) організацію контролі молочности і пропаганду плекання та доброї годівлі молочних коров,

б) на преміювання не тільки найповнішого молока, а й найбільше молочних коров в зимових місяцях,

в) на конкурси й преміювання найчистішого молока, доставлюваного Районовим Молочарням,

г) на започаткування виробу бриндзі в гірських повітах,

7. Щоби всі його члени були членами „С. Господаря" і „Просвіти".

VI.

З особливим признанням підкреслює Зїзд нове технічне вивінування „Маслосоюзом" його шкільної молочарні в Стрию, при якій вже відчинено також першу нашу сироварню і щиро витає видаваний „Маслосоюзом" часопис „Кооперативне Молочарство", як повновартісний засіб дальшого вишколу молочарів та постійного виховування членів в молочарських кооперативах.

Ісп.: Із невідповідного скількістю доставців

Ком.: буде старатися в близькому часі

Ком.: неменше як

доставці уділи послідовно вплачували.

ще Ком. удержувати в силі рішення 6. кр. кооператив. з'їзду затверджені Радою РСУК 24. травня 1929. р.

7 буде стежити за їх рентовністю.

що Р. М. ліквідує при виплаті за молоко їх споживчі товарові кредити доставців тільки тоді й до цієї висоти, як це було умовлено з тим, що доставці молока мають все таки одержати за доставлене молоко певну частину готівкою.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло".

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ

НА VII. КРАЄВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗЇЗД.

II. Кредитові кооперативи.

I.

1. Повоєнний розвій кредитової галузи кооперації не міг розвинутися в порівнанню до інших галузей нашої національної кооперації, з причини неупорядкованих валютових відносин, що довший час тривали по війні.

Всеж і тепер вже маємо поважне число кредитових кооператив, котрі виказують значний поступ в свойому розвою і мають тенденцію стати другим масовим видом нашої кооперації, рівнобіжним до кооператив для закупу і збуту.

2. З кінцем 1931. РСУК мав в складі своїх членів 362 кредитових кооператив (з фаховим Союзом „Центробанком“ на чолі). На 3200 всіх кооператив, що були в цім році членами РСУК, кредитові кооперативи становили 11.3 проц. всіх кооператив.

Протягом першого півроку 1932 р. прибуло 19 нових кредитових кооператив і на день 1. VII. є їх 381. Крім того в євіденції РСУК мається поверх 200 новооснованих кооператив, котрі ждуть на приняття в члени РСУК.

Перед війною в 1912 р. Краєвий Ревізійний Союз мав 391 кредитових кооператив, на 557 всіх союзних кооператив, обнятих того року статистикою. Кредитові кооперативи становили тоді 70.2 проц. всіх кооператив.

3. Приналежні до РСУК в 1931 р. кредитові кооперативи після типів діляться в цей спосіб:

1) Краєва Кредитова Централя (Центробанк)	1
2) Кредитова кооператива краєвого значіння („Дністер“)	1
3) Кредитові кооперативи загальні (Укр. Банки)	122
4) Кредитові кооперативи рільників (Райфайзенки)	225
5) Кредитові кооперативи (рядничі й інш.)	13
Разом	362

На 53 повіти Галичини припадає 337 кооператив. — На північно-зах. землях кредитові кооперативи існують в 15 повітах (на 24 всіх українських повітів), в числі 25. Не маємо ще кредитових кооператив на Лемківщині.

4. Відновлення союзної кредитової кооперації почалося в 1924—1925. рр. по устабілізованню польської валюти. В 1925. р. РСУК обєднував 113 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 74 кооп. мали тоді 40.173 членів, білянс їх виносив суму 3,176.182 зол., (в цім Ц. Б. 607.418 зол.), власні капітали на уділах 371.018 зол. і фондах резервових 363.106 зол., разом 734.124 зол. (в цім Ц. Б. 44.881 зол.), вкладки щадничі 1,502.463 зол. (в цім Ц. Б. 342.946 зол.), вартість уділених позичок 1,516.507 зол (в цім Ц. Б. 247.108 зол.), вартість недвижимостей 1,023.740 зол. (в цім Ц. Б. — 258.756 зол.), білянсові надвижки 40.476 зол., страти 4.124 зол.

На початку 1931. р. РСУК обєднував 322 кредитових кооператив (враз з Ц. Б.). Узгляднені статистикою 289 кооператив мали в цім часі 92.082 членів, білянс їх виказував суму 17,951.540 зол. (в цім Ц. Б. 1,917.794 зол.), власні капітали: на уділах 2,458.477 зол. і фондах резервових 1,999.779 зол., разом 4,458.256 зол. (в цім Ц. Б. 457.626 зол.), вкладки щадничі 9,411.249 зол. (Ц. Б. — 1,399.477 зол.), стан уділених позичок 13,399.943 зол., вартість недвижимостей 2,611.647 зол. (в цім Ц. Б. 448.464 зол.), білянсові надвижки 164.374 зол., страти 53.979 зол.

За шість літ маємо отже такий зріст, приймаючи рік 1925 за 100: Кооперативи зросли на 285,0 проц., члени зросли на 230,0 проц., білянс зріс на 565,2 проц., власні капітали зросли на 607,4 проц., вкладки щадничі зросли на 626,6 проц., позички зросли на 883,9 проц., вартість недвижимостей зросла на 247,7 проц.

Процентове відношення головніших білянсових сум до цілої суми білянсової представляється так:

	1925. р.	1930. р
Власні капітали	23,1	24,8
Вкладки щадничі	47,3	52,4
Уділені позички	47,7	74,6
Недвижимости	33,1	14,5

Зїзд стверджує, що кредитова кооперація під оглядом матеріяльним зростала на загал два рази скорше, як під оглядом чисельним, та що структура збірного білянсу кредитової кооперації значно поправилася в 1930. р. в порівнанню до 1925. р., а саме піднеслася вага власних капіталів і вкладок щадничих в пасивах та значно спала вага недвижимостей, натомість піднеслася вага позичок в активах, що є додатним явищем.

Питома вага кредитової кооперації в цілокупній нашій кооперативній організації, за цих 6 літ лишилася майже незмінною. В 1925. р. кредитові кооперативи становили 11,1 проц. загалу союзних кооператив, а в 1930. р. — 10,1 проц. менше о 1,0 проц.; члени кредитових кооператив в 1925. р. становили 25,4 проц., а в 1930. р. 25,0 проц., менше о 0.4 проц.; білянс кредитових кооператив в 1925. р. становив 35,3 проц. білянсу цілої союзної кооперації, а в 1930. р. 33,2 проц., менше о 2,1 проц.

II.

1. Зїзд потверджує рішення 6-го Кооперативного Зїзду в справах кредитової кооперації з 13. березня 1929. р. приняті відтак Радою РСУК 24. травня 1929. р., які торкаються організаційної схеми та основних засад праці в приналежних до РСУК кредитових кооперативах і постійної розбудови „Центробанку“ на центральну касу всіх наших кооператив без ріжниці їх виду й ступня таким чином, що всі кооперативи мають щорічно вплачувати до Ц. Б. уділи, льокувати в ньому свої плинні запасні фонди та готівкові надвижки і спрямовувати до нього більші короткоречинцеві вкладки ощадности, — як основні засади обовязуючі всі українські кооперативні чинники.

2. Маючи на увазі означену в попереднім розділі під 3. скількість кредитових кооператив і їх розміщення, **Зїзд доручує „Центробанкови“ в порозумінню з РСУК підготовити організацію дальших Українбанків та кредитівок споживача на північно-західних землях і на Лемківщині та укр. райфайзенок на цілій укр. території, особливож на північно-західних землях.**

3. Щоби безумовно узгіднити деякі розбіжности в організації та діяльности кредитових кооператив з обовязуючою в РСУК схемою організації та праці цих кооператив, **Зїзд доручує Центробанкови перевести в порозумінню з РСУК в кредитових кооперативах (ще в біжучім році) слідуючі підставові організаційні засади:**

а) всі повітові кредитові кооперативи (обслуговуючі загал населення) мають приняти статут РСУК для „Українбанків“ і цю назву, всі „українські райфайзенки“ статут РСУК для райфайзенок і означену їм назву;

б) кожний Українбанк (кожна райфайзенка) працюють у своїм точно означенім районі і не можуть поширювати своєї діяльности на такі райони, де вже

є також самі Українбанки ~~або укр. райфайзенки~~

в) в однім районі не можна творити кількох кредитових кооператив цього самого типу і з цими самими завданнями;

г) оскільки в цім самім районі вже є більше кредитових кооператив, вони мусять спеціялізуватися або щодо обслуги тої чи іншої суспільно верстви, або щодо кредиту і приняти відповідаючі цьому завданню фірмові назви.

4. На основі засад усталених в РСУК ~~і на основі [illegible] окружних союзів, організаційні віділи Українбанків, а де їх ще нема, Окружних Союзів, переводять в порозумінню з РСУК і Ц. Б.~~ організацію райфайзенок в округах і піклуються їх правильним діловодством.

Центробанк, як фаховий союз кредитової кооперації, **має вести безпосередньо та через кооперативну „Ощадність“ цілу ощадностеву пропаганду й кредитове інструування та кермуючи технічно організацією всіх типів кредитової кооперації.**

Його завданням є створити з цілої нашої кредитової кооперації одноцільно співпрацюючий організм. Це своє завдання він переводить при допомозі постійних обіжників, щомісячних звідомлень своєї підбудови, курсів і зїздів.

5. Число членів в кредитових кооперативах зросло з 40.173 в 1925. р. на 92.082 з початком 1931. р. Все ще остається правилом, що зголошення в члени сходиться з рівночасним або майже рівночасним зголошенням о позичку. Маючи на увазі, що першим завданням нашої кредитової кооперації є виховати своїх членів до систематичного буджетування і до ощадности, **Зїзд доручує кредитовій кооперації так працювати, щоби її членами ставали також ощадники. Система, в якій ці ощадники з правила не є членами кооперативи, не є добра.**

6. **Власні фонди є першим засобом оборотового капіталу** в кредитових кооперативах. **Зїзд взиває цілу нашу кредитову кооперацію до творення сильних і особливо запасних фондів.**

Кругло 70 проц. уділів в Українбанках має пересічну висоту від 5—10 зол. **Зїзд заявляється за підвищенням пересічі уділу в Українбанках на 10—25 зол.** тимпаче, що й їх статутова порука найчастіше або обмежена до самих уділів, або тільки дво — чи пятькратна, що теж вимагає підвищення. Малі власні фонди і низька порука поменчують кредитоздатність кооператив.

Кредитові кооперативи всіх типів і обидвох ступнів мають прямувати до такої господарки своїми фондами, щоби задля зацікавлення членів в їх уділах, могли без шкоди для постійного кріпкого побільшування запасних фондів признавати з білянсових надвижок помірковану дивиденду. від уділів, яка не перевищувалаби відсоткової стопи вкладок.

Зїзд доручує кооперативам, щоби вони постепенно виконуючи постанову 6-го Краєвого Зїзду про держання запасних фондів поза власним оборотом, льокували в „Центробанку“ почавши від цього року принайменше 25 процент з кожнорічної білянсової надвижки, якою Загальні Збори вивіновують запасний фонд кооператив.

7. В усіх кредитових кооперативах власне майно (кругло 4 і пів міл. зол.) становить на загал 26 відс. їх оборотового капіталу. Українбанки й „Дністер“ з власним майном кругло 2,755.000 зол в Укрбанках і майже 900.000 зол. в „Дністрі“, молоді кредитівки урядовців і працівників з 60.000 зол. власного майна, також райфайзенки яких власне майно мало що перевищує 300.000 зол. і „Центробанк“ з власним майном ще не доходячим до певного пів міліона зол., булиб дуже обмежені в своїх кредитових засобах, якби не вкладки ощадностей в висоті 9 і пів міл. зол., тимпаче, що в назагал ще передвоєнних недвижимостях вони мають аж кругло 2,640.000 зол. і поза кредитом в „Центробанку“ мали тільки кругло 1 міліон зол. іншого банкового кредиту.

Повоєнна світова психоза від американської „просперіті“ аж до польської „радісної творчости“, яка на жаль не була зовсім чужа і деяким нашим кооперативним некредитовим обєднанням, довго проявлялася в надмірнім множенню дібр без рівночасного творення й збирання власних заощаджених капіталів, але й довела вже неодно народне господарство до упадку. У французькій мові „господарство“ і „ощадність“ те саме слово (ль-економі, — етр економ) і тому не дивно, що французьке господарство ще й тепер найкраще протиставиться кризі. Тільки праця з ощадністю, себто постійне рятування певної частини зарібку для будучини перед пажерливим гоном до цього, щоби „вижитися“ вже нині, хочби й понад стан, — творить добробут суспільности і рятує її в худих роках засобами зібраними в роках товстіших. Тому, взірцеві організатори світового господарства Англійці вживають слова „сейф“ цебто по нашому „вирятувати“, коли думають про це, щоби „ощаджувати“. Пропаганда ощадности це будження віри в народі в його власні сили. Ощадність це свідоме і підсвідоме скріплювання почуття взаїмних спільних інтересів в цілім суспільстві, це розбудова взаїмного довіря, це будження та плекання дбайливости про свою й народню будучину і всіх других будуючих моральних сил, без яких нарід не може вільно жити й поступати вперед. Задля цього **ціла наша кредитова кооперація з „Центробанком“ на чолі та при скріпленій діяльности кооперативи „Ощадність“ мусять безупину далі пропагувати й організувати ощадність взагалі і особливо хочби дрібну але постійну й масову ощадність починаючи від шкільної молоді у всіх суспільних верствах укр. народу.** Тільки поважний зріст ощадностевих вкладок може дати цілій нашій кредитовій кооперації дальші, так дуже потрібні оборотові фонди, які в нинішній висоті не тільки не можуть заспокоїти кредитових потреб народу, але навіть потреб самих наших кооператив.

Всі наші кредитові кооперативи мають годити в своїй господарці інтереси ощадників з інтересами довжників. Високі відсотки при вкладках спричинюють дорогий кредит для довжника. Дорогий і неоправданий економічно кредит не лежить в інтересі обєднаних кооперативою ощадників. **„Центробанк“ має стояти на сторожі однакової стопи процентової для ощадностевих вкладів в усіх кооперативних централях, приймаючи вклади до обороту і узгіднювати з цею межею відсоткову політику в цілій нашій кредитовій кооперації. Процентова стопа від вкладок вища в низових кооперативах гальмує приплив капіталу з низу до централі. Кооперативні обєднання інших видів не мають права признавати вищих відсотків при перебраних ними вкладах до обороту відтих, які платять своїм вкладчикам місцеві укр. кредитові кооперативи.**

Задля великої ваги ощадности взагалі та ощадностевих вкладок для цілої нашої кооперації цілий наш кредитовий вид мусить своєю дбайливою господарністю скріплювати в народі як найвище довіря і в цім напрямку, що навіть серед теперішньої загальної непевности на світовім фінансовім ринку укр. кредитова кооперація не занедбує нічого для якнайбільшого і найдоцільнішого забезпечення вартости принятих нею вкладок. Всі мусимо протиставитися як доволі частим тепер спекуляційним безпідставним алярмам, так і легкодушним висновкам із таких алярмів в неосвідомлених кругах суспільности.

Для удержання відповідного готівля на виплату вкладок **Зїзд дораджує всім кредитовим кооперативам удержувати в Центробанку готівковий вклад у висоті 6—8 проц. суми зібраних кооперативою вкладок, а крім того переховувати в своїй касі таку готівку, яка відповідалаби 3—4 проц. вкладок.**

Зїзд вважає доцільним, щоби в Надзірних Радах наших кредитових кооператив були заступлені також члени ощадники.

8. **Що торкається кредитової політики Зїзд ще раз стверджує, що кредитові кооперативи 1. ступня є з природи річи організацією для дрібного особового, дешевого і короткоречинцевого кредиту.** Маючи на увазі, що з цілого власного майна наших кредитових кооператив поза увязненою частиною в движимостях, недвижимостях і льокатах остається в обороті тільки кругло 900.000 зол. та що ощадностеві вкладки тільки в малій частині мають характер більш трівкого вкладу, наші кредитові кооперативи тільки зовсім виїмково можуть признавати деякі, так дуже важні передусім для хліб. продукції, середноречинцеві позички. Ніяким чином навіть Українбанки не можуть уділювати довгоречинцевого, гіпотечного та більшого інвестиційного кредиту (на дорогі будівлі, парцеляцію і т. п.), — тимпаче райфайзенки.

Всі позички мусять мати умовлене господарське призначення. Зїзд доручує ставити довжникам вимогу, що на випадок провіреного протиумовленого і негосподарського зужиття позички, кооператива має право стягнути позичку перед умовленим речинцем. Ручителі мають співвідповідати також за протиумовлене й негосподарське зужиття позички довжником.

Правильна кредитова політика зміряє не до цього, щоби тільки заможні одиниці ставали членами кредитової кооперативи і опановували її, а до цього, щоби як найвищий відсоток чесних, запопадливих, хочби зразу й незаможних її членів доробляся. — Задля цього і з огляду на більшу певність кооперативи гаслом доброї кредитової політики має бути: не мало більших, тільки більше дрібних позичок! **При всіх позичках кредитові кооперативи обовязані твердо вимагати точної сплати** в умовлених речинцях задля виховання довжників, задля доброї господарности і доконечного довіря обєднаних членів — ощадників до кооперативи.

Кредитові кооперативи всіх типів мають вести плянову й безупинну боротьбу з кредитовою лихвою і з визиском народних мас всякими фінансовими обманцями й спекулянтами. Засобом цеї боротьби є не тільки уділення позички, членам, але й всебічне поучення та **добра рада у їх кожній господарській фінансовій потребі** та жива й постійна загальна пропаганда в цім напрямку в дорученім районі.

Особливо серед сучасної кажкої господарської дійсности треба звертати дуже пильну увагу на те, щоби позичок не уділювати навіть власникам продукційних варстатів, коли є сумнів, чи вони, **без шкоди для свойого варстату праці, з біжучих прибутків цих варстатів** випрацюють умовлену сплату всеж таки дорогої позички. Маючи на увазі сучасну катастрофальну нерентовність богатьох варстатів праці, **Зїзд доручує кредитовим кооперативам як найбільше строго провірювати кредитоспосібність усіх, що звертаються до кооперативи по кредит. Зорганізування довірочної, певної та докладної кредитової інформації стало те-**

пер безумовною конечністю. Управи кооперативних банків, кас і райфайзенок мають перестерігати нарід перед легкодушним задовженням. Не надмірно задовженим клієнтам можна дати навіть більшу позичку, ніж вони жадають її, але не для побільшення вже затягнених позичок, тільки для визволення життєздатного господарства з руйнуючих лихварських рук. Провідники кредитової кооперації мусять уміти завсіди, особливож серед сучасної важкої господарської дійсности, твердо вимовляти, по зрілій провірці справи, два слова: „так", — „ні".

В межах своїх завдань, усталених на 6. Кр. Кооп. Зїзді і означених РСУК та „Ц. Банком" **Українбанки можуть вести кредитові орудки з кооперативами інших видів.**

Зїзд ~~упиняється проти~~ **будьяких торгівельних операцій ~~в кредитових кооперативах~~ на їх власний рахунок.**

9. Задля цього, що оживлені по війні Укрбанки і деякі кредитові кооперативи працівників мають поважні унерухомлені фонди в своїх недвижимостях (кругло 2,600.000 зол.) а райфайзенки як і другі сільські кооперативи легко піддаються охоті передчасно, коштом навіть цілого власного майна ставити будівлі, **Зїзд одобрює запорядок РСУК, що ціла наша кооперація може набувати і збувати недвижимости тільки за його дозволом і заявляються за тим, щоби в засаді ціле унерухомлення капіталу не перевищало 75 проц. запасного фонду.**

10. Зїзд усталює опінію, що **кошти завідування в кредитових кооперативах не повинні перевищати 80 проц. зискового сальда відсотків і чиншів. Постійна і що найменше чвертьрічна провірка ~~рентовности~~ контрольними комісіями надзірних рад є особливо тепер конечна. В буджетових прелімінарях доручується стреміти до цього, щоби вигосподаровувати правильне опроцентування також власного майна.**

11. Рівночасно зі зростом власних фондів кредитова кооперація може розбудовувати також свій банковий кредит, однак в повній свідомости, що банковий **кредит може мати тільки помічну ролю в організуванню оборотових фондів і має служити в першу чергу як банкова резерва на несподівані виплати більших вкладок.**

12. Українбанки працюють в більших округах і задля цього мусять звертати як найбільшу увагу на матеріяльне забезпечення уділених позичок — тимпаче, що ці позички з природи річи більші ніж у райфайзенках. Завданям Укрбанків, згідно з затвердженими Радою РСУК постановами 6. Краєвого Кооперативного Зїзду є кредитова співпраця в розбудові упромисловлення хліборобської продукції і взагалі в розбудові **рідного промислу, торгівлі та ремесла.** Маючи це на увазі Зїзд піддає Укрбанкам під розвагу, чи не добре було би ввести **для цієї клієнтелі кредитування у формі нормально забезпечених біжучих рахунків.** Клієнти мають в такім рахунку плинне жерело кредиту на біжучі потреби, а банк, маючи таким чином вгляд в життя довжникового підприємства, може — згідно з умовою — перервати кредит за коротким, напр. двотижневим виповідженням.

13. Українбанки є в першу чергу зобовязані до постійної чинної ініціятиви в напрямку розбудови „Центробанку" в центральну касу для усіх укр. кооператив, яку вже 6. Краєвий Зїзд доручив всім кооперативам і до якої взиває їх також цьогорічний Зїзд. Українбанки мають пильнувати цеї справи у власнім крузі ділання і на окружних організаційних колеґіях.

14. Українська райфайзенка має мати всі основні ціхи райфайзенської системи, отже: почесне виконування обовязків Управи і Надзірної Ради, низький уділ (5—10 зол.), позички тільки на продуктивні ціли, район одної громади чи парохії і необмежену відповідальність членів за зобовязання кооперативи. **Зїзд не визнає правильним цього прояву, що на 174 райфайзенки з початком 1931 р. тільки 40 приняли статут з необмеженою відповідальністю членів.**

Зїзд доручує райфайзенкам уділяти дрібні позички також на **довжні скрипти.**

III.

Прямуючи постійно до перетворення себе в центральну касу для всієї нашої кооперації, „Центробанк" вже співпрацює з усіма другими видами.

Зїзд доручує також Українбанкам і райфайзенкам співпрацювати з Окружними Союзами та їх низовими кооперативами в справі відсоткової стопи від ~~вкладок~~ і в напрямку нормування доцільности готівкового кредиту через товарове заспокоєння потреб довжника в некредитових кооперативах. З Окр. Союзами співпрацюють Українбанки в організаційних колеґіях і поза цим в межах умови, яку в порозумінню з РСУК заключить з Центробанком для цих справ „Центросоюз".

Аналогічно буде співпрацювати „Центробанк" і його підбудова з **молочарськими і споживчими кооперативами.**

Від усіх своїх довжників кредитова кооперація має вимагати обезпечення в **„Дністрі"** від огню та влому.

Разом з цілою укр. кооперацією співпрацює також кредитова кооперація з „Просвітою", „Рідною Школою", „С. Господарем" та організаціями жіноцтва й молоді.

Пригадує, що по думці постанов закона кредитові кооперативи не можуть займатися

буджетового прелімінара що до рентовности

небанкових готівкових кредитів

Ні під якою умовою не уділювати позичок тим особам, котрі не виказуються полісами обезпечення в „Дністрі" 1/3 своїх недвижимостей. Те саме обовязує при [illegible]. Галицькі кооперативи мусять обезпечувати в „Дністрі" свої будинки, а всі Союзи кооперативам від влому.

Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, вул. Словацького ч. 14.

З друкарні Вид. Спілки „Діло".

До Президії Р.С.Ч.К.

<u>На руки Дирекції.</u>

Згідно з порозумінням що до остаточного схвалення ухвал VII. К.К. Зїзду з 24. VI. с.р. в порозумінню з Провідника-ми Комісій I–IV. по ознайомленню ся з матеріялом Комісій пересилаю свої уваги дотично праць Ком. III. Ком. з освітле-нням їх рівнобіжно і формальнно, та з моїми інструкціями не тільки як голови Ради Р.С.Ч.К. але й голови Над-зорної Ради К.Н.С. яка є в першу чергу відповідальна за напрями праці К.Н.С.

Провідною думкою проєкт предложення Радою Р.С.Ч.К. VII. К.К.З. було рівномірне і доцільне розложення <u>праць і обовязків</u> на всі [illegible] одиниць нашої Коопер. і їх взаємовідносин, скріплення структури [illegible] нашої Коопер. <u>як органічної цілости</u> та скріплення праці Р.С.Ч.К. при [illegible] [illegible] апара-

тів організ., техн., торг. і ін. Маємо центральні

Краєвого і фундованого значіння.

Цю справу думаю не може рішати Централею

через „переплачуванні" Зсуніра раз прийнятій

Опінії Ради ... [illegible] раз через відповідні

Централі.

Відтак організ. праці Укр. Союзів — то організа-

ція Ком. II. Кред. дальш приналежність Укр. Банком

перед Орг. Колегією АСК. Мож залишити це але

під умовою, що Укр. Б. з'обовязується до кінця 1932

утворити у себе орг. [illegible] відділ — співпрацюючи

з Колегією орг. при АСК /де також Ком. Едукації./

Жаль думаю, що ми будемо остались без на засі-

данню — але стан ослаблення мені не дозволяє приїхати

до М[illegible]./

Прошу вибачити за це письмо

Здоровлю щиро [signature]

Залучники:

1) Лист з поправками дост. дир. РСУК.

2) Протокол Комісії III.

3) Лист до 1:2 [illegible] листи

121

П Р О Т О К О Л

Засідання Секції молочарських кооператив УІІ.Кооперативного Зїзду західньо-української Кооперації.

у Львові дня 29.УІ.1932.

Присутніх на Секції було 25.управнених делеґатів, заступників...6.... місцевих кооператив, разом з представниками львівських кооперативних Централь.

Засідання Секції розпочалося під головуванням Дир МС. п. інж.А.Палія. о 11.год. передполуднем в салі Спортового Тва "Сокіл" докладом провідника Секції про ситуацію в молочарстві за кордоном і в краю. По докладі дир.А.Палія прийшло до уконституування проводу Секції згідно з розділом Б.уст.3.реґуляміну зїзду і розпорядком Дирекції РСУК про його технічне переведення, причому Президію Секцію доповнено двома заступниками Голови після вибору.

На пропозицію інж.Паляниці на заступників Голови Секції голосами більшости присутніх зістали вибрані: 1/Дир.Коваль Генрик, /ПСК Калуш, представник місцевої РМ./ і 2/ о.Совітник Юрчак Петро /РМ. Ляшки/.

По уконституованню перейдено до ділових обрад, предметом яких був предложений Радою РСУК проєкт резолюцій в справах укр.коопер. молочарства.

Для доповіді про ці резолюції з рамени РСУК провідник Секції уділив голос інж.Храпливому, котрий по короткому вступі про історію опрацювання згаданого проєкту відчитав його в цілості, пояснюючи при тім поодинокі його точки. Референт зазначив, що резолюції, які вийдуть з під обрад Секції, мають знайти спільну дорогу в майбутній праці МС і РСУК..

Збори Секції постановили обговорювати проєкт резолюцій по розділах /групах/, означених римськими цифрами. - Інж.Е.Храпливий відчитує розділ І.

./.

Точку I,1,- Збори без дискусії приняли одноголосно.

" I,2,- викликала дискусію, в якій взяли участь слідуючі члени Секції:

О.Пришляк,-звернув увагу на те, щоб в канцел.роботі по перевірці цін не роблено затримки і щоб контролю калькуляції приспішувано так, аби можна було до 10, кождого місяця зліквідувати розрахунки з доставцями.

Дир.Сілецький-висловлюється за тим, щоб низові кооперативи зобовязати що місяця подавати проєкт калькуляції до затвердження Відділу МС і для перевірки МС. Тоді лише можлива буде контроля.

О.Грчак - промовляє за тим, щоб заздалегідь на підставі даних з попереднього місяця виготовлювалися проєкти розрахунків, евент. щоб Централя сама давала такі зразкові проєкти.

Дир. А.Палій - звертає увагу, що дискусія обертається довкола дрібниць і технічних детайлів, а не сягає до сутті самої справи. Вияснює згадані детайлі і висловлюється за тим, щоби приняти цю точку резолюцій, як засадничу,без змін; звертає увагу на це, що практично всі Молочарні муситимуть виплачувати після своєї спроможности. - З огляду на засадничу однозгідність думок всіх промовців предсідник Секції здіймає цю точку з обговорення і Секція переходить до слідуючої I,3. точки проєкту.

По відчитанні цієї точки /I.3./ референтом РСУК вивязалася обширна дискусія, в якій забирали голос слідуючі промовці:

Дир.Коваль - висловлюється проти відповідальности МС за справи автономних в своїй діяльности низових кооператив, за їх діловодство, та зокрема за машини і пропонує в рядку 5. цієї точки з низу замість слів:"і за це" вставити:"буде стежити за цим,".

Інж.Паляниця - вертаючи до точки I.2., уважає недоцільним, щобуть фіксувати. МС буде тільки контролювати виплати і стежити за цим, щоби на будуче не повторювалися небажані випадки. Немаючи власної фабрики,МС не може відповідати за набуті для кооператив машини.

Пан. Гриник - підтримує думки попереднього промовця.

Інсп.Ольховий - підтримує резолюції ради РСУК в цілості, висловлюючись за означенням реченця виплат, або заміненням в точці

./.

ці І,2. слова :"зараз" словом:"негайно".

Дир.Коваль - обстоює своє становище що до відповідальности МС і пропонує змінити точку І.3. в цей спосіб, щоб викинути частину речення, починаючи від слів:"переймає на себе...." аж до слів:"і за це", - включно, а натомість вставити:"ужиє всіх заходів,щоби доставляти членам МС добрі машини по конкуренційних цінах, але також буде стежити за цим....".

Пан Кухар - висловлюється за відповідальностю МС принайменше за великі машини, та за якість машин.

Мец.Мартинюк - пропонує замкнути дискусію, давши висловитися вже записаним промовцям. Голосованням цю пропозицію принято.

Пан Хархаліс - мотивуючи своє становище конкретними фактами, обстоює резолюції в редакції проєкту і пропонує приняти їх без змін.

Пан.Сілецький - рівнож захищає проєкт Ради РСУК без змін, але з додатком про збут старого приладдя. Цей додаток він пропонує вставити по словах:"своє технічне запотребування" - такого змісту:"і збут старого приладдя всеціло в МС без зиску", мотивуючи це внесення доцільним використанням цього майна в менших і слабших молочарнях, та взагалі управильненням його руху.

Пан Паливода - говорить проти співвідповідальности і за внесенням дир.Коваля.

Інж.Кроновят - МС не може мати впливу на виплати і розрахунки та реґулювати їх, якщо кооперативи не присилатимуть на час потрібні до цього дані, як було досі. МС може мати вплив не на доконане, тільки на будуче. Промовець ~~своєю~~ зусиллю рішучостю висловлюється проти відповідальности МС за машини.

Інж.Паляниця - є за посередньою відповідальностю, бо фактично, як досі було, відповідальність поносила фабрика, яка дає ґаранцію за машини; промовець є проти безпосередньої відповідальності, а тому пропонує в т.І.3. скреслити останні рядки, починаючи від слів:"та чи кооператива..." і аж до кінця, бо було(би) нонсенсом приняття ~~такого~~ проєкту резолюції. ~~Останн~~

Останнє слово в дискусії над цією справою одержує інж.Храпливий для підсумку дискусії і пояснення поправок. Вносить приняти обі, обговорювані разом точки І.2, і І.3. без змін.

Дир.А.Палій - підносить зауваження Дирекції МС до проєкту цих

./.

Предсідник ствердує, що не бачив, ані не бачить причини приклику-вати бесідника до порядку, бо в його вискзі не запримітив ніякої критики, ані обиди Ради Р.С.У.К. Стоячи на становиську, що поданий проєкт резолюції не є ухвалою Ради Р.С.У.К., який присутні малиби без застережень приняти до відома, лишень проєктом, який піддається під дискусію Зїзду для евент. змін, уважає критику допускаємою. Сказав, що ухвала такої резолюції булаби з правного боку нонсенсом не є критикою Ради Р.С.У.К., тільки становиськом до проєкту резолюції. Щоби вдоволити п. інсп. Ольхового заявляє предсідник, що цей інцідент буде поміщений в протоколі Секції для ужитку покликаних чинників.

резолюцій, пояснюючи рівночасно характер дотеперішньої і майбутньої відповідальности МС, яка фактично була і такою, як дотепер, залишиться. Висловлюється проти редакції кінцевого речення т.І.3. резолюції, почінаючи від слів:" але також і за це..." , противлячись цього рода відповідальности МС. Підтримує натомість першу поправку п.дир.Коваля, яка звучить:"але також буде стежити за цим, чи машини...". Висловлюється рівнож проти продажі через МС старого приладдя.- Заряджує голосування, в наслідок котрого точку І.2. принято без змін. Точку І.3. принято з поправкою дир.Коваля в її першій редакції, а саме зі вставкою замість слів:"і за це..." виразу:"буде стежити за тим,...".

Інсп.Ольховий висловлює жаль, що предсідник не спинив і не привів до порядку інж.Паляницю, з уст котрого впав нетактовний вираз: "було нонсенсом ухвалення таких резолюцій" і просить занести це до протоколу. На запит головуючого інж.Паляниця ~~повторив~~ пояснив вдруге свій вираз. ~~Ухвалено, що про інцидент Президія Секції подасть до відома міжпрезидіяльній нараді всіх Секцій.~~

Розділ ІІ. проєкту резолюцій відчитує з черги референт РСУК інж.Е.Храпливий. По короткій дискусії, в якій взяли участь інж.Паляниця і дир.Сілецький, обі точки цього розділу /ІІ,1 і 2./ принято голосуванням без змін.

Розділ ІІІ. По докладі референта, який відзначив його важливість, предсідник відкрив над поодинокими точками розділу дискусію, в якій взяли участь:

До точки ІІІ.1:

Пан Кухар і рев.Базилевич, котрий вніс до цієї точки /по уст.а/ додаток такого змісту:"зі збірнями, які разом запевнялиби рентовність РМ.". Для запитань взяли слово дир.Сілецький і о.Скоробогатий. Від МС їм відповів інж.Хроновят.

Після цього точку ІІІ.1. в цілости принято з додатком інж. Базилевича одноголосно.

В обговоренні дальшої точки ІІІ.2. взяли участь такі делеґати на зїзд: п.Гриник /за зчеркнення виразу:"разом із здоровим кредитом"/, п.Хархаліс /проти пропозиції попереднього бесідника/, інж. Е.Храпливий /в обороні резолюції/, та дир.А.Палій /за здоровий кредит, розуміючи під цим кредит ~~промисловий~~ інвестиційний, а не консумційний/.

Після цієї дискусії т.ІІІ.2. резолюцій принято без

./.

змін /поза коректурною поправкою в кінці ІІ: "РМ" на "МС"/.

До точки III.3. в короткій дискусії забирали голос дир.Сілецький, дир.Коваль, інсп.Ольховий, інж.К.Храпливий, почім принято цю точку без змін одноголосно /поза коректурною поправкою, замість: "будучої" - "будуючої"/.

До точки III.4. забрав голос дир.Коваль для внесення до уст. 2. цієї точки слідуючого додатку: "і розкредитування грошей в формі зачетів". Голосованням принято цю точку з додатком дир.Коваля одноголосно.

Точку III.5. принято одноголосно без дискусії.

З черги референт РСУК відчитує уст.IУ. проєкту резолюції.

Над точкою IУ.1. вивязалася дискусія, в якій взяли участь:

Перед меритоthe дискусією в справі формальній забрав голос п.Олексин для внесення про перерву на обід; його підтримав дир.Сілецький з цією модифікацією внесення, щоб розділ IУ. відложити, як найважніщий, для дискусій по перерві, а до перерви приступити до передискутування резолюцій У.розділу. Дир.А.Палій висунув контрпропозицію: скінчити наради без перерви, з чим більшість присутніх погодилась.

В мериторичній дискусії над точкою IУ.1. забрав голос дир. Коваль для поправки; Замість слів: "на протязі 1932" - вставити: "в близшому часі".

Інж.Базилевич замітив, що булоби краще не фіксувати кількости молочарень-доставців і дотичний вираз заступити таким: "з малою кількістю".

Пан Гриник пропонує вираз: "вживе всіх заходів передусім на це", замінити таким: " буде старатися передусім про це".

В результаті голосування точки IУ.1. принято її разом з поправками панів Коваля, Базилевича і Гриника одноголосно.

В обговоренні дальшої точки IУ.2. взяли участь такі делегати:

Інж.Мицик - до уст.г/ цієї точки вносить слідуючу поправку; пропонує замість слів: "не відступити від теперішних постанов статуту РМ про висоту уділу в квоті 25.зол" - вставити: "недопускати до ухвали уділів менших від 25.зол.", мотивуючи цю поправку цим, що зразковий статут РМ взагалі не фіксує висоти уділів, залишаючи це питання на вирішення самої РМ.

Дир.Сілецький - підтримує поправку попереднього бесідника.

П.Охрим - промовляє проти примусового стягання уділів.

./.

Інж Базилевич пропонує замінити вкінці уст.г/ неприємно вражаючий кооперативну свідомість членів вираз:"стягати", і так стилізувати дотичне речення:".....щоб доставці послідовно вплачували ці уділи до РМ.".

Інж.Паляниця - уважає справу уділів в цілости залежною від доброї волі, ~~чесної~~ агітації і освідомлення членів. Інша річ спосіб стягання і він може бути предметом обговорення.

Інж.Хроновят - підтримує погляд попереднього бесідника, пояснюючи значіння членів-уділовців для РМ та збиваючи арґументи, висувані проти стягання уділів.

Мец.Мартинюк - пропонує в уст.г/, де говориться про висоту уділу, додати:"по можности 25.зл.".

Інж.Цімура -пропонує стягати уділи не від літри, тільки брати відсоток від виплат.

Предсідник Секції звертає увагу на це, що дискусія знова ухиляється від обговорення засадничих справ до технічних детайлів і просить в них не входити.

П.Гриник - висловлюється за стяганням уділів, які зрештою мусять набути у нас право горожанства, зазначаючи, що для практичного переведення цієї справи треба встановити певного роду діференціяцію способів стягання уділів, в залежности від платничої спроможности ~~уділовців~~ членів.

Дир.Сілецький - новими арґументами підтримує пропозицію п. Гриника. - Анальоґічні погляди висловлюють пп.Кухар і Олексин.

Дир.А.Палій - дає пояснення, що до практикованих способів стягання уділів, пояснює їх значіння, закликає до витревалости і послідовности в переведенні цієї акції.

Останнє слово, як докладчик, одержує інж.Храпливий, котрий, резюмуючи дискусію, пропонує погодитися на такі модифікації внесених до уст.г/ т.ІУ.2. поправок, а саме: поправку інж.Мицика змінити в цей спосіб, що в проєкті Ради РСУК викреслити лише слова:"статуту РМ", так що позісталє ~~xxxxx~~ речення цілком відповідатиме пропозиції п.Мицика; Додаток мец.Мартинюка:"по можности 25.зл", змінити на:"в квоті не меншій від 25.зл".- На поправку інж.Базилевича, що до заміни слова „стягати" на запропонуваний ним інший вираз референт погоджується.

Голосуванням т.ІУ.2.) значною більшістю присутніх принято з поправ. інж.Е.Храпливого і інж.Базилевича.-

./.

В обговоренні слідуючої точки ІУ.3. взяли участь такі промовці:

Інж.Газилевич - пропонує в відповідному місці цієї точки зробити долаток про негайне ~~xxxxxxxxxxxxxxx~~ принимання в члени РСУК розділених, бувших мішаних кооператив, якщо перед розділом їх переведуться всі формальности, уможливлюючі принятгя.

Інж.Хроновят - вказує на ріжного рода труднощі з приняттям кооператив в таких випадках, але і на недопустимість неоправданих проволок.

Дир.Палій - висуває проти ухвали цього внесення можливість застережень правної натури і пропонує приняти його, як дезидерат, з чим Секція погоджується.

Інж.Храпливий - пропонує що справу поставити окремо поза резолюціями Зїзду і прецизує внесення в слідуючий спосіб: доручити Дирекціям РСУК і МС справу принимання в члени відділених РМ полагоджувати так, щоб з цього не виходили ніякі шкоди для кооператив, та опрацювати доцільний порядок дотичної процедури. Присутні погодилися з ~~xxxxx~~ внесенням інж.Храпливого.

Голосуванням принято Точку ІУ.3. в редакції проекту Ради РСУК одноголосно.

В оживленій дискусії над т.ІУ.4. забирали голос члени Секції:

Дир.Коваль - обстоюючи своє засадниче становище, що до відповідальности МС, висловлене ним при точці І.3., заявляється також проти співвідповідальности МС разом з РСУК за справи, зазначені в т.ІУ.4. На думку промовця МС, не маючи екзекутиви над кооперативами, які в своїй діяльности є одиницями вповні автономними, не може поносити й відповідальности за їх діяльність перед РСУК. Тому пропонує, в згоді з ухвалами Секції в т.І.3., зчеркнути відповідне місце і в т.ІУ.4. резолюцій, а саме від слів:"несе перед РСУК".... аж до слів:"правильне книговодство і здорову рентовність" - включно, а вставити натомість:"буде стежити за їх рентовність".

Пані Крайчиківна - висловлюючись проти пропозиції дир. Коваля, займає протилежне становище, яке відповідає організаційній схемі нашої кооперації взагалі і молочарської зокрема, і з якої то схеми випливає підлеглість і відповідальність МС в організаційних справах перед РСУК. Промовляє за відповідальність МС перед РСУК в організаційній

До IV.4 – [illegible]

[illegible]

Внесення о. Пришляка
до т. IV,4. (ст. 8 протоколу).
Секр. [signature]

діяльности і за принятт**я**м т.ІУ.4. резолюцій без змін.

Дир.Сілецький - захищаючи тезу резолюції про відповідальність МС перед РСУК, ставить внесення на викреслення в цій точці лише одного слова:"громадську", а позатим жадає приняття її в цілости і редакції проекту.

Дир.Палій - зазначає між іншими аргументами, що при теперішнім розмежуванню компетенцій РСУК і МС повну відповідальність несе РСУК, а не МС, який не має і не може здійснювати екзекутивної власти над низовими кооперативами.

Промовці пп.Гриник і Хархаліс висловились за відповідальностю МС перед РСУК і за приняттям резолюції в редакції проекту.

На внесення мец.Мартинюка обмежено всіх промовців 3.хвилинами, причому п.Хархаліс висловився проти обмеження саме при такій важній точці.

Інж.Хроновят - вбачає в цій, т.ІУ.4. бажання РСУК перекинути в критичній хвилі відповідальність на Централі без екзекутиви. МС немає екзекутиви і тому неможе приймати на себе ~~жадної~~ такої відповідальности.

О.Пришляк - не знаходячи анальоґії до цієї справи в резолюціях, що до інших кооператив, вбачає в цьому певну тенденцію, одначе не уважає можливим ухилятися зовсім від усякої відповідальности, а тому до другої половини т.ІУ.4. вносить свій проект резолюції, яка звучить:"МС несе перед РСУК відповідальність не тільки за свою працю, але і своєї підбудови, за її фаховий провід, правильне книговодство й здорову рентовність, о с к і л ь к и РМ в и к о н у ю т ь в с і з а п о р я д ж е н н я МС в ц ь о м у н а п р я м і".

Дир.Коваль - вказує на це, що т.ІУ.4. резолюції невлучна, непрактична за даних умовин, коли немає правної змоги її виконати, та допильнувати деяких справ. Обстоює свою поправку:"МС буде стежити за їх рентовністю".

Дир.Палій виступає проти відповідальности з мотивів, анальоґічних до цих, які висловили інші противники обговорюваної тези, і зарядж**у**є голосування т.ІУ.4. проекту резолюції з поправкою дир.Коваля.

Вислід голосування: за резолюцією з поправкою дир.Коваля - 16 голосів, проти 6, здержалося 3. Таким чином резолюція з поправкою дир.Коваля зістала принята більшостю присутніх.

./.

Було всіх учасн. 14-16 чл.!

О.Пришляк - просить внести його резолюцію на пленум, як опінію меншости. Предсідник Секції констатує, що його думка не зібрала кваліфікованої кількости голосів меншости, і тому з формальних мотивів не може піти на пленум.

О.Пришляк просить запротоколувати, що резолюцію принято в інтерпретації Президії Секції, проти чого запротестував провідник Секції.

На чергу приходить останній У. розділ проєкту резолюцій. По рефераті інж.Храпливого, котрий відчитав цей розділ з додатком ЦБ до т.У.4., вивязалася дискусія:

Інж.Паляниця пропонує уодностайнити т.У.2. відповідно до резолюцій про ту саму справу, що до кооператив для загального закупу і збуту, вставивши відповідну клявзулю. Інж Храпливий пропонує зробити в цьому місці слідуючу поправку з додатком: (у з. Храпливого)

До т.У.4: п.Хархаліс - висловлюється за складанням вкладок в місцевих Укр.Банках, а не в ЦБ. ЦБ немає впливу і довіря, нащо склалися ріжні причини, між іншим невідповідний звязок ЦБ з низовими кооперативвами /Збори ЦБ призначаються в такі дні і вечером, коли представники низових кооператив не можуть бути присутніми на них, а через це і брак їхніх представників в Надзірній Раді ЦБ/.

Дир.Сілецький - формулує до цієї точки слідуючі дезідерати:
1/ Щоби засідання і Збори ЦБ не відбувалися пополудні / о 5 1/2 вечер/.
2/ Щоби білянс ЦБ не був такий, як за минулий рік;
3/Щоби до Надз.Ради ЦБ увійшли люди з краю;
4/Щоби ЦБ виказав більшу рухливість.-

П.Засанський - говорить про недовіря до ЦБ.

П.Нарожняк - пропонує приняти відносно точку /У.4/ з поправкою, замісць:"в ЦБ" -"в своїх установах".

Дир.Палій - зазначає, що висловлені дезидерати будуть предложені п.референтом до РСУК; щож до недовіря до ЦБ, то бесідник уважає це за передвчасне і необосноване, через те, що ЦБ має це достаточно власного майна; всі інші пропозиції, поза внесеною Радою РСУК, з формальних причин не можуть бути піддані під голосування, хиба що приняті, як дезідерати.

Голосуванням розділ У. принято в цілости і одноголосно з додатком ЦБ.

Розділ УІ. проекту резолюцій по відчитанні п.референтом ухвалено одноголосно без дискусії й без змін.

П.Нарожняк - пропонує поставити ще УІІ.розділ в справі ревізій, переводжених з рамени РСУК, такого змісту:"Зїзд доручує РСУК звернути пильнішу увагу на реґулярне переведення ревізій в РМ і МС, та щоб звіти з ревізій були відтак відчитувані на Загальних Зборах дотичної установи".

Дир.А.Палій і референт Е.Храпливий пояснюють, що ця резолюція звернена не на властиву адресу, а належалаб до Зборів РСУК.

П.Кухар звертає увагу на це, що вже три роки не було в МС ревізії, та невідомо, з яких причин вона не переводиться.

Дир. А.Палій - каже, що її не було і що за ним треба звертатися до РСУК.

Останнє слово, як референт, для підсумку праці Секції і значіння її вислідів для будучого розвитку МС одержав інж.Е.Храпливий, закликавши молочарські кооперативи через їх представників - учасників секційних нарад, до співпраці з МС на основі щойно ухвалених резолюцій, і до виконання плянів МС. Вкінци подякував учасникам Секційної Наради в імени РСУК.

Закриваючи Засідання Секції, дир.Палій подякував за терпеливо переведену працю, та висловив певність, що ухвалені Секцією резолюції присутні Панове зможуть гідно і відповідно захистити на пленумі.

Секретар
Др.В.Левицький

Предсідник Секції
А.Палій

Надіслано секретарям до всіх членів і радн[illegible]

Зал.³ Уваги до праць Комісії III - Укр. Коопер. VII. Н.К.З. -

(На основі предложеного мені протоколу)

На Комісії на 25 присутніх було заступників місцевих кооператив в числі 6 найбільше отже 12 до того НПС 2 + члени Ради РСУК /Мамій і Блум?/ отже найбільше 16 проти 14 рішаючих голосів. - /тобто до полов. 25 !!/

*

ad I/3. Дискусія йшла по Мамієвім плану.

НПС. Якщо служба хоче зайняти монопольне становище у доставі машинового устаткування для своєї підбудови, то й дає тому [illegible] 1 пункту I/3, мусить перебрати на себе відповідальність за добру якість машин /не він і робить - бо ж мав змогу будучи цілковито свободно вибрати собі найкраще технічно обладнаного фабриканта на свою доставу/

і відповідальність за технічну і господарську доцільність такого а не іншого машинового устаткування даної кооперативи в межах її финансо-

всі спромоговості і звиждаємо на деякі поширення а предмету при розгляді.

Віз цього УНС тратить характер (Технічної централі своєї підбудови органічно з ним звязаної, а при затраті охоти до відповідальности за машино-устатковання, яке доручив бінний I/3 Мол. виводить ся охота „великих оборотів машинового відділу" з добрими прибутками в користь „Центрального репрезентанта" якого інтереси не є ідентичні з інтересами Централі Мол. Кооперативи. Фактично „Цн. реп." є якраз УНС то в його властиво моральні інтереси мусить він взяти на себе відповідальність, про яку говорить протоколована Радою РСУК. теза I/3.

Вносту о притягненню первісного тексту з дати 25/IV.1932. /Тхв. Ради Р.С.У.К./

*

ad IV./4., дискусію зачинювана проф. Іванченко а покінчена пробулинком Комісії Ганієво [illegible]

3.

Ось якою реально дійсно поставлена.

Кожна фахова централя, яка має свій орг.-інстр. відділ / тільки тоді може вона бути дійсно авторитативним осередком / є співвідповідальна за стан і розвій своєї підбудови на Вкраїні з Р.С.У.К.

Це є згідно з правдою, що фахова централя — як „Нар. інф. Бюро“ / протокол ІІ Ком. стор. 8 / не мала екзекутивної власти над своєю підбудовою, бо виходить є, що централя існує тільки de nomine.

Але ми свідомі того, що так не є! Противно ми знаємо, що ідейна централя якою є Р.С.У.К. при малій свідомости завдань кооперації між нашою суспільністю і культу безвідповідальности є нераз в противенстві положенню, котре говорить о екзекутиві як фахова централя, а то з слідуючих причин:

1.) Слово ідейної централі не все падає на ґрунт родючий / незнання, зла воля як виплив демагогії, впливу отаманії / отже приказ Р.С.У.К. на якій кооперативи

4.

Тільки тоді людям дати / "Кажуть діти що нас податок — і Бог нам недає" /, який є "на нашім утриманню"] злої волі, підписаєм покірно;

в уряді Р.С.Ф.Р. з причини злої волі зде-моралізованих в Кооп. Спілках [illegible] згідно з правами які дає йому Кооп. закон / внесок на покарання через Рев. Суд окружний / тоді Тум-[illegible] і під правди дій [illegible] Р.С.Ф.Р. який з [illegible] внеску по покаранню [illegible] морально програв.

Отже стоїть фахова Централя, яка веде [illegible] з Кооп. тисячею ниток господарського звязку (тут кредит не [illegible], там [illegible] на [illegible], тут [illegible] Техніка і т.д.) Приказ фах. Централі від якої безпосередньо зависими є [illegible] Господ і часто фінансово дане Кооперативи — напр. в цій сліпий і повний послух

Щодо говорилось в резолюціях. Про співвідповідальність РСУК і НМС то стверджується фактичний стан, що є виплином наших організаційних форм.

Вказуючи на розмову з д-ром Пістою. – / П.С. ствердив співвідповідальний перед Р.С.У.К.

Питання як ставили її делегати III. Кон. до "відповідальности" є голоси: Н. Кравчукової, Симецького / який дотично навіть розширити відпов. стресленням слів "громадська" прим. / Гринюка і Бархаліса і Притуляка.

Проти був впестюдальсць проф. Коваль член Ради НМС, а другий член Ради п. Ф. Глущ на зас. 17.VI.32 сам змодифік. відпов. на співвідповідальність — а справа тексту резолюції була Радою РСУК 25/IV. 32 поправлена

Проти були далше інж. Кронов[?] як делегат НМС – се тому як і проф. Ковалев були вільно.

Проти був однак і інж. Ялий – який подав заяву що є лише узгіднення Ради Р.С.У.К. призначеного на III. Кон.

За
Прот.

Прот.
НМС

6)

до переведення її тез.

Явні переступлення на дім противний довело

5) до інциденту з с. Кривицьким / інтерпретація Президії/

7) до неформального піддання резолюції з поправкою проф. Кобанe – хоч вперед повинна була бути підголосована теза в теперішнім установленні Радою Р.С.У.К.

8) Спосіб голосування 16 за, 6 проти, 3 здержалось відповідає силі розпорядимих вірних голосів згідно вступних уваг/слів/ і стор. 1 і 8 протоколу III. Крим

Не дано теж останнього слова проф. Ол. Кравцеві перед голосуванням.

В виду супротив повного о притягненню первісного тексту резолюції IV/4 запроп. Радою Р.С.У.К.

Вороже з протоколу мандатів дам вимагає У. Б. най виясниться і обороню!

[illegible] з [illegible], що значно постійні [illegible] про [illegible] в [illegible] інцидент з [illegible] – [illegible] переводять [illegible]

7/XII. 37 [illegible]

Споживча кооперація

С Т А Н

міських споживчих кооператив, об'єднаних в Ревізійному Союзі Укр. Кооператив на день 1/1.1931.

Після даних статистичних РСУК міських споживчих кооператив на західно-українських землях - поза організаційною і господарською централею тих кооператив "Торговлею - начисляємо в дні 1/1.1931 135. З того числа припадає: 13о кооператив на Галичину, а 5 кооператив на Волинь в місцевостях, які рівночасно є осідками повітів, як Ковель, Костопіль, Кремянець і Дубно та в Берестечку горохівського повіту.

Статистичні дані організаційні і рахункові враз з білянсами зібрав РСУК від 117 кооператив. Недостає отже даних від 18 кооператив - а саме:

1/"Надії" в Бірчі - основаної 1926 .р. лсиуе
2/"Єдність" в Куликові " 1911 "
3/"Самопомочі" в Лежайську " 1926 "
4/"Студентської Самопомочі у Львові 1922 "
5/"Сили" в Немирові основаної 1923 "
6/"Базару" в Городенці " 1919 "
7/"Праці" " Брошневі " 1924 "
8/"Злуки" в Рожнітові, яка по фірмі є організаційно-промисловою і позичковою кооперативою, основаною 1921.р.
9/"Підкарпатський Союз"Коломия " 1904."
10/"Народний Дім" Рогатин " 1912."
11/"Народний Дім", Галич " 191о." Злуки
12/"Злука", Станиславів " 1912."
13/"Стрия", Стрий " 1924."
14/"Єдність", Отинія " 1925."
15/"Воля", Козова " 1921."
16/"Поміч", Нараїв, яка має кредитовий відділ - основ. 1909."
17/"Поступ", Перемишляни " 1918." Злуки.
18/"Підгірська Ска", Яблонів к.Коломиї - основаної 1919."

На бракуючих 18 міських споживчих кооператив впровадженних в реєстр РСУК в р.193о - існують кооперативи в Бірчі, Лежайську,

у Львові і Коломиї. Зліквідовані є кооперативи в Рогатині, Галичі, Станиславові і Печеніжинах,- кооператива в Бронневі є хвилево нечинна, кооп. в Яблонові не зложила білянсу, так, що бракує даних про 8 міських споживчих кооператив.

Супроти повищого стану число існуючих кооператив враз з нечинними - по відтягненні зліквідованих - виносить 131 одиниць, з того 126 на території Галичини, а 5 на території Волині. Колиби взяти на увагу, що всі кооперативи - поза 4-ма дійсно істнуючими - є зліквідовані або в стадії ліквідації, то число міських споживчих кооператив спаде тоді на 121 одиниць - з того 116 на територ. Галичини і 5 на терит. Волині. Супроти повищого матеріял цифровий РСУК обнимавби дані про 112 галицьких кооператив і про 5 волинських - або дані про 97% усіх чинних в р.193о міських споживчих кооператив.

Такий матеріял може вже кинути ясне світло на стан орґанізаційний і господарський міської споживчої кооперації в році 193о.

Звітуючих 117 кооператив мали разом 156 станиць продажі, так що число склепів міської споживчої кооперації перевисшає о 39 одиниць число самих кооператив.

Много-крамничний устрій спож. кооперації буде пониже подрібно розгляненний.

5 міських споживчих кооператив веде продукційні відділи в числі 6 - є це пекарні і мясарні.

ЧЛЕНІВ ВИКАЗУЮТЬ всі кооперативи 14.616.

Після суспільних верствчлени діляться на слідуючі ґрупи :

1) Рільники:

а) до 2о гектарів площі їхніх господарств	8926
б) понад 2о " " " "	73
2) Власники підприємств торговельних і промислових	103
3) ремісники	758
4) робітники	1319
5) урядові державні і приватні	194о
6) инші	532
разом	13.721
7) суспільно неозначені	895
разом	14.616.-

Серед членів 108 кооператив стрічаємо 1858 жінок або несповна 13% стану членства.

Много-крамничний устрій виказують слідуючі крамниці :

I. У Львівськім Воєвідстві на 43 міські споживчі кооперативи загалом, а на 38 кооператив звітуючих - много-крамницями є слідуючі кооперативи:

1/ Ходорів "Наша Торговля"	3 крамниці	з 9	службовиками
2/ Борислав "Торговля"	3 "	11	"
3/ Підбуж "Крамниця"	2 "	2	"
4/ Тустановичі "Злука"	3 "	11	"
5/ Винники к.Львова"Українське Товариство Торговельне"	3 "	7	"
6/ Нижанковичі "Вігор"	2 "	5	"
7/ Перемишль "Надія"	3 "	27	"
8/ Рава руська "Українська Торговля"	3 "	8	"
разом 8 кооператив з	22 крамницями,	8о	службовиками.

II. У Станиславівському Воєвідстві на 47 взагалі існуючих міських споживчих кооператив і 37 звітуючих кооператив - многокрамницями є:

1/ Журавно "Єдність"	3 крамниці	з 3	службовиками
2/ Миколаїв "Своя Поміч"	2 "	3	"
3/ Розділ "Згода"	2 "	4	"
4/ Печеніжин "Будучність"	3 "	6	"
5/ Делятин "Сила"	2 "	7	"
6/ Снятин "Злука"	2 "	3	"
7/ Єзупіль "Спілкова Крамниця"	2 "	5	"
разом 7 кооператив	з 16 крамницями,	31	службовиками.

III. У Тернопільському Воєвідстві 4о міс.спож.кооп.загалом,а 37 звітуючих - многокрамницями є :

1/ Бережани " Народний Дім"	2 крамниці	з 1о	службовиками
2/ Зборів " Стрипа"	2 "	4	"
3/ Олесько "Єдність"	3 "	6	"
4/ Пробіжна " Поміч"	3 "	7	"
5/ Радехів "Українська Торговля"	3 "	4	"
6/ Стоянів " Нове життя"	2 "	3	"
7/ Тернопіль "Будова Церкви"	3 "	1о	"
разом 7 кооператив з	18 крамницями,	44	службовиками .

43
47
40 | 13п + 5 Вол.

142

— 5

1 працівник Видів

— 10

— 3

1 працівник Видів

В Галичині на 116 діяльних міських споживчих кооператив 22 кооперативи є многокрамницями, які мають разом 86 станиць продажі і затруднюють 155 службовиків - пересічно по 3 на 1 крамницю. Коли вичислити матірне заведення 22 міських споживчих кооператив, то галицькі міські споживчі кооперативи мають разом 34 філій.

На Волині многокрамничний устрій виказують кооперативи:

Берестечко 2
Ковель 2
Кремянець 3 разом з 11 службовиками - так,що обслуга міських споживчих кооператив на Волині вагає ся між 1 а 2 службовиками на кооперативу.

З повисшого зіставлення бачимо,що на 121 діяльних міських споживчих кооператив на західно-українських землях - 25 кооператив має устрій многокрамничний, це є поверх 1/5 всіх міських спож. кооператив,членів РСУК.

Службовики платні працюють в 115 звітуючих кооперативах в числі 424 осіб. На волинські кооперативи в числі 5 припадає 22 службовиків,так,що на Галичину в міській споживчій кооперації припаде 402 платних службовиків.

Коли пригадаємо собі, що з числа 424 платних службовиків на многокрамниці в Галичині припадає 155
а на Волині .... 11 платних службовиків
разом 166 осіб,працюючих в 25 кооперативах, то на решту кооператив в числі 90 остає 258 службовиків - отже по 2 до 3-х на одну міську споживчу кооперативу.

Відділ продукційний - як згадано, має 5 кооператив, які разом числять 6 продукційних відділів і так:

у львівськім воєвідстві 3 кооперативи має 4 відділи 4

1/ Нижанковичі "Вігор" 1

2/ Перемишль "Надія" 2

3/ Комарно"Народна Ска 1

у станиславівськім воєвідстві:

1/ Єзупіль "Спілкова Крамниця" 1 відділ

у тернопільському воєвідстві:

1/ Красне "Сила" .... 1 " .

Рух членів в порівнанні до р 1929. виказує убуток головно з причини чистки реєстрів,- число членів з 15.000 спадає на 14.016 - причому прибуток членів виказує 94 звітуючі кооперативи,які разом підвисшили стан членства о 879 членів - отже в пересічі по 9 членів на одну кооперативу. Натомість в 40 кооперативах убуло загалом членів 1263 - отже в пересічі на одну кооперативу по 30. Повищі цифри одначе не віддзеркалюють докладно руху членів, бо відносяться тільки до висліднх руху, всеж таки слід сконстатувати, що динаміка приросту членів є незвичайно слаба.

Обороти: 116 міських споживчих кооператив закупило в р.1930 товарів на суму 5,731.037.- В статистичній пересічі припадає отже на одну кооперативу річний закуп товарів на квоту около 50.000 зл. - або не багато більше,як по 4.000 зл. місячно. Пересічі статистичні обнизили ся сильно з р.1929, які обчислено нами у відозві до міської споживчої кооперації /гляди обіжник до міс.спож.кооператив ч.1./, одначе треба взяти на увагу,що дані за рік 1929 відносять ся до справдішних міських спож.кооператив старого типу в числі 43 одиниць, а подані тут дані обнимають 116 одиниць, в яких майже 2/3 є кооперативами, які досі носять характер сільських споживчих кооператив - мимо цього,що мають осідок в місточках.

Джерела накупу товарів є слідуючі :

1/ від господарських централь, то є від НТорговлі а також від Повіт.С.Кооператив	зл.	2,181.661	т.є	38 %
2/ від власних членів	"	104.388	"	2 %
3/ від инших - переважно приватних купців	"	3,119.161	"	54.2%
4/ скрівці для власної продукції	"	345.827	"	5.8%
		разом		100 %

Як бачимо джерела закупу тільки в 40% є джерелами властивими /кооперативні,господарські централі і власні члени/ - в 60% міські споживчі кооперативи покривають своє запотребування поза власними середовищем кооперативним і є це одною із слабих сторін міської споживчої кооперації.

Коли дані про накуп товарів маємо від 116 кооператив звітуючих, то дані про торги маємо від всіх 117 кооператив. Торги ті

виносять в р.193о разом зл.6,484.774.-. Аналіза торгу виказує, що майже всі кооперативи торгують з членами і з нечленами, а 15 міських споживчих кооператив є теж доставцями господарських централь /печива і мясарських виробів/.

Подрібно представляється торг кооператив, з огляду на їх клієнтелю як слідує:

1/ 115 кооператив продало членам товару за 3,099.682 т.є 47.8% цілого торгу

2/ 15 кооператив достарчило централям товару на .... 111.705 " 1.7% ц.т.

3/ 114 кооператив продало нечленам товару за .... 3,273.387 " 5о.5% "

Надвижка брто : 1/ в продажі товарів становить 9.6 % торгу

2/кошти торговельні в міській спож.кооперації виносять 8.9 " .

Кошти торговельні і адміністраційні в 117 кооперативах виносять разом 612.57о зл. - з того припадає:

1/на платні управи, на Н?аду і Контрольні комісії 71.753.- в 84 кооп.

2/на платні персоналу .... зл.251.94о.- "114 "

3/на ревізії .... " 44.413.- "112 "

4/на суспільні чинитьби .... " 25.635.- "108 "

5/на податки і прочі публичні данини .... " 55.104.- "108 "

6/на культурно-освітні ціли .... " 8.595.- " 97 "

7/на инші /тут є нерозчленовані видатки з причини браку даних від всіх кооператив/ ..... " 155.13о.- "117 "

разом зл. 612.57о.-

В тому місци - перед розглядненням сумаричного рахунку зисків і страт - уважаємо доцільним розглянути поділ надвижки біляннсової, яку виказує тільки 61 кооператив, отже менше чим половина звітуючих на квоту 48.081 зл. З неї надвижки 1/ на основний запасний фонд 2о кооператив призначило .... зл. 11.919.-

2/на дивіденду 3 кооп. " 204.-

3/" зворот.товарові 1о " " 3.191.-

4/" культурно-освітні ціли 15 " " 2.518.-

5/" инші .... 8 " " 2.253.-

З огляду на те, що торг кооператив є в половині торгами з не-

членами,повинні би бути дуже високо дотовані неподільні запасні фонди,а при високій калькуляції товаровій, де зиск брто виносить в пересічі 9.6% торгу,- повинні бути обмежені кошта адміністрації в користь ширшого примінення засади зворотів товарових для членів.

Дані про дивіденду є за малі, щоби можна з них витягнути які-небудь висновки, натомість видаткування на культурно-освітні цілі, так з біжучих фондів у висоті 8.595.- в 97 кооперативах,
як і .... 2.518.- "
з надвижок білянсових .... " 15 кооперативах
говорять нам, що на ці цілі міська споживча кооперація видає річно около 11.000 зл., це є в пересічі по около 100 зл.

Рахунок зисків і страт:

СТРАТИ :

1/ кошти торг. і адміністрації	зл.	571.915.-	/118 кооп./
2/ % і провізії	"	39.022.-	/ 86 " /
3/ роботизна	"	6.152.-	/ 2 " /
4/ амортизація	"	17.443.-	/114 " /
5/ втрати на довжника	"	320.-	/ 1 " /
6/ иньші страти	"	20.422.-	/ 43 " /
7/ чиста надвижка	"	48.661.-	/ 61 " /
разом	зл.	703.935.-	/117 кооп./

НАДВИЖКИ :

1/ надвижка на товарах	зл.	579.848.-	/115 кооп./
2/ на продажі	"	43.183.-	/ 5 " /
3/ иньші доходи	"	9.542.-	/ 17 " /
4/ страти :	"	71.362.-	/ 56 " /

Збірний біланс міських споживчих кооператив на 31/12.193о.р.

Активи:

1/ Каса	зл.	39.о58.-	/106 кооп.
2/ Льокати		8.о34.-	/ 31 "
3/ Вартісні пап.		74о.-	/ 8 "
4/ Товари і сирівці		596.711.-	/116 "
5/ Довжники		622.о61.-	/ "
6/ уділи в установах		71.о43.-	/115 "
7/ Движимости і устат.		114.631.-	/115 "
8/ Недвижимости		185.568.-	/ 32 "
9/ Инші		55.391.-	/ 62 "
1о/ Страти		71.362.-	/ 56 "
разом	зл.	1,764.599.-	/117 кооп./

Пасиви:

1/ Загал.фонд	зл.	416.95о.-	/117 кооп.
2/ Уділи	"	116.503.-	
3/ Вірителі			
доставці	"	558.522.-	/117 кооп.
Банки	"	15.334.-	/ 8 "
власні акц.	"	98.757.-	/ 17 "
инші	"	443.264.-	/113 "
4/ Инші рахун.	"	66.608.-	/ 73 "
5/ Надвижки	"	46.661.-	/ 61 "
разом	зл.	1,764.599.-	

300,1??

533.153 + 48.000

233.000

Міські спож.кооперативи - стан 3о/6.1931.

членами Народної Торговлі є слідуючі кооперативи:

		уділи :
1/	Борислав "Торговля"	зл. 2oo.-
2/	Бережани "Народний Дім"	" 76.58
3/	Валигород "Народний Дім"	" 2o.-
4/	Винники "Укр.Т-во Торг."	" 12o.-
5/	Войнилів "Поміч"	" 35.34
6/	Глиняни "Народний Дім"	" 2o.-
7/	Делятин " Сила"................	" 5oo.-
8/	Долина "Сила"...................	" 6o.-
9/	Жовква "Народний Базар"	" 14o.-
1o/	Жидачів "Народний Дім"	" 4o.-
11/	Золочів "Хлібороб"	" 2o.-
12/	Зборів "Стрипа"	" 16o.-
13/	Знесіння "Народний Дім"	" 4o.-
14/	Комарно "Народна Спілка"	" 9o.4o
15/	Калуш "Повіт.Торг.Ска"	" 2o.-
16/	Кристинопіль "Згода"	" 2o.-
17/	Красне "Сила"	" 2o.-
18/	Ліско "Народний Дім"	" 2o.-
19/	Львів "Скупс"	" 18o.-
2o/	Львів "Студ.Самопоміч"	" 2o.-
21/	Левандівка "Єдність"	" 16o.-
22/	Львів-Богданівка "Зоря"	" 8o.-
23/	Миколаїх н/Дн."Своя Поміч"	" 2o.-
24/	Перемишль "Спілкова Торговля"	" 3.o2
25/	Підгайці "Господарсько Торг.Ска"	" 2o.-
26/	Побужани "Нахія"	" 2o.-
27/	Поморяни "Сила"	" 4o.-
28/	Перегінсько "Підкарп.Ска "	" 2o.-
29/	Рава руська "Укр.Торговля"	" 212.-
3o/	Сколє "Народний Дім"	" 1oo.-
31/	Тустановичі "Злука"	" 2oo.-
32/	Товмач "Спілкова Торговля"	" 2o.-

./.

33/ Теребовля "Госп.Торг.Спілка" зл. 2о.-

34/ Тернопіль "Будова Церкви" ...... " 2о.-

35/ Жетрики дол."Народний Дім" " 58о.-

36/ Ходорів "Наша Торговля" ...... " 1.28

37/ Хирів "Госп.Торг.Спілка" .... " 3.о2

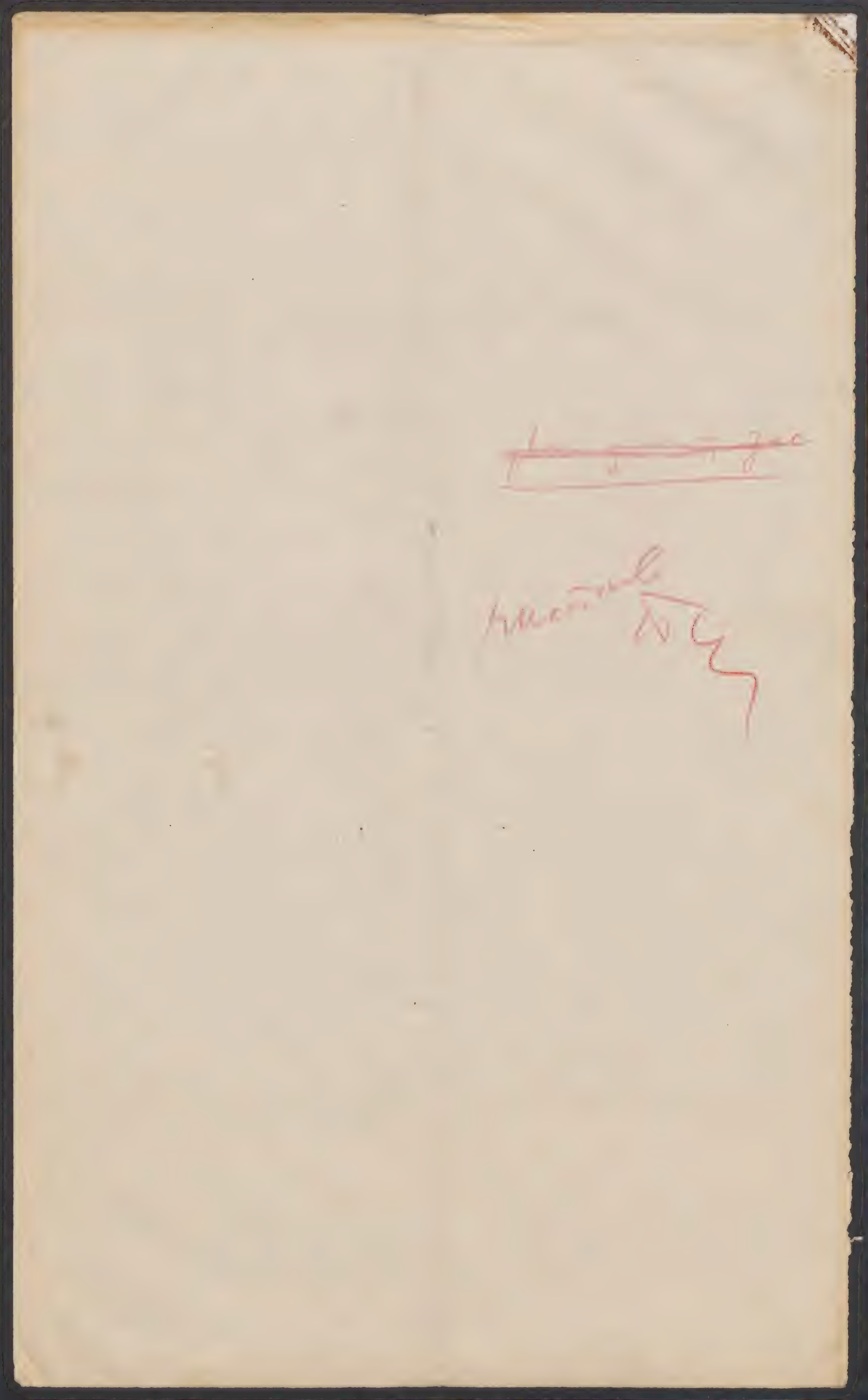
38/ Чортків "Народний Дім" .... " 7.83

39/ Янів "Єдність" .... " 2о.-

4о/ Судова Вишня "Народний Дім" ... " 2о.-

разом на уділах сума зл. 3.369.47 .

Львів, 9.травня 1932.

Міські кооперативи

На початку ділового року 1/1 1931 виказував список — 89 кооперативів узнаних за міські кооперативи. —

В р. 1931 стверджено, що 10 з-тих кооперативів припинило свою чинність, а то: "Гранит" Перемишль, Торговля, Учительський "Друг" [illegible], "Кооп. Мін. Сл." Тібрів, Ярослав, Козова і Вітнік перервали своєї діяльности).

Крім висше названих є около 14 кооперативів, які наставлені піти слідами тих 10 кооперативів.

Із цього виходить, що 27% з приділених кооперативів не можна брати в яку небудь орг. працю.

Причини упадку так великого числа кооперативів, в першій мірі треба приписати бракові людей на місцях, які вдовели би собі [illegible] кооперову, яку їм подумано і практиковання уряду в Кооп. ч. Чвед. Ред. їх чинности чисто бюрократичної, а відтак обсада місць службовиків непідготованими елементами. Такі кооперативи могли існувати в часах апровізаційної системи (воєнних часах), однак в часах упорядкованого нормального товарообороту невдержали суперництва, причім намагаємо згодом [illegible] яких можна би було отримати так, щоби був відповідний управляючий апарат.

Позісталі 65 кооперативів можна би поділити на три ступні. До Iго залучено 34 кооперативів, до IIго 20, а до IIIго 11 кооперативів. При цім степенованню брав я під увагу: виказаний провід і обслугу, матеріальне вивінування, зовнішній і внутрішній вигляд локальності, ініціятивність в пропаганді для зверботування членів і повдіїв

-	225.408	73.002	-	111.015	41.391	8.7	49.8	12.4
	18	14		14	4			

Спираючись на кооперативах І степени де-мати - більше обороти є устаналені стверджую (упадки):

1/. Сама консумція не упала, а навіть збільшилася — обороти є удержані у висоті з. м. р. що означає зріст консумції зглядно збільшення покупців, а якщо обороти упали то пояснити треба натурального упадку 20-30% в порівнанні з упадком цін тих товарів, якими торгують.

2/. Жадна кооператива не прибачила бойкотування. Натомість сума боргів зменшилася, а велика обережність в боргованю.

3/. Уже загал зріст членів є ~~[illegible]~~ незамітний і зовсім невпливає на матеріяльну позицію кооперативи.

4/. В кооперативах які виказують тенденцію зниження в торгах, Управи Кооперативи з власної спонуки завели ощадності і редукції тощо, що на загал всі майже кооперативи закінчать рік активним білянсом.

Львів, 11. XII. 1931.

[signature]

Споживча кооперація.

1. Соціяльна структура нашого народу виправдує до певної міри кооперативних організаційну сітку об'єднань споживачів, які з природи річи виростають в містах та промислових осередках. Натомість тяжкі умови життя й праці на селі при майже цілковитім застою еміграції і будуть перти селян чимраз сильніще до заробітку в місті та в промислових районах задля цього і задля домінуючого значіння міст і промислових осередків в житті кожнього народу, чергова велика завдання нашої кооперації мусить бути жвава розбудова кооперативних об'єднань споживача під проводом „Н. Торговлі" як їх найвищого фахового осередку. Ідучи на зустріч цій потребі РСУК при в двох останніх роках деякі кооперативи для загального закупу й збуту в містечках до виду споживчих кооперативів, які зросли з повоєнними правних одиниць до 134 з кінцем 1931. р. 54 в 1929. р центрально спож. кооперації

2. Конгрес витає „Н. Торговлю" на переддні її 50 літнього ювилею і бажає її дальшого якнайкращого розвитку.

Ствердживши постійний розвиток її власних фондів від 109.754 зл в 1925. р. до 283.485 зл в 1930 і 295.327 зл в 1931. р. конгрес заявляється за щедрійшим вивінуванням цих фондів уділами її відбудови при рівночасному посиленні звужування дорогого готівкового кредиту від нечленів. в Н. Торговлі

Конгрес щиро витає поширення Н. Торгівлі з її 22 складами в краю, на дальші 4 склади у Львові, які віддадуть її ще й цю прислугу, що зменшені в 1931. р. о 22% проц. осягнені в порівнанні до минулого року торги в висоті 13.129.477 зл

разом зі спадком цін

не будуть далі падати в такій мірі; як паде купча сила споживача.

При постійнім дальшім задержані власної біляснової активности, як найбільшої тлинности капіталів і конкуренційних цін за найблищі її завдання Н. Торговлі як технічно організованого осередку споживчої кооперації зізд вважає: 1) творення дальших власних складів на Волині й Поліссю, 2) відкриття постійне відчинювання власних складів у Львові, і 4) розбудову споживчих кооперативів у всіх містах і містечках, де український споживач дає запоруку життєздатности окремих споживчих кооператив.

3) вишколення доброго торговельного персоналу для споживчих кооперативів і пропаганди

Міський споживач являється звичайно дуже важким організаційним елементом. Тому то й не дивно, що в цілій споживчій кооперації є слабої чисельности її членів. З поміж існуючих 134 споживчих кооперативів в минулому році 4 припинили діяльність 10 кооперативів а других десять не виказують ще потреби пропаганди й підготовки перед вступом до РСУК і від низової споживчої кооперативи і від Н.Т. як їх фахового союзу.

4) Непокіючим проявом в цілій споживчій кооперації є слабий ріст малє число її членів. Лиш 14.616 членів в 117 споживчих кооперативах і вругло 6.000 фізичних членів в централі, це безумовно занадто мало. Динаміка приросту членів в 94 кооперативах в минулому році не перевищує пересічно 10 членів на кооперативу. Поміж членами тілько 13 від. жіноцтво. З огляду на рільничий характер наших містечок рільники займають в членстві аж 63 відсотки. „Н. Т." мусить енергійно перемогти це недомагання.

5) Задля слабого членства і склади Н.Т. і усі
споживчі кооперативи торгують членами і
нажаль майже на рівні з нечле-
нами. Маючи на увазі організаційні
а також постанови нова закону про оборотовий податок і
загади РСУК, вже заповіджену зміну
кооперативного закону Тимчасовий з'їзд (дору-
че Н. Торгівлі та її відбудові
торги з нечленами звузити (щонайменше на половину
вже в біжучім році очевидно приєднуючи цих
нечленів до зорганізованого обєднання
споживачів.

6) Доброго організаційно-горівельного прикметою місцевої споживчої коо-
перації являється вежди її многокраєначий
устрій. У нас на 119 діяльних спо-
живчих кооператив було тільки 22 галицьких кооперативи з 56 краєвими
і 3 волинські з 7 краєвими
та 155 службовиками та 11 службовиками.
З'їзд заявляється за планове скріплювання многокраєвичного устрою в споживчій кооперації.

7.) Не зважаючи на це, що з власних фондів, які не перевищують круглої суми теперь 550.000 зл в замороженнях поверх 300.000 зл
в движимостях і недвижимостях, споживчі
кооперативи уділили членам і нечленам
минулого року часто споживчого
тоді, коли споживчого при річнім торзі на кругло 6½ міл. зл.
і звичайно нічим не забезпеченого кредиту
на кругло 600.000 зл до кінця 1931 року не було ані
одної споживчої кооперативи, яка ніколи не
уділялаби кредиту. Ця безоглядно легко-
думна, руйнуюча кооперативу і споживача
кредитова анархія мусить скінчитися. Товаровий кредит мусить споживач заступити в конечній потребі готівковим майже кредитом в кредитовій кооперативі.
Держення виготу торгів і на протязі 1931 р.
на рівні попереднього року
було би дуже потішаючим проявом якщо
війсковий і забезпечений
товарові кредити звязані з цілим торгом
були спали вже до кінця минулого року
до половини. З'їзд заявляється за
хоч строгого ліквідацією всіх уділених товарових кредитів
постійного в Н.Т. і у всіх споживчих коо-
перативах та за енергійним пе-
реводженням роздільного засади готівкового
закупна і збуту. До кінця біжучого року по-
винні пропасти і то вже
нечленам і членам завідуючих органів. товарові кредити уділені

Від початку 1931 р. ці кредити маліють, помічається більша обережність в справі кредитування, однак все таки

8) Наші споживчі кооперативи обмежують свій товаровий сортимент з правила тільки до харчевих і галянтерійних товарів. З'їзд заявляється за ширшим введенням хліборобських продуктів доставлюваних об'єднаннями сільських кооператив та, де це можливе, також за збутом мануфактури, одягів і обуву.

9) Провірка джерел закупу виказує, що споживчі кооперативи набувають тільки мало що понад 40 відс. товару в кооперативних торговельних осередках і від своїх членів. Товари власної кооперативної і взагалі рідної продукції часто також (щойно) на другому плані. З'їзд звертається з закликом до всієї споживчої кооперації, щоби одно й друге недомагання якнайскорше усунути.

10) Не тільки засада готівкового закупу та збуту, але й всі рочдельські основні правила: (рівноправність членів, політична й віроісповідна толеранція, ринкові ціни, сильні запасні фонди і товарові звороти (з білянсових надвижок членам відповідно до їх закупу), – безумовно обов'язують цілу нашу споживчу кооперацію. З'їзд завважує, що постійний, але все таки повільний досить поважний зріст запасних фондів не відповідає ані великому торгові споживчих кооперативів з нечленами, ані одержаній брутто-надвижці (9·5), ані високій їх даткам на культурні цілі (пересічно 100 зл річно), ані цілому проявові, що тільки деякі кооперативи (на 61 з білянсовою надвижкою) виділили своїм членам товарові звороти. І це недомагання треба направити. Можна бути певним, що й при такім наладнаню дасться вдержати ці добрі остаточні матеріяльні успіхи, які і в немирних тяжких часах є доброю ціхою наших споживчих кооператив.

11.) Шість споживчих кооператив вели на протязі минулого року власні продукційні відділи (3 мясарні – з них 1 припинила діяльність –, 1 пекарня, 2 дахівварні, 1 фабрика синки, два на протязі ц. р. перемінилася в окрему кооперативу і 1 молочарня). Зїзд щиро витає ці почини з цім, що там, де переробка сировця обіймає хліборобські продукти, споживчі кооперативи повинні набувати їх передусім від кооперативних обєднань сільської продукта або від своїх членів.

12) Підкреслюючи постійну співпрацю Н. Торговлі з РСУК і Просвітою і з другими видами кооперації, особливож з Центросоюзом і Центробанком, а Зїзд заявляється за розбудовою її співпраці з другими обєднаннями споживчого виду, особливо в таків напрямку:

а) з Центробанком в справах його розбудови як центральної каси цілої нашої кооперації, зорганізування постійної й доцільної ощадности кооператив окремого фонду для розбудови потрібної для них продукції, і в справах зорганізування дрібного міського кредиту в кредитових кооперативах для членів споживчих кооператив,

б) з „Центросоюзом" в справах спільних закупів і безпосередної доставки умов, споживчих товарів, та в справі зерна, овочів і інших продуктів доставки обєднаннями хліборобських кооператив,

в) з „Маслосоюзом" і „Центросоюзом" в справі доставки і збуту їх продуктів (масло, сири, молоко, мило, нитки) і товарів входячих в їх торговельну діяльність (насіння, вугіль, удобрення й сировці для продукції і т. п.) потрібного для споживчих кооператив в споживчих кооперативах,

г) з „Просвітою" в справі виховання торговельного персоналу в її львівській торговельній школі і в Миловані.

СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ.

1/ Соціяльна структура нашого народу виправдує до певної міри слабу організаційну сітку кооперативних обєднань споживача, які з природи річи виростають в містах та промислових осередках. Однак чимраз тящі умови життя й праці на селі при майже цілковитім застою еміграції пруть і будуть перти селян чимраз сильніше до заробітку в місті та в промислових районах. Задля цього і задля домінуючого значіння міст і промислових осередків в житі кожнього народу, черговим великим завданням нашої кооперації мусить бути жвава розбудова кооперативних обєднань споживача під проводом "Нар.Торговлі" як їх найвищого фахового осередку. Ідучи на зустріч цій потребі РСУК [illegible]ділив в двох останніх роках деякі кооперативи для загального закупу и збуту в містечках до виду споживчих кооператив, які разом з новооснованими з[illegible]осли таким чином з 54 в 1929.р. до 134 правних одиниць з кінцем 1931.р.

2/ Зїзд витає централю споживчої кооперації "Нар.Торговлю" на передодні її 50-літного ювилею і бажає її дальшого якнайкращого розвитку.

Стверджуючи постійний розвиток її власних фондів від 109.754 зл. в 1925.р. до 283.485 зл. в 1930 і 295.327 зл. в 1931.р. Зїзд заявляється за щедрішим вивінуванням цих фондів уділами її підбудови при рівночаснім постепеннім звужуванні в "Нар.Торговлі" дорогого готівкового кредиту від нечленів.

Зїзд щиро витає поширення "Нар.Торговлі" з її 22 складами в краю на дальші 4 склади у Львові, які віддадуть її ще й цю прислугу, що зменшені в 1931.р. о 22% в порівнанні до минулого року торги в осягненій висоті 13.129.477 зл. не будуть разом зі спадком цін далі падати в такій мірі, як паде купча сила споживача. При чимраз більшім власнім капіталі, при постійнім дальшім задержані власної біляноової активности, якнайбільшої плинности капіталів і конкуренційних цін "Нар.Торговлі", за найблище її завдання як торгівельного та технічно організаційного осередку споживчої кооперації Зїзд вважає: 1/ творення дальших власних складів на Волині й Полісю, 2/ постійне відчинювання власних складів, передусім у Львові, 3/ пропаґанду і вишколення доброго торгівельного персоналу для споживчих кооператив і 4/ розбудову споживчих кооператив у всіх містах і містечках, де світ українського споживача дає запоруку життєздатности окремих споживчих кооператив.

3/ Міський споживач являється звичайно дуже важким організаційним елементом. Тому може й не дивно, що з поміж існуючих 134 споживчих кооператив в минулому році припинило діяльність 10 менчих кооператив, а других десять не виказують поступу. Тимбільшої пропаґанди і підготовки перед оснуванням та пізнішої опіки вимагають низові споживчі кооперативи і від РСУК і від Н.Т. як їх фахового Союзу.

4/ Непотішаючим проявом в цілій споживчій кооперації є мале число її членів. Лиш 14.616 членів в 117 споживчих кооперативах і круґло 6.000 фізичних членів в централі, це безумовно занадто мало. Динаміка приросту членів в 94 кооперативах в минулому році не перевищує пересічі 10 членів на кооперативу. Поміж членами тільки 13 відс. припадає на жіноцтво. З огляду на рільничий характер передмість в богатьох наших містечках рільники займають в членстві аж 63 відсотки. "Н.Т." мусить енергійно і чимскорше перемогти це недомагання.

5/ Задля слабого членства і склади Н.Т і усі споживчі кооперативи торгують покищо на жаль майже на рівні з членами і нечленами. Маючи на увазі організаційні засади РСУК, а також постанови нового закону про обротовий податок і вже заповіджену зміну кооперативного закону, Зїзд тимпаче доручує "Нар.Торгівлі" та її підбудові[illegible] торги з нечленами що найменче на половину вже в біжучім році, очевидно приєднуючи цих нечленів до зорганізованого обєднання споживачів.

6/ Доброю організаційно- торгівельною прикметою міської споживчої кооперації являється всюди її многокрамничний устрій. У нас на 119 діяльних споживчих кооператив було лише 22 галицькі кооперативи з 56 крамницями та 155 службовиками і 3 волинські з 7 крамницями та 11 службовиками. Зїзд заявляється за пляновим скріплюванням многокрамничного устрою в споживчій кооперації.

7/ Не зважаючи на це, що з власних фондів, які не перевищують тепер 550.000 зол., вже заморожено поверх 300.000 зл. в движимостях і недвижимостях, споживчі кооперативи уділили членам і нечленам по кінець минулого року чисто споживчого і звичайно нічим не забезпеченого кредиту

на кругло 600.000 зл. при річнім торзі на кругло 6.1/2 міл.зл. Від початку 1931.р. ці кредити маліють, помічається більша обережність в свіжім кредитуванні, однак всеж таки до кінця 1931.р. не було ані одної споживчої кооперативи, яка нікому не уділялаби кредиту. Ця безоглядно легкодушна, руйнуюча кооперативу й споживача кредитова анархія мусить скінчитися. Товаровий кредит мусить споживач заступити в конечній потребі готівковим кредитом в кредитовій кооперативі. Задержання висоти торгів і на протязі 1931.р.майже на рівні попереднього року булоби дуже потішаючим проявом якби виїмкові і забезпечені товарові кредити звязані з цими торгами були спали вже до кінця минулого року хоч до половини. Зїзд заявляється за постійною строгою ліквідацією вже уділених товарових кредитів в Нар.Торговлі і у всіх споживчих кооперативах та за енергійним переводженням рочдельської засади готівкового споживчого закупу і збуту. Насамперед повинні пропасти і то вже до кінця біжучого року товарові кредити уділені нечленам і членам завідуючих органів.

8/ Наші споживчі кооперативи обмежують свій товаровий сортимент з правила тільки до харчевих і галянтерійних товарів. Зїзд заявляється за широким введенням хліборобських продуктів достачуваних обєднаннями сільських кооператив та, де це можливо, також за збутом мануфактури,одягів і обуву.

9/ Провірка жерел закупу виказує, що споживчі кооперативи набувають тільки мало що понад 40 відс.товару в кооперативних торгівельних осередках і від своїх членів. Товари власної кооперативної і взагалі рідної продукції часто також помно на другому пляні. Зїзд звертається до всієї споживчої кооперації з закликом, щоби одно й друге недомагання якнайскорше усунути.

10/ Не тільки засада готівкового закупу та збуту, але й всі прочі рочдельські основні правила: рівноправність членів, політична й віроісповідна толеранція, ринкові ціни, сильні запасні фонди і товарові звороти біляньсових надвижок членам відповідно до їх закупу, - безумовно обовязують цілу нашу споживчу кооперацію. Зїзд завважує, що дотеперішний постійний, але все таки повільний зріст запасних фондів не відповідає ані великому торговi споживчих кооператив з нечленами, ані одержаній ними брутто-надвижці /9.5/, ані висоті їх датків на культурні цілі /пересічно 100 зл. річно/, ані цьому проявови, що тільки деякі кооперативи /10 на 21 з біляньсовою надвижкою/ виділили своїм членам товарові звороти. І ці недомагання треба направити. Можна бути певним, що й при такім наладнанню дасться вдержати ці добрі остаточні матеріяльні успіхи, які і в теперішних тяжких часах є доброю цікою наших споживчих кооператив.

11/ Шість споживчих кооператив вели на протязі минулого року власні продукційні відділи /3 мясарні - з них 1. припинила діяльність, 1 пекарня, 1 дахівкарня, 1 фабрика синки, яка на протязі ц.р. перемінилася в окрему кооперативу і 1 молочарня/. Зїзд щиро витає ці почини з цім, що там, де переробка сирівця обіймає хліборобські продукти, споживчі кооперативи повинні набувати їх передусім від кооперативних обєднань сільського продуцента або від своїх членів.

12/ Підкреслюючи постійну співпрацю Нар. Торговлі з РСУК, Просвітою і з другими видами кооперації, особливож з Центросоюзом і Центробанком, Зїзд заявляється за розбудовою співпраці споживчого виду з другими обєднаннями, особливо в такім напрямку:

а/ з "Центробанком" в справах його розбудови як центральної каси цілої нашої кооперації і, зорганізування шляхом постійної й доцільної ощадности кооператив окремого фонду для розбудови потрібної для них продукції і в справах зорганізування дрібного готівкового кредиту в місцевих кредитових кооперативах для членів споживчих кооператив,

б/ з "Центросоюзом" в справах спільних закупів і безпосередної достави умовлених споживчих товарів, та в справі достави ярин, овочів і інших продуктів обєднаннями хліборобських кооператив,

в/ з "Маслосоюзом" і "Центросоюзом" в справі достави й збуту їх продуктів /масло, сири, молоко, мило, нитки/ і товарів входячих в їх торгівельну діяльність /насіння, вугіль, уладження й сирівці для продукції і т.п./ в споживчих кооперативах,

г/ з "Просвітою" в справі виховання потрібного для споживчих кооператив торгівельного персоналу в її львівській торгівельній школі і в Милованні.-

СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ.

1/ Соціяльна структура нашого народу виправдує до певної міри слабу організаційну сітку кооперативних обеднань споживача, які з природи річи виростають в містах та промислових осередках. Однак чимраз тяжчі умови життя й праці на селі при майже цілковитім застою еміґрації пруть і будуть перти селян чимраз сильніще до заробітку в місті та в промислових районах. Задля цього і задля домінуючого значіння міст і промислових осередків в житі кожнього народу, черговим великим завданням нашої кооперації мусить бути жвава розбудова кооперативних обеднань споживача під проводом "Нар.Торговлі" як найвищого фахового осередку. Ідучи на зустріч цій потребі РСУК змінила в двох останніх роках деякі кооперативи для загального закупу и збуту в містечках до виду споживчих кооператив, які разом з новоосновваними зросли таким чином з 54 в 1929.р. до 134 правних одиниць з кінцем 1931 р.

2/ Зїзд витає централю споживчої кооперації "Нар.Торговлю" на передодні її 50-літнього ювилею і бажає її дальшого якнайкращого розвитку.

Стверджуючи постійний розвиток її власних фондів від 109.754 зл. в 1925.р. до 283.485 зл. в 1930 і 295.327 зл. в 1931.р. Зїзд заявляється за щедрішим вивінуванням цих фондів уділами її підбудови при рівночаснім постепеннім звужуванні в "Нар.Торговлі" дорогого готівкового кредиту від нечленів.

Зїзд щиро витає поширення "Нар.Торговлі" з її 22 складами в краю на дальші 4 склади у Львові, які віддадуть її ще й цю прислугу, що зменчені в 1931.р. о 22% в порівнанні до минулого року торги в осягненій висоті 13.129.477 зл. не будуть разом зі спадком цін далі падати в такій мірі, як паде купча сила споживача. При чимраз більшім власнім капіталі, при постійнім дальшім задержані власної біляксової активности, якнайбільшої плинности капіталів і конкуренційних цін "Нар.Торговлі", за найблище її завдання як торгівельного та технічно організаційного осередку споживчої кооперації Зїзд вважає: 1/ творення дальших власних складів на Волині й Полісю, 2/ постійне відчинювання власних складів, передусім у Львові, 3/ пропаґанду і вишколення доброго торгівельного персоналу для споживчих кооператив і 4/ розбудову споживчих кооператив у всіх містах і містечках, де світ українського споживача дає запоруку життєздатности окремих споживчих кооператив.

3/ Міський споживач являється звичайно дуже важким організаційним елементом. Тому може й не дивно, що з поміж існуючих 134 споживчих кооператив в минулому році припинило діяльність 10 менчих кооператив,а других десять не виказують поступу. Тимбільшої пропаґанди і підготовки перед основуванням та пізнішої опіки вимагають низові споживчі кооперативи і від РСУК і від Н.Т. як їх фахового Союзу.

4/ Непотішаючим проявом в цілій споживчій кооперації є мале число її членів. Лиш 14.616 членів в 117 споживчих кооперативах і кругло 6.000 фізичних членів в централі, це безумовно занадто мало. Динаміка приросту членів в 94 кооперативах в минулому році не перевищує пересічі 10 членів на кооперативу. Поміж членами тільки 13 відс. припадає на жіноцтво. З огляду на рільничий характер передмість в богатьох наших містечках рільники займають в членстві аж 63 відсотки. "Н.Т." мусить енергійно і чимскорше перемогти це недомагання.

5/ Задля слабого членства і склади Н.Т. і усі споживчі кооперативи торгують покищо на жаль майже на рівні з членами і нечленами. Маючи на увазі організаційні засади РСУК, а також постанови нового закону про оборотовий податок і вже заповіджену зміну кооперативного закону, Зїзд тимпаче доручує "Нар.Торгівлі" та її підбудові змінчити торги з нечленами що найменче на половину вже в біжучім році, очевидно приєднуючи цих нечленів до зорганізованого обеднання споживачів.

6/ Доброю організаційно- торгівельною прикметою міської споживчої кооперації являється всюди її многокрамничний устрій. У нас на 119 діяльних споживчих кооператив було лише 22 галицькі кооперативи з 56 крамницями та 155 службовиками і 3 волинські з 7 крамницями та 11 службовиками. Зїзд заявляється за пляновим скріплюванням многокрамничного устрою в споживчій кооперації.

7/ Не зважаючи на це, що з власних фондів, які не перевищують тепер 550.000 зол., вже заморожено поверх 300.000 зл. в движимостях і недвижимостях, споживчі кооперативи уділили членам і нечленам по кінець минулого року чисто споживчого і звичайно нічим не забезпеченого кредиту

на кругло 600.000 зл. при річнім торзі на кругло 6.1/2 міл.зл. Від початку 1931.р. ці кредити малі ють, помічається більша обережність в свіжім кредитуванні, однак всеж таки до кінця 1931.р. не було ані одної споживчої кооперативи, яка нікому не уділялаби кредиту. Ця безоглядно легкодушна, руйнуюча кооперативу й споживача кредитова анархія мусить скінчитися. Товаровий кредит мусить споживач заступити в конечній потребі готівковим кредитом в кредитовій кооперативі. Задержання висоти торгів і на протязі 1931.р.майже на рівні попереднього року булоби дуже потішаючим проявом якби виїмкові і забезпечені товарові кредити звязані з цими торгами були спали вже до кінця минулого року хоч до половини. Зїзд заявляється за постійною строгою ліквідацією вже уділених товарових кредитів в Нар.Торговлі і у всіх споживчих кооперативах та за енергійним переводженням рочдельської засади готівкового споживчого закупу і збуту. Насамперед повинні пропасти і то вже до кінця біжучого року товарові кредити уділені нечленам і членам завідуючих органів.

8/ Наші споживчі кооперативи обмежують свій товаровий сортимент з правила тільки до харчевих і ґалянтерійних товарів. Зїзд заявляєтся за широким введенням хліборобських продуктів доставлюваних обєднаннями сільських кооператив та, де це можливе, також за збутом мануфактури,одягів і обуву.

9/ Провірка жерел закупу виказує, що споживчі кооперативи набувають тільки мало що понад 40 відс.товару в кооперативних торгівельних осередках і від своїх членів. Товари власної кооперативної і взагалі рідної продукції часто також щойно на другому пляні. Зїзд звертається до всієї споживчої кооперації з закликом, щоби одно й друге недомагання якнайскорше усунути.

10/ Не тільки засада готівкового закупу та збуту, але й всі прочі рочдельські основні правила: рівноправність членів, політична й віроісповідна толеранція, риночні ціни, сильні запасні фонди і товарові звороти біляндсових надвижок членам відповідно до їх закупу, - безумовно обовязують цілу нашу споживчу кооперацію. Зїзд завважує, що дотеперішний постійний, але все таки повільний зріст запасних фондів не відповідає ані великому торгови споживчих кооператив з нечленами, ані одержаній ними брутто-надвижці /9.5/, ані висоті їх датків на культурні цілі /пересічно 100 зл. річно/, ані цему проявови, що тільки деякі кооперативи /10 на 61 з біляндсовою надвижкою/ виділили своїм членам товарові звороти. І ці недомагання треба направити. Можна бути певним, що й при такім наладнанню дасться вдержати ці добрі остаточні матеріяльні успіхи, які і в теперішних тяжких часах є добрbою цінхою наших споживчих кооператив.

11/ Шість споживчих кооператив вели на протязі минулого року власні продукційні відділи /3 мясарні - з них 1. припинила діяльність, 1 пекарня, 1 дахівкарня, 1 фабрика синки, яка на протязі ц.р. перемінилася в окрему кооперативу і 1 молочарня/. Зїзд щиро витає ці почини з цім, що там, де переробка сирівця обіймає хліборобські продукти, споживчі кооперативи повинні набувати їх передусім від кооперативних обєднань сільського продуцента або від своїх членів.

12/ Підкреслюючи постійну співпрацю Нар. Торговлі з РСУК, Просвітою і з другими видами кооперації, особливож з Центросоюзом і Центробанком, Зїзд заявляється за розбудовою співпраці споживчого виду з другими обєднаннями, особливо в такім напрямку:
а/ з "Центробанком" в справах його розбудови як центральної каси цілої нашої кооперації і, зорганізування шляхом постійної й доцільної ощадности кооператив окремого фонду для розбудови потрібної для них продукції і в справах зорганізування дрібного готівкового кредиту в міських кредитових кооперативах для членів споживчих кооператив,
б/ з "Центросоюзом" в справах спільних закупів і безпосередної достави умовлених споживчих товарів, та в справі достави ярин, овочів і інших продуктів обєднаннями хліборобських кооператив,
в/ з "Маслосоюзом" і "Центросоюзом" в справі достави й збуту їх продуктів /масло, сири, молоко, мило, нитки/ і товарів входячих в їх торгівельну діяльність /насіння, вугіль, уладження и сирівці для продукції і т.п./ в споживчих кооперативах,
г/ з "Просвітою" в справі виховання потрібного для споживчих кооператив торгівельного персоналу в її львівській торгівельній школі і в Милованні.-

Споживча кооперація.

В резолюції є узгляднити страти, які НТ понесла внаслідок війни і 10%-вої вальоризації.

Підчеркнути потребу будови інструкторського відділу Нар. Торговлі.

Справка

ад 3) випустити уступ про злі кооперативи >

ад г) додати про сорати воєнні 10% вальор. –

вилучити про зв'язок з 1. ст інстр. відділ

— додати [illegible] —

Окружні Союзи.

В цій резолюції узглядити потребу уніфікації товарів та узгляднювання, при ввозі товарів до села, передовсім виробів рідного промислу.

Узглядити овочі.

Між резолюцію XIII. а XIV. вставити постанову про потребу покликання до життя при складницях Окр. Союзів дорадчих, інформуючих тіл, а саме в цілі удержання звязку між громадянством кооперативного району, що прилучається біля складниць, а Надз. Радами і Управами Окр. Союзів.

Стилізацію цього речення змінити в цьому напрямку, що кредитова кооператива має причинитися до упорядковання домашнього і господарського буджету.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ.

Кооперативи хліборобів для загального закупу й збуту.

А. Кооперативи І.ступня.

I. Основні клітини цілої нашої повоєнної кооперації себто сільські кооперативи для загального закупу й збуту зросли в РСУК з 2281 кооператив з кінцем 1929 р.на 2512 з кінцем 1930 р. З кінцем 1931.р., по викресленні з реєстру нечинних і невірних кооператив та по пересуненні деяких інших до споживчого і молочарського виду,осталося їх 2.508. З цього було на Волині і Поліссі з кінцем 1930 р.325,з кінцем 1931.р.375 кооператив.Як небудь в організаційнім пляні РСУК мається на увазі радше напряму та поглиблення діяльности цих кооператив,ніж їх чисельний зріст,Рада РСУК радо повитала би їх густішу сітку на північно-західних землях при рівночаснім творенні для них кріпких окружних організаційно-торгівельних осередків.Не зважаючи на всі зовнішні перешкоди,дальшу організацію кооператив цього виду на Волині й Поліссі вважає Рада РСУК доцільним і конечним засобом самопомічної боротьби села з проявами сучасної глибокої господарської кризи.

II. Задля нічим не обмежених торгівельних орудок також з нечленами,болючим проявом в організації цих кооператив є,що пересічне число обєднаних ними членів не зростає.В 1929 р.і 1930 р.припадає на одну кооперативу неодмінно 97 членів.Задля цього Рада РСУК одобрює ударне гасло РСУК на 1932 р.за масовим приєднанням нових членів в кооперативах для заг.закупу й збуту.При цім треба мати на увазі не тілько господарів,але й господині.Жива співпраця жінок не тілько в членстві, але й у завідуючих органах,запевнить кооперативам зовнішний принадний лад (чистоту й прикрасу в домівці),доцільний запас товарів для хатнього вжитку,більший збут чимразто ліпших продуктів домашнього господарства і поширить та закріпить суспільно-моральні цінности передусім у вихованні нового кооперативного покоління.

На протязі 1932 р.кооперативи для заг.закупу й збуту мусять передусім подбати,щоби всі користаючі дотепер з існування кооперативи нечлени стали її членами.На протязі 1933 р.переведемо засаду,що працюємо тілько з членами – тимпаче,що від 1934.р.також законні податкові пільги будуть нам признані тілько при торгах з членами кооператив.

III. Привязуючи велику вагу до суспільних цінностей в господарській кооперативній організації цего виду,Рада РСУК далі піддержує засаду окремих кооператив в кожній більшій громаді.Однак,де нема господарських передумов на життєздатну кооперативу або де вона задля проминаючих причин заломилася,там доцільно є основувати тимчасом філію сильної сусідньої кооперативи або навіть складницю окружного Союзу Кооператив.

IV. Рада РСУК радіє,що з кінцем 1930 р.було при кооперативах для заг.зак.й зб.опріч 236 молочарських відділів,вже призначених на переорганізування в районові молочарні,ще й 945 машинових відділів з 1770 рільничими машинами для спільного вжитку, 22 цегольні, 12 дахівкарень, 10 олійнь, 5 пекарень, 4 масарні, 1 млин і 6 інших відділів.Ці відділи мають стреміти до відділення їх в слушний час в окремі,самостійні, районові кооперативи.Щоби цей розділ в слушнім часі легше перевести, доручається збирати при творенні нових відділів окремо означені додаткові уділи.За цим і за доцільним відлученням відділів мають стежити передусім інструкторські відділи при Окружних Союзах.

V. Сільська кооператива для загального закупу й збуту,дійсна матірна клітина усіх других сільських кооператив та Окружних Союзів,має бути найживіщим підставовим осередком перевиховання українських селян на свідомих спів-творців суспільного гаразду,суспільної моралі і рідної культури в селі та окрузі.Вона має утревалювати віру членів в самопоміч,у взаїмне співділання,працю і ощадність та держати в погорді непорадність,лінивство,марнотратність і безоглядну захланність!

Кооператива для загального закупу й збуту не сміє бути занедбаною громадською толокою,яку тілько скубе чужа рука.Це обєднання одушевлених,жертвенних борців за визволення сільського народу.Під гаслом:оден за всіх,всі за одного,власними силами бажаємо тут вибитися з предмету товарової лихви на творців і керманичів господар-

ства.Нашу безрадну відсталість від"світа",бажаємо замінити на високу цивілізацію й культуру в укр.селі.Гаряче бажання дійти до цеї мети,ясна свідомість шляху до цеї цілі і тверде безумовне переведення наших завдань мусить ціхувати провід вже й у сільській кооперативі.РСУК й Окружні Союзи будуть це мати на увазі.Не можемо далі терпіти легкодушної добродушности там,де безумовно треба ясного розуму і гарту волі!

VI. Власні фонди сільських кооператив для заг.зак.й зб.зросли з 2710 зл на 1 кооперативу в 1929 р.на 3162 зл з кінцем 1930 р.при рівночаснім опаді чужих фондів з 3351 зл на 2584 зл.В движимостях і недвижимостях цих кооператив заморожено по конець 1930 р.55% власних фондів.Висота власних і чужих фондів та їх взаїмний стосунок і частинне унерухомлення в движимостях та недвижимостях що не дають причини до занепокоєння.Рада РСУК всеж таки підкреслює,що постійний дальший зріст власних фондів і дальший спад чужих фондів в кооперативах для з.з.і збуту є конечним і найпевнішим забезпеченням їх будуччини.

VII. Найбільшою небезпекою в сільських кооперативах для заг.зак.й збуту є їх товарові довжники.Зобовязання цих довжників до кооператив зросли з кругло 3.250.000 зл.в 1929.р.на 4,150.000 зл.в 1930 р. Не всі товарові довги є споживчі,однак переважно є вони ними.Легкодушні зростаючі борги разом з капіталом,замороженим в движимостях і недвижимостях,перевищували в 1930.р.всі власні фонди кооператив для заг.зак.й збуту о/ кругло 800.000 зл. Ця болюча дійсність,особливо в часі сучасної глибокої недолі села, є жахлива і від переможної боротьби кооператив з нею залежить уся їх будуччина.Маючи це на увазі,Рада РСУК закликає усіх провідників цего основного виду нашої кооперації до дальшої непримиримої боротьби зі споживчими боргами на загально відомих основах,оповіщених в наказі РСУК з жовтня м.р.

VIII. Не всюди відповідна внутрішня контроля діловодства в кооперативах,часто безбуджетова господарка,споживчі закупи в Союзі на кредит і неоправдані закупи поза Окружним Союзом,легкодушна і безвідсоткова роздача споживчих товарів лиготним довжникам,навіть нечленам кооперативи, недостача вишколених крамарів,ослаблення люстраційних органів в Повітових Осередках і передусім великі страти,заподіяні т.зв.пацифікацією в осені 1930 р.спричинили при зменшених торгах підвишку стратних білянсів з кругло 500 в 1929 р.на поверх 800 в 1930.р.та обнизили чисту білянсову надвижку кооператив I.ступня з кругло 1,000.000 зл.в 1929.р.на кругло 400.000 зл.в 1930.р. Задля цього Рада РСУК доручує Дирекції РСУК і всім окружним Союзам звернути особливу увагу на виховання сільських Н.Рад і місцевих контрольних комісій,на буджетову господарку кооператив,на фахову підготовку практикантів при Союзах Кооператив,які творилиб конечний запас крамарів для сільських кооператив та на вдержання при Союзах відповідного орг.-люстраційного апарату.Рада РСУК радо повитала би відповідно підготовлену безробітну інтеліґентну молодь при книговодчій та крамарській праці в кооперативах I.ступня як у добрій практичній школі для їх дальшої кооперативної праці.

IX. ~~VIII~~. Рада РСУК з признанням стверджує,що сільські кооперативи для заг.зак.й зб.стають чимраз сильнішим I.ступінем в організації кооперативного збуту хліборобських продуктів,задля чого наша хліборобська кооперація чимраз краще зрівноважує товаровий ввіз та вивіз села.Для скріплення цього збуту Рада РСУК доручує членам сільських кооператив ще сильніше поширити комісову передачу продуктів своїм кооперативам.

X. Зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів вимагає пристосування продукції до вимог ринків збуту.Задля цього треба нам якнайсильнішої плянової співпраці поміж цілою хлібор.кооперацією і"Сільським Господарем"та розбудови доцільної агрономічної праці в округах.Задля цього Рада РСУК доручує передусім хл.кооперативам,щоби вони постійно і безумовно виконували свої статутові обовязки зглядом"Сільського Господаря",співпрацювали з його місцевими кружками і поширювали його видавництва.

Ведучи безпосередню боротьбу з товаровою лихвою при закупі товарів і збуті сільських продуктів,вид кооператив для загального закупу й збуту є безпосередно зацікавлений в розвитку кредитових кооператив,які поборють готівкову лихву на селі.Поза цим Центробанк як центральна каса усіх укр.кооператив є для цего виду конечним осередком інвестиційного і збутового кредиту.Задля цього доручується також сільським кооперативам для заг.закупу й збуту а)щорічно вплачувати уділ до ЦБ, б)щорічно льокувати в ЦБ хоч частину білянсових надвижок і в)льокувати там всі особливі фонди (на будову дом~~ів~~..).

З місцевою райфайзенкою і районовою молочарнею треба співпрацювати

справі поборювання товарових споживчих кредитів.

З агенцією "Дністра" співпрацює кооператива з вимогою, щоби всі її члени обезпечували в "Дністрі" движимости й третину домів. Сама кооператива обезпечується в Дністрі від влому й огню.

Передумовою доброго поступу кооперативних завдань є якнайвища освіта її членів. Задля цього всі кооперативи для загального закупу й збуту є безумовно зобовязані до тісної співпраці з місцевою читальнею "Просвіти" і до членства в "Просвіті".

Кооператива має співпрацювати з усіма місцевими установами, які розбудовують добробут, добро й красу на селі.

XI. Звуження агрономічного і організаційно-люстраторського апарату і білянсові страти в деяких Окружних Союзах часто вийшли з недостаточної торг. дисципліни і занадто скупого вивінування Союзів у власні фонди кооперативами I. ступня. З кругло 7,000.000 зл. власних фондів приналежних до Союзів кооперативних I. ст., ці Союзи одержали по конець 193[illegible] р. малощо понад 900.000 зл. Рада РСУК доручує кооперативам I. ст. якнайпильніше придержуватися торгів. дисципліни зглядом своїх Союзів і якслід вивінувати Окружні Союзи у власнім інтересі, як свої організаційні та закупочно збутові осередки, бо їх господарське захитання зрушило би рівновагу в цілім виді хліборобських кооператив для заг. зак. й збуту.

164

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ.

Будуть вставлені нові дані

Кооперативи хліборобів для загального закупу й збуту.

А. Кооперативи І.ступня.

І. Основні клітини цілої нашої повоєнної кооперації себто сільські кооперативи для загального закупу й збуту зросли в РСУК з 2281 кооператив з кінцем 1929 р.на 2512 з кінцем 1930 р. З кінцем 1931.р., по викресленні з реєстру нечинних і невірних кооператив та по пересуненні деяких інших до споживчого і молочарського виду,осталося їх 2.508. З цього було на Волині і Поліссі з кінцем 1930 р.325,з кінцем 1931.р.375 кооператив.Як небудь в організаційнім пляні РСУК маєтьсяна увазі радше направу та поглиблення діяльности цих кооператив ніж їх чисельний зріст,Рада РСУК радо повитала би їх густішу сітку на північно-західних землях при рівночаснім творенні для них кріпких окружних організаційно-торгівельних осередків.Не зважаючи на всі зовнішні перешкоди,дальшу організацію кооператив цього виду на Волині й Поліссі зважає Рада РСУК доцільним і конечним засобом самопомічної боротьби села з проявами сучасної глибокої господарської кризи.

ІІ. Задля нічим не обмежених торгівельних орудок також з нечленами,болючим проявом в організації цих кооператив є,що пересічне число обєднаних ними членів не зростає.В 1929 р.і 1930 р.припадає на одну кооперативу незмінно 97 членів.Задля цього Рада РСУК одобрює ударне гасло РСУК на 1932 р.за масовим приєднанням нових членів в кооперативах для заг.закупу й збуту.При цім треба мати на увазі не тільки господарів,але й господинь.Жива співпраця жінок не тільки в членстві, але й у завідуючих органах,запевнить кооперативам зовнішний принадний лад (чистоту й прикрасу в домівці),доцільний запас товарів для хатнього вжитку,більший збут чимразто ліпших продуктів домашнього господарства і поширить та закріпить суспільно-моральні цінности передусім у вихованні нового кооперативного покоління.

На протязі 1932 р.кооперативи для заг.закупу й збуту мусять передусім подбати,щоби всі користаючі дотепер з існування кооперативи господарі нечлени стали її членами.На протязі 1933 р.переведемо засаду,що працюємо тільки з членами - тимпаче,що від 1934.р.також законні податкові пільги будуть нам признані тільки при торгах з членами кооператив.

ІІІ. Привязуючи велику вагу до суспільних цінностей в господарській кооперативній організації цего виду,Рада РСУК далі піддержує засаду окремих кооператив в кожній більшій громаді.Однак,де нема господарських передумов на життєздатну кооперативу або де вона задля проминаючих причин заломилася,там доцільно є основувати тимчасом філію сильної сусідної кооперативи або навіть складницю окружного Союзу Кооператив.

IV. Рада РСУК радіє,що з кінцем 1930 р.було при кооперативах для заг.зак.й зб.опріч 236 молочарських відділів,вже призначених на переорганізування в районові молочарні,ще й 945 машинових відділів з 1770 рільничими машинами для спільного вжитку, 22 цегольні, 12 дахівкарень, 10 олійнь, 5 пекарень, 4 масарні, 1 млин і 6 інших відділів.Ці відділи мають стреміти до виділення їх в слушний час в окремі,самостійні, районові кооперативи.Щоби цей розділ в слушнім часі легше перевести, поручається збирати при творенні нових відділів окремо означені додаткові уділи.За цим і за доцільним відлученням відділів мають стежити передусім інструкторські відділи при Окружних Союзах.

Сільська кооператива для загального закупу й збуту,дійсна матірна клітина усіх других сільських кооператив та Окружних Союзів,має бути найживішим підставовим осередком перевиховання українських селян на свідомих спів-творців суспільного гаразду,суспільної моралі і рідної культури в селі та окрузі.Вона має утревалювати віру членів в самопоміч,у взаїмне співділання,працю і щадність та держати в погорді неморальність,лінивство,марнотратність і безоглядну захланність!Задля цього й оці кооперативи мусять мати в проводі людей свідомих яке їх величаве завдання і твердих у безумовнім виконанні цих завдань.

Кооператива для загального закупу й збуту не сміє бути занедбаною громадською толокою,яку тільки скубе всяка тварина.Це обєднання однодумних,жертвенних борців за господарське визволення сільського народу під гаслом:один за всіх,всі за одного,власними силами бажаємо тут ...ємося з предмету товарової лихви на творців і керманичів господар-

ства.Нашу безрадну відсталість від"світа",бажаємо замінити на високу цивілізацію й культуру в укр.селі.Горяче бажання дійти до цеі мети,ясна свідомість шляху до цеі цїли і тверде безумовне переведення наших завдань мусить цїхувати провід вже й сільській кооперативі.РСУК й Окружні Союзи будуть це мати на увазі.Не можемо далі терпіти легкодушної добродушности там,де безумовно треба ясного розуму і гарту волі!

V. Власні фонди сільських кооператив для заг.зак.й зб.зросли з 2710 зл на 1 кооперативу в 1929 р.на 3162 зл з кінцем 1930 р.при рівночаснім опаді чужих фондів з 3351 зл на 2584 зл.В движимостях і недвижимостях цїх кооператив заморожено по конець 1930 р.55% власних фондів.Висота власних і чужих фондів та їх взаїмний стосунок і частинне унерухомлення в движимостях та недвижимостях ще не дають причини до занепокоєння.Рада РСУК всеж таки підкреслює,що постійний дальший зріст власних фондів і дальший спад чужих фондів в кооперативах для з.з.і збуту є конечним і найпевнішим забезпеченням їх будуччини.

VI. Найбільшою небезпекою в сільських кооперативах для заг.зак.й збуту є їх товарові довжники.Зобовязання цїх довжників до кооператив зросли з кругло 3.250.000 зл.в 1929.р.на 4,150.000 зл.в 1930 р. Не всі товарові довги є споживчі,однак переважно є вони ними.Легкодушні зростаючі борги разом з капіталом,замороженим в движимостях і недвижимостях,перевищували в 1930.р.всі власні фонди кооператив для заг.зак.й збуту округло 800.000 зл. Ця болюча дійсність,особливо в часі сучасної глибокої недолі села, є жахлива і від переможної боротьби кооператив з нею залежить уся їх будуччина.Маючи це на увазі,Рада РСУК закликає усіх провідників цего основного виду нашої кооперації до дальшої непримиримої боротьби зі споживчими боргами на загально відомих основах,оповіщених в наказі РСУК з жовтня м.р.

VII. Не все відповідна внутрішня контроля діловодства в кооперативах,часто безбуджетова господарка,споживчі закупи в Союзі на кредит і неоправдані закупи поза Окружним Союзом,легкодушна і безвідсоткова роздача споживчих товарів лихим довжникам,навіть нечленам кооперативи, недостача вишколених крамарів,ослаблення люстраційних органів в Повітових Осередках і передусім великі страти,заподіяні т.зв.пацифікацією в осені 1930 р.спричинили при зменшених торгах підвишку стратних білянсів з кругло 500 в 1929 р.на поверх 800 в 1930.р.та обнизили чисту білянсову надвижку кооператив І.ступня з кругло 1,000.000 зл.в 1929.р.на кругло 400.000 зл.в 1930.р. Задля цього Рада РСУК доручує Дирекції РСУК і всім окружним Союзам звернути особливу увагу на виховання сільських Н.Рад і місцевих контрольних комісій,на буджетову господарку кооператив,на фахову підготовку практикантів при Союзах Кооператив,які творилиб конечний запас крамарів для сільських кооператив та на вдержання при Союзах відповідного орг.-люстраційного апарату.Рада РСУК радо повиталаби відповідно підготовлену безробітну інтелїґентну молодь при книговодчій та крамарській праці в кооперативах І.ступня як у добрій практичній школі для їх дальшої кооперативної праці.

VIII. Рада РСУК з признанням стверджує,що сільські кооперативи для заг.зак.й зб.стають чимраз сильнішим І.ступнем в організації кооперативного збуту хліборобських продуктів,задля чого наша хліборобська кооперація чимраз краще зрівноважує товаровий ввіз та вивіз села.Для скріплення цього збуту Рада РСУК доручує членам сільських кооператив ще сильніше поширити комісову передачу продуктів своїм кооперативам.

IX. Зростаючий кооперативний збут хліборобських продуктів вимагає пристосування продукції до вимог ринків збуту.Задля цього треба нам якнайсильнішої пляновой співпраці поміж цілою хлібор.кооперацією і"Сільським Господарем"та розбудови доцільної аґрономічної праці в округах.Задля цього Рада РСУК доручує передусім хл.кооперативам,щоби вони постійно і безумовно виконували свої статутові обовязки зглядом"Сільського Господаря",співпрацювали з його місцевими кружками і поширювали його видавництва.

Ведучи безпосередню боротьбу з товаровою лихвою при закупі товарів і збуті сільських продуктів,вид кооператив для загального закупу й збуту є безпосередно заінтересований в розвитку кредитових кооператив,які поборюють готівкову лихву на селі.Поза цим Центробанк як центральна каса усіх укр.кооператив є для цего виду конечним осередком інвестиційного і збутового кредиту.Задля цього доручується також сільським кооперативам для заг.закупу й збуту а)щорічно вплачувати уділ до ЦБ, б)щорічно льокувати в ЦБ хоч частину білянсових надвижок і в)льокувати там всі особливі фонди (на будову домів і т.п.).

З місцевою райфайзенкою і районовою молочарнею треба співпрацювати

в справі поборювання товарових споживчих кредитів.

З агенцією "Дністра" співпрацює кооператива з вимогою, щоби всі її члени обезпечували в "Дністрі" движимости й третину домів. Сама кооператива обезпечується в Дністрі від взлому й огню.

Передумовою доброго поступу кооперативних завдань є якнайвища освіта її членів. Задля цього всі кооперативи для загального закупу й збуту є безумовно зобовязані до тісної співпраці з місцевою читальнею "Просвіти" і до членства в "Просвіті".

Кооператива має співпрацювати з усіма місцевими установами, які розбудовують добробут, добро й красу на селі.

X. Звуження агрономічного і організаційно-люстраторського апарату і білянсові страти в деяких Окружних Союзах часто вийшли з недостаточної торг. дисципліни й занадто скупого фінансування Союзів у власні фонди кооперативами I. ступня. З кругло 7,000.000 зл. власних фондів в приналежних до Союзів кооперативах I. ст., ці Союзи одержали по конець 1930. р. малощо понад 900.000 зл. Рада РСУК доручує кооперативам I. ст. якнайсильніше придержуватися торгів. дисципліни зглядом своїх Союзів і якслід вивінувати Окружні Союзи у власнім інтересі, як свої організаційні й закупочно збутові осередки, бо їх господарське захитання зрушило би рівновагу в цілім виді хліборобських кооператив для заг. зак. й збуту.

Кооперативи хліборобів для закупу й збуту

Основні клітини цілої нашої повоєнної кооперації, себто

I. Сільські кооперативи для загального закупу й збуту зросли в РСУК з 2282 кооператив з кінцем 1929 р. на 2512 кооператив з членами РСУК й Комісіями з кінцем 1930 р. (з цього на Волині й Поліссі тільки 325 кооператив для з. з. й з.)

З кінцем 1931 р. було цих кооператив при РСУК 2508.

Якнебудь в організаційнім пляні РСУК має на увазі радше поглиблення діяльности цих кооператив ніж їх чисельний зріст, Рада РСУК радо повитала би їх густішу сітку на північно-західних землях при рівночаснім творені для них окружних організаційно-торгівельних осередків. Не зважаючи на всі зовнішні перешкоди дальшу організацію кооператив цього виду на Волині й Поліссі і конечно, вважає Рада РСУК доцільним засобом самопомочі українського села з проявами сучасної глибокої господарської кризи і радіє, що вже по кінець 1931 р. їх число зросло до 375 членів.

2. Великим і болючим недомаганням для заг. закупу й збуту кооператив є те, що число обєднаних ними членів майже не зростає. З кругло 222.000 членів з кінцем 1929 р. це число зросло тільки на кругло 245.000 з кінцем 1930 р. В одній і другій році (на одну) припадає кооперативу для загального закупу й збуту кругло 97 членів. Задля цього Рада РСУК одобрює ударне гасло масового приєднання на 1932 рік за в кооперативах для загального закупу й збуту.

3. Власні фонди сільских кооператив для зал. закупу й збуту зросли з 2710 зл на 1 кооперативу в 1929 р. на 3162 зл з кінцем 1930 р. при рівночасні[м] спаді чужих фондів з 3351 зл на 2584 зл. В движимостях і недвижимостях заморожено по конець 1930 р. 55% власних фондів. – Висота власних і чужих фондів та їх взаїмний стосунок не дають причини до заспокоєння. Рада РСУК все-ж таки підкреслює, що дальший зріст власних фондів є найкращим забезпеченням цих кооператив на час тяжкої господарської кризи.

4. Найбільшою небезпекою в сільских кооперативах для зал. закупу й збуту є їх довжники. Їх зобовязання до кооператив зросли з кругло 3,250.000 зл в 1929 р. на 4,150.000 зл в 1930 р. з кругло 4 міл. зл в 1929 р. Не всі товарові довги є споживчими, однак переважно є ними. Разом з замороженим капіталом в недвижимостях й движимостях перевищують всі власні фонди кооператив для з.з. і зб. о кругло 800 тисяч зл!! Ця дійсність, особливо в часі сучасної глибокої недолі села, є жахлива і від неї залежить усе і їх будучина. Маючи це на увазі Рада РСУК закликає усіх провідників кооперації до безоглядної нашої кооперації до дальшої непримиримої боротьби зі споживчими боргами на загально відомих основах, оповіщених в Наказі РСУК з дня . . . . . .

5. Безвідсоткова розторгованість, не всюди відповідна внутрішня контроля діловодства в кооперативах, часто бездудженева господарка, недостача вишколених крамарів, численне ослаблення люстраційних органів в повітових осередках, невідпорні великі страти заподіяні т.зв. пацифікацією в осени 1930 р. спричинили в 1930 р. при зниженних торгах на підвишку стратних білянсів з кругло 500 в 1929 р. на 800 в 1930 р. та обнизили чисту білянсову надвишку цих кооператив з кругло 1 міл. зл в 1929 р. на кругло 400.000 зл в 1930 р. Маючи це на увазі, Рада РСУК доручує всій Дир. РСУК і

8. Рада РСУК з признанням ствердкує, що сільські кооперативи для зал. закупу й збуту стають чимраз сильнішими першими ступінем в організації кооперативного збуту хліборобських (рослинних і годівельних) продуктів, задля чого сама хліборобська кооперація чимраз краще зрівноважує товаровий ввіз на вивіз села. Для скріплення цего збуту Рада РСУК доручує членам сільських кооперативів ще сильніше поширити комісову передачу продуктів своїм кооперативам.

9. Зростаючий кооперативний збут хл. продуктів вимагає пристосування продукції до вимог ринків збуту. Задля цього треба нам якнайсильнішої плянової співпраці цілого хл. кооперації з т. „С. Господарем" та розбудови агрономічної праці в округах. Маючи це на увазі РСУК доручує передусім хл. кооперативам, щоби вони безумовно і постійно виконували щонайменше свої статутові обовязки члена „С. Господаря" — горнялися членства кооператив в „Просвіті". За виконанням цих безумовних обовязків будуть стежити окружні інструктори і ревізори РСУК.

10.) Звуження агрономічного і організаційно-люстраторського апарату в окр. Союзах дуже часто стало наслідком задуже скупого вкладування Союзів власні фонди кооперативами 1. ступня. З круглих 7,000.000 зл власних фондів в кооперативах 1. ступня, окружні Союзи одержали (принаймних до Союзів) по кінець 1930 р. тільки мало що понад 900.000 зл. Рада РСУК доручує кооперативам для зал. закупу й експорту у їх власнім інтересі свої окружні Союзи організаційні та закупочно-збутові осередки, бо їх господарська захитання хліборобських [illegible] в цілім виді кооперативів [illegible] рівновагу [illegible] для зал. закупу й збуту.

округових організ.

Н. Раді ~~вітовна~~ осередках звертуючи особливу увагу на ~~виховання~~ вихованих місцевих контрольних комісій, на фахову підготовку практикантів при Союзах кооперативів, аві творимуть конечний ~~резерв~~ запас крамарів для сільських кооперативів, та на вдержання при Союзах відповідного орг.-інструкторського апарату. Рада РСУК ~~вітає~~ радо повитала б безробітну інтелігентну молодь відповідно підготовлену при ~~праці~~ книговодстві на крамарських праці в кооперативах першого ступня, як добрій практ. школі для їх дальшої праці кооперативної.

6. ~~Де~~ ~~Маючи на увазі те~~ Привязуючи велику вагу до суспільних цінностей в господарській кооперативній організації, Рада РСУК дає ~~до~~ обстоює трьохступенність незалежних ступнів в будові виду кооператив для заг. закупу й збуту (сільська кооператива, Окружний Союз, Центросоюз) і засаду окремих кооператив цього виду в кожній більшій громаді. ~~Де~~ ~~переходово заломилася в селі не~~ Де нема господарських передумов на ~~[illegible]~~ життєздатну кооперативу, або де вона заломилася, тає з доцільно проминаючих тимчасових причин, є оснувати філію сильної сусідньої кооперативи для заг. закупу й збуту або навіть складницю окр. Союзу кооператив.

7. Рада РСУК ~~[illegible]~~ радіє, що з кінцем 1930 р. було при кооперативах для заг. зак. й збуту, опріч 2% ~~[illegible]~~ призначених на неполочарських відділів ще й реорганізування в районові молочарні, 845 машинових відділів з 1770 молочарськими ~~машинами~~ для сільного вжитку, 22 цегольні, 12 дахівкарень, 10 олійнь, 5 пекарень, 4 масарні, 1 млин і 6 інших відділів. Ці відділи: дальша їх розбудова має йти до відділення їх в слушний час в окремі самостійні районові кооперативи. Щоби цей розділ в слушнім часі легко перевести, добре було би ~~при~~ щоби кооперативи при творенні нових відділів збирали окремо означені додаткові уділи. ~~і окремо~~ За цим і за доцільним відлученням відділів мають стерчи передусім організаційні відділи при Окр. Союзах.

ПРОЄКТ РЕЗОЛЮЦІЙ.

В. Окружні Союзи.

I. Грізна господарська криза,що від половини 1929.р.до решти зачитала рентовність селянської продукції та чимраз більше поглиблюється,застава Окружні Союзи ще без вистарчаючого вивінування у власні фонди,надмірно заловжені,перевантажені легкодушно уділеними та звичайно незабезпеченими і безвідсотковими боргами,замороженими часто не тільки власними,але й чужими капіталами.Дуже поважні безпосередні і посередні матеріяльні шкоди заподіяні Союзам т.зв."пацифікацією" 1930 р.були ударом в саме існування деяких Союзів,а майже у всіх викликали довгий застій праці.Тодішнє нагле замкнення банкових кредитів,велике обмеження торгів,пониження цін в запасі промислових товарів і передусім катастрофальне раз у раз поступаюче обезцінення закуплених продуктів для збуту і нарешті тут і там неоглядне безбюджетове,незлисціпліноване і в двох випадках навіть зловживаюче діловодство,довели до цього,що деякі Союзи при всій напрузі їх Управ і централь попали в 1930 р.в поважну крізу,яка заморозила поверх 1/2 міліона злотих в торгівельних централях задля викуплених ними союзних векслів і піднесла число стратних білянсів в Окружних Союзах з 5 в 1929 році на 17 в 1930 р. Ця дійсність не поправилась і на протязі 1931.р. Правда,що в порівнанні з приватним промислом і торгівлею і навіть з деякими сусідськими рільничими кооперативними організаціями наші Окружні торгівельні осередки куди краще перемагають шаліюче кругом нас господарське розладдя,однак усе таки всі покликані до цього наші організаційні та фахові проводи мусять далі докладати всіх зусиль для скріплення сил і направи праці в природно найбільше загрожених тепер Окружних Союзах.

II. Рада РСУК ствержує,що великі шкоди,заподіяні в часі т.зв. пацифікації передусім Окружним Союзам та їх підбудові,дотепер ще не повернено.Повного відшкодування за тодішні жахливі події українська кооперація ніколи не зречеться.Рада РСУК приймає до відома всі дотеперішні зусилля в цім напрямку,спрямовані до уряду та Міжнародного Союзу Кооператив.

III. У цілій кооперації,а тимпаче у всіх об'єднаннях вищих ступнів вислід праці залежить в першу чергу від людей.Провід ОСоюзів ви-

гає дійсних і повновартісних керманичів,не тільки опановуючих всебічно техніку праці,але свідомих і одушевлених організаторів гаразду в дорученій їм окрузі,та вахоплених визнавців кооперативних ідей.Кріпко стоячи ногами на ґрунті господарської дійсности,однак не забуваючи ніколи на провідні зорі над головами,без найменшої розбіжности поміж словом і ділом,з глибоким почуттям громадської відповідальности за зрілі вирішення і одержані та видані доручення,вони твердо,розумно, сміло,обережно і бистро мають керувати дорученою їм округою,урухомлючи всі її суспільні й моральні цінности та всі її господарські можливости та вводячи її як живу,свідому і творчу силу,визволяюче в наше народне господарство.Наші О.Союзи ще молоді.Ми всі разом щойно виховуємо себе до чимраз вищих завдань.Прискорити й поглибити кристалізацію кооперативного проводу є одним із найбільше пекучих завдань нашого кооперативного руху.Треба вжити всіх заходів,щоби захопити цею метою і приготовити до цих завдань нашу студентську молодь.Вже працюючі керманичі і співробітники в О.Союзах мусять неодмінно і постійно доповнювати свій дорогоцінний і практичний досвід щораз що наростаючим знанням загальної економії,аґрарної політики,економіки сільських господарств, кооперативної історії,ідеольоґії і проблематики.Не в детевій з усякого боку особовій адміністрації,тільки витворенню можливостей для росту творчих і повновартісних провідників - будуччина О.Союзів і цілої нашої кооперації.

IV. Великим недомаганням О.Союзів є зовсім недостарчаючі їх уділові капітали.Під натиском життя і РСУК уділи в Окружних Союзах зросли з кругло 111000 в 1926 р.на поверх 960.000 зл в 1930 р. На протязі 1929.і 1930 р.вони зросли округло 67% в порівнанні до попередніх. В уже обслідованих 22 ОС їх власне майно зросло з кругло 1,025.000 зл на кругло 1,159.000 зл. Чуже майно Союзів зростало від 1926 р.до кінця 1929 р.скоріше від власних фондів.З признанням підкреслюється,що на протязі 1923 [1931] р.чужі фонди впали о 8%. На протязі 1931 р.чужі фонди в уже провірених 22 Союзах далі впали з кругло 3,820.000 на 2,893.000 зл. Взеж такі страти на відсотках від чужих капіталів є поза конечними витратами на завідуванні найповажнішою квотою в рахунку страт у кожнорічнім збірнім білянсі Окружніх Союзів.Задля цього Рада РСУК через підкреслює,що не надзвичайні товарові і передусім неготівкові кредити,тільки власні уділові капітали мусять стати основою наших ОСоюзів.

V. Добра господарка забезпечує довірям обєднаних кооператив до їх Союзів. Нема цеї господарки, де в недвижимостях і передусім в легкодушно роз даних споживчих боргах заморожено не тільки усі власні, але й великі позичені фонди. В недвижимостях і часом зайвих движимостях (авта) заморозили Союзи в 1929 р. поверх 900.000 зл, в 1931. р. майже 1,100.000 зл. В товарових, у великій мірі споживчих довжниках заморожено в 1929 р. майже 2,000.000 зл., в 1930. р. поверх 2,300.000 зл. Збірний біланс 36 Союзів за 1930 р. стверджує, що фонди унеруxомлені в недвижимостях, движимостях і довжниках перевищують власні фонди Союзів о поверх 2,000.000 позичених злотих. Велика загроза, яка особливо серед загальної господарської кризи вийшла в О. Союзах з цеї необачної помилки, нехай стане згідно з давними закликами РСУК найсильнішою пересторогою для всіх наших видів і ступнів на цілу будучину!

Маючи це на увазі, Рада РСУК щераз пригадує, що О. Союзи безумовно не повинні приступати до набування недвижимостей і поважніших інвестицій без попередньої опінії РСУК, та що вони обовязані стежити за виконанням цього обовязку у всіх кооперативах I. ступня в окрузі.

Рада РСУК щиро витає введене в 1930 р опроцентування тимчасових боргів в Союзах і передусім добрий вислід останньої запорядженої РСУК противборгової акції в О. Союзах як першу ластівку направи їх господарського діловодства. З кінцем 1931 р. поменшилися товарові довжники в 22 провірених Союзах округло о 235.000 зл.

VI. Рада РСУК стверджує, що торгівельна дисципліна в деяких ОСоюзах до ЦС була невистарчаюча та що запас невідповідних товарів і платничі трудности ціх Союзів вийшли у великій мірі з їх неоправданих закупів поза торгівельною централею. Рада РСУК стверджує, що в найтяжчім часі вийшли Союзам на зустріч з допомогою тільки централі, причім щераз першими, що користали з цього, були позакооперативні вірителі Союзів, яких вони і до цього часу у оплатах на жаль передусім вдоволяли. Рада РСУК підкреслює, що зосередженням зобовязань у власній централі виявилося конечністю у правильній і доцільній господарці ОСоюзів.

VII. Особливо в теперішніх тяжких часах мусять Союзи провірювати свою буджетову господарку щомісячно на основі книг і чвертьрічно при інвентуральних білянсах.

VIII. Готівкові вклади в О. Союзах мали колись своє оправдання. У змінених відносинах мусимо стреміти до цього, щоби ці вклади постепенно доплевали тільки до кредитових установ. В міру розбудови кредитової

кооперації буде цезати запотребування готівкових вкладок до обороту в О.Совзах.Ідучи до цеї мети вони вже тепер не можуть признавати своїм вкладчикам вищих відсотків від тих,які платять щадникам місцеві Україн банки.

IX. Згідно з давною постановою Ради РСУК має ЦС рішуче протиставитися усім штучним підвищуванням товарової кредитоздатности ОСовзів надзвичайними загальними ґарантіями других кооперативних установ за товарові зобовязання ОСовзів.Такі дотеперішні ґарантії треба поступово ліквідувати.

X. Торгівля імпортованими на село господарськими та споживчими товарами в ОСовзах мусить мати на увазі інтерес споживача.В противенстві до приватного купецтва ОС можуть ввозити на село 1)тільки необхідний товар без огляду на оправданий тепер спадок цих оборотів, 2)тільки добрий товар,хочби заробіток з торгівлі менче відповідним товаром давав Совзам більші матеріяльні прибутки ОСовзи мусять кріпко стреміти до цього,щоби споживчі товари набувати й продавати тільки за готівку.Щоби це останнє лекше перевести,ОСовзи подбають,щоби до 1.січня 1933 р.повести ударну боротьбу зі споживчими боргами в обєднаних ними кооперативах І.ступня.

XI.Особливу увагу мусять звернути ОС на стислу калькуляцію і докладн контролю обороті товарів.Доцільна калькуляція і добре ведені картотеки в осередку Совзів і їх складницях - необхідні ОС обовязані так упорядкувати свої фонди і платности,щоби завсіди мати на складі всі товари І.потреби для сільських кооператив.

XII. Рада РСУК витає чимраз живіще організування ОСовзами збуту та перерібки хліборобських продуктів,передусім яєць,безріг,худоби і дробу.Маючи в біжучім році передусім цей збут на увазі,ОСовзи повинні вже зачинати чимраз сильніше також збут фасолі,конюшини та збіжжа.Цілим збутом особливо експортом кермує Центросоюз.Совзи подбають,щоби комісова передача продуктів кооперації стала чимраскорше правилом.Задля великого господарського значіння кооперативної організації перерібки та збуту хліборобських продуктів для їх продуцентів і для самих ОСовзів,Рада РСУК робить відповідальними завідуючі органи ОСовзів за напруження всіх сил в цім напрямку.

XIII. ОСовзи є обовязані стояти на сторожі правильної господарки в обєднаних ними кооперативах І.ступня.Позацим обовязком ОСовзів є пізнати всі господарські можливости і потреби своєї округи,та дбати про це,

щоби обєднанійшими нарід всіма видами кооперативного господарства здійснював ці можливости і потреби як свідомий і відповідальний творець господарського життя в окрузі. Цего завдання Союзи не виконають без доцільного вишколу низових кооператив і освідомлення обєднаних ними мас народу та без постійної співпраці з усіма господарськими і культурно-освітними установами в окрузі. В першу чергу треба задля цього мати Союзам вистарчаюче число першорядних окружних інструкторів. Відбудова та розбудова організаційних відділів без окремих організаційних оплат кооперативами І. ступня мусить бути начальним домаганням дальної плянової праці в ОСоюзах.

XIV. Завданням вишколу обєднаних кооператив і господарського освідомлення округи на курсах, анкетах, та кооперативних святах має бути не тільки конечне технічне вивчення книговодства, товарознавства, калькуляції, цілої торговельної організації та контролі і правних приписів, але й таке загально економічне та кооперативне освідомлення, щоби на основі пізнаних господарських потреб і можливостей округи провідники кооператив і найширший загал обєднаних Союзами членів бажали і могли стати організаторами і співтворцями такого нового життя на місцях в якім наша земля напругою своїх людей чимскорше діждалась до добробуту і до найвищої всесторонньої культури в першу чергу на селі а потім скрізь де скупчується суспільне і господарське життя рідного краю.

XV. Співпраця О.Союзів з усіма іншими господарськими та культурно-освітними установами мусить мати на увазі передусім свої власні надбудови: РСУК і ЦС.

Для РСУК є ОСоюз згідно з новим статутом - помічником і виконавцем в організаційних справах. Всі власні організаційні пляни, всю свою провірку кооператив окружними інструкторами, вислід стеження в кооперативах І. ст. за виконанням ревізійних доручень, перебіг усіх засідань організаційної колегії, власного організаційного відділу, кооперативних нарад, зборів і свят, передає ОСоюз у слушний час до відома РСУК, виконує його організаційні та ревізійні зарядження і стоїть в окрузі на сторожі усіх його розпоряджень.

З Центросоюзом связані є ОСоюзи у всіх торгівельних справах. Особливо в теперішних дуже тяжких часах ОСоюзи є обовязані поза придержуванням якнайстислішої торгівельної дисципліни узгіднювати з ЦС свої буджети закупів товарів і свою товарово-кредитову політику. В виконуванню

оплат за закуплені й ЦС товари не вільно ніколи допустити до найменшої задержки.

Чимраз то ширший і глибший збут хліборобських продуктів приневолює ОСоюзи до тісної співпраці не тільки з ЦС, але і з Філіями Сільського Господаря, які мусять вести в округах означену їм з централі пропаганду та навчання такої продукції, яка відповідалаби вимогам ринків збуту. На забезпечення цеї праці С.Господаря хліборобська кооперація запевнить йому при живім співучасті ОСоюзів не тільки безумовно обовязуючі членські вкладки від кооператив і як найсильнішу піддержку для усіх його видавництв, але ще й піддержe його постійними датками від кожної збутої скрині яєць, від кожної штуки збутих тварин і т.п. на основі окремої умови поміж ЦС і СГ.

О.Союзи є безпосередно заінтересовані в доцільній праці агрономів в округах. Як довго це буде конечне, ОСоюзи повинні зорганізувати матеріяльне забезпечення цеї праці коштом всіх Окружних і районових кооператив. В порозумінні з централею СГ і при переведенні умовлених квот через її книговодство, можуть ОСоюзи ужити на цю ціль означену частину кооперативних членських вкладок до С.Г.

Куди сильніше ніж дотепер мусять ОС усвідомити собі та обєднаним кооперативам пекучу потребу скріплення Центробанку як центральної каси українських кооператив. Щорічне вплачування уділу (25 зл) від усіх кооператив, льокування в ЦВ всіх особливих фондів (на будову домів, фонд обезп.худоби ітп.), льокування принайменше частини всіх білянсових надвижок, спрямовування до ЦВ всіх вільних ощадностевих вкладок і постепенне переводження через ЦВ кооперативних розрахунків - мусять чимскорше стати заповіддю для ОСоюзів і всіх обєднаних ними кооператив.

Розбудова власного кредиту у всіх його організаційних формах є одною з передумов дальшої доцільної розбудови нашої кооперації.

З Укр.Банками можна наладнати не тільки дрібніші готівкові орудки, але й продажу рільничих машин чи навозів [illegible] там на позичку господарям.

Укр.Райфайзенкам є при добре налагодженій співпраці з кооперативами для наг.закупу і збуту певним громозводом для сплачування боргів.

З Маслосоюзом ОС порозуміваються у всіх справах, що торкаються задуманого зорганізування районових молочарень в їх окрузі і співпраці кооператив з Районовими Молочарнями(зачети-борги). При виготовлюванні

проектів навіть лучення молочарських відділів заступають життєздатніст[ь] матірної кооперативи представники ОСоюзів.

В передбачених статутом організаційних колеґіях скупчується співпраця ОСоюзу з окружними кооперативними осередками інших видів. Ці колеґії добре було би поширити представництвом окружних культурно-освітних і других громадських установ, щоби і їх втягнути в живий творчий вир кооперативного життя в окрузі. Передусім мусить памятати ОС на обовязок співпраці з Просвітою і жіночими об'єднаннями. Окружні інструктори мусять стежити за обовязковим виплачуванням кооперативами вкладок до Просвіти та за своєчасним відсиланням усіх білянсових датків для суспільних установ.

XVI. Маючи на увазі виїмково тяжке положення в так дуже важних для народнього господарства в ОСоюзах РСУК вже від початку 1930 р. надзвичайно пильно стежить за їх діловодством. Всеж таки треба припускати, що деяким з природи кволим і ослабленим Союзам правдоподібно не вдасться переплисти через бурливий океан сучасного лихоліття. РСУК разом з фаховими централями будуть ратувати тільки органічно життєздатні Союзи, які до цього виявлять якнайбільше напруження власних сил. Тут і там треба буде перебудувати нежиттєздатні Союзи на ширших і кріпких основах у злуці з сильнішими сусідними Окружними Союзами. Ця перебудова повинна закінчитися в 1933. році.

Б. Окружні Союзи

(від половини 1929 р.)

I. Грізна господарська криза, що до решти захитала рентовність сільської продукції та з цього часу ще раз більше поглиблюється, застала господарські Союзи ще без вистарчаючого вивінування у власні фонди, надмірно задовжені, переважно легкодушно уділеними та звичайно не забезпеченими і обезвартісновими боргами, з замороженими часто не тільки власними, але й чужими капіталами. Дуже поважні безпосередні й посередні матеріальні шкоди заподіяні Союзам т.зв. пацифікацією в 1930 р. при рівночасно знищених чужих банках були страшним ударом в саме існування деяких Союзів а майже у всіх інших викликали довгий застій в праці. Великі обмеження торгів, нагле замороження кредитів, пониження цін на запаси промислових товарів і передусім катастрофальне раз у раз поступаюче обезцінення продуктів села, які Союзи закупували для збуту, і нарешті тут і там неоглядна, нездисциплінована і в одній двох випадках навіть зловживаюча (Глуське, Чортків) діловодство управ і централь довели до цього, що деякі Союзи (при вірі в напруження управ і централь) на протязі 1930 і 1931 р. поважну платничу крізу, яка заморозила в торговельних централях поверх пів міліона зл в Центросоюзі і піднесла число стратних білянсів в окружних Союзах з 5 в 1929 р. на 17 в 1930 р. Це правда, що в порівнанні з приватним промислом і торгівлею і навіть з деякими сусідськими кооперативними торговельними організаціями наші окружні осередки куди краще перемагають шаліюче кругом нас господарське розладдя, однак усе таки в інтересі цілого нашого національного і особливо кооперативно-хліборобського господарства всі покликані до цього наші організаційні та фахові чинники мусять дати докладати всіх зусиль для скріплення сил й направи праці в загрожених природно найбільше тепер окружних союзах.

II. У цілій кооперації а тим паче
у всіх обєднаних вищих ступнів вислід
праці залежить в чергу від людей.
Провід Союзів вимагає дійсних і повно=
вартісних керманичів, не тільки опановуючих все
ціль техніку праці, але свідомих і одушевлених
організаторів господарства в рідного краю, завдань
знавців економіки
рученій їм округі та захоплених виконавців
кооперативних ідей, але
і критично стоячи на грун-
ті
господарської дійсности,
на провідні
однак не забуваючи ніколи розбіжности поміж словом і ділом, - глибоких
без найменшої головами, із почуттям
зорі над нашими
громадської відповідальности за
рішувані і обережно але
видані
вирішення зрілі і доручення,
вони розумно, твердо, сміло, обережно й бистро мають
кермувати дорученою їм округою, на всі її
господарські можли-
вости і уруховлюючи всі її
і вводячи її як
живу, творчу силу в народне гос-
подарство. Наші окружні Союзи ще молоді. Ми
всі разом щойно виховуємо себе до чимраз
вищих завдань. Прискорити й поглибити
кристалізацію повновартісного кооперативного проводу є
одним із найбільше пекучих завдань нашого Коо-
перативного руху. Треба внести всіх заходів,
захопити цею метою і студентську нашу мо-
лодь. Вже приготовити до цих завдань керманичі
працюючі в окр. Союзах мусять нео-
і її співробітники свій дорогоцін-
мінно й постійно доповнювати
ний практичний досвід щораз то наростаючим
знанням загальної економії, аграрної політики,
економіки сільських господарств, і кооперативної
історії, ідеольоґії і проблематики. Не в дешевій з усе-
кого боку особливій адміністрації, тільки в
реві можливостей для росту творчих

і повновартісних
провідників будучина і цілої нашої Коо-
перації.

переведення їх

Кооперація це обєднання людей для господарських завдань; від людей у першу чергу залежить хід діл в кооперативних обєднаннях вишук ступнів.

до III) Маючи це на увазі Рада РСУК ще раз пригадує, що Окр. Союзи безумовно не повинні приступати до набування недвижимостей без попереднього висуханя опінії РСУК і обовязані своєчасно вибрати за виконання цього обовязку кооперативами 1. ст.

Рада РСУК витає опроцентування борів в ЦСК та добрий вислід останньої запор. РСУК протиборгової акції в Окр Союзах, як першу ластівку направи їх господарського діловодства.

деякий слабо вибінування, ослаблення, з природи кволими ос. правдоподібно

Рада РСУК стверджує, що не вдається перетягнути через бурхливий океан сучасного господарського лихоліття. РСУК разом з фаховими централями органічно розвязати мають рогувати шілько якнайбільше найСоюзи, які до цього виявлять власних сил. Неплатоспроможні Союзи на ширших і кріпших основах перебудовувати з сильнішими сусідніми Союзами. Ця перебудова повинна у змісті в 1933. р.

Співпраця далі

~~Як довго це буде конечне~~, Окр. Союзи є осередком зацікавлені в доцільній агротехнічній, та господарській праці агрономів в ~~кожній їх~~ округах. Як довго це буде конечне, Окр. Союзи ~~самі збором~~ повинні зорганізувати матеріальне ~~удержання~~ забезпечення цієї праці коштом всіх ~~кооперативних~~ окружних і районових кооперативів. ~~В окр~~ В порозумінні з централею С. Г. і при переведені в умовлених ~~квот цих~~ квот через її книговодство могуть ОСоюзи зужити на цю ціль означену частину ~~з~~ кооперативних членських вкладок до С. Г.-

~~На протя~~ Куди сильніше ніж досі мусять ОС освідомити собі на обєднаних кооперативах [illegible] потребу скріплення цієї централі Каса Укр. Кооперативів. Щорічне вплачування уділу (25 зл) від кооперативів, льокування в цю всіх [illegible] фондів усіх кооперативів, льокування (на будову домів, ф. обезп. худоби і т. п.)), льокування принаймеще частини всіх біляншових надвишок, спрямовування ~~до~~ до цю всіх більших ощ. вкладок кооперативних і розрахункове переводження через цю ~~своїх~~ розрахунків — ~~оце~~ мусить стати заповідю для ОСоюзів і всіх обєднаних ними кооперативів.

Розбудова ~~укр. райфайзенок в повітах~~ власного кредиту у всіх його орг. формах є одною з передумов дальшої доцільної розбудови нашої кооперації.

Укр. райфайзенка ~~і рай. молочарня~~ є при добре наладнаній співпраці з кооп. для заг. закупу й збуту [illegible] боргів, ~~[illegible]~~ не тілько дрібнішої співкової ~~[illegible]~~ невищим громозводом для споровчих Тан і рай. молоч.

З Укр. Банком ~~[illegible]~~ можна наладнати при правильній співпраці ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, але й продажу рільничих машин чи навозів орудки, старанючися так о позичку господарям. ~~[illegible]~~

З Маслосоюзом порозуміваються ОС у всіх справах що горкаються ~~[illegible]~~ задуманого зорганізування рай. молочарень в їх окрузі співпраці при відлученні молочарських кооперативів з Р Молочарня мл. відділів заступають життєздатність матірної кооперативи представники О. Союзів.

В передбачених статутом ОС орг. комісіях скупчується співпраця ОСоюзу з окружними кооп. осередками інших видів. Ці комісії добре було б поширити на культурно-освітні, ~~[illegible]~~ і ~~[illegible]~~ представництво зпущих ор. округних установ, щоби і їх втягнути в живий ~~вир~~ творчий ~~вир~~ кооперативного життя в окрузі. Ініціатива мусить намагати ОС на обовязок співпраці з „Просвітою" і ж. обєднанням ~~[illegible]~~ окружні інструктори мусять сте=

II (1)

з рамени совнарк., / великих ~~шкод~~ їх · спричинених ~~пацифік.~~

Рада РСУК ~~заявляє~~, що ~~повинно завдані~~ їх Укр.,
~~ній кооперації~~" ~~передані~~ в Окр. Союзах та їх
підбудові ~~великі шкоди~~ в часі тзв. „паци-
фікації" з 1930. р. ~~не~~ ~~по~~ досі-пер. ще не по-
вернено. ~~Я цього від~~ Повного відшкодування
за тодішні ~~найновіші~~ жахливі події" укр. коо-
перація ніколи не зречеться. Рада РСУК прий-
має до відома всі ~~заходи~~ досі-пер. тішні по-
чини в цім напрямку спрямовані до уряду
й Міжнародного Союзу кооператив.

182

III. Добра господарка ~~обіцяє~~ забезпечує ~~к...~~ довіря обєднаних кооператив до їх Союзів. ~~Нема цеї гос-подарки там, де заморожено~~ Нема цеї господарки там, де в недвижимостях і боргах заморожено не легкодушно розданих тільки цеї власні ~~фонди~~, але й ~~великі~~ деякі позичені фонди. Звірний біланс 36 Союзів за 1930 рік ствердже, що ці замороження перевищують власні фонди Союзів поверх 2 мільйони позичених зл. ~~Рада РСУК прос...~~ Велика загроза, яка (виникла) особливо серед загальної господарської кризи ~~як наслідок~~ помилки) нехай Окр.-Союзам з цеї необачної пересторогою ~~для на~~ для стане найсильнішою всіх наших видів і ступнів на цілу будучину!

Рада РСУК радо витає з цього ~~приводу~~ добрий висід останньої противборгової акції в Окр. Союзах ~~як першу~~ ластівку направи їх важкого діловодства.

(Margin: Недвижимостей та Заморожения в недв. і движ. зросли з поверх 900.000 в 33 ОС в 1929 р. на поверх 1,000.000 в 36 ОС в 1930 р. Товарові довжники зросли рівночасно з ... на ... ~~на всі загрози РСУК~~; по заприсненні РСУК)

IV. Рада РСУК добре розуміє своєчасну оправданість ~~...~~ готівкових вкладів в Окр. Союзах. У змінених відносинах ~~з часом як новими~~ мусимо стреміти до цього, щоби ~~...~~ поступенно ці вклади доплилвали тільки до кредитових установ, передусім до „Центробанку" як центральної каси наших кооперативів усіх видів.

V. Рада РСУК ствердже, що торговельна дисципліна в деяких ОС-ах ~~...~~ (16 уже) невистарчаюча та що на цих Союзів війшли біланcові та платничі трудноти з їх ~~...~~ неоправданих закупів у великій мірі поза торговельною централею. Рада РСУК ствердже, що в найближчім часі для цих Союзів війшли на зустріч тільки централі при чім перед перейняли, що користали з цього були в поярерах кооперативи вірнеші Осоюзів, яких Осоюза і до цього часу у своїх сплатах на рахунок передумали заплатити. Рада РСУК підкреслює, що зосередження ~~...~~ зобовязань у власній централі виявилося корисне у правильній і доцільній господарці О. Союзів.

(Margin: невідп. закуп. тов.; з допомогою)

Б. Округні Союзи

1\. На основі поверх десятьлітнього досвіду Рада РСУЖ ствердкує, що правильне книгове і торівельне діловодство в сільських кооперативах для заг. закупу й збуту виводу забезпечує найпевніще добре вихований і акур. ведений їх округний організаційний та торівельний осередок. Не можна насилу організувати сільських кооперативів без рівночасної підготовки для них треба значені окруж. осередків цего осередку. Існуючі осередки охотирх скількість вже існуючих кооперативів. якнайбільшу

II.) Першим великим недомаганням наших округних Союзів є зовсім невистарчаючі їх уділові капітали. Під натиском життя РСУК уділи в окр. Союзах; на протязі 1929 і 1930 р. о круглo 67% в кожнім році в порівнанні до попереднього року. Зріст уділів є очевидним доказом прояву також у 1931 р. V Всеж, таки страти на відсотках чуже майно зростало від 1926 до кінця 1929 р. скор. в.і. фондів від чужих капіталів є поза конечними коштами за відування найпоказнішого квотою в рахунку кооперативних збірнів страт в Окр. Союзах. Затим Рада РСУК ще раз Біляясі округних Союзів підкреслюючи що экзаменаційне самостійне дійсне, головкове підвищення уділового капіталу мусить ввійти в кість і кров управ в Окр. Союзах основою напрямі і цілою їх відбудови.

від 1926 до 1929 р. зросли з 477.000 з. в 1926 р. на 961 поверх 961.000 з. в 1930 р.

З цих літ В 1930 р. Рівночасно зменшилися в 1930 р. окр. фонди на 0 8%.

постійне сильне

3\. Рада РСУК радо ствердкує, що їх фонди в порівнанні Округних Союзів за 1930 р. зменшились поверх 8% з попереднім роком.

Не надзвичайні товарові і передусім не голівкові кредити, тільки власні уділові капітали мусять стати основою нашик Окр. Союзів.

IV. Рада РСУК підкреслює, що особливо в теперішніх тяжких часах буджетову господарку Осоюзів треба провірювати щомісячно на основі книг і чвертьрічно на основі інвентуральних білянсів.

V. Особливу увагу мусять звернути ОС. на доцільну калькуляцію і доклад(ну) контролю в обороті товарів. (Спира ... добре свої) Карантеки в осередках і складницях необхідні. ОС. обовязані так упорядкувати свої фонди і платности, щоби завсіди мати на складі (всі) товарі першої потреби для сільських кооперативів.—

VI. Торгівля (господарськими та спожив(чими) товарами в ОС імпортованими на село) мусить мати на увазі інтерес споживача. В противенстві до приватного купецтва ОС могуть ввозити на село 1) тільки необхідний товар без огляду на (сподіваний) складок (цих) оборотів, 2) тільки добрий товар хочби заробіток з торгівлі ненасвідомими товарами давав продавцеви більші матеріяльні прибутки. Осоюзи мусять кріпко стреміти до цього, щоби споживчі товари набувати і продавати (тільки) за готівку. Щоби це перевести управи ОС подбають, щоби до 1 січня 1931. р. повести ударну боротьбу зі споживчими боргами в обєднаних ними кооперативах 1. ступня.

VII. Рада РСУК витає чимраз живійшу організування Осоюзами збуту (хліборобських та переробних продуктів, передусім яєць, бекону, худоби і дробу). Маючи в біжучім часі передусім цей збут на увазі, Осоюзи повинні зачинати чимраз повсюдніще (такий) збут фасовий, (та інший) і (особливо) експортовий(,) (в) кермує Центросоюз на основі окремих умов з Осоюзами. Союзи подбають, щоби комісова передача продуктів кооперації стала чимскорше правилом. Задля великого господарського значіння (посередної) організації збуту хліборобських продуктів так і для переробки на збуту їх продуцентів як для самих Осоюзів. Рада РСУК робить відповідальними завідуючі органи Осоюзів за напруження всіх сил в цім напрямку.

і правних приписів, але й таке загальне економічне та історично-ідеологічне кооперативне освідомлення, що на основі пізнаних господарських потреб і можливостей округи, якнайширший загал об'єднаних Союзами членів міг стати організатором нового життя на місцях, в якім наша земля зі всією напругою своїх людей загального економічного добробуту й до своєрідної культури дійшла-би, а потім скрізь, де скупчується на селі, а потім скрізь, де скупчується суспільне життя рідного краю.

XI. Співпраця Окр. Союзів з усіма нашими господарськими та культ. освітніми установами мусить мати на увазі передусім свою власну надбудову, РСУК і ЦС.

Для РСУК є Окр. Союз згідно з новим статутом його політичною і виконавчою в орг. справах. Всі власні організаційні плани, всю свою програму кооперативну (окр. інструкторами, в кооперативах І ст. за степення доручень, перевіз переводження перевізитних доручень, виконання Орг. відділу власного, кооп. усіх засідань орг. колегії, своїх нарад, зборів; сват передає Окр. Союз та порадчих нарад, зборів; сват передає до відома РСУК і виконує всі його розпорядження і стоїть в тісній стороні усіх його розпоряджень.

З Центросоюзом є звязані Окр. Союзи у всіх торговельних справах. Особливо в теперішних дуже тяжких часах Окр. Союзи є обовязані поза придержуванням якнайтіснішої торговельної дисципліни узгіднювати з Центросоюзом свої бюджети, калькуляцію товарів і свою товарово-кредитову політику. Сплат за товари закуплені в Центросоюзі ніколи не переводити без найменшої задержки. В виконуванні особливо хліборобських продуктів і сировин насіння мусить збут з усіх округ бути зосереджений при Центросоюзі. Експорт, збут хліборобських продуктів, тим ширший і глибший збут хліборобських продуктів приневолює Союзи до тісної співпраці з філіями „С. Господаря", які мусять вести в округах пропаганду й навчання такої продукції, яка відповідала-би вимогам ринку. На забезпечення цеї праці „С. Господаря" хліборобська кооперація зобовязана безумовно складки від невідомих не тільки якнайщирішу піддержку для цих його кооперативів, але це й підіпре його дрібними але постійними датками від кожної збутої штуки збутих товарів твариної скрині яєць, і т. п. на основі окремої умови поміж ЦС і СГ.

означену їм з централі

при живій співучасті ОС

~~що торкається~~ фінансової господарки ....

VI б/ Готівкові вклади (як у IV). З додатком:

Рада РСУК ~~x~~ ще раз взиває всі ОСоюзи щоби йдучи до цієї мети вже тепер не признавали ~~[illegible]~~ від вкладів вищих відсотків, від тих, які платять "ощадникам" місцеві "укр. банки".

VIII. Рада РСУК рішуче противиться усім штучним підвищуванням товарової кредитоздатности ОСоюзів надзвичайними гарантіями Окр. Союзів. ~~[illegible]~~ За ~~x~~ товарові зобовязання ~~[illegible]~~ досмертні гарантії треба поступово ліквідувати.

Зліб та устаов

IX. Окр. Союзи є обовязані стояти на сторожі правильної господарки в обєднаних кооперативах. Обовязком ОСоюзів є ~~[illegible]~~ пізнати всі господарські можливости й потреби своєї Округи. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ обєднаних нині вони ~~[illegible]~~ та дбати о це, щоби ~~[illegible]~~ господарства кооперативного ~~[illegible]~~ здійснював ці можливости й потреби ~~[illegible]~~ господарського ~~[illegible]~~ би як свідомий і відповідальний ~~[illegible]~~ фактор в окрузі. ~~[illegible]~~ Союзи не ~~[illegible]~~ виконають цього завдання ~~[illegible]~~ ~~ОСоюзи~~ без ~~[illegible]~~ вистарчаючих окружних інструкторів і ~~[illegible]~~ новоповстаючих ~~[illegible]~~ розбудова ~~[illegible]~~ Відбудова ~~[illegible]~~ орг. відділів без окремих ~~[illegible]~~ орг. оплат ~~кооперативами~~ 1 ст. ІІ мусить бути наслідком домагання дальшої планової праці в ОСоюзах.-

Є

видатки

дрібного виконуючого кооперативного обєднання і освідомлення обєднаних має першорядне і постійне ~~[illegible]~~ співпраці з усіма господарськими та к-освітними установами в окрузі. В першу чергу треба до цього

X. Завдання виконує обєднаних кооператив і ~~[illegible]~~ освідомлення округи ~~Округи~~ господарського на курсах, анкетах та кооперативних святах має дуже не тільки технічне значіння: вивчення книговодства, товарознавства, ~~x~~ торг. калькуляції, і цілої торговельної організації та кооперації ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

~~ПРОЕКТ РЕЗОЛЮЦІЙ~~

Б. ОКРУЖНІ СОЮЗИ.

I. Грізна господарська криза,що від половини 1929 р.до решти захитала рентовність селянськоі продукціі та чимраз більше поглиблюється, застала Окружні Союзи ще без вистарчаючого вивінування у власні фонди, надмірно задовжені,перевантажені легкодушно уділеними та звичайно незабезпеченими і безвідсотковими товаровими кредитами,з замороженими часто не тільки власними,але й чужими капіталами.Дуже поважні безпосередні і посередні матеріяльні школи заподіяні Союзам т.зв."пацифікацією"1930.р.були ударом в саме існування деяких Союзів,а майже у всіх викликали довгий застій праці.Тодішне нагле замкнення банкових кредитів,а потім велике обмеження торгів,пониження цін в запасі промислових товарів і передусім катастрофальне раз у раз поступаюче обезцінення закуплених продуктів і нарешті тут і там неоглядне безбуджетове,незлищіплічоване і в двох випадках навіть зловживаюче/діловодство,довели до цього,що деякі Союзи при всій напрузі іх Управ і централь попали в 1930.р.в поважну кризу,яка заморозила поверх 1/2 міліона злотих в торгівельних централях задля викуплених ними союзних векслів і піднесла число стратних білянсів в Окружних Союзах з 5 в 1929 році на 17 в 1930.р. Ця дійсність не поправилася і на протязі 1931.р. Правда,що в порівнанні з приватним промислом і торгівлею і навіть з деякими сусідськими рільничими кооперативними організаціями наші Окружні торгівельні осередки куди краще перемагають шаліюче кругом нас господарське розладдя,однак усе таки всі покликані до цего організаційні та фахові проводи мусять далі як найсильніще подбати о скріплення власних фондів і збільшення ліквідности оборотових фондів в природно найбільше загрожених тепер Окружних Союзах.

II. ~~Загальні Збори РСУК~~ стверджують,що великих шкід,заподіяних в часі т.зв.пацифікаціі передусім Окружним Союзам та іх підбудові,дотепер ще не повернено.Повного відшкодування за тодішні жахливі події українська кооперація ніколи не зречеться.Загальні Збори РСУК приймають до відома всі дотеперішні зусилля РСУК в цім напрямку,спрямовані до уряду та Міжнародного Союзу Кооператив.

III. У цілій кооперації,а тимпаче у всіх обєднаннях вищих ступнів вислід праці залежить в першу чергу від людей.Які люде в проводі й членстві,така кооперація.Провід О.Союзів вимагає дійсних і повновартісних керманичів,не тільки опановуючих всебічно техніку праці,але свідомих і одушевлених організаторів гаразду в дорученій ім окрузі та захоплених визнавців кооперативних ідей.Кріпко стоячи ногами на ґрунті господарськоі дійсности,однак не забуваючи ніколи на провідні зорі над головами,без розбіжности поміж словом і ділом,з глибоким почуттям громадськоі відповідальности за зрілі вирішення і одержані та видані доручення,вони твердо,розумно,сміло,обережно і бистро мають керувати дорученою ім округою,урухомлюючи всі іі суспільні й моральні цінности та всі іі господарські можливости і вводючи іі як живу,свідому і творчу силу,в знаволяюче нас народне господарство.Наші О.Союзи ще молоді.Ми всі разом щойно виховуємо себе до чимраз вищих завдань.Прискорити й поглибити кристалізацію кооперативного проводу є одним із найбільше пекучих завдань нашого кооперативного руху.Треба вжити всіх заходів,щоби захопити цею метою і приготовити до ціх завдань нашу академічну молодь.Вже працюючі керманичі і співробітники в О.Союзах мусять неодмінно і постійно доповнювати свій дорогоцінний,практичний досвід щораз то наростаючим знанням загальноі економії,аґрарноі політики,економіки сільських господарств,кооперативноі історіі,ідеольоґіі і проблематики.Не в дешевій з усякого боку особовій адміністраціі,тільки в витворенні можливостей для росту творчих і повновартісних провідників-будуччина О.Союзів і цілоі нашоі кооперації.

IV. Великим недомаганням О.Союзів є зовсім невистарчаючі іх уділові капітали.Під натиском життя і РСУК уділи в Окружних Союзах зросли з кругло 111.000 в 1926 р.на поверх 960.000 зл.в 1930.р. На протязі 1929.р.і 1930.р.вони зросли округло 67% в порівнанні до попередніх літ. В уже обслідованих білянсах 22 СС за 1931.р.іх власне майно зросло з кругло 1,025.000 зл.на кругло 1,159.000 зл. Чуже майно Союзів зростало від 1926.р.до кінця 1929.р.скоріще від власних фондів.З признанням підкреслюється,що на протязі 1930 р.чужі фонди впали о 8%.На протязі 1931.р. чужі фонди в уже провірених 22 Союзах далі впали з кругло 3,820.000 на 2,893.000 зл. Все ж таки страти на відсотках від чужих капіталів є поза

конечними витратами на забілдування найповажнішою квотою в рахунку страт у кожнорічнім збірнім білянсі Округжних Союзів.Задля цього Загальні Збори РСУК щераз підкреслюють,що не надзвичайні товарові і передусім неготівкові кредити,тільки скріплені власні уділові капітали мусять стати матеріяльною основою наших О.Союзів.

V. Добра господарка забезпечує довіря обєднаних кооператив до іх Союзів.Нема цеі господарки,де в нерухимостях і передусім в легкодушно уділених товарових кредитах заморожено не тільки усі власні,але й великі позичені фонди.В нерухимостях і часом зайвих движимостях(авта)заморозили Союзи в 1929.р.поверх 900.000 зл,а 1930.р.майже 1,100.000 зл. В товарових,у великій мірі споживчих,кредитах заморожено в 1929.р.майже 2,000.000 зл,а в 1930.р.поверх 2,300.000 зл.Збірний білянс 36 Союзів за 1930.р.стверджує,що фонди унерухомлені в нерухимостях,движимостях і тов.кредитах перевищують власні фонди Союзів о поверх 2,000.000 позичених злотих!Велика загроза,яка особливо серед загальної господарськоі крізи вийшла в О.Союзах з цеі необачноі помилки,нехай стане згідно з давними закликами РСУК найсильнішою перестородою для всіх наших видів і ступнів на цілу будуччину!

Маючи це на увазі,Заг.Збори РСУК заявляють,що О.Союзи безумовно не повинні приступати до набування нерухимостей і до поважніших інвестицій без попередньоі опініі РСУК,та що вони мають стежити за виконанням цього обовязку у всіх кооперативах І.ступня в окрузі.

Заг.Збори РСУК витають введене в 1930 р.опроцентування тимчасових тов. кредитів в Союзах,іх загальний перехід до готівкового закупу і збуту споживчих товарів в 1931 р.і добрий вислід останньоі запорядженоі РСУК противборговоі акціі в О.Союзах як першу ластівку направи іх господарського діловодства.

VI. Особливо в теперішніх тяжких часах мусять Союзи провірювати свою буджетову господарку щомісячно на основі книг і чвертьрічно при інвентуральних білянсах.

VII. Готівкові вклади в О.Союзах (від неплатників) мали колись своє оправдання.У змінених відносинах мусимо стреміти до цього,щоби ці вклади постепенно доплили тільки до кредитових установ.В міру розбудови кредитовоі кооперації буде щезати запотребування готівкових вкладок до обороту в О.Союзах.Ідучи до цеі мети О.Союзи вже тепер не можуть признавати своім вкладчикам вищих відсотків від ціх,які платять обадникам місцеві Українбанки.

VIII. Згідно з давною постановою Ради РСУК має ЦС рішуче противитися усім штучним підвищуванням товаровоі кредитоздатности ОСоюзів надзвичайними загальними ґарантіями других кооперативних установ за товарові зобовязання ОСоюзів.Такі дотеперішні ґарантіі треба поступово ліквідувати.

IX. Торгівля імпортованими на село господарськими та споживчими товарами в ОСоюзах мусить мати на увазі інтерес споживача.В противенстві до приватного купецтва ОС можуть ввозити на село 1)тільки необхідний товар без огляду на оправданий тепер спадок ціх оборотів, 2)тільки добрий товар,хочби заробіток з торгівлі менче відповідним товаром давав Союзам більші матеріяльні прибутки.ОСоюзи мусять кріпко стреміти до цього,щоби споживчі товари набувати й продавати тільки за готівку.Щоби це останнє лекше перевести,ОСоюзи подбають,щоби до 1.січня 1933.р.довести до ліквідаціі товарових споживчих кредитів в обєднаних ними кооперативах І.ступня.

X. Особливу увагу мусять звернути ОС на стислу калькуляцію і докладну контролю в обороті товарів.Незвеликі запаси товару,доцільна калькуляція і добре ведені картотеки в осередку Союзів і іх складницях-необхідні.ОС обовязані так упорядкувати своі фонди і платности,щоби завсіди мали на складі всі товари І.потреби для сільських кооператив і точно вивязувалися зі своіх векслевих зобовязань.

XI. Заг.Збори РСУК стверджують,що торгівельна дисципліна в деяких ОСоюзах до ЦС була невистарчаюча та що запас невідповідних товарів і платничі трудности ціх Союзів вийшли у великій мірі з іх неоправданих закупів поза торгівельною централею.При цьому стверджується,що в найтяжчім часі вийшли Союзам на зустріч з допомогою тільки наші власні централі, причім нераз першими,що користали з цього,були позакооперативні вірителі Союзів,яких вони і до цього часу у сплатах на жаль передусім заспокоювали.Заг.Збори РСУК підкреслюють,що зосередження зобовязань О.Союзів у власній централі виявилося конечністю у правильній і доцільній господарці О.Союзів.Маючи на увазі поменчення вагонових закупів в часі сильного поменчення закупочноі сили села,Заг.Збори РСУК доручують О.Союзам розбудувати спільні закупи в ЦС.

XII. З.Збори РСУК витають чимраз живіще організування ОСоюзами збуту хліборобських продуктів,передусім яєць,безріг,худоби і дробу.Маючи

в біжучім році передусім цей збуту на увазі,ОСоюзи повинні вже зачинати чимраз сильніше також збут фасолі,конюшини,грибів та збіжжа.Цілим збутом особливо експортом О.Союзів кермує Центросоюз.Союзи подбають,щоби комісова передача продуктів кооперації стала чим - скорше правилом.Задля великого господарського значіння кооперативного збуту хліборобських продуктів для їх продуцентів і для самих ОСоюзів,Заг.Збори РСУК роблять відповідальними завідуючі органи ОСоюзів за напруження всіх сил в цім напрямку.

XIII. Загальні Збори РСУК доручують О.Союзам мати на увазі дальшу розбудову кооперативного упромисловлення села,яке організуючи перерібку хліборобських продуктів,збільшує рентовність сільського господарства,підносить сільську продукцію на вищий щебель,приспішує оборот капіталів в сільському господарстві,полекшує збут сільських сирівців і зменчує безробіття на селі.Приймаючи до відома,що в формі окремих кооператив і відділів при загальних сільських кооперативах вже маємо опріч районових молочарень кругло 80 варстатів праці спрямованих на упромисловлення села, Заг.Збори РСУК заявляються за дальшою пляновою розбудовою господарських млинів,круподерок,сільських пекарень,олійнів,кооператив для перерібки овочів і городини,мотузярень,мясарень,гарбарень,бетонярень,цеголень,колодійнів,столярень і т.п.там,де є передумови для постійної масової продукції,вистарчаючий капітал і економічно та технічно справний провід,що має наперед провірити РСУК.Попри це Окружні Союзи мають мати на увазі дальшу розбудову помічних сільських кооператив(к-и торфові,пасовиськові,машинові і т.п.),кооператив для піднесення домашнього промислу,сільських реміснячих кооператив і де можна,також т.зв.кооператив праці.

XIV. О.Союзи є обовязані стояти на сторожі правильної господарки в обєднаних ними кооперативах I.ступня.Позатим обовязком О.Союзів є пізнати всі господарські можливости і потреби своєї округи,та дбати про це, щоби обєднаний ними нарід всіма видами кооперативного господарства здійснював ці можливости і потреби як свідомий і відповідальний творець господарського життя в окрузі.Цего завдання Союзи не виконають без доцільного вишколу низових кооператив і освідомлення обєднаних ними мас народу та без постійної співпраці з усіма господарськими і культурно-освітніми установами в окрузі.В першу чергу треба задля цього мати Союзам вистарчаюче число понадпартійних окружних інструкторів.Відбудова та розбудова організаційних відділів без окремих організаційних оплат кооперативами I. ступня мусить бути начальним домаганням дальшої пляновоі праці в ОСоюзах. Непорозуміння поміж членами кооператив(склепарями,скарбниками)і кооперативою,членами їх Управ і Н.Радами та спори кооператив з О.Союзами,доручується полагоджувати кооперативним мировим судом з записами обидвох спірників.

XV. Завданням вишколу обєднаних кооператив і господарського освідомлення округи має бути не тільки конечне технічне вивчення книговодства, товарознавства,калькуляції,цілої торговельної організації та контролі і правних приписів,але й таке загально економічне та кооперативне освідомлення,щоби на основі пізнаних господарських потреб і можливостей округи провідники кооператив і якнайширший загал обєднаних Союзами членів бажали і могли стати організаторами і співтворцями такого нового життя на місцях,в якім наша земля напругою своїх людей чимскорше дійшлаби до добробуту і до якнайвищої рідної культури в першу чергу на селі,а потім скрізь,де скупчується суспільне і господарське життя рідного краю.

XVI. Співпраця ОСоюзів з усіма нашими господарськими та культурно-освітніми установами мусить мати на увазі передусім свої власні надбудови: РСУК і ЦС.

Для РСУК є ОСоюз згідно з новим статутом-помічником і виконавцем в організаційних справах.Всі власні організаційні пляни,всю свою провірку кооператив окружними інструкторами,вислід стеження в кооперативах I.ст. за виконанням поревізійних доручень,перебіг усіх засідань організаційної колегії,власного інструкторського відділу,кооперативних нарад,зборів і свят,передає ОСоюз у слушний час до відома РСУК,виконує його організаційні запорядження,поширює його видавництва і стоїть в окрузі на сторожі усіх його розпорядків.Перед РСУК Окружні Союзи є відповідальні за працю кооператив для заг.з.і зб.та цих обєднаних ними кооператив,які не мають своєї Фах.Централі.

З Центросоюзом є ОСоюзи звязані у всіх торгівельних справах.Особливо в теперішних дуже тяжких часах О.Союзи є обовязані поза придержуванням якнайтіснішої торгівельної дисципліни,узгіднювати з ЦС свої буджети, калькуляцію товарів і свою товарово-кредитову політику.В виконуванню сплат за закуплені в ЦС товари не вільно ніколи допустити до найменшої задержки.

Чимраз то ширший і глибший збут хліборобських продуктів приневолює

О.Союзи до тісної співпраці не тільки з ЦС,але і з"Сільським Господарем", який мусить вести в округах пропаганду та навчання такої продукції,яка відповідалаби вимогам ринків збуту.На забезпечення цеі праці С.Господаря хліборобська кооперація запевнить йому при живім співудіді ОСоюзів не тільки безумовно обовязуючі членські вкладки від кооператив і якнайпильнішу піддержку для усіх його видавництв,але це й підіпре його постійними датками від кожної збутової скрині яєць,від кожної штуки збутих тварин ітп.на основі окремої умови поміж ЦС і СГ.

О.Союзи є безпосередно заціkавлені в доцільній праці агрономів в округах.Як довго не буде конечне,ОСоюзи повинні зорганізувати матеріяльне забезпечення цеі праці коштом всіх Окружних і районових кооператив.В порозумінні з централею СГ і при переведенні умовлених квот через ії книговодство,можуть ОСоюзи зужити на цю ціль означену частину кооперативних членських вкладок до С.Г.

Куди сильніше ніж дотепер мусять ОС освідомити собі та обєднаним кооперативам пекучу потребу скріплення Центробанку як центральної каси українських кооператив.Щорічне виплачування уділу(25 зл)від усіх кооператив, льокування в ЦБ всіх особливих фондів(на будову домів,фонд обезп.худоби ітп.),хочби дрібна,але примусова і постійна(щомісячна)ощадність всіх обєднаних кооператив,льокування принаймені частини всіх щорічних білянсових надвижок,спрямовування до ЦБ всіх більших ощадностевих вкладок і постепенне переводження через ЦБ кооперативних розрахунків-мусить чимскорше стати заповіддю для О.Союзів і всіх обєднаних ними кооператив.

Розбудова власного кредиту у всіх його організаційних формах є одною з передумов дальшої доцільної розбудови нашої кооперації.

З Укр.Банками можна наладнати не тільки дрібніші готівкові орудки, але й продажу рільничих машин чи навозів старавчимся там о позичку господарям.

Укр.Райфайзенка є при добре наладнаній співпраці з кооперативами для заг.закупу і збуту певним громозводом для споживчих боргів.

З Маслосоюзом ОС порозуміваються у всіх справах,що торкаються ведення ним організування районових молочарень в іх окрузі і співпраці кооператив з Районовими Молочарнями(зачети-борги).При виготовлюванні проектів на відлучення молочарських відділів застуцають життєздатність матірної кооперативи представники О.Союзів.

З"Народною Торгівлею"співпрацюють О.Союзи в справах організації споживчих кооператив і деяких спільних закупів з ії складницями.О.Союзи з правила не ведуть детайлічної продажі споживчих товарів.

В передбачених статутом організаційних колегіях скупчується співпраця ОСоюзу з окружними кооперативними осередками інших видів.Ці колегії добре булоби поширити представництвом окружних культурно-освітних і других громадських установ,щоби і іх втягнути в живий творчий вир кооперативного життя в окрузі.

Маючи на увазі,що кооперація може розвиватися тільки серед освічених народніх мас,ОСоюзи обовязані співпрацювати з"Просвітою"-,чинно попирати ії освітню працю в окрузі та стежити за безумовним виконанням статутових обовязків обєднаних ними кооператив зглядом"Просвіти".Самі кооперативи мають вести культурно-освітну працю особливо там,де нема окремих читалень.

"Рідній Школі"і іншим нашим школам помагають ОСоюзи в переводженні навчання кооперації в школах і організуванні шкільних кооператив(переду[illegible] збірень ощадности).

Доручається ОСоюзам співпрацювати в справах кооперативної пропаганди з укр.обєднаннями жінок та укр.академічною молодью в окрузі.

О.Союзи будуть пильно стежити за негайним відсиланням білянсових даних для суспільних установ.

XVII.Маючи на увазі вимімково тяжке положення в так дуже важних для народнього господарства ОСоюзах,РСУК вже від початку 1930р.надзвичайно пильно стежить за іх діловодством.Все ж таки треба припускати,що деяким з природи кволим і ослабленим Союзам правдоподібно не вдається перепливти через бурливий океан сучасного лихоліття.РСУК разом з фаховими централями мають ратувати тільки органічно життєздатні Союзи,які до цього виявляють якнайбільше напруження власних сил.Тут і там треба буде перебудувати не-життєздатні Союзи на ширших і кріпких основах у злуці з сильнішими сусідними Окружними Союзами.Ця перебудова повинна закінчитися в 1933.році.Як дотепер,так і надалі РСУК подбає,щоби навіть на випадок припинення діяльности одного чи другого О.Союзу іх кооперативи ні на хвилину не оставалися без нового організаційного і торговельного проводу.

ОГЛЯД ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ.

Збірний білянс 34 Окружних Союзів Кооператив за рік 1930 дає нам білянсову квоту 6,925.000 зол. Власне майно тих Союзів замкнено тоді такими позиціями: на уділах 936.259 зол, на запасних фондах 455.404 зол. Разом власні фонди осягнули тоді квоту 1,391.663 зол. Чужі фонди представлялися ось як: на рахунку товарового кредиту 1,817.8[illegible] зол.,готівковий кредит 1,115.500 зол.,векслі 1,413.348 зол. що вже само без інших дрібніших позицій цього типу дає 4,346.673 зол. Запас товарів виносив 1,946.99[illegible] зол.,запас продуктів 83.360 зол.і перетворів 32.511 зол. Майже рівною з запасом товарів є квота довжників,яка виносить 1,819.000 зол. Коли прирівняємо суму довжників з квотою усіх власних фондів,виказується,що довжники перевищують власні фонди о поверх 400.000 зол.або інакшими словами,Союзи унерухомили усі свої власні фонди і поверх 400.000 чужих фондів в самих довжниках.Коли до цього додати дальші заморожені квоти на рахунках движимостей 232.581 зол.,на льокаціях 936.800 зол.та на недвижимостях 875.000 зол,то побачимо, що з чужих фондів унерухомлено поза довжниками дальших 1,374.000 зол. Не диво,що при такім стані збірний білянс 34 Союзів за 1930 рік виказує страти білянсові на кругло 407.000 зол.,яких зовсім не рівноважить квота білянсових надвижок активних Союзів у висоті 27.499 зол.

Головними причинами такого дуже тяжкого положення наших Союзів вже в 1930 році є 1)занадто слабе їх вивінування низовими кооперативами у власні фонди.Замість кругло 4,000.000 зол.Союзи отримали на уділи 936.000 зол.;2)безпосередньо вяжеться з тим друге лихо - завеликі чужі фонди. В тім напрямку Союзи [illegible] до оборот на дуже високі відсотки, [illegible] кредитових кооператив і [illegible] користали з товарового кредиту. 3)Третим [illegible] є [illegible], зовсім [illegible] кооперативами. 4) Четвертим [illegible] є [illegible] чужих і по-

розва [illegible], часто [illegible] [illegible] потреби, в [illegible]мостях і [illegible] [illegible]жимостях.

М[illegible] все це на [illegible] і з [illegible] на [illegible]тавну господарську кризу та спадок торгів, РСУК [illegible] більше [illegible] в 1931. році акцію проти [illegible]оргову, проти [illegible]лізу і пропаганду за збільшуванням власних фондів в Союзах.

Ціка[illegible] буде порівнання найважніших позицій білянсов[illegible] за рік 1930 з відповідними квотами в збірнім білянсі 31 Союзів за 1926. В толішнім збірнім білянсі власні фонди виносили кругло 238.000 зол. (в 1930 році кругло 1,391.000 зол.). Чужі фонди виносили толі кругло 1,484.000 зол. (в 1930. році 4,746.000 зол.). Відношення власних до чужих фондів всеж таки в 1930. році кориснішe. Відношення толішних власних фондів (кругло 238.000 зол.) до довжників (452.000 зол) всеж таки також було гірше, ніж у 1930. році.

Торги Повітових Союзів Кооператив зросли з кругло 238.300 зол. на оден Союз в 1926. році на 561.563 зол. на оден Союз в 1930 році в товарах, з 66.112 зол. на оден Союз в 1926. році на 163.965 зол. на оден Союз в 1930. р. продуктами і з 2.669.- зол. на оден Союз в 1926. р. на 11.896 зол. на оден Союз в 1930. р. перетворами. Загально збільшилися торги Союзів в порівнанні з 1926. р. о 163%.

Кошти завідування 31 Союзів в 1926. р. виносили 523.488 зол., а 34 Союзів в 1930. р. 1,330.366 зол., себто зросли о 806.878 зол.

Дирекція Ревізійного Союзу старалася провірити з кінцем 1931. року матеріяльний стан поодиноких Повітових Союзів в 1931. році. На основі зібраного матеріялу можемо дати про теперішний стан поодиноких Повітових Союзів ось які інформації:

1) Бережани обіймують 43 кооперативи. Власне майно кругло 14.100 зол, в тім 13.700 на уділах. На протязі 1931. уділи побільшилися о 1.6[illegible]7 зол. Чужі фонди спали на протязі 1931. р. о 13.[illegible]00 зол. ([illegible]0%) на кругло 55.100 зол. Майже половина запасу товарів є товар нехідний. Стан уділених

Власні ф. [illegible] справа за 1930. р.

[illegible] в половині грудня 1931.виказала [illegible].450 зол.з[illegible] боргів і [illegible] зол.довг.(Католицький кредит).Торги поменшилися на протязі року о 70%, при [illegible] [illegible] вої католицької позички о 60%. Пересічний місячний торг в першій половині року круглю 20.000 зол.,в другій половині 1931.р. [illegible].000 зол. Отже спад округло [illegible]%. Причина спадку [illegible] недостача потрібних товарів. Видаток місячний був до [illegible] [illegible] на около 370 зол. Рік 1930.замкнено стратою [illegible].000 зол. Нова страта круглю 17.000 ~~[illegible]~~ зол. Організаційна праця лиха. В цім Союзі переведено під натиском РСУК [illegible] зміни в складі Надзірної Ради і Управи. Є деяка [illegible], що підприємство в наступнім році буде живе.

2) Бібрка. Обіймає 6[illegible] кооперативи. Власні фонди не уділів круглю [illegible].[illegible]00 зол, на запасовім фонді [illegible].[illegible]00 зол, отже разом майже [illegible].000 зол. Чужі фонди обчислюються о 30.000 зол. і виказують на вкладах [illegible].000 зол і товарових рахунках довгу [illegible].000 зол. З цих оборотових фондів уміщено круглю 40.000 в запасі товарів, [illegible].000 зол. на [illegible], [illegible].000 зол на [illegible] і круглю 1[illegible].000 зол. в [illegible] на чужих [illegible]. Рахунок довжників збільшився в 1931.р. о [illegible].000 з., [illegible] боргів не уділяється. Пересічний місячний торг [illegible].000 зол, проти 4[illegible].000 в 1930.р. Білянсова страта за 1930.р. виказала круглю 34.300 зол. В біжучім році фактична страта підвищується округло 1[illegible].000 зол. З огляду на такий матеріяльний стан Союзу числиться на увазі його таку ліквідацію в цім, що район Ходорів належав би ПСК Рогатин, район Бібрка - ЦС.

3) Броди. Обіймає 60 кооперативи, з цього 13 нечинних ~~([illegible] не вдалось закрити досі)~~. Після виплачених уділений капітал виносить тепер 16.700 ~~[illegible].000~~ зол., ~~який [illegible] [illegible] половині рахунку довжників на круглю [illegible].000~~ зол. Запасний фонд виносить 22 зл ~~[illegible] [illegible].000~~ зол. Чужі фонди знижено круглю [illegible].000 зол, з кінцем 1930.р. на круглю 82.[illegible]00 зол. в днях [illegible].грудня 1931.р. себто о 2[illegible]%. Господарка оборотовими фондами нормальна. На довжниках мав Союз з початком грудня 193[illegible].р. [illegible] повних 66.000 зол. / [illegible] 193[illegible].р. рахунок довжник[illegible]

по кінець гр. 38.786 зл.

Страта покрито уділами.

[illegible]

1931

Страти - 44.175
вл. ф. 31.370

1: 4'86.

Вклади 11-15%.

Торг. стинено в листоп. 1931. р. — Товар некідза 6.500 зл. (машине).

35.000 зл

[illegible] о 10% більший. Пересічний місячний торг Союзу

~~[illegible].000~~ зол. Білансова страта в половині 1931.р. поверх [illegible]

Адм. 47 до гору.

При кінцю Зиск 139. зл. — Треба торг. дер. до систору.

[illegible].000 зол. [illegible] РСУК [illegible] Надзірну Раду.

4) Бучач обслугує 66 кооператив. Власні [illegible] вплачено [illegible] і виплатами 109.67 зол., [illegible] 1.317 зол. Разом кругло 111.000 зол. В [illegible] ~~поверх~~ 133.000 зол. В движимостях поверх 4.000 зол. Чужі фонди [illegible] в кінцем 1930 року кругло [illegible].000 зол. Разом в нерухомостях, движимостях, льокаціях, [illegible] і т.п. унерухомлено кругло [illegible] всіх оборотових [illegible]. Переведено [illegible] є це. Що на рахунку довжників має тепер Союз тільки кругло [illegible].000 зол. Пересічний місячний торг 40.000 зол., [illegible] поверх [illegible]. До половини [illegible] Тоді на конференції з РСУК і ЦС будемо [illegible]. Білансова страта за 1930.р. поверх 92.000 зол. За біжучий рік страта підпесеться менше більше о 7.000 зол. Союз платить річно коло 25.000 зол. на відсотки. Положення Союзу грізне. При докладнім обрахунку виявиться, що всі власні фонди, [illegible] 60% всіх власних фондів зв'язаних кооператив, [illegible]. Причини страти [illegible] (авто), [illegible].

більше нав 389. — страта 107.679.49. (стр. на подв.) на 32 бураг стр. 14.000

5) Борщів обслугує [illegible] кооператив. Власні фонди з кінцем 1930.р. 47.000 зол., з того на уділах 3[illegible]0 зол. На протязі 1931 р. [illegible] нічого. Чужі фонди кругло 185.000 зол. На рахунку довжників кругло
Зменшився в 1931.р. о 13.000 зол.
50.000 зол., себто о 13.000 зол. більше понад усі уділи. В [illegible] .000 зол. Торги [illegible] 0.000 зол. [illegible]. В [illegible] р. [illegible] .000 зол. Біда —

надв. 5 к. 1931. — 1.021 зл. при відт. на товарах і сумі. довгах 8.500 зл.

6) Гусятин. [illegible] кругло [illegible].000 зол. Чужі кругло 90000 зол. Пересічний місячний торг [illegible]0.000 зол. [illegible] 1931.р.

7) Городок.Немирів РСУК. Обєднує [illegible] тільки [illegible] кооперативів.Всі уділові фонди [illegible] втрата,від з початком жовтня 1931.р.виносила круглo 5.300 зол. Місячн[illegible] круглo 5.000 зол. [illegible] на 1931.р. [illegible] круглo 6.000 зол.

вл. ф. 5.500

обр. 5.441.- [illegible] 6.241

8) Дрогобич. Обєднує [illegible] 57 кооперативів. [illegible] фонди круглo 44.000 зол. Уділи зросли в 1931.р. [illegible] круглo 1.150 зол. [illegible] як 1 : 1.2. Оборотові [illegible] в [illegible]. Стан [illegible] [illegible] торгу [illegible] 53.000 зол. Бюджет [illegible]. Стан [illegible] круглo [illegible].000 зол.

Страта 421. зл.

9) [illegible] [illegible] 23.150 [illegible] 6.750 зол. [illegible] круглo 60.000 [illegible] на 1930 [illegible] [illegible] 1.300 зол. ~~[illegible]~~ казати цей С[illegible] 1931.р.

1931. – Надв. 810 зл.

10) Заболотів. Обєднує 25 кооператив. [illegible] Всі власні фонди 24.800 ~~[illegible] .000 зол. На протязі 1931.р. вони [illegible] 710.~~ зол. Чужі фонди [illegible] 10.000 зол. Оборотові засоби [illegible] 15%. Пересічний місячний торг 10.000 зол. В останніх [illegible] 1.800 зол. [illegible] на 1930.[illegible] 1.100 зол. ~~[illegible] на 1931.р. [illegible]~~.

Адм. 8.2%
Страта 5.900 + 6.000 на довгах

11) Збараж. Обєднує 74 кооперативи. Власні фонди круглo 10.000 зол,[illegible] 22.000 зол.[illegible] уділів. В [illegible] зросли уділи о 1.000 зол. Чужі фонди – круглo [illegible].000 зол. В 1930.зросли о [illegible].000 зол. [illegible] на протязі 1931.р.о [illegible] [illegible] круглo 10.000 зол. Пересічний місячний торг [illegible].000 зол. Стан торгів 15%. Бюджет [illegible]. [illegible] на кінець 1930 р.[illegible] круглo 10.000 зол. В 1931.[illegible] буде Союз активний.

194

31-63.

В з.ф. 8.400 зл. з переоцінки [illegible]

*) в цім 22.000 спор.

12) Збараж. Обєднує [illegible] кооператив. Власні фонди круглo 40.000 зол., з тім [illegible] 20.500 зол. Уділи [illegible] в 1930 р. [illegible] на 17.500 зл. ... Чужі фонди [illegible] в 1931 р. о 37.000 зол. З кінцем 1930 р. виносили кругло [illegible].000 зол. [illegible] уділами кооперативи [illegible] ... до 10. листопада 1931 [illegible] "[illegible]" коло [illegible].500" зол. [illegible] 9% [illegible] торг [illegible] кругло 25.000 зол. ~~Місячний бюджет [illegible] з приводу [illegible] з [illegible] з Тарнополем~~. Біланс за 1930 р. замкнено надвижкою 217 зол. ~~Пробний~~ Біланс за рік 1931 р. виказує [illegible] на ~~кругло~~ 3.727 зол. За малий округ – Треба злучити з Зборівом. –

В 1931 р. + 11 нечл. РСНК –
З.ф. – 9.858
уд. – 25.700. –

13) Золочів. Обєднує 5[illegible] кооператив. Власні фонди кругло 29.000 зол. В тім 20.000 зол. [illegible] уділах. На протязі 1931 року Союз [illegible] уділи [illegible] кооперативи [illegible]. [illegible] на уділи [illegible].

Чужі фонди, які з кінцем 1930 р. виносили кругло 111.000 зол., зменшилися в 1931 р. о кругло 38.000 зол.*) [illegible] Довжників за час від 1. I. 1931 по 30. XII. 1931. винні [illegible] понад 25.000 зол. В тім ст. 16.000. – [illegible] з обсягом кооперативи торги [illegible] 5% і виносить тепер місячно кругло [illegible]0.000 зол. Бюджет активний. Біланс за 1930 рік замкнено надвижкою [illegible] 1.000 зол. Підбудова дуже слаба. Дисциплінa торг. 80%

В гот. кр. 2.947 зл на 21% в Зем. банку!!

за 1931 р. 600 зл

14) Калуш. Обєднує 79 кооператив. Власне майно з кінцем 1930 р. кругло 58.000 зол. На протязі 1931 р. ці фонди ~~майно~~ ~~не~~ побільшилися до кругло 87.000 зл. ~~через певним~~ (обтяженням кооператив за рахунку довжників і узнанням на рахунку уділів). З днем 31. XII. ~~падолиста~~ 1931 р. борги уділені кооперативам = 68.000 + 5.000 (рим) ~~рівнялися цілому власному фондови, себто понад 25.000 зол~~. Тепер видається кооперативам товар тільки за готівку або на векслі. Місячний торг спав о 37% і виносить тепер кругло 75.000 зол. ~~Ви~~ В самих кооперативах цего району зменшилися торги тільки на 7%. Бюджет пристосовано до поменшених торгів коштом знижки платень о 15%. Біланс Союзу за 1930 р. виказує надвишку понад 1.000 зол. і в 1931 р. Союз ~~буде активний~~ мав б. страту 2.833 зл

15) Коломия. Обєднує 65 кооператив. Власні фонди з кінцем 1930 р. кругло 65.000 зол. На протязі 1931 р. уділи не зросли

Чужі фонди круглo [illegible].000 зол. Кругло 45% всіх оборотових капіталів [illegible] в нерухомости (143.500 зол.),20% в [illegible]. [illegible] 12% оборотових капіталів.В [illegible] не більше як 10% капіталів.Продаж [illegible] [illegible] на готівку.Місячний торг кругло 40.000 зол. Бюджет Союза [illegible].З кінцем 1931.р. [illegible] кругло 70.000 зол., [illegible] з титулу [illegible] Союзу.Союз [illegible].

74.[illegible]

16) Коломийщі.Обєднує кругло 40 кооператив.Власне майно з кінцем 1931.р.виносило ~~номінально~~ кругло 55.000 ~~зол. Біляксовою надвижкою майже 60.000~~ зол. ~~На протязі [illegible] [illegible] кругло 40.000 зол. з обороту [illegible]~~.Чужі фонди (кругло 130.000 зол) [illegible] на [illegible] 35.000 зол. [illegible] (стратa комісії на сіль). [illegible] кругло 4?.000 зол. Союз [illegible] готівкою до обороту.З торговлі [illegible] має Союз за минулий сезон дуже поважну надвижку.Біляно за 1931.р. буде [illegible] поважно активний.

Біл. н. 4.217 зл
Дійсна надв. 15.000 зл

17) Кремянець.Обєднує 37 кооператив,однак в [illegible] остається тілько з кількома кооперативами. З початком 1931.уділи виносили 4.440 зол.і піднеслися на [illegible] року о неuілих 200 зол. Цілий запасний фонд [illegible] зол. Чужі фонди [illegible] 30.000 зол. [illegible] оборотовий капітал виносить кругло 35.000 зол.з чого кругло [illegible].000 зол.уміщено в боргах і то передусім фізичним [illegible].Місячний торг кругло 6.000 зол. Бюджет Союза пасивний.Біланс за 1930.р.замкнено стратою на поверх 1.[illegible]00 зол. Не буде кращим і при кінці 1931.р.Союз нежиттєздатний.

18) Ковель.Блищих відомостей з останнього часу не має. Все таки можна сказати,що Союз розвивається,кріпне торговельно і організаційно.Це єдиний життєздатний окружний [illegible] на Волині.Повинен замкнути біланс за 1931.р. [illegible] більше зрівноваженім виді.

19) Чортків.Обєднує 85 кооператив.Власне майно [illegible]

[illegible] з кінцем 1930.р.кругло [illegible].000 зол. На протязі 1931. зросли уділи о 7.000 зол. Чисті фонди кругло 170.000 зол. зросли о 5.500 зол. Сума фактур в 31 [illegible] о 21%. По [illegible] ПСК Тлусте.Чортків перебрав район [illegible] товару.Задля тяжкого матеріяльного стану та [illegible] район [illegible] району ПСК Копичинці. Страти Союзу виносять [illegible] 60.000 зол. Союз нежиттєздатний.

Може бути ліквідований за 2 роки

1931. зар. на протязі 11.000 зл.

10) Перемишль. Обєднує 90 кооператив. Власні фонди зросли на [illegible] уділів о майже 10.000 зол. Цілий уділовий капітал зїли банкові уділи кооперативам [illegible], а дальших поверх 24.000 зол. винні довжники на рахунку рісес. Торги майже ті самі, [illegible]. Бюджет [illegible]ний. Дійсна страта виносить кругло 65.000 зол. В Союзі [illegible] Надзірної Ради ані Управи. Матеріяльний стан Союзу конкурсовий. Надзірна Рада старається тепер зрівноважити біланс опустами вірителів.

11) Підгайці. Обєднують кругло 40 кооператив. Союз дуже [illegible]. Задля [illegible] власні ~~[illegible]~~ фонди = покрито страти пасиф. на 7.471 зл. з р. 1930 кругло 59.000 зол. ~~майже не зросли на протязі 1931~~.р. Чисті фонди виносили з днем 31 грудня ~~листопада~~ м.р. кругло 36.000 зол. Майже цілий уділовий капітал [illegible] вів.

*) В цім спор. 15.000 зл.

Місячний торг [illegible] і виносить пересічно 21.000 зл. Бюджет Союзу [illegible] на кругло 500 зол. місячно. Біланс за [illegible] рік замкнено стратою поверх 7.000 зол. Зар. 1931. ~~[illegible]~~ страта 2.800 зл. дійсна 6.000 зл. Союз життєздатний, однак ~~[illegible] дасть зрівноважений біланс за 1931~~ треба куди більшої ініціятиви. —

зф. 35.637·54
уд. 23.397·94
59.035·48

в I. [illegible], в II. півроці міс. торг 14.000 зл.—

Продуктів фабрик.

Протитягової акції нема. Фузія з Бережанами.

12) Рава Руська. Обєднує 4[illegible] кооператив. Власні фонди кругло 14.000 зол. і тільки буде виносити білянсова страта за 1931.р. Пересічний місячний торг 1[illegible].000 зол. Бюджет [illegible] на кругло 300 зол. місячно. Союз тяжко [illegible] і [illegible]. [illegible] Надзірна Рада і Директорія працюють [illegible].

14.372
д. 15.867.

13) [illegible]. Обєднує з галицьким районом 133 кооперативи ~~і 20 [illegible]~~. Власні фонди виносили з кінцем 1930.р. кругло 55.000 зол. В 1931.р. [illegible] 2 [illegible] усіх фактур. Торги з кінц. 1931. - 267.915 зл. - менше о 47.121 (17%) Відн. 1:6·7. В [illegible] увязнено кругло 90.000 зол. Місячні торги 65.000 зол. Біланс за останній рік замкнено надвижкою 900 зол. Так ~~[illegible]~~ ~~біланс Союзу також~~ за 1931.р. надв. 102 зл (дійсно 6.000 зл стр. покрито резервами). —

1931
для зах. довгу і збуту
з.ф. 23.977.-
уд. 38.678
62.655

5 koop. задля нацист. упало

Довжники з к. 1931
55.799·19
стр. 50.000.-
менше о 36.000 (20%)

[illegible] Радехів. Від 1. вересня перебрав аґен[illegible]
Союзу ПСК Сокаль, бо страти Радехова виносили кругло 60000
зол. [illegible]
[illegible].

[illegible] Р[illegible]. Обєднує [illegible]. Торгують [illegible]
[illegible]. Власні фонди кругло [illegible].000 зол. Чужі фонди
[illegible].000 зол. [illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible].000 зол. Торги впали о 23%. РСУК [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible].000 зол. З [illegible]
[illegible].000 зол. [illegible] [illegible]
[illegible].

Страта впала з 5.882 на 4.820 зл.

[illegible] С[illegible]. Обєднує [illegible]. [illegible]
[illegible] 1930. р. кругло 17.000 зол. В [illegible]
[illegible] о 567 зол. [illegible] 1 : [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible]. На [illegible].
[illegible] [illegible].600 зол. Пересічний місячний торг 34.000 зол.
В [illegible].000 [illegible]. [illegible] С[illegible]
[illegible]. ЖЖЖЖЖЖЖЖ Страта [illegible]. р. [illegible]
кругло 3.350 зол. при запаснім фонді кругло 2.300 зол.
[illegible] С[illegible].

1931 – 99
" 19.215 зл
Борги 22.000

з кінц. р. 4.449.59 зл

[illegible] С[illegible]. Обєднує [illegible]. [illegible]
[illegible]ем 1930 р. виносили кругло 25.000 зол. Чужі [illegible]
85.000 зол. На протязі 1931. р. уділи зросли майже о 3.000 зол.
Чужі фонди поменшилися о 15.000 зол. [illegible].
[illegible] в 1931 р. на 30% ~~[illegible] округло 3.000 зол. місячно~~. В[illegible]
з 1931. р. – 37.000 зл. (спог. 29.000) в кооп. вклад 14.000 зл
[illegible] ~~рівнявся донедавна з[illegible]~~ перевищує власні фонди
С[illegible]. Місячний торг кругло [illegible].000 зол. Спад торгів вино-
сить [illegible]. Бюджет активний. Біланс мин. року виказує надвишку
кругло 6.000 зол. За 1931. р. Сокаль ~~[illegible]~~ виказав біл. надв. 726 зл.
[illegible]. Підбудова добра.

тепер 40 –
" 30.000 зл.
" 58.000 · III/32

в 1931 р. 15.000 зл VIII

[illegible] Сокаль. Обєднує поверх 190 кооператив. Власне май-
но з кінцем 1930. р. виносило кругло 35.000 зол. Чужі фонди

стягнено на уділи і від довжників 60.000 зл

[illegible]0.000 зол. На протязі 1931.р. [illegible]
[illegible] Чужі [illegible]
[illegible] в [illegible] і [illegible]
[illegible] уділів і [illegible] Союз [illegible]
1931.р. кругло 40.000 зол. [illegible]
[illegible] уділи у 1931.р. [illegible]
[illegible] Союзі [illegible]

вер* 78.000

~~[illegible] зол.~~ З [illegible]
[illegible] 70.000 зол.) і [illegible] Союз [illegible] 4.~~000~~ [illegible]
[illegible] 55.000 зол. [illegible]

Недв. 90.600

[illegible] 1931.р. [illegible]
З [illegible] 5.000 зол. [illegible]

Страта 12.847

Немає добрі управи.

[illegible] 1931.р. (Не [illegible]
[illegible].

[illegible]) Станиславів. Обслугує 10[illegible] кооперативи, [illegible] 14 [illegible]
[illegible]. Торговельні зносини з 76 кооперативами. Власне
майно [illegible] 1930.р. виносило кругло ~~25.000~~ 125.000 зл зол.) Чуже
майно кругло 185.000 зол. На протязі 1931.р. [illegible]
[illegible] 1.300 зол. Чужі [illegible]
[illegible] 18?.000 зол. Довжники сплатили поверх 4.000
зол. [illegible] Союзови кругло 88.000 зол. [illegible]
[illegible]. Торги спали в 1931.р. о 42%. Пересічний
місячний торг 60.000 зол. Від жовтня н.р. працює Союз [illegible]
[illegible] 1932 [illegible] Ив. ~~[illegible]~~ надворкою 198.86
Союз [illegible]
[illegible] і в [illegible].

уд. 85.700 з.ф. 53.000
недв. 132.000, довір. 53.000

[illegible]) Стрий. [illegible] 193[illegible].
страти [illegible].000 зол. [illegible] з кінцем 1931.р. [illegible]
[illegible].

Недв. 562 зл.
(старі резерви)

11) Тернопіль. Обслуговує 60 кооператив. Власне майно
з кінцем 1930.р. ~~кругло 55.000~~ на уд. 14.102, з.ф. 53.85 зол. В 1931.р. уділи зросли
о кругло 1.000 зол. Страта за 1930.р. виносила 43.000 зол.
Оборотові фонди використані тепер доцільно. Борги не існують від весни 1931.р. Залля легкодушного боргування в минулих роках Союз мусів перебрати під свою безпосередну
керму кооперативи в Купчинцях, Денисові і Богатківцях та

наставонити своїх людей в Гани і Оріховій. Місячні торги майже потроїлися і виносять тепер коло 70.000 зол. Сим 1931.р. буде [illegible] в [illegible] на [illegible] нечні трансакції і може покрити шкоду зі старої страти. Торговельно і організаційно стоїть Союз в цьому році дуже інтенсивно, що [illegible] майже цілої Держави.

Надв. 2.788
гов. дотлати

12) Теребовля. Обіймає 50 кооперативи. З того 5 є [illegible] тіл [illegible] Союза. Пошагли і детайлічні крамниці в силах, де не було кооперативи. Власне майно виносило в кінці 1930.р. кругло 70.000 зол. На уділи сплачено в цьому році коло 1.000 зол. Чужі фонди тепер 70.000 зол. в р.1930. помітно зросли в 1931.р. Союз мав по кінець 1930 [illegible] кругло 45.000 зол. Тепер будує дім, на який ще потрібно коло 70.000 зол. Місячний торг виносить 77.000 зол. [illegible] на 100. Добрий вислід [illegible] трансакцій [illegible] більше [illegible] 1931.р., оскільки можна було покрити стару страту, [illegible]. Союз [illegible] заморожує свої обротові фонди в нову [illegible]. Його будування [illegible], належить [illegible] від дальших [illegible] операції.

13) Чортків. Обіймає 62 кооперативи. Власні фонди кругло 70.000 зол. в тім 9.000 в паєвім фонді. Чужі фонди кругло 50.000 зол. Розміщення фондів правильне. Борги со- [illegible]. Сума всіх боргів менше-більше 10.000 зол. Нових кредитів не уділюється. Пересічний місячний торг 28.000 зол. Вислід [illegible]. Біланс за 1930.р. мав [illegible] кругло 1.700 зол. Є надія, що і в 1931.р. біланс буде менше більше зрівноважений.

Страта 1931
кругло 1.000 зл.

14) Ярослав. Обіймає торг./ 27 добре вивінуваних кооперативи. Уділів має тепер на 17.420 зол. Запасних фондів понад 4.480 зол. - Стан чужих фондів з кінцем ~~[illegible]~~ 1931.р. кругло 12.000 зол. — Стан [illegible] з детайльного ~~[illegible]~~ кругло 11.000 зол. ~~В [illegible] [illegible] о 2.100 зол.~~ Торги спали о 30% і нині з [illegible] виносять тепер кругло 17.000 зол. Вислід [illegible]. Правдоподібна страта не ~~[illegible] 1.000~~ 4.053 зол. Причина: спад торгів без уд. буферу. Страта на Радимні.

Уд. 4.43%

1.200
~~6.000~~ зл ПСК Перемишль
Коопт. вклади на отв. рах. 1.000 зл.

Торги в 1932.р. місячно 9.000 зл. !!! —11.000.

Запротестов. векслі в ЦС — Прибутк. відсотков 1/3

З групи Повітових Союзів [illegible] [illegible] [illegible],Те-
[illegible],[illegible],[illegible] і [illegible] Чортків.

Н[illegible] [illegible] Союзами [illegible]: [illegible],
Чортків, Збірохотів, Городок (неклен)
[illegible],Бучач,[illegible],Тернопіль і [illegible].Разом 7. 8. 9.

Найбільш загрожені групу Союзів Збараж,Зборів,Пере-
мишляни,Підгайці,Рава,Самбір,Сокаль,Станиславів,[illegible].
Гусятин, Городок Разом 13.
[illegible], ~~[illegible]~~ (мабуть) Кремени.Страти найбільш загроже-
них Союзів [illegible] [illegible] Союзів [illegible] [illegible]
понад 300.000 зол.(Страти все мабуть перевищають всі уд. фонди ~~[illegible]~~).

Зрівноважені і дохідні Союзи це: Бережани,[illegible],
[illegible],[illegible],[illegible],Калуш,Копичинці,Рогатин,~~[illegible]~~,
Снятин,Стрий,[illegible].Разом 11. До них, ~~[illegible]~~ як життєздатні

можна дораховувати з попів страчених: Збараж, Зборів, Підгайці, Самбір, Сокаль, Станиславів і Ковель. Таким чином проти 10 загрожених Союзів ми мали би 18 життєздатних Союзів.

Нарешті можна-би туб іще дораховати і Рудки.

Оце загальний і генеральний огляд матеріяльного
стану Союзів за рік 1931. Докладніша аналіза буде [illegible]
[illegible] зі зібраних білянсів за цей рік.

Отже тепер не [illegible] при цій нагоді 2 [illegible]:

1) Дуже загрожений матеріяльний стан Союзів приму-
шує їх частинно оминути [illegible] відділи і агроно-
мів, а тим загрожує їхню будучність.

2) Вже сьогодні поволи [illegible] кредитові установи [illegible]
[illegible] страти [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Повітових
Союзів. Напр. Перемишль,[illegible],[illegible],Теребовля,Бучач,Тлума-
ч.

Заборгування Союзів в Центросоюзі виносить тепер
кругло 1,750.000 зол., з цього кругло 520.000 зол. на рахунку
[illegible] векслів.

Отже [illegible] дуже тяжкий матеріяльний стан Союзів
був би ще гірший, якщоб Ревізійний Союз не був дуже
сильно скріпив свойого впливу на протязі 1931.р. в [illegible]
[illegible] Союзів і разом з Центросоюзом не устійнював в кожнім
конкретнім випадку санаційного плану. Великий [illegible]
[illegible] утар [illegible] був по собі [illegible] трупів, якби не
[illegible] [illegible] Центросоюзу, Народної Торговлі і Центро-
банку [illegible] [illegible] векслів.

ВЛАСНЕ І ЧУЖЕ МАЙНО 22 П.С.К. за 1930. і 1931.рр.

П.С.К.	Власне майно 1930	Власне майно 1931	Чуже майно 1930	Чуже майно 1931
1. Бібрка	30.560.46	31.370.14	151.066.51	111.189.36
2. Борщів	67.554.96	68.448.26	178.678.39	141.623.25
3. Бучач	110.097.59	110.854.62	304.836.28	288.950.10
4. Городок	6.341.64	5.525.73	33.037.99	25.205.10
5. Дрогобич	42.234.55	44.170.--	114.136.97	67.128.42
6. Жовква	53.269.81	59.910.11	64.701.72	55.513.94
7. Заболотів	26.440.83	24.898.57	85.548.81	59.385.35
8. Зборів	50.171.10	50.118.47	95.198.11	66.170.10
9. Золочів	28.946.50	35.558.89	115.778.53	77.588.38
10. Калуш	58.698.76	87.313.33	181.032.19	123.109.10
11. Копичинці	51.335.40	54.948.19	167.293.35	149.533.71
12. Перемишль	19.299.96	30.258.04	154.049.90	116.428.10
13. Підгайці	64.293.12	59.035.48	42.721.20	36.096.22
14. Рава руська	13.190.88	16.105.42	117.195.39	40.456.81
15. Рогатин	55.337.87	62.656.10	316.002.44	267.915.80
16. Рудки	15.749.54	8.711.88	23.010.57	21.203.75
17. Самбір	16.674.55	19.215.26	88.179.21	62.425.35
18. Скалат	24.996.09	29.332.26	100.213.94	58.417.39
19. Сокаль	38.645.97	81.401.13	327.244.47	320.413.46
20. Станиславів	72.065.54	125.731.83	305.880.83	78.393.66
21. Стрий	126.233.43	138.778.66	563.501.28	473.157.08
22. Тернопіль	55.213.02	14.156.56	290.575.38	253.394.89
	1,027.351.57	1,158.498.93	3,819.883.46	2,893.699.32

Для ВП. п. посла О. Луцького.

Н а д в и ж к и ПСК за 1930 р.

Ч.	Назва ПСК	Біллянсова надвижка
1.	ПСК Борщів	1.386.85
2.	РСК Броди	134.09
3.	ПСК Городенка	488.52
4.	ПСК Дрогобич	512.51
5.	ПСК Жовква	2.163.39
6.	ПСК Зборів	217.37
7.	ПСК Золочів	987.68
8.	ПСК Калуш	1.159.01
9.	ПСК Копичинці	8.782.13
10.	ПСК Підгайці	1.209.43
11.	ПСК Рогатин	965.25
12.	ОСК Самбір	1.641.54
13.	ПСК Скалат	2.348.72
14.	ПСК Сокаль	909.09
15.	ПСК Стрий	1.327.99
16.	ПСК Теребовля	659.12
17.	ПСК Щирець	1.779.88
18.	ПСК Ярослав	612.40
19.	П.Т.С-ка Яворів	220.58
20.	Н.Д. Устрики	97.66
21.	"Поміч"Любачів	116.60
	Разом:	27.713.81

Страти ПСК за 1929 і 1930 рр.

Ч.	Назва ПСК	Біл.страта 1929.р.	x/Біл.страта 1930.р.	Дійсна страта 1930.р.	Дата ревізії
1.	Бережани	-	16.075.15	20.430.85	30.6. 1931
2.	Бібрка	27.287.67	3.010.08	34.297.75	30.9. 1930
3.	Бучач	-	92.342.08	92.342.08	
4.	Городок	-	1.215.91	5.177.77	8.3. 1931
5.	Заболотів	-	1.753.76	1.753.76	10.4. 1931
6.	Ковель	-	5.961.40	5.961.40	
7.	Коломия	-	12.772.51	12.772.51	
8.	Косів	-	10.821.52	15.903.90	31.12.1930
9.	Перемишль	12.952.66	29.865.17	38.385.91x/	
10.	Радехів	-	789.09	40.039.46	31.7. 1931
11.	Рава руська	-	6.429.00	6.429.00	
12.	Рудки	11.868.02	1.051.86	12.919.88	31.12.1930
13.	Станиславів	-	11.159.84	48.734.43	30.6. 1930
14.	Тернопіль	-	43.521.87	43.521.87	
15.	Тлусте	2.897.37	116.990.81	119.888.18	
16.	Чортків	-	26.886.85	53.000.00	
17.	Сянік	3.313.13	291.74	3.604.87	
18.	Кремянець	-	1.552.02	1.552.02	
19.	Збараж	-	24.899.12	26.451.13	10.4. 1931
	Разом:	58.318.85	407.389.78	583.166.77	

x/ Страти з 1929.р.враховані в сумі страт з 1930.р.

Причини страт ПСК з 1929 і 1930.рр.

Страти поодиноких ПСК за 1929 і 1930 рр.повстали зі слідуючих причин:

1.ОСК Бережани: Безбуджетова господарка,зависокі відсотки,якими оплачував Союз затягнені ним дорогі кредити,зависока адміністрація і по части -пацифікаційна акція р.,яка дала Союзу понад 5.000 зол.страти.Частину страти / Зол.13.600.-/ покрито в 1931.р., решта страти - залишається ще до покриття.

2.ПСК Бібрка: Зменшення торгів,в наслідок слабої торговельної дисципліни кооператив I.ступня / в 1929.р. - місячний торг - 49.402.98,в 1930.р. - 36.109.87, зменшення - 26.9%/,страта на авті / зол.5.000.-/, зависока адміністрація,високий розмір сплачених відсотків за затягнені кредити і в першій половині 1930 невідповідна Управа.Страта не покрита. В 1931.р. - страта виносить 44.175.-зол.

3.ПСК Бучач: Страта повстала частинно в 1929,частинно в 1930. рр.з титулу страти /около 64.000. зол./ на операціях яйцями /в 1929.р./ і страти / 21.500зол./ на пацифікацій акції /в 1930.р./.До страти цієї також причинилися:зависока адміністрація,унерухомлення 21.700.зол. в купівлю нерентовного авта,а також унерухомлення 135.000 зол.в будівлю власної домівки.Страту покрито через рахунок переходовий.

4.ПСК Городок: Невідповідна безбуджетова господарка,зменшення торгів через неналаднання організаційної праці на місцях і почасти зависока адміністрація.Страту покрито.

5.ПСК Заболотів: Страта повстала в 1930.р.в великій частині в наслідок пацифікації /понад зол.800.-/,а решта-в наслідок недостаточної висоти торгів.Страту покрито

відписанням зі запасного фонду.

6.ОСК Ковель: Відомостей не маю.

7.ОСК Коломия: Страта повстала в 1930 р.в наслідок: 1/ величезного задовження і витрат на відсотки по затягненому кредиту, 2/ в наслідок недбалої і безбуджетової господарки та страт і манк в товаровім відділі ОСК, а також 3/ в наслідок необережного унерухомлення понад зол.150.000 в будівлю власної домівки, яка увязнила весь власний і безпроцентовий чужий капітал Союза у висоті 91.000 зол., а також зужила частину чужого опроцентованого капіталу у висоті около 60.000 зол., при чім дохід з дому ПСК не покриває навіть ½ відсотків від вложеного в будівлю капіталу. Страту Управа ОСК мала покрити з запасного фонду. Ця білянсова страта / зол.12.772.51 /мала-би побільшитися о неузгляднену в білянсі квоту зол.8.488.12 сумнівних довжників і мала-б в результаті дати зол.21.260.13 зол. дійсної страти ПСК на 1930.р., оскільки ці сумнівні квоти не будуть стягнені в 1931/32.р. Управою Союзу.

8.ПСК Косів: Страта повстала в 1930.р.в наслідок зорганізованого бойкоту Союза і значного спаду торгів. Страта не покрита. Проголошений конкурс до майна ПСК.

9.ОСУК Перемишль: Причина страт: нездарна безбюджетова господарка Управи, зависока адміністрація, манка і сумнівні довжники, які в 1930.р не були унагляднені в білянсі / були в стані чиннім/. З кінцем 1931.р. - сумнівних довжників було на суму зол.5.449.24. Манко з кінцем 1931.р.- зол.5.941.96.

Білянсова страта ПСК з кінцем 1930.р. виносила зол.29.865.17 /разом зі стратою 1929/30.р. на зол. 12.952.66 /.

Дійсна страта ПСК з кінцем 1930.р. виносила зол. 38.385.91, яку страту дала нереальна білянсова позиція

в стані чиннім білянсу ПСК за 1930 р./вставлена до білянсу ідеальна вартість движимостей Союза в сумі ріжниці між дійсною / 38.385.91/ і білянсовою стратою Союза / 29.865.17/ за 1930.р. x)

----

x/При опрацьованню мною статистики ПСК за 1930.р я не мав на той час в своїм розпорядженні річного білянсу ПСК Перемишль за 1930.р., який наспів до РСУК допераа закінченню мною згаданої праці.

Вставлена мною до попереднього зіставлення страт ПСК / яке було виготолвене для Вп.п.Посла/ -цифра білянсової страти ПСК Перемишль в сумі зол.910.33 - була взята зі звідомлення з ревізії згаданого ПСК, яка відбулася у вересні 1930.р.Ця страта / 910.33/ є стратою 3-х місячної господарки ПСК / 1.УІІ.- 1.ІХ.1930/, яку я примушений був вставити до своєї статистики ПСК, не маючи на той час других, більш докладних, даних.

Нині, переглядаючи білянс ПСК Перемишль за 1930 р. я для більшої вірности змінив цифру зол.910.33 /страта 3-х місячної господарки ПСК/ на дійсну річну страту ПСК за 1930.р. яка виносить /разом зі стратою за 1929/30 в сумі зол.12.952.66, якою квотою я також доповнив в зіставленню суму загальних страт ПСК за 1929.р./квоту у висоті зол.29.865.17.

Таким чином в результаті цього виправлення:

1. Загальні страти ПСК за 1929.р., наведені в попереднім зіставленні для Вп.п.посла / зол.45.366.19 побільшилися в нинішнім зіставленню на квоту страти ПСК Перемишль за 1929/30 р. / зол.12.952.66/і в результаті дали в загальній сумі страт всіх ПСК у висоті зол.58.318.85.

2.Білянсові страти всіх ПСК за 1930.р./попередня загальна білянсова страта ПСК-зол.378.434.94/ в нинішнім зіставленню побільшилися о квоту зол. 28.954.84 і дали таким чином суму загальних білянсових страт для всіх ПСК у висоті зол.407.389.78 (річна страта ПСК Перемишль за 1930.р.виносила 29.865.17зол., вставлена в попереднім зіставленню 3-х місячна страта ПСК в 1930.році виносила зол.910.33; 29.865.17 -910.33 = 28.954.84.).

3.Дійсна, подана в попереднім зіставленню, страта ПСК за 1930 р., що виносила суму зол.607.240.79, поменшилася в нинішнім зіставленню о квоту зол.24.074.02 і дала загальну суму дійсних страт в квоті 583.166.77 зол./страта ПСК Перемишль за 1931.р. зол. 62.459.93 - 38.385.91 /дійсна страта ПСК Перемишль за 1930.р.дає на зол.24.074.02 зменшення/.

Вище зазначені зміни-відповідно виправлені в моїй статті :Фрагменти з діяльности ПСК за 5 літ".

207

Дійсна страта ПСК за 1931.р. виносить квоту зол. 62.459.93.

10.ПСК Радехів: Страту Союза причинили: а/Неплачення з 1928.р.відсотків до ЦС в квоті около 16.000.-зол. / Відсотки ці не виказувано в білянсі аж до часу / 1930/ порівнання конт ПСК і Центросоюза/; б/ Зависокий розмір виплачених відсотків за затягнені приватні позички /зол. 8.000.-/,в/ Понесені витрати за протест векслів /зол. 3.000.-/,г/ Сумнівні довжники,висока адміністрація і т.п.Страту покрито з запасного фонду і уділів.Нині є нова страта в сумі 25-30.000.-зол.,яку страту покриває Народний Банк.Союз зліквідований.

11.ПСК Рава руська:Безбуджетова господарка,великий розмір виплачених відсотків за затягнені кредити,висока адміністрація. Страту не покрито.

12.ПСК Рудки: Страти ведуть свій початок від основання Союзу,були сконстатовані - тільки в 1928.р.Від 1928.р.дотепер частину страт покрито,до покриття ще залишається зол. 5.800.-.Причина страт:нездарна Управа і тому лиха господарка і лихе книговодство,яке не давало змоги сконстатувати правдивий матеріяльний стан Союза.

13.ПСК Станиславів:Безбуджетова господарка,нерентовні підприємства /пекарня -страта 30.000 зол.,авто-страта зол.15.000/. Частину страт покрито,частина -залишається до покриття / 11.000.-зол./.Союз продав каменицю за дол.ам. 19.000 і цим поправив свій матеріяльний стан.Союз самовистарчальний.Від трох останніх місяців -купує товарі майже виключно за готівку.Тепер відношення власного майна до чужого є як 1:0.61.

14.ПСК Тернопіль:Причина страти:спадок торгів,товаровий недобір / зол.6.000.-/,пацифікація / зол.3.000.-/ і велика розборгованість Союза,яка виносила 122.000 зол.,в тім політичні борги - зол.60.000.- В 1931 р.страту покрито з запасного фонду і уділами.

15.ПСК Тлусте: Причина страт:1/ невміла господарка,2/ зависокий розмір виплачених відсотків,3/ товаровий недобір / зол.6.000.-/,4/ висока адміністрація і 5/ зловживання,/ не були втягнені в книги ПСК орудки на суму зол.33.000,яка сума в часі ревізії була поменшена дир.Бодлюком на квоту зол.10.000 /коштовність молотілки,якою через 2 роки користувався названий директор ПСК,а в часі ревізії вставив вартість молотілки до книжок і таким чином зменшив касовий недобір о 10.000 зол./.Таким чином не втягнених до книг ПСК орудок було на суму кругло 23.000.-зол.Страта непокрита.

16.ПСК Чортків: Невміла господарка і головним чином зловживання / зловживання дир.Горина з яєчних розрахунків,що дало кругло 20.000зол.,перебір ним-же пробігом 1927-1930 рр.платні на суму зол.7.000. Разом зловживань на суму 27.000 зол./кругло/.З того покрив дир.Горин тільки 7.000 зол.а 20.000 зол.були зараховані як страта ПСК.Решту страт спричинили фіктивні активні позиції біляносів з попередних літ./. Страту на покрито.

17.ЛСК Сянік Союз видавав на 2-тоді організаторів більше ніж одержував на цю ціль від РСУК допомогових засобів і крім цього платив відсотки від принятого і несплаченого кредиту. Союз жадної господарської діяльности не провадить.Страту -не покрито.

18.ПСК Збараж: В 1927 р.ПСК не платить до ЦС відсотків /не були узгляднювані конта ЦС і ПСК/.По узглядненню конт /ріжниця конт була на квоту зол.27.000/ -ПСК дав страту,яка є вже покрита з запасного фонду.

19.КСКТ Кремянець: Дефіцитовий буджет,зависока адміністрація,зависокий розмір виплачених відсотків від чужих капіталів.Страту покрито з запасного фонду і уділів.

Львів,дня 3.березня 1932.р.

Резулюції ухвалені на Господарськім Вічу в Стрию

дня 18. лютого 1932. р.

I. Справи кредитові.

1. Віче стверджує, що господарські організації укр. населення є майже зовсім виключені навіть від коротко речинцевого кредиту в Державних Банках, і тому домагається, щоби в тій справі чимскорше наступили засаднича зміна.

2. Віче домагається, щоби негайно започатковано шляхом довго речинцевого кредиту в Державних Банках конверзію селянських коротко речинцевих довгів опроцентованих по найбільшій части лихварськими відсотками.

3. Віче домагається урухомлення довго речинцевих кредитів на закладання укр. кооператив для перерібки і збуту хліборобських продуктів.

II. Справи податкові.

1. Віче протестує проти надмірно високих відсотків, які побирається від залеглих податків і домагається загального і безоглядного пониження цих відсотків.

2. Віче заявляється проти нерівномірного і кривдячого селянство виміру податків як і проти нерівномірного стягання їх, що доводить до того, що в залеглих до тепер податках на кругло оден міліярд зол. майже зовсім нема податкових залеглостий нашого села. Задля чого віче висказується проти одностороннього дарування цих залеглих податків.

3. Віче домагається, щоби виміри податків від села пристусувати до теперішних цін на хліборобські продукти.

4. Віче домагається змодефікування екзекуційної ординації в такім напрямку щоби можна було здержати екзекуційне поступовання якщо довжник докаже, що задля теперішньої господарської кризи заходить небезпека, що при примусовій продажі узискається занадто низьку ціну.

5. Віче домагається ведення закону про угодове поступовання також до селянських господарств.

III. Справи господарської політики.

1. Віче стверджує, що уряд не то не понижує, але еще й підвищує ціни на тих товарах першої потреби для села, які має в своїм безпосереднім заряді

Віче домагається рішучого звороту в цій справі і пристосування цін таких товарів до теперішних цін на хліборобські продукти.

2. Віче протестує проти піддирання самоволі в картелях, які обняли вже майже цілу фабричну продукцію і причиняються до удержання т.зв. ножиць поміж цінами на фабричні товарі і цінами на хліборобські продукти.

3. Віче протестує проти орґанізування під покровом уряду монополістичних сендикатів експортових. Єдиним добрим організаційним засобом для збуту і перерібки хліборобських продуктів являється тілько хліборобська кооперація. Перепони ставлені хліборобській кооперації це безпосередне нищення самопомочі рільничого світу.

4. Віче домагається остаточного признання вивозових контиґентів на живі безроги Центросоюзови як торговельній і експортовій централі укр.хліборобської кооперації.

5. Віче домагається зниження залізничих тарифів для рільничих організацій, які переводять збут хліборобських продуктів з Галичини в промислових районах Польщі або за Кордон.

6. Віче взиває ціле селянство зорганізоване в нашій кооперації, щоби воно підперло збут хліборобських продуктів комісовою передачею ціх продуктів своїй кооперації.

7. Віче взиває всіх селян до якнайсильнійшого попертя укр.господарського товариства "Сільський Господар", бо тільки при його помочі можна буде узгіднити продукцію хліборобську з вимогами ринків збуту. Віче протестує проти віддання монополю в справах рільничої культури на наших землях Малопольському Товариству Рільничому.

8. Віче домагається оснування української державної школи рільничої.

9. Віче домагається пониження державних і самоурядних буджетів.

10. Віче домагається зниження оплат за вїзд до міст і постоєвого принайменше о 50 %.

11. Віче протестує проти безоглядних екзекуцій серед селянського населення в часі пануючої господарської кризи.

12. Віче протестує проти підвизшення судових коштів о 30 %. і домагається їх пониження.

13. Віче протестує проти проєкту ведення т.зв. коморників в Галичині.

14. Віче домагається уряґульовання сплат за землю закуплену селянами в останних пятьох роках.

15. Віче домагається, щоби уряд у значно більшій мірі взявся до переводження меліорації в Галичині з рівночасним побільшуванням селянських господарств.
16. Віче домагається пляново ї і значно ширшої реґуляції рік і диких потоків на Підкарпатю.

Нові відомости

про ЛСК.

		Посл.	уділи	губ.
27.	Тернопіль	80	+ 7.000 зл.	
28	Теребовля	30	÷ 1.000	Рогуля
29.	Щирець	52	вир. 20.000 (уст. 15.000)	
30.	Ярослав	37	÷ 1.200 (12.800)	28.000

Страти

- Бер. — 25.000
- Бібр. — 40.000
- Буч. — 100.000
- Заб. (?)
- Збар. — 20-25.000
- Збор. — 3.500
- Колом. — 60.000
- Чорне — 60.000
- Перем. — 65.000
- Підг. — 13.000
- Рава — 15.000
- Самб. — 4.000
- Сокаль — 5.000
- Станисл. — 10.000
- Тарн. — 30.000
- Тереб. — 30.000
- Яр. — 3.000

17

480-485.000 зл.

(18) Радехів — 60.000

Густе
Косів

Зиск (гривнов)

- Бориців
- ~~Город.~~
- Тромб.
- Жовква
- Золочів
- Калуш
- Копичинці
- Рогатин
- ~~Рудки~~
- Скалат
- Стрий
- Щирець (12)

17

Велика вага цего ділу
які є?
Причини зла. + збут.
Кого ратувати?

Трирічний плян – (вл. фф., борги, збут)

1933 члени
1932 → фасоля, бероза, ягідя,
1934

21
8
13
19
32

Кредит → Кооперативах
осідки – всл. чи малі –

Гудки – неватєздатні. Рава, Яр. Яво.
Городок – поправл.

люде { ЦС, ТШ, РСУК.

Співвідн. з фр. видачи
оклади
бр. –
молоч. –
„С. 2".

поз.
ЦС – виратув.
– активи
– + вироби →
– збут
– противорг. а.
МСК – зрівнов. бюдж.
збут.
– орган.

стан – загроза в ваших округах і для ЦС
+ ощадности в будуч. не добре нічого
треба св. оборот. кап. (власного)
утримнення фондів – противорга акція
люде –
збут – Волинь – Гал. –
↓
Хр. Кооп.
коміс

– рах з. і стат
– орг. –
– низові коопер.

3) Зїзд констатує, що завідуючі органи Ц.С. та навіть Р.С.У.К. використали вже всі можливі способи для удержання при життю Кооп. повітових осередків – та що завідуючі органи Ц.О. не мають вже дальшої матеріяльної спромоги допомагати дальше за-штатним повітовим союзам. і тому-ті союзи мусять власними силами себе ратувати і оборонити себе перед евентуальним упадком – а їх упадок будуть мусіли приписати самим собі.

напружили всі свої сили в напрямі відбудування здобутого з важким трудом стану посідання ~~і на~~ цілком поглиблення поширення ~~свої~~ ділянок роботи та поглибленням праці серед низових кооперативів. — (агр., агр.) ✓ збути

~~Розбудова кр.~~ Ц.

Нр добові [illegible] на сторожі бюдж. госп. і платежності і буд. свідомо. з утр. в справі оздор. і скріпл. союзів.

216

З'їзд Познайомившись з [struck: катастрофальним]
господарським положенням Центросоюзу і
його підбудови констатує:

1) Невиконання [struck: поста] ухвал Загальних Зборів Центросоюзу щодо стягання чужих і здорів та вимірювання кредиту на споживчі товари у висоті п'ятикротности уділу

2) Непритомного дальшого вексельне проценті яких викуповування не лише заморозило до решти обротові фонди Ц.С. але таким унеможливило могло вивязатись з платоні суворих його вірителів.—

Маючи проте на увазі + відповідальність [struck: Повітових] Окружних Союзів за ітиування не тільки Централі, але і тих членів Ц.С., які [struck: вива-] [struck: за] своєю добою господарською дали доказ своєї житездатности З'їзд взиває усі Союзи і Повітові Кооперативи для загального добру і здуби [struck: негайно виконати] +

усі ухвали та постанови ~~з'їзду~~ ~~ш то~~ Загальних Зборів ЦС з липня 1931 та усі доручення П. С. Ч. К. 6-з'їзду ЦС і Укр. С. з поліпшенням власних фондів (та біжучих обігів. На селі

2) З'їзд накладає на П. С. К. обов'язок безумовно припинити дальші прогести і дозволяє Центросоюзові уживати всяких заходів аж до виключення з членів ЦС. спроти тих П. С. К. які допускають до дальших протестів в наслідок безвідповідальної чи безгосподарчої господарки.

3) З'їзд доручає Управі ЦС. всіми засобами стягати усі належності з нез'ясованих досі протестів, та ~~все~~~~лює до всіх Союзів допомагати~~ ~~всіх~~ ~~сторань~~ ~~для~~ накладає на П. С. К. обов'язок ~~вжити~~ негайного вжити всіх засобів для скорої сплати векселів протестів.

З'їзд у повнім зрозумінні ~~повано~~ положення цілої кооперативної організації для загал- заходу і збуту закликає усіх робітників на цій ділянці

Будувати інтерес. організ.

Уніфік. товарів. Контроль. закупів в ЦС.

Будет. Калюк. тов. госп. роб. збут. наладити так щоб точно виконувати зобов'язання

ПСК Заболотів біл. 31/XII 1931.

2 Кооп. виповіли уділи
вл. ф. 24.000 зл
страта 5.900. " + 6.000 на довг.
торги нагло спали
в звязку 5-6 кооп.–
адм. – ~~8%~~ 8.2% до торгів
10.000 зл.

премія будж – стратний.

Щирець – замкнув біляне малою стратою коло 1.000 зл (Миколаїв)

Борщів – надв. 1021.зл 37 гр, при відписанні на товарах і сумн. довжниках 8.500 зл.

Копичинці – дійсна надв. коло 15.000 зл.

Судки цегор. надв. 1.063 зл, попер. страта 5882 зл.
остає 4.820 "

Костопільский пов.

Малин Стидинь „Згода"

членів ... 35, уз. 43 член ЮНК
статут „Бротем-ва" осн. 1928
все вів 1 член Управи, другі одстали

Грошеві спр. { Олександрович
{ заст. Кіщра

[illegible]

[illegible]

Prof. Ahlqvist.

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ
Українських Кооператив.

220

О Б І Ж Н И К

Прошу всіх Товаришів подати коротке але [illegible] вістування [illegible] в письмі огляду поодиноких ПСК /Пов.Спілок/ опираючися на послідних сконстатованих датах. Огляд цей потрібний на найближче засідання Ради Товариства.

В огляді прошу подати замітки до слідуючих точок:

1) Кількість кооператив даного ПСК.
2) Тенденція оплати на уділи.
3) Зріст чи поменшення чужих фондів.
4) Доцільність льокати оборотових фондів в стані чинним.
5) Спеціяльні рки довжників (тенденція руху-зріст чи поменшення, акція в напрямі приличнення кредитів).
6) Місячні торги в пересічі.
7) Активність чи пасивність буджету.
8) Послідний (виказаний в білянсі і в дійсности) зиск чи страти.
9) Організаційно-інструкторська праця.
10) Спеціяльні заваги.

Огляди прошу передати мені ЩЕ ПЕРЕД ВИЇЗДОМ Товаришів в райони.

Львів, дня 9.XII.1931.

Петрів З.	Дм.Кульчицький
Мельничук М.	Гуран К.
Палійчук П.	Мареків
Федак І.	Семенів І.
Гладій А.	Ерстенюк
Бігуський	Мих.Кульчицький
Грабар	Гаврилко А.
Киприян	Боднар М.
Квасниця	

Дані

відносно Окружного Союзу Кооператив в Бережанах.

1/ Кількість кооператив.

З днем І. грудня 1931. обєднує Окружний Союз Кооператив в Бережанах 43 кооперативи політичного повіту Бережани. Крім того зліквідованих зглядно нечинних кооператив в повіті 7.

2/ Тенденція вплати на уділи.

Від 1930.р. не стягав Окружний Союз ніяких сум на уділи. Пойно від жовтня 1931.р. в звязку з початою санацією Союзу стягнено від кооператив готівкою згл. векслями такі суми на рахунок уділів:

в жовтни	І.432·56 зол.
в падолисті	184·79 зол.
разом	І.617·35 зол.

3/ Зріст чи поменшення чужих фондів.

Рух чужих фондів на протязі 1931.р. в порівнанню з 1930.р. представляється так:

	Стан з 1930.р.	Стан в грудні 1931.р.
Товаровий кредит	41.100·34 зол.	19.257·20 зол.
Готівковий кредит	18.057·90 зол.	22.234·23 зол.
Трати	9.746·34 зол.	13.612·86 зол.
разом	68.904·58 зол.	55.104·29 зол.

Так отже в грудни 1931.р. виказують чужі фонди зменшення о 13.800·29 зол. або 20·03%.

4/ Доцільність льокати оборотових фондів в стані чиннім.

Оборотові фонди ульоковані недоцільно. Це відноситься головно до товарів, запас яких в Союзі постійно зависокий. Яких 40 - 50% запасу товарів припадає на товар нехідкий, який має дуже мало або й ніяких виглядів на його зреалізовання.

5/ Спеціяльні рахунки довжників.

З звязку з лихим матеріяльним станом Союзу в 1930. та 1931.рр. та потребою його санації піднято в жовтні 1931.р. акцію в цілі ліквідації боргів. Стан боргів з днем 14.грудня б.р. виказує 6.355·38 зл старих боргіви а крім того 2.212·50 зол. або 250 долярів З.Д.П.А. нових. Ця остання сума повстала з титулу уділеного через Католицький Комітет безпроцентового кредиту кооперативам в звязку з минулорічною пацифікацією.

Таким чином в порівнанню з 1930.р. /тоді борги виносили 21.673·61 зол./ виказують борги зменшення о 13.105·73 зол. зглядно о 15.318·[illegible] зол. або о 60·47% зглядно о 70·68%.

Рівночасно іде акція за зменшенням боргів зглядно їх припиненням в повіті.

6/ Місячні торги в пересічі.

Товарові торги Союзу на протязі 1931.р. представляються так:

І.піврік 1931.		ІІ.піврік 1931.	
Січень	16.337·07 зол.	Липень	24.756·26 зол.
Лютий	13.373·78 зол.	Серпень	13.230·64 зол.
Березень	23.008·01 зол.	Вересень	15.362·92 зол.
Квітень	30.303·89 зол.	Жовтень	10.348·91 зол.
Травень	23.139·87 зол.	Падолист	8.241·21 зол.
Червень	16.452·20 зол.		
Разом	122.614·82 зол.	Разом	71.939·94 зол.

Пересічний місячний торг Союзу на протязі 1931.р. виносить 17.686·79 зол.

Инакше натомісць представляються пересічні торги за І. половину 1931.р. в сумі 20.435·80 зол., підчас коли вже в другій половині б.р. пересічний місячний торг виказує лише 14.387·99 зол., отже спад о 29 59%.

Такий різкий спад пересічних місячних торгів в другій половині біжучого року повстав ізза браку великої скількости товарів в маґазині.

7/ Активність чи пасивність буджету.

Загальні адміністраційні видатки Союзу від падолиста б.р. обчислено на I.I55·-- зол. місячно.

Пересічні місячні доходи Союзу при пересічнім торзі в місяць I4.387·99 зол. /обтяження 5·5%/ дають 791·32 зол.

I% від торгу на орґанізаційний фонд I43·88 зол.

разом 935·20 зол.

Таким чином буджет виказує пасивність на суму около I20·-- зол. місячно.-Ріжницю цю покриє одначе дохід з продуктів, а навіть дасть невелику надвишку.

Колиби Союз розпоряджав потрібною скількістю особливо хідких товарів, пересічні місячні торги піднеслибися значно, а в звязку з тим буджет був би навіть активним.—

8/ Послідний /виказаний в білянсі і в дійсности/ зиск чи страта.

Білянс Союзу за I930.р. замкнено стратою в сумі I6.075·I5 зол.
На протязі I93I.р.поніс Союз дальшу страту около 7.500·-- зол.

9/ Орґанізаційно-інструкторська праця.—

Орґанізаційну працю в повіті виконують п.Кудрик Степан і п. Свистун Юрко - інструктори Союзу. Перший з них є директором орґанізаційним Союзу.

I0/ Спеціяльні завваги.

Дня I5. грудня б.р. відбулася анкета кооператив, на якій обговорено стан Союзу, протиборгову акцію і т.п.

Кооперативи повіту жирували для Союзу вексель на суму I0.000·— зол., який Союз зложить в Центро-Союзі в ціли заосмотрення своїх складів у відповідну скількість потрібного товару.—

В Бережанах, дня I5. грудня I93I.

[signature] ревізор

Повітовий Союз Кооператив
в Бібрці.

1) Обєднує 74 Кооперативи. З того 4 Кредитові, 1 молочарська. Для обслуги кооператив удержує Союз два склади: в Бібрці і Ходорові. Цілий розподіл Кооператив між ті два склади по половині. Кооперативи Ходорівського району є мабуть сильнійші.

2) Власні оборотові фонди є: запасний фонд 8.300 зл. уділи 2.640 зл. Збільшення вклад на уділи в біжучім році дало лише 800 зл.

3) В огляду на білансову страту в сумі 34.000 зл. Союз весь цілий держиться чужими фондами, які виносять в готівці 26.00 на вкладах і товарових рахунках 77.200 зл. Чужі фонди в порівнанню з минулим роком зменшилися на суму около 30.000 зл.

4) З цілої суми оборотового фонду 127.000 зл. в запасі товарів уміщено 40.000 зл. довжники (борги) 22.000, [illegible] 4.000 — магазини в Бібрці і Ходорові (будинки ~~нерухомості~~ на чужій нерухомості) 16.000, страта 34.000 зл. ліквідації 6000 зл. інші активи 4.000 зл.

5) Рахунок довжників зменшився в біжучім році всього на 5.000 зл. Нового ~~боргу~~ боргу тепер не уділяється але ліквідація старої заборгованості Кооператив поступає дуже поволи.

6) Персональні видатки обороту по всіх торговельних операціях виносять 35.000 зл. супроти 42.000 в 1930 р.-

7) Бюджет Союзу з огляду на попередні редукції персоналу і платень зрівноважений.-

8) Білансова страта з дня 30/6 189.64 зл. за біжучий рік, до того білансова страта з 1930 р. 30.297.- зл. і 4000 зл. різниці належности [illegible] на зменшене страти з 1930 р. [illegible] випуску при ліквідації Союза. Таким способом загальна сума страти виносить 34.486.64 зл. а в заокругленню з ліквідацій деяких активів не предбачених [illegible] підноситься до 36.000 зл. -

9) Організаційно-інструкторська робота проваджується Союзом нормально при участи 2 організаторів-інструкторів - один в Бібрці а другий в Ходорові.

10) Наколиб Союз не мав білансових страт з попередних літ, то при теперішній дуже складній господарці міг би Союз удержатися. З огляду однак безвиглядности покриття виказаної страти рішено Союз зліквідувати з тим, що обслугу кооператив бібрецького району має обняти Центросоюз а Ходорівського Повітовий Союз Кооператив в Рогатині. —

16. грудня 1931

[signature]

Огляд району Р.С.К. - Броди

I. Кількість кооператив:

1.	Міщанско-споживчих	2 -
2.	для закупу і збуту	72 -
3.	кредитових	16 -
4.	молочарських	1 -
5.	інших	1
		92 -

З того нечинних 26 кооператив. В тім числі 3-и заглядові а 23 - волинські закупу і збуту (10 членів і 13 нечленів), а всі вони стоять в торговельних взаєминах з Райо-Союзом -

II. Втягування Союза в участь біжучими несостаточне. - На це зложились дві причини: 1.) Постанова статута, що обовязувала кооперативу внести на уділ до Союза половину уділового фонда кооперативи. 2.) Несправне сплачування уділів - В результаті уділовий капітал Союза виносить 17.012.40 зл. а вплачено 11.016.15 зл, бо 5.996.75 зл - записано на рах. довжників. Допіро 26. ц.м. змінено дотичну точку статута, і на основі цеї зміни кооператива обовязана внести двопроцентовий торг. -

III. Чужі средства оборотові виказують сильну зниж[к]у - На день 30.XI.1931 зобовязання Союза з р-ку кредиту товарового, готівкового і гарант. виносили 118.040.59 зл. а на день 1.XII.1931 - 90.216.80 зл. - зобовязання спали на 31% -

IV. На день 1.XII.1931 средства оборотові уміщені в товарах (25.952.79), довжниках (54.098.98), ремесі (11.689.80) (припасах (362.50), движимостях (3.396.52), льокаціях (2.411.-) і страті (2.614.76) -

V. На день 1.XII.1931 обороти виносили 66.151.28 зол. і становлять 60% білянсової суми. В порівнанню з 1.VII.1931 (86.013.53) змаліли на 19.862.25 зл - цебто о 30% -
Союз принимав боргування 5.XI.1931 -

4, 5. XI. відбулися протиборгові акції. В результаті цих протиакцій борги зменшились на цілому терені –
Протиборгову акцію переведено в 21-кооперативі – Борги виносили 24.100.21 зл. заплачено в Союз 12.550.38 зл.: готівкою ~~3.113~~ 3.113.22 зл., продуктами 21.80 зл., векселями 5.313.86 зл., цесіями 4.100.95 зл. –
До суду передано справ на 922.74 зл. –
Дальше стягання боргів доручено керуючим органам. – В других кооперативах стягання боргів переводиться при помочі апарату Союзу –

VI. Персональні кошти Союзу виносять 22.000 зл в місяць –

VII. Рахунковість вже [illegible] зрівноважена згідно з постановою Н. Ради, на основі якої платні [illegible] виплачується в міру доходів –

VIII. Страти з р. 1931 на 1.VII. виносить 2614.38 зл. –

IX. Організаційний апарат недомагає

X. – Спеціяльних заввагень нема. –

Городок, дня 22-го грудня 1931

[illegible signature] –

Огляд району Тузеччини.

По звільненню складниці в Тузову бувшого П.С.К. Фадєхова 16 кооперативів лишилося без жадної лучби торговельної і організаційної.- На днях 4 кооперативи приучено до У. Союза а решту обслуговує під оглядом організаційним Ф.С.У.К.-

Заснування якоїнебудь складниці найближчих П.С.К. не вдалося.- Місцеві люди не взяли ініціятиви у свої руки. На днях зроблено спроби в одній з тих кооперативів а саме в Побужанах закуповувати товари спільно для найближчих кооперативів. Знаю що ця кооператива вже закуповувала товари в розділені У. Союза - але чи кооперативи дали свою згоду і на яких умовах не рад незнаю.-

Кооперативи самовистарчальні і неінтелігентні - можна навіть твердити, що дають собі раду самі та виконують всі свої зобов'язання вчас.-

Ковіль, дня 15. грудня 931 р.

рев. Дмитро Кульчицький

Огляд району Р.С.К. в Бучачі.

I. 1. місько споживчих — 1
2. для загального закупу і збуту — 66
3. кредитових — 11
4. Украінбанк — 1
5. молочарських Р.М. — 2
Разом — 81

З повищого числа є 4 кооперативи нечинні, в тім 3 для загального закупу і збуту і 1 кредитова.

II. На уділи вплачено готівкою і векслями 107.731 зл. По загальних зборах з дня 16. X. 1931 р. 6 (шість) кооперативів підписало додаткові заяви і зложило уділові векслі на квоту 2.561 зл. Сплата уділових векслів наступає при кождій доставі яєць до Р.С.К. по 1/2 гроша від штуки. Деякі кооперативи (з'їзд в Русилові) вже сплатили свої уділові векслі.

III. Відносно усі точки не маю близших даних з останніх часів.

IV. Оборотові фонди унерухомлено в невибраних довжимостях, льокаціях і білансовій страті. На основі приблизного зіставлення ульоковано мертво 63% всіх оборотових фондів.

V. Довжники зменшилися і з днем 13. XI. с.р. виносять уже около 9.000 зл. Нових боргів майже не уділяється, хіба 10—15 зл. і то тільки на один тиждень. На анкеті від 6. X. с.р. ухвалено, що з кінцем біжучого року борги мають бути зовсім зліквідовані.

VI. Торги пересічно в місяць виносять 41.000.- зл. В порівнанню з попереднім роком торги знизились о 25.2 %. Найбільший спадок торгів був в місяцях січні, серпні і вересні.

VII. Бюджет П.С.К. до дня 16.X. с.р. був пасивний. На засіданню Надзірної Ради 15.X., на якому були присутні представники Р.С.У.К., Ц.С. і місцевого Українбанку бюджет зактивізовано, і є надія, що в біжучому році Союз не викаже своїх страт.

VIII. В білянсі за 1930 р. виказано білянсову страту в квоті 92.342.- зл. З кінцем вересня с.р. на основі приблизного зіставлення р-ку зисків і страт ствержено за біжучий рік около 6.500.- зл. білянсової страти. При тому завважується, що П.С.К. платить річно около 25.000.- зл. відсотків і через це не є в стані працювати активно.

IX. В організаційнім відділі до 1.IV. с.р. працювало двох люстраторів. З кінцем березня принято ще одного люстратора і тепер відділ цей складається з 3 осіб. Один з люстраторів є організаційним директором і більшу частину своєї праці зужив в Союзі. В біжучому році виготовлено для всіх кооператив біланси, відбуто майже у всіх кооперативах загальні збори, в 65 кооперативах переведено по одній люстрації і до всіх кооператив для загального захисту і збуту відбуто поїздки в справі ліквідації довжників.

X. Положення П.С.К. грізне. Всі власні фонди страчено. Причиною страти є: експорт яєць, невиплатність, авто і [illegible]. Кооперативи I. степеня зложили до П.С.К. на уділи около 60% власних фондів. На послідних загальних зборах 16.X. с.р. представники кооператив висловлювалися

в той спосіб, що для удержання П.С.К. потребує зложити додаткові квоти, та ухвалено затягнути Союзові відсотки від уділових вкладів.
Повіт представляється гарно, однак стан П.С.К. дуже поганий.

Львів, 15. грудня 1931.

Д. Кульчицький

Звіт

з Пов. Союза Кооператив

в Городенці.

Союз обєднує 46 кооператив для заг. закупу і збуту. Під торговельним оглядом обслуговує їх Союз в двох магазинах: в Городенці і в Обертині. Союз перебуває кризу досить щасливо і ніяких хитань в його господарці не слідно.

Власні фонди збільшуються дуже незначно. За те обдовження Союза зменшується в міру стягання довгів за товари і с-г. продукти. —

Обороттові фонди уловновані в товарах, довжниках [illegible] і движимостях; тому, що крім довжників не увязнено обороттових капіталів в жадних рахунках, то Союз не відчуває сьогодні браку капіталу і вивязується зі своїх зобовязань точно.

Пересічні місячні торги досягають приблизно 20 тисяч зол. на всіх товарах і с-г. потребах.

Бюджет є зрівноважений, або навіть дещо активний. Це виявилося в зиску виказанім в часі ревізії.

Працю організації ведеться правильно двома службовиками: дир. Білинський і магаз. Бойтар. На поїздки на Заг. Збори виїзджають і інші члени дирекції і службовці. В послідних часах дир. Білинський не виконує своїх обовязків стало, через те, що йому перешкаджають в тім обовязки посла. За те він не побирає ніякої винагороди з Пов. Союза.

Львів дня 14. грудня 1931 р

Квасниця Дмитро

Кооперативний Союз

в Городку Ягайлонськім

належить до ряду незреорганізованих творів.

1) Формально належить до нього Союза 27 Кооперативів але фактично з ними в постійнім звязку лише 14 кооперативів і то дуже кволих. З прочих 13 Кооперативів одна є Кредитова „Каса Помочі" в Городку і одна Районова Молочарський завод в Городку, 7 кооперативів припинили свою діяльність зовсім а прочі ледви дають ознаки існування.

2) Виплачених уділів нема так що через виказану страту з днем 1/10 931 на суму 5.280.84 зл. Союз остав без власних оборотових фондів, які сконсумовано в наслідок виказаного браку.

3) Інші фонди в Союзі ані не зменшуються ані не збільшуються, бо в провізії сплачено Центросоюзові на рахунок запротестованих векслів около 1500 зл. але за те затягнено нові довги в Кредитівці на підставі векслів підписаних членами Надзірної Ради.

4) Обротові фонди Союза розміщені о стільки не раціонально, що на скла-ді маємо великі запаси товарів і то неходких як цикорії, вина, Кос[illegible] і серпи і болдинерія. Все же нагро-мадженно ще є мінімум і погані речі
рочі [illegible]
і не погане бігучого року.

5) Боргів Кооператив Союз зовсім не уділяє чим в 1 квітня 1931 р. до великих боргів в детайлічній сіті склалися на суму около 7.800 зл. Старі борги стали без судового дорогою.

6) Персія місцевих боргів смішно ма-ла: гуртово около 4.500 зл. а детай-лічно около 2.000 зл. а в [illegible] повіт 1.800 зл.

7) Бюджет Союза зрівноважено [illegible] в межах [illegible] до [illegible] все був [illegible]

8) Біляно[illegible] Союза з 1/10 931 в сумі 5.280.84 зл. оказується [illegible] правдо-подібно [illegible] за низького, коли [illegible] [illegible] несплачені [illegible] Кооперативи в Союзі на [illegible] 500 зл.—

9) Організаційно-інструкторська діяльність Союза в гал.в.я правда до грудня [illegible] майже зовсім устала з браку інструктора. [illegible] доперва з початком грудня [illegible] [illegible] [illegible] в особі п. [illegible] і [illegible] [illegible] в Рогатинським п. [illegible]

10) Городенський повіт належить майже до най [illegible] повітів в Галичині [illegible] [illegible] організаційним оглядом, [illegible] в [illegible] [illegible] по селах немає городку [illegible] [illegible] по селах немає

[illegible] шкоди для вибудови творчої орга-
заційної праці. До того всього в [illegible]
Качани підносять голову ГУ і там
Поляки пробують своїх організаційних
сил [illegible] по шинку з німцями (Районо-
ва Молочарня в [illegible] по чому ж [illegible]
а згідно з [illegible]
[illegible] кооперативну організацію
в повірі [illegible] мимо при допомозі
так матеріяльній як і моральній і з боку
поміч. Місцевими [illegible] не дають собі
ради нічого зробити.

17 грудня 1931

[illegible]

Огляд діяльности

Повітового Союзу Укр. Кооператив в Дрогобичи.

I. Кількість кооператив в повіті:

а) для заг. закупу і збуту	....	57
б) молоч. попир. шкіра (ПСК)	.	1
в) шкіряна і шевська робітня	...	1
г) Молочарні	..	2
ґ) кредитові	....	21
д) Жіноча коп. „Труд"	...	1
разом		83.

Членами ПСК є:

для загального зак. і збуту		57
шкіряна і шевська робітня і ПК		2
кредитові		8
разом	..	67

II. Вплати науділів в р. 1931 малі. Від 1. січня до 19. вересня 1931 р. зросли уділи о 1.149·93 зл. і виносять 21.459·56 зл.—

III. Інші фонди зменшились в р. 1931 о 18.378·69 зл і відношення до власних фондів в дни 19/9 є як 1:1·33

IV. Оборотові фонди є ульоковані так слідує:

а) готівка, товари, кредит. кон. і нов.	.	38·21%
б) лд. довжники, довжники, римеси	.	44·86%
в) рухомости, льокації	.	4·60%
г) адмініст. видатки і провізії	.	1·14%
ґ) рах. магазину	.	11·19%
разом:		100·00%

V. Рах довжників зменшився від січня до вересня 1931 року тільки о 1.230·73 зл. Римеси зменшились о 10.595·42 зл. Кредити припинено в цей спосіб, що незначно довго товарів на кредит.— Старі довги стягаються однак дуже тяжко.

./.

VI. Пересічні місячні торги від 1/I – 19/IX. виносили 53.214·09 зл. В порівнанню до торгів в р. 1930 впали на около 25%.

VII. Бюджет до дня ревізії т. з. до 19/9. був активний. В послідніх місяцях по причині дальшого спаду торгів зменшено і кошта адміністрації, так що бюджет і дальше остав активний.-

VIII. Господарський зиск виказаний 19/9. ц. р. виносив 801·92 зл.

IX. Організаційно-інструкторська праця поділена між 3 особи а то: дир. орг. відділу Іван Зарицевич
інструктор Гриць Копун
-"- Теодор Мацюк

Двох перших обслуговує кооперативи для загального рахунку і збуту і для узорецького ПСУК, третій обслуговує кредитові кооперативи а у вільні дні і для загального рахунку і збуту і для платежей місцевих Україна банком (Народний Дім). —

Орг. відділ перевів в р. 1931 до 19/9.

а) 53 провірок кооператив в 94 днях
б) 39 загальних зборів в 39 -"-
в) 7 акцій по кооперативах в 7 -"-
г) 4 акцій в ПСУК в 4 -"-

Праця орг.-інстр. відділу є вдоволяюча. —

X. Господарська криза відбивається також і на Союзі спадом торгів і доходів Союза. До тепер вив'язувався Союз зі всіх своїх зобовязань добре; не знати як буде дальше.-

Львів, 15. грудня 1931.

Дані подані дотично ПСК - Жовква

1. Кількість Кооперативів даного ПСК:

ПСК Жовква обєднує кооператив:

1) для заг. закупу і збуту	32
2) жіночого труду	1
3) кредитові	7
4. міські споживчі	2
	42

2. Майже всі кооперативи мають виплачені уділи до статутової висоти. Доповнено головно мов. зворотами а решту дописано на рах. довжників.

3–7. не маю дат тому, що в послідній час я не був в Жовкві як також тому, що ПСК не робив за III. кв. білансу.

8. Послідний біланс ПСК з кінцем 30/VI. б. р. був зисковий.

9. Під зглядом організаційним працюється слабо. Цілий повіт обслуговує один слабий люстратор. Як дирекція так решта службовиків мимо цего що не мають на місци так богато праці в повіт не виїздають.

10). В повіті всі слабші кооперативи які вимагали спеціяльної опіки зліквідовано (Глинсько Гут, Передримихи, Макропшин). Кооперативи переходять під опіку Руского Рев. Союзу (Мацошин, Зіболки).
ПСК має площу на якій не позволяють її будувати магазини.

Буран

Повітовий Союз в Заболотові.

Союз обєднує 30 кооперативів для спіл. закупу і збуту. З того числа в бігучому році припинило діяльність пять кооперативів в слідуючих місцевостях: в Хлібичині Пільнім, Княжу, Залучу, Драгасимові, Ново-селиці. З инших кооперативів також спалені усі власні фонди кооператива „Єдність" в Видинові і „Воскресення" в Підвисокім. В торговельних зносинах з Пов. Союзом стоїть заледви кілька кооперативів з найблизших до Заболотова сіл. Инші закуплюють товари в приватних купців, або в складі Народної Торговлі в Снятині.

На уділи вплатили кооперативи в бігучім році 70 зл.; на запасний фонд вплинуло в тім часі 201·50 зл. Вигляди на дальшу вплату нема ніяких.

Чужі фонди змаліли дуже незначно. Вигляди на дальше відновлення нема.

Оборотові фонди уміщені так 35% в довжниках 22% в товарах 15% в недвижимостях, 55% в недвижимостях.

Рахунок довжників виказує найбільший відсоток сталого. Тенденції до зменшення сальда цего рахунку дуже малі. Союз перейшов вправді до готівкової торгівлі, але старих довгів стягнути не має сили тим більше, що як показують висліди люстрацій з послідних часів в низових кооперативах господарка зовсім незаладжена, торги впали на 24% в порівнанні з попереднім роком і поширюються крадежі.

Пересічні торги місячні в бігучому році виносять 10500 зл. В послідних двох місяцях ([illegible]) торги виносять по 3400 зл.

При таких торгах бюджет мусить бути пасив-

ним. Ніякі обмеження персоналу чи платень не можуть зрівноважити бюджету котрого приходова сторона не перевищає квоти 500 зл.

Послідна справа виказала в білянсі з 1930 р вико-сить 1753.76 зл. Справа в біжучім році перевищить правдоподібно запасний фонд.

В організаційнім відділі працює секретар Максимів, котрий фактично є всем урядником, і дир. Підгурський, котрий є рівночасно начальним директором і веде канцелярію Союза. Праця організаційна не виказує майже ніяких позитивних вислідів, хоч секретарі відбуваються правильно. Причиною цего є велике розбиття людей і брак якось сталого плану на котрім можнаби оперти ся в праці. Вся сільська інтелігенція втікла від кооперативи і загалом від усякої організаційно-культурної праці.

Союз стоїть перед упадком. Упадок наступить не пізніше як з весною 1932 р. Вказують на це хочби такі випадки, що кооперативи виповідають вже уділи і не звертають уваги на великі торговельні кари. Вже ми маємо вражіння, що Союз піддержують штучно ті чинники, котрим залежить на політичній ролі цего Союза.

Львів дня 14 грудня 1931 р

Квасниця Дм.

К.С. Зборів.

1.) Кількість кооператив в окрузі К.С.:

П. ч.	Повіт	Кооп. хліб. зид. вас. зак. і ...		Шкільні		Міські споживч.		Кредитові		Молочар.		Разом			Крім цего нечленів:
		Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Член.	Нчл.	Члени	Нчл.	Сума	
1.	Бережани	9	.	1	.	.	.	1	1	.	..	11	1	12	1
2.	Зборів	52	5	1	.	2	.	4	6	.	.	59	11 ~~6~~	70 ~~65~~	5
	Разом	61	5	2	.	2	.	5	7	.	.	70	12	82	6

Замітка: К.С. в зіставленню не узглядено.

2.) Тенденція вплат на уділи: слаба. Доповнення уділів переведено в цей спосіб, що обтяжено рахк. кооператив дотичними сумами. Від деяких кооператив взято на покриття обігові векслі. Кооперативи на загал приняли це байдуже, деякі - головно з Залозеччини - неохотно.

3.) Чужі фонди:

а.) Сальдо рахк. Товарових вірителів за час від 1.I. до 30.XI. 1931. виносить . . . »Винен« 9.678·28 зол.

б.) Сальдо рахк. Готівкових кредитів . . »Винен« 14.092·45 -"-

в.) Сальдо рахк. Векслів-трат . . . »Винен« 13.319·86 -"-

Чужі фонди зменшилися в біжучім році о суму . . . . 37.090·59 -"-

4.) Доцільність льокати обороткових фондів у стані рахунків. К.С. веде господарку складно і ощадно. Близших даних відносно поодиноких рахків. стану числового брак під руками.

5.) Рахк. Довжників:

Сальдо рахка. за час від 1.I. до 30.XI. 1931. »Має« 28.014·91 зол.

К.С. керується відносно кредитування кооператив нормою, ухваленою Заг. Зборами, згідно з якою отвертий кредит для кооперативи обмежений до суми 100.- зол.; понад цю границю кооперативи можуть користати з кредиту тільки за векслевим покриттям. В поодиноких случаях норму цю переступлено! Римеси К.С. ескомптує в Українбанку в Зборові. Рівнобіжно з цим ~~..~~

К.С. веде по кооперативах при помочі орган.-інстр. апарату протиборгову акцію в цей спосіб, що бере від кооператив цесії на залові борги і при посередництві Українбанку борги ці стягає. Акцію що ведеться тільки в Зборівськім районі, в Залозеччині започатковано її - на разі без більших успіхів - через Українську Касу в Залізцях.

6.) <u>Місячні торги в пересічі</u>:

25.143·27 зол. - супроти 30.220·75 зол. в 1930. р.
Спадок пересічні в порівнанні до 1930. р. - 16·8 %
(: Торги за час від 1.I.1930. - 30.XI.1930. - 332.428·33 зол.
-"- 1931. - -"-"- 1931. - 276.576·04 -"- :)

7.) <u>Бюджет</u> - пасивний. Причина в першу чергу в зменшенні доходу на продуктах, які експортовано спільно з О.П.С. в Тернополі. Дирекція К.С. для зрівноваження бюджету перевела редукцію платтень, які разом зі зменшенням вплат на соціяльні свідчення дають до 300.- зол. ощадности місячно. При збільшенні доходу з продажі продуктів, які тепер збуваються приватній фірмі в Золочеві, Дирекція К.С. надіється зробити бюджет активним.

8.) <u>Біляно за 1930. р.</u> замкнено чистим зиском в сумі 217·37 зол. Піврічне замкнення рахунків з днем 30.VI.1931. виказало <u>страту</u> на суму 3.457·52 зол.

9.) <u>Організаційно-інструкторська праця</u> - ведена на загал вдоволяюче. Недомагання в цім напрямі виказує Залозеччина (інстр. Павлович). На колегіях в К.С. цю справу обговорювано і видано в цім напрямі відповідні зарядження.

Львів, дня 12. грудня 1931.

Володимир Кипріян

234

П.С.К. Золочів

1.) Кількість кооператив в окрузі ПСК.:

П. ч.	Повіт	Кооп. хліб. для заг. зак. і збуту		Інші		Міські споживч.		Кредитові		Молочарські		Разом			Крім цього нечлені кооп.
		Члени РСУК.	Не-члени	Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Члени	Нчл.	Члени	Нечл.	Сума	
1.	Броди	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.
2.	Зборів	9	1	.	.	.	.	.	1	.	.	9	2	11	.
3.	Золочів	48	10	.	2	2	.	4	12	1	1	55	25	80	4
4.	Радехів	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.
	Разом	59	11	.	2	2	.	4	13	1	1	66	27	93	4

Замітка: ПСК. в зіставленні не узглядено.

2.) Тенденція вплат на уділи - слаба. В минулих роках ПСК. побільшив уділовий капітал дописанням сум, належних кооперативам з титулу надплат за доставлені продукти (яйця). В біжучім році переведено заокруглення вплачених кооперативами уділів до статутової висоти (або її многократности) в цей спосіб, що дотичними ріжницями обтяжено рахунки кооператив. Кооперативи приняли це пасивно, в поодиноких случаях стрічається з нарікан- нями кооператив.

3.) Чужі фонди:

а.) Сальдо рах. Товарових вірителів за час від 1.I. до 30.XI. 1931. виносить .... „Винен" 40.426.04 зол.

б.) Сальдо рах. Готівкових кредитів за час від 1.I. до 30.XI. 1931. виносить ...., „Винен" 9.284.95 -„-

Чужі фонди зменшилися в біжучім році о суму .... 49.710.99 -„-

4.) Дїяльність льокати оборотових фондів в стані чинний:
ПСК. веде на загал господарку оглядно і обережно. Ближчих даних відносно поодиноких рахків стану чинного - на разі - брак, з виїмкою рахка. Довжників.

5.) Рах. Довжників:

Сальдо за час від 1.I. 1931. до 30.XI. 1931. „Має" 30.302.66 зол.

ПСК. придержується відносно кредитовання кооператив норми, ухваленої Заг. Зборами - до висоти половини вплаченого кооперативного уділу, та старається стягнути довги і нижче цеї норми.

Кредит вище цеї норми забезпечує ПСК. обіговими векслями кооператив, які ескомптує в місцевих банках. Услівя ескомпту тяжкі, кооперативи поносять при цім великі кошти. -

Як з одної сторони ПСК. докладає зусиль, щоби стягнути і обмежити довги кооператив і в цім напрямі виказує успіхи, так з другої сторони за мало звертається уваги на це, щоби і кооперативи у себе переводили протиборгову акцію та старалися купувати тільки за готівку. Кооперативи за часто і за легкодушно користають з ескомптовання векслів а це обтяжує часто за много їх бюджети.

6.) Місячні торги в пересічі:

41.200·08 зол. - супроти 59.593·48 зол. в 1930. р.
Спадок пересічи в порівнанні до 1930. р. - 30·86%
/: Торги за час від 1.I. до 30.XI. в 1930. - 655.528·27 зол.
в 1931. - 453.200·91 -"- :/

7.) Бюджет - активний. Докладнійшої провірки в цім напрямі не переводжувано. Замкнення рахунків за I-ше півріч з днем 30.VI.1931. не зроблено.

8.) Біланс за 1930. р. замикається чистим зиском в сумі 987·68 зол.

9.) Організаційно-інструкторська праця - виказує такі недомагання: ведена за мало систематично і планово, обмежується більше роботою реєстраторсько-констатуючою, чим інструкторсько-організаційною. При цім інстр. Наливайко в дотеперішній праці виказав не вповні вдоволяючу фахову підготовку. -

Причини, які складаються на такий стан, є м. и. такі: а.) брак відповідно фахово вишколеного проводу в орган.-інстр. відділі ПСК.
б.) невистарчаюча скількість персоналу (двох інстр.)
в.) обтяжування інструкторів іншою роботою в ПСК.

Наслідки: застрашаючий занепад кооператив так під організаційним, як і під матеріяльним взглядом. Колосальні недостачі касові і товарові, яких від літ не ліквідується. Надмірне розборговання коoп. майна. Великий спадок торгів, що за собою потягає і спадок торгів у ПСК.

В послідних часах орг.-інстр. відділ звернув більше уваги на справу стягнення недостач і богато з них передано на судову дорогу. Протиборговій акції присвячено кілька обіжників,

Крім цего інстр. Наливайко при своїх поїздках в ряді кооператив повів акцію так, що з членами Управ ходив особисто по довжниках і стягав борги готівкою або обновленими векслями.

Львів, дня 12. грудня 1931.

Володимир Кипріян

Звідомлення

про Н.С.К. в Калуші.

Число кооперативів для загального збуту і закупу тепер ~~77~~. 79

Доперва на послідних Загальних Зборах НСК переведено ухвалу, що союзні кооперативи мають вплачувати на уділи до НСК квоти, які рівнаються двомісячному закупови взглядно оборотови кождої кооперативи. Збори були 28.IV.б.р. Доперва в місяці листопаді б.р. Дирекция НСК звернула увагу на цю справу і обовязала кожду кооперативу відповідною квотою і узгляднила рахунок уділів.

До цего часу не сплачено нічого на уділи.

Тим самим власні фонди не збільшились.

Довжники за товари з днем 31.X.б.р. 252790.00 зл.

Товарів на отвертий кредит довше не видається.

Дуже мало видається товарів на векслевий кредит. Є тенденція перейти на готівкові обороти.

Місячні обороти на товарах і продуктах по день 31.XI. б.р. виносили 75000.- зл. і зменшилися на 40-62% в порівнанню з 1930-р.

(В кооперативах зменшились обороти на около 22%. Причиною великого упадку оборотів в НСК є слаба готовкова наявність кооперативів і брак товарів в НСК.)

Тільки лише цею закотивши на около 1500.- зл. тому, що зменшено платні службовцям. В березні зменшено платні на 10%, в дальших місяцях на дальших 5%, отже разом на 15%.

При ИСК працює від серпня 1930 р. всего двох інструкторів на 94 кооперативи. [79 кооператив для загального збуту і закупу, 4 молочні і 11 кредитових].

До 20. XI. б.р. крім виготовлення білянсів для всіх кооператив на місцях, що є рівнозначне з ревізією, переведено ще 65 люстрацій в 58 кооперативах. Без провірки було ще 21 кооператив.

Крім цего відбули інструктори 23 інструкторсько-організаційних поїздок і були делегатами ИСК на загальних зборах в 15 кооперативах.

Один з інструкторів заступав крім цего начальника одного звязку через 1½ місяця.

Ліквідовано всего 5.

Організаційна робота є дуже слаба. Інструктори мають дуже богато праці при переведенню провірок по кооперативах і двох інструкторів не вистарчає на 94 кооперативи.

Не відбуто до 20. XI. б.р. загальних зборів за 1930 р. в 13 кооперативах. 13 кооператив відбули загальні збори без участи делегата И.С.К. Дирекция ИСК не докінчує організаційної праці. На що особливу звернено увагу надзірної Ради ИСК в дни 20. XI. б.р.

І. Дробар.

Окружний Союз господарсько-споживчих кооператив в Коломиї.

Союз обєднує 65 хліборобських кооператив для загального закупу і збуту до тепер чинних з повітів Коломия, Городенка, Надвірна. Крім тих кооператив стоять з ОСК в торговельних зносинах деякі кооперативи з Косівщини.

Згідно з вислідом останньої провірки уділи збільшуються дуже мало. Акція стягання уділів натрапляє на великі перешкоди через захитання довіря до господарки в Союзі.

Обдовження Союза зменшується. Союз сплачує вкладки до обороту і зменшує сальдо векслевого обліґа.

Оборотові фонди на 45% умісковані в недвижимостях, а 20% в довжниках за товари, навози і маши[ни]. Страта виносить 12% оборотових капіталів. В товаровім обороті є не більше як 10% капіталів. В наслідок цего розложення фондів дохід не може покривати адміністрації і відсотків від чужих капіталів.

Сальдо р-ку довжників зменшується. Від 5-ох місяців Союз не кредитує. Продаж товарів ведеться тільки за готівку. Через те і кооперативи перестали з себе боргувати.

Місячні торги в другій половині біжучого року виносять пересічно 44905 зл. Є це торги виключно за товари власні. Крім цего має Союз торги за товари комісові, з котрих вбирає тільки провізії.

Бюджет Союза є до тепер пасивний.

Виказана в білянсі страта з днем 25.VII. виносить 39744.16 зл. Дійсна страта є значно вища через

те, що багато довжників є сумнівних, або зовсім не-
стягальних, а крім цего ринкова вартість будови
є приблизно о 50-60 тисяч зол. нижча від білянсової.

Організаційно-інструкторська праця в останніх ча-
сах ослабла через те, що службовики організаційно-
го відділу були уживані до стягання боргів по низо-
вих кооперативах, а крім цего директор того відді-
лу був довший час ~~дост~~ на заступстві торговель-
ного референта і в часі тих потрясень, котрі пере-
живав Союз, не міг виїздити на організаційні по-
їздки.

Львів дня 12. грудня 1931 р

Квасниця Дмитр

Огляд району ПСК Копичинці

ПСК Копичинці обєднює:

I 1) кооперативів для заг. закупу і збуту 49
2) кредитових - райфайзенок - діючих в районі 16
Українбанк 1
3) сільського-машинових самостійних 5
" " відділів при кооперативах для заг. зак. і збуту 3
4) молочарські - самостійні кооп 3
молочарські відділи при кооп. для загального закупу і збуту 3

Разом 80 з того самостійних кооперативів 76.

II В біжучому році сегодні кооперативи не виплатили на рк уділів нічого, є однак думка, щоби припадаючі на кооперативи речі зворотні за їх офевидно згодою витягнути на рк уділів. Тут розходилобися о квоту яких 8-10 тисяч зл.

III Зменшення гуних фондів виносить 26.000 зл в порівнанню з попереднім роком.

IV Оборотові фонди доцільно розміщені в еті гиних.

V Довжники в біжучому році зменшились згідно ПСК від місяця лише причиною довгів окресл гування кооперативів. На рк довжників, є поважна квота тє около 12 000 зл уділених ОСУК в Чорткові товарами і готівкою. ОСУ згадав вже цей борг листувесь і є надія, що до кінця ц.р він зменшиться до квоти 3000 зл. (є така умова)

VI Пересічний місячний торг виносить 45000 і в біжучому році зменшився о 12½% а то томуй, що ПСК від липня ц.р стратив концесію продажі солі.

VII Послідний зиск вказаний в біляні за рік 1930 виносив 18283 зл - в дійсності - 11283 зл.

III Організаційно-інструкторська праця в районі є вповні наладнана. Кожний інструктор перевів протягом цього року 3 повні провірки в кожнім кооперативі, а окрім цього відбулися по одній провірці ділової і книговодства кооперативів без повної люстрації. Зокрема при ПСК до інструкцій зовнішніх було дві сили, що занималися виключно виготовленням анкет та заг. зборів по кооперативах.

На основі висліду ревізії в районі належить ствердити, що апарат ПСК вложив чимало праці в кооп. організацію в районі, а вслід за цим і успіхи цієї праці є великі. Торговельна карність так під оглядом закупу, як і збуту майже у всіх кооперативах є 100%.

IV. Загальні завваги:
ПСК Копичинці так під оглядом організаційним, як і торговельним є (може) одним з найкраще наладнаних Союзів. ПСК розпоряджає поважною сумою резервового в готівці около 7000 зл і її тепер уживає не закупно безріч, які відставляє вабовово до банкарні Рукера у Львові. —

Дані про П.С.К. Борщів

I В окрузі ПСК Борщів діючі кооперативи:

1)	Кооперативи для заг. закупу і збуту	62
2)	кредитових кооперативів	21
3)	Українбанки	2
	Разом	85

II В біжучому році союзні кооперативи не виплатили на р[x]. уділів нічого

III Чисті фонди в біж. році держаться на тій висоті, що й в попереднім році

IV Оборотові фонди не зовсім доцільно розмішені в стані ... а також запас товару дещо за високий в порівнанні з місячними торгами, однак дирекція

ПСК оправдує тим, що у двох складах не дасться запас помістити до висоти місячних торгів. Крім того в руках довжників ульоковано за поважну суму, яка зараз виносить понад 60.000 зл.

В недвижимостях ульоковано 46.000 зл.

V Рах. довжників в бігучому році зменшився на 13 000 зл з кінцем вересня 1930. Від липня з.р. ПСК причинив цілковито здійснювання товарового кредиту і є дані думати, що з кінцем з.р. остане на рах. довжників невеличка квота а це тих кооперативів, що є в стадії ліквідації.

VI Пересічний місячний торг виносить в бігучому році 51.000 зл і зменшився в біж. році на 16 %. Належить завважити, що в минулому році ПСК торгував бляхою, в цьому році цього артикулу не ведено.

VII Чистий зиск виказаний в біланці за рік 1930 виносив 1358 зл, в дійсності 2839.50

VIII Організаційно-люстраторська праця:

В районі працює 3 люстраторів так що кожний з них обслуговує певну кількість кооперативів приділених йому на [illegible] інструкторський. В цім районі остає люстратор на протязі 2 літ. По переведеню ревізії в нашім ПСК в біжу році, намічено певний план праці орґаніз.-люстр. відділу і цього люстратори придержуються. - Висліди праці орґ-люстраторського відділу, є вдоволяючі. -

IX Стан ПСК [illegible] в бігучому році вдоволяючий. Мимо всяких господарських обставин ПСК є активний. —

Дані ОСУК Чортків

В районі ОСУК Чортків є:

I. 1) Кооперативів для заг. закупу і збуту: 85
2) кредитових кооперативів в тім числі 25
3 українбанки (Чортків, Тлусте, Заліщики) Разом 110
3) 1 Книгарня 111

Кооперативів для загального закупу і збуту, що остають в торговельних звязках з ОСУК є 68 т. є в районі Чорткова 41 а в районі Тлустого 27.

II. Уділи ОСУК зросли в бігучому році на 2000 зл

III. Чисті фонди в бігучому році зросли о 8.500 зл

IV. Оборотові фонди недоцільно розльоковані в спеціальних [illegible]; за велика сума на боргах, маючи на увазі стан Союза.

V. Довжники в бігучому році зменшились на 11.5%

В бігучому році ОСУК припинив цілком кредитування кооперативів, а рівночасно повів енергійну акцію в напрямі стягнення залеглих боргів.

VI. Пересічний місячний торг ОСУК в бігучому році виносить 45 000 зл. враз зі складом в Тлустім і детайловою, а в попереднім році 45 000 зл без Тлустого. Спад торгів в районі Чорткова в біг. році виносить 28%. Причини так поважного спаду торгів, це ті перешкоди, що їх переходив Союз на протязі цього року. (Непорозуміння внутрі і з Усоюзом)

VII. Буджет ОСУК до кінця вересня т.р. був пасивний, а від жовтня ОСУК працює вже активно.

VIII. Последний білянс ОСУК замкнено стратою в висоті 62.000 зл.

IX. В районі ОСУК працює зараз 3 люстраторів під проводом дир Василя Шмати. Праця організаційного відділу починає наладнуватися і є дані вірити, що на протязі найближчих 3-6 місяців район буде зовсім очищений з того буряну, що виріс на цім ґрунті наслідком тих перешкод, що їх ОСУК перетривав в р 1930 і 1931.

X. Кураторія через ПСК Копичинці оздоровить ОСУК на протязі 2-3 літ.

Львів дня 15. XII 1931

[illegible]

Огляд району ПСК в Кремінці

I. Кількість кооперативів:

1. Для закупу й збуту	37
2. Кредитових	4
1. Молочарня	1
1. Виробнича	1
	43

З 37 кооперативів для закупу й збуту 3 кооперативи нечинні. На Кр. [illegible] 5 кооперативів: 1.) Засмиківці, [illegible], Загірці, Шкробівка. Акції в [illegible] нових кооперативів посуваються вперід.

II. Кооперативи дальше вплачувати на уділи не доходять, [illegible] Союз [illegible] стягане уділів не [illegible] енергії. На 1.I.1931 уділи виносили 4.440 зл. а на 1.XI. 4600 зл.

III. [illegible] оборотові [illegible] дуже незначне поменшення. На 1.I. 1931 виносили 30.533.41 зл, а на 1.XI 1931 - 30.143.14.

IV. [illegible] оборотові в [illegible] 6 [illegible] - (22.909.33) - [illegible] V. Торги кооперативів виносить 6.500 зл., а [illegible] 13.500 зл. [illegible] у 6 [illegible] дуже незначні.
[illegible] слабо [illegible] 4 зл [illegible] Необхідний [illegible] інструкторського відділу.

VI. Перевірний [illegible] 6.223 зл.

VII. - [illegible] Союза пасивний [illegible] відсутності [illegible] кампаній.

VIII. [illegible] кооперативи з р. 1930.

виходу справи на 1552·02 р. —

IX. Організаційний апарат виказує певні недомагання, однак із часом усе це зникне. —

27/XII 1931.

[illegible]

Розділ[ьні] Центросоюза по округ[ові] Львівськ[ому]

1) обєднує 62 Кооперативи при утриманню двох складів головного у Львові і побічного в Глинянах

2) На оборотові фонди власні [illegible] Кооперативи около 25.000 зл., які поступенно зносили хоч є біжучим рахункам [illegible] ще як в[illegible]

3) Цифри обороту в оборотах Роздільні хоч і не ведуться в осібній евіденції можна [illegible] Кари не зменшилися з огляду на отворення з кінцем березня б.р. складу в Глинянах.

4) Про дальший розвиток оборотових Роздільні годі що[с]ь гов[орити] без зроблення осібного [illegible] біланду, який буде [illegible] з кінцем біжучого року) на торі [illegible] ревізії Роздільні як нові [illegible] Ка.

5) Рахунок довжників постійно зменшує[ться] (і з порівнанню до стану) першого [illegible] і [illegible] січня 1931 р. сума боргів [illegible] о 40% Кооперативам зменшилася [illegible] з кінцем минулого [illegible] сума борг[ів] около 19.000 супроти 27.000 [illegible]

6) Пересічні місячні доходи Розгрівки виносять в біжучім році около 40.000. Складниця в Глинянах виторгувала до місяця около 10.000 а в послідних двох місяцях зріс до около до 7000 зл.

7) Власного бюджету Розгрівка не має оскільки суми потрібні до бюджету повинні бути зрівноважені.

8) Загальні розрахунки виконані в рахунках від заснування Централі за 193[illegible] виносить 27.772.46 зл. [illegible]

9) Організаційно-інструкторська діяльність Розгрівки вдовольняюча і виконує її при теперішньому порядку трьох людей 2 люстратори і 1 інженер агроном.—

17. грудня 193[illegible]

[illegible signature]

В районі Союза є кооператив:

1. Для заг. зак. і збуту	90
2. кредитових	20
3. молочарських	7
4. спожив. міських	4
5. иньших /Народний Базар/	1
Разом діяльних кооператив	122

Уділи Союзу.

Стан з днем 31 грудня 1930	17.610.10 зл
Влачено від 1/1 до 30/XI 1931	10.233.60 "
Виплачено в тім часі	300.00 "
Стан з днем 30/XI 1931	27.543.70. зл

В році 1931 уділи зросли о квоту 9.933.60 зл

Рух чужих фондів:

	стан 31/XII 1930	Стан 30/XI 31
На р-ку кредитів готівков.	13.822.91 зл	11.222.85 зл
На р-ку кредитів товарових	70.897.50 "	67.142.43 "
На р-ку трат	45.112.82 "	43.723.11 "
	129.743.23 зл	122.088.39 зл

В році 1931 чужі фонди зменшили о квоту 7.654.84 зл

Рух довжників:

	Стан 31/XII 1930	Стан 30/XI 31
На рахунку довжників	23.027.70 зл	27.653.12 зл
На рахунку Римес	40.341.05 "	24.309.99 "
	63.368.75 зл	51.963.11 зл

На загал поменшення в році 1931 виносить квоту 11.405.64 зл

Протибойкотова акція так в самім Союзі як і в кооперативах I ступеня провадиться з успіхом.

Порівнання торгів з попередним роком в пересічи.

	в році 1930	В році 1931
На рахунку товарів	35.299.34 зл	34.028.18 зл
На рахунку продуктів	399.41 "	1895.76 "

Буджет за рік 1931 пасивний, як і всі попередні буджети, натомість прелімінар буджету на рік 1932 заповідаєся зрівноважено.

Біланс за рік 1930 замкнено зі стратою в квоті 29.865.17 зл а в дійсности около 65.000 зл.

Орґанізаційна і [illegible] праця не дає позитивних вислідів.

Михайло Боднар

Дані

відносно повітового Союзу Кооператив в Підгайцях.

1/ Кількість кооператив.

З початком ґрудня 1931. обєднує Повітовий Союз Кооператив в Підгайцях 41 кооперативу повіту політичного Підгайці. Крім того є в повіті 3 кредитові кооперативи. 1 кооператива нечинна.

2/ Тенденція вплати на уділи.

В біжучім році не стягнено на уділи нічого.

3/ Зріст чи поменшення чужих фондів.

Рух чужих фондів представляється в біжучім році так:

	Стан в 1930/1931.р.	Стан з 30.падолиста 1931.
Товаровий кредит	360·90 зол.	3.668·40 зол.
Готівковий кредит	13.502·08 зол.	13.228·98 зол.
Векслі	21.028·28 зол.	11.195·87 зол.
разом	34.891·26 зол.	28.093·25 зол.

Таким чином чужі фонди виказують зменшення на протязі ділового року 1931/1932. в порівнанні зі станом їх з кінцем ділового року 1930/1931. о 6.798·01 зол. або о 19·49%.

4/ Доцільність льокати оборотових фондів в стані чиннім.

Значна частина оборотових фондів ульокована на рахунку довжників та переходовім /що є також рахунком довжників за с.г.потреби/.

5/ Спеціяльні рахунки довжників.

Рахунки довжників представляються так:

	Стан з білянсу 1930/1931.	Стан 30.падолиста 1931.
Довжники товарові	15.594·30 зол.	14.673·36 зол.
Переходові суми	7.806·85 зол.	8.097·22 зол.
разом	23.401·15 зол.	22.770·58 зол.

Таким чином на протязі від липня по кінець падолиста 1931. довжники зменшилися о 630·57 зол. або всего о 2·69%.

Рівнож в повіті акція за зменшенням боргів дуже слаба, а майже ніяка.

6/ Місячні торги в пересічі.

Торги Союзу на протязі від липня по кінець падолиста 1931. виносять:

	Разом:	Пересічно на місяць:
Товарові торги:	68.513·06 зол.	13.702·61 зол.
Посередництво I /сіль/	22.177·57 зол.	4.435·51 зол.
Посередництво II /нафта/	17.437·65 зол.	3.487·53 зол.
Сума	108.128·28 зол.	21.625·65 зол.

В порівнанню з 1930/1931. діловим роком пересічний місячний торг впав о 19·12% /в минулім році виносив 16.942·18 зол./.

7/ Активність чи пасивність буджету.

Адміністраційні видатки Союзу виносять 1.711·75 зол. місячно.

А саме:	
платні	1.285·-- зол.
каса хорих	80·45 зол.
пенсійний інститут	100·-- зол.
до перенесення	1.465·45 зол.

З перенесення	I.465·45 зол.
безробіття	2·I0 зол.
оборотовий податок	30·-- зол.
доходовий податок	I5·20 зол.
світло	I0·-- зол.
опал	25·-- зол.
чинш	I34·-- зол.
порта	I0·-- зол.
непередбачені видатки	20·-- зол.
разом	I.7II·75 зол.

Доходи Союзу виносять пересічно в місяць:

з р-ку товарів	753·6I зол.
з р-ку посередництва I	86·80 зол.
з р-ку посередництва II	I04·63 зол.
I% на орґан.фонд	I37·02 зол.
з р-ку відсотків	68·33 зол.
разом	I.090·39 зол.

Таким чином буджет Союзу пасивний на 62I·36 зол. місячно.

8/ Послідний /виказаний в біляисі і в дійсности/ зиск чи страта.

Біланс Союзу за I930/I93I. замкнено стратою в сумі 7.22I·53 зол.

9/ Орґанізаційно-інструкторська праця.

Орґанізаційну працю в повіті виконують 2 службовики Союзу, а саме п.інж.Кузьма Гриць, що є також директором орґан.Союзу, та п.Паславський - інструктор Союзу.

В Підгайцях, дня I6. грудня I93I.

[illegible] ревізор

Інформації що до повіт.кооп.осередків:

I.Р А В А Р У С Ь К А.

1).Кооператив споживчих в районі 48.
2).Уділи збільшилися за час від 1.I.1931.о 35.50 зл і нічого не робили завідуючі чинники в напрямі збільшення уділового капіталу мимо того,що уділовий капітал можна було збільшити ще бодай о 5000 зл.
3).Чужі фонди змаліли від 1.I.1931.так:тов.кредит о 780.05 зл, готівк.кредит о 1500.77 зл,вкладовий о 22632.87 зл-разом змаліли о 24.914.09 зл.
4).Фонди переважно корисно уміщені(стан боргів малів).
5).Довжники:на сталертіх рахунку змаліли від 1.I.о 5341.70 зл, довжники не римесах збільшені о 951.00 зл.Борги зменшуються.Товарів на кредит не дається зараз.Залеглі борги покриваються сумами осягненими зі стягання боргів по кооперативах I степення.
6).Пересічні місячні торги в цьому році 18007.40 зл
7).Буджет в приближенні пасивний на около 300 зл в місяць.
8).З 7.III.1931 білянс пасивний на 13338.90 зл.
9).Організаційно-інструкторська праця цього року досить жива.
10).ПСК мігби працювати активно,якщоби настали переміни на пості торговельного референта,а Дирекція бодай доривочно брала участь в організаційній праці.В останніх місяцях торги змаліли і в ПСК і по кооперативах.Протиборгова акція йде з живим темпом.

II. Л А Ц І В . ОСК з днем 30.V.1931 стратний на 6743.70 зл в порівнанні з власними фондами 504.90 зл.Місцеві чинники задумали урухомити ОСК мимо того,що він не має найменших виглядів на існування.Місцеві чинники поробили старання у вірителів для відписання а вл.зреченняся належних їм квот і по осягненні цего білянс зладжений виказує білянсову надвижку на 453.92 зл при такі попередних власних фондах.Місцеві чинники одержали доручення,що-якщо придбають в готівці на уділи бодай 10000 зл-РСУК може дати згоду на віднову діяльности.В районі около 25 кооператив,членами всего 9.

III. В О Л О Д А В А -"Солідарність".Повстала без відома РСУК.
В районі споживчих кооператив українських 24 володавського повіту,1 берестейського,4 любомльського.Кооператива основана хибно в самих початках:членство мішане,уділ 10 зл,відповідальність 10-разова.Кооперативи вплачували по 10-40 уділів,що при евент.ліквідації кооперативи знищилоби всі кооперативи району.На це звернено увагу і кооперативи зложили формально тільки по одному уділові,а дальші квоти дали як зачет на товарі.Керуючі чинники кооперативи не повинувалися пересторогам:заперестати торгівлю на ширшу скалю рільничими машинами,вели цю торгівлю дальше неуміло і кооператива нині майже нечинна мимо того,що минулий рік замкнено було білянсовою надвижкою 578.38 зл.При відповідній доборі людського матеріялу до керування кооперативою кооператива моглаби нині повеличатися дуже поважними успіхами.Дільний зараз орг.відділ,який має за ціль удержати при житті дотеперішні кооперативи і організувати нові та підготовити за порозумінням РСУК ґрунт під будучий повіт.кооп.осередок,оснований на принятих засадах в нашій кооперативній організації.

Львів,дня 11.грудня 1931.

рев. Шерепин

Огляд району бувшого П.С.К. „Радехів“.

З днем 1 вересня ц.р. перейняв К.С. Союз всі агенди торговельні і організаційні бувшого П.С.К. Радехова.-

Передано до К.С. Союз: 43 кооп. для зак. закупу і збуту

з пов. Радехів 18 " " " " "

—"— Камінка 3 " " " " "

—"— Горохів. ~ разом 64 " " " " "

11 кредитових

2 Р.М.

Кілько кооператив стало членами К.С. не знаю, бо через в місяці листопаді і грудні ішла в тім напрямку акція.

Бувший П.С.К. Радехів закінчив свою діяльність зі стратою около 60 тисяч. Яка в дійсности є страта не знаю бо до нинішного часу не переданого Рев. Союзові ліквідаційного біляншу. Страту покрито фондом запасним і уділами. Через це по кооперативах виказується з кінцем ділового року перевадено праці. Торги вили перевагами на 40%. Дисципліна торговельна слаба.- Це вказує з упадком П.С.К. який не мав на складі товарів.- К.С. Союз відбудує кілька агенцій в Радехові та Камінці в справі торговельної кармоти та на жаль як слухи доходять складниці невтовні ремонтують ся.- Про всі дані в тім напрямі може дати вияснення пільна ревізія яка з кінцем цего місяця відбудеться.

Львів дня 15 грудня 931 р.

[illegible]

Огляд району Р. С. Горохів.

Союз формально зачав свою діяльність з днем 1 жовтня у. р. Веде на разі агенди організаційні. Торговельні ще далеко веде кооп. Добробут в Горохові.-

По районізації через Р.С.У.К. в 1930 р. начисловав-би цей Союз 22 кооперативи для загального закупу і збуту. В дійсності [illegible] він у себе більшу скількість кооперативів: є це ті, що тяготіють чи то до Володимира чи Луцька.- Деякі з тих коопе-ративів належать по членству до двох Союзів. На разі справа невиясненою тим більше, що кооперативи непоясняють цього, посилають до відома, крім одної (Бодячів).

З хвилею приняття організаційної [illegible] взялися праці до основання ряду кооперативів майже у всіх селах Горохівщини головно коло самого Горохова, але чи дані кооперативи вже розпочали свою діяльність не знаю, бо немаю жадних інформацій по причині моєї відсутності в тім повіті.- Не можу [illegible] подати жадних даних, як іде праця у даному Союзі та які фонди має він до розпорядимості.-

Зазначую, що з вищевказаних кооперативів з числа 22 є самовистарчальними і життєздатними. До них зачисляю: кооперативи: в Тучанах, Угові, Рачині, Залозові. Решта проявляє дуже слабу діяльність.-

Львів, дня 15. грудня 931 р.

[illegible] р.

Короткий огляд району ПСК в Рогатині

ПСК в Рогатині обєднує 152 кооперативи членів РСУК і 20 нечленів.

На ділі виплачується при закупі товарів 1% ві всіх складах дуже інтенсивно.

Власні фонди є ліквідні за виїмкою уважнених в нерухомостях прибл. 9.000 зл. Чужі фонди [illegible]. Загально за останній місяць борги зменшилися — протиборгова акція ведеться дуже інтенсивно.

Місячні торги в пересічі около 65,000 зл, буджетової висоти 70,000 зл не осягнено. Зиск за останній рік 9000 зл. Організаційно інструкторська праця недомагає в напрямі поширення ідеї дрібної ощадности, яка привилася лише в двох кооперативах Подусільна і Заланів.

Задля ліпшої господарки перебрав ПСК одну кооперативу і веде на власний рахунок. —

14. XII. 1931

[signature]

Огляд діяльности ПСК в Рудках.

I. Кількість Кооператив:

а) для загального закупу і збуту 36
б) молочарських 5
в) кредитових 4

Разом: 45

Членами ПСК є 23 Кооп. для загального зак. і збуту.

II. В р. 1931 не вплачено на уділи нічого.

III. Удільних фондів - крім старого довгу в Центросоюзі і дрібних квот, котрі виплачуються що місяця нема. В дни 11. грудня виносили усі фонди - крім 17.000.- Ц.С. около 1.500.- зл. —

IV. Оборотові фонди є ульоковані слідуючо:

а) вложені в товарах і тов. передатах 53·64 %
б) борги, рімаси 19·20 %
в) рухомості, льокації 8·04 %
г) непокрита страта 19·12 %

разом: 100·00 %

V. Довжників від р. 1927/28 зовсім нема. Єдинокі старі довжники - кооперативи і фізичні особи - яких довги є на 80% сумнівні, або нестягальні і ті довги зменшуються мінімально. —

VI. В р. 1931. пересічний місячний торг виносив 7.434·70 зл. В порівнанню до р. 1930 впали торги о 23·21 %.

VII. До тепер будження Союза був активний.
~~[illegible]~~ однак Союз мусів сам оплатити [illegible] - були пасивні.

VIII. В останнім році виказував більше зиск 1.777·35 зл. Однак через відписання ~~[illegible]~~ нестягальних довжників і інших [illegible] Союза виникла страта

/.

1.051.86 зл., яка з непокритого стратного р. 1927/28 ви-
росла округло 6.000.-зл. а в дійсности з дальши-
ми реституціями і сумнівними довжниками
виносе около 9.000.-зл. —

II. Люстраційно-організаторську працю в повіті веде
п. Павло Іванів на удержання котрого КУК платить
місячно 150.-зл. Названий працює в Союзі дотепер
від 1. грудня 1930 р. В році 1931 переведено 33 люстра-
цій - скільки поїздок на загальні збори і від-
ших справах - не обчислено. -

III. Загальні завваги: Союз - при нинішних торгах і слабій
торговельній дисципліні більшости кооператив - не може
самостійно існувати і потребує дальше підмоги
на удержання люстратора. Нещастям Союзу є те, що
теперішній директор Союзу не бере найменшої участи ані
в праці організаційній, ані люстраційній, хотяй має на
це доволі часу (за цілий час свого побуту в Бережанах від року
1928 не був дир. Грушкевич ані разу на заг. зборах, ні кооп. свя-
тах ні). — На мою думку добрий люстратор, котрий
визначився також на торговельнім ділі, міг би бути то-
варовим референтом і люстратором в одній особі, бо по
упадку неживоздатних кооператив остане тоді в Бережанському
районі найбільше 18 кооператив - котрі можна інструувати
в торговельних ділах; через це відпала би платня одного
директора - яка нині виносить около 380.-зл. місячно і
Союз міг би протягом двох літ довести покрити страти
а тоді передати агенцію в Бережанах Складовому НС. або ОСК
в Самборі, яка може добре існувати без ніякої помочі. —

Львів, 15/12. 931.

[signature]

Огляд діяльности О.С.К. в Самборі.

I. Всіх кооперативів в Самбірськім повіті – 78 —
" " " Ст. самбірськім " " 43 —
разом: 121 —

Членами ОСК Самбір є 73 —
нечленами є ---- 48 —

II. В р. 1931 вплачено на уділи до дня 30/8. -- 257.- зл.

III. Чужі фонди зменшилися в р. 1931 до 30/8. о 16.156.98 зл. і відношення його до власних фондів є як 1:3.12.

IV. Оборотові фонди є ульоковані як слідує:

а) готівка і товари	31.888.73	=	41.67 %
б) довжники ----	31.842.93	=	41.61 %
в) переходові і адмін.	2.786.84	=	3.64 %
г) льокації - движимости	6.650.75	=	8.69 %
д) страта	3.350.68	=	4.39 %
стан 30/8. 931. =	76.519.93	=	100.- %

V. Ск. довжників зменшився за час від 1/1 – 30/8 о 4.634.34 зл. Від осени кредити в Союзі зовсім замкнені – старі стягається. —

VI. Пересічний місячний торг 34.343.- зл., в листопаді і грудні м.р. значно зменшився (листопад 27.941.71 грудень до 11/12 7.829.75 зл.) —

VII. Бюджет Союза пасивний

VIII. При річному білянсу 30/8. виказано страту 3.350.68 зл (при запасовім фонді 2.056.54 зл). —

/.

IX. Організаційно-інструкторську працю в обох повітах веде дир. орг. відділу Остап Кобзеський і 3 інструкторів. — Інструкторами з початком року були: Данило Захарченко на Ст. Самбір і Михайло Головай і Степан Балудзівський на самбірський повіт. Правдоподібно від нині ц.р. звільнено Степана Балудзівського (щоби ратувати бюджет Союза) але опісля дирекція без порозуміння з РСУК взяла на місце Балудзівського інж. Омеляна Веца, котрий досього часу не працював ще ніде як інструктор. —

X. Загальні завваги: Головним лихом Союза — є недібраний склад дирекції і інструкторського апарату. Між членами дирекції нема щирої-дружньої співпраці, брак взаїмного довір'я до себе, а зокрема — головно від начального директора Михайця — невдоволення з праці других товаришів. Другим лихом Союза є слабе вивінування його у власні оборотові фонди, та брак торговельної дисципліни кооператив супроти него.
Причиною слабої торговельної дисципліни є — на мою думку — невідповідний інструкторський апарат, який не має великого впливу на село. Через спадок оборотів обнизився також дохід Союза, який не вистарчає на найконечнішу винагороду службовиків. —
Щоби зменшити адміністрацію Союза винесла Надз. Рада на своїм послідні засіданню ухвалу про ще дальше зниження і так низьких уже платень, та редукцію персоналу. В додатку до того ухвалила, що інструкторів мають оплачувати самі кооперативи. —
На мою думку однак всі ті засоби не змінять положення Союза доти, доки не змінится дирекції і не заангажується відповідний інструкторський апарат, котрий налагодив би відносини по кооперативах в повіті, а відтак збільшив би торговельну дисципліну кооператив супроти Союза і ~~[illegible]~~ збільшив би власні фонди Союза. Інакше Союз не удержиться!

Львів 15/12. 931.

[illegible signature]

Подання дат дотично Кооп. Союзу в Сокалі

1. Кількість Кооперативів К. Союзу:

Район К. Союз обіймає Кооперативів:

I.	Повіт	Сокаль	1. для зак. закупу і збуту і молоч.[illegible]	77
			2. кредитові	12
			3. Р. М. С.	6
II.	"	Рава р.	1. для з. з. і збуту	6
III.	"	Володимир	1. " — "	34
IV.	"	Горохів	2) кредит	2
			1) для з. з. і зб.	18
V.	"	Радехів	1) для з. з. збуту	41
	"		2) промислова	1
	"		3) міська	1
	"		4) Р. М.	2
			5) кред.	9
VI.		Камінка стр.:	1) для з. з. і зб.	17
			2) кредит.	1
				227
		Горохів		3
				230

193

2. Тенденція вплати на уділи:

Кооп. Союз перевів всім Кооперативам повіту Сокаль - Рава (для з. з. і зб.) уділи до статутової висоти через рах. довжників. Кооперативам п. Горохів - Володимир всім по 200 - зол. (1 уділ) а Кооперативам Радехів - Камінка переводиться по 200 - зол. лише таким, які є тепер здатні. —

3. Зріст чи поменшення чужих фондів:

Чужі фонди дещо зросли через отворення двох складнів Радехів - Камінка. Релятивно змаліли тому, що К. Союз стягнув в біжучім році з Кооперативів на вплату уділів і сплату довгів понад 40,000 - зол. і того звільнився чужих фондів - головно вкладок.

4. Доцільність льокати оборотових засобів в стані [illegible]

Недоцільною є в стані чинній квота на рах. довжників 110.980·95 (27% біл. стану). Ця квота зросла в біж. році о дописані уділи а змаліла до дня 1/XII. б. р. приблизно о 40,000.– Довжники постійно стягаються а нових довгів майже не уділяється.
Запас товарів є приблизно на 30,000.– за великий. Це не дається так усунути тому, що є богато товарів неходких (машини шт. навози) і Кол. Союз має крім централі 4 складниці які мимо цього що мало торгують відповідний сортимент товарів на складі мусить мати.
Квота на рах. переходовій в стані чинній виносить зол. 22,963·91. Деякі квоти є переходові дійсно (оправдані) деякі неоправдані.

5. Спеціяльний рахунок довжників є на половину вище згаданих рах. переходових. Тенденція зазначена під п. 4.

6. Персональні місячні кошти всіх складів виносять за три квартали б. р. зол. 88,656.– (в тім Радехів і Камінка були лише два місяці)

7 і 8. За послідні квартали біланс є активний. Перші два квартали були стратові. Страта виказана в білянсі з дня 30/9. 1931. виносить зол. 6815·91

9. Організ. апарат працює слабо. На повіт: Сокаль, Володимир і Горохів було всего двох люстраторів (досить добрих). В послідньому часі зачинає виписувати Др Мельник. Позитивним явищем є екзекуція майна (недоборів).

10. —

Буран

Короткий огляд торг.-орг. діяльности до квестіонаря

Окр. Союзу Кооперативів

Станиславів.

До 1. В районі ОСУК Станиславів є чинних 101 Кооп. для закупу і збуту в тім однак сильно загрожених 14-, так, они правдоподібно з 1.I 1932. перестануть функціонувати не викупивши патенту. - В порівнанню торговельних взаємин з ОСУК Станиславів стоїть 76 кооперативів. - Кооперативи на окраїнах як Оттинія, Солотвина переважно закупно полагоджують приватно.

До 2. В 1931 році до 30.XI. вплинула на уділ до ОСУК від союзних кооперативів квота 2.316·70 зол.-
Стан уділів в ОСУК з 30/XI 1931. 61.299·40 зол. —

До точки 3. Чисті фонди з 30/XI 1931. виносили на:

1) гот. кредиті	11.371·48
2) товар. -"- (неповідомлені)	14.734·10
3) векселеві -"-	24.398·07
4) рах. Центросоюза	2.853·56.
Разом	53.357·21.-

Чисті фонди зменшилися від білянсу за 1930 рік о квоту 172.740 зол. себто цілою вартостю фондової недвижимости Н.П. —

До точки 4. Стан сальда довжників рахунково представляється слідуюче:

Сальдо з 31.XII 1930 р.	92.875.-
" 30/XI 1931.	88.725.
зменшилось на квоту	4.150. зол.-

В дійсности борги ОСУК стягнуть більше, а на такий некорисний вислід стягнення боргів вплинула ся обставина, що в 1930 році роздано легкою рукою на вексельний кредит товарі, яких то векселів довжники не викупили ще до тепер, а Союз з обави власну платив на викуплення тих векселів.-
Стан зобовязань ОСУК з титулу ресконтованих векселів виносив з 30.XI 9.500 зол., коли з 31.XII 1930 тих векселів було 87.300 зол.

До точки 4.5. ОСУК продає товари в засаді лише за готівку, у виїмкових випадках здоровий кошти урилюк ся з [illegible] кредиту до найблищого закупна. –
Майже всіх довжників заскаржено – одначе цего дорогого від неналадження Кооператив майже нічого не добуто; рівнож приватні довжники за [illegible] і бланку платять дуже лихо. –
Вся увага як апарату в централі так організаційного відділу зосереджено на стягнення боргів. –

До точки 6. Місячні торги ОСУК в 1931. виносили з 11. місяців 656.690 зол або пересічно місячно 59.700 зол. Торги продукцією П.307 зол або місячно пересічно Н.670. зол.
Спадок торгів в 1931. р. в порівнанні з 1930 роком 42%. – Тенденція торгів шор. товарами в II-ій половині 1931. р. удержала на однаковім уровині 55.000 – 60.000 місячно. –
Причина слабого відносно торгу в II. півріччю 1931. року взг. несподіваної звишки торгу в XII. 1931. року показує ся та, що сильно ослабли кооперативи підвідні (Олеський, Соловина, Богородчани), а друга причина лежить в тім, що ОСУК не держить жидких товарів в тім районі, які то товари купують кооперативи приватно як: 1) лука різних родів 2) рис, 3) шкіра 4) полотна. –
Рівнож на зменшення торгу в ОСУК впливає відємно слабо ~~слабо~~ неналаджений закуп яєць ОСУК від кооператив.

До точки 7. ОСУК працює в місяцях жовтень і падолист без страт. –

До точки 8. ~~Протягом~~ Пр. білянс за три ~~[illegible]~~ кварталы 1931 р. себто з 30.IX 1931 ОСУК виказав страту 11.521.07 зол

До точки 9. Інструкторсько-організаційна праця ведена скріпленими працями епітомо виказує поправу в порівнанні з попередніми роками. –
В інстр. орг. відділі зараз працює трох а то дир. Швалюк, інстр. Ворончак і інстр. Кашінський. Інстр. Гельбарговського перенесено на кач. складницю в Товмачі від 15.XI 1931. р. б. Гельбарговський кождої неділі і свята відбуває організ. обїздки до кооператив району Товмач. –

до точки 10.

Повне уздоровлення ОСУК залежить від стягнення боргів.—
Беручи під увагу спеціяльні обставини льокальні, де деякі кооперативи для задоволення товарами звичайно в ОСУК не можуть в ніякому випадку у власних силах ратувати ся, ОСУК є змушений для ратовання своїх претенсій займати нерухомости тих кооператив і в їх торговельних убікаціях відкриває детайлічні відділи кол. товарами.—
Першу пробу того рода для стягнення своїх претенсій в квоті около 5.000 зл (пятьтисяч) зроблено з кооп. Нар. Дім "в Тисьмениці", котрої нерухомість взяв ОСУК від "от добровільною" прилученим заряд, а в одній з убікацій відкрив детайлічну крамницю з 1.XII 1931 р.
Тенденції в ОСУК Станиславів до перебрання складниці в Галичині немає.—

Львів 16.XII 1931.

[illegible]

Звідомлення

про Союз Кооператив в Стрию.

Число кооператив для загального збуту і закупу і мішаних, що стоять в торговельних звязках з С.К. є тепер 156

Дирекція СК має все на увазі збільшення уділів. В біжучім році до 30.VI. вплинуло на рахунок уділів понад 1600.- зл.

[illegible] фонди поменшилися [illegible] довжників за [illegible], наводи і товари. Тенденція тепер є до зменшення довжників.

Обороти впали приблизно около 25%.

Страта за I. півріч 1931 р. виносить 11000.- зл. і походить з того, що осягнено менший відсоток зарібку на товарах, чим преліміновано. [Тому осягнено [illegible] зворот а в розходах пороблено лише ощадності.]

Організаційно-інструкторська іде правильно. Уладжено ряд анкет для надзірних Рад, Управ і крамарів. Провірки переведено з всіх кооперативах вже. В багатьох кооперативах переведено провірки по 2 рази а навіть і по три.

І. [illegible]
рев.

Союз Укр. Кооператив в Теребовлі

I. В районі Союзу 30 кооперативів для загального закупу і збуту. З того 5 в аренді Союзу. Крім цього веде Союз детайлічні крамниці в двох місцевостях де нема кооперативів для заг. закупу і збуту.

II. Вплати на уділи дуже незначні. Ледви чи 1.000'- зл. зібрано в біж. році.

III. Чисті фонди помітно зросли. Страти на сирах в 1929–1930 роках. Будова власного дому, витрачено на него кругло 30.000' зл. при дуже малих власних фондах ані не досягають 30.000'- не вчисляючи очевидно страт на сирі; ані власні фонди не тільки в двох перемишлянських ще покльопутали; але можна [illegible]

IV. Борги приплатив Союз цілковито, а товарові довжини не перевищують суми 7.000 золот.

V. Місячні торги в пересічі 22.000'- в порівнанні з минулим роком вищі на 18%

VI. Господарка в районах буджету, зн. на сирах підтримує активність Союзу в 1931 році.-

VII. Страта за 1930 рік фактично кругло 45.000'- з. (колегіальні р-ки з У. Союзом) Союз виказав в неправильно зложенім біляні [illegible] понад [illegible] претенсії У. Союзу 600'- золотих. Ту не вчислено [illegible] %% від

IX. Орг.-інстр. праця невистарчаюча. Інструкції не точні - праця ~~[illegible]~~ мало видатна і непланова.-

Львів, дня 13. XII 1931

Др. [illegible]

П.С.К. Скалат

I В районі Союза 36 кооператив для заг. закупу і збуту. Всі живі.–

II В біж. році вплатили кооперативи близько 2.000'– на уділи.

III Чужі фонди поменшено на кругло 15.000'– зл.

IV Оборотові фонди доцільно використовується, [illegible] ринок товарів, обмеження боргів товарових –

V Від місяця вересня б.р. довги товарові кооператив меншають в пересічні понад 3.000'– місячно. Розборгував Союз кооперативам 27.000'– В порів. 27.000' – власні фонди Союза [illegible] з минулим роком обороти (Союза кооперативів) поменшалися кругло 13.000'– зл. [illegible] кредити ту не вчислено.

VI Пересічні місячні [illegible] виносять кругло 25.000'= обніжка [illegible] виносить 18%

VII Господарка в рамах бюджету, активна.–

VIII За 1930 р. виказав Союз зиск 3.000'– + 3.000'– списаного на рах. наперед заплаченого чиншу і рах. очищ.

IX Орг. кооп. праця [illegible] – вистарчаюча.– Кооперативи на жаль у великій більшості [illegible] розборговані так що проти боргове [illegible] тим більше що кооперативи [illegible] переважно вибіжувані майже самовистарчальні і тільки під сильним натиском Союза здержуються і стають борг.–

Союз веде [illegible] [illegible], [illegible] положне.

Львів, дня 13.IV 1931

[illegible]

Короткий перегляд стану Под. Союзу Кооператив, в Тернополі

1. Подільський Союз Кооператив має членів 80, то
кооператив загального закупу і збуту. 12 коопера-
тив району тернопільського находиться в стані
нечинніх, з того 3. в ліквідації. – Пацифікація, і
зловживання це причини нечинного істнування 12. коопера-
II Союз ще-може стоїть на уділи, але вплати
на уділи маленькі, не більше 1.000 вплачено на
уділи в 1931 році.
III Чисті фонди остали майже в незміненому
стані, з тої причини що страта за 1930 рік
у висоті 43.000 – похлонула майже цілий власний
фонд, тому то, для ведення діяльности треба було
задержати хоч чисті фонди у висоті минулорічній, так
більше, що стягування своїх боргів іде досить пиково.
IV Оборотові фонди вистарчають, Союз не потребує
Розмірно малий запас товарів, здержування видачі то-
варів на кредит, ~~та~~ при значно побільшених обороті уможли-
вило Союзові екзистенцію. –
V Боргувати товари, Союз запереставший на весну 1931 р.,
тільки кооперативи, які не заплатили боргу, тільки
одержують товарові кредити у висоті 50 – 100 зл. у товарах.
Та мимо сильного натиску на довжників не богато
вдалося Союзові осягнути. Бо головні довжники Союзу
це кооперативи нечинні, в ліквідації, або в так тяжко-
му стані що ще рятувати свої претенсії до Коопера-
тиви Союз бересь до їх санації, або завідує детально
ок. в Купчинцях, Денисові, Богатківцях, або наставляє
управителів ок. в Гаях і Сущині, або дає кращих кооперів
ок. в Лозовині, Баворові і инших. –

VI Торги виносять в персії 70.000 зл. місячно, то є в порівнаню з минулим роком майже подвоїлися.-

VII Господарка в рамах буджету, з незначним уділом. ~~[illegible]~~ При помочі зисків на обзорах Союз вийде в 1931 році активний.-

VIII За 1930 рік виказав Союз страту білансову у висоті 43.000 зл. було.

IX Орг.-інструкторська праця значно покращала. При люстраторі стало в розїздах ~~люстраційних~~ а кромі того всі члени Дирекції карної неділі виїздять на село.- Ох, що не було би цеї грізної кризи то Пов. Союз при тій інтенсивній праці міг би вилікуватися на протязі найдовше 2-3 літ. Кожний иньший район, ~~що~~ можнаби було вже вилікувати орг. працею біжучого року, бо Союз дійсно в тім році витратив безміч енергії на орг. роботу в повіті, але тернопільский район занедбаний від років літ вимагає праці ще більшої і видатнішої.-

Оборот ощадн. в біж. році майже подвоївся. Кооперативи і доставці вдоволені з очищених цін диктованих Центр.

Львів, дня 13. XII 1931

Др. Петрів

Короткий перегляд стану П.С.К. Збараж.

I. В районі 76 кооператив для заг. закупу і збуту. З того дві нечинні.—

II. Вплати на уділи в бір. році перевищають деяко суму зл. 1000.—

III. Чисті фонди не поменьшилися з причини незвичайно малих власних фондів, Союза за 1930 р. кругло 27.000 зл. [illegible] зменьшити чисті фонди, вони навіть деяко зросли, кругло на 15.000.

IV. Малий запас товарів, та здержання майже всіх тов. кредитів, при енергічному стягуванню старих боргів — уможливило Союзові дальше істнування. Фонди оборотові використовуються доцільно, очевидно крім старих довгів, які годі стягнути з деяких підупавших або зовсім завмерлих Кооператив.

V. Зиски товарові, враз з уділами Кооператив виносять всего кругло 10.000 — то є поменьшилися о 2/3.

VI. Пересічні місячні торги в бір. році перевищають суму 35.000 — В порівнанню з минулим роком менше на 15%.

VII. Господарка в рамах буджету.

VIII. В 1930 р. білянсова страта кругло 30.000

IX. Орг.-інстр. праця ще до сего не налагоджена, 15 Кооп. не злюстровано зовсім в бір. році, головно волинського району. В порівнанню з минулим роком сліднє поліпшення, але ще богато посвятить вложити енергії, щоб район уздоровити.—

В 1931 році буде Союз *активний*. —

Львів дня 13.XII 1931

Др. Петрів

I. Народний Дім
в Устриках дол.
(Кооп. Организація повіту: Лісько).

1). Кооперативів: 39

2. Від літ 2-ох тільки виїмково вплачують на уділи.

3). Уділи фонди — незмінні від 2-ох літ

4). Обротові фонди в товарах, боргах (головно!).

5). Борги на місци. Є спроби стягати та нема можливости стягнути. = Деякі тимчасово перестали торгувати, бо нема на борги фондів.

6). У сільських кооперативів (деякі тільки:) тепер осінню до 15. зол. денно, місячно до 450 зол.
в Н. Домі: детайлічні: до 120.— зол. місячно до 3.600.—
гурт: " 200.— місячно до 6.000.—
разом до 320.— місячно до 10.000.—

7). Бюджети більшість активні.
В Н. Домі — активніші!

8). В Н. Домі зиск 97.— зол. (з 1930).—

9). В 2-ій половині року нема інструктора. Управитель торговлі Н.Д. п. Негребецький приняв на себе обовязок обслугувати кооперативи, але мало їздить (досі був в 4 кооп.).

10). Криза дається населенню дуже болюче відчувати, просто нема ніде гроша.

А. Гаврилович

II. Лемківський Союз Кооператив (Організаційний Центр) в Сяноці.

1). Кооператив: 39

2). Від 3-ох літ нема майже вплат на уділи.

3). Дещо меншають чужі фонди.

4). Оборотові фонди в боргах, товарах (головно!)

5). Борги на місцях. Стягати їх дуже трудно. Всі залишили боргувати, бо нема фондів.

6). Пенсії місячних платів: до 600.- зол.

7). З третина має бюджети пасивні.

8). Зиск з всіх кооператив був до 15.000.- Третина мала страти.

9). Негативно на настрої відбилася праця В. Пана інж. Шкляра і всі перипетії злучені з умовинами праці з нами.

10). Л.С.К. не сплачує своїх довгів. Вся готівка у Дра Блавацкого (до 2.000.- зол). ЛСК не має рації існування.

А. Гаврилкович.

III. Організаційний центр Новий Сонч.

1). Кооператив: 20.

2). Від 3-ох літ тільки винятково приїзде член на збори.

3). Мало меншають чужі фонди.

4). Оборотові фонди головно в боргах і товарах.

5). Борги на місці. Мало стягають. Боргування досі дальше.

6). Пересіч місячних торгів до 600 - зол.

7). Бюджети активні.

8). Треба сподіватися в половині кооператив страти.

9). Вп. М. Горбонко має помочи в районі, але мало енергійний.

10). Великі трудности є в Ново-Сандеччині. Зі всіх боків натиски. Наших учителів за останні 2 роки всіх поперекидали. Священники працюють мало.

А. Гавриленко

Повітовий Союз Кооператив

в Щирці.

по назві не відповідає територіяльному
районови діяльности. Обєднує він 52 Коопе-
1) ративи з трох ріжних судових повітів положених
в трох політичних повітах: щирецький
в Львівському, Комарнянський в Рудецько-
му, Миколаївський в Жидачівськім[у]. Для
обслуги обєднаних Кооператив утримує Союз
два склади в Щирці і Миколаєві н/Дн.
До Щирця тягоне 25 Кооперативів а до Ми-
колаєві н/Дн. 27.
2) Власні оборотов. фонди молощо пере-
вишають капітал 20.000 з того при-
падає 8000 на запасний фонд і поверх
12.000 зл. на уділи. Збільшення уділів в бі-
жучім році ще не наступило. В минулому
році збільшення послідувало
всего около 120 зл. Збільшення за пере-
мине наслідком осягненого [illegible] около 800 зл.
півріччя неземельного [illegible]
3) Чужі фонди на р-ку товарового кредиту
трат і грошевого кредиту виносять
около 60.000 і постійно зменшуються
по причині зменшення оборотів.
4) Розміщення оборотових фондів правильне
5) Рахунок боргів порівняно малі, бо
від справах б-і. повних Кредитів Коопе-
ративам не уділюється а з сторони [illegible]
і після дану з вересня сума всіх боргів
не перевисшає 12.000 зл.

6/ Пересічні місячні обороти дуже спадають і з 40.000 на початку року змаліли до 26.000 в жовтні:

7/ Бюджет Союза до кінця року стане збільш. позначений але слаба надія урегулювання його в дальших днях до кінця біжучого року.

8/ Біляновий зиск за 1930 р. виказує

<u>1.779.88 зл.</u>

9/ Інструкторсько-організаційна робота Союзу фізично змалена по причині усунення з Союзу другого люстратора з кінцем березня а на його місце не прийнято ще нового.

10/ Ширецький Союз належить до ряду малих і нерозвинених Союзів але завдяки солідному підборови членів в Дирекції і Ветеранів ~~[illegible]~~ перше а за увесь час не має ані одного запротестованого векселя. Дотичного одначе значіння [illegible] [illegible] обслугування Союз готов зрезиґнувати з самостійности і увійти в склад Великого Окружного Союзу 7

17 грудня 1931

[illegible signature]

Повітова Торговельна Спілка
в Яворові.

як заступаюча Повітовий Союз для Кооперативів яворівського повіту

1) обєднує 50 Кооперативів в двох судових повітах Яворів і Краковець. До Яворова належить 34 Кооперативів а до Краковець 16. В Краковци веде гуртівню для сільських Кооперативів а детайлічний склеп для місцевого населення. В Яворові веде Спілка 5 детайлічних склепів і гуртівню для Кооперативів. Власні оборотові фонди на запасних фондах, уділах і товарових задатках виносять всего 20.000 зл.

2) В цілі збільшення власних оборотних фондів піднесено в минулім р. висоту одиночного уділу з 5 зл на 10. а для Кооперативів принято обовязкову ухвалу для вплат товарових задатків - висоту пересічного дводенного торгу. Однак ухвала та не принесла до тепер б/р. значного підвищення вплат. Виносить всего около ~~200~~ 100 зл.

3) Білянсова сума в 87.000 зл складається в 3/4 з чужих фондів у виді товарового і готівкового кредиту. Чужі фонди зменшуються і виносять: Кредит готівковий — 12.000 —
" товаровий 45.000
Разом 67.000

4) Розміщення обротових фондів Спілки представляється так:

1) запас товарів	30.500 зл.
2) довжники Кооперативи	5.000 —
3) довжники людові	12.000 —
4) пекарня	15.000 —
5) двигун млиновий	6.000 —
6) льокації	1.500 —
7) ріжне	6.500 —
8) Гроші 30/9	2.100 —
9) проч. позиції	4.300 —
	83000 —

5) Торговля кооперативом ще в минулім році але з людовими довжниками справа представляється гірше. Загально виконуючи торговлю управ. Спілки не розвивається з огляду на велику конкуренцію [?] [?] склепів.

6) Пересічні місячні обороти гуртової продажі виносять легко 16.000
детайлічних склепів около 8.000
24.000

Разом около

Обороти детайлічні зросли по причині отворення нових склепів Спілкою При нові зараз обороти Кооперативів в гуртовій продажі постійно маліють. Обороти пекарні виносять 5.500.

7) Бюджет Спілки наразі зрівноважений але до кінця року ледво дасть ся в цілості удержати.

8) З кінцем 9 міс. р. Спілка виказувала зиск в сумі 220 зл. а з днем 30/9 2.200 зл. гроші.

9) Організаційно-інструкторська робота для кооперації в Спілці невистарчаюча, а то по причині браку сталого інструктора. Роботу виконує вправді двох людей - дир. Чопик і п. Валощак. Але перший є начальним директором і ра- ції свого становища і обовязків мусить більше перебувати на місці, а другий знова веде господарський відділ, особ- ливим узглядненням збуту ягід, отже також мусить бути більше на місцю в Яворові.

10) Повітова Торговельна Спілка сповняючи з конечности функції Повітового Союза не може тих функцій виповнити у всій ~~ширших~~ повноті, бо мусить звертати також богато уваги на поширення своїх агенд як місцевої центральної Кооперативи і тому слушно повстала гадка відокремити інструктаж для Кооператив від Спілки, бо ~~таке~~ з дотеперішнього сполучення подвійних обовязків не є вдо- волені вповні ані члени дирекції ані члени правл. кооператив. В червні б. р. запротоколовано вже навіть поширення круга діяльности Спілки на місцевому терені ліквідуючи діяльність двох місце- вих Кооператив на малім перемісцю і по цебли а на їх місці отворено три нові детаілічні склепи Спілки. Ревізійно для Кооператив вирішено передати особо Окружному Союзови у Львові, який має до- перва повстати або евентуально відокреми- ти в автономний відділ з осібними рефе- рентами і виділеними оборотовими засобами, так як асортимент товарів і ор- ганізаційна робота для одної части є інша а для другої знова відмінна.—

17 Грудня 1931

ПОВІТОВИЙ СОЮЗ КООПЕРАТИВ
Кооператива з відповідальністю уділами
в Я.С.Л.А.В.

ч. 25558 27.XII.931

В районі Союза є Кооперативи:

I. Для загального закуп. і збуту	37
2. кредитових	8
3. молочарськихт	5
4. споживчі міські	2
Разом діяльних кооператив	52

УДІЛИ СОЮЗУ:

Стан з днем 31. грудня 1930р.р	11.550 зол.
Влачено від 1.I. до 30.11. 1931.р.	1.250 "
Стан з днем 30.11.1931.р.	12.800.-зол.

РУХ ЧУЖИХ ФОНДІВ:

~~Xxxpxxxxkpeдитixxxxxixxx~~	стан 31.12.1930	стан 30.11.1931
На рк. кредитів готів.	623.06	731.70
На рк. " товар.	2.193.70	2.785.--
На рк. трат	15.005.91	18.716.81
На рк. комісов.	5.347.23	3.239.39
На рк. переходовім	519.53	- --- --
На рк. різних	941.91	300.--
На рк. довжників	1.844.91	2.251.29
Разом	26.476.25 зол.	28.024.19 зол

В році 1931 чужі фонди зросли о квоту 1547.94 зол.

РУХ ДОВЖНИКІВ:

	Стан 31.12.1930.р.	Стан. 30.11.1931
На рк. довжників	5.046.86	4.541.88
На рк. римес	4.272.65	2.448.65
Разом	9.319.51 зол.	6.990.53 зол

В році 1931 на загал довжники змаліли о квоту 2.328.98 зол.

ПОРІВНАННЯ ТОРГІВ З ПОПЕРЕДНІМ РОКОМ В ПЕРЕСІЧИ:

	В році 1930	В році 1931
На рахунку товарів	24.645.58	17.095.67
На рахунку продуктів	9.516.68	6.056.82

В р. 1931 зменшені торги о 30.64%

Проти боргова акція та в самім Союзі як і в Кооперативах I. ступеня провадиться з успіхом.

Буджет за рік 1931 пасивний.

Біланс за рік 1930 замкнено зі зиском 612.40 зол. а в році 1931 правдоподібно замкнеся зі стратою около 3.000.- зол.

Організаційно інструкторська праця наладнена і ведеся з успіхом.

Михайло Воднар
Пред. Я.Ч.У.К.

ЗБІРНИЙ БІЛЯНС П.С.К.

	Збірний білянс ПСК:				Пересіч на оден ПСК :			
	1928. (31.ПСК)		1930.(34)		1928. (31)		1930. (34)	
	Актива	Пасива	Актива	Пасива	Актива	Пасива	Актива	Пасива
Каса	90.237.58	-	89.632.61	-	2.910.89	-	2.638.25	-
Товари	880.745.49	-	1,946.995.70	-	28.411.14	-	57.264.58	-
Централі	-	-	5.248.-	309.388.83	-	-	154.35	9.099.67
Складниці	-	-	329.184.85	1.050.-	-	-	9.681.91	30.88
Продукти	44.286.02	-	83.360.64	-	1.428.58	-	2.451.78	-
Перетвори	104.12	-	32.511.77	-	3.36	-	956.22	-
Тов.кредит	35.844.53	561.410.48	301.492.89	1,217.825.67	1.156.28	18.110.01	8.867.44	35.818.40
Гот. "	881.50	479.328.54	12.479.72	1,115.500.85	28.43	15.462.21	367.05	32.808.85
Векслі	2.454.-	453.479.19	238.727.97	2,413.348.19	79.16	14.628.36	7.021.41	70.980.83
Довжники	452.036.77	3.785.56	1,819.001.86	53.174.29	14.581.83	122.11	53.500.06	1.563.94
Кошти завід.	16.288.80	28.738.71	21.135.53	67.436.50	525.45	927.05	621.63	1.983.43
Проц.і провіз.	3.674.39	9.422.11	37.305.07	18.473.64	118.53	303.94	1.097.23	543.34
Перех.суми	152.839.20	104.118.01	194.776.49	278.211.82	4.930.29	3.358.65	5.728.72	8.182.70
Запасні фонди	-	59.229.57	-	455.404.32	-	1.910.63	-	13.394.25
Уділи	-	178.882.44	-	936.259.79	-	5.770.40	-	27.537.05
Движимости	67.774.79	-	232.581.71	-	2.186.28	-	6.840.64	-
Льокації	51.161.22	-	266.805.51	-	1.650.36	-	7.847.21	-
Недвижимости	80.066.20	-	875.084.03	-	2.582.78	-	25.737.77	-
Страти з 1929.	-	-	42.053.06	-	-	-	1.236.86	-
" " 1930.	-	-	365.195.44	-	-	-	10.741.04	-
Зиски з 1930.	-	-	-	27.4[illegible].65	-	-	-	808.81
	1,878.394.61	1,878.394.61	6,924.969.06	6,897.4[illegible].76	60.593.36	60.593.36	202.865.87	202.865.87

Збільшення балансових сум ПСК в 1930. (загальне і пересічне для одного ПСК в порівнанню до 1926р. в абсолютних цифрах і відсотках.

	Збільшення загальне в 1930р.				Збільшення на 1 ПСК в 1930р.	
	в абсолютних цифрах		в %%		в абсолютних цифрах	
	Актива	Пасива	Актива	Пасива	Актива	Пасива
Товаровий кредит	285.448.26	626.415.19	751.3	129.7	7.911.16	17.7[illegible].39
Готівковий "	11.598.22	636.172.31	1.316.4	182.6	328.62	17.346.96
Вклади	236.273.07	1,929.040.--	5.620.0	425.1	6.342.25	56.333.47
Довжники	1.266.762.07	49.388.72	282.4	1.804.7	35.128.23	1.441.32
Переходові суми	41.207.29	174.062.31	37.4	167.2	790.43	[illegible].884.05
Запасові фонди	-	395.174.76		350.7	-	11.423.25
Уділи	-	727.377.36	-	423.4	-	21.710.35
Движимости	164.806.92	-	243.1	-	4.654.36	-
Акції	213.644.29	-	481.3	-	6.196.25	-
Недвижимости	795.617.83	-	992.9	-	23.184.99	-

Торги П.С.К. в 1926 і 1930 рр.

	Загальне		Пересічно	на 1 ПСК	Збільшення на 1 ПСК	Збільшення загальне	
	1926.	1930.	1926.	1930.	в абсолютних цифрах		в %
Товари	7,287.411.32	19,093.145.15	238.303.61	561.565.09	323.259.48	11,705.733.17	158 %
Продукти	2,049.474.13	5,574.814.33	66.112.06	163.965.14	97.853.08	3,525.340.80	172 %
Перетвори	42.712.93	434.490.12	2.869.12	11.028.72	7.869.12	391.747.19	[illegible] %
Разом	9,319.829.04	25,072.450.20	307.[illegible].79	737.424.99	430.731.68	15,552.821.16	163 %

Зміни в стані сов[з]них кооператив протягом 1930 р.

Типи кооператив	Стан на 1. січня 1930	Прибуло нових	Перенесено з інших ґруп	Убуло	Перенесено до ін. ґрупи	Стан з кінцем 1930 р.	1931 р прибуло нових	Перенесено з інших груп	Убуло	Перенесено до інших груп	Стан з кінцем 1931. 15/12	
I. Кооперативи консументів												
1) Коопер. споживачів												
а) Централя (Н.Т.)	1	-	-	-	-	1	–	–	–		1	
б) міські споживчі	53	10	78	-	6	135	5		6		137	
2) Кооп. будівельні	1	-	-	-	-	1					1	
Разом	55	10	78	-	6	137	5		6		136.	✓ –1
II. Кооп. щадн. позичк.												
а) Централі (ЦБ, Дністер)	1	-	1	-	-	2	2				2	
б) Льокальні:												
4) Загальні (УБ)	109	9	8	1	4	121	5		5		121	
5) Рільників (Райфайзенки)	117	74	1	-	2	190	32		1		221	
6) Урядничі	4	1	2	-	-	7	3		–		10	
7) Інші	1	2	-	-	1	2	–		–		2	
Разом	232	86	12	1	7	322	40		6		356	✓ +34
III. Коопер. Рільників												
8) Для закупу і збуту загальні:												
а) Центросоюз	1	-	-	-	-	1						
б) Повітові Союзи	39	1	1	-	-	41						
льокальні:												
в) з гуртівними опер.	-	-	10	-	-	10						
г) льокальні звичайні	2092	226	-	-	52	2266	110		124.		2540	
д) льокальні з молочарськими відділами	190	-	46	-	-	236						
	2322	227	57	-	52	2554	110		124.		2540	✓ –14
10) Молочарські:												
а) Централя (МС)	1	-	-	-	-	1	–		–		1	
б) Районові молочарні	121	26	-	-	79	68	28		5		91.	+23
	122	26	-	-	79	69	28		5		92	
11) Інші переробкові	-	1	3	-	-	4	–		1		3	–1
12) Помічничі	6	3	1	-	3	7	1		–		8	+1
Разом	2450	257	61	-	134	2634	139		130		2643	✓ +9
IV. 13) Ремісничі	4	-	-	-	2	2	1		1		2	*
V. 14) Робітничі	4	1	1	-	-	2	–		–		2	*
Інші:												
VI. 16) а) промислові	2	3	5	-	1	9 }	{ 1	–	–	–	а і б { 21	
б) промислово-торгов.	11	-	-	-	-	11 }						
17) торговельні	20	2	1	-	8	15	–	–			13	
18) а) видавничі	9	2	-	-	-	11 }	–		2	–		
б) культ. просвітні	2	1	-	-	-	3 }	–	–	{ 3		{ 11	
	44	8	6	-	9	49	1		5		45	✓ –4
	2785	362	158	1	158	3146	186		148		3154	✓

2785
361
130%

3154
–3146
+381 = 1.2%

OBOROTY SOJUZNYCH KREDYTOWYCH KOOPERATYW.

w 1929 – 1930 r.

	Rik	Czysło wsich koop.	Koop. uzhl. stat.	Pozyczkie wypłaczeni protiahom roku: Czysło	Suma	Czysło dowżnykiw z kin. roku	Wkładkie: Wneseni prot. roku, suma	Wybrani prot. roku, suma	Czysło wkładn. z kin. roku	% Widnoszennia: Kosztiw adm. do kap. obor. / sumy bil.	Fondiw wyd. do kap. obor. / sumy bil.
KOOPERATYWY WSICH STEPENEJ I TYPIW RAZOM.	1929	232	202	47.496	19,542.387	18.387	9,292.983	7.401.931	18.701	3.4	24.7
	1930	322	289	59.247	28,510.492	26.508	7,963.752	7,176.275	27.801	3.4	25.7
KOOP. I. STEPENIA RAZOM.	1929	230	206	33.215 180	9,1[illegible].842 192	11.923 86	4,921.478 197	3,641.453 187	15.575 187	3.1	27.3
	1930	320	287	42.600 262	17,016.457 286	18.486 155	5,553.397 275	4,648.526 265	24.550 273	3.5	28.–
Ukrainbankie	1929	108	92	26.342 80	8,134.456 87	9.020 32	4,496.026 91	3,322.710 88	10.187 87	3.2	27.1
	1930	121	106	29.909 93	15,443.106 105	12.113 49	4,842.590 106	4,146.791 104	13.620 105	3.6	27.6
Rajfajzenkie	1929	117	104	6.299 96	827.928 101	2.903 50	385.896 101	287.947 95	5.226 94	1.9	31.4
	1930	190	174	11.636 162	1,331.890 174	5.830 102	560.128 163	411.850 155	10.474 162	2.2	33.2
Urjadnyczi	1929	4	3	574 3	140.458 3	.	18.104 3	5.568 2	162 3	4.5	24.7
	1930	7	6	1.046 6	241.214 6	543 4	150.679 6	89.885 6	456 6	2.2	22.1
Inszi	1929	1	1	.	.	.	21.452 1	25.233 1	.	2.9	11.3
	1930	2	1	9 1	247 1	.	.	.	.	1.2	88.7
(KOOP. III. STEPENIA RAZOM) Centrali	1929	2	2	14.3[illegible]1	1[illegible],439.545	6.464	4,371.595	[illegible],760.473	3.126	3.8	20.5
	1930	2	2	16.647	11,494.035	8.022	2,410.355	2,527.749	3.251	3.3	21.7
Centrobank	1929	1	1	130	4,443.950	125	1,896.614	1,865.515	2.128	5.1	21.–
	1930	1	1	125	4,375.236	125	858.553	788.114	2.161	4.3	24.3
Dnister	1929	1	1	14.241	5,995.595	6.339	2,474.891	1,894.958	998	3.2	20.3
	1930	1	1	16.522	7,118.799	7.897	1,551.802 x/	1,739.635 x/	1.090	2.9	20.5

x/ Bez wkładok na bizuczyj rachunok; ruch ich buw takiej: wneseno 932.483, wybrano 893.535, kont 26.

Б І Л Я Н С 39 ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ

за 1 9 3 0. рік

	Актива	Пасива
Рк каси	92.403.38	
" товарів	2,044.505.51	17.386.75
" централі	5.248.-	309.388.83
" складниць	329.184.85	1.050.-
" сіл.госп.продуктів і потреб	86.075.89	2.599.30
" спріщів і перетворів	33.778.78	1.207.01
" товарового кредиту	303.743.-	1,247.660.10
" готівкового кредиту	12.575.33	1,145.866.71
" трат	64.337.41	2,501.936.41
" довжників	1,880.329.20	53.300.05
" рімес	178.176.85	11.324.66
" коштів завідування	21.065.74	69.485.10
" відсотків, провізії, посередн. кошт. спору	47.620.40	18.473.64
" переходовий	199.530.10	280.721.58
" запасних фондів		479.871.55
" уділів		961.787.01
		1,441.658.56
" движимостий	240.633.64	
" льокацій	278.029.82	2.440.44
" недвижим. і завід. недвиж.	907.307.80	25.032.96
" зисків і страт: зиски (21 ПСК)	27.715.01	27.713.87
страти (18 ПСК)	422.890.80	377.524.01
	7,157.396.59	7,157.396.59

Послідні звідомлення поодиноких ПСК з 1931.р. підвищують страти на 514.667.71 зл.

Для Вп. п. посла О. Луцького.

211

Страти П.С.К. за 1930 р.

Ч.	Назва П.С.К.	Біляносова Страта	Дійсна страта
1.	ОСК Бережани	16.075.15	20.430.85/30.6.31/
2.	ПСК Бібрка	3.010.08	30.297.75/30.9.30/
3.	ПСК Бучач	92.342.08	92.342.08
4.	ПСК Городок	1.215.91	5.177.77/8.3.31/
5.	ПСК Заболотів	1.753.76	1.753.76/10.4.31/
6.	ОСК Ковель	5.961.40	5.961.40
7.	ОСК Коломия	12.772.51	12.772.51
8.	ПСК Косів	10.821.52	15.903.90/31.12.30
9.	ПСК Перемишль	910.33	62.459.93/31.12.31
10.	ПСК Радехів	789.09	40.039.46/31.7.31/
11.	ПСК Рава Руска	6.429.00	6.429.00
12.	ПСК Рудки	1.051.86	12.919.88/31.12.30
13.	ПСК Станиславів	11.159.84	48.734.43/30.6.30.
14.	ПСК Тернопіль	43.521.87	43.521.87
15.	ПСК Тлусте	116.990.81	119.888.18
16.	ПСК Чортків	26.886.85	26.886.85
17.	ЛСК Сянік	291.74	3.604.87
18.	КСКТ Кременець	1.552.02	1.552.02
19.	ПСК Збараж	24.899.12	26.451.13/10.4.31/
	Разом:	378.434.94	577.127.64
	Страти з 1929 р.	45.366.19	45.366.19
	Разом:	423.801.13	622.493.83

21.ПСК дали зиску на суму зл. 27.713.81

РАХУНОК ЗИСКІВ І СТРАТ 39 ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ

за 1930.рік

	Страти	Зиски
На товарів	22.758.52	1,077.578.79
" централі	1.895.90	
" складниць	403.80	11.268.26
" сіл.госп.продуктів	42.724.77	118.3[illegible]7.53
" [illegible]ірівців і перетворів і потреб		7.801.08
" товарового кредиту	252.42	
" готівкового кредиту		250.59
" трат	330.48	
" довжників	6.550.18	
" коштів завідування	1,308.862.37	
" відсотків і провізії, комісії, посередництва	162.226.94	30.940.91
" переходовий	36.767.21	34.206.14
" курсових різниць		2.950.-
" коштів спору	3.207.07	
" движимостий	36.137.14	
" недвижимостий	14.156.29	
" завідування недвижим.	1.415.98	4.455.97
Сальда: зиски (21 ПСК)	27.713.81	
" :страти (18 ПСК)		377.524.61
	1,665.442.88	1,665.442.88

ОБОРОТИ 39 ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ
за 1930.рік

	Винен	Мас
Рк каси	26,216.257.98	26,228.246.88
" товарів	18,482.584.23	19,838.872.[illegible]
" централі	3,736.528.63	3,654.861.06
" складниць	3,763.164.67	3,995.724.08
" сіл.госп.продуктів	5,328.381.47	5,578.497.40
" сирівців і перетворів	371.153.01	404.490.12
" товарового кредиту	18,908.751.66	18,966.980.82
" готівкового кредиту	2,133.874.03	2,144.181.12
" трат	11,767.027.94	10,889.571.37
" довжників	10,109.637.61	10,389.338.84
" ризико	1,214.344.53	1,220.694.59
" коштів завідування	1,381.140.74	160.169.35
" відсотків і провізії	817.755.76	694.261.76
" переходовий	3,672.826.36	3,660.722.74
" запасних фондів	62.291.41	114.642.90
" уділів	21.853.08	188.559.23
" [illegible]мостий	63.641.14	20.608.28
" льокацій	168.081.11	138.383.20
" товарових зворотів	14.054.10	5.242.16
" недвижимостий	73.138.48	7.052.17
" коштів завід.недвиж.	4.045.35	9.432.97
	108,310.513.29	108,310.513.29

По справі шкоди против ... ад ... дійсну ... по білянсову шкоду кожного дня з 31.XII.1930.- 17/2 1932 [signature]

272

Страти і надвижки повітових Союзів в 1930 р.

В 1930 р. числилось 41 повітових союзів, узглядено статистично 36 повітових союзів

Білянсові страти згідно звиш узглядених статистично союзів представляються так:

	Білянсова Страта	Зиски	з 31.XII.1930. Дійсна страта [34.297.75]
Воєв. Львів.			
1. Бібрка [30.297.75]	3.010	—	
2. Дрогобич	—	513	
3. Жовква	—	2163	
4. Перемишль	2986.5 –	.	24.765
5. Рудки	1052	—	8.934.22
6. Самбір	—	1.642	Ta сама
7. Сокаль	[illegible]	1.309	дійсна!
8. Сянок	292	—	
9. Рава Руська	6.429	—	11.265.70
10. Щирець	—	1780	
11. Ярослав	—	612	
	10.783 (4)	8.019. (6)	
Воєв. Станисл.			
12. Богородчани	.	.	
13. Галич	.	.	
14. Городенка	—	483	
15. Долина	.	.	
16. Заболотів	1.754	—	3213.28. зиску
17. Калуш	—	1.159 ✓	правильно
18. Коломия	—	1.675	
19. Косів	10.822	—	около 20000 зл.
20. Рогатин	—	965	
21. Станиславів	34.406	—	45.565.84.
22. Стрий	—	1.328.	правильно
	46.982 (3)	5.610 (5)	
Воєвід. Тернопіль			
23. Бережани	16.075	—	18.510.–
24. Борщів	—	1387	
25. Броди	—	134	
26. Бучач	7.232 (120.000)	—	103.676.–
27. Залішики (страта)	109.850	—	109.850
28. Збараж (білянсові з дійсною)	24.899	—	
29. Зборів	—	217	
30. Золочів	—	988	
31. Копичинці	—	8.782	—
32. Підгайці	—	1.203	
33. Радехів	789	—	29564.11 зл.
34. Скалат	—	2.379	
35. Теребовля	—	659	70.000.– 63.000.–
36. Тернопіль (55.000.–)	43.522	—	60.000
37. Чортків	26.887 (62.000)	—	53.038 зл.
	229.254 (7)	15.725 (8)	
Воєв. Волинське			
38. Здолбунів	.	.	
39. Ковель	5961	—	
40. Кременець	1.552	—	
41. Остріг.	9.197	—	
	16.710 (3)	—	
Разом	303.729 (17)	29.354 (19)	

Т[illegible] в 193[illegible] р.

В ПОРІВНАННІ З ТОРГАМИ В 1929 р.

Тип кооп.	Число кооп.	Кооп. до яких відносяться дані	Загальна сума торгів в 1930 р.	Загальна сума торгів в 1929 р.
КООП. I.СТЕПЕНИ.				
1/Міські споживчі	1[illegible]5	117	8.484.774	4.4[illegible].9[illegible]
2/Кооп.для зак.і зб.з гурт.функц.	1[illegible]	9	1.87[illegible].[illegible]	
3/Кооп.для зак.і збуту звичайні	2266	[illegible]92	44.195.[illegible]	64.[illegible]2.61[illegible]
4/Кооп.для зак.і збуту з мол.в.	2[illegible]6	[illegible]8	12.9[illegible].[illegible]98	[illegible].[illegible]44.771
5/Молочарні /районівки/	68	62	5.7[illegible].16[illegible]	
6/Інші переробчі	4	3	44.8[illegible]	
7/Земельничі	7	7	49.86[illegible]	
8/Ремісничі	2	1	22.883	[illegible].2[illegible]8.846
9/Робітничі	[illegible]	[illegible]	[illegible].49[illegible]	
10/Різні інші	49	37	3.5[illegible].15[illegible]	
Разом кооп.I.ст.	[illegible]773	[illegible]	74.[illegible]76.947	[illegible].[illegible].[illegible]7 - 74.976.947 7.[illegible].[illegible] -9.[illegible]%
КООП.II.СТЕПЕНИ				
11.Повітові Союзи	41	36	27.591.[illegible]53	[illegible].[illegible]44.[illegible]8
КООП.III.СТЕПЕНИ				
12.Краєві централі: Нар.Торг.			16.834.[illegible]	16.451.631
Центросоюз			12.42[illegible].[illegible]	18.[illegible]5.4[illegible]9
Маслосоюз			16.[illegible]19.[illegible]	10.[illegible].361
Разом кооп.III.ст.			45.477.273	3[illegible].1[illegible].4[illegible]1
Разом кооп.I., II.і III.ст.			148.[illegible].[illegible]73	1[illegible].[illegible].[illegible]

Увага: Збільшення тор-гів в Повітових Союзах в 193[illegible] р. в порівнянні до 1929 р. сталося між іншим з причини переміни в Повітових Союзах адміністраційного року. — [illegible] від деяких Союзів одержуємо звіти за [illegible], або за півтора року. [illegible], що такий матеріял статистичний буде [illegible] і непорівнальний. Крім цього в 193[illegible] р. торги [illegible], між тим, як в 1929 р. в цілому ряді Союзів [illegible] були торги сіл.госп.продуктами, сіл.госп.[illegible] і посередництво. Коли ці пропуски [illegible], то торги в Повітових Союзах за 1929 р. будуть виносити приблизно [illegible] мільйонів, отже для 1930 р замісць збільшення буде з м е н ш е н н я торгів приблизно на суму [illegible] зл.

ВЛАСНІ ФОНДИ ПСК 1928 і 1930 р.

	Загально 1928 р.	1930 р.	Пересічно на 1ПСК 1928 р.	1930 р.
Запасний фонд	59.229.57	455.404.32	1.910.--	13.394.25
Уділи	178.822.44	936.259.79	5.770.--	27.537.05
Разом	238.052.01	1,391.664.11	7.680.--	40.931.30

КОШТИ ЗАЛУЧЕННЯ ПСК в 1928 і 1930 р.

1930 р. / 34 ПСК /	1,330.380.00
1928 р. /31 ПСК/	523.400.85
Збільшення в 1930 р.	806.878.05

Зміни в стані союзних кооперативів протягом 1930 р.

Типи кооперативів	Стан на 1. січня 1930	Прибуло нових	Перенесено з інших ґруп	Убуло	Перенесено до ін. ґруп	Стан з кінцем 1930 р.
I. Кооперативи консументів						
1/Коопер.споживачів:						
а/Централя /Н.Т./	1	–	–	–	–	1
б/міські споживні	53	10	78	–	6	135
2/Кооп.будівельні	1	–	–	–	–	1
Разом	55	10	78	–	6	137
II. Кооп.щадн.позичкові						
а/Централі /ЦБ, Дністер/	1	–	1	–	–	2
б/Льокальні:						
4/Загальні /УБ/	109	9	8	1	4	121
5/Рільників/Райфайзенки/	117	74	1	–	2	190
6/Урядничі	4	1	2	–	–	7
7/Інші	1	2	–	–	1	2
Разом	232	86	12	1	7	322
III. Коопер.Рільників						
8/Для закупу і збуту загальні:						
а/Центросоюз	1	–	–	–	–	1
б/Повітові Союзи	39	1	1	–	–	41
льокальні:						
в/з гуртівними опер.	–	–	10	–	–	10
г/льокальні звичайні	2092	226	–	–	52	2266
д/льокальні з молочарськими відділами	190 2282	–	46	–	–	236
	2322	227	57	–	52	2554
1[illegible]/Молочарські:						
а/Централя /МС/	1	–	–	–	–	1
б/Районові молочарні	121	26	–	–	79	68
	122	26	–	–	79	69
11/Інші переробкові	–	1	3	–	–	4
12/Помічничі	6	3	1	–	3	7
Разом	2450	257	61	–	134	2634
IV. 13/Ремісничі	4	–	–	–	2	2
V. 14/Робітничі	–	1	1	–	–	2
Інші:						
VI. 16/а/промислові	2	3	5	–	1	9
б/промислово-торгов.	11	–	–	–	–	11
17/торговельні	20	2	1	–	8	15
18/а/видавничі	9	2	–	–	–	11
б/культ.просвітні	2	1	–	–	–	3
	44	8	6	–	9	49
	2785	362	158	1	158	3146

ДВИЖИМІСТЬ, НЕДВИЖИМІСТЬ І ВИПЛАЧЕНІ ВІДСОТКИ 22 П.С.К.

за 1931 р.

П.С.К.	Движимість	Недвижимість	Виплачені %%
1. Бібрка	3.362.18	15.793.98	2.685.80
2. Борщів	5.082.95	44.670.68	24.62
3. Бучач	24.321.80	133.150.-	8.868.19
4. Городок яг.	956.-	----	812.37
5. Дрогобич	2.550.-	-----	----
6. Жовква	1.792.86	19.751.-	-----
7. Заболотів	4.730.52	13.172.62	161.57
8. Зборів	8.175.-	21.560.-	-----
9. Золочів	4.000.-	----	297.82
10. Калуш	4.550.31	----	-----
11. Копичинці	5.973.-	56.888.-	709.74
12. Перемишль	3.459.60	----	2.741.66
13. Підгайці	4.062.80	25.433.71	-----
14. Рава руська	1.050.-	----	4.354.18
15. Рогатин	7.070.-	92.992.-	-----
16. Рудки	1.493.-	----	-----
17. Самбір	1.597.50	------	-----
18. Скалат	4.921.50	11.659.79	348.82
19. Сокаль	13.342.22	90.593.-	10.498.45
20. Станиславів	8.862.06	12.049.-	8.198.49
21. Стрий	19.363.28	132.340.60	3.343.23
22. Тернопіль	26.494.50	15.656.23	4.529.82

МАТЕРІЯЛЬНИЙ ВИСЛІД ПРАЦІ 22 П.С.К. за 1930. і 1931.рр.

П.С.К.	Біл.надвишка 1931.	Біл.страта 1930.	Біл.страта 1931.	Дійсна страта 1931.р.
1.Бібрка	-	3.010.08	9.877.49	9.877.49
2.Борщів	1.021.37	-	-	-
3.Бучач	389.79	92.342.08	-	-
4.Городок	-	1.215.91	5.441.25	6.241.25
5.Дрогобич	-	-	421.10	421.10
6.Жовква	810.94	-	-	-
7.Заболотів	-	1.753.76	5.898.63	14.487.60
8.Зборів	-	-	3.727.23	-
9.Золочів	614.74	-	-	-
10.Калуш	-	-	2.833.43	-
11.Копичинці	4.217.42	-	-	-
12.Перемишль	-	29.865.17	62.459.93	-
13.Підгайці	-	-	2.875.74	6.519.35
14.Рава руська	-	6.429.-	14.342.89	15.867.73
15.Рогатин	102.81	-	-	
16.Рудки	1.063.84	1.051.86	-	-
17.Самбір	-	-	4.449.59	-
18.Скалат	726.11	-	-	-
19.Сокаль	-	-	12.847.32	-
20.Станиславів	198.86	11.159.84	-	-
21.Стрий	562.81	-	-	15.468.07
22.Тернопіль	2.788.74	43.521.87	-	-

I. Машинові кооперативи і машинові відділи при іншого рода кооперативах в 1930 р.

Самостійних машинових кооператив начислено в 1930 р. до Р.С.У.К.З. (Босири, Кривеньке, Сокиринці — всі в Копичинецькому пов.) мали вони моторові молотарки.

Машинові відділи існували при 845 кооперативах I. степеня, на загальне число 3100 всіх кооператив I. ст.

Ці машинові відділи мали всі разом 1770 рівнородних машин і знарядів господарських та ветеринарійних приладів, з того:

1) Машин і приладів до управи ріллі і сіножатей (сівалки, борони, плуги, культіватори, плянети, ~~[illegible]~~ перстеневі і звичайні вали і т. п.) 692.

2) Машин і приладів для збору, молочення і чищення збіжжя (жниварки, молотільні, трієри, млинки і т. п. 481.
~~з того (моторових молотарок 22)~~

3. Машин і знарядів для переробки сировців (крупорізки, терниці, шаткувниці, крупарки і т. п.) 174.

4. Ветеринарійних приладів (сонди і т. д.) 423

Білансова вартість цих машин і знарядів, виказана при 694 кооперативах, виносить суму 541.739 зол. Дійсна вартість, очевидно, значно вища.

За випожичення машин і знарядів узискано в 502 кооперативах суму 108.814 зол.

II. Фонди для уділювання запомог на випадок загибелі худоби,

В 1930 р. занотовано при 52 кооперативах, з них в 39. виплачено запомоги за 132 штуки, на суму 34.602 зол.

Сток фондів з кінцем року ~~[illegible]~~ в 39 кооперативах ~~[illegible]~~ виносив суму 35.229 зол.

Крім того значне число запомогових фондів на випадок загибелі худоби існує при Кружках „Сільського Господаря".

III. Самостійні продукційні кооперативи ~~[illegible]~~ і продукційні відділи при інших родах кооператив з 1930 р.

	Продукційні відділи	Самост. кооперативи
Пекарні	5	—
Мясарні	4	—
Олійні	10	—
Млини	1	4
Шевські варстати	1	2
Ткацькі варстати	—	2
Гарбарня	—	1
Кошикарня	1	—
Дахівкарні	12	1.
Цегольні	22	2
Бетонарні	2	—
Каменолом	1	—
Воскарня	1.	—
	60	12

Крім того: Фабрика мила Ц.С. у Львові
Фабр. цигар. паперу і гільзок в Тернополі.
~~Фабр. цукорків Н.С. в Рогатині~~ ?

Вп. н. дир. О. Луцкий

Województwo	Okręg ekonomiczny wg przepisów PBR	Powiat	Cena za 1 ha zł
Lwówskie	I a	Przemyśl, Przeworsk, Rzeszów,	1500
	I b	Drohobycz, Jarosław, Lwów, Łańcut, Rudki, Sambor, Tarnobrzeg	1000
	II	Bóbrka, Brzozów, Dobromil, Gródek Jagiell. Kolbuszowa, Krosno, Lisko, Mościska, Nisko, Rawa Ruska, Sanok, Sokal, Stary Sambor, Strzyżów, Żółkiew	800
	III	Jaworów, Lubaczów	700
Łódzkie	I b	Kalisz, Łęczyca, Łódź	900
	II	Brzeziny, Koło, Konin, Łask, Piotrków, Radomsko, Sieradz, Słupca, Turek, Wieluń	700
Nowogródzkie	IV	Naranowicze, Lida, Nieśwież, Nowogródek, Słonim	400
	V	Stołpce, Wołożyn	250
Poleskie	IV	Brześć n/Bugiem	400
	V	Drohiczyn, Kamień Koszyrski, Kobryń, Kossów Łuniniec, Pińsk, Prużana, Sarny, Stolin	200
Pomorskie	II	Chełmno, Gniew, Grudziądz, Morski, Tczew, Toruń, Wąbrzeźno	800
	III	Brodnica, Działdowo, Lubawa, Sępolno, Starogard, Swiecie, Tuchola	600
	IV	Chojnice, Kartuzy, Kościerzyna	500
Poznańskie	I b	Gniezno, Gostyń, Inowrocław, Kościan, Koźmin, Mogilno, Ostrów, Poznań, Śrem, Środa, Szamotuły	900
	II	Bygdoszcz, Chodzież, Czarnków, Grodzisk, Jarocin, Kępno, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Nowy Tomyśl, Oborniki, Odolanów, Ostrzeszów, Pleszew, Rawicz, Strzelno, Szubin, Smigiel, Wągrowiec, Wolsztyn, Września, Wyrzysk, Znin	700
Stanisławowskie	I b	Horodenka, Stryj, Śniatyn	1000
	II	Kałusz/na Płnc od linji kolejowej Stanisławów_Dolina/, Kołomyja, Rohatyn, Stanisławów, Tłumacz, Żydaczów	800
	III	Bohorodczany, Dolina, Kałusz /na Płd od linji kolejowej Stanisławów-Dolina/, Kosów, Nadwórna, Peczeniżyn, Skole, Turka	700
Śląskie	I a	Bielsko, Cieszyn, Katowice, Pszczyna, Rybnik, Swietochłowice, Tarnowskie Góry	1800
	I b	Lubliniec	1200

Інсп.М.Капуста.

СУЧАСНИЙ СТАН КООПЕРАТИВНОГО БУДІВНИЦТВА
І РОЛЯ (ЗАВДАННЯ) ОРҐАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ В НЬОМУ.

Примітка:Реферат цей призначений на кооперативну анкету в день 27.VII.1926.до точки 1.з тим,що окремо його виголошуватись не буде а прямо приступиться до дискусії над поодинокими точками поданими в отсім рефераті.

-.-.-.-.-.-

Кооперативне будівництво це скомплікована,після найновіщої техніки сконструована машина,яка даній нації,серед якої і для якої збудована,повинна у вислідах своєї діяльности дати матеріяльні і духові здобутки.

Напрямні кооперативного будівництва є для кожньої нації відмінні,пристосовані до соціяльного уклясовання,до культурного рівня,до простору заселення,а головно до матеріяльних дібр і жерел доходів (варстату праці) дотичної нації.

Пляни цеї будови випрацьовують теоритично і практично вишколені ідейні одиниці а технічні роботи виконують ідейні,свідомі свого завдання кооперативні робітники в порозумінню з першими.

Щоби машина могла виконувати свої завдання,притягається в дорозі пропаґанди заінтересовані верстви суспільности,які малими матеріяльними вкладами у формі уділів довершують матеріяльно кооперативну будову,а довірям до проводу і вірою в осягнення намічених цілей скріпляють енерґію і завзяття (моральна основа).

Висліди діяльности зависимі від справности апарату.Справність апарату знова в першій і головній мірі від моральних основ,дальше від матеріяльних (самовистарчальности).

ПОВОЄННА КООПЕРАТИВНА ОРҐАНІЗАЦІЯ.

Воєнна хуртовина знищила майже в цілости довоєнну українську кооперацію.З 547 кооператив лише частина остала (головно у Львові і в більших осередках Галичини).Йдучи на зустріч конечним потребам знищеного воєнними подіями українського села,центральні(культурно освітні і економічні) львівські установи основують Краєвий Комітет Орґанізації Кооператив,який-приймаючи плян інж.Ю.Павликовського відносно кооперативної орґанізації-започатковують з початком 1921.р. при помочи апарату Ревізійного Союза Українських Кооператив нову еру в економічнім відродженню української нації на західних її землях.

Намічена орґанізація мала опертися на згуртованню верств сільського населення в однотипових мішаних господарсько-споживчих кооперативах І.ступня.

Ціллю згаданої орґанізації було переводити (в економічнім значінню) через ті найнищі клітини ціле господарське життя з долу у верх (збут сільсько-господарських продуктів) і на відворот (закуп артикулів споживи і засобів сільсько-господарської продукції).

Свідомість цього,що: нова орґанізація була поменше знана навіть серед свідоміщих верств нашої суспільности;що сільське населення не було вповні підготоване до гуртової праці (хоч інстиктовно потребу такої відчувало);що -найважніще нестійність обовязуючої польської валюти не дозволила переводити калькуляційних обчислень та вести торгівлю о більших розмірах на всіх діланках народнього господарства-тому КОК започаткував найперше творення споживчих відділів при кооперативах І.ступня.Був це не менш скомплікований відділ торговельної орґанізації,а найбільш підхожий до кооперативного вишколення нашого населення,до вивчення справних завідуючих орґанів,до практичного поширення основ ідеї кооперації.Про инші,найважніщі діланки народнього господарства (чисто господарські кооперативи,кооперативи пособляючі розвоєви рільництва,кооперативи збуту сільсько-господарських продуктів,та вкінци кооперативи сільсько-господарського промислу) в початках повоєнної кооперативної орґанізації з вище наведених причин не можна було й думати.Впрочім брак статистичних даних по причині нереальних білянсів в часі девалюації Мп не дозволив пізнати осягнених річних здобутків та на тій основі видавати дальші напрямні в кооперативнім будівництві.

Хвилеве доперва устійнення злотого в 1924.р.а на тій основі зложені білянси дали можність РСУК вглянути частинно в кооперативне будівництво як цілість,пізнати його добрі ізлі сторони та видати відповідні інструкції в цили усунення недомагань.

Підчас обїздок представника РСУК і Центросоюза на кооперативні

анкети по повітових центрах в осени 1925.знайдено-на основі дат на
1.X.1925.-нашу кооперативну орґанізацію в стані не найкращім-як це
подрібно подано в ч.4.ГКЧ з 1926.р.

Заподаний в тім числі стан -в загальних нарисах знаний РСУК вже
перед тим з ревізійних звітів- приневолив Раду РСУК видати комунікат
про матеріяльне зміцнення нашої кооперативної орґанізації (ч.42.ГКЧ
з 1925.р.).Ті самі поручення (в поширенню поодиноких точок) заподано
представникам кооператив зібраним на згаданих анкетах.

Про вислід виконання зглядно пристосовання до тих поручень та
оскільки поширилося кооперативне будівництво в сільсько-господарськім
значінню-представить нам теперішний

СТАН КООПЕРАТИВНОГО БУДІВНИЦТВА.

Примітка:Стан будівництва не обнятий всеціло по причині відсут-
ности статистичних дат,яких поодинокі повіти не надіслали й досі не
зважаючи на часті урґенси РСУК.

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ОСЯГНЕННЯ. З кінцем червня 1926.начислює РСУК
1172 членів кооператив і 715 нечленів кооператив,яких приняття слідує
по додатнім висліді ревізії.Разом отже 1887 кооперативних одиниць
входить в склад укр.кооп.орґанізації краю.Кооперативи,яких зареєстро-
вання судово ще не переведені а які вже істнують не зачислені в тім
зіставленню.Приріст кооператив'від 1.X.1925.по 30.VI.1926.виказує
числом 201,не узглядноючи вичеркнених 118 нежиттєздатних кооператив
з 31.XII.1925.

Розміщення кооператив на українських землях після давної займан-
щини є слідуюче:1789 в Галичині,а 98 на Волині,Холмщині,Поліссю і Під
ляшу.

Мале число кооператив на землях поза сокальським кордоном по-
яснюється слідуючим:1) уємний вплив кредитів уділюваних споживчій
кооперації в необмежених скількостях тимчасового уряду Керенського
і Центральною Радою,в слід за чим тамошне населення не навчилося бу-
дувати кооператив у власних силах;2) тяжкі політичні умовини в орґа-
нізації кооператив (поїздки по селах); 3) кооперативне будівництво
починається згори (від ПСК) без опертя на кооперативах I.ступня.
Спроби Ревізійного Союза спрямувати кооперативне будівництво після
принятих на галицьких землях напрямних не довело до додатнього висл-
ду по причині відсутности відповідного числа кооперативних робітни-
ків.Зріст і сила галицької кооперації мала однак вплив на волинські
землі лише в пограничних полосах (Тернопіль на Кремінець,а Сокаль
в Радехів на повіт Горохів).В осени 1925.р.Ревізійний Союз приняв
одного ревізора -незважаючи на скупі фонди Товариства- спеціяльно
для обслідовання і орґанізації кооператив на волинських землях,в ли-
пни 1926.р.поробив заходи в ціли заанґажовання орґанізатора коопера-
тив,завданням якого булаби орґанізація кооператив I.ступня по повi-
там.

КООПЕРАТИВИ ПО КРУГАМ ДІЯЛЬНОСТИ Є: 5 краєвих централь (Центро-
союз,Народна Торговля,Маслосоюз,Центробанк і Союз для хову і збуту
худоби);31 Повітових Союзів Кооператив-з того 4 на Волині,6 новоосно-
ваних в початках діяльности а для підльвівської округи (76 коопера-
тив) торговельну діяльність веде Центросоюз;1851 кооператив I.ступня.

ПО ВИДАХ КООПЕРАТИВИ ДІЛЯТЬСЯ:1586 господарсько-споживчих коопе-
ратив,54 споживчих міських,130 молочарських,69 кредитових,і 13 ин-
ших.

Господарсько-споживчі (сільські) кооперативи зачислено до окре-
мого типу тому,що вони заслуговують на спеціяльну увагу.Як сказано
передше,сільські кооперативи призначені до переводження цілого сіль-
сько-господарського життя з низу у верх і на відворот.Зараз перево-
дять вони (за малими виїмками) виключно постачання споживчих артику-
лів першої потреби.Найважнішого завдання (збуту сільсько-господар-
ських продуктів і закупна артикулів потрібних до піднесення рільни-
цтва) кооперативи зорґанізовано не переводять.Набирається враження,
що сільські кооперативи засклепилися у своїх краниках не маючи ширшо
го горизонту на будуче.Коли поглянемо на статистику 20 ПСК за календ-
дарний рік 1925.побачимо,що 830 кооператив згуртованих в названих
ПСК віддало до розпродажі в кооперативній дорозі всего:1)збіжжа за
233.678 зл.(около 75 ваґонів),бульби за 7.800 зл,88.336 кіп яєць
а ПСК в тім часі доставили артикулів для піднесення рільництва у слі
дуючій скількости:господарських машин за 23.576 зл,штучних погноїв
40 ваґонів,опалового дерева 15 ваґонів,добірного насіння 1 ваґон.

Коли зважимо,що українське населення в 95% є рільниками і як
таке мусить обовязково збувати рік річно велику скількість своїх

сільсько-господарських продуктів (статистичних дат бракує), одержимо сумний образ сільсько-господарської кооперації рільників, а числа заподані вище окажуться без значіння. Спроби збуту сільсько-господарських продуктів в зорганізований спосіб виказує в малих розділах яйчарський відділ.

Одна лише організація молочарства і збут молочних перетворів виказує вже додатні здобутки. Округло 130 молочарень, 164.000 кг масла перепроданих в кооперативній дорозі в 1925.р., а 77.000 кг масла по конець травня 1926.р.-це числа, які говорять в користь Маслосоюза.

Важна галузь народнього господарства як збут худоби, виказує за рік 1925. проданих 4.905 штук худоби за 394.318 зл. через Краєвий Союз для хову і збуту худоби.

Про збут других продуктів як: клочча, городовини, овочів, дробу і др. приходиться на тім місци згадати як о неістнуючі.

Відділ закупу артикулів помічних в піднесенню видатности і техніки рільництва, це передумова конкуренційного збуту сільсько-господарських продуктів. Виказані в горі числа малого закупна рільничого знаряддя, штучних погноїв і добірного насіння кооперативною дорогою (закуп поза кооперативною організацією тих артикулів є рівнож-по відомостям засягненим у компетентних чинників-малий) оправдує вповні, чому поодинокі роди сільсько-господарських продуктів (спеціяльно збіжжа) не можуть конкурувати на збіжевій біржі відносно якости і чистоти, хотяй в продукт цей вложено більше праці в порівнанню з працею на тій поли з народами о вищій рільничій культурі.

Стан збуту сільсько-господарських продуктів і закупу рільничих артикулів усмний. Причиною цього (окрім вище наведеної низької рільничої культури) це відсутність зорганізованої помічної кооперативної установи, іменно брак

КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ. Округло 400 кредитових кооператив знищені війною. Часи девальвації, а відтак лихварська стопа процентова не дозволяли відновити її. Зараз запотребовання кредиту велике. Поодинокі села а навіть і райони (в Радехівщині) творять самочинно низку кредитових кооператив. Намічений зорганізований збут сільсько-господарських продуктів і артикулів потрібних до піднесення рільництва ставить конечні домагання покликання до життя кредитової кооперації.

МОРАЛЬНІ ЗДОБУТКИ.

Довіря членів і кооперативна свідомість поширюється. Доказом цього число членів в кооперативах. На 1.Х.1925. пересіч членів на одну кооперативу виказувала 108, а вже з 31.XII.1925. пересічно 138 членів. Праця в цілі поширення кооперативної свідомости і технічного вишколення членів-зарядів кооператив I. ступня представляється в слідуючих числах предложених 20 ПСК. За 1925. календ. рік відбуто з рамени тих ПСК 135 кооперативних анкет, 938 організаційних поїздок, переведено 1297 люстрацій. Рівнож поширюється праця над піднесенням господарської культури села. По повітових осередках працює вже 8 агрономів, подаючи потрібні відомости з науки про сільське господарство, всякі поради, закладають досвідні поля і др.

Повертаючи до кооперативних анкет, запримічується, що наради тих анкет мають більш торговельний справ характер при співучасти припадкового складу представників кооператив. За малими виїмками ПСК не скликують спеціяльних нарад а зокрема: Президії Надзірних Рад, Контрольних Комісій, склепарів, справників, книговодців, касієрів, службовиків і др. в цілі заподання їм -по попередній підготовці матеріялу нарад- інструкцій і вказівок потрібних тим органам у веденню ріжноманітних агенд.

Рівнож не звернено досі більшої уваги і недоцінено значіння товарових зворотів, цього найважнійшого товчка і чи не остаточної матеріяльного средства в поширювання кооперативної свідомости. Товарові звороти ділають на бідне і зматеріялізоване населення в практичнім життю більше, чим ряд відбутих економічних віч, анкет, нарад-взагалі духових засобів пропаганди. В Ревіз. Союзі немає наразі статистичних відомостей про число кооператив, які видали за 1925.р. товарові звороти. На підставі одначе помічень, пороблених ревізорами РСУК, стверджується, що з хвилею виплат товарових зворотів побільшується число членів, квоти уділів зростають, торги збільшуються і др.

Невідрадним появом в кооперативнім життю сільських установ є так звана дизерція справників і склепарів з кооперативи, щоби заснувати в тійже місцевости противне конкуренційне власне підприємство. Причини цього слідуючі: невідповідний добір осіб на пости завідуючих органів кооперативи, брак контролі діяльности їх. Тому найбільше діються зловживання, по чім за одинокий вихід з того положення уважають дотичні особи дизерцію.

СЛУЖБОВИЙ АПАРАТ наших кооперативних установ різноманітний. По селах дуже мало кооперативних робітників з фаховим вишколенням і студіями. Навіть в 20 ПСК на 125 службовиків всего 51 має торговельне і кооперативне образовання. Шкода з цього для кооперативної орґанізації велика. По селах незалежні члени Управи і склепарі часто зміняються. На тім терпить тяглість праці і спеціялізація кооперативних робітників. Інтелектуальний рівень склепарів по більшій части невисокий коли тимчасом пост, який вони займають, є важнийю, а відповідальність велика (збереження запасу товарів, консервація, добір споживчих артикулів, безпосередний контакт з покупцями, пропаґанда-те все промовляє за тим, що на тих постах повинні стояти одиниці з відповідним фаховим вишколенням).

МАТЕРІЯЛЬНІ СРЕДСТВА КООПЕРАТИВНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ І ЗАВІДУВАННЯ ФОНДАМИ:

В КООПЕРАТИВАХ І.СТУПНЯ: Під рукою у нас статистичні дати 857 коопeратив І.ступня за р.1925. На підставі тих даних оказується, що: резервові фонди тих кооператив виказують загальну квоту 634.258 зл. а уділи 504.257 зл. разом власні оборотові фонди тих кооператив виказують загальну квоту 1,138.515 зл. або пересічно 1.320 зл. Дочисляючи до цього виказані в білянсах за 1925.р. чисті зиски у висоті 460 зл. пересічно на одну кооперативу одержимо, що безплатний власний оборотовий фонд пересічно на одну кооперативу виказує квоту 1.780 зл.

Здавалобися, що при вище наведеній самовистарчальности кооператив (споживчих відділів), власні фонди вистарчать на цілковите матеріяльне уґрунтовання кооператив І.ступня, на матеріяльне уґрунтовання ПСК і на закупно необхідної установки для власних підприємств. Тимчасом статистика виказує, що власні фонди не вистарчають кооперативам І.ступня до покриття біжучого запотребовання, бо з кінцем 1925.р. згадані 857 кооперативи затягнули понадто кредиту 1,780.844 зл. або пересічно на одну кооперативу по 2.000 зл. При тім згадані кооперативи не вплатили до ПСК на уділи навіть статутом приписаної квоти (половину власних уділів).

Причини цього є слідуючі:

1) Тоді, коли торги одної кооперативи на протязі трьох тижнів (3 тижні-це пересічний час одного обороту фондів вложених в запас товарів) виказують 1.000 зл, то запас товарів тих кооператив (після статистики) виказує пересічно 1.700 зл. на одну кооперативу.

2) Вправді лядові довжники від 1.X.1925. поменшилися (на 1.X.1925 розборговано було 81% власного майна) все однак кооперативи виказують загальну квоту довжників на 374.853 зл, або пересічно на одну кооперативу 460 зл. (25% власних фондів). Зваживши однак відсутність кредитових установ по селах можна в практиці борговання оправдати.

3) На недвижимости з кінцем 1925.р. видали згадані кооперативи загальну квоту у висоті 900.000 зл. Ціль гарна а забезпечення фондів одно з найкращих. Одна лише замітка на тему будови зглядно закупна недвижимостей, а саме, що кооперативи будують домівки не з лишків оборотової готівки, а за кредити, а друге, не уґрунтувавши кооперативної будови у верхах (Повіт. Союзів і Краєвих Централь) заковують власні фонди в згаданих недвижимостях, простягаючи відтак руку по кредит до Централь вищого ступня. Почасти їх поступовання оправдане, бо мало котрі ПСК звальоризували дотепер уділи вплачені кооперативами І.ступня.

КООПЕРАТИВИ II.СТУПНЯ. Власні фонди з кінцем травня 1926. виказують ПСК на резервових фондах 25.000 на уділах 98.000, разом власного оборотового фонду 123.000 зл.

Чи таке має бути уґрунтовання ПСК зі сторони союзних кооператив? Числа говорять що инше. Як виказує статистика повітів, уґрунтовання ПСК повинно представлятися слідуючо: Примітка: Лише кілька ПСК переслало статистику кооператив власного повіту і тому тілько ті дати статистичні береться під увагу.

1) Кооперативи повіту Борщів виказують з 31.XII.1925. на власних фондах (фондах резервових і уділах) загальну квоту 19.376.32 зл, зиску з 31.XII.1925. загальну квоту 15.823.65 зл, а на уділах вплачених до ПСК в Борщеві вплатили ті кооперативи з кінцем травня 1926. всего 5.743.54 зл.

2) Кооперативи повіту Городенка власних фондів 36.859.11, зиску 12.629.- а на уділах в ПСК 2.725 зл.

3) Кооперативи повіту Заліщики на власних фондах 13.245, зиску 8.557, а на уділах в ПСК 965.92 зл.

4) Кооперативи повіту Копичинці на власних фондах 37.506 зл, зиску 15.354, а на уділах в ПСК 7.019.16 зл.

5) Кооперативи повіту Підгайці власних фондів 19.192, зиску 8.628, а на уділах в ПСК 4.822 зл.

6) Кооперативи повіту Станиславів, Товмач і Надвірна виказують на власних фондах 166.692 зл, зиску 48.094 зл, а на уділах в ПСК 12.189

7) Кооперативи повіту Тернопіль на уділах 79.410,чистого зиску 23.770 а на уділах в ПСК 5.555 зл.

8) Кооперативи повіту Чортків на уділах 31.735,чистого зиску 14.395,а на уділах ПСК 5.626 зл.

Разом кооперативи 8 повітів виказують з 31.XII.1925.власних оборотових фондів 404.017 зл.,зиску 147.252,а на уділи до приналежних ПСК вплатили з кінцем травня всего 44.649 зл.то є 11% власних оборотових фондів.Як що те саме процентове відношення має місце і в других кооперативних повітах (які дат статистичних не надіслали) тоді поручення Ревіз.Союза У.К.в напрямі складання половини своїх оборотових фондів кооперативами I.ступня до ПСК,не віднесли повного успіху.

Вправді зріст загальної квоти уділів в 20 ПСК виказує з 38.780 (стан з 1.X.1925.) до квоти 93.470,(стан з 30.V.1926.)-все однак ті фонди не є вдоволяючі до ведення навіть господарсько-споживчих відділів при ПСК.

Як виказує статистика 20 ПСК за 1925.рік календарний ~~виказує~~ Пов.Союзам Кооп.до ведення аґенд в теперішнім виді потрібні слідуючі оборотові фонди:а) на запас товарів у висоті місячного закупна 325.000,б) на движимости 27.000,в) на недвижимости 38.000, г)на уділи до Центросоюза (від 850 кооператив) 42.000, д)на рахунок довжників у висоті з 31.XII.1925.р.91.000 зл.Разом найконечніщий оборотовий капітал для ПСК 523.000,а тимчасом оборотові власні фонди ПСК виказують 94.000 то є 18% всего запотребовання.Щоби прийти собі в поміч затягають ПСК кредити (по більшій части в твердій валюті) і тут розпочалася в послідній діловім році для поодиноких ПСК катастрофа.В часах девальвації ціни товарів не підносилися рівнобіжно зі звижкою твердої валюти,-з того виростала ріжниця курсу,яка знова з відсотками обтяжувала нерозмірно калькуляцію товарів.За календ.рік 1925. 20 ПСК титулом відсотків і ріжниці курсу виплатили загальну квоту 102.785,що у відношенню до загальної квоти торгів тих Союзів дає 2.5% в пересічи, а в однім ПСК відношення це дає 19% !! (Процентове відношення буде правдоподібно більше,бо поодинокі Союзи подали невірні в тім напрямі дати).Додаючи до цього 301.000 видатків в 1925.р.на рахунок коштів адміністрації (7.6 у відношенню до загальної квоти торгів) одержимо, що ПСК мусіли обовязково калькулювати товар на 10.1 зиску,як що бажали вийти оборонною рукою перед стратами.

В коштах адміністрації найбільшу рубрику виказують платні,бо 143.434 зл (95 зл.платні пересічно на одного службовика в місяць) та податки у висоті 33.458 зл.

Кошти адміністрації в порівнанню з загальною квотою торгів є зависокі.Зависокі однак не тому,що видатки переступають границі ощадности.Противно-видатки як платні нищі границь конечности.Натомість торги (жерело доходу) є замалі.I знова покликуючися на статистичні дати 6 кооперативних повітів та порівнуючи в них торги кооператив I.ступня а покриття їх в ПСК одержимо,що згадані кооперативи закупили в 1925. товарів на загальну квоту 3,583.000 зл,з того в ПСК лише за 1,782.800 зл.то є 50% округло.

Загально:ПСК є ~~ешйй~~ дуже слабо матеріяльно уґрунтовані,як рівнож господарка добутими матеріяльними средствами лишає багато до бажання.Тому,що ця справа не торкається орґанізаційних відділів при ПСК відкладається її на пізніще до евентуального спеціяльного обговорення.

Як виказують вище наведені дати стан кооперативного будівництва -побіч стихійного поширювання кооперативної сіти- виказує подекуди прінціпові недомагання,які -поруч инших недомагань- належить в імя розвитку кооперативної орґанізації в найкоротшім часі усунути.

До цього завдання покликані (поміж инши ми) орґанізаційні відділи при ПСК.

Під орґанізаційним відділом в ширшім значінню,розуміємо апарат, який займається:пропаґандою,інструкціями (орґанізація в тіснішім значінню),люстраціями та науками і технікою рільничого господарства. В слід за тим входять:відділ пропаґанди,інструкторський,люстраторський і аґрономічний.

Всі ті відділи спільними зусиллями повинні звернути увагу на загальну ціль кооперативної орґанізації: піднесення населення з економічного занепаду через поширення і зміцнення сільсько-господарських кооператив і пристосовання -поміж инши ми- тих средств,які подається нище.

Перш усього працівники на кооперативнім поли мусять бути ідейні одиниці з фаховим вишколенням зглядно практикою,які не шукалиби в першій черзі становиска (матеріяльних засобів свого існовання) а праці в орґанізації.При тім належить покликати всіх фахово вишколених одиниць до реальної роботи на кооперативному поли.Перехід праці:відбування практики в кооперативах I.і II.ступня на всіх ділянках.

Ученикам нищих торговельних шкіл (дворічна торговельна школа Просвіти) подавати відомости з практики кооперативного життя (книго і діловодство), вишколювати їх у веденню читалень Просвіти, бібліотек, у веденню (по можности) хорів, аматорських кружків, і як таких приділювати їх на пости службовиків до сильніщих кооператив I. ступня.

Завданням кооперативних робітників а спеціяльно орґанізаційних відділів булоби:

1) Входити в тісний контакт з культурно-освітними інституціями, та при їх помочи стреміти до піднесення народньої освіти відчитами, курсами, викладами, світляними образами, летучими бібліотеками. При тім подається, що в 1925. р. до Т-ва "Просвіта" у Львові на 1800 кооперативних установ, вплатило вкладку всего 143 кооперативі, в тім 8 ПСК, а до "Сільського Господаря" у Львові в 1925. р. членську вкладку вплатило всего 3 кооперативи !!!

2) В ціли виспеціялізування провідників для кооператив на місцях скликувати -поза Загальними- фахові анкети зі спеціяльним призначенням. (голови Надзірних Рад, контрольні комітети, справники, книговодці, касієри, склепарі, службовики і др.).

3) Морально впливати (по можности) на вибір завідуючих орґанів кооператив I. ступня в ціли усунення небажаного елементу з нашої орґанізації.

4) Спеціяльну увагу звертати на часте виконування обовязків контрольними комісіями, а то в тій цілі, щоби всякі неправильности а то й зловживання усувати вже в самих початках.

5) Принагідно рефератів підносити ідею національних культурних і освітних установ, а спеціяльно Рідної Школи та побуджувати кооперативні установи до несення більшої жертвенности на ті цілі (в 1925. р. 20 ПСК зложило на Рідну Школу 3.405 зл/в тім ПСК Копичинці 2.924 зл/ на українських інвалідів 99 зл, на инші цілі 1.141 зл).

6) Розвести сильну пропаґанду в напрямі закупу артикулів помічних розвоєви рільництва (штучні позної, господарські машини-трієри-).

7) Споживчі відділи як помічні сільсько-господарській кооперації піддержувати на дальше.

8) Ґуртовно вписуватися в члени до Центральних краєвих економічних установ.

9) Збирати дати в ціли розмежовання кооперативних повітів при чім вибір зглядно приналежність до кооперативного повіту полишити кооперативам I. ступня.

10) Доложити всіх сил до матеріяльного уґрунтовання ПСК в дорозі стягнення половини оборотових фондів кооператив I. ступня з білянсового стану кождого рахункового півріччя. (В тій цілі вказаним булоби перевести зміну статута ПСК в тім напрямі).

11) При люстраціях слідити за торговельною дісципліною та при кождій нагоді зміцнювати її (всі фактури від приватних купців повинні кооперативи I. ступня предкладати ПСК до відємовання).

12) Слідити за недомаганням торговельних відділів в кооперативах I. ступня і в порозумінню з торговельним референтом ПСК видавати санаційні зарядження.

13) Надавати напрям зужиткування в кооперативах I. ступня оборотових фондів, а спеціяльно уважати, щоби запас товарів був хідкий не зависокий і покривав запотребовання членів. До будовання власних домівок кооперативи I. ступня повинні приступати тоді, коли на це позволяють лишки оборотових фондів та коли кооперативи I. ступня належито уґрунтують приналежні ПСК.

14) Оборотові фонди ульоковані в підприємство кооперативи забезпечувати в дорозі асикурації від огню, від вломy, а перед зловживаннями залогами (кавціями).

15) Звертати увагу на калькуляцію товарів (не вище 10-15% пересічно) та на складання буджету (всі кошти адміністрації не повинні перевищати 7% пересічі торгів а самі платні не вище 40% коштів дамініcтрації).

16) Вальоризацію удилів переводити обовязково рік-річно в ціли скріплення довіря членів до інституції.

17) Підносити значіння системи товарових зворотів, при чім при кінци кождого ділового року виплачувати обовязково частину зворотів у формі товарів а доперва по тім переводити закупна машин до спільного ужиткування.

Львів, дня 24. липня 1926.

Віктор Доманицький
доцент Укр. Господ. Академії
в Чехословаччині.

Кооперація по збуту і переробці збіжжя.

Про кооперативний збут збіжжя, кооперативні млини і пекарні у нас багато пишеться й говориться, ~~в навіть~~ є вже навіть чимало спроб ~~пор~~ наладнати цю справу, але суцільного пляну, системи в цій ділянці кооперативної праці у нас якось й досі не вироблено. Необхідно, очевидно, й в цій справі, так як то було вже зроблено „Центросоюзом" в справі збуту безрог та яєць, скликати окрему нараду з представників тих наших установ і організацій, які зацікавлені в справі збуту і закупу збіжжя, муки, печеного хліба, висівок (грису), крупів і инших зернових продуктів. Не ходить тут про експорт цих продуктів за кордон — лише про раціональну організацію внутрішнього обміну між районами продукуючими і районами споживаючими. При цьому обміні необхідно й переробку зернових продуктів взяти в руки нашої кооперації. І тут треба встановити певні засади організації кооперативної перерібки зернових продуктів, зокрема принціпи організації кооперації млинарської і пекарської. Техніка перемолу зерна сягнула нині на надзвичайну висоту. Цілий культурний світ споживає муку лише з великих, взірцево заряджених промислових млинів; дрібні млини з застарілого технікого помолу в культурних країнах майже зникли. Чим далі на Схід Европи, тим дрібний млин з застарілого технікого помолу завойовує собі все більше й більше прав, і на наших землях дрібних млинів працює ще дуже багато. Але це, очевидно, питання часу! Очевидно й тут так само, як то було з нашими молочарнями,

переможуть великі раціонально заряджені млини над млинами дрібнішими – з застарілою технікою помолу. Очевидно й в млинарській справі, ще в більшій мірі як то зробила наша молочарська Кооперація, треба стреміти нам до великих централізованих, раціоналізованих кооперативних підприємств. Потрібуємо велику сильну кооперативну централю для закупу й збуту та переробки зерна на муку, а при ній бодай один великий промисловий млин, взірцево заряджений (при млині варто було б збудувати ще й центральну велику олійню, центральну крупярню та центральну пекарню кормових галет). Тільки в цей спосіб дасться наладнати високий відсоток вимолу (виходу) муки, знизити вартість перемолу і дати споживачеві першоклясне борошно (муку). Отже в млинарській справі мусимо поставитися проти малих нераціонально заряджених малорайонових млинів.

Инакше стоїть справа з пекарськими кооперативами. Свіже печиво може одержувати споживач лише тоді, коли пекарня буде близько від нього. Отже тут більш доцільною формою буде дрібнорайонова форма. Лише для де-якого печива, як от сухарі, галєти, бісквіти, медівники, макарони, локшина, зірки з тіста, тощо необхідна велика центральна пекарня. Одначе між сіткою кооперативних млинарських і кооперативних пекарських підприємств, як рівно ж і між цими обома формами підприємств і кооперативами по збуту зерна та кооперативами по закупу зерна й хліба мусить існувати постійний тісний звязок, постійна велика торговельно-кооперативна дісципліна. В противному разі дорогі будови і заряджения (млинів і пекарень) не будуть вповні використані і кооперативні фабрикати (мука, крупа, печиво) будуть задорогі – може навіть дорожчі за фабрикати приватніх фірм.

Отже в галузі млинарства – гостра централізація, в галузі пекарства – поміркована децентралізація! Але це все треба перепустити через наради і анкети, щоб і кооперативні робітники на низах просякнулись цими ідеями та стали їх добровільними й енергійними пропагаторами.